REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

BILTEN SUDSKE PRAKSE

Volume I

Izdavač:

Ustavni sud Republike Kosovo

Uređivački odbor:

Gospođa Arta Rama-Hajrizi, Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr Ivan Čukalović, potpredsednik Ustavnog suda
Almira Rodrigues, sudija Ustavnog suda
Prof Dr Snežana Botušarova, sudija Ustavnog suda
Milot Vokshi, generalni sekretar Ustavnog suda
Pravna jedinica Ustavnog suda

Pripremio:

Gospodin Malte Kirchner, menadžer projekta, GIZ
Gospođa Pranvera Ejupi-Hajzeraj, koordinator projekta, GIZ
Gospodin Lavdim Krasniqi, pravni ekspert
Premium Consulting

© 2015 Ustavni sud Republike Kosova

Autorska prava:

Nijedan deo ovog izdanja ne sme se reprodukovati ili prenositi u bilo kom obliku ili na bilo koji način, elektronski ili mehanički, uključujući fotokopiranje i snimanje, ili bilo kog skladišta informacija i sistema za preuzimanje, bez prethodnog pismenog odobrenja Ustavnog suda Republike Kosovo i Deutsche Gesellschaft fur Internationale Zusammenarbeit (GIZ), osim ako nije izričito dozvoljeno kopiranje od strane nadležnog autorskim pravima.

Napomena:

Prema članu 116.4 Ustava Republike Kosova, odluke Ustavnog suda Kosova objavljuju se u Službenom glasniku Republike Kosova, što je primarni izvor za odluke Ustavnog suda. Ovaj Bilten ne zamenjuje primarni izvor za odluke Ustavnog suda. U slučaju sukoba ili nedoslednosti između odluka objavljenih u ovom Biltenu i odlukama objavljenim u Službenom listu Republike Kosovo, prednost ima.

Svrha sažetka odluka je da obezbedi opšti činjenično i pravno pregled predmeta i kratak rezime o odlukama Ustavnog suda. Pregled odluka i presuda je sačinila "Projekat pravne reforme" sprovodi Deutsche Gesellschaft fur Internationale Zusammenarbeit (GIZ), i kao takav, ne mogu zameniti odluke Ustavnog suda niti predstavljaju stvarni oblik odluka Ustavnog suda.

Published by giz Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH

BILTEN SUDSKE PRAKSE

Volume I

USTAVNOG SUDA REPUBLIKE KOSOVA

Ovaj Bilten je pripremljena sa strane "Projekt Pravna reforma" koju provodi Deutsche Gesellschaft für Internationa e Zusammenarbeit (GIZ) GmbH u ime Njemaèkog Saveznog Ministarstva za Ekonomsku Suradnju i Razvoj (BMZ)

Pregled sadržaja

Predgovor 11

Br.1. KI105/14, podnosilac zahteva: Ramiz Ukaj, ocena ustavnosti obaveštenja KMLC br. 45/14 Državnog tužioca Republike Kosovo od 2. juna 2014. godine 13

Br.2. KI123/14, podnositeljka zahteva: Lalushe Boneshta, ocena ustavnosti presude PML. br. 123/2014 Vrhovnog suda od 19. juna 2014. godine 20

Br.3. KI126/14, podnosilac zahteva: Vebi Tahiri, ocena ustavnosti rešenja Ac. br. 2109/2013 Apelacionog suda Kosova od 16. decembra 2013. godine..... 27

Br.4. KI143/14, podnosilac zahteva: Ferbend Haxhiaj, ocena ustavnosti presude Rev. br. 26/2012 Vrhovnog suda Kosova od 16. septembra 2013. godine..... 33

Br.5. KI114/14, podnosilac zahteva: Adem Hoti, ocena ustavnosti rešenja Rev. br. 127/2014 Vrhovnog suda Kosovo od 12. maja 2014. godine 38

Br.6. KI70/14, podnosilac zahteva: Ahmet Arifaj, ocena ustavnosti odluke br. 351-3187/08 Skupštine opštine Klina od 22. septembra 2008. godine..... 46

Br.7. KI141/14, podnosilac zahteva: Rrahim Ramadani, ocena ustavnosti rešenja CA. br. 2862/2014 Apelacionog suda Kosova od 26. avgusta 2014. godine..... 51

Br.8. KI111/14, podnosioci zahteva: Mladen Denić i Milorad Vitković-Denić, ocena ustavnosti rešenja AC-I.- 13 – 0041 Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda za pitanja koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizuju od 5. juna 2014. godine..... 58

Br.9. KI116/14, podnosilac zahteva: Fadil Selmanaj, ocena ustavnosti presude AA br. 294/2013 Apelacionog suda Kosova od 4. februara 2014. Godine..... 74

Br.10. KI51/14, podnosilac zahteva: Radomir Radosavljević, ocena ustavnosti presude Rev. br. 301/2013 Vrhovnog suda Kosova od 17. decembra 2013. godine 84

Br.11. KI96/14, podnosilac zahteva: Istref Veliçi, ocena ustavnosti Zakona o igrama na sreću br. 04/L-080 od 6. aprila 2012. godine 93

Br.12. KI138/14, podnositeljka zahteva: Majda Fazli-Neziri, zahtev da Sud da svoje mišljenje povodom mogućnosti zaposlenja sa stečenim akademskim zvanjem master 100

Br.13. KI72/14, podnositeljka zahteva: Besa Qirezi, ocena ustavnosti rešenja CA. br. 712/2013 Apelacionog suda Kosova od 21. oktobra 2013. godine..... 104

Br.14. KI60/14, podnosilac zahteva: Tomë Krasniqi, ocena ustavnosti presude Rev. br. 35/2014 Vrhovnog suda Kosova od 12. februara 2014. godine 122

Br.15. KI91/14, podnosilac zahteva: Rexhep Sagdati, ocena ustavnosti presude br. AC-I-12-0115 Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda Kosova za

pitanja koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju od 25. aprila 2013. godine 131

Br.16. KI102/14, podnosilac zahteva: Arben Ademi, ocena ustavnosti presude Pkl. br. 150/2012 Vrhovnog suda Republike Kosova od 30. januara 2013. godine .138

Br.17. KI129/14, podnosilac zahteva: Faik Azemi, ocena ustavnosti rešenja Rev. br. 270/2013 Vrhovnog suda Kosova od 4. februara 2014. godine 144

Br.18. KI128/14, podnosilac zahteva: Fillim Guga, ocena ustavnosti presude ASC-11-0073 Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda Kosova za pitanja koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju od 24. jula 2014. godine 150

Br.19. KI133/14, podnosilac zahteva: Xhelil Neziri, ocena ustavnosti presude Rev. br. 253/2012 Vrhovnog suda Kosova od 7. maja 2013. godine i rešenja CPP. br. 3/2014 Vrhovnog suda Kosova od 3. juna 2014. godine 158

Br.20. KI140/14, podnosilac zahteva: Abdurrahman Nazifi, ocena ustavnosti rešenja KP. br. 416/2014 Osnovnog suda u Prištini od 10. juna 2014. godine.167

Br.21. KI148/14, podnosilac zahteva: Driton Kelmendi, ocena ustavnosti presude PML. br. 101/2014 Vrhovnog suda Kosova od 6. juna 2014. godine 173

Br.22. KI77/14, podnosilac zahteva: Alban Rexha, ocena ustavnosti presude Pkl. br. 1/2010 Vrhovnog suda Kosova od 3. decembra 2010. godine 181

Br.23. KI87/14, podnosilac zahteva: Ismail Guri, ocena ustavnosti obaveštenja KMLC. br. 7/14 Kancelarije Glavnog državnog tužioca od 10. februara 2014. godine 189

Br.24. KI130/14, podnosilac zahteva: Fidan Hyseni, ocena ustavnosti presude Pml. br. 107/2014 Vrhovnog suda Republike Kosova od 30. maja 2014. godine 199

Br.25. KI80/14 i KI 93/14, podnosioci zahteva: Gazmend Musollaj i Nezir Kerrellaj, ocena ustavnosti presude Pml. br. 166/13 Vrhovnog suda Kosova od 6. novembra 2013. godine 207

Br.26. KI97/14, podnosilac zahteva: Velibor Jokić, ocena ustavnosti rešenja PN. br. 610/2013 Apelacionog suda Kosova od 23. oktobra 2013. godine.....214

Br.27. KI112/14, podnosilac zahteva: Srboljub Krstić, ocena ustavnosti rešenja Rev. br. 63/2014 Vrhovnog suda Kosova od 3. aprila 2014. godine 223

Br.28. KI122/14, podnosilac zahteva: Adem Berisha, ocena ustavnosti rešenja Plk. br. 72/14 Veća za uslovni otpust od 19. juna 2014. godine.....230

Br.29. KI147/14, podnosilac zahteva: Avni Ejupi, ocena ustavnosti rešenja Rev. br. 81/2014 Vrhovnog suda Kosova od 16. jula 2014. godine 238

Br.30. KI136/14, podnosilac zahteva: Abdullah Bajqinca, ocena ustavnosti presude Rev. br. 99/2014 Vrhovnog suda Kosova od 12. maja 2014. godine..... 245

Br.31. KI145/14, podnosilac zahteva: Behxhet Mustafa, ocena ustavnosti rešenja A. br. 1780/14 Osnovnog suda u Prištini od 12. septembra 2014. godine..... 252

Br.32. KI161/14, podnosilac zahteva: Mursel Izeti, ocena ustavnosti presude Pml. br. 99/2014 Vrhovnog suda Kosova od 10. juna 2014. godine..... 256

Br.33. KI109/14, podnosioci zahteva: Ahmet Krasniqi *et al.*, ocena ustavnosti zaključka Skupštine zasnovanog na transkriptu plenarne sednice od 10, 11 i 17. aprila 2014. godine 263

Br.34. KO13/15, Skupština Republike Kosova, ocena amandmana na Ustav Republike Kosovo, predloženog od strane pedeset i pet poslanika Skupštine Republike Kosovo, upućenog od strane predsednika Skupštine Republike Kosovo 6. februara 2015. godine dopisom br. 05-259/DO-179. 272

Br.35. KI137/14, podnosilac zahteva: Shpejtim Ademaj, ocena ustavnosti presude Pml. br. 194/2013 Vrhovnog suda Kosova od 2. aprila 2014. godine 286

Br.36. KI162/14, podnosilac zahteva: Shefki Hyseni, ocena ustavnosti rešenja Pml. br. 165/ 14 Vrhovnog suda Republike Kosova od 27. avgusta 2014. godine.... 295

Br.37. KI118/14, podnosilac zahteva: Raiffeisen Bank Kosovo J. S. C, ocena ustavnosti presude E. Rev. br. 24/2013 Vrhovnog suda Kosova od 5. februara 2014. godine 301

Br.38. KI182/14, podnosilac zahteva: INTERPRESS R. COMPANY/Ruzhdi Kadriu, ocena ustavnosti rešenja Rev. Mlc. br. 22/2014 Vrhovnog suda Kosova od 15. jula 2014. godine. 319

Br.39. KI120/14, podnosilac zahteva: Kosovska agencija za privatizaciju, ocena ustavnosti presude II. C. br. 79/2009 Okružnog privrednog suda u Prištini od 27. oktobra 2009. godine i presude Ae. br. 45/2012 Apelacionog suda Kosova od 20. maja 2013. godine 331

Br.40. KI158/14, podnosilac zahteva: Bahri Veseli, ocena ustavnosti presude PML. br. 153/2014 Vrhovnog suda od 4. avgusta 2014. godine, presude PAKR. br. 314/2013 Apelacionog suda od 29. aprila 2014. godine i presude P. br. 17/2013 Osnovnog suda u Prizrenu od 7. maja 2013. godine..... 337

Br.41. KI186/14, podnosilac zahteva: Sahit Kurti, ocena ustavnosti rešenja Rev. br. 153/2014 Vrhovnog suda od 17. juna 2014. godine 344

Br.42. KI26/14, podnosilac zahteva: Bajrush Gashi, ocena zahteva za ponovno razmatranje rešenja o neprihvatljivosti KI75/13 Ustavnog suda od 29. januara 2013. godine 351

Br.43. KI64/14, podnosilac zahteva: Afrim Nuredini, ocena ustavnosti liste radnika koji imaju pravo na naknadu u skladu sa presudom C. br. 340/2001 Opštinskog suda u Uroševcu od 11. januara 2002. godine, kojom je usvojen zahtev za naknadu neplaćenih ličnih dohodaka 572 radnika društvenog preduzeća Fabrike čeličnih cevi IMK..... 357

Br.44. KI89/14, podnosilac zahteva: Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i ruralnog razvoja – Kosovska agencija za šume, ocena ustavnosti presude Rev. br. 287/2013 Vrhovnog suda od 18. decembra 2013. godine 363

Br.45. KI127/14, podnosilac zahteva: Agron Latifaj, ocena ustavnosti presude PML. br. 57/2014 Vrhovnog suda od 25. marta 2014. godine 372

Br.46. KI183/14, podnosilac zahteva: Ilir Berisha, zahtev za ocenu ustavnosti obaveštenja Ref. ZVVGJ/0389/14 Komisije za imenovanje Sudskog saveta Kosova od 22. septembra 2014. godine 379

Br.47. KO26/15, ocena amandmana na Ustav Republike Kosovo predloženog od strane Vlade Republike Kosovo i podnetog od strane predsednika Skupštine Republike Kosovo, 9. marta 2015. godine, dopisom br. 05-433/DO-318 385

Br.48. KI159/14, podnositeljka zahteva: Elife Murseli, ocena ustavnosti rešenja Ac. br. 1235/2014 Apelacionog suda Kosova od 5. maja 2014. godine 405

Br.49. KK109/15 Sprovođenje presude Ustavnog suda Republike Kosovo u slučaju KI99/14 i KI100/14 od 8. jula 2014. godine 415

Br.50. KO22/15, podnosilac zahteva: Ombudsman Republike Kosovo, zahtev za ponovnim razmatranjem rešenja o neprihvatljivosti u slučaju K0155/14 Ustavnog suda Republike Kosovo od 13. novembra 2014. godine 416

Br.51. KO22/15, podnosilac zahteva: Ombudsman Republike Kosovo, zahtev za izuzeće predsednika Ustavnog suda Republike Kosovo 429

Br.52. KI175/14, podnosilac zahteva: Sylejman (Daut) Dibra, ocena ustavnosti presude AC-I-13-0095-A0001-A0005 Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda Kosova od 20. maja 2014. godine, za pitanja koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju 433

Br.53. KI160/14, podnosilac zahteva: Ejup Jakupi, ocena ustavnosti rešenja Rev. br. 215/2014 Vrhovnog suda Kosova od 1. septembra 2014. godine 438

Br.54. KI149/14, 150/14 i 151/14, podnosilac zahteva: Liridon Aliu, zahtev za ustavnu ocenu rada nekoliko institucija Republike Kosovo 445

Br.55. KI02/15, Podnosilac zahteva: Društveni, kulturni, sportski i privredni centar “Pallati i Rinisë”, ocena ustavnosti presuda: Posebne komore Vrhovnog suda AC-1.-14-0077-AOOOI, AC-I.-14-0078-AOOOI, AC-1.- 14-0079-AOOOI i AC-I.-14-0080-AOOOI od 15. septembra 2014. godine 450

Br.56. KI166/14, podnosilac zahteva: Mentor Paqak, zahtev za ponovno razmatranje slučaja KI 78/14 459

Br.57. KI171/14, podnosilac zahteva: Agim Vuniqi, ocena ustavnosti obaveštenja br. 919 Ministarstva rada i socijalne zaštite/Odeljenja za penzije od 24. oktobra 2014. godine 464

Br.58. KI157/14, podnosilac zahteva: Hajriz Alidemaj, ocena ustavnosti rešenja C. br. 1579/2014 Opštinskog suda u Prištini od 8. septembra 2014. godine 469

Br.59. KI178/14, podnositeljka zahteva: Xufe Racaj, zahtev za ispravku rešenja o neprihvatljivosti Ustavnog suda Republike Kosovo u slučaju KI107/14 od 26. novembra 2014. godine. 475

Br.60. KI164/14, podnosilac zahteva: Shpëtim Halimi, ocena ustavnosti rešenja Rev. br. 223/2014 Vrhovnog suda Republike Kosovo od 1. septembra 2014. godine 480

Br.61. KI169/14, podnosilac zahteva: Osman Osmanaj, ocena ustavnosti presude PML. br. 124/2014 Vrhovnog suda od 2. jula 2014. godine 487

Br.62. KI176/14, podnosilac zahteva: Sekule Stanković, ocena ustavnosti presude Rev. br. 233/2014 Vrhovnog suda od 3. septembra 2014. godine 494

Br.63. KI03/15, Podnosilac zahteva: Hasan Beqiri, ocena ustavnosti presude API-KZI br. 2/2011 Vrhovnog suda od 25. maja 2012. godine 501

Indeks Pravnih Termina 506

Indeksi Članovima Ustava 522

Predgovor

U nastavku rada Ustavnog suda, koji godinama objavljuje Bilten sudske prakse, sa velikim zadovoljstvom, u svojstvu nove predsednice, pišem ovaj predgovor Biltena sudske prakse Ustavnog suda za 2015. godinu, peti po redu od osnivanja Ustavnog suda. Za odlično obavljen posao i za posvećenost u pripremi ovog Biltena, srdačno se zahvaljujem Sekretarijatu i Pravnoj jedinici Ustavnog suda. Kao i izdanje Biltena za 2014. godinu, takođe i ovo izdanje je finansirano nesebičnom donacijom Nemačke agencije za međunarodnu saradnju (GIZ), na čemu je Ustavni sud veoma zahvalan.

Ovaj Bilten, takođe, sadrži određen broj posebnih i važnih slučaja, uključujući i zahtev za ustavnom preventivnom kontrolom - ocenom ustavnih amandmana predloženih od strane poslanika Skupštine Republike Kosovo u vezi osnivanjem Specijalizovanih komora sudstva i tužilaštva, sadrži takođe i zahtev za zastupljenost polova na pozicijama ministara i zamenika ministara u Vladi Republike Kosovo. Od Ustavnog suda je zahtevano da utvrdi da li predloženi amandmani umanjuju prava i slobode zagarantovane Poglavljem II [Prava i osnovne slobode] i Poglavljem III [Prava zajednica i njihovih pripadnika] Ustava. Sud je, takođe, doneo još dve važne odluke koja se odnose na individualne zahteve, koja su se, u pogledu ustavnog pravosuđa, bavile pitanjem kosovskog bankarskog sistema i pitanjem prava koja proizilaze iz radnog odnosa.

Želim da naglasim da bi potencijalni podnosioci zahteva i njihovi pravni zastupnici, ukoliko ih ima, koji nameravaju da podnesu zahtev Ustavnom sudu, trebalo da koriste ovaj i prethodne Biltene da pažljivo konsultuju odluke Ustavnog suda u sličnim slučajevima, ukoliko ih ima, i u tom svetlu razmotre da li bi njihov slučaj imao uspeh. Treba jasno shvatiti da u principu, pravo na peticiju ne može se negirati nijednom podnosiocu zahteva, ali bolje bi bilo da budu informisani unapred sa sudskom praksom i da imaju objektivnu procenu o uspešnosti njihovih slučaja.

Cilj izdavanja sudskih odluka u Biltenu je da se javnosti pokaže da sudije Ustavnog suda donese odluke na nezavisan i potpuno transparentan način primenjivanjem najviših standarda ljudskih prava i ustavne pravde.

Arta Rama – Hajrizi
Predsednica Ustavnog suda

KI105/14, podnosilac zahteva: Ramiz Ukaj, ocena ustavnosti obaveštenja KMLC br. 45/14 Državnog tužioca Republike Kosovo od 2. juna 2014. godine

KI 105/14, rešenje o neprihvatljivosti od 9. decembra 2014. godine, objavljeno 14. januara 2015. godine

Ključne reči: *individualni zahtev, parnični postupak, pravo na pravično i nepristrasno suđenje, očigledno neosnovan zahtev*

Osnovni sud u Peći je rešenjem CN. br. 79/14 naložio katastarskoj kancelariji u Istoku da vrati spornu parcelu u prvobitno stanje, jer je utvrdio da je podnosilac zahteva povukao svoju tužbu.

Podnosilac zahteva je tvrdio, između ostalog, da je Osnovni sud u Peći povredio njegovo pravo na pravično i nepristrasno suđenje garantovano članom 31. Ustava, jer nije dobio pravo na žalbu.

Ustavni sud je utvrdio da podnosilac zahteva nije potkrepio svoj zahtev na ustavnim osnovama i nije pružio nikakav dokaz da su njegova osnovna prava i slobode povređene od strane redovnih sudova. Pored toga, Sud je primetio da je podnosilac podneo zahtev protiv državnog tužioca, dok su njegove žalbe usmerene protiv Osnovnog suda u Peći. Zahtev podnosioca je proglašen neprihvatljivim, jer je očigledno neosnovan kao što je predviđeno pravilom 36 (2), b) i d) Poslovnika.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI105/14
Podnosilac
Ramiz Ukaj
Ocena ustavnosti
obaveštenja KMLC br. 45/14 Državnog tužioca Republike Kosovo
od 2. juna 2014. godine

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo g. Ramiz Ukaj, sa prebivalištem u selu Zalc, opština Istok (u daljem tekstu: podnosilac zahteva), koga zastupa g. Xhafer Maloku.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava obaveštenje KMLC br. 45/14 Državnog tužioca Republike Kosovo (u daljem tekstu: Državni tužilac), od 2. juna 2014. godine, koje mu je uručeno 11. juna 2014. godine, a kojim je odbijen njegov zahtev upućen Državnom tužiocu da traži zaštitu zakonitosti.

Predmetna stvar

3. Podnosilac zahteva tvrdi, da su mu gore navedenim obaveštenjem, povređena prava garantovana Ustavom Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), odnosno članom 21 [Opšta Načela], članom 24 [Jednakost pred Zakonom], članom 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje], članom 32 [Pravo na Pravno Sredstvo], članom

53 [Tumačenje Odredbi Ljudskih Prava] i članom 54 [Sudska Zaštita Prava].

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava i članu 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 20. juna 2014. godine, podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

6. Dana 7. jula 2014. godine, predsednik Suda je odlukom br. GJR. KI105/14, imenovao sudiju Roberta Carolana za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik Suda je odlukom br. KSH. KI105/14 imenovao Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Altay Suroy (predsedavajući), Snezhana Botusharova i Arta Rama-Hajrizi.

7. Dana 4. septembra 2014. godine, Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva.

8. Dana 9. decembra 2014. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i preporučilo Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

9. Neodređenog datuma u toku 2004. godine, podnosilac zahteva je podneo građansku tužbu Opštinskom sudu u Istoku, protiv pojedinaca N. U. i A. U. *"radi utvrđivanja vlasništva na parceli koja je registrovana u katastarskim knjigama pod br. 523/5, iz posedovnog lista br. 350, katastarska oblast Zalc"*.

10. Dana 9. septembra 2005. godine, Opštinski sud u Istoku je doneo presudu C. br. 108/04; *"Usvaja se tužbeni zahtev tužioca i utvrđuje se da je jedini vlasnik nepokretnosti...obavezuju se tuženi N. U. i A. U. da vrate gvozdena vrata dvorišta tužioca, koja su proizvoljno uklonili... i plate troškove postupka..."*

11. U roku propisanim zakonom, tuženi N. U. i A. U. uložili su žalbu Okružnom sudu u Peći na presudu C. br. 108/04 od 9. septembra 2005. godine.

12. Dana 13. novembra 2006. godine, Okružni sud u Peći je doneo presudu AC. br. 243/06, usvajajući žalbu tuženih u vezi sa vraćanjem

gvozdenih vrata i plaćanja troškova postupka, dok je odbio njihovu žalbu u pogledu potvrđivanja vlasništva. Dakle, predmet se vraća Opštinskom sudu u Istoku na ponovno suđenje.

13. Neodređenog datuma u toku 2007. godine, tuženi N. U. i A. U. su tražili vanredno pravno sredstvo revizije pred Vrhovnim sudom, na presudu AC. br. 243/06 od 13. novembra 2006. godine.

14. Dana 14. aprila 2009. godine, Vrhovni sud je doneo rešenje 45/2007, usvajajući reviziju i ukidajući presudu C. br. 108/04 Opštinskog suda u Istoku i presudu AC. br. 243/06 Okružnog suda u Peći, i obrazložio: *"Vrhovni sud Kosova za sada ne može da prihvati jedno takvo pravno stanovište nižestepenih sudova, zato što su prema oceni ovog suda presude oba suda donete bitnom povredom odredaba parničnog postupka, presuda prvostepenog suda povredom predviđenom iz člana 354, stav 2, tačka 14 ZPP-a, dok je presuda drugostepenog suda doneta povredom predviđenom iz člana 354, stav 1, vezano za član 365, stav 2 ZPP-a, iz kojih razloga je trebalo da se kao takve ukinu."*

15. U svom rešenju, Vrhovni sud je vratio predmet Opštinskom sudu u Istoku i obrazložio: *"Prvostepeni sud je u postupku ponovnog suđenja dužan da otkloni pomenute nedostatke, da naloži tužiocu da precizira osnov tužbenog zahteva, da li se tužbom zahteva ukidanje servituta (ako postoji), poništaj sporazuma sklopljenog dana 12.04.1996. godine, (na kojem se zasnivaju presude nižestepenih sudova), ili da traži da se tužbom zahteva da se utvrdi vlasništvo nepokretnosti, da odredi veštačenje u vezi sa istorijatom nepokretnosti jer se iz veštačenja koje se nalazi u spisima predmeta ne mogu utvrditi svi elementi u vezi sa ovim činjenicama."*

16. Dana 23. maja 2011. godine, Opštinski sud u Istoku je doneo rešenje C. br. 119/09, kojim je, na zahtev Vrhovnog suda, naloženo podnosiocu zahteva, u skladu sa članom 102.1 Zakona o parničnom postupku, da u roku od 3 dana precizira pravni osnov tužbe.

17. Podnosilac zahteva nije odgovorio na ovaj nalog Opštinskog suda.

18. Dana 16. aprila 2014. godine, Osnovni sud u Peći kao nadležan sud, nakon stupanja na snagu Zakona o sudovima (Zakon br. 03/L-199), je doneo rešenje CN. br. 79/14, kojim je naložio Direkciji za katastar – Katastarska kancelarija u Istoku, da u skladu sa rešenjem C. br. 119/09 od 23. maja 2011. godine, registruje parcelu, kao što je bila registrovana pre pokretanja sudskih sporova, obzirom da je Sud smatrao da je podnosilac zahteva povukao tužbu.

19. Neodređenog datuma, podnosilac je podneo zahtev kancelariji Državnog tužioca da pokrene zahtev za zaštitu zakonitosti, kao vanredno pravno sredstvo.

20. Dana 2. juna 2014. godine, Državni tužilac je doneo obaveštenje KMLC br. 45/14, kojim je odbio zahtev podnosioca, jer *"osporena odluka nije doneta, u parničnom i vanparničnom postupku, a ni u izvršnom postupku, i nije odlučeno u vezi sa zahtevom stranaka, o osnovu tužbenog zahteva, već se jednostavno radi o administrativnom nalogu koji je donet od strane sudske administracije, što podrazumeva da osporena odluka nema svojstvo pravosnažne sudske odluke, onako kako se to zahteva odredbom iz člana 245.1 ZPP-a, protiv koje može da se podnese vanredno pravno sredstvo, zahtev za zaštitu zakonitosti."*

Navodi podnosioca

21. Podnosilac zahteva tvrdi: "*Nedavanjem prava oštećenoj strani Ramizu Ukaj na ulaganje žalbe protiv rešenja Cn. br. 79/14 od 16.04.2014. godine, predsednik suda je počinila povredu člana 21, 24, 31, 32, 53 i 54 Ustava Republike Kosova."*

22. U tom smislu, podnosilac traži od Ustavnog suda *"... Želimo da se utvrdi da su rešenjem predsednika Osnovnog suda u Peći, CN. br. 79/14 od 16.04.2014. godine, nedavanjem prava na ulaganje žalbe Ramizu Ukaj kao strani, pravo koje je povređeno tim rešenjem, prekršena njegova ljudska prava da bude ravnopravna stranka u suđenju i da ima pravilno i dostojanstveno suđenje"*.

Ocena prihvatljivosti zahteva

23. Sud prvo ispituje da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti, koji su utvrđeni Ustavom i dalje obrazloženi Zakonom i Poslovnikom.

24. U tom smislu, Sud se poziva na član 113.*7* Ustava koji propisuje:

> *„Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom."*.

25. Sud se poziva i na pravilo 36 Poslovnika, koje propisuje:

> *(1) „Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve: c) samo ako zahtev nije očigledno neosnovan.*

(2) Sud odbacuje zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključi:

[...], ili

(b) da iznete činjenice ni na koji način ne opravdavaju tvrdnju o kršenju ustavnih prava,.

[...], ili

(d) da podnosilac zahteva nije u dovoljnoj meri potkrepeo svoju tvrdnju".

26. Uprkos činjenici da je podnosilac podneo zahtev protiv obaveštenja KMLC br. 45/14 Državnog tužioca donetog 2. juna 2014. godine, žalbe pokrenute u zahtevu su upućene rešenju Osnovnog suda CN. br. 79/14.

27. Međutim, Sud primećuje da podnosilac zahteva nije potkrepio nijednu tvrdnju na ustavnim osnovama i nije pružio dokaz da su njegova osnovna prava i slobode bile povređene od strane redovnih sudova. Podnosilac zahteva je propustio rokove koji su predviđeni zakonom, i za koje je blagovremeno obavešten od strane nadležnog suda (vidi stav 16 ovog rešenja).

28. Sud može samo da razmotri da li su dokazi bili izneti na takav način da su postupci, gledano u celini, bili sprovedeni na takav način da je podnosilac zahteva dobio pravično suđenje (vidi između ostalih izvoda: izveštaj Evropske komisije o ljudskim pravima u slučaju *Edwards protiv Ujedinjenog Kraljevstva,* zahtev br. 13071/87, donet 10. jula 1991. godine).

29. Sud primećuje da su redovni sudovi dovoljno obrazložili svoje odluke i stoga ne može da zaključi da su relevantni postupci na bilo koji način bili nepravični ili proizvoljni (vidi: *mutatis mutandis, Shub protiv Litvanije,* ESLJP odluka o prihvatljivosti br. 17064/06 od 30. juna 2009. godine).

30. Kao rezime, podnosilac zahteva nije pokazao kako su i zašto njegova prava garantovana Ustavom bila povređena. Sama izjava da je Ustav bio povređen, ne može da se smatra ustavnom žalbom. Dakle, ovaj Sud ne deluje kao sud četvrtog stepena kada razmatra odluke donete od strane redovnih sudova. Uloga redovnih sudova je da tumače i primenjuju relativna pravila procesnog i materijalnog prava (vidi: *mutatis mutandis, García Ruiz protiv Španije* [VV], br. 30544/96, stav 28, Evropski sud o ljudskim pravima [ESLJP] 1999-I; vidi takođe slučaj KI70/11, podnosioci zahteva *Faik Hima, Magbule Hima i*

Bestar Hima, rešenje o neprihvatljivosti od 16. decembra 2011. godine).

31. Dakle, u skladu sa pravilom 36 (1) c) Poslovnika, zahtev je očigledno neosnovan i stoga neprihvatljiv.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 47. Zakona i pravilima 36 (1) c); i 36 (2), b) i d) i Poslovnika, dana 9. decembra 2014. godine jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4 Zakona;

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Robert Carolan

Predsednik Ustavnog suda
Prof. dr Enver Hasani

KI123/14, podnositeljka zahteva: Lalushe Boneshta, ocena ustavnosti presude PML. br. 123/2014 Vrhovnog suda od 19. juna 2014. godine

KI 123/14, rešenje o neprihvatljivosti od 9. decembra 2014. godine, objavljeno 14. januara 2015. godine

Ključne reči: *individualni zahtev, krivični postupak, pravo na slobodu i sigurnost, pravo na pravično i nepristrasno suđenje, očigledno neosnovan zahtev*

Vrhovni sud Kosova je presudom PML. br. 123/2014 od 19. juna 2014. godine usvojio zahtev podnositeljke za zaštitu zakonitosti, zamenjujući meru kućnog pritvora sa blažom merom, javljanjem u najbližu policijsku stanicu dva (2) puta nedeljno. Međutim, podnosilac zahteva je osporio navedenu presudu pred Ustavnim sudom Republike Kosova.

Podnositeljka zahteva je, *inter alia,* tvrdila da je Vrhovni sud Kosova povredio njeno pravo na slobodu i bezbednost pored prava na pravično i nepristrasno suđenje kao što je garantovano članovima 29 i 31. Ustava, jer je njena sloboda kretanja bila ograničena i samim tim, stavljena je u diskriminatorski položaj.

Ustavni sud je utvrdio da je Vrhovni sud zamenio meru kućnog pritvora sa blažom merom i dalje dodao da činjenica da podnositeljka zahteva nije zadovoljna ishodom postupka ne daje joj pravo da pokrene argumentovanu tvrdnju o povredi svojih prava i sloboda, kao što je garantovano Ustavom. Zahtev podnositeljke je proglašen neprihvatljivim, jer je očigledno neosnovan, kao što je predviđeno u pravilu 36 (2) b) i d) Poslovnika

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI123/14
Podnosilac
Lalushe Boneshta
Ocena ustavnosti presude PML. br. 123/2014
Vrhovnog suda Kosova
od 19. juna 2014. godine

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podnela gđa Lalushe Boneshta (u daljem tekstu: podnosilac zahteva) sa prebivalištem u Đakovici. Podnosilac zahteva ima državljanstvo Republike Kosovo i Republike Srbije.

Osporena odluka

2. Osporena odluka je presuda PML. br. 123/2014 Vrhovnog suda Kosova od 19. juna 2014. godine, koja je uručena podnosiocu zahteva neodređenog datuma.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti presude PML. br. 123/2014 Vrhovnog suda Kosova od 19. juna 2014. godine, kojom je usvojen zahtev podnosioca za zaštitu zakonitosti i kojim su preinačene odluke nižestepenih sudova, zamenjujući meru kućnog pritvora blažom merom, javljanjem policijskoj stanici dva puta (2) nedeljno. Podnosilac zahteva posebno tvrdi da joj je izrečenom merom, gore navedenom presudom, ograničena sloboda kretanja i da je bila diskriminisana.

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), članu 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 56 Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 25. jula 2014. godine, podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

6. Dana 8. avgusta 2014. godine, predsednik je odlukom GJR. KI123/14 imenovao sudiju Snezhanu Botusharovu za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik je odlukom KSH. KI123/14 imenovao Veće za razmatranje sastavljeno od sudija: Robert Carolan (predsedavajući), Almiro Rodrigues i Enver Hasani.

7. Dana 22. avgusta 2014. godine, Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva i tražio da podnese odluke Osnovnog suda u Prištini i Apelacionog suda Kosova. Istog dana, Sud je poslao kopiju zahteva Vrhovnom sudu.

8. Dana 12. septembra 2014. godine, podnosilac zahteva je podneo tražena dokumenta Sudu.

9. Dana 9. decembra 2014. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca, i preporučilo Sudu u punom sastavu da proglasi zahtev neprihvatljivim.

Pregled činjenica

10. Dana 21. marta 2014. godine, na osnovu krivične prijave (2014 YNM 007 od 21. marta 2014. godine) Osnovno tužilaštvo u Prištini je donelo odluku o pokretanju istrage protiv podnosioca zahteva. Podnosilac zahteva je osumnjičen da je izvršio krivično delo krijumčarenje migranata, kao što je propisano članom 170, stav 1, u vezi sa članom 31. Krivičnog zakonika Republike Kosovo.

11. Dana 21. marta 2014. godine na zahtev Osnovnog tužilaštva u Prištini, pretpretresni sudija Osnovnog suda u Prištini je odlučio da podnosiocu zahteva izrekne meru kućnog pritvora do 19. aprila 2014. godine.

12. Dana 18. aprila 2014. godine na zahtev Osnovnog tužilaštva u Prištini, Osnovni sud u Prištini je doneo rešenje PPR. KR br. 107/2014 i produžio meru kućnog pritvora podnosiocu zahteva za dva (2) meseca.

13. Protiv gore navedenog rešenja Osnovnog suda u Prištini (PPR. KR br. 107/2014 od 18. aprila 2014. godine), podnosilac zahteva je podneo žalbu Apelacionom sudu.

14. Dana 12. maja 2014. godine, Apelacioni sud je rešenjem PN. 1. 892/14 odbio žalbu podnosioca zahteva kao neosnovanu. U svom rešenju, Apelacioni sud je potvrdio odluku prvostepenog suda da produži meru kućnog pritvora, zbog postojanja opasnosti da bi se podnosilac zahteva mogao sakriti ili pobeći, obzirom da poseduje državljanstvo Republike Srbije.

15. Na rešenje Apelacionog suda, podnosilac je podneo zahtev za zaštitu zakonitosti Vrhovnom sudu.

16. U svom zahtevu za zaštitu zakonitosti, podnosilac tvrdi bitne povrede Krivičnog zakonika i Zakonika o krivičnom postupku, i povrede člana 5 [Pravu na Slobodu i Sigurnost] Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava (u daljem tekstu: EKLJP). Ona u nastavku tvrdi, da je njen suprug kao prvi okrivljeni u ovom postupku, pušten iz pritvora.

17. Dana 18. juna 2014. godine, Državni tužilac je u svom odgovoru (KMLP 111. br. 30/14) na zahtev podnosioca za zaštitu zakonitosti, predložio da se njen zahtev odbije kao neosnovan.

18. Dana 19. juna 2014. godine, Vrhovni sud je presudom PML. 123/2014 usvojio zahtev podnosioca za zaštitu zakonitosti i zamenio meru kućnog pritvora blažom kaznom, javljanjem u najbližoj policijskoj stanici dva (2) puta nedeljno.

19. U svojoj presudi, Vrhovni sud smatra:

> *"Ujedno, ovaj Sud ocenjuje da ne postoje zakonski razlozi za produženje mere kućnog pritvora, iz člana 178. st. 1 podstav 1.1 i 1.2 u vezi sa članom 187. st. 1 podstav 1.2 tačka 1.2.1 i 1.2.2 ZKPK-a [Krivični zakonik Republike Kosovo], zbog toga što ne postoje posebne okolnosti koje opravdavaju osnovanu bojaznost da će njenim nalaženjem na slobodi ona uticati na oštećenog i prvookrivljenog. Nije sporna činjenica da je okrivljenoj Lalushe Bonishta oštećeni [...] brat, i da su s obzirom na porodične veze oni i tokom ovog vremena bili u kontaktu, kao i da je od dana ukidanja pritvora protiv prvookrivljenog ona bila u stalnom kontaktu sa njim budući da su oni supružnici, tako da su i tokom*

ovog vremena oni kao suokrivljenici mogli da utiču jedni na druge, kao i na oštećenog."

Navodi podnosioca

20. Kao što je gore navedeno, podnosilac zahteva tvrdi, da joj je izrečena mera osporenom odlukom ograničila slobodu kretanja. U tom smislu, ona tvrdi: *"Moja porodica tamo ima i lokal, tako da mi je izricanjem ove mere onemogućeno da odlazim u moj lokal. Iz stanja u spisima utvrđuje se da mom suprugu, kao saizvršiocu nije izrečena bilo kakva mera ograničenja. Ja sam dovedena u diskriminisan položaj. U braku sa mojim suprugom imam sedmoro dece. Sada ni deca ne mogu da odlaze u svoju kuću u Subotici, jer tamo nema ko da se stara i vodi brigu o njima."*

21. Podnosilac zahteva u nastavku tvrdi da su presudom PML. br. 123/2014 Vrhovnog suda Kosova od 12. maja 2014. godine, povređena njena prava garantovana članom 21 [Opšta Načela], stav 2, članom 24 [Jednakost pred Zakonom], članom 29 [Pravo na Slobodu i Sigurnost], članom 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje], članom 32 [Pravo na Pravno Sredstvo] i članom 53 [Tumačenje Odredbi Ljudskih Prava] Ustava.

22. Ona zaključuje tražeći da Sud poništi presudu Vrhovnog suda (PML. br. 123/2014 od 19. juna 2014. godine).

Ocena prihvatljivosti zahteva

23. Pre svega, kako bi bio u stanju da reši zahtev podnosioca, Sud prvo treba da ispita da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti, koji su utvrđeni Ustavom i dodatno obrazloženi Zakonom i Poslovnikom.

24. U tom smislu, Sud se poziva na pravilo 36 Poslovnika, koje propisuje:

(2)"Sud proglašava zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključi:

[...]

(b) da iznete činjenice ni na koji način ne opravdavaju tvrdnju o kršenju ustavnih prava, ili

[...]

(d) da podnosilac zahteva nije u dovoljnoj meri potkrepeo svoju tvrdnju."

25. Ko što je gore navedeno, podnosilac zahteva tvrdi da su joj presudom Vrhovnog suda PML. br. 123/2014 od 19. juna 2014. godine, povređena prava garantovana Ustavom, a posebno tvrdi da joj je izrečenom merom ograničena sloboda kretanja i da je bila diskriminisana.

26. Međutim, podnosilac zahteva ne objašnjava i ne potkrepljuje kako su njena prava i slobode garantovane Ustavom, a posebno njeno pravo na slobodu kretanja, bile ograničene.

27. Sud primećuje da je istražni postupak još u toku i da optužnica još uvek nije doneta.
Okončan postupak pred redovnim sudovima se odnosi na restriktivnu meru izrečenu podnosiocu zahteva u fazi istrage.

28. Ustavni sud ne može da zameni ulogu redovnih sudova. Uloga redovnih sudova je da tumače i primenjuju relativna pravila procesnog i materijalnog prava (Vidi slučaj: *Garcia Ruiz protiv Španije*, br. 30544/96, ESLJP, presuda od 21. januara 1999. godine; vidi takođe slučaj: KI70/11 podnosilaca zahteva *Faik Hima, Magbule Hima i Bestar Hima*, Ustavni sud, rešenje o neprihvatljivosti od 16. decembra 2011. godine).

29. Sud dalje primećuje da je osporenom odlukom usvojen njen zahtev za zaštitu zakonitosti i zamenjena je mera kućnog pritvora blažom kaznom. Dakle, sama činjenica da podnosilac zahteva nije zadovoljan ishodom postupka u njenom slučaju ne pruža joj pravo da pokrene argumentovanu tužbu o povredi prava i sloboda zaštićenih Ustavom.

30. Osim toga, kao što je gore navedeno, Sud primećuje da je obrazloženje dato u presudi Vrhovnog suda jasno i nakon što je razmotrio sve postupke, Sud je takođe utvrdio da postupak pred Osnovnim sudom u Prištini i Apelacionim sudom, nije bio nepravičan i proizvoljan (Vidi slučaj: *Shub protiv Litvanije*, br. 17064/06, ESLJP, odluka od 30. juna 2009. godine).

31. Iz gore navedenih razloga, Sud smatra da činjenice iznete od strane podnosioca zahteva ni na koji način ne opravdaju tvrdnju o kršenju ustavnih prava i sloboda, na koje se ona pozvala i podnosilac zahteva nije u dovoljnoj meri potkrepio svoju tvrdnju.

32. Dakle, Sud zaključuje da je zahtev očigledno neosnovan.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa pravilima 36 (2), b) i d) i 56 (2) Poslovnika, dana 9. decembra 2014. godine jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4 Zakona; i

IV. DA OGLASI da odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac **Predsednik Ustavnog suda**
Snezhana Botusharova Prof. dr Enver Hasani

KI126/14, podnosilac zahteva: Vebi Tahiri, ocena ustavnosti rešenja Ac. br. 2109/2013 Apelacionog suda Kosova od 16. decembra 2013. godine

KI 126/14, rešenje o neprihvatljivosti od 9. decembra 2014. godine, objavljeno 14. januara 2015. godine

Ključne reči: *individualni zahtev parnični postupak, zaštita imovine, zahtev van roka*

Apelacioni sud Kosova je rešenjem Ac. br. 2109/2013 usvojio odluke prvostepenih sudova, kojima je imovina podnosioca zahteva pod hipotekom preneta i registrovana na ime Pro Credit Bank Kosovo.

Podnosilac zahteva je, *inter alia*, tvrdio da je njegovo pravo na imovinu, koje je garantovano članom 46. Ustava, povređeno, jer je stavljen u težak položaj zbog postupaka njegovog poverioca Pro Credit Banke Kosova.

Ustavni sud je utvrdio da zahtev nije podnet u zakonskom roku predviđenim članom 49. Zakona i dalje preciziranim pravilom 36 (1) c) Poslovnika. Zahtev podnosioca je proglašen neprihvatljivim, jer je van roka.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI126/14
Podnosilac
Vebi Tahiri
Ocena ustavnosti rešenja
Apelacionog suda Ac. br. 2109/2013
od 16. decembra 2013. godine

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo g. Vebi Tahiri (u daljem tekstu: podnosilac zahteva), sa prebivalištem u Gnjilanu.

Osporena odluka

2. Osporena odluka je rešenje Ac. br. 2109/2013 Apelacionog suda od 16. decembra 2013. godine, za koje podnosilac zahteva tvrdi da je primio 12. februara 2014. godine.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti rešenja Ac. br. 2109/2013 Apelacionog suda od 16. decembra 2013. godine, kojim je odbijena žalba podnosioca zahteva kao neosnovana i potvrđeno rešenje (E. br. 153/2011, od 10. juna 2013. godine) Osnovnog suda u Gnjilanu. Podnosilac zahteva tvrdi da mu je gore navedenim rešenjem Apelacionog suda, povređeno pravo garantovano članom 46 [Zaštita Imovine) Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav).

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava, članu 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 56 Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 4. avgusta 2014. godine, podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

6. Dana 4. septembra 2014. godine, Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva. Istog dana, Sud je poslao kopiju zahteva Apelacionom sudu.

7. Dana 5. septembra 2014. godine, odlukom GJR. KI126/14, predsednik Suda je imenovao sudiju Artu Ramu-Hajrizi za sudiju izvestioca. Istog dana, odlukom KSH. KI126/14, predsednik je imenovao Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Altay Suroy (predsedavajući), Snezhana Botusharova i Kadri Kryeziu.

8. Dana 9. decembra 2014. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i preporučilo Sudu u punom sastavu da proglasi zahtev neprihvatljivim.

Pregled činjenica

9. Dana 11. maja 2007. godine, podnosilac zahteva i ProCredit Bank, filijala u Gnjilanu (u daljem tekstu: poverilac), zaključili su ugovor o kreditu. Ugovor o hipoteci nad nepokretnosti podnosioca zahteva i ugovor o zalogu su registrovani u Katastarskoj kancelariji Opštine Gnjilane.

10. Kao rezultat neplaćanja duga, poverilac je podneo predlog za izvršenje i kao posledica toga, rešenjem (E. br. 153/2011 od 23. februara 2011. godine) Opštinskog suda u Gnjilanu, u cilju plaćanja duga, zakazana je prodaja nepokretnosti pod hipotekom podnosioca zahteva.

11. Dana 6. marta 2013. godine, Osnovni sud u Gnjilanu je doneo zaključak (E. br. 153/2011) u vezi sa prvom javnom prodajom nepokretnosti pod hipotekom podnosioca zahteva. Nakon neuspeha prve prodaje na javnoj aukciji, Osnovni sud u Gnjilanu je zakazao drugu javnu prodaju nepokretnosti koja je održana 7. juna 2013. godine.

12. Dana 10. juna 2013. godine, Osnovni sud u Gnjilanu (rešenje, E. br. 153/2011) je imenovao poverioca kao najpovoljnijeg ponuđača koji je ponudio najvišu cenu za kupovinu nepokretnosti pod hipotekom, i naložio da se nepokretnost upiše na ime poverioca.

13. Na gore navedeno rešenje Osnovnog suda u Gnjilanu (E. br. 153/2011 od 10. juna 2013. godine) podnosilac zahteva je uložio žalbu Apelacionom sudu i predložio Sudu da žalbeno rešenje ukine i da se predmet vrati na ponovno razmatranje prvostepenom sudu.

14. Dana 16. decembra 2013. godine, Apelacioni sud (rešenje, Ac. br. 2109/13) je odbio žalbu podnosioca zahteva kao neosnovanu i potvrdio rešenje Osnovnog suda u Gnjilanu (E. br. 153/2011 od 10. juna 2013. godine).

15. Dana 19. februara 2014. godine, Direkcija za geodeziju i katastar u Gnjilanu je donela rešenje o registraciji nepokretnosti u registru nepokretnosti na ime poverioca, ProCredit Bank-u.

Navodi podnosioca

16. Kao što je gore navedeno, podnosilac zahteva tvrdi da je osporenim rešenjem povređeno njegovo pravo garantovano članom 46 [Zaštita Imovine] Ustava.

17. Podnosilac zahteva takođe tvrdi da je osporenim rešenjem pogrešno primenjen član 18, stavovi 1, 2 i 3 Zakona o obligacionim odnosima (objavljen u Službenom listu SFRJ br. 29/78 sa izmenama i dopunama Zakona objavljen u službenom listu SFRJ br. 39). S tim u vezi, podnosilac zahteva tvrdi *"U konkretnom slučaju, ne samo da se nije postupilo u duhu ovih odredbi, već je suprotno tome, namerno ili nenamerno, ponašanjem poverioca na svaki način otežan položaj dužnika (poverilac je tri parcele dužnika, iako je njihova realna ukupna vrednost iznosila 695.010 evra, kupio za iznos od samo 232.000 evra, a zatim je nakon samo 4 meseca samo jednu od tih parcela prodao za iznos od 260.000 evra), ovo dakle ilustruje ponašanje poverioca prema dužniku."*

18. Podnosilac zahteva zaključuje, tražeći od Suda da poništi rešenje Osnovnog suda u Gnjilanu (E. br. 153/2011 od 10. juna 2013. godine) i Apelacionog suda (Ac. br. 2109/2013 od 16. decembra 2013. godine).

Ocena prihvatljivosti zahteva

19. Sud prvo ispituje da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti, koji su utvrđeni Ustavom i dodatno obrazloženi Zakonom i Poslovnikom.

20. U tom smislu, Sud se poziva na član 49. Zakona, koji propisuje:

> *"Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku. U svim ostalim slučajevima, rok počinje na dan javnog objavljivanja odluke ili akta. Ukoliko se zahtev tiče nekog zakona, onda rok počinje da teče od dana stupanja na snagu istog."*

21. Sud uzima u obzir i pravilo 36 (1), (c) Poslovnika:

> *"(1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahtev:*
>
> *[...]*
>
> *(c) samo ako je zahtev podnet u roku od četiri meseca od dana kada je odluka o poslednjem delotvornom pravnom sredstvu dostavljena podnosiocu zahteva [...]".*

22. Kako bi utvrdio da li je podnosilac podneo zahtev u propisanom roku od četiri meseca, Sud se poziva na dan kada je podnosilac zahteva primio konačnu odluku, i dan podnošenja zahteva Ustavnom sudu.

23. Podnosilac u svom zahtevu tvrdi da mu je rešenje Apelacionog suda (Ac. br. 2109/2013 od 16. decembra 2013. godine) uručeno 12. februara 2014. godine, dok je zahtev podneo Sudu 4. avgusta 2014. godine. Na osnovu toga, proizilazi da zahtev nije podnet u zakonskom roku koji je propisan članom 49. Zakona i pravilom 36 (1), (c) Poslovnika.

24. Sud podseća da je cilj pravila od četiri meseca iz člana 49. Zakona i pravila 36 (1), (c) Poslovnika da promoviše pravnu sigurnost, da obezbedi da se predmeti koji pokreću pitanja u vezi sa Ustavom razmatraju u razumnom vremenskom periodu, i da prethodne odluke ne budu stalno otvorene za osporavanje (Vidi slučaj: *O'Loughlin i drugi protiv Ujedinjenog Kraljevstva* br. 23274/04, ESLJP, odluka od 25. avgusta 2005. godine).

25. Dakle, zahtev treba da se odbaci kao neprihvatljiv, jer je van roka.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 49. Zakona i pravilima 36 (1), (c) i 56 (2) Poslovnika, dana 9. decembra 2014. godine jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4 Zakona; i

IV. DA OGLASI da odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac Arta Rama-Hajrizi

Predsednik Ustavnog suda Prof. dr Enver Hasani

KI143/14, podnosilac zahteva: Ferbend Haxhiaj, ocena ustavnosti presude Rev. br. 26/2012 Vrhovnog suda Kosova od 16. septembra 2013. godine

KI 143/14, rešenje o neprihvatljivosti od 9. decembra 2014. godine, objavljeno 15. januara 2014. godine

Ključne reči: *individualni zahtev, parnični postupak, zaštita imovine, već odlučen zahtev*

U ovom slučaju, Sud je utvrdio da je već odlučio o zahtevu podnosioca, proglašavajući ga očigledno neosnovanim i da ovaj zahtev ne sadrži nikakve osnove za donošenje nove odluke.

Sud je proglasio zahtev neprihvatljivim u skladu sa članom 116.1 Ustava i pravilima 63 (1) i 36 (3) d) Poslovnika.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI143/14
Podnosilac
Ferbend Haxhiaj
Ocena ustavnosti
presude Rev. br. 26/2012 Vrhovnog suda
od 16. septembra 2013. godine

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo g. Ferbend Haxhiaj, državljanin Republike Albanije sa prebivalištem u Draču, Republika Albanija (u daljem tekstu: podnosilac zahteva).

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava presudu Rev. br. 26/2012 Vrhovnog suda od 16. septembra 2013. godine, koja mu je uručena 11. novembra 2013. godine.

3. Sud je već doneo odluku o ovoj stvari u slučaju KI28/14, podnosioci zahteva *Skender Mezini i Ferbend Haxhiaj*, Rešenje o neprihvatljivosti, doneto 19. maja 2014. godine i objavljeno 13. juna 2014. godine.

Predmetna stvar

4. Predmetna stvar je ocena ustavnosti iste osporene presude, kojom su navodno povređena prava podnosioca zahteva garantovana članom 1 [Zaštita imovine] Protokola br. 1 Evropske konvencije o ljudskim

pravima (u daljem tekstu: EKLJP) i prava garantovana Ustavom Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav). Podnosilac zahteva ne navodi koje su odredbe Ustava bile povređene.

Pravni osnov

5. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava i članu 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon).

Postupak pred Ustavnim sudom

6. Dana 19. septembra 2014. godine, podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

7. Dana 7. oktobra 2014. godine, predsednik je imenovao sudiju Almira Rodriguesa za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Altay Suroy (predsedavajući), Kadri Kryeziu i Arta Rama-Hajrizi.

8. Sud je 21. oktobra 2014. godine obavestio podnosioca zahteva o registraciji zahteva.

9. Dana 9. decembra 2014. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i preporučilo Sudu neprihvatljivost zahteva.

Činjenice slučaja

10. Dana 19. septembra 2014. godine, podnosilac je podneo zahtev KI143/14, a nije podneo nijednu novu činjenicu ili dokaz u vezi sa postupkom sprovedenim pred redovnim sudovima i Ustavnim sudom.

11. U stvari, 10. februara 2014. god., podnosilac je zajedno sa Skender Mezinijem podneo Sudu zahtev KI28/14, kojim su osporili istu presudu Vrhovnog suda (Rev. br. 26/2012 od 16. septembra 2013. godine).

12. U međuvremenu, 19. maja 2014. godine, Sud je proglasio zahtev KI28/14 neprihvatljivim, jer je bio očigledno neosnovan (slučaj KI28/14, Rešenje o neprihvatljivosti, objavljeno 13. juna 2014. godine).

13. Činjenice i odluke Suda, koje je podneo podnosilac u ovom novom zahtevu KI143/14 već su razmotrene u slučaju br. KI28/14, kao što je odlučeno Rešenjem o neprihvatljivosti od 19. maja 2014. godine.

Navodi podnosioca

14. U ovom novom zahtevu KI143/14, podnosilac insistira na tvrdnji da su osporenom presudom povređena njegova prava garantovana članom 1 Protokola br. 1 EKLJP.

15. Podnosilac zahteva, u nastavku, tvrdi da su redovni sudovi povredili njegova prava garantovana Ustavom, odnosno njegovo pravo kao naslednika svojih predaka, koji su rođeni na Kosovu, da postane državljanin Republike Kosovo i uživa pravo na imovinu nad nepokretnom imovinom svojih predaka.

16. Međutim, podnosilac zahteva ne navodi tačno odredbe Ustava, koje su navodno povređene. Umesto toga, on se poziva na članove 3, 4 i 5. Zakona o pravima bivših političkih zatvorenika i prognanika br. 03/L-95 (objavljen u Službenom listu Republike Kosovo 10. decembra 2010. godine).

17. Podnosilac zahteva zaključuje, tražeći od Suda da mu omogući kao nasledniku, da uživa pravo na imovinu nad nepokretnom imovinom svojih predaka.

Ocena prihvatljivosti zahteva

18. Sud prvo ispituje da li su ispunjeni svi uslovi prihvatljivosti, koji su utvrđeni Ustavom i dalje obrazloženi Zakonom i Poslovnikom.

19. U tom smislu, Sud se poziva na član 116.1 Ustava [Pravni Efekat Odluka], koji propisuje:

> *Odluke Ustavnog suda su obavezne za pravosuđe i sva lica i institucije Republike Kosovo.*

20. Pored toga, Sud se poziva i na pravilo 63 (1) Poslovnika, koje propisuje:

> *Odluke Ustavnog suda su obavezujuće za sudstvo i sva lica i institucije u Republici Kosova.*

21. Štaviše, pravilo 36 (3) d) Poslovnika, propisuje:

> *Zahtev nije dopustiv za razmatranje u svakom od sledećih slučajeva:*
> *(...) e) kada je Sud već doneo odluku o predmetnoj stvari i kada zahtev ne sadrži dovoljan osnov za donošenje nove odluke.*

22. Sud smatra da činjenice i tvrdnje koje je podnosilac izneo u svom novom zahtevu ne predstavlaju dovoljan ili relevantan osnov ili razlog za novu odluku (vidi slučaj Ustavnog suda KI02/14, podnosilac zahteva *Hamdi Ademi*, Rešenje o neprihvatljivosti od 26. maja 2014. godine).

23. Zapravo, Sud podseća da se već bavio gore navedenom stvari u slučaju KI28/14, podnosioci zahteva *Skender Mezini i Ferbend Haxhiaj*, Rešenje o neprihvatljivosti, doneto 19. maja 2014. godine. U svom rešenju, Sud je proglasio zahtev neprihvatljivim, jer je očigledno neosnovan, obzirom da činjenice koje su izneli tadašnji podnosioci zahteva ni na koji način nisu opravdavale njihove tvrdnje o povredi ustavnih prava i da podnosioci zahteva nisu dovoljno potkrepeli kako su i zašto presudom Vrhovnog suda povređena njihova prava garantovana Ustavom.

24. Dakle, Sud smatra da je već doneo odluku o ovoj stvari i da ovaj zahtev ne sadrži nikakav osnov za donošenje nove odluke.

25. Stoga, u skladu sa članom 116.1 Ustava, pravilom 63 (1) i pravilom 36 (3) d) Poslovnika, Sud zaključuje da ovaj zahtev treba da se proglasi neprihvatljivim.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 47. Zakona i pravilom 63 (1) i pravilom 36 (3) e) Poslovnika, dana 9. decembra 2014. godine jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4 Zakona;

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Almiro Rodrigues

Predsednik Ustavnog suda
Prof. dr Enver Hasani

KI114/14, podnosilac zahteva: Adem Hoti, ocena ustavnosti rešenja Rev. br. 127/2014 Vrhovnog suda Kosovo od 12. maja 2014. godine

KI 114/14, rešenje o neprihvatljivosti od 8. decembra 2014. godine, objavljeno 19. januara 2015. godine

Ključne reči: *individualni zahtev, parnični postupak, pravo na rad i obavljanje profesije, očigledno neosnovan zahtev*

Podnosilac je podneo zahtev za reviziju Vrhovnom sudu Kosova protiv odluka prvostepenog i apelacionog suda, odnosno u vezi sa neprodužavanjem njegovog ugovora o radu od strane Opštinske direkcije za obrazovanje u Podujevu. Vrhovni sud Kosova je odbio zahtev podnosioca za reviziju, jer nije podnet u skladu sa proceduralnim uslovima odgovarajućeg zakona.

Podnosilac zahteva je, *inter alia*, tvrdio da mu je Vrhovni sud, odbijanjem njegovog zahteva za reviziju, povredio prava garantovana članovima 3.2 i 113.7 Ustava, jer nije dobio radno mesto nastavnika tehničkog obrazovanja. Sud je konstatovao da podnosilac zahteva nije potkrepio kako su i zašto konkretne odredbe Ustava povređene. Sud je proglasio zahtev podnosioca neprihvatljivim, jer je očigledno neosnovan, kao što je predviđeno članom 48. Zakona i dalje precizirano pravilom 36 (2) b) i d) Poslovnika.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI114/14
Podnosilac
Adem Hoti
Ocena ustavnosti rešenja Vrhovnog suda Republike Kosovo Rev. br. 127/2014 od 12. maja 2014. godine

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosilac zahteva je g. Adem Hoti, sa stalnim prebivalištem u Podujevu.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava rešenje Vrhovnog suda Republike Kosovo Rev. br. 127/2014 od 12. maja 2014. godine (u daljem tekstu: Vrhovni sud), kojim je odbačena kao nedozvoljena, revizija podneta od strane podnosioca zahteva na rešenje Apelacionog suda Republike Kosovo Ac. br. 3661/2013 od 28. februara 2013. godine (u daljem tekstu: Apelacioni sud).

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar zahteva je ocena ustavnosti rešenja Vrhovnog suda Rev. br. 127/2014 od 12. maja 2014. godine. Podnosilac zahteva tvrdi da su mu rešenjem Vrhovnog suda povređena prava garantovana članom 3.2 i 113.7 Ustava.

Pravni osnov

4. Pravni osnov za ovaj slučaj je član 113.7 Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav) i članovi 22 i 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 4. jula 2014. godine, podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

6. Dana 6. avgusta 2014. godine, predsednik Suda je odlukom br. GJR. KI114/14 imenovao sudiju Altaya Suroyia za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik je odlukom br. KSH. KI114/14 imenovao Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Robert Carolan (predsedavajući), prof. dr Ivan Čukalović i prof. dr Enver Hasani.

7. Dana 22. avgusta 2014. godine, Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva. Istog dana, kopija zahteva je dostavljena Vrhovnom sudu.

8. Dana 8. decembra 2014. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i preporučilo Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

9. Dana 30. januara 2013. godine u Osnovnom sudu u Prištini, ogranak u Podujevu, postignuto je sudsko poravnanje C. br. 433/11 između podnosioca zahteva i Opštinske direkcije za obrazovanje u Podujevu (u daljem tekstu: ODO u Podujevu), za sistematizaciju podnosioca zahteva u platnom sistemu za školsku 2013/2014 godinu. U sudskom poravnanju se navodi da je ODO u Podujevu obavezna da plati podnosiocu zahteva lične dohotke za mesec jul, avgust, septembar, oktobar, novembar, decembar i januar po 215.90 €, ukupno 1295.40 €. Neisplaćene lične dohotke, prema sudskom poravnanju, ODO u Podujevu bi trebalo da isplati podnosiocu zahteva u februaru 2013. godine, dok će mu se ugovor o delu nastaviti do 30. juna 2013. godine. Isto tako, ODO u Podujevu je obavezna da iskoristi sve mogućnosti da do početka školske godine 2013-2014 sistematizuje podnosioca zahteva u platni sistem.

10. Dana 1. oktobra 2013. godine, podnosilac zahteva je podneo predlog za dozvolu izvršenja sudskog poravnanja C. br. 433/11 Osnovnog suda u Podujevu, tvrdeći da sudsko poravnanje C. br. 433/11 postignuto između njega i ODO u Podujevu, nije u potpunosti sprovedeno od strane ODO u Podujevu.

11. Dana 8. novembra 2013. godine, Osnovni sud u Prištini, ogranak u Podujevu, (rešenje CP. br. 439/13) je odbio predlog za dozvolu izvršenja, podnetu protiv ODO u Podujevu.

12. Pored toga, Osnovni sud u Prištini, ogranak u Podujevu, utvrdio je sledeće:

> *"[...] Iz ugovora o radu zaključenog na određeno vreme (ugovor o delu), potvrđuje se da je tužilac – poverilac imao ugovor na period od 01.06.2013. god. do 31.08.2013. god. Stoga, budući da je reč o ugovoru takve vrste, dužnik je mogao da ne produži ugovor, nakon isteka roka - 31.08.2013. god., i nije obavezna tužena - dužnik (Direkcija za obrazovanje, kulturu i nauku u opštini Podujevo, da produži ugovor, ukoliko ne postoji potreba za radnikom i radnim mestom.*
>
> *Polazeći od ovog stanja, sud smatra da poverilac nema pravo, i zbog toga je odbio takav predlog kao neosnovan. Ukoliko smatra da su mu prava prekršena, može ista ostvariti u regularnom građanskom sporu, a ne u ovom izvršnom postupku, prema predlogu koji je podnet, i na osnovu sudskog poravnanja koje je postignuto između stranaka".*

13. Dana 12. novembra 2013. godine, podnosilac zahteva je na rešenje prvostepenog suda uložio žalbu Apelacionom sudu u Prištini. Žalba podnosioca zahteva je zasnovana na povredama proceduralnih odredbi, odnosno na članu 182.1 tačka (n) Zakona o parničnom postupku, pogrešnom i nepotpunom utvrđivanju činjeničnog stanja i pogrešnoj primeni materijalnog zakona, odnosno Zakona o izvršnom postupku (ZIP) br. 03/L-008.

14. Dana 12. maja 2013 godine, Apelacioni sud u Prištini (rešenje AC. br. 3661/13) je odbio kao neosnovanu žalbu podnosioca zahteva, i potvrdio rešenje prvostepenog suda. Navedeni sud je konstatovao da je prvostepeni sud na potpun i pravičan način utvrdio činjenično stanje, i da je na pravilan način primenio materijalno pravo.

15. Dana 19. marta 2014. godine, podnosilac zahteva je na rešenje Apelacionog suda podneo reviziju Vrhovnom sudu, zbog povreda odredaba parničnog postupka i pogrešne primene materijalnog prava.

16. Dana 12. maja 2014. godine, Vrhovni sud (rešenje Rev. br. 127/2014) je odbacio kao nedozvoljenu reviziju, podnetu od strane podnosioca zahteva, iz dole navedenih razloga: *"Polazeći od ovakvog stanja stvari, u skladu sa članom 68, stav 1 Zakona o izvršnom postupku,*

Vrhovni sud Kosova je našao da revizija poverioca u ovoj pravnoj stvari, na osnovu gore navedene odredbe zakona, nije dozvoljena protiv pravosnažnog rešenja u izvršnom postupku".

Navodi podnosioca

17. Podnosilac zahteva se oseća diskriminisan, jer su ODO i redovni sudovi povredili njegova prava garantovana članom 3.2 Ustava, kao i članom 113.7 Ustava, pošto je Vrhovni sud odbacio reviziju kao nedozvoljenu.

18. Podnosilac zahteva takođe tvrdi, da su mu redovni sudovi nepravično odbili predlog za izvršenje, kojim je tražio da se u skladu sa sudskim poravnanjem C. br. 433/11 od 30. januara 2013. godine, sistematizuje u platni sistem za školsku godinu 2013/2014, od početka školske godine.

19. Podnosilac zahteva se obraća Sudu sa sledećim zahtevima, citiramo: *"Tražim da budem raspoređen na radno mesto nastavnik tehničkog obrazovanja, učitelj razredne nastave ili bibliotekar u osnovnoj ili srednjoj školi ili pomoćnik domara u Srednjoj ekonomskoj školi „Isa Boletini" u Podujevu".*

Prihvatljivost zahteva

20. Sud prvo ocenjuje, da li je podnosilac zahteva ispunio uslove koji su utvrđeni Ustavom i dodatno obrazloženi Zakonom i Poslovnikom.

21. U tom smislu, Sud se poziva na član 48. Zakona, koji propisuje:

> *"Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori".*

22. Pored toga, pravilo 36 (1) d) Poslovnika, propisuje:

> *(1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve:*
>
> *[...]*
>
> *d) ako je zahtev prima facie opravdan ili nije očigledno neosnovan.*

23. Pored toga, pravilo 36 (2) Poslovnika, propisuje:

> *(2) Sud proglašava zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključi:*

(a) da zahtev nije prima facie opravdan, ili

(b) da iznete činjenice ni na koji način ne opravdavaju tvrdnju o kršenju ustavnih prava, ili

(c) da podnosilac zahteva nije žrtva kršenja prava zagarantovanih Ustavom, ili

(d) da podnosilac zahteva nije u dovoljnoj meri potkrepeo svoju tvrdnju.

24. U ovom slučaju, Sud primećuje da podnosilac zahteva tvrdi da su poslodavac ODO u Podujevu i redovni sudovi povredili njegova prava garantovana članom 3.2 Ustava, jer su doneli nepravične odluke, i članom 113.7 Ustava, jer je Vrhovni sud odbacio reviziju kao nedozvoljenu.

25. Što se tiče tvrdnje o povredi člana 3.2, Sud se poziva upravo na tu ustavnu odredbu koja propisuje:

> Član 3.2: *"Sprovođenje javne vlasti u Republici Kosovo se zasniva na načelu jednakosti svih građana pred zakonom i poštovanju međunarodno priznatih prava i osnovnih sloboda, kao i zaštiti prava i učešća svih zajednica i njihovih pripadnika".*

26. Vezano za ovu tvrdnju, Sud smatra da podnosilac zahteva nije ni na jedan način argumentovao kako su i zašto prvostepeni i drugostepeni sud povredili njegovo pravo garantovano navedenom odredbom Ustava, dok su njemu pružene sve mogućnosti iznošenja činjenica, pokretanja argumenata i osporavanja argumenata suprotne strane.

27. Podnosilac zahteva takođe tvrdi, da je i Vrhovni sud povredio njegovo pravo garantovano članom 113.7 Ustava, jer nije usvojio reviziju podnetu na rešenje Apelacionog suda.

28. U tom smislu, Sud naglašava da tvrdnja pokrenuta od strane podnosioca zahteva o povredi ove odredbe Ustava, nema veze sa mogućnošću podnošenja žalbe ili zahteva pred redovnim sudovima ili uskraćivanjem tih pravnih sredstava od strane istih, već mogućnost da pojedinci, građani Republike Kosovo, ospore odluke redovnih sudova pred Ustavnim sudom zbog povrede prava garantovanih Ustavom, pod uslovom da dokažu da su iscrpeli sva pravna sredstva predviđena zakonima na snazi u Republici Kosovo.

29. Pored toga, Sud primećuje iz spisa predmeta da je konačna odluka o pitanju podnosioca zahteva, prema zakonu na snazi, rešenje Ac. br. 3661/13 Apelacionog suda, kojim je potvrđeno rešenje prvostepenog suda CP. br. 439/13 od 8. novembra 2013. godine, u vezi sa predlogom podnosioca zahteva o izvršenju sudskog poravnanja C. br. 433/11 od 30. januara 2013. godine.

30. Međutim, jasno se može primetiti da je podnosilac nezadovoljan ishodom odluke Apelacionog suda, donete u izvršnom postupku i da je pokušao da svoju tvrdnju ostvari pred Vrhovnim sudom, koji je odbacio reviziju kao nedozvoljenu, zbog proceduralnim razloga (vidi obrazloženje Vrhovnog suda u stavu 16 ovog dokumenta).

31. Sud podseća da sama činjenica da je podnosilac zahteva nezadovoljan ishodom slučaja, ne može da mu posluži kao pravo da podnese argumentovan zahtev o povredi ustavnih odredbi (vidi*, mutatis mutandis,* presuda ESLJP, zahtev br. 5503/02, *Mezotur-Tiszazugi Tarsulat protiv Mađarske,* ili rešenje Ustavnog suda, slučaj KI128/12 od 12. jula 2013. godine, podnosioca zahteva *Shabana Hoxhe*, zahtev za ocenu ustavnosti presude Vrhovnog suda Kosova, Rev. br. 316/2011).

32. Sud u nastavku ponavlja da nije sud utvrđivanja činjenica i ne sudi kao sud četvrtog stepena. Sud u principu ne ocenjuje činjenicu, da li su redovni sudovi na pravičan ili potpun način utvrdili činjenično stanje ili kao što je ovde slučaj, da utvrdi da li je zaposlenje podnosioca zahteva prekinuto na pravnoj osnovi, jer je to nadležnost redovnog suda. Za Ustavni sud su ključna ona pitanja od čijih postojanja zavisi ocena eventualne povrede prava garantovanih Ustavom (ustavnost), a ne pitanja koja su očigledno zakonske prirode (vidi*, mutatis mutandis, i. a., Akdivar protiv Turske*, 16. septembar 1996. godine, R.J.D, 1996-IV, stav 65).

33. Pod ovim okolnostima, Sud smatra da činjenice iznete od strane podnosioca zahteva, ni na jedan način ne opravdavaju tvrdnje o povredama prava garantovanih Ustavom.

34. Stoga, Sud zaključuje da je zahtev podnosioca, u skladu sa članom 48. Zakona i pravilom 36 (1) d) Poslovnika, očigledno neosnovan.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, na osnovu člana 113. 7 Ustava, 48. Zakona i shodno pravilima 36 (1) d), 36 (2) b) i d) i 56 (2) Poslovnika, 8. decembra 2014. godine jednoglasno:

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4 Zakona;

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Altay Suroy

Predsednik Ustavnog suda
Prof. dr Enver Hasani

KI70/14, podnosilac zahteva: Ahmet Arifaj, ocena ustavnosti odluke br. 351-3187/08 Skupštine opštine Klina od 22. septembra 2008. godine

KI 70/14, odluka za brisanje zahteva sa liste od 23. septembra 2014. godine, objavljena 21. januara 2015. godine

Ključne reči: *individualni zahtev*, *upravni postupak, zaštita imovine, brisanje zahteva sa liste*

U ovom slučaju, Sud je konstatovao da je već odlučio o zahtevu podnosioca tako što ga je proglasio neprihvatljivom na osnovu neiscrpljivanja svih pravnih sredstava predviđena zakonom, i da ovaj zahtev ne sadrži dovoljno osnova za donošenje nove odluke.

Sud je izbrisao zahtev u skladu sa pravilom 36 (3) e) Poslovnika.

ODLUKA ZA BRISANJE ZAHTEVA SA LISTE
u
slučaju br. KI70/14
Podnosilac
Ahmet Arifaj
Ocena ustavnosti odluke Skupštine opštine Klina br. 351-3187/08 od 22. septembra 2008. godine

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo g. Ahmet Arifaj, sa prebivalištem u Zabrđu/Stepanica, opština Klina (u daljem tekstu: podnosilac zahteva).

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava odluku Skupštine opštine Klina br. 351-3187/08, od 22. septembra 2008. godine, koja mu je uručena neodređenog datuma.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti odluke Skupštine opštine Klina br. 351-3187/08 od 22. septembra 2008. godine, kojom je odbijen zahtev podnosioca za podršku za obnovu kuće uništene tokom rata.

4. Podnosilac zahteva se ne poziva konkretno na članove Ustava, koji su navodno povređeni, već umesto toga traži da Sud *„pregleda svu priloženu dokumentaciju i ukoliko je moguće, izvrši ... pritisak na Skupštinu opštine Klina, kako bi rešio pitanje obnove kuće...“*.

5. Pored toga, podnosilac zahteva traži od Suda da ne otkrije njegov identitet, jer *„se plašim da može negativno uticati na moj slučaj u Skupštini opštine Klina“*.

Pravni osnov

6. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav) i članu 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon).

Postupak pred Ustavnim sudom

7. Dana 14. aprila 2014. godine, podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

8. Dana 6. maja 2014. godine, predsednik Suda je odlukom br. GJR. KI70/14, imenovao sudiju Artu Ramu-Hajrizi za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik Suda je odlukom br. KSH. KI70/14, imenovao Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Altay Suroy (predsedavajući), Snezhana Botusharova i Kadri Kryeziu.

9. Dana 26. maja 2014. godine, Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva i poslao kopiju zahteva Skupštini opštine Klina.

10. Dana 23. septembra 2014. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i preporučilo Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

11. Dana 30. juna 2009. godine, podnosilac je podneo zahtev Sudu, koji je registrovan pod brojem KI23/09, osporavajući i odluku Skupštine opštine Klina br. 351-3187/08 od 22. septembra 2008. godine.

12. U zahtevu KI23/09 podnosilac se žalio da je povređeno njegovo pravo na nadoknadu za imovinu uništenu tokom rata, ne navodeći nijednu odredbu Ustava. U istom zahtevu, predsednik opštine Klina je istakao *... „Mi kao opština nismo imali nikakav pristup niti mogućnost da pripremimo prioritetne spiskove korisnika.“*

13. Dana 18. februara 2010. godine, Sud je proglasio zahtev podnosioca neprihvatljivim, u skladu sa članom 113.7 Ustava (slučaj br. KI23/09, rešenje o neprihvatljivosti). Sud je naveo, *inter alia,* da: *“Podnosilac zahteva nije potkrepeo ni na koji način, zašto smatra da pravni lekovi, pomenuti u Zakonu br. 02/L-28 o upravnom postupku, uključujući žalbu uloženu redovnim sudovima, ne bi bili dostupni i,*

ukoliko su dostupni, zašto ne bi bili delotvorni, i samim tim ne treba da budu iscrpljeni u celosti".

14. Dana 14. aprila 2014. godine, podnosilac je podneo novi zahtev Sudu, koji je registrovan pod brojem KI70/14. U svom zahtevu, podnosilac je naveo: *„Žalio sam se Ombudsmanu, dakle narodnom advokatu u Prištini i Peći, a nakon toga nisam više izjavljivao žalbe, jer su mi u opštini Klina stalno obećavali da će mi obnoviti kuću, da će pronaći sredstva kako bi obnovili spaljene kuće, ali do sada mi nisu obnovili kuću, i to je razlog zbog kojeg nisam otišao u Sud i podigao tužbu".*

Navodi podnosioca

15. U suštini, podnosilac zahteva se žali da je povređeno njegovo pravo na nadoknadu za imovinu uništenu tokom rata, ne navodeći nijednu konkretnu odredbu Ustava.

Prihvatljivost zahteva

16. Sud primećuje da, kako bi bio u stanju da reši zahtev podnosioca, prvo treba da ispita da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom i dodatno obrazloženi Zakonom i Poslovnikom.

17. U tom smislu, Sud se poziva na član 116.1 Ustava [Pravni Efekat Odluka], koji utvrđuje:

> *"1. Odluke Ustavnog suda su obavezne za pravosuđe i sva lica i institucije Republike Kosovo."*

18. Pored toga, Sud takođe uzima u obzir pravilo 63 (1) Poslovnika, koje propisuje:

> *"(1) Odluke Ustavnog suda su obavezujuće za sudstvo i sva lica i institucije u Republici Kosova."*

19. Štaviše, pravilo 36 (3) e) Poslovnika, propisuje:

> *"(3) Zahtev nije dopustiv za razmatranje u svakom od sledećih slučajeva:*
>
> *(...)*
>
> *e) kada je sud već doneo odluku o predmetnoj stvari i kada zahtev ne sadrži dovoljan osnov za donošenje nove odluke".*

20. Sud smatra da činjenice i navodi koje je podnosilac izneo u svom novom zahtevu, ne pružaju dovoljan ili relevantan osnov ili razloge za donošenje nove odluke.

21. Zapravo, Sud podseća da je već razmotrio gore navedeni slučaj br. KI23/09. U svom rešenju, Sud je utvrdio da podnosilac zahteva nije iscrpeo sva pravna sredstva predviđena zakonom.

22. Sud nalazi da je već doneo odluku o ovom pitanju, i da zahtev u slučaju KI70/14 ne sadrži dovoljan osnov za donošenje nove odluke.

23. Stoga, zahtev treba proglasiti neprihvatljivim u skladu sa pravilom 36 (3) e) Poslovnika.

24. Što se tiče zahteva podnosioca da Sud ne otkrije njegov identitet, Sud podseća da na osnovu člana 22.2 Zakona *"Sekretarijat prosleđuje po jednu kopiju podneska suprotnoj strani i ostalim učesnicima u postupku."*

25. Sud takođe podseća da, u skladu sa uputstvima Suda za pomoć stranki ili strankama u podnošenju zahteva Ustavnom sudu: *"Ustavni sud može da odobri anonimnost u izuzetnim i propisno obrazloženim slučajevima. Naravno, Vaše ime će biti saopšteno strani, kada se zahtev uputi strani na davanje komentara...."*.

26. Shodno tome, Sud smatra da zahtev podnosioca za neotkrivanje identiteta treba da se odbije, obzirom da nije dovoljno opravdan.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113. 7 Ustava, članom 47. Zakona i pravilom 36 (3) e) Poslovnika, 23. septembra 2014. godine jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA BRIŠE zahtev sa liste;

II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4 Zakona;

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Arta Rama-Hajrizi

Predsednik Ustavnog suda
Prof. dr Enver Hasani

KI141/14, podnosilac zahteva: Rrahim Ramadani, ocena ustavnosti rešenja CA. br. 2862/2014 Apelacionog suda Kosova od 26. avgusta 2014. godine

KI 141/14, rešenje o neprihvatljivosti od 9. decembra 2014. godine, objavljeno 21. januara 2015. godine

Ključne reči: *individualni zahtev, upravni postupak, pravo na pravično i nepristrasno suđenje, pravo na rad i obavljanje profesije, očigledno neosnovan zahtev*

Apelacioni sud Kosova je ukinuo odluku Osnovnog suda u Prištini, kojom je predlog podnosioca zahteva za vraćanje na radno mesto usvojen.

Podnosilac zahteva je, između ostalog, tvrdio da rešenje Apelacionog suda nije bilo pravično, jer nije uzeta u obzir konačnost odluke prvostepenog suda.

Sud je konstatovao da zahtev podnosioca pokreće pitanje zakonitosti, a ne ustavnosti, i da je Apelacioni sud doneo obrazloženo rešenje da podrži svoje stanovište. Sud je proglasio zahtev neprihvatljivim, jer je očigledno neosnovan, kao što je predviđeno pravilom 36 (2) d) Poslovnika.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju KI141/14
Podnosilac
Rrahim Ramadani
Ocena ustavnosti
rešenja CA. br. 2862/2014 Apelacionog suda Kosova
od 26. avgusta 2014. godine

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo g. Rrahim Ramadani iz Prištine (u daljem tekstu: podnosilac zahteva).

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava rešenje CA. br. 2862/2014 Apelacionog suda Kosova, od 26. avgusta 2014. godine. Osporeno rešenje je uručeno podnosiocu zahteva 4. septembra 2014. godine.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporenog rešenja CA. br. 2862/2014 Apelacionog suda Kosova, od 26. avgusta 2014. godine.

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav) i članu 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 18. septembra 2014. godine, podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

6. Dana 7. oktobra 2014. godine, predsednik Suda je odlukom br. GJR. KI141/14 imenovao sudiju Roberta Carolana za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik Suda je odlukom br. KSH. KI141/14 imenovao Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Snezhana Botusharova (predsedavajuća), Kadri Kryeziu i Arta Rama-Hajrizi.

7. Dana 22. oktobra 2014. godine, Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva i poslao kopiju zahteva Apelacionom sudu Kosova.

8. Dana 9. decembra 2014. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i preporučilo Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

9. Podnosilac zahteva je radio kao nastavnik albanskog jezika više od 30 godina u nekoliko škola na Kosovu. Međutim, zbog reformi u obrazovnom sistemu Kosova njegov ugovor nije produžen.

10. Dana 14. decembra 2007. godine, izvršni direktor Opštine Priština je odlučio da ne produži ugovor o radu podnosiocu zahteva (odluka br. 07-24385).

11. Neodređenog datuma, podnosilac zahteva je uložio žalbu Nezavisnom nadzornom odboru Kosova (u daljem tekstu: NNOK).

12. Dana 19. juna 2008. godine NNOK je odlukom A. 02. 139. 2008 poništio gore navedenu odluku Opštine Priština, i obavezao isti organ da dozvoli podnosiocu zahteva da realizuje sva prava koja proizilaze iz ugovora o radu, u skladu sa odlukama Ministarstva za obrazovanje, nauku i tehnologiju.

13. Neodređenog datuma, podnosilac, kao poverilac, je podneo zahtev za izvršenje odluke NNOK-a Osnovnom sudu u Prištini.

14. Dana 20. marta 2014. godine Osnovni sud u Prištini, rešenjem E.br.2433/2011 je usvojio zahtev podnosioca da izvrši odluku NNOK-a.

15. Neodređenog datuma, Opština Priština, kao dužnik, je podnela prigovor Osnovnom sudu u Prištini protiv izvršenja odluke NNOK-a.

16. Dana 16. juna 2014. godine Osnovni sud u Prištini je rešenjem E.br.2433/2011 odbio kao neosnovan prigovor Opštine Priština, podnet protiv odluke istog suda, koji je usvojio izvršenje odluke NNOK-a.

17. Dana 4. jula 2014. godine Opština Priština je podnela prigovor Apelacionom sudu Kosova, na gore navedeno rešenje Osnovnog suda u Prištini.

18. Dana 26. avgusta 2014. godine, Apelacioni sud Kosova je rešenjem CA. br. 2862/2014:

    i) usvojio zahtev Opštine Priština;

    ii) preinačio rešenje Osnovnog suda u Prištini (E. br. 2433/2011, 19.6.2014); i

    iii) odbio predlog podnosioca zahteva za izvršenje kao neosnovan.

19. U gore navedenom rešenju, Apelacioni sud je dalje obrazložio:

    "Drugostepeni sud ocenjuje da je prvostepeni sud tokom primene postupka, bez pravne osnove, dozvolio izvršenje na osnovu predloga poverioca Rrahima Ramadanija iz Prištine, protiv dužnika opštine Priština, obzirom da predlog za izvršenje nije zasnovan na podobnom izvršnom dokumentu u smislu člana 27, stav 1 Zakona o izvršnom postupku. Iz spisa predmeta proizilazi da je prvostepeni sud dozvolio izvršenje na osnovu odluke Nezavisnog nadzornog odbora Kosova A02,138,2008 od 19.06.2008. god., u kojoj nije određen novčani iznos koji dužnik treba da plati poveriocu u ime nadoknade štete nastale kao posledica udaljavanja sa posla. Obzirom da u ovoj stvari zahtev poverioca nije spojen sa zahtevom za vraćanje na posao, već za nadoknadu štete zbog udaljavanja sa posla, u tom slučaju nisu ispunjeni zakonski uslovi iz člana 315. Zakona o izvršnom postupku o dozvoljavanju izvršenja. Pravno stanovište prvostepenog suda navedeno u ožalbenom rešenju, drugostepeni sud ocenjuje kao neosnovano na zakonu, obzirom da u ovom slučaju prvostepeni sud treba da odbije predlog za izvršenje kao neosnovan, jer nema osnov za dozvoljavanje izvršenja, jer se predlog ne zasniva na podobnom dokumentu za izvršenje u smislu zakonskih odredaba iz člana 27, stav 1 i 29, stav 3 Zakona o izvršnom postupku".

Navodi podnosioca

20. Podnosilac zahteva tvrdi da je Apelacioni sud na nepravedan način ukinuo odluke Osnovnog suda, odnosno NNOK-a, jer nije uzeo u obzir rokove za podnošenje žalbe i da su odluke NNOK-a konačne.

21. Pored toga, podnosilac zahteva traži od Suda: „*...Da se sistematizujem na radno mesto prema kvalifikaciji i da mi se plate 13 ličnih dohodaka od 01.09.2007. god. do 30.09.2008. god., sa izmenom u plati koju primam...".*

22. Podnosilac zahteva se ne poziva na povredu bilo koje ustavne odredbe, posebno.

Prihvatljivost zahteva

23. Sud prvo ispituje da li su ispunjeni svi uslovi prihvatljivosti, koji su utvrđeni Ustavom i dalje obrazloženi Zakonom i Poslovnikom.

24. U tom smislu, Sud se poziva na član 113.7 Ustava, koji propisuje:

> *"Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom."*

25. Sud se poziva i na član 48. Zakona, koji propisuje:

> *Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori.*

26. Sud dalje uzima u obzir pravilo 36 (2) d) Poslovnika, koje propisuje:

> *Sud proglašava zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključi:*
>
> ...
>
> *(d) da podnosilac zahteva nije u dovoljnoj meri potkrepeo svoju tvrdnju.*

27. U ovom slučaju, Sud primećuje da podnosilac zahteva tvrdi: *"Apelacioni sud nepravedno ukida odluku Osnovnog suda"* i *"Opština Priština je izjavila žalbu nakon roka od sedam dana"*. Međutim, podnosilac zahteva traži, *inter alia*: *"Da se sistematizujem na radno mesto prema kvalifikaciji "*.

28. Sud smatra da zahtev podnosioca ne pokreće ustavna, već zakonska pitanja i činjenice, koje se odnose na dužnost i prerogativ redovnih sudova, koja su im dodeljena Ustavom.

29. Sud naglašava da nije dužnost Ustavnog suda da se bavi greškama u činjenicama ili zakonu, navodno počinjenim od strane redovnih sudova prilikom ocene dokaza ili primene zakona (zakonitost), osim i u meri u kojoj su mogle povrediti prava i slobode zaštićene Ustavom (ustavnost).

30. Zapravo, uloga redovnih sudova je da tumače i primenjuju relativna pravila procesnog i materijalnog prava (vidi: *mutatis mutandis*, *García Ruiz protiv Španije [VV],* br. 30544/96, stav 28, Evropski sud za ljudska prava [ESLJP] 1999-I).

31. Štaviše, Sud smatra da je Apelacioni sud Kosova doneo dobro obrazloženu odluku, jer objašnjava pravne i činjenične nedostatke odluka donetih od strane Osnovnog suda u Prištini, odnosno NNOK-a, pored pružanja pravnog osnova za podržavanje svojih zaključaka.

32. Ustavni sud podseća da nije sud utvrđivanja činjenica. Ustavni sud želi da ponovi, da je pravilno i potpuno utvrđivanje činjeničnog stanja u punoj nadležnosti redovnih sudova, i da je uloga Ustavnog suda samo da obezbedi saglasnost sa pravima garantovanim Ustavom i drugim pravnim instrumentima i ne može, dakle, da deluje kao "sud četvrtog stepena" (vidi slučaj: *Akdivar protiv Turske*, br. 21893/93, ESLJP, presuda od 16. septembra 1996. godine, stav 65, takođe, *mutatis mutandis* vidi slučaj KI86/11, podnosilac zahteva *Milaim Berisha*, rešenje o neprihvatljivosti od 5. aprila 2012. godine).

33. Pored toga, zahtevom se ne ukazuje da je Apelacioni sud Kosova delovao proizvoljno ili na nepravičan način. Nije dužnost Ustavnog suda da zameni svoju ocenu činjenica ocenom redovnih sudova, i kao opšte pravilo, to je dužnost navedenih sudova da ocenjuju dokaze koje imaju na raspolaganju. Dužnost Ustavnog suda je da utvrdi da li su postupci pred redovnim sudovima bili pravični u celini, uključujući način na koji su dokazi uzeti (Vidi slučaj: *Edwards protiv Ujedinjenog Kraljevstva,* br. 13071/87, Izveštaj Evropske komisije za ljudska prava od 10. jula 1991. godine).

34. Činjenica da se podnosilac zahteva ne slaže sa ishodom slučaja, ne može mu poslužiti kao pravo da pokrene argumentovanu tužbu o povredi člana 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje] Ustava (Vidi slučaj: *Mezotur-Tiszazugi Tarsulat protiv Mađarske,* br. 5503/02, ESLJP, presuda od 26. jula 2005. godine).

35. Pod ovim okolnostima, podnosilac zahteva nije potkrepio svoju tvrdnju o povredi člana 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje] Ustava, jer činjenice koje je izneo ni na koji način ne pokazuju da mu je Apelacioni sud Kosova uskratio prava garantovana Ustavom.

36. Shodno tome, zahtev je očigledno neosnovan i mora se proglasiti neprihvatljivim, u skladu sa pravilom 36 (2) d) Poslovnika.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 47. Zakona i pravilom 36 (2) d) Poslovnika, na sednici održanoj 9. decembra 2014. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4 Zakona;

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Robert Carolan

Predsednik Ustavnog suda
Prof. dr Enver Hasani

KI111/14, podnosioci zahteva: Mladen Denić i Milorad Vitković-Denić, ocena ustavnosti rešenja AC-I.- 13 – 0041 Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda za pitanja koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizuju od 5. juna 2014. godine

KI 111/14, rešenje o neprihvatljivosti od 8. decembra 2014. godine, objavljeno 26. januara 2015. godine

Ključne reči: *individualni zahtev, parnični postupak, privremena mera, pravo na pravično suđenje, zaštita imovine, ratione materiae, neprihvatljiv zahtev po više osnova*

U ovom zahtevu, podnosioci su tvrdili povredu svojih prava od strane nekoliko institucija i po više osnova: A) da je Vrhovni sud Kosova doneo nezakonitu odluku, B) da su postupci pred Osnovnim sudom u Prištini bili preterano dugi, C) da veće Žalbenog veće Posebne komore nije imalo pravilan sastav, i D) da su javni tužilac i Vrhovni sud intervenisali kao nenadležne institucije.

Sud se bavio svakom tvrdnjom podnosilaca zahteva i utvrdio: i) što se tiče tvrdnji pod tačkom A), o ovom delu zahteva je već odlučeno i treba se proglasiti neprihvatljivim u skladu sa pravilom 36 (3) d) Poslovnika, ii) što se tiče tvrdnje pod tačkom B), ovaj deo zahteva treba proglasiti neprihvatljivim na osnovu neiscrpljivanja svih pravnih sredstava u skladu sa članom 47.2 Zakona i pravilom 36 (1) b) Poslovnika, iii) što se tiče tvrdnji pod tačkom C), ovaj deo zahteva nije potkrepljen i treba ga proglasiti neprihvatljivim, kao očigledno neosnovan, u skladu sa pravilom 36 (2) d) Poslovnika, i iv) što se tiče tvrdnji pod tačkom D) ovaj deo zahteva treba proglasiti neprihvatljivim, jer nije *ratione materia* u skladu sa Ustavom prema pravilu 36 (3) e) Poslovnika. Što se tiče zahteva podnosilaca za uvođenje privremene mere, Sud je utvrdio da ne postoji *prima facie* slučaj za uvođenje privremene mere.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI111/14
Podnosioci
Mladen Denić i Milorad Vitković-Denić
Ocena ustavnosti
rešenja Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda Kosova za pitanja koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju, AC-I.-13-0041, od 5. juna 2014. godine

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosioci zahteva

1. Zahtev su podneli g. Mladen Denić i g. Milorad Vitković-Denić (u daljem tekstu: podnosioci zahteva) sa prebivalištem u Kraljevu, Republika Srbija. Podnosioce zahteva zastupa g. Branislav M. Vitković, sa prebivalištem u Kraljevu, Republika Srbija.

Osporena odluka

2. Osporena odluka je rešenje AC-I.-13-0041 Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda Kosova, za pitanja koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju (u daljem tekstu: Žalbeno veće PKVS), od 5. juna 2014. godine, za koje podnosioci zahteva izjavljuju da su primili 16. juna 2014. godine.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporenog rešenja, kojim je odbijena žalba podnosilaca zahteva podneta protiv rešenja (SCC-11-0026 PKVS, od 20. marta 2013. godine) Specijalnog veća Posebne komore Vrhovnog suda Kosova, za pitanja koja se odnose na Kosovsku

agenciju za privatizaciju (u daljem tekstu: Specijalno Veće PKVS) u vezi sa povraćajem nepokretne imovine.

4. Podnosioci zahteva tvrde da su redovni sudovi povredili njihova prava garantovana Ustavom, odnosno članom 31 [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje], članom 32 [Pravo na pravno sredstvo], članom 46 [Zaštita imovine] i članom 54 [Sudska zaštita prava] u vezi sa članom 102 [Opšta Načela Sudskog Sistema] i članom 103 [Organizacija i Jurisdikcija Sudova] stav 7.

5. Podnosioci zahteva takođe traže od Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud) da uvede privremenu meru, odnosno da zabrani svaku prodaju, preprodaju, davanje u zakup ili podzakup, izgradnju i stavljanje bilo kakvih tereta na nepokretnost koja je predmet spora.

Pravni osnov

6. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), članovima 27 i 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilima 54, 55 i 56 Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Sudom

7. Dana 1. jula 2014. godine, podnosioci zahteva su podneli zahtev Sudu.

8. Dana 5. avgusta 2014. godine, podnosioci zahteva su podneli dodatni dokument, kojim su tražili od Suda da uvede privremenu meru.

9. Dana 6. avgusta 2014. godine, predsednik Suda je odlukom GJR. KI111/14 imenovao sudiju Kadria Kryeziua za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik je odlukom KSH. KI111/14 imenovao Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Robert Carolan (predsedavajući), Almiro Rodrigues i Ivan Čukalović.

10. Dana 8. avgusta 2014. godine, Sud je obavestio podnosioce zahteva o registraciji zahteva i tražio od Mladena Denića da dostavi punomoćje za Branislava M. Vitkovića, u slučaju da on bude izabran za njegovog zastupnika, kao što je najavljeno u zahtevu. Istog dana, Sud je poslao kopiju zahteva Žalbenom veću PKVS-a.

11. Dana 20. avgusta 2014. godine, Mladen Denić je dostavio Sudu traženi dokument.

12. Dana 12. septembra 2014. godine, Sud je obavestio Posebnu komoru Vrhovnog suda Kosova za pitanja koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju (u daljem tekstu: PKVS) o registraciji zahteva i tražio da komentarišu o tvrdnjama, pokrenutim od strane podnosilaca zahteva u vezi sa prekomernim trajanjem postupka.

13. Dana 23. septembra 2014. godine, PKVS je dostavila svoje komentare.

14. Dana 8. decembra 2014. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i preporučilo Sudu, u punom sastavu, da proglasi zahtev neprihvatljivim i odbije zahtev za privremenu meru.

Pregled činjenica

I. Postupak pred Ustavnim sudom

15. Pored ovog zahteva, podnosioci zahteva su podneli i dva druga zahteva Sudu. Prvi zahtev (KI18/10) je podnet 24. februara 2010. godine, a drugi (KI130/11) 3. oktobra 2011. godine.

16. Dana 12. aprila 2011. godine, Sud je odlučio o slučaju br. KI18/10 i odbacio zahtev podnosilaca za ocenu ustavnosti rešenja (Gzz. br. 36/2007, od 13. decembra 2007. godine) Vrhovnog suda Kosova kao neprihvatljiv, jer nisu iscrpeli sva raspoloživa pravna sredstva.

17. Po prijemu gore navedenog rešenja o neprihvatljivosti, podnosioci zahteva su podneli Sudu svoj drugi zahtev, kojim su tražili preispitivanje navedenog rešenja Suda.

18. Dana 4. maja 2012. godine, Sud je doneo rešenje o slučaju br. KI130/11 i odbio zahtev podnosilaca za preispitivanje rešenja o neprihvatljivosti u skladu sa pravilom 36 (3) e) Poslovnika, jer je smatrao da ne postoji dovoljan osnov za donošenje nove odluke. I pored toga, u vezi sa žalbom podnosioca zahteva u odnosu na prekomerno trajanje postupka, Sud je naveo da ovo rešenje *„ne sprečava podnosioce zahteva da podnesu novi podnesak kojim će se žaliti na prekomerno trajanje postupka“,* a nakon što žalbe postave *„u žalbenom postupku pred višim sudom, uključujući i Vrhovni sud“*.

19. Dana 1. jula 2014. godine, podnosioci zahteva su podneli Sudu svoj treći zahtev, u kome osporavaju ustavnost rešenja (AC-I.-13-00415 od 5. jula 2014. godine) Žalbenog veća PKVS-a.

II. Postupak pred redovnim sudovima

20. Dana 4. decembra 2006. godine, podnosioci zahteva su podneli tužbu PKVS-u, kojom su tražili povraćaj nepokretnosti, koja je nacionalizovana radi osnivanja Poljoprivredne zadruge Kosova (kasnije poznata kao "Društveno preduzeće Kosovo Eksport").

21. Dana 31. januara 2007. godine, Specijalno veće PKVS-a je rešenjem (SCC-06-0498) uputilo predmet radi suđenja Opštinskom sudu u Prištini.

22. Dana 16. aprila 2007. godine, Opštinski sud u Prištini (presuda P. br. 236/97) presudio je predmet, i utvrdio svojinu podnosilaca zahteva na nepokretnost i naložio prenos imovine u posed podnosilaca zahteva.

23. Dana 13. decembra 2007. godine, postupajući po zahtevu za zaštitu zakonitosti koji je podneo Državni tužilac, Vrhovni sud (rešenje Gzz. br. 36/2007) je ukinuo gore navedenu presudu Opštinskog suda i vratio predmet Opštinskom sudu na ponovno suđenje.

24. Dana 3. oktobra 2011. godine, nakon što je slučaj vraćen Opštinskom sudu u Prištini, i dok je slučaj još uvek čekao na rešavanje, podnosioci zahteva su podneli paralelnu tužbu PKVS-u i tražili da se:

    a) Presuda (P. br. 236/97, od 16. aprila 2007. godine) Opštinskog suda u Prištini potvrdi od strane PKVS-a,jer prema podnosiocima zahteva: *„na ovu presudu nije uložena žalba, tako da je ona postala pravosnažna 5. maja 2007. godine";* i

    b) Rešenje (Gzz. br. 36/2007, od 13. decembra 2007. godine) Vrhovnog suda Kosova proglasi ništavnim i nevažećim, jer: *"Vrhovni sud nije imao nadležnost da razmatra presudu Opštinskog suda P. br. 236/97, jer je na osnovu odluke o upućivanju SCC-06-0498, Posebna komora zadržala isključivu nadležnost za žalbu protiv rešenja ili presude prvostepenog suda."*

25. Dana 22. juna 2012. godine, Opštinski sud u Prištini je prosledio spise predmeta [ponovljeni postupak slučaja P. br. 236/97] PKVS radi rešavanja. Predmet je registrovan u PKVS-u, pod brojem C-III-12-1095, gde i dalje čeka da bude rešen.

26. Dana 4. marta 2013. godine, podnosioci zahteva su podneli PKVS-u zahtev za izdavanje preliminarne sudske zabrane protiv troje tuženih,

odnosno Vrhovnog suda Kosova [prvotuženi], g. M.M. [drugotuženi] i društvenog preduzeća Kosovo Eksport [trećetuženi].

27. Dana 20. marta 2013. godine, Specijalno veće PKVS-a je rešenjem SCC-11-0026 odbacilo kao neprihvatljive tužbu podnosilaca i zahtev za izdavanje preliminarne sudske zabrane. U obrazloženju svog rešenja, Specijalno veće PKVS-a je navelo:

> *"[...] Sud nalazi da je postupak po tužbi koja je prvobitno podnesena Posebnoj komori dana 4. decembra 2006. godine, SCC-06-0498, a koja je prosleđena Opštinskom sudu u Prištini, još uvek u toku, zbog toga što o njoj nije odlučeno konačnom sudskom presudom. Na osnovu člana 4.4 ZPK-a, predmet je vraćen Posebnoj komori od strane Opštinskog suda u Prištini i sada se vodi pod brojem predmeta C-III-12-1095. Dvojica tužilaca u ovom predmetu podneli su tužbu o kojoj je ovde reč, kojom su od Posebne komore zahtevali da potvrdi presudu Opštinskog suda u Prištini* [Presudom br. 236/97, od 16. aprila 2007. god] *koju je Vrhovni sud* [Rešenjem Gzz. br. 36/2007, od 13. decembra 2007. god] *ukinuo po zahtevu za zaštitu zakonitosti. Međutim, budući da je prvobitni postupak još uvek u toku, te da je isti pokrenut pre predmeta o kojem je ovde reč, kasnija tužba morala je da bude odbačena na osnovu člana 262.3 i 262.4 Zakona o parničnom postupku, br. 03 /L-006 [...].*
>
> *Prema tome, tužba ne ispunjava uslove prihvatljivosti iz člana 28.2 ZPK-a, te se odbacuje kao neprihvatljiva. Shodno tome, i zahtev za izdavanje preliminarne sudske zabrane je neprihvatljiv".*

28. Dana 8. aprila 2013. godine, podnosioci zahteva su podneli Žalbenom veću PKVS-a žalbu na rešenje Specijalnog veća PKVS-a. Podnosioci zahteva su u svojoj žalbi, podnetoj Žalbenom veću PKVS-a tražili *„da poništi* ožalbeno *rešenje, da potvrdi da je rešenje Vrhovnog suda Kosova ništavno i nevažeće, da potvrdi presudu Opštinskog suda u Prištini, P. br. 236/97, od 16. 04. 2007, i da obaveže Katastarsku službu u Prištini da u potpunosti implementuje ovu presudu, takođe da poništi prenos urađen od 2004. godine u vezi predmeta spora".*

29. Dana 5. juna 2014. godine, Žalbeno veće PKVS-a (rešenje AC-I.13-0041) je odbilo žalbu podnosilaca zahteva kao neosnovanu i utvrdilo:

> *"Ožalbeno rešenje je pravilno i potvrđeno. Načelna tužba još uvek čeka na rešavanje u PKVS pod brojem C-III-1095. Predmet spora je isti, jer tužilac želi da nastavi sa načelnom tužbom potvrđivanjem originalne presude Opštinskog suda u Prištini i stranke su iste jer dodavanje Vrhovnog suda Kosova u isti*

postupak sa istim zahtevom ne menja stvari. Drugim rečima, tužioci traže da se ista tužba reši istom presudom. […]"

Navodi podnosilaca zahteva

30. Podnosioci zahteva tvrde da su redovni sudovi povredili njihova prava garantovana Ustavom, tačnije članom 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje] i članom 32 [Pravo na Pravno Sredstvo], članom 46 [Zaštita Imovine] i članom 54 [Sudska Zaštita Prava] u vezi sa članom 102 [Opšta Načela Sudskog Sistema] i članom 103 [Organizacija i Jurisdikcija Sudova] stav 7.

31. Kako bi potkrepili tvrdnje o povredama člana 31. Ustava, podnosioci zahteva izjavljuju da je*: Vrhovni sud Kosova (iako su Tužioci isticali njegovu nenadležnost), kao nenadležni sud, prihvatao da raspravlja podneti zahtev JTK* [Javnog tužilaštva Kosova]*, i donosi nezakonito-neobavezujuće rešenje Cml-Gzz. br. 36/2007 od 13.12.2007. god., koje do danas stvara trajno stanje."*

32. Pored toga, podnosioci zahteva tvrde da: *"[…] Žalbeno veće Posebne komore […] nije bilo pravilnog sastava koje treba da se sastoji od tri (3) međunarodne sudije i dve (2) domaće sudije kako to predviđa član 3, stav 12. Zakona o br. 04/L-033 o Specijalnoj komori VSK, koji je na snazi od 01.07.2014. godine".*

33. Potkrepljujući svoje tvrdnje o prekomernom trajanju postupaka, podnosioci zahteva tvrde da: „*nezakonitom odlukom Vrhovnog suda Kosova i daljim ponašanjem Opštinskog-Osnovnog suda u Prištini, stvoreno je trajno stanje u periodu 16.04.2007-13.12.2007-22.06.2012 godine i dalje, zbog čega Tužioci ne mogu normalno da uživaju i raspolažu svojom imovinom po pravosnažnoj presudi Opštinskog suda u Prištini P. br. 236/97 od 16.04.2007 god., koja se mora sprovoditi kao konačna presuda […].*

34. U vezi sa navodnim povredama člana 46. Ustava, podnosioci zahteva izjavljuju da: "[…] *rešenjem Vrhovnog suda Kosova, nenadležnog* za *postupanje u ovom postupku, Clm-Gzz. br. 36/2007 od 13.12.2007. godine, nezakonito je ukinuta pravosnažna presuda P. br. 236/97 od 16.04.2007. god., čime nam je onemogućeno da slobodno koristimo našu imovinu* […]."

35. U vezi sa navodnim povredama člana 54. u vezi sa članovima 102 i 103. stav 7 Ustava, podnosioci zahteva tvrde: "[…] *u predmetnom sporu su se nezakonito uključili u 2007. god., Javni Tužilac Kosova i Vrhovni sud Kosova, kao nenadležne institucije* […]". U tom smislu, podnosioci zahteva "[…] *mole Ustavni sud Republike Kosovo da na osnovu člana*

25. stav 25.1 u vezi sa članom 182. stav 182.2f, Zakona br. 03/L-006, br. 04/L-118 o parničnom postupku, reši sukob u vezi sa nadležnošću u ovoj pravnoj stvari između Posebne komore Vrhovnog suda Kosova i samog Vrhovnog suda Kosova."

36. Konačno, podnosioci zahteva traže od Suda sledeće*:*

> *„Predlažemo da Ustavni sud ukine: rešenje Specijalne Komore VSK AC-I.-13-0041A0001 od 05.06.2014 god., i rešenje SCC-11-0226 od 20.03.2013. god., kao i rešenje nenadležnog suda-Vrhovnog suda Kosova Cml-Gzz.br. 36/2007 od 13.12.2007 godine.*
>
> *Pravosnažna presuda Opštinskog suda u Prištini, P. br. 236/97 od 16.04.2007 god., ostaje na snazi […].*

Prihvatljivost zahteva

37. Sud prvo treba da ispita da li su podnosioci zahteva ispunili uslove prihvatljivosti, koji su utvrđeni Ustavom i dodatno obrazloženi Zakonom i Poslovnikom.

38. U cilju rešavanja tvrdnji podnosioca zahteva, koje imaju veze sa navodnom ustavnom povredom, Sud smatra da one mogu biti rezimirane i podeljene na sledeći način:

A) Navodi u pogledu tvrdnje o nezakonitoj odluci Vrhovnog suda [član 31. Ustava];

B) Navodi u pogledu tvrdnje o prekomernom trajanju postupka [član 31. u vezi sa članom 46. Ustava];

C) Navodi u pogledu tvrdnje da Žalbeno veće PKVS-a nije imalo pravilan sastav prilikom odlučivanja o žalbi podnosilaca zahteva [član 31. Ustava];

D) Navodi u vezi tvrdnje o nenadležnosti javnog tužioca i Vrhovnog suda da intervenišu u slučaju podnosioca zahteva [član 54. u vezi sa članom 102. i 103 stav 7 Ustava]

***A) U pogledu tvrdnji podnosilaca zahteva o nezakonitoj odluci Vrhovnog suda* [član 31. Ustava]**

39. Na osnovu gore navedenog, podnosioci zahteva tvrde povredu člana 31. Ustava navodeći da je Vrhovni sud Kosova *"[…] doneo nezakonitu*

odluku Gzz. br, 36/2007 od 13.12.2007. god., koja je stvorila trajnu situaciju koja je trajala do danas".

40. Sud podseća da je već razmotrio tvrdnje podnosilaca zahteva o navodnoj „*nezakonitoj*" odluci (Gzz. br. 36/2007, od 13. decembra 2007. godine) Vrhovnog suda Kosova kada je odlučio o prvom zahtevu podnosilaca (vidi slučaj br. KI18/10, Ustavni sud, rešenje o neprihvatljivosti, od 17. avgusta 2011. godine) utvrđujući:

> *"36. Vezano sa ovim zahtevom, Sud primećuje da se isti bavi pitanjima koja su se dogodila pre 15. juna 2008. god. i stoga ne spadaju u nadležnosti Suda. Stoga, Sud treba da odbaci zahtev kao ratione temporis nekompatibilan.*
>
> *37. Čak i ako uzmemo u obzir da u ovom slučaju postoji stalna situacija, ako je do povrede Ustava došlo nakon akta koji je izvršen pre nego što je Ustav stupio na snagu i da posledice tog prvobitnog akta i dalje postoje, čime bi Sud imao nadležnost da razmotri žalbu, zahtev je neprihvatljiv.*
>
> *38. Na većanju održanom 13. decembra 2007. god., na kojem podnosioci zahteva nisu učestvovali, Vrhovni sud je usvojio zahtev za zaštitu zakonitosti državnog tužioca, poništio presudu Opštinskog suda od 16. aprila 2006. god. i vratio slučaj Opštinskom sudu na ponovno suđenje. Podnosioci zahteva do sada nisu predali nikakav dokaz koji ukazuje da je Opštinski sud odredio ročište i doneo odluku po ovom pitanju, osim što su Opštinskom sudu podneli iste žalbene navode koje su predali i ovom Sudu.*
>
> *39. Vezano sa tim, Sud se poziva na član 113. stav 7 Ustava i član 47. stav 2 Zakona, prema kojima pojedinci koji podnesu zahtev Sudu moraju pokazati da su iscrpeli sva pravna sredstva predviđena primenljivim zakonom."*

41. Stoga, u vezi sa ovim tvrdnjama, Sud se poziva na pravilo 36 (3) d) Poslovnika, koje propisuje:

> *(3) Zahtev nije dopustiv za razmatranje u svakom od sledećih slučajeva:*
>
> *[...]*
>
> *d) kada je Sud već doneo odluku o predmetnoj stvari i kada zahtev ne sadrži dovoljan osnov za donošenje nove odluke; [...]".*

42. Sud naglašava da, iako ovim konkretnim zahtevom podnosioci osporavaju odluku AC-I.-13-0041 Žalbenog veća PKVS, suština navoda podnosilaca počiva na njihovom nezadovoljstvu odlukom (Gzz. br. 36/2007, od 13. decembra 2007. godine) Vrhovnog suda Kosova, kojom je presuda (P.br. 236/97, od 16. aprila 2007. godine) Opštinskog suda u Prištini poništena, i slučaj vraćen na ponovno razmatranje.

43. U tom smislu, Sud primećuje da su tvrdnje pod tačkom A iste kao tvrdnje iznete u prvom zahtevu podnosilaca, i iste je razmotrio u svom rešenju o neprihvatljivosti u slučaju br. KI18/10.

44. Shodno tome, Sud zaključuje da na osnovu pravila 36 (3) d) Poslovnika, ne može ponovo da razmatra tvrdnje koje je već jednom razmatrao.

***B) U pogledu tvrdnji podnosilaca zahteva koje se odnose na prekomerno trajanje postupka* [član 31. u vezi sa članom 46. Ustava]**

45. Podnosioci zahteva tvrde da je povređen član 31. u vezi sa članom 46. Ustava, jer je, prema njima, *„stvoreno trajno stanje u periodu* od *16.04.2007 – 13.12.2007 – 22.06.2012. god., i dalje“* zbog *„ponašanja Osnovnog/ Opštinskog suda u Prištini“*.

46. Pored toga, podnosioci zahteva tvrde: *“Posebna komora Vrhovnog suda spisima predmeta dodeljuje […] novi broj C-III-12-1095, ali od 22.06.2012. godine pa do danas nije preduzela nikakve procesne radnje, najverovatnije opet pod pritiskom nezakonito uknjiženih vlasnika spornog zemljišta.“*

47. Prilikom razmatranja ovih tvrdnji, Sud skreće pažnju na član 47.2 Zakona, koji propisuje: “*2. Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva.“*

48. Takođe, Sud se poziva i na pravilo 36 (1) b) Poslovnika, koje propisuje: *“(1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve: (b) samo ako su iscrpljena sva delotvorna pravna sredstva, koja su na raspolaganju po zakonu, protiv pobijene presude ili odluke.“*

49. Kako bi se adresirali navodi podnosioca zahteva o prekomernom trajanju postupka, i uticaja koje bi navodna trajanja imala na druga ustavna prava podnosioca zahteva, Sud takođe podseća na svoje obrazloženje u slučaju KI130/11, kada je kao preuranjene odbacio

tvrdnje podnosilaca zahteva u vezi sa *„trajanjem postupka“*. Tom prilikom, Sud je utvrdio:

> “*17. […] žalba podnosioca, koju su trenutno predali ovom Sudu, na prekomerno trajanje postupka još uvek nije rešena od strane Opštinskog suda. Dakle, svi uslovi u vezi sa navodnim prekomernim trajanjem postupka treba da budu zadovoljeni od strane podnosilaca pred tim sudom, a ako nisu zadovoljeni, postaviti ih u žalbenom postupku pred višim sudom, uključujući i Vrhovni sud.*
>
> *18. Sledi da je zahtev neprihvatljiv u skladu sa pravilom 36 (3.e) Poslovnika o radu, međutim, kao što je ranije navedeno, to ne sprečava podnosioce da podnesu novi podnesak u kome će se žaliti na prekomerno trajanje postupka.“*

50. Sud podseća da Evropski sud za ljudska prava u slučajevima odugovlačenja postupka pred domaćim organima predviđa nekoliko uslova, kao što su: kompleksnost predmeta, ponašanje podnosioca zahteva, ponašanje relevantnih organa, rizik za pokretača postupka, stanje (faza) postupka, itd.

51. U tom smislu, Sud primećuje da se podnosioci zahteva, u suštini, žale na ponašanje nadležnih organa, konkretno Opštinskog suda u Prištini i PKVS-a.

52. Što se tiče kriterijuma ponašanja nadležnih organa, Sud ocenjuje da je Vrhovni sud Kosova vratio predmet Opštinskom sudu u Prištini na ponovno suđenje dana 13. decembra 2007. godine. Opštinski sud je odlučio da prosledi predmet PKVS na suđenje 22. juna 2012. godine. Kako je potvrđeno od strane Specijalizovanog veća PKVS-a i Žalbenog veća PKVS-a, predmet je trenutno u toku.

53. Pored toga, Sud uzima u obzir odgovor od PKVS-a, u vezi sa navodima koji su pokrenuli podnosioci zahteva u pogledu prekomernog trajanja postupka. U svom pismu upućenom Sudu, PKVS je naglasila da:

> “*[…] Specijalizovano veće Posebne komore je dana 17. aprila 2013. godine, na osnovu zahteva tužilaca donelo rešenje o spajanju postupka u ova dva predmeta, tako da je predmet C-III-12-1100 pripojen predmetu C-III-12-1095.*
>
> *Istim rešenjem naloženo je Pisarnici Posebne komore da ovaj predmet zavede pod novim brojem za Veće za likvidacije pri Posebnoj komori. […] S obzirom da je ovaj predmet bio veoma voluminozan i nesređen, on je kompletiran u Pisarnici i dana*

19.09.2014. godine predat je u rad sudiji. Ubuduće će se u vezi sa ovim predmetom nastaviti postupak u skladu sa pravilima Zakona o Posebnoj komori, o čemu će stranke biti redovno informisane."

54. Kada je reč o vremenskom periodu 2007 – 2012, Sud podseća da je Opštinski sud pružio objašnjenje koje je dostavljeno 22. februara 2012. godine, u vreme kada je Sud ocenjivao prihvatljivost drugog zahteva podnosilaca, slučaj br. KI130/11. U svom objašnjenju, Opštinski sud je naveo:

"[...] Sud trenutno ispituje svoju predmetnu nadležnost, s obzirom da je u svim pomenutim tužbama tužena Zemljoradnička zadruga Kosovo [...] i zato što je u međuvremenu stupio na snagu Zakon o Posebnoj komori Vrhovnog suda.

Ovim vas obaveštavam da je predmet dodeljen u decembru 2010. godine i da zbog složenosti predmeta i velikog broja slučajeva na kojima trenutno radimo, nismo imali mogućnost da zakažemo ročište pre 2011. godine, kao i zbog toga što su adrese tužilaca u Republici Srbiji što još više otežava komunikaciju."

55. Pored toga, Sud primećuje da PKVS nije donela nijednu konačnu sudsku odluku, nakon rešenja Opštinskog suda u Prištini o prosleđivanju predmeta PKVS. Zapravo, Žalbeno veće PKVS-a (rešenje AC-I.-13-0041 od 5. juna 2014. godine) je odbacilo žalbu podnosilaca zahteva [u vezi sa njihovim paralelnim tvrdnjama o istoj pravnoj stvari] na rešenje PKVS-a (SCC-11-0226 od 23. marta 2013. godine) upravo iz razloga što *„tužba i dalje čeka na rešavanje"*. Konkretnije, Žalbeno veće PKVS-a je utvrdilo:

"[...] Načelna tužba još uvek čeka na rešavanje u PKVS pod brojem C-III-13-1095. Predmet spora je isti, jer tužilac želi da nastavi sa načelnom tužbom potvrđivanjem originalne presude Opštinskog suda u Prištini i stranke su iste [...]. Drugim rečima, tužioci traže da se ista tužba reši istom presudom."

56. U konkretnom slučaju, Sud smatra da se zahtev mora smatrati preuranjenim, jer je slučaj podnosilaca zahteva i dalje u toku pred redovnim sudskim postupkom, i da ostaje da navodne povrede Ustava pod tačkom B budu razmotrene od strane redovnih sudova.

57. Pod ovim okolnostima, a posebno u vezi sa tvrdnjama podnosilaca zahteva pod tačkom B, Sud zaključuje da podnosioci zahteva nisu iscrpeli sva pravna sredstva na raspolaganju, i iz tog razloga Sud odbija

ovaj deo zahteva kao preuranjen, u skladu sa članom 47.2 Zakona i pravilom 36 (1) b) Poslovnika.

***C) Što se tiče tvrdnje podnosilaca zahteva da Žalbeno veće PKVS-a nije bilo pravilnog sastava pri odlučivanju o žalbi podnosilaca zahteva* [član 31. Ustava]**

58. Pri ocenjivanju ove tvrdnje, Sud uzima u obzir pravilo 36 (2) d) Poslovnika, koje predviđa da:

> *"(2) Sud proglašava zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključi:*
>
> *[...], ili*
>
> *d) da podnosilac zahteva nije u dovoljnoj meri potkrepeo svoju tvrdnju."*

59. S tim u vezi, Sud primećuje da su podnosioci zahteva prosto naveli da „*je Žalbeno veće PKVS bilo sastavljeno od tri domaćih sudija i dvoje međunarodnih sudija*", a da nisu potkrepili tvrdnju o tome, kako bi to moglo povrediti njihovo pravo na pravično i nepristrasno suđenje.

60. Uzimajući u obzir gore navedeno, Sud zaključuje da tvrdnje podnosilaca zahteva pod tačkom C, treba da se odbiju kao očigledno neosnovane, pošto podnosioci zahteva nisu dovoljno potkrepili svoju tvrdnju u pogledu povrede člana 31. Ustava.

D) *Tvrdnja da su se javni tužilac i Vrhovni sud uključili kao nenadležne institucije* [član 54. u vezi sa članom 102 i 103. stav 7 Ustava]

61. Podnosioci zahteva tvrde da je povređen član 54. u vezi sa članom 102 i 103. stav 7 Ustava, jer su se prema njima: "*u predmetnom sporu uključili u 2007. god., Javni tužilac Kosova i Vrhovni sud Kosova, kao nenadležne institucije.*"

62. Podnosioci zahteva pokušavaju da potkrepe svoju tvrdnju o navodnoj povredi, navodeći: *"Tužiocu su pred Posebnom Komorom Vrhovnog suda za pitanja koja se odnose na Kosovsku povereničku agenciju kao jedinim nadležnim i najvišim sudom na Kosovu pokrenuli parnični postupak [...]."*

63. Da bi se ispravila ova navodna povreda Ustava, podnosioci zahteva traže od Suda da "*reši sukob u vezi sa nadležnošću u ovoj pravnoj*

stvari između Posebne Komore Vrhovnog suda Kosova i samog Vrhovnog suda Kosova.“

64. U tom smislu, Sud uzima u obzir pravilo 36 (3) e) Poslovnika, koje propisuje: *“(3) Zahtev nije dopustiv za razmatranje u svakom od sledećih slučajeva: e) kada zahtev nije „ratione materiae“ u skladu sa Ustavom.“*

65. U tom pogledu, Sud primećuje da pitanje rešavanja *„sukoba nadležnosti“* između PKVS-a i Vrhovnog suda, ili bilo kog drugog sukoba nadležnosti između redovnih sudova, nije u nadležnosti Ustavnog suda.

66. Shodno tome, Sud će odbaciti tvrdnje pod tačkom D, u skladu sa pravilom 36 (3) e), zbog toga što zahtev podnosilaca nije *ratione materiae* u skladu sa Ustavom.

67. Sledstveno, Sud zaključuje da se ovaj zahtev treba proglasiti neprihvatljivim iz sledećih razloga:

    i) U pogledu tvrdnji pod tačkom A, ovaj deo zahteva se treba proglasiti neprihvatljivim, u skladu sa pravilom 36 (3) d);

    ii) U pogledu tvrdnje pod tačkom B, ovaj deo zahteva treba da se proglasi neprihvatljivim, u skladu sa članom 47.2 Zakona i pravilom 36 (1) b) Poslovnika;

    iii) U pogledu tvrdnje pod tačkom C, ovaj deo zahteva se treba proglasiti neprihvatljivim, u skladu sa pravilom 36 (2) d) Poslovnika; i

    iv) U pogledu tvrdnje pod tačkom D, ovaj deo zahteva se treba proglasiti neprihvatljivim, u skladu sa pravilom 36 (3) e) Poslovnika.

Ocena zahteva za privremenu meru

68. Podnosioci zahteva takođe traže od Suda da uvede privremenu meru, odnosno da zabrani prodaju, preprodaju, davanje u zakup i podzakup, izgradnju ili stavljanje bilo kakvih tereta na katastarskoj parceli, koja je glavni predmet ovog spora.

69. U tom smislu, podnosioci zahteva smatraju:

    “Zbog nepostojanja privremene mere za zabranu promene vlasništva nad k.p. br. 1536/1, […] na osnovu lažne-ništave

presude P. br. 395/96 od 21.02.1997. god., pravo vlasništva prenela na M.M. iz sela Ugljara-Opština Gračanica, a na osnovu ništavih ugovora o kupoprodaji zaključenih 19.03.2004. godine sa M. M. i više fizičkih lica iz Prištine, dana 14.05.2012. godine pravo vlasništva prenela na nove „nelegalne“ kupce. Mi [...] molimo naslovni sud da predupredi planirane radnje preprodaje, i da pod hitno po našem zahtevu-ustavnoj žalbi od 01.07.2014. godine donese predloženu:

PRIVREMENU MERU

Zabranjuje se svako raspolaganje: prodaja, preprodaja, davanje u zakup ili podzakup, izgradnja i stavljanje bilo kakvih tereta na katastarskoj parceli [...] koja se do 2004. godine vodila na pos. listu br. 4011, KZ Priština na korisnika PIK „K.E.“ društveno preduzeće, a od 14.05.2012. god. vodi na više nelegalnih privatnih vlasnika, do pravosnažnog okončanja ovog postupka.

Ovu meru će sprovesti Opštinska Katastarska Kancelarija Opštine Priština i nadležna građevinska inspekcija Opštine Priština.”

70. S tim u vezi, Sud primećuje da je postupak još uvek u toku pred redovnim sudovima. Shodno tome, Sud smatra da zahtev za privremenu meru nije primenljiv, iz razloga što ne ispunjava uslove propisane Zakonom i Poslovnikom.

71. Kako bi odobrio privremenu meru, u skladu sa pravilom 55 (4) i (5) Poslovnika, Sud mora da utvrdi da:

„[...]

“(a) je strana koja zahteva uvođenje privremenih mera pokazala prima facie slučaj o merodavnosti predmeta i, ukoliko prihvatljivost još uvek nije utvrđena, prima facie slučaj o prihvatljivosti predmeta;

(b) je strana koja zahteva uvođenje privremenih mera je dokazala da će pretrpeti nepopravljivu štetu ukoliko se ne dozvoli privremena mera.
c) je privremena mera u javnom interesu

[...]

(5) Ukoliko strana koja zahteva privremene mere nije pokazala potrebne prikaze, Veće za razmatranje treba da preporuči odbijanje zahteva“.

72. Kao što je prethodno zaključeno, zahtev je neprihvatljiv, i stoga ne postoji *prima facie* slučaj za uvođenje privremene mere. Iz tih razloga, zahtev za privremenu meru treba da se odbije.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 27. Zakona i pravilima 36 (1) b), 36 (2) d), 36 (3) d), 36 (3) e), 55 (4) i (5) i 56 (b) Poslovnika, 8. decembra 2014. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA ODBIJE zahtev za privremenu meru;

III. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;

IV. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4 Zakona;

V. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Kadri Kryeziu

Predsednik Ustavnog suda
Prof. dr Enver Hasani

KI116/14, podnosilac zahteva: Fadil Selmanaj, ocena ustavnosti presude AA br. 294/2013 Apelacionog suda Kosova od 4. februara 2014. Godine

KI 116/14, rešenje o neprihvatljivosti od 9. decembra 2014. godine, objavljeno 26. januara 2015. godine

Ključne reči: *individualni zahtev, upravni postupak, pravo na pravično i nepristrasno suđenje, neiscrpljivanje pravnih sredstava*

Apelacioni sud Kosova je presudom AA br. 294/2013 od 4. februara 2014. godine usvojio tužbeni zahtev opštine Mitrovica, kojim podnosilac zahteva nije ponovo imenovan na svoje bivše radno mesto.

Podnosilac zahteva je, *inter alia,* tvrdio da je Apelacioni sud Kosova povredio njegovo pravo na pravično i nepristrasno suđenje garantovano članom 31. Ustava, jer mu je uskraćeno pravo da brani svoj slučaj.

Ustavni sud je utvrdio da podnosilac zahteva nije nastavio sa odgovarajućim pravnim sredstvom kao što je propisano primenjivim zakonom na Kosovu. Zahtev podnosioca je proglašen neprihvatljivim, jer nisu iscrpljena sva pravna sredstva u smislu člana 113.7 Ustava.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI116/14
Podnosilac
Fadil Selmanaj
Ocena ustavnosti
presude AA br. 294/2013 Apelacionog suda Kosova
od 4. februara 2014. godine

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo g. Fadil Selmanaj (u daljem tekstu: podnosilac zahteva) iz Mitrovice.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava presudu AA br. 294/2013 Apelacionog suda Kosova od 4. februara 2014. godine, koja mu je uručena 12. marta 2014. godine.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporene presude Apelacionog suda Kosova.

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), članu 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 8. jula 2014. godine, podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

6. Dana 6. avgusta 2014. godine, predsednik Suda je odlukom br. GJR. KI116/14 imenovao sudiju Snezhanu Botusharovu za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik Suda je odlukom br. KSH. KI116/14 imenovao Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Robert Carolan (predsedavajući), Almiro Rodrigues i Enver Hasani.

7. Dana 20. avgusta 2014. godine, Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva i poslao kopiju zahteva Apelacionom sudu Kosova.

8. Dana 4. septembra 2014. godine, Sud je obavestio Osnovni sud u Prištini – Odeljenje za administrativna pitanja, o registraciji zahteva i tražio kompletne spise predmeta.

9. Dana 8. septembra 2014. godine, Osnovni sud u Prištini – Odeljenje za administrativna pitanja je podnelo kompletne spise predmeta (br. A354/12) Sudu.

10. Dana 9. decembra 2014. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i preporučilo Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

11. Sledi pregled činjenica kao što je izneo podnosilac u svom zahtevu, i koje su zavedene u sudskom spisu br. A 354/12 Osnovnog suda u Prištini – Odeljenje za administrativna pitanja.

12. Godine 2001., podnosilac zahteva je bio zaposlen kao direktor Direkcije za geodeziju, katastar i imovinu u Opštini Mitrovica.

13. Dana 7. aprila 2007. godine, ugovor o radu podnosioca zahteva je produžen i on je ponovo imenovan na isti položaj, do 9. marta 2008. godine.

14. Dana 11. januara 2008. godine, gradonačelnik Mitrovice je doneo odluku br. 01/49, imenujući direktore direkcija u Opštini Mitrovica. Međutim, podnosilac zahteva nije ponovo imenovan.

15. Dana 2. oktobra 2008. godine, podnosilac zahteva je uložio žalbu Nezavisnom nadzornom odboru Republike Kosovo (u daljem tekstu: NNOK).

16. Dana 10. februara 2009. godine, NNOK je odlukom A. 02/285/2008 usvojio žalbu podnosioca zahteva i obavezao Opštinu Mitrovica: *„da u roku od 15 dana, od dana prijema ove odluke, žaliocu omogući ostvarivanje svih prava iz radnih odnosa, u skladu sa ugovorom o radu, tako što će u eventualnoj nemogućnosti da žalioca vrati na posao i radne zadatke, u skladu sa ugovorom o radu, onda u skladu sa odredbama člana 11, stav 11.1 Administrativnog uputstva br. 2003/2, o primeni Uredbe br. 2001/36 o civilnoj službi Kosova, ponovo rasporediti žalioca na drugo radno mesto, za isti nivo plate, u skladu sa njegovom stručnom spremom“*.

17. Dana 24. februara 2009. godine, Opština Mitrovica je osporila odluku NNOK-a pred Vrhovnim sudom Kosova.

18. Dana 25. septembra 2009. godine, Vrhovni sud Kosova je presudom A. br. 170/2009 usvojio tužbu Opštine Mitrovica i ukinuo odluku NNOK-a A. 02/285/2008 od 10. februara 2009. godine.

19. Dana 28. oktobra 2010. godine, podnosilac je podneo zahtev (slučaj br. KI108/10) Sudu, kojim osporava ustavnost gore navedene presude Vrhovnog suda Kosova.

20. Dana 5. decembra 2011. godine, Sud je doneo presudu u slučaju br. KI108/10 i proglasio zahtev prihvatljivim. Sud je, takođe, utvrdio povredu člana 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje] Ustava u vezi sa stavom 1 člana 6 Evropske konvencije o ljudskim pravima. Shodno tome, Sud je proglasio ništavnom presudu Vrhovnog suda i vratio je na ponovno razmatranje, u skladu sa svojom presudom.

21. U svojoj presudi Sud, *inter alia,* navodi da “*...podnosiocu zahteva nikada nije uručena kopija presude Vrhovnog suda. Štaviše, Vrhovni sud, svojim dopisom od 8. oktobra 2010. godine, podnosiocu zahteva nije dostavio kopiju presude i predložio mu je da se obrati NNOK-u i od istog zatraži kopiju presude. Stoga, izgleda da podnosilac zahteva nije imao na svom raspolaganju propisana pravna sredstva.*”

22. Sud je u obrazloženju naglasio: “*Sud još jednom primećuje da je, u slučaju podnosioca zahteva, postupak pokrenut i da je konačna odluka doneta u Vrhovnom sudu, a da podnosilac zahteva nije učestvovao u tom postupku niti je obavešten da je odluka doneta.*”

23. U tom smislu, Sud se pozvao i na sudsku praksu Evropskog suda za ljudska prava, tvrdeći: “*ESLJP dodatno smatra da bi: „pravo parničara na pristup sudu bilo iluzorno ukoliko bi on ili ona bio neobavešten o odvijanju postupka i sudskoj odluci po tužbi, a posebno kada su te odluke takve prirode da zabranjuju dalja ispitivanja“*.

*(*Vidi, *Sukhorubchenko protiv Rusije*, presuda od 10. februara 2005. godine, stav 53.)".

24. Dana 17. oktobra 2012. godine, u vezi sa slučajem br. KI108/10, Sud je obavešten od strane Vrhovnog suda Kosova: *"... U vezi sa ovim pitanjem, obaveštavamo vas da je ovaj slučaj u Vrhovnom sudu registrovan pod brojem A. br. 354/12 i da je dodeljen na rad..."*.

25. Dana 1. januara 2013. godine, Zakon o sudovima br. 03/L-199 stupio je na snagu. Na osnovu člana 14. 1 Zakona: *"Departman za administrativna pitanja Osnovnog suda sudi i odlučuje u administrativnim konfliktima prema tužbama protiv administrativnim završnim akata i za druga pitanja koja su utvrđena ovim zakonom"*.

26. Dana 11. jula 2013. godine, Osnovni sud u Prištini – Odeljenje za administrativna pitanja, nakon glavne rasprave na kojoj je podnosilac zahteva bio prisutan, je doneo presudu A. br. 354/12 i odbio kao neosnovanu tužbu Opštine Mitrovica.

27. Dana 22. avgusta 2013. godine, Opština Mitrovica je uložila žalbu Apelacionom sudu Kosova, na gore navedenu presudu Osnovnog suda u Prištini – Odeljenje za administrativna pitanja. Kopija žalbe nije poslata podnosiocu zahteva.

28. Dana 4. februara 2014. godine, Apelacioni sud Kosova je presudom AA br. 294/2013 odlučio: i) Usvaja se žalba tužioca – Opština Mitrovica, ii) Poništava se presuda Osnovnog suda u Prištini – Odeljenje za administrativna pitanja, A. br. 354/2012, od 11.07.2013. godine, iii) Poništava se odluka Nezavisnog nadzornog odbora civilne službe Kosova A 02/285/2008, od 10.02.2009. godine i iv) Na snazi ostaje odluka predsednika Opštine Mitrovica, br. 01/49 od 11.01.2008. godine.

29. U gore navedenoj presudi, Apelacioni sud Kosova je obrazložio:

> *„Veće Apelacionog suda je, polazeći od takvog stanja stvari, i razmatrajući odluku predsednika opštine Mitrovica, odluku tuženog – NNOK, ožalbenu presudu prvostepenog suda, kao i druge spise predmeta, našlo da odluka NNOK i ožalbena presuda nisu potpune, u smislu njihovog sadržaja, i nisu obuhvatile sve dokaze i argumente koje su ponudile parnične stranke, već su se zasnivale samo na nekoliko dokaza i spisa, a da nisu u potpunosti razmotrili takve stvari. Prvostepeni sud takođe nije razmotrio sve dokaze i navode iznete u tužbi, kao što je propisano članom 44 Zakona o upravnim sporovima, tako što je mimoišao činjenicu da*

se u tužbi tužilac poziva na izmenu legislature, koja se podudara za organizacionom oblašću organizacije opštine, tako što je ukinuo sve prethodne odredbe izbora i imenovanja direktora koji su do tada imali svojstvo civilnih službenika".

30. Dana 12. marta 2014. godine, kopija presude Apelacionog suda Kosova je uručena podnosiocu zahteva.

31. Dana 21. marta 2014. godine, podnosilac je podneo zahtev za reviziju Vrhovnom sudu Kosova, na gore navedenu presudu Apelacionog suda Kosova.

32. Dana 30. maja 2014. godine, Vrhovni sud Kosova je presudom Rev. A. br. 6/2014 odbio reviziju podnosioca zahteva kao neprihvatljivu.

33. U gore navedenoj presudi, Vrhovni sud Kosova je, *inter alia*, obrazložio:

"..., ovaj sud je utvrdio da protiv konačnih presuda za upravne predmete drugog stepena, stranka može podneti Vrhovnom sudu zahtev za vanredno razmatranje sudske odluke i javni tužilac može podneti zahtev za zaštitu zakonitosti, što znači da se protiv konačnih odluka za upravne slučajeve u drugom stepenu revizija ne može podneti, stoga, ovaj sud odbija reviziju podnetu od strane Fadil Selmanaj kao neprihvatljivu".

Navodi podnosioca

34. Podnosilac zahteva tvrdi: *"... Apelacioni sud Kosova je ovom presudom izvršio istu povredu koju je ranije izvršio Vrhovni sud Kosova... Apelacioni sud Kosova nije obavestio zainteresovanu stranku Fadil Selmani".*

35. Podnosilac zahteva tvrdi: "*... Apelacioni sud uopšte se nije upustio u razmatranje predmeta podnosioca zahteva...nije uopšte uzeo kao osnov odluku NNOK, odluke Osnovnog suda u Prištini...kako bi potpuno izbegao odgovornost, Apelacioni sud nepravedno bavio samo ocenom, da se navodno Uredbom br. 2007/30, propisuju direktorske pozicije kao pozicije na koje će se imenovati lica iz politike..., i navodno se podrazumeva da na svim pozicijama prethodnim direktorima prestaje radni odnos, iako podnosilac zahteva nije bio imenovan kao lice iz politike, već je bio civilni službenik, koji je primljen na radno mesto putem konkursa i sa ugovorom".*

36. Pored toga, podnosilac zahteva tvrdi da je Apelacioni sud Kosova povredio njegovo pravo na pravično i nepristrasno suđenje, što je garantovano članom 31. Ustava, jer mu nije dao pravo da brani svoj slučaj.

Zakon

Zakon o upravnim sporovima br. 03/L-202

Član 24

Protiv pravosnažnih odluka nadležnog drugostepenog suda za administrativna pitanja, stranka može podneti Vrhovnom sudu Kosova zahtev za vanredno preispitivanje sudske odluke.

Zahtev iz stava 1. ovog člana može se podneti samo zbog povrede materjalnog prava ili povrede propisa o postupku koja je mogla biti od uticaja na rešavanje stvari.

O zahtevu za vanredno preispitivanje sudske odluke odlučuje Vrhovni sud Kosova.

Član 55

Preispitivanje odluke

Zainteresovana stranka može da traži preispitivanje jedne pravosnažne odluke kada:
...

zainteresovanom licu nije bila data mogućnost da učestvuje u upravnom sporu.

Ocena prihvatljivosti

37. Sud primećuje da, kako bi bio u stanju da reši žalbu podnosioca zahteva, prvo treba da ispita da li je podnosilac ispunio uslove prihvatljivosti predviđene Ustavom, i dodatno precizirane Zakonom i Poslovnikom.

38. U tom smislu, Sud se poziva na član 113.7 Ustava, koji propisuje:

"Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih

organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom".

39. Sud se poziva i na član 47.2 Zakona, koji propisuje:

"Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva".

40. Sud uzima u obzir i pravilo 36 (1) b) Poslovnika, koje propisuje:

"(1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve:

...

(b) samo ako su iscrpljena sva delotvorna pravna sredstva, koja su na raspolaganju po zakonu, protiv pobijene presude ili odluke...".

41. U ovom slučaju, podnosilac zahteva je podneo reviziju Vrhovnom sudu na presudu Apelacionog suda Kosova, koja je odbijena kao neprihvatljiva iz proceduralnih razloga.

42. Pored toga, Sud primećuje da podnosilac zahteva pominje slučaj br. KI108/10 i tvrdi: *"... Apelacioni sud Kosova je ovom presudom izvršio istu povredu koju je ranije izvršio Vrhovni sud Kosova...Apelacioni sud Kosova nije obavestio zainteresovanu stranku Fadil Selmani".*

43. U vezi sa slučajem br. KI108/10 ovaj Sud je naveo: *"Ne postoje dokazi da je podnosilac zahteva bio obavešten o mogućnosti obnavljanja postupka pred Vrhovnom sudu niti da je podnosilac zahteva imao mogućnost pojavljivanja u postupku kako bi izneo svoje argumente".*

44. Sud primećuje da u slučaju br. KI108/10 podnosilac zahteva nije nikad primio kopiju presude od strane Vrhovnog suda, te zato nije imao priliku za novi postupak, dok je u ovom slučaju podnosiocu zahteva uručena kopija presude Apelacionog suda, i time je dobio priliku da iskoristi pravno sredstvo propisano Zakonom o upravnim sporovima br. 03/L-202.

45. U tom smislu, Sud primećuje da podnosilac zahteva nije iskoristio odgovarajuća pravna sredstva koja je imao na raspolaganju i stoga, nije uspeo da ispoštuje forme propisane primenjivim zakonom na Kosovu. Pored toga, Sud takođe primećuje da podnosilac zahteva nije učinio sve što bi se moglo razumno očekivati od njega u vezi sa iscrpljenjem pravnih sredstava (Vidi slučaj *D. H. i drugi protiv Češke*

Republike, br. 57325/00, ESLJP, presuda od 13. novembra 2007. godine, stav 116).

46. Sud smatra da, kako bi se podnosilac zahteva oslobodio od obaveze da iscrpi sva pravna sredstva koja su za njega obavezna, on treba da pokaže: i) da je pravno sredstvo zaista iscrpljeno; ii) da pravno sredstvo nije bilo odgovarajuće i efikasno u vezi sa njegovim slučajem, i iii) da su postojale posebne okolnosti za oslobađanje podnosioca od zahteva da iscrpi sva pravna sredstva. Na osnovu dokumenata koji se nalaze u zahtevu, ne postoji ništa što ukazuje na to da podnosilac zahteva ispunjava uslove da bude oslobođen od iscrpljenja svih pravnih sredstava u njegovu korist.

47. Pored toga, Sud primećuje da nakon njegove presude u slučaju br. KI108/10, je stvoren novi slučaj svojom sopstvenom dinamikom i u novom kontekstu podnosilac zahteva nije iscrpeo sva pravna sredstva.

48. Obrazloženje za pravilo iscrpljenosti je da priušti nadležnim organima, uključujući i sudove, mogućnost da spreče ili isprave navodnu povredu Ustava. Pravilo je zasnovano na pretpostavci, da pravni poredak Kosova obezbeđuje delotvorna pravna sredstva protiv povrede ustavnih prava. Ovo je važan aspekt supsidijarnog karaktera Ustava (Vidi slučaj KI41/09*,* podnosilac zahteva *AAB-RIINVEST Univerzitet D.O.O., Priština,* rešenje o neprihvatljivosti od 21. januara 2010. godine, i *mutatis mutandis,* vidi slučaj ESLJP, *Selmouni protiv Francuske,* br. 25803/94, ESLJP, odluka od 28. jula 1999. godine).

49. Dakle, podnosilac zahteva, zbog toga što nije nastavio sa odgovarajućim pravnim sredstvom, kao što je propisano primenjivim zakonom na Kosovu, je odgovoran ako se njegov slučaj proglasi neprihvatljivim, jer će se to shvatiti kao odricanje od prava na dalji postupak da ospori povredu ustavnih prava (Vidi slučaj KI16/12, podnosilac zahteva *Gazmend Tahiraj,* rešenje o neprihvatljivosti od 22. maja 2012. godine).

50. Iz toga proizilazi da podnosilac zahteva nije iscrpeo sva delotvorna pravna sredstva u smislu člana 113.7 Ustava, kako bi Sud nastavio sa razmatranjem tvrdnji o ustavnosti presude Apelacionog suda Kosova.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113. 7 Ustava, članom 47. Zakona i pravilom 36 (1) b) Poslovnika, 9. decembra 2014. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4 Zakona;

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Snezhana Botusharova

Predsednik Ustavnog suda
Prof. dr Enver Hasani

KI51/14, podnosilac zahteva: Radomir Radosavljević, ocena ustavnosti presude Rev. br. 301/2013 Vrhovnog suda Kosova od 17. decembra 2013. godine

KI 51/14, rešenje o neprihvatljivosti od 9. decembra 2014. godine, objavljeno 3. februara 2015. godine

Ključne reči: *individualni zahtev*, *upravni postupak, pravo na pravično suđenje, pravo na rad i obavljanje profesije, očigledno neosnovan zahtev*

Vrhovni sud Kosova je presudom Rev. br. 301/2013 od 17. decembra 2013. godine usvojio odluku generalnog direktora Kosovske policije, kojom je radni odnos podnosioca zahteva sa poslednje navedenim prekinut.

Podnosilac zahteva tvrdi, *inter alia*, da mu je Vrhovni sud uskratio pravo na pravično suđenje, koje je garantovano članom 31. Ustava, jer nije uspeo da reši predmetnu stvar pred njim.

Sud primećuje da je podnosiocu zahteva pruženo dovoljno mogućnosti da predstavi svoj slučaj i ospori tumačenje primenjivog zakona pred Vrhovnim sudom. Sud je obrazložio da nije utvrdio da su relevantni postupci u celini na bilo koji način nepravični ili proizvoljni. Sud je zaključio da zahtev podnosioca nije dovoljno potkrepljen i proglasio ga neprihvatljivim na osnovu toga što je očigledno neosnovan u skladu sa pravilom 36 (2) d) Poslovnika.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI51/14
Podnosilac
Radomir Radosavljević
Ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda Kosova
Rev. br. 301/2013 od 17. decembra 2013. godine

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosilac zahteva je g. Radomir Radosavljević. Njega zastupa g. Agim Lushta, advokat, sa prebivalištem u Mitrovici.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava presudu Vrhovnog suda Kosova, Rev. br. 301/2013 od 17. decembra 2013. godine. Ova presuda je uručena podnosiocu zahteva približno 8. februara 2014. godine.

Predmetna stvar

3. Podnosilac zahteva tvrdi da su mu gore navedenom presudom Vrhovnog suda povređena ustavna prava garantovana članom 24 [Jednakost pred Zakonom], članom 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje], članom 49 [Pravo na Rad i Obavljanje Profesije] i članom 53 [Tumačenje Odredbi Ljudskih Prava] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav).

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava, članu 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon), i pravilu 56 (2) Poslovnika (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 19. marta 2014. godine, podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

6. Dana 2. aprila 2014. godine, predsednik je imenovao sudiju Altaya Suroyia za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Robert Carolan (predsedavajući), Ivan Čukalović i Enver Hasani.

7. Dana 21. maja 2014. godine, Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva. Istog dana, Vrhovni sud, Ministarstvo unutrašnjih poslova i Kosovska policija su obavešteni o zahtevu.

8. Dana 6. juna 2014. godine, Ministarstvo unutrašnjih poslova – Kosovska policija (MUP-KP), preko svog pravnog zastupnika-Odeljenja za pravna zastupanja u Ministarstvu pravde, je dostavilo dodatno izjašnjenje.

9. Dana 9. decembra 2014. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i preporučilo Sudu, u punom sastavu, neprihvatljivost zahteva.

Činjenice slučaja

10. Iz spisa se može videti da je podnosilac zahteva bio zaposlen u Kosovskoj policiji- policijskoj stanici Zvečan, Regionalna direkcija Mitrovica, na poziciji policijski poručnik. U vreme događaja opisanih u daljem tekstu, on je bio raspoređen kao šef bezbednosne jedinice u sudu u Severnoj Mitrovici.

11. Dana 13. maja 2011. godine, podnosilac zahteva je imenovan za komandira policijske stanice u Zvečanu. Ova odluka je trebala da stupi na snagu 16. maja 2011. godine, kada je podnosilac zahteva trebalo da se javi na dužnost, na svoju novu funkciju. Iz spisa proizilazi da se podnosilac zahteva u ovo vreme nalazio na godišnjem odmoru.

12. Dana 24. maja 2011. godine, pošto se podnosilac zahteva još uvek nije javio na dužnost, kao komandir policijske stanice u Zvečanu, pokrenuta je unutrašnja disciplinska istraga protiv njega i podnosilac

je suspendovan sa dužnosti u trajanju od 48 časova, na snazi od 25. maja 2011. godine. Po svemu sudeći, u to vreme, podnosilac zahteva se još jednom javio na dužnost na svoje prethodno radno mesto, gde je bio raspoređen kao šef bezbednosne jedinice u sudu u Severnoj Mitrovici.

13. Dana 4. jula 2011. godine, radni odnos podnosioca zahteva u Kosovskoj policiji je prekinut od strane generalnog direktora Kosovske policije na osnovu "teže neposlušnosti" prema članu 46 (b) Zakona br. 03/L-035 (Zakon o policiji) od 20. februara 2008. godine, što je dalje propisano u relevantnim Administrativnim uputstvima. Podnosilac zahteva je uložio žalbu na ovu odluku ministru unutrašnjih poslova.

14. Dana 19. avgusta 2011. godine, ministar unutrašnjih poslova je odbacio žalbu podnosioca zahteva. Podnosilac zahteva je podneo tužbu na ovu odluku Opštinskom sudu u Mitrovici.

15. Dana 24. decembra 2012. godine, presudom C. br. 188/2011, Opštinski sud u Mitrovici je ukinuo odluku ministra unutrašnjih poslova od 19. avgusta 2011. godine i odluku generalnog direktora Kosovske policije od 4. jula 2011. godine o prekidu radnog odnosa podnosiocu zahteva. Opštinski sud u Mitrovici je naložio Ministarstvu unutrašnjih poslova da vrati podnosioca zahteva na njegovo prethodno radno mesto i poziciju u Kosovskoj policiji, i da mu nadoknadi troškove sudskog postupka.

16. Opštinski sud u Mitrovici je zasnovao svoju presudu, *inter alia*, na sledećim razlozima:

> *"Sud se radi što potpunijeg i pravilnog utvrđivanja činjeničnog stanja upustio u ocenu zakonitosti odluke o imenovanju, što je bio i zahtev [podnosilac zahteva], a koje predstavlja prethodno pitanje, obzirom da je usko povezano sa odlukom o prestanku radnog odnosa i budući da se samo na ovaj način činjenično stanje može u celosti utvrditi.*
>
> *Članovima 40. i 41. Zakona o policiji Kosova [Zakon br. 03/L-035 od 20. februara 2008. god.], se traži kao uslov da se imenovanje komandira policijskih stanica izvrši jedino uz saradnju sa lokalnim organima (mesnim zajednicama), a naročito u mestima ili na područjima sa većinskim srpskim stanovništvom. Prema ovom zakonu, lokalno rukovodstvo, na upućeni zahtev Generalnog direktora Policije Kosova, podnosi 3 predloga za komandire. U konkretnom slučaju, u spisima predmeta ne postoji nijedan dokaz kojim bi se utvrdilo da je Generalni direktor uputio zahtev lokalnim organima za podnošenje predloga za imenovanje*

komandira odnosnih policijskih stanica [tj. Ministarstvo unutrašnjih poslova] što tuženik nije uspeo da dokaže ni na sudskim ročištima.

[...]

[Podnosilac zahteva] se optužuje zbog teže neposlušnosti (nesprovođenja naredbe i odsustvovanja sa rada više od tri dana), što se sankcioniše kao teži disciplinski prekršaj u smislu Zakona o policiji i administrativnih uputstava.

[...]

Gore je navedena činjenica da je odluka o imenovanju nezakonita upravo zbog toga što je doneta bez konsultovanja lokalnih organa pomenute opštine, što je dovelo do onemogućavanja [podnosioca zahteva] dakle ne odbijanja, tužioca da sprovede odluku. Nemogućnost i Odbijanje su dva dijametralno suprotna termina, jer se nemogućnost odnosi na nedostatak uslova ili na opasnost u slučaju sprovođenja odluke uprkos volji i želji [podnosioca zahteva] dok se kod odbijanja radi o nespremnosti ili odbijanju sprovođenja odluke.

[...]

Na osnovu drugih spisa predmeta se jasno utvrđuje da [podnosilac zahteva] nije mogao da obavi novu dužnost, pa se vratio i obavljao svoju raniju dužnost šefa jedinice obezbeđenja zgrade suda na severu, što znači da se ne radi ni o neopravdanom odsustvovanju, [...].

Sasvim na kraju, sud nalazi da tužilac ionako nije bio dužan da sprovede takvu odluku o imenovanju, jer je bila nezakonita a član 13., stav 2, [Zakona o policiji] navodi: "Policijski službenik dužan je da odbije data naređenja koja su vidljivo nezakonita i da ih prijavi, bez straha od kažnjavanja."

[...]"

17. Dana 5. jula 2013. godine, presudom AC. br. 419/2013, Apelacioni sud je odbacio kao neosnovanu žalbu Ministarstva unutrašnjih poslova, i potvrdio presudu Opštinskog suda u Mitrovici. Ministarstvo unutrašnjih poslova je podnelo zahtev za reviziju Vrhovnom sudu.

18. Dana 17. decembra 2013. godine, presudom Rev.br. 301/2013 Vrhovni sud je usvojio reviziju kao osnovanu. Vrhovni sud smatra da su

nižestepeni sudovi pravilno utvrdili činjenice slučaja, međutim, nepravilno su primenili zakon. Konkretno, Vrhovni sud je odbio tvrdnju da je odluka o imenovanju podnosioca zahteva na poziciju komandira policijske stanice Zvečan nezakonita, i da je, samim tim, odluka o prekidu njegovog radnog odnosa nezakonita. S tim u vezi, Vrhovni sud smatra:

> *"Takvo pravno stanovište je neprihvatljivo za ovaj sud, s obzirom da predmet razmatranja u ovoj pravnoj stvari nije ocena zakonitosti odluke o imenovanju [podnosioca zahteva] na mesto komandira policijske stanice u Zvečanu, već je odluka o prestanku radnog odnosa".*

19. Kao posledica toga, Vrhovni sud je zaključio:

> *"Prema navedenom, osnovane su revizijske tvrdnje da su obe presude donesene uz pogrešnu primenu materijalnog prava, preinačivši ih i odbivši tužbeni zahtev [podnosioca zahteva]."*

Navodi podnosioca

20. Podnosilac zahteva tvrdi povredu ustavnih prava garantovanih članom 24 [Jednakost pred Zakonom], članom 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje], članom 49 [Pravo na Rad i Obavljanje Profesije] i članom 53 [Tumačenje Odredbi Ljudskih Prava] Ustava.

21. Podnosilac zahteva tvrdi da mu je Vrhovni sud uskratio pravo na pravično suđenje, jer nije uspeo da reši predmetnu stvar pred njim.

22. Podnosilac zahteva tvrdi:

> *"Predmet spora pokrenut od strane tužioca bila je zakonitost odluke Generalnog direktora Policije Kosova od 13.05 2011. godine, kojom je [podnosilac zahteva] imenovan za komandira Policijske stanice u Zvečanu. […] Vrhovni sud Kosova se nije izjasnio o tome da li je odluka Generalnog direktora Policije Kosova od 13.05 2011. godine zakonita ili nije.*
>
> *[…]*
>
> *Vrhovni sud Kosova […] je bio dužan da izvrši potpuno i svestrano ispitivanje ove stvari u smislu zakona (član 7. i 8. Zakona o parničnom postupku), kako bi se razjasnilo da li je odluka Generalnog direktora Policije Kosova u skladu sa zakonom, ili nije. Ne izjašnjavajući se o zakonitosti odluke Generalnog*

direktora Policije Kosova od 13.05 2011. godine, Vrhovni sud je propustio da reši spor koji je predmet suđenja."

23. Konkretno, podnosilac zahteva smatra:

"Vrhovni sud je, u odnosu na sprovođenje odluke o imenovanju komandira na novim komandnim položajima u severnom delu Kosova, je trebao imati u vidu da sama Policija Kosova, koja u svojim redovima broji oko 10.000 pripadnika, uprkos svojoj snazi, nije uspela da prodire u tim područjima. U toku pokušaja zauzimanja delova ovih područja, pogimuo je sada pokojni Enver Zymeri i više drugih je ranjeno. To ukazuje na to da volja [podnosioca zahteva] i mogućnost sprovođenja odluke Generalnog direktora Policije Kosova da [podnosilac zahteva] preuzme položaj komandira Policijske stanice u Zvečanu bila je jednaka nuli, jer se ovde radilo o usamljenom licu prepuštenom na milost i nemilost, bez pružanja pomoći relevantnih institucija u sprovođenju odluke Generalnog direktora."

24. Pored toga, podnosilac zahteva tvrdi da nije jednako tretiran u odnosu na član 24. Ustava, jer *"[...] promena komandira je selektivno učinjena, odnosno samo sa područja nastanjeno srpskom većinom, a ne i sa drugih područja, što jasno ukazuje na političke ciljeve odluke Generalnog direktora Policije Kosova, čime je došlo do nacionalne diskriminacije i povrede članova 2. i 3. Zakona protiv diskriminacije."*

Prihvatljivost zahteva

25. Pre svega, kako bi bio u stanju da reši zahtev podnosioca, Sud prvo treba da ispita da li je podnosilac zahteva ispunio sve uslovi prihvatljivosti, koji su utvrđeni Ustavom i dalje obrazloženi Zakonom i Poslovnikom.

26. Sud takođe treba da utvrdi da li je podnosilac zahteva ispunio uslove iz člana 113.7 Ustava i člana 47.2 Zakona. Član 113, stav 7 propisuje:

"Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom."

27. Konačna odluka u slučaju podnosioca zahteva je presuda Vrhovnog suda Rev. br. 301/2013 od 17. decembra 2013. godine. Kao rezultat toga, podnosilac zahteva je pokazao da je iscrpeo sva pravna sredstva raspoloživa zakonom.

28. Podnosilac zahteva treba, takođe, da pokaže da je ispunio uslove iz člana 49. Zakona, koji se odnosi na podnošenje zahteva u okviru zakonskog roka. Iz spisa predmeta se može videti da je konačna odluka u slučaju podnosioca zahteva presuda Vrhovnog suda Rev. br. 301/2013 od 17. decembra 2013. godine, koja mu je uručena oko 8. februara 2014. godine, dok je podnosilac podneo zahtev Sudu 19. marta 2014. godine, što znači da je zahtev podnet u roku od četiri meseca, koji je propisan Zakonom i Poslovnikom.

29. Sud naglašava da nije dužnost Ustavnog suda da se bavi greškama u činjenicama ili zakonu (zakonitost) navodno počinjenim od strane redovnih sudova, osim i u meri u kojoj su mogle povrediti prava i slobode zaštićene Ustavom (ustavnost). Dakle, Sud ne deluje kao sud četvrtog stepena u pogledu odluka donetih od strane redovnih sudova. Uloga redovnih sudova je da tumače i primenjuju relativna pravila procesnog i materijalnog prava (vidi: *mutatis mutandis, Garcia protiv Španije* [VV], br. 30544/96, stav 28, Evropski sud za ljudska prava [ESLJP] 1999-I).

30. Sud može samo da razmatra da li su postupci, gledano u celini, sprovedeni na takav način da je podnosilac zahteva dobio pravično suđenje (vidi između ostalih izvora, izveštaj Evropske komisije za ljudska prava u slučaju *Edwards protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, zahtev br. 13071/87, donet 10. jula 1991. godine).

31. U ovom slučaju, podnosiocu zahteva su pružene brojne mogućnosti da predstavi svoj slučaj i ospori tumačenje primenjivog zakona pred Vrhovnim sudom. U nadležnosti Vrhovnog suda je da tumači predmetnu stvar, koja se nalazi pred njim. Nakon razmatranja postupka u celini, Ustavni sud nije našao da su relevantni postupci na bilo koji način bili nepravični ili proizvoljni (vidi: *mutatis mutandis*, *Shub protiv Litvanije*, ESLJP odluka o prihvatljivosti zahteva br. 17064/06 od 30. juna 2009. godine).

32. Sud primećuje da se podnosilac zahteva takođe poziva na član 49 [Pravo na Rad i Obavljanje Profesije] Ustava. Međutim, Sud nalazi da presuda Vrhovnog suda, osporena od strane podnosioca zahteva, ni na jedan način ne sprečava podnosioca da radi i obavlja profesiju. Svojom presudom Rev. br. 301/2013, Vrhovni sud je samo potvrdio da je konkretno zaposlenje podnosioca zahteva u Kosovskoj policiji prekinuto na zakonit način. Ovo ni na koji način ne sprečava i ne zabranjuje podnosiocu zahteva da prihvati drugi posao koji može izabrati. Kao takvo, ne postoji ništa u tvrdnji podnosioca zahteva što opravdava zaključak da je njegovo ustavno pravo na rad bilo povređeno.

33. Pored toga, Sud primećuje da je tvrdnja podnosioca zahteva u vezi sa diskriminacijom u suprotnosti sa članom 24. Ustava, zasnovana na njegovom navodu da su u vreme njegovog razrešenja novi policijski komandiri bili imenovani samo u oblastima većinski naseljenim pripadnicima srpske zajednice. Podnosilac zahteva nije naveo kako se ovo odnosi na imenovanje komandira stanica u drugim oblastima Kosova, niti na koji način je njegovo imenovanje drugačije od drugih komandira stanica.

34. Sud nalazi da podnosilac zahteva nije razjasnio kako njegovo imenovanje i kasnije razrešenje predstavlja nejednak tretman u odnosu na druge u sličnim situacijama.

35. U zaključku, Sud smatra da podnosilac zahteva nije uspeo da potkrepi svoje tvrdnje na ustavnim osnovama, i nije pružio nikakv dokaz da su njegova prava i slobode povređene od strane redovnih sudova.

36. Pravilo 36 (2) (d) Poslovnika, propisuje *"Sud proglašava zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključi (...) da podnosilac zahteva nije u dovoljnoj meri potkrepeo svoju tvrdnju."*

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 48. Zakona i pravilima 36 (2) (d) i 56 (2) Poslovnika, 9. decembra 2014. godine, jednoglasno:

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4 Zakona;

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Altay Suroy

Predsednik Ustavnog suda
Prof. dr Enver Hasani

KI96/14, podnosilac zahteva: Istref Veliçi, ocena ustavnosti Zakona o igrama na sreću br. 04/L-080 od 6. aprila 2012. godine

KI96/14, rešenje o neprihvatljivosti od 8. decembra 2014. godine, objavljeno 3. februara 2015. godine

Ključne reči: *individualni zahtev, ocena ustavnosti Zakona, pravo na pravično i nepristrasno suđenje, zaštita imovine, neovlašćena stranaka*

Ministarstvo finansija je primenom Zakona o igrama na sreću br. 04/L-080 zatvorio nekoliko poslovnih objekata koji obavljaju privredne aktivnosti, uključujući i prostorije podnosioca zahteva.

Podnosilac zahteva je tvrdio, između ostalog, da je Ministarstvo finansija pogrešno tumačilo i primenilo Zakona o igrama na sreću br. 04/L-080, zatvarajući poslovne objekte, prilikom čega su mu povređena prava garantovana Ustavom.

Ustavni sud je utvrdio da podnosilac zahteva nije ovlašćena stranka da ospori ustavnost zakona *in abstracto*, niti da traži tumačenje zakona. Zahtev podnosioca je proglašen neprihvatljivim, zato što podnosilac zahteva nije ovlašćena stranka u skladu sa članom 113.1 Ustava i pravilom 36 (1) a) Poslovnik.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI96/14
Podnosilac
Istref Veliçi
Zahtev za tumačenje nekoliko odredbi Zakona o igrama na sreću, br. 04/L-080 od 6. aprila 2012. godine

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo g. Istref Veliçi, predsednik Udruženja priređivača igara na sreću, sa sedištem u Prištini (u daljem tekstu: podnosilac zahteva).

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva ne osporava, posebno, nijednu odluku nekog javnog organa.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je zahtev podnosioca za tumačenje člana 66. stav 2., podstavovi 2.4 i 2.6; člana 70., stav 2., podstavovi 2.7 i 2.8; i člana 81., stav 3. Zakona o igrama na sreću br. 04/L-080, (u daljem tekstu: Zakon o igrama na sreću).

4. Podnosilac zahteva tvrdi da je Ministarstvo finansija Vlade Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ministarstvo) primenom ovog zakona povredilo njegova prava, garantovana Ustavom Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav) po pitanju *„jednakosti pred zakonom, vrednosti,*

opštih principa, prava na pravično i nepristrasno suđenje, tumačenja odredaba za ljudska prava i sudske zaštite prava.“

Pravni osnov

5. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava, članu 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 56 Poslovnika o radu Ustavnog suda (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

6 Dana 2. juna 2014. godine, podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

7. Dana 4. jula 2014. godine, predsednik je odlukom br. GJR. KI96/14, imenovao sudiju Ivana Čukalovića za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik je odlukom br. KSH. KI96/14, imenovao Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Altay Suroy (predsedavajući), Snezhana Botusharova i Arta Rama-Hajrizi.

8. Dana 7. jula 2014. godine, podnosilac je podneo Sudu dodatne informacije.

9. Dana 15. jula 2014. godine, Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva.

10. Dana 8. decembra 2014. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i iznelo Sudu, u punom sastavu, preporuku o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

11. Dana 6. aprila 2012. godine usvojen je Zakon o igrama na sreću, koji je stupio na snagu 15 (petnaest) dana nakon objavljivanja u Službenom listu.

12. Prema tvrdnjama podnosioca, nakon stupanja na snagu Zakona o igrama na sreću, Ministarstvo je nepravedno zatvorilo nekoliko poslovnih objekata, koji obavljaju privredne aktivnosti koje se uređuju prema odredbama ovog Zakona.

13. Prema podnosiocu zahteva, gorenavedeni poslovni objekti su zatvoreni iz razloga što je Ministarstvo utvrdilo da nisu ispunili kriterijume koji se tiču razdaljine između ovih poslovnih objekata i vaspitno-obrazovnih objekata, istorijskih, verskih institucija i opštinske imovine.

Navodi podnosioca zahteva

14. Podnosilac zahteva tvrdi da je Ministarstvo primenom Zakona o igrama na sreću, povredilo njegova prava garantovana Ustavom, odnosno članom 3 [Jednakost pred Zakonom] stav 1, članom 7 [Vrednosti] stav 1.1, članom 21 [Opšta Načela], članom 24 [Jednakost pred Zakonom] stav 1, članom 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje] stav 1, članom 53 [Tumačenje Odredbi Ljudskih Prava] i članom 54 [Sudska Zaštita Prava].

15. Podnosilac zahteva opravdava svoj zahtev za tumačenje Zakona o igrama na sreću, tvrdeći: *"Članovi Udruženja su se bez njihove krivice našli u nezavidnom i obezvređenom položaju, kako u materijalnom tako i u moralnom aspektu, što je posledica pogrešnog tumačenja odredbi Zakona o igrama na sreću, br. 04/L-080."*

16. Podnosilac zahteva se obraća Sudu sa zahtevom:

> *"[...] Da što je pre moguće [...] autentično protumači: odredbe člana 66, stav 2, tačka 2.4 i 2.6, člana 70, stav 2, tačka 2.7 i 2.8 [...] člana 66, stav 2, tačka 2.4 i 2.6, člana 70, stav 2, tačka 2.7 i 2.8 Zakona o igrama na sreću, br. 04/L-080, precizirajući da li se ove odredbe primenjuju prilikom licenciranja novih subjekata za igre na sreću, ili prilikom produženja roka postojećim licencama, ili da se ove odredbe automatski primenjuju od dana stupanja na snagu gore navedenog zakona, nezavisno od činjenice da i dalje nije istekao rok licenci koje su izdate u skladu sa prethodnim Zakonom o igrama na sreću, br. 2004/34.*
>
> *Pored toga, odredbe člana 81, stav 3 Zakona o igrama na sreću, br. 04/L-080, od 6. aprila 2012. godine, tako što će precizirati – doneti konkretan zaključak da li se izdate licence za omogućavanje igranja igara na sreću, u skladu sa prethodnim zakonom o igrama na sreću, br. 2004/35 smatraju nevažećim, zbog stupanja na snagu Zakona o igrama na sreću, br. 04/L-080, iako im nije istekao rok, ili se sve licence izdate radi omogućavanja igranja igara na sreću, prema prethodnom Zakonu o igrama na sreću, br. 2004/35, smatraju važećim sve do njihovog isteka."*

Prihvatljivost zahteva

17. Sud razmatra da li je podnosilac zahteva ispunio potrebne uslove za prihvatljivost, koji su propisani Ustavom i dalje navedeni u Zakonu i Poslovniku.

18. U tom smislu, Sud se poziva na član 113.1 i 113.7 Ustava, koji propisuje:

> *„(1) Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.*
>
> [...]
>
> *(7) Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom".*

19. U nastavku, Sud se poziva na član 47.1 Zakona, koji propisuje:

> *„1. Svaka osoba ima pravo da od Ustavnog suda zatraži pravnu zaštitu ukoliko smatra da njena Ustavom zagarantovana prava i slobode krši neki javni organ".*

20. Konačno, Sud se poziva i na pravilo 36 (1) (a) Poslovnika, koje propisuje:

> *"(1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahtev:*
>
> *[...]*
>
> *a) ako je zahtev podnela ovlašćena stranka".*

21. Kao što je gore navedeno, ono što podnosilac traži je tumačenje nekoliko odredbi Zakona o igrama na sreću, sa obrazloženjem da je Ministarstvo povredilo njegova ustavna prava, pogrešnim tumačenjem ovog zakona.

22. U ovom slučaju, Sud primećuje da podnosilac zahteva nije pokrenuo nikakvu tvrdnju o povredama izvršenim od strane javnih organa, kao što je propisano članom 113.7 Ustava i članom 47.1 Zakona.

23. Sud takođe primećuje, da podnosilac zahteva nije dostavio nikakve informacije u vezi sa nekim postupkom ili zakonskim delovanjem koji je pokrenut u cilju rešavanja njegovih žalbi, a u vezi sa njihovom tvrdnjom o pogrešnoj primeni navedenih odredaba Zakona o igrama na sreću.

24. Što se tiče prava podnosioca da podnese zahtev prema članu 113.7 Ustava i članu 47.1 Zakona, Sud smatra da podnosilac zahteva ne navodi nijedno pravo ili individualnu slobodu koja je mogla biti

povređena, niti se poziva na neki postupak ili konkretnu odluku javnog organa koji je mogao da povredi njegova osnovna prava. Ono što podnosilac zahteva je: *„autentično tumačenje*“ pojedinih odredbi Zakona o igrama na sreću pošto, po njemu, kao posledica pogrešnog tumačenja od strane Ministarstva, on i drugi članovi Udruženja priređivača igara na sreću su stavljeni u “*nepovoljan i omalovažavajući položaj kako u ekonomskom tako i u moralnom pogledu”*.

25. Sud podseća da su samo organi koji su izričito nabrojani u članovima od 113.2 do 113.6 Ustava, ovlašćene stranke da pokrenu pred Sudom pitanje apstraktne ocene ustavnosti i traže ocenu ustavnosti zakona.

26. U tom smislu, Sud takođe želi da naglasi da je slučaj podnosioca sličan sa slučajem br. KI230/13 (vidi sluča:j KI230/13 podnosioca *Tefika Ibrahimija*, slučaj Ustavnog suda, rešenje o neprihvatljivosti od 19. maja 2014. godine). U tom slučaju, podnosilac je osporio, *in abstracto*, ustavnost člana 7.5 Zakona o lokalnim izborima br. 03/L-072, smatrajući da je ovaj član nepravičan i diskriminatorski prema njemu. Sud je odbio zahtev podnosioca, obzirom da ga je smatrao neovlašćenom strankom da ospori ustavnost zakona *in abstracto*.

27. Dakle, Sud smatra da podnosilac zahteva nije ovlašćena stranka da ospori ustavnost zakona *in abstracto*, niti da zahteva tumačenje zakona, i shodno tome, njegov zahtev treba da se proglasi neprihvatljivim.

28. U zaključku, iz gore navedenih razloga, Sud ocenjuje da podnosilac zahteva nije ovlašćena stranka i na osnovu člana 113.1. i 7. Ustava, člana 47.1 Zakona i pravila 36 (1) (a) Poslovnika o radu, zahtev treba da se odbaci kao neprihvatljiv.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.1. i 7. Ustava, članom 47.1. Zakona i pravilom 36 (1) (a) Poslovnika o radu, dana 8. decembra 2014. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20.4 Zakona;

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Ivan Čukalović

Predsednik Ustavnog suda
Prof. dr Enver Hasani

KI138/14, podnositeljka zahteva: Majda Fazli-Neziri, zahtev da Sud da svoje mišljenje povodom mogućnosti zaposlenja sa stečenim akademskim zvanjem master

KI138/14, rešenje o neprihvatljivosti od 8. decembra 2014. godine, objavljeno 3. februara 2015. godine

Ključne reči: *individualni zahtev, savetodavno mišljenje, ratione materiae* nadležnost, neprihvatljiv zahtev.

Podnositeljka zahtev je bila student magistarskih studija u Odseku za istoriju pri Filozofskom fakultetu u Prištini i nakon sticanja zvanja master volela bi da radi kao profesor istorije na bosanskom jeziku u osnovnoj školi u Prizrenu.

Podnositeljka zahteva je tvrdila da joj je nakon neformalnog razgovora sa osobljem u Direktorijatu za obrazovanje u Prizrenu, saopšteno da ona sa stečenim zvanjem master ne može da radi u osnovnoj školi kao redovan nastavnik na predmetu istorije.
Podnositeljka zahteva je tražila od Suda da se izjasni da li kad bude stekla zvanje master može da radi kao profesor istorije u osnovnoj školi.

Ustavni sud je utvrdio da zahtev podnositeljke nije podnet u skladu sa članom 113.7 Ustava i kao takav, nije *ratione materia* u skladu sa odredbama Ustava. Zahtev je proglašen neprihvatljivim u skladu sa članom 113.7 Ustava i pravilom 36 (3) f) Poslovnika.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI138/14
Podnosilac
Majda Fazli-Neziri
Zahtev da Sud da svoje mišljenje povodom mogućnosti zaposlenja sa stečenim akademskim zvanjem master

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosilac zahteva je gđa Majda Fazli-Neziri, selo Ljubižda, opština Prizren.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva ne osporava odluke javnih organa, već traži mišljenje Suda u vezi sa stečenim akademskim zvanjem i mogućnošću zaposlenja.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar se odnosi na savetodavno mišljenje Suda, povodom mogućnosti zaposlenja u Osnovnoj školi, sa stečenim akademskim zvanjem master.

Pravni osnov

4. Član 113.7 Ustava, član 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilo 56 Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 15. septembra 2014. godine, podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

6. Dana 7. oktobra 2014. godine, predsednik Suda je odlukom br. GJR. KI138/14, imenovao sudiju Ivana Čukalovića za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik Suda je odlukom br. KSH. KI138/14 imenovao i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Altay Suroy (predsedavajući), Snezhana Botusharova i Arta Rama-Hajrizi.

7. Dana 10. oktobra 2014. godine, Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva.

8. Dana 8. decembra 2014. godine, Veće za razmatranje je razmatralo izveštaj sudije izvestioca i preporučilo Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

9. Podnosilac je Sudu podneo zahtev od pola pisane stranice, u kome je naveo:
„da je ona student master studijama, Odsek za istorija pri Filozofskom fakultetu u Prištini, da je dobar student i da bi posle sticanja zvanja master volela da radi kao nastavnik Istorije na bosanskom jeziku u Osnovnoj školi.“

10. Međutim, nepoznatog dana u neformalnom razgovoru sa osobljem Direktorijata za obrazovanje u Prizrenu, saopšteno joj je da ona sa stečenim zvanjem master ne može da radi u Osnovnoj školi, kao redovni nastavnik na predmetu Istorija.

Navodi podnosioca

11. Podnosilac je u zahtevu naveo da je sve ispite položio sa visokim prosekom, i da trenutno radi na pisanju master teze.

12. Podnosilac se obraća Sudu sa zahtevom:

> *„Molim Ustavni sud da se izjasni, odnosno da da mišljenje o tome da li ja, kada budem stekla zvanje master iz istorije pri Univerzitetu u Prištini – Odeljenje za istoriju, mogu da radim kao profesor istorije u Osnovnoj školi.“*

Ocena prihvatljivosti zahteva

13. Kako bi bio u mogućnosti da reši zahtev podnosioca, Sud prvo treba da ispita da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti, koji su utvrđeni Ustavom i dodatno obrazloženi Zakonom i Poslovnikom o radu.

14. Što se tiče konkretnog zahteva podnosioca, Sud se poziva na pravilo 36. stav 3. tačku f) Poslovnika o radu Ustavnog suda koje propisuje sledeće:

> *„Sud odbacuje zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključi f) da podnesak nije ratione materiae u skladu sa Ustavom“.*

15. Sud napominje da je njegova dužnost da ispita da li ima nadležnost *ratione materiae* u svakoj fazi postupka. Kompatibilnost sa Ustavom i međunarodnim aktima koji su sastavni deo Ustava, u skladu sa članom 53 Ustava *ratione materiae* nekog zahteva proističe iz suštinske nadležnosti Suda. Da bi jedan zahtev bio spojiv *ratione materiae* sa Ustavom, pravo na koje se poziva podnosilac zahteva mora biti zaštićeno Ustavom.

16. Obzirom da je podnosilac pred Sudom pokrenuo pitanje koje nije u skladu sa članom 113.7 Ustava, proizilazi da je zahtev nespojiv sa *ratione materiae* odredbama Ustava i kao takav je neprihvatljiv.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud je, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 47 Zakona i pravilom 36. (3) f) Poslovnika o radu, na sednici održanoj 8. decembra 2014. godine jednoglasno

ODLUČIO

I. DA PROGLASI zahtev kao neprihvatljiv;

II. DA DOSTAVI stranama ovu odluku;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u saglasnosti sa članom 20. stavom 4. Zakona i

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Ivan Čukalović

Predsednik Ustavnog suda
Prof. dr Enver Hasani

KI72/14, podnositeljka zahteva: Besa Qirezi, ocena ustavnosti rešenja CA. br. 712/2013 Apelacionog suda Kosova od 21. oktobra 2013. godine

KI 72/14, presuda od 9. decembra 2014. godine, objavljena 4. februara 2015. godine

Ključne reči: *individualni zahtev, upravni postupak, prihvatljiv zahtev, konačnost i izvršnost odluka, pravo na pravično i nepristrasno suđenje, sudska zaštita prava, zaštita imovine*

Apelacioni sud Kosova je rešenjem CA. br. 712/2013 od 21. oktobra 2013. godine ukinuo odluke Opštinskog suda u Prištini i Nezavisnog nadzornog odbora Kosova, kojima je usvojen predlog podnositeljke zahteva za punu naknadu ličnih dohodaka nakon njenog ponovnog vraćanja na radno mesto.

Podnositeljka zahteva tvrdi, *inter alia,* da Apelacioni sud nije poštovao konačnost odluke Nezavisnog nadzornog odbora Kosova i na taj način joj je uskratio pravo na pravično i nepristrasno suđenje, delotvorno pravno sredstvo i izvršenje pravosnažne i konačne odluke i zaštitu imovine.

Sud je prvo primetio da zahtev podnositeljke ispunjava sve proceduralne uslove i stoga je prihvatljiv. Što se tiče merituma zahteva, Sud je naveo da je njegova dužnost da oceni i razmotri ustavne aspekte zahteva, a ne li su redovni sudovi pravilno primenili važeći zakon. Na pitanje naknade ličnih dohodaka, Sud je smatrao da neizvršenje Nezavisnog nadzornog odbora Kosova, odnosno ne obeštećenje neisplaćenih ličnih dohodaka podnositeljki zahteva predstavlja povredu više međusobno povezanih prava, kao što je pravo na pravično i nepristrasno suđenje, pravo na izvršenje konačne i obavezujuće odluke, pravo na delotvorno pravno sredstvo i pravo na zaštitu imovine. Sud je potkrepio svoje zaključke o povredi, pozivajući se na sopstvenu sudsku praksu, posebno po pitanjima vezanim za Nezavisni nadzorni odbor Kosova uz sudsku praksu Evropskog suda za ljudska prava.

PRESUDA
u
slučaju br. KI72/14
Podnosilac
Besa Qirezi
Ocena ustavnosti
rešenja CA. br. 712/2013 Apelacionog suda Kosova
od 21. oktobra 2013. godine

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosilac zahteva je gđa Besa Qirezi, sa prebivalištem u Vučitrnu.

Osporena odluka

2. Osporena odluka je rešenje CA. br. 712/2013 Apelacionog suda od 21. oktobra 2013. godine, koje je uručeno podnosiocu zahteva 16. decembra 2013. godine.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti rešenja Apelacionog suda (CA. br. 712/2013 od 21. oktobra 2013. godine), kojim je rešenje Osnovnog suda u Prištini (E. br. 2668/2012 od 11. februara 2013. godine) doneto u izvršnom postupku u vezi sa nadoknadom neisplaćenih ličnih dohodaka od strane Ministarstva za zajednice i povratak (u daljem tekstu: MZP), na osnovu odluke (A02 (114) 2008 od 25. maja 2009. godine) Nezavisnog nadzornog odbora Kosova (u daljem tekstu: NNOK) poništeno.

4. U tom smislu, podnosilac zahteva tvrdi da su rešenjem Apelacionog suda (CA. br. 712/2013 od 21. oktobra 2013. godine) povređena njegova prava garantovana članom 24 [Jednakost pred Zakonom], članom 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje], članom 54 [Sudska Zaštita Prava] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav) i članom 6 [Pravo na pravično suđenje] Evropske konvencije o ljudskim pravima (u daljem tekstu: EKLJP) i članom 1 [Zaštita imovine] Protokola br. 1 EKLJP.

Pravni osnov

5. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava, članu 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 56 Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

6. Dana 14. aprila 2014. godine, podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

7. Dana 6. maja 2014. godine, predsednik je odlukom GJR. KI72/14 imenovao sudiju Altaya Suroyia za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik je odlukom KSH. KI72/14 imenovao Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Robert Carolan (predsedavajući), Ivan Čukalović i Enver Hasani.

8. Dana 16. maja 2014. godine, Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva i poslao kopiju zahteva Apelacionom sudu Kosova i MZP.

9. Dana 18. septembra 2014. godine, predsednik je izmenio odluku (KSH. KI72/14 dana 6. maja 2014. Godine) i imenovao Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Snezhana Botusharova (predsedavajuća), Ivan Čukalović i Enver Hasani.

10. Dana 9. decembra 2014. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i preporučilo Sudu prihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

11. Podnosilac zahteva je bio zaposlen u MZP kao službenik za ravnopravnost polova, na osnovu ugovora na određeno vreme od 1. juna 2007. godine do 30. maja 2009. godine.

12. Dana 22. januara 2008. godine, Disciplinska komisija pri MZP je odlučila da izrekne disciplinsku meru: prekid ugovora o radu

podnosiocu zahteva u MZP (u daljem tekstu: odluka Disciplinske komisije).

13. Dana 24. januara 2008. godine, MZP je na osnovu svoje odluke br. 108 raskinulo radni odnos (u daljem tekstu: odluka o prekidu radnog odnosa) sa podnosiocem zahteva.

Upravni postupak

14. Dana 31. marta 2008. godine, nakon žalbe podnosioca zahteva na odluku Disciplinske komisije i odluke o prekidu radnog odnosa, Komisija za žalbe i predstavke u MZP je na osnovu svoje odluke br. 484/1 (u daljem tekstu: odluka Komisije za žalbe) odbila žalbu podnosioca zahteva.

15. Dana 11. aprila 2008. godine, podnosilac zahteva je uložio žalbu Nezavisnom nadzornom odboru za civilnu službu Kosova (u daljem tekstu: NNOCSK) na odluku Disciplinske komisije, odluku o prekidu radnog odnosa i odluku Komisije za žalbe.

16. Dana 25. maja 2009. godine, NNOK je odlukom A 02 (114) 2008 (u daljem tekstu: odluka NNOK) odlučio sledeće:

"I. USVAJA SE kao osnovana žalba žalioca, g. đa Besa Qirezi, br. 02 (114)/08, od 11.04.2008. godine

II. PONIŠTAVAJU SE: Odluka poslodavca, br. 484/1, od 31.03.2008. godine, [odluka Komisije za žalbe], rešenje br. 108, od 24.01.2008. god., [odluka o prekidu radnog odnosa] i odluka Disciplinske komisije, od 22.01.2008. godine [odluka Disciplinske komisije].

III. OBAVEZUJE SE poslodavac da u roku od 15 dana, od dana prijema ove odluke, žaliocu omogući vraćanje na posao i ostvarivanje svih prava iz radnog odnosa, kao i da mu obnovi ugovor o radu, u skladu sa postupkom, prema Administrativnom uputstvu br. MJS/DACS 2003/02.

IV. Za primenu ove odluke zadužen je stalni sekretar Ministarstva za zajednice i povratak.

V. Nakon preduzimanja mera, u skladu sa ovom odlukom, biće obavešten Nezavisni nadzorni odbor Kosova.

VI. U slučaju nepoštovanja ove odluke, Nezavisni nadzorni odbor Kosova će obavestiti Skupštinu Kosova, koja će izveštaj proslediti

premijeru Kosova, u skladu sa članom 11, stav 11.4 Uredbe br. 2001/36 o civilnoj službi Kosova, dopunjene Uredbom br. 2008/12".

17. Dana 6. jula 2009. godine, podnosilac zahteva je obavestio NNOK da MZP nije izvršilo odluku NNOK.

18. Neodređenog datuma, na odluku NNOK, MZP je podnelo tužbu Vrhovnom sudu.

19. Dana 24. marta 2010. godine, Vrhovni sud je rešenjem A. br. 472/2009 proglasio sebe nenadležnim da odlučuje o tužbi podnetoj od strane MZP. Vrhovni sud je prosledio slučaj Opštinskom sudu u Prištini, kao nadležnom sudu u ovoj stvari.

20. Vrhovni sud u svom, gore navedenom, rešenju utvrđuje:

"Članom 9, stav 1, tačka 1 Zakona o upravnim sporovima, propisuje se da se upravni spor ne može voditi u slučajevima u kojima je obezbeđena sudska zaštita van upravnog spora.

Vrhovni sud ocenjuje da je u ovom slučaju reč o sporu iz radnog odnosa, i za odlučivanje o njemu je, u skladu sa članom 26, stav 1, tačka 7 Zakona o redovnim sudovima (Službeni list Kosova br. 21/78) nadležan Opštinski sud.

Iz gore iznetog, Vrhovni sud je, u skladu sa članom 60 Zakona o upravnim sporovima, u vezi sa članom 15, stav 1 Zakona o parničnom postupku, odlučio kao u izreci ovog rešenja."

21. Dana 17. juna 2010. godine, podnosilac zahteva je obavestio premijera o neizvršenju odluke NNOK i tražio da preduzme potrebne mere za izvršenje odluke NNOK. Ovaj zahtev podnosioca je prosleđen Skupštini Kosova 7. jula 2010. godine.

22. Dana 7. septembra 2010. godine, predsedavajući Komisije za ljudska prava, ravnopravnost polova, nestala lica i peticije Skupštine Kosova, u svom zaključku upućenom MZP, je tražio od MZP da preduzme potrebne mere za izvršenje odluke NNOK.

Parnični postupak

23. U pokušaju da obnovi svoj radni odnos, izgleda da je podnosilac zahteva bio uključen u parničnom postupku kao tužilac. Osim toga, kao rezultat gore navedenog rešenja Vrhovnog suda, parnični postupak je, takođe, bio pokrenut od strane MZP u svojstvu tužioca.

Ove dve grupe parničnih postupaka, međutim, nisu relevantne za tvrdnje navedene u ovom zahtevu.

Odluka MZP o vraćanju podnosioca na radno mesto

24. Dana 21. novembra 2012. godine, generalni sekretar MZP, u cilju izvršenja odluke NNOK, doneo je odluku da vrati podnosioca zahteva na posao u MZP, ali na drugu poziciju, kao službenika za prijem zahteva u Kancelariji za javnu komunikaciju u MZP.

25. U istoj odluci, MZP je dalje odlučilo da će nadoknada podnosiocu zahteva biti ostvarena na sledeći način: *"[...] lični dohoci kao mesečna plata će se nadoknaditi od 22.01.2008. godine, kada joj je Disciplinska komisija Ministarstva za zajednice i povratak prekinula radni odnos, do 31.05.2009. godine, kada joj je istekao ugovor o radu br. 226/2007. [...]."*

26. Dana 3. decembra 2012. godine, podnosilac zahteva se vratio na svoje radno mesto.

27. Dana 17. decembra 2012. godine, generalni sekretar MZP je doneo odluku da rasporedi podnosioca zahteva u Odeljenje za ljudska prava, unutar MZP, na prethodno radno mesto službenika za ravnopravnost polova.

Izvršni postupak

28. Kao rezultat odluke MZP o nadoknadi ličnih dohodaka, samo za period od dana kada je radni odnos podnosioca zahteva prekinut do dana kada je ugovor podnosioca istekao, (22. januar 2008. godine do 31. maja 2009. godine), 26. decembra 2012. godine, podnosilac zahteva je podneo predlog za izvršenje neisplaćenih ličnih dohodaka za period od 1. juna 2009. godine, dana kada joj je prethodni ugovor o radu istekao do 3. decembra 2012. godine, dana kada se vratila na radno mesto u MZP.

29. Dana 11. februara 2013. godine, Osnovni sud u Prištini je rešenjem E. br. 2668/2012 odlučio da izvrši predlog podnosioca zahteva za neisplaćene lične dohotke za period od 1. juna 2009. godine do 3. decembra 2012. godine.

30. Dana 6. marta 2013. godine, na osnovu prigovora MZP protiv rešenja Osnovnog suda u Prištini (E. br. 2668/2012 od 11. februara 2013. godine), Osnovni sud u Prištini je u celosti odbio prigovor podnet od strane MZP.

31. Shodno tome, MZP je uložilo žalbu Apelacionom sudu na rešenje Osnovnog suda u Prištini (E. br. 2668/2012 od 6. marta 2013. godine).

32. Dana 21. oktobra 2013. godine, Apelacioni sud je rešenjem CA. br. 712/2013 usvojio žalbu podnetu od strane MZP u svojstvu dužnika i odbacio predlog podnosioca zahteva za izvršenje odluke NNOK.

33. Apelacioni sud, u svom gore navedenom rešenju, utvrđuje:

> *"Iz spisa predmeta proizilazi: izvršni postupak za vraćanje poverioca na radno mesto, prema odluci Nezavisnog nadzornog odbora Kosova, A 02 (114) 2008, od 25.05.2009. godine okončan je 03.12.2012. godine, prema odluci Ministarstva za zajednice i povratak, br. 2517, od 21.11.2012. godine, dok je poverilac podneo predlog za naknadu nakon završetka izvršnog postupka, dakle 26.12.2012. godine.*
>
> *Prvostepeni sud je odredio izvršenje njegovim rešenjem E. br. 2668/2012, od 11.02.2013. godine Protiv ovog rešenja dužnik je podneo prigovor, dok je prvostepeni sud odlučio kao u izreci ožalbenog rešenja, ocenjujući da ne postoje pravne smetnje za primenu rešenja o određivanju izvršenja, ali prethodno nije razmotreno da li je predlog za izvršenje podnet u zakonskom roku. Pravni stav prvostepenog suda, iznet u ožalbenom rešenju, veće ocenjuje kao nepravilan i nezasnovan na zakonu, jer se članom 294, stav 2 Zakona o izvršnom postupku („Službeni list Republike Kosovo" br. 33/2008), u daljem tekstu ZIP, propisuje: „Predlog za nadoknadu može se priložiti predlogu za izvršenje, ili se može podneti naknadno, do okončanja izvršnog postupka." U ovom slučaju, izvršni postupak za vraćanje poverioca na radno mesto, okončan je 03.12.2012. godine, dok je poverilac podneo predlog 26.02.2012. god.,* [26.12.2012. godine] *što znači nakon isteka zakonskog roka propisanog gore navedenom odredbom ZIP."*

Navodi podnosioca

34. Kao što je gore navedeno, podnosilac zahteva tvrdi da su mu rešenjem Apelacionog suda (CA. br. 712/2013 od 21. oktobra 2013. godine) povređena prava garantovana članom 24 [Jednakost pred Zakonom], članom 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje], članom 54 [Sudska Zaštita Prava] Ustava i članom 6 [Pravo na pravično suđenje] EKLJP i članom 1 [Zaštita imovine] Protokola br. 1 EKLJP.

35. Što se tiče tvrdnje o povredi člana 24 [Jednakost pred Zakonom] Ustava, podnosilac zahteva navodi: "*Ministarstvo za zajednice i povratak nije u potpunosti izvršilo odluku Nezavisnog nadzornog*

odbora Kosova [NNOK], jer mi je nadoknadilo plate samo za period tokom kojeg sam imala zaključen ugovor, dok za period u kojem sam bila nezaposlena nije, sa obrazloženjem da ne poseduju „finansijska sredstva". Kako je moguće da Ministarstvo za zajednice i povratak ne poseduje novčana sredstva kojima bi mi nadoknadilo izgubljene zarade, dok je mom kolegi koji je udaljen, zatim vraćen na posao u isto vreme kad i ja, isplaćena naknada? Meni je nepravično uskraćeno pravo na isplatu izgubljenih zarada, dok su mom kolegi isplaćene izgubljene zarade. Ovo na najbolji način pokazuje nejednako tretiranje pojedinaca."

36. Što se tiče tvrdnje o povredi člana 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje] Ustava i člana 6 [Pravo na pravično suđenje] EKLJP, podnosilac zahteva smatra:

> *"[...] prema praksi Evropskog suda za ljudska prava, neizvršenje pravosnažnih odluka res judicata predstavlja kontinuirano kršenje, jer stečeno pravo ne može ostati samo na papiru, ili se samo delimično primeniti, već se treba ostvariti i u praksi. (Vidi presudu Ustavnog suda, KI129/11, delove koje je citirao Sud u Strazburu.). Nisam kriva ukoliko Ministarstvo za zajednice i povratak ne poseduje novac za naknadu. Nezavisni nadzorni odbor Kosova doneo je odluku na osnovu koje se meni moraju nadoknaditi izgubljene zarade, od dana udaljavanja s posla, do mog vraćanja na posao. Država mora da pronađe mehanizme kako bi obezbedila primenu odluka javnih organa. Zašto ja moram biti žrtva nedostataka ovih mehanizama?"*

37. Pored toga, kao što je gore navedeno, podnosilac zahteva tvrdi i povredu člana 1 [Zaštita imovine] Protokola br. 1 EKLJP. U tom smislu, podnosilac zahteva tvrdi: *"Kao posledica nepotpunog izvršenja odluke Nezavisnog nadzornog odbora Kosova uskraćena su moja stečena prava, jer su moja očekivanja legitimna."*

38. Podnosilac zahteva zaključuje, tražeći od Suda sledeće: *"[...] pozivajući se na presude Ustavnog suda Republike Kosovo: KI72/12, KI129/11, KI04/12 i pomenute činjenice, tražim od Ustavnog suda da meritorno odluči o mom zahtevu, i ukine rešenje Apelacionog suda, CA. br. 712/2013, od 21.10.2013. godine"*

Relevantne zakonske odredbe koje se odnose na postupke za izvršenje upravnih i sudskih odluka

Zakon o izvršnom postupku (Zakon br. 03/L-008)

Član 1 [Sadržina zakona]

"1.1 Ovim zakonom uređuju se pravila sudskog postupka po kome se ostvaruju potraživanja na osnovu izvršnih naslova (postupak izvršenja), ako posebnim zakonom nije drugačije određeno.

1.2 Odredbe ovog zakona primenjuju se i na izvršenje odluke donete u upravnom postupku i prekršajnom postupku kojim je određena novčana obaveza, osim ako je za takvo izvršenje zakonom predviđena nadležnost drugog organa."

Član 24, stav 1 [Izvršni naslov]

"Izvršni naslovi su:

a) izvršna odluka suda i izvršno sudsko poravnanje;

b) izvršna odluka doneta u upravnom postupku i administrativno poravnanje, ako se radi o novčanoj obavezi i ukoliko zakonom nije predviđeno drugačije;

c) overena izvršna isprava;

d) druga isprava koja je zakonom priznata kao izvršna isprava."

Član 26, stav 3 [Izvršnost odluke]

"Odluka donesena u upravnom postupku je izvršna, ako je postala takva prema pravilima kojimima je uređen taj postupak."

Član 294, stav 1 [Nadoknada plate u slučaju vraćanja radnika na posao]

"Predlagač izvršenja koji je podneo predlog za vračanje na posao, ima pravo da traži da sud donese rešenje kojim će odrediti da je dužnik obavezan da tom radniku isplati na ime plate mesečne iznose koji su postale dospelim od dana pravosnažnosti odluke do dana vračanja na posao. Istim rešenjem sud određuje izvršenje za ostvarivanje određenih mesečnih iznosa."

Zakon o nezavisnom nadzornom odboru za civilnu službu Kosova br. 03/L-192

Član 13 [Odluka Odbora]

"Odluka Odbora predstavlja pravosnažnu administrativnu odluku i istu izvršava zvaničnik visokog rukovodećeg nivoa ili odgovorno

lice institucije koje je donelo prvu odluku u odnosu na stranku. Izvršenje treba da se obavi u roku od petnaest (15) dana od dana prijema odluke."

Član 14 [Pravo na žalbu]

"Protiv odluke Odbora, nezadovoljna strana koja smatra da odluka Odbora nije zakonita, može pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom, u roku od trideset (30) dana od dana kada joj je uručena odluka. Pokretanje upravnog spora ne zadržava izvršenje odluke Odbora."

Član 15 [Postupak u slučaju nesprovodjenja odluke odbora]

"Nesprovodjenje odluke Odbora od strane odgovornog lica institucije predstavlja teško kršenje radnih zadataka prema Zakonu o Civilnoj službi u Republici Kosovo.

Prihvatljivost zahteva

39. Sud prvo ispituje da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti, koji su utvrđeni Ustavom i dodatno obrazloženi Zakonom i Poslovnikom.

40. U tom smislu, Sud se poziva na član 113.7 Ustava, koji propisuje:

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom.

41. Sud uzima u obzir i članove 48 i 49. Zakona, koji propisuju:

48. Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori.

49. Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku.

42. Sud uzima u obzir i pravilo 36 (1) Poslovnika, koje propisuje:

Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve:

(a) ako je zahtev podnela ovlašćena stranka, ili

(b) samo ako su iscrpljena sva delotvorna pravna sredstva, koja su naraspolaganju po zakonu, protiv pobijene presude ili odluke, ili

(c) samo ako je zahtev podnet u roku od četiri meseca od dana kada je odluka o poslednjem delotvornom pravnom sredstvu dostavljena podnosiocu zahteva.

(d) ako je zahtev prima facie opravdan ili nije očigledno neosnovan.

43. Što se tiče iscrpljenosti pravnih sredstava, Sud primećuje da je podnosilac zahteva iscrpeo sva pravna sredstva u okviru institucije zapošljavanja, time što je uložio žalbu NNOK, koja je konačna u upravnom postupku. Isto tako, iskoristio je poslednje pravno sredstvo u izvršnom postupku, koje je u ovom slučaju rešenje CA. br. 712/ 2013 Apelacionog suda od 21. oktobra 2013. godine, na koje nije dozvoljena žalba. Kao rezultat toga, podnosilac zahteva je iscrpeo sva raspoložila pravna sredstva prema zakonima na snazi.

44. Sud dalje primećuje da je 16. decembra 2013. godine, podnosiocu zahteva uručena osporena odluka i da je 14. aprila 2014. godine, podneo zahtev Sudu.

45. Sud, takođe primećuje da je podnosilac zahteva posebno naveo ustavna prava za koja tvrdi da su navodno povređena i osporava konkretnu odluku, tj. rešenje Apelacionog suda (CA. br. 712/ 2013 od 21. oktobra 2013. godine).

46. Sud dalje primećuje da podnosilac zahteva može legitimno da tvrdi da je žrtva poništavanja rešenja Opštinskog suda u Prištini (E. br. 2668/2012 od 6. marta 2013. godine) od strane Apelacionog suda, koje je doneto u njegovu korist.

47. Sud smatra da je podnosilac zahteva ovlašćena stranka, da je iscrpeo sva pravna sredstva, da je podneo zahtev u zakonskom roku, da je tačno razjasnio navodnu povredu prava i sloboda i da se pozvao na odluku koju osporava.

48. Dakle, Sud zaključuje da zahtev ispunjava sve uslove prihvatljivosti.

Meritum slučaja

49. Podnosilac zahteva uglavnom tvrdi povredu prava na pravično i nepristrasno suđenje, što je garantovano članom 31. Ustava i članom 6

EKLJP, i prava na zaštitu imovine, što je garantovano članom 46. Ustava i članom 1 Protokola br. 1 EKLJP.

50. Sud ocenjuje meritum svake tvrdnje podnosioca zahteva.

51. Podnosilac zahteva se žali da je pravo na pravično i nepristrasno suđenje, koje je garantovano članom 31. Ustava i član 6. EKLJP, povređeno.

52. Član 31.1 Ustava propisuje:

> *"Svakom se garantuje jednaka zaštita prava pred sudom, ostalim državnim organima i nosiocima javnih."*

53. Pored toga, član 6.1 EKLJP, propisuje:

> *"Svako, tokom odlučivanja o njegovim građanskim pravima i obavezama ili o krivičnoj optužbi protiv njega, ima pravo na pravičnu i javnu raspravu u razumnom roku pred nezavisnim i nepristrasnim sudom, obrazovanim na osnovu zakona."*

54. Sud se poziva na član 53 [Tumačenje Odredbi Ljudskih Prava] Ustava, koji propisuje:

> *"Osnovna prava i slobode zagarantovana ovim Ustavom se tumače u saglasnosti sa sudskom odlukom Evropskog suda za ljudska prava."*

55. Evropski sud za ljudska prava (u daljem tekstu: ESLJP) je više puta naglasio istaknuto mesto prava na pravično suđenje u demokratskom društvu (vidi, Perez protiv Francuske, br. 47281/99, ESLJP, presuda od 12. februara 2004. god.).

56. Kao što je navedeno u činjenicama, dve različite grupe parničnih postupaka su pokrenute od strane MZP i podnosioca zahteva s druge strane. U tom smislu, Sud smatra da parnični postupak ne spada u delokrug zahteva, i stoga će samo oceniti postupke u vezi sa predmetnom stvari zahteva.

57. U tom smislu, Sud primećuje da podnosilac zahteva osporava rešenje CA. br. 712/2013 Apelacionog suda od 21. oktobra 2013. godine, kojim je rešenje Opštinskog suda u Prištini (E. br. 2668/2012 od 6. marta 2013. godine) o izvršenju predloga podnosioca za nadoknadu neisplaćenih ličnih dohodaka, poništeno.

58. U tom smislu, Sud primećuje da je 25. maja 2009. godine, NNOK (odluka br. A 02 (114) 2008) usvojio žalbu podnosioca zahteva, tražeći od MZP da u roku od petnaest (15) dana od dana kada im je odluka uručena, vrati podnosioca na radno mesto sa svim pravima i obavezama koja proizilaze iz radnog odnosa, i obnovi ugovor o radu u skladu sa postupkom, što je propisano u Administrativnog uputstvu br. MPS/DCSA 2003/02. U odluci NNOK se navodi:

> "*Odluka Nezavisnog nadzornog odbora Kosova predstavlja pravosnažnu administrativnu odluku i istu izvršava zvaničnik visokog rukovodećeg nivoa ili odgovorno lice institucije koje je donelo prvu odluku u odnosu na stranku.*"

59. Sud primećuje da nakon odluke NNOK, MZP nije vratilo podnosioca zahteva na prethodno radno mesto, u roku propisanom odlukom NNOK.

60. Tek je 21. novembra 2012. godine, više od tri (3) godine nakon što je odluka NNOK doneta, MZP je odlukom svog generalnog sekretara odlučilo da vrati podnosioca na radno mesto u MZP i kao rezultat toga, 3. decembra 2012. godine, podnosilac zahteva se vratio na svoje radno mesto u MZP.

61. U tom smislu, pozivajući se na svoju sudsku praksu, Sud podseća da je NNOK nezavisna institucija, osnovana zakonom, u skladu sa članom 101.2 Ustava. Dakle, sve obaveze koje proističu iz odluka ove institucije u vezi sa pitanjima koja su pod njenom jurisdikcijom proizvode pravno dejstvo za druge relevantne institucije, gde je status zaposlenih regulisan Zakonom o civilnoj službi Republike Kosovo. Odluka NNOK obezbeđuje konačne i izvršne odluke, i žalba podneta na odluku NNOK ne zadržava izvršenje odluka NNOK (vidi slučaj KI 129/11, podnosilac zahteva *Viktor Marku*, Ustavni sud, presuda od 17. jula 2012. godine).

62. Međutim, u vezi sa nadoknadom neisplaćenih ličnih dohodaka, MZP je u svojoj odluci od 11. novembra 2012. godine odlučilo "*[...] lični dohoci kao mesečna plata će se nadoknaditi od 22.01.2008. godine, kada joj je Disciplinska komisija Ministarstva za zajednice i povratak prekinula radni odnos, do 31.05.2009. godine, kada joj je istekao ugovor o radu br. 226/2007. [...]*". To znači da je MZP odlučilo da ne izvrši nadoknadu podnosiocu zahteva za period od 1. juna 2009. godine, dana kada je njenov prethodni ugovor istekao do 3. decembra 2012. godine, dana kada se vratio na radno mesto u MZP. Kao takva, odluka MZP nije u skladu sa odlukom NNOK.

63. Sud dalje primećuje da je kao rezultat neizvršenja odluke NNOK u celosti, podnosilac zahteva odlučio da pokrene izvršni postupak i

predloži nadoknadu neisplaćenih ličnih dohodaka za gore navedeni period od 1. juna 2009. godine do 3. decembra 2012. godine. Osnovni sud u Prištini je svojim rešenjem (E. br. 2668/2012 od 11. februara 2013. godine) i na osnovu odluka NNOK usvojio predlog podnosioca zahteva za nadoknadu neplaćenih ličnih dohodaka, za gore navedeni period.

64. Međutim, kao rezultat žalbe podnete od strane MZP na rešenje Osnovnog suda, Apelacioni sud je usvojio žalbu koju je podnelo MZP i odbacio predlog podnosioca zahteva za izvršenje odluke NNOK, odnosno predlog za nadoknadu neisplaćenih ličnih dohodaka i zamenio odluku NNOK svojoj odlukom.

65. U tom smislu, Sud želi da pojasni da nije dužnost Suda da razmatra da li je Apelacioni sud svojim rešenjem pravilno tumačio primenljiv zakon, ali će razmotriti i uzeti u obzir da li je Apelacioni Sud u svom gore navedenom rešenju povredio individualna prava i slobode zaštićene Ustavom (ustavnost).

66. Kao rezultat poništavanja rešenja Osnovnog suda u Prištini rešenjem Apelacionog suda (CA. br. 712/2013 od 21. oktobra 2013. godine), podnosilac zahteva tvrdi da neizvršenje odluke NNOK u celosti, odnosno neizvršenje nadoknade neisplaćenih ličnih dohodaka za gore navedeni period, predstavlja povredu člana 31. Ustava i člana 6. EKLJP.

67. U tom smislu, pozivajući se na svoju sudsku praksu (Vidi između ostalog: slučaj Ustavnog suda KI04/12 podnosilac zahteva *Esat Kelmendi*, presuda od 20. jula 2012. godine), Sud podseća da odluka doneta od strane administrativnog organa koji je uspostavljen zakonom, proizvodi pravno dejstvo za stranke, i samim tim, takva odluka je konačna, upravna i izvršna odluka.

68. Na osnovu gore navedenog, Sud potvrđuje da je konačna odluka, odnosno odluka koja se smatra predmetom izvršnog postupka, odluka NNOK. Odluka NNOK obavezuje MZP da vrati podnosioca zahteva na prethodno radno mesto sa svim pravima iz radnog odnosa, i obnovi ugovor o radu koji je istekao 31. maja 2009. godine. Stoga, Sud zaključuje da je odluka NNOK konačna i izvršna. To znači da podnosilac zahteva ima pravo da se vrati na svoje prethodno radno mesto u MZP i dobije neisplaćene lične dohotke od momenta kada je udaljen sa posla, do povratka na prethodno radno mesto.

69. Pored toga, Sud smatra da izvršenje konačne i izvršne odluke mora da se shvati kao sastavni deo prava na pravično suđenje garantovano članom 31. Ustava i članom 6. EKLJP. Gore navedeni princip je od

velikog značaja u upravnom postupku vezanim sa sporom, čiji je rezultat od posebne važnosti za građanska prava stranke u sporu (Vidi: *mutatis mutandis,* slučaj *Hornsby protiv Grčke*, ESLJP, presuda od 19. marta 1997. godine, stavovi 40-41, vidi takođe slučaj KI112/12 podnosilac zahteva *Adem Meta*, Ustavni sud, presuda od 5. jula 2013. godine).

70. Iz gore navedenog proizilazi da je Apelacioni sud, kada je poništio rešenje Osnovnog suda u Prištini za izvršenje konačne i obavezujuće upravne odluke NNOK, povredio prava podnosioca zahteva na pravično i nepristrasno suđenje što je garantovano članom 31. Ustava i članom 6. EKLJP.

71. Sud se takođe poziva na član 54. Ustava i član 13. EKLJP.

72. Član 54 [Sudska Zaštita Prava] propisuje:

> *Svako ima pravo na sudsku zaštitu u slučaju kršenja ili uskraćivanja nekog prava koje je garantovano ovim Ustavom, kao i pravo na efikasne pravne mere ukoliko se utvrdi da je pravo prekršeno.*

73. Pored toga, član 13 EKLJP propisuje:

> *Svako kome su povređena prava i slobode predviđeni u ovoj Konvenciji ima pravo na delotvoran pravni lek pred nacionalnim vlastima, bez obzira jesu li povredu izvršila lica koja su postupala u službenom svojstvu.*

74. U tom smislu, Sud primećuje da je podnosilac zahteva iscrpeo sva raspoloživa pravna sredstva vezana za izvršenje odluke NNOK. Međutim, uprkos njegovim naporima, navedenu odluku nije izvršilo MZP, a ni Apelacioni sud.

75. Sud ponavlja da nepostojanje pravnih sredstava ili drugih efikasnih mehanizama za izvršenje odluke NNOK utiče na pravo garantovano članom 54 [Sudska Zaštita Prava] Ustava i članom 13. EKLJP.

76. Pored toga, „*nadležne vlasti su obavezne da organizuju delotvorni sistem za sprovođenje odluka koje su delotvorne u sudskoj praksi, i treba obezbediti njihovu primenu u razumnom roku, bez nepotrebnih odlaganja"*. (Vidi slučaj: Ustavni sud slučaj KI50/12, podnosilac zahteva *Agush Lolluni*, presuda od 16. jula 2012. godine, stav 41. Vidi takođe: *Pecevi protiv Bivša Jugoslovenska Republike Makedonije*, br. 21839/03, ESLJP, presuda od 6. novembra 2008. godine).

77. Dakle, Sud zaključuje da nemogućnost da se preduzmu dalji zakonski postupci u vezi sa neizvršenjem odluke NNOK takođe predstavlja povredu člana 54. Ustava i člana 13. EKLJP.

78. Podnosilac zahteva takođe tvrdi i povredu člana 46 [Zaštita Imovine] Ustava i člana 1 Protokola br. 1 EKLJP.

79. Podnosilac zahteva tvrdi: *"Kao posledica nepotpunog izvršenja odluke Nezavisnog nadzornog odbora Kosova uskraćena su moja stečena prava, jer su moja očekivanja legitimna."*

80. Član 46 [Zaštita Imovine] Ustava propisuje:

> *"1. Garantuje se pravo na imovinu.*
>
> *2. Korišćenje imovine je regulisano zakonom, u skladu sa javnim interesom.*
>
> *3. Niko se ne može arbitrarno lišiti lične imovine. Republika Kosovo ili javne vlasti Republike Kosovo mogu izvršiti eksproprijaciju imovine ako je ista u skladu sa zakonom, ako je neophodna ili adekvatna za postizanje javnih ciljeva ili podržavanje javnog interesa, a za koju se vrši neposredna adekvatna kompenzacija licu ili licima, imovina kojih se eksproriiše.*
>
> *4. O sporovima koje uzrokuje neko delo Republike Kosovo ili javne vlasti Republike Kosovo, a koji se smatraju eksproprijacijom, odlučuje nadležni sud."*

81. Član 1 Protokola br. 1 EKLJP propisuje:

> *"Svako fizičko i pravno lice ima pravo na neometano uživanje svoje imovine. Niko ne može biti lišen svoje imovine, osim u javnom interesu i pod uslovima predviđenim zakonom i opštim načelima međunarodnog prava.*
>
> *Prethodne odredbe, međutim, ni na koji način ne utiču na pravo države da primenjuje zakone koje smatra potrebnim da bi regulisala korišćenje imovine u skladu s opštim interesima ili da bi obezbedila naplatu poreza ili drugih dažbina ili kazni."*

82. Kao što je gore navedeno, Sud podseća da je odluka NNOK konačna i izvršna.

83. Dakle, Sud smatra da podnosilac zahteva ima "legitimno očekivanje" da primi nadoknadu za neisplaćene lične dohotke za gore naveden period, u skladu sa odlukom NNOK koja je konačna i izvršna (Vidi: *mutatis mutandis* slučaj *Pressos Compania Naviera SA i drugi protiv Belgije, ESLJP,* presuda od 20. novembra 1995. godine, stav 31).

84. Takvo legitimno očekivanje je garantovano i članom 1 Protokola br. 1 EKLJP. (Vidi: *mutatis mutandis* slučaj *Gratzinger i Gratzingerova protiv Republike Češke*, br. 39794/98, ESLJP, odluka od 10. jula 2002. godine, stav 73).

85. Iz gore navedenih razloga i na osnovu gore iznetog zaključka da je pravo podnosioca zahteva na pravično i nepristrasno suđenje povređeno, Sud dalje zaključuje da neizvršenje odluke NNOK u vezi sa neisplaćivanjem ličnih dohodaka takođe predstavlja povredu člana 46. Ustava u vezi sa članom 1 Protokola br. 1 EKLJP.

86. Pored toga, podnosilac zahteva takođe tvrdi i povredu člana 24 [Jednakost pred Zakonom] Ustava.

87. Konačno, Sud smatra da nije potrebno da se i dalje bavi tvrdnjama o povredi člana 24. Ustava, a posebno nakon što je utvrdio povredu relevantnih članova 31, 54 i 46. Ustava, članova 6 i 13. EKLJP i člana 1 Protokola br. 1 EKLJP.

Zaključak

88. U zaključku, Sud nalazi da neizvršenje odluke NNOK u celosti od strane nadležnih upravnih organa i redovnih sudova za deo nadoknade neisplaćenih ličnih dohodaka predstavlja povredu članova 31 i 54. Ustava i članova 6 i 13. EKLJP. Kao rezultat ove povrede, podnosiocu zahteva je uskraćeno pravo da dobije nadoknadu za neisplaćene lične dohotke. Dakle, pravo na zaštitu imovine garantovano članom 46. Ustava i članom 1 Protokola br. 1 EKLJP je povređeno. Stoga, odluka NNOK za deo nadoknade neisplaćenih ličnih dohodaka od momenta kada je udaljen sa posla do momenta kada je vraćen na radno mesto u MZP, odnosno za period od 1. juna 2009 do 3. decembra 2012. godine, treba da se izvrši.

89. Sud dalje podseća da se ovaj zaključak odnosi samo na navodne povrede Ustava. Zapravo, zaključak se ne odnosi na to da li je odlukom redovnih sudova ili odlukom NNOK pravilno tumačen primenjiv zakon, jer Ustavni sud ne može postupati kao sud četvrtog stepena, u odnosu na to šta je pravilno tumačenje zakona.

90. Kao rezime, u skladu sa pravilom 74 (1) Poslovnika, rešenje Apelacionog suda (CA. br. 712/2013 od 21. oktobra 2013. godine) je ništavno i slučaj se vraća Apelacionom sudu na ponovno razmatranje.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 20. Zakona i pravilima 56. (a) i 74. (1) Poslovnika, jednoglasno, na svojoj sednici održanoj 9. decembra 2014. Godine

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev prihvatljivim;

II. DA UTVRDI da je došlo do povrede člana 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP;

III. DA UTVRDI da je došlo do povrede člana 54. Ustava u vezi sa članom 13. EKLJP;

IV. DA UTVRDI da je došlo do povrede člana 46. Ustava u vezi sa članom 1. Protokola 1 EKLJP;

V. DA PROGLASI NIŠTAVNIM rešenje Apelacionog suda CA.br. 712/2013 od 21. oktobra 2013. godine, I VRATI slučaj Apelacionom sudu na ponovno razmatranje u skladu sa presudom Ustavnog suda, odnosno da uzme u obzir da se odluka NNOK mora izvršiti u celosti;

VI. DA PODSETI nadležne organe na njihove obaveze prema članu 116. [Pravni Efekat Odluka] Ustava i pravilu 63. [Izvršenje odluka] Poslovnika Suda;

VII. DA NALOŽI Apelacionom sudu, u skladu sa pravilom 63. (5) Poslovnika, da pruži informacije Ustavnom sudu o merama koje su preduzete za izvršavanje presude Ustavnog suda;

VIII. DA DOSTAVI ovu presudu strankama;

IX. DA OBJAVI ovu presudu u Službenom listu u skladu sa članom 20.4 Zakona;

X. Ova presuda stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Altay Suroy

Predsednik Ustavnog suda
Prof. dr Enver Hasani

KI60/14, podnosilac zahteva: Tomë Krasniqi, ocena ustavnosti presude Rev. br. 35/2014 Vrhovnog suda Kosova od 12. februara 2014. godine

KI60/14, rešenje o neprihvatljivosti od 17. septembra 2014. godine, objavljeno 5. februara 2015. godine

Ključne reči: *individualni zahtev, parnični postupak, pravo na pravično i nepristrasno suđenje, neotkrivanje identiteta, očigledno neosnovan zahtev.*

Vrhovni sud Kosova je presudom Rev. br. 35/2014 od 12. februara 2014. godine odbio zahtev za reviziju podnosioca i zaključio da presude nižestepenih sudova nisu zahvaćene bitnim povredama odredbama parničnog postupka, kako to tvrdi podnosilac zahteva.
Podnosilac zahteva je, između ostalog, tvrdio da je Vrhovni sud povredio njegovo pravo na pravično i nepristrasno suđenje, koje je garantovano članom 31. Ustava, jer mu je uskraćeno pravo na penziju.

Ustavni sud je utvrdio da podnosilac zahteva nije potkrepio i obrazložio svoje tvrdnje o povredi Ustava i da je presuda Vrhovnog suda bila obrazložena u vezi sa činjenicama slučaja i zaključkom. Zahtev podnosioca je proglašen neprihvatljivim kao očigledno neosnovan u skladu s pravilom 36 (1) i (2) d) Poslovnika. Sud je, takođe odbacio zahtev podnosioca za neotkrivanje identiteta kao neosnovan.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI60/14
Podnosilac
Tomë Krasniqi
Ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda Kosova Rev. br. 35/2014 od 12. februara 2014. godine

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosilac zahteva je g. Tomë Krasniqi (u daljem tekstu: podnosilac zahteva), saprebivalištem u Prištini.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava presudu Vrhovnog suda Rev. br. 35/2014 od 12. februara 2014. godine, koja je podnosiocu zahteva uručena... .

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporene odluke, kojom su navodno povređena prava podnosioca zahteva garantovana Ustavom Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), odnosno član 23 [Ljudsko dostojanstvo], član 24 [Jednakost pred Zakonom], član 46 [Zaštita Imovine], član 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje], član 145 [Kontinuitet Međunarodnih Sporazuma i Primenljivog Zakona] i iz Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda (u daljem tekstu: Konvencija), član 1 [Obaveza poštovanja ljudskih prava], član 3 [Zabrana mučenja], član 14 [Zabrana diskriminacije], član 1 Protokola 1 [Zaštita imovine] i član 9. Međunarodnog pakta o ekonomskim, socijalnim i kulturnim pravima (u daljem tekstu: MPESKP).

4. Osim toga, podnosilac traži od Suda da ne otkrije njegov identitet. Podnosilac zahteva se poziva na član 36 [Pravo na Privatnost] Ustava, član 17 [Načelo publiciteta] Zakona i član 1 [Obaveza poštovanja ljudskih prava] i 14 [Zabrana diskriminacije] Konvencije, ne pružajući nikakav razlog za takav zahtev.

Pravni osnov

5. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava, članu 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo, br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 56 Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

6. Dana 31. marta 2014. godine, podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

7. Dana 3. aprila 2014. godine, predsednik suda je odlukom br. GJR. KI60/14 imenovao sudiju Snezhanu Botusharovu za sudiju izvestioca, a odlukom br. KSH. KI39/14 imenovao Veće za razmatranje sastavljeno od sudija: Robert Carolan (predsedavajući), Almiro Rodrigues i Enver Hasani.

8. Dana 13. maja 2014. godine, Sud je obavestio podnosioca zahteva o registraciji zahteva i poslao kopiju zahteva Vrhovnom sudu.

9. Dana 15. decembra 2014. godine, predsednik je odlukom br. KSH. KI60/14 zamenio sudiju Roberta Carolana sudijom Ivanom Čukalovićem kao člana Veća za razmatranje.

10. Dana 17. septembra 2014. godine, nakon što je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca, Veće za razmatranje je preporučilo Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

11. Činjenični osnov zahteva KI60/14 je isti kao u zahtevu KI39/11, koji je, takođe Sudu podneo podnosilac zahteva. Ovaj zahtev je odbijen kao neprihvatljiv zbog neiscrpljenja pravnih sredstava (vidi: rešenje o neprihvatljivosti KI39/11 od 15. januara 2013. godine).

12. Dana 11. juna 1998. godine, Fond za penzijsko i invalidsko osiguranje Kosova (rešenje br. 181-1/98) je podnosiocu zahteva priznao pravo na penziju od 3. maja 1998. godine.

13. Podnosilac zahteva je uživao pravo na starosnu penziju do novembra 1998. godine, ali je zbog okolnosti na Kosovu početkom 1999. godine, pravo podnosioca zahteva na korišćenje starosne penzije prestalo bez ikakvog pravnog osnova.

14. Dana 4. maja 2007. godine, podnosilac zahteva je podneo tužbu Osnovnom sudu u Prištini (ranije poznat kao Opštinski sud) protiv Ministarstva za rad i socijalnu zaštitu, tvrdeći da je ono dužno da izvrši nadoknadu i nastavi sa isplatama, u skladu sa odlukom br. 181-1/98 od 11. juna 1998. godine.

15. Dana 17. januara 2013. godine, Osnovni sud (presuda C. br. 1155/2007) je odbio kao neosnovanu tužbu koju je podneo podnosilac zahteva i utvrdio:

> *"Sud ocenjuje da tuženoj Republici Kosovo – Ministarastvu za rad i socijalno zaštitu u Prištini nedostaje pasivna legitimacija u ovoj građansko-pravnoj stvari, i iz činjenice što, kao što proizilazi iz spisa predmeta tužilac nije bio u pravnom odnosu sa tuženom, i ni jednom zakonskom odredbom nije predviđena obaveza tužene da prihvati obaveze predratnih institucija, koje su funkcionisale na osnovu zakonodavstva Republike Srbije, konačno do juna 1999 godine. Na osnovu člana 1.1 Uredbe UNMIK-a br.1999/1, o ovlašćenju Privremene uprave Kosova (koja je stupila na snagu 10. juna 1999. godine), sva zakonodavna i izvršna vlast koja se odnosi na Kosovo, poverena je UNMIK-u, a sprovodi je Specijalni predstavnik Genaralnog sekretara. Nakon toga su osnovane privremene institucije Kosova o autonomnom i demokratskom upravljanju na opštinskom i centralnom nivou".*

16. Podnosilac zahteva je uložio žalbu Apelacionom sudu u Prištini *„zbog bitnih povreda odredaba parničnog postupka".*

17. Dana 7. oktobra 2013. godine, Apelacioni sud (presuda CA. br. 1144/2013) je odbio žalbu uloženu od strane podnosioca zahteva kao neosnovanu i potvrdio presudu Osnovnog suda C. br. 1155/2007 od 17. januara 2013. godine.

18. Apelacioni sud je utvrdio:

> *"Pravno stanovište prvostepenog suda je kao pravilno i na zakonu zasnovano u potpunosti prihvatio i ovaj sud, zato što pobijana presuda ne sadrži bitne povrede odredaba parničnog postupka, iz člana 182, stav 2 ZPP-a, na koje povrede drugostepeni sud pazi po službenoj dužnosti na osnovu člana 194 ZPP-a. Usled pravilne*

primene odredaba, i pravilne i potpune ocene činjeničnog stanja, koje se ne dovodi u sumnju ni jednim žalbenim navodom, presuda prvostepenog suda ne sadrži bitne povrede. ”

[...]

“Uredbom UNMIK-a br.200/10 osnovano Administrativno odeljenje za zdravstvo i socijalnu zaštitu, koje nije sledbenik ni jedne predratne institucije na Kosovu, što znači da nije sukcesor samoupravne zajednice interesa Penzijskog i invalidskog osiguranja na Kosovu, čijim je rešenjem tužilac iskoristio pravo na penziju. Glavna činjenica je da je tužena osnovala Fond za socijalno osiguranje na Kosovu, br. 3/2001. Međutim, nije ništa nasledila od predratnog penzijskog fonda Kosova, s toga ni tužena nema nikakavu obavezu da isplaćuje penzije iz fonda kojeg je ukrala država Srbija, i preostalo je da se u vezi sa ovim fondom između države Kosova i države Srbije sklopi sporazum, zato što je pomenuti fond, na koji se tužilac poziva fond građana Kosova, i svi građani koji su doprinosili u tom fondu imaju pravo na korišćenje, jer su isti doprinosili u osnivanju tog fonda.“

19. Podnosilac zahteva je podneo zahtev za reviziju Vrhovnom sudu protiv presude Apelacionog suda.

20. Dana 12. februara 2012. godine, Vrhovni sud (presuda Rev. br. 35/14) je odbio kao neosnovan zahtev podnosioca za reviziju i utvrdio:

“Nižestepeni sudovi pravilno primenili odredbe parničnog postupka i pravilno su primenili materijalno pravo, kada su utvrdili da je tužbeni zahtev tužioca neosnovan, da pomenute presude ne sadrže bitne povrede odredaba parničnog postupka na koje ovaj sud pazi po službenoj dužnosti u smislu člana 215 ZPP-a.“

[...]

“Uredbom UNMIK-a br.2001/35 je osnovana Penzijska administracija Kosova kao administrativna jedinica u okviru prelaznog Odeljenja za rad i socijalno blagostanje, koja utvrđuje nadležnosti i odgovornosti penzijske administracije kao novog organa, nezavisnog, koji upravlja osnovnim penzijama, na osnovu koje se Penzijska administracija Kosova ne tereti ni jednom odgovornošću u vezi sa penzijama u predratnom periodu. Takođe i Uredbom br.2005/20 od 29. aprila 2005. godine o izmeni Uredbe UNMIK-a br.2001/35 o penzijama na Kosovu, članom 39 je predviđeno da ova Uredba stavlja van snage svaku odredbu

zakona na snazi koja je u suprotnosti sa njom, koja je stupila na snagu dana 29. aprila 2005. godine, kao i Zakonom o izmeni Uredbe UNMIK-a 2005/20, o izmeni Uredbe UNMIK-a br.2001/35 o Penzijskom fondu Kosova, kojim je usvojen Zakon o penzijskom fondu Kosova, kao novom i nezavisnom pravno subjektu, na osnovu kojeg zakona nije predviđeno da je ovaj fond pravni sukcesor bivšeg Republičkog fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje zaposlenih – filijala u Prištini, koji je funkcionisao do juna meseca 1999 godine, koji je stavljanjem Kosova pod međunarodnu administraciju prestao da funkcioniše na Kosovu, dakle prema oceni ovog suda, tužena nija bila u imovinsko-pravnim odnosima sa tužiocem, što znači da tuženoj nedostaje pasivna legitimacija u ovoj pravnoj stvari, zato štu su organi tužene novi pravni subjekti u odnosu na one predratne na Kosovu, dok se tužbeni zahtev tužioca odnosi na odnose zasnovane na osnovu odluke predratnog penzijskog fonda, s toga su nižestepeni sudovi pravilno primenili materijalno pravo kada su našli da je tužbeni zahtev tužioca neosnovan, i kao takvog su ga odbili, zato što tuženoj nedostaje pasivna ligitimacija da bi bila stranka u postupku".

Navodi podnosioca

21. Podnosilac zahteva tvrdi da *"starosnu penziju uživa na osnovu odredaba primenljivog Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju, objavljenom u („Službenom listu SAPK", br. 26/83) od 30. juna 1983. godine, koji je primenljiv shodno Uredbi UNMIK-a br. 1999/24".*

22. Pored toga, podnosilac zahteva tvrdi *„UNMIK-ovi organi, a kasnije i organi Republike Kosovo, su odmah nakon rata bili dužni da podnosiocu zahteva, koji je pre 1999. godine stekao pravo na penziju, obezbede i omoguće redovno primanje penzija, međutim, do sada, organi Republike Kosovo nisu prema podnosiocu zahteva ispoštovali, a niti sproveli zakonsku obavezu".*

23. Stoga, na osnovu gore navedenog, podnosilac zahteva tvrdi da su presudom nižestepenih sudova povređena njegova sledeća prava:

a) Povreda prava garantovanih Ustavom:

Član 23 [Ljudsko Dostojanstvo], član 24 [Jednakost pred Zakonom], član 46 [Zaštita Imovine], član 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje], član 145 [Kontinuitet Međunarodnih Sporazuma i Primenljivog Zakona]

b) Povreda prava prema međunarodnom pravu:

EKLJP

Član 1 [Obaveza poštovanja ljudskih prava], član 3 [Zabrana mučenja], član 14 [Zabrana diskriminacije], član 1 Protokola 1 [Zaštita imovine]

MPESKP

Član 9

24. Zaključno, podnosilac zahteva traži od Suda da se *„njegova penzija stečena na osnovu isplaćenog doprinosa, obavezno odredi srazmerno doprinosu koji je isplaćivan tokom njegovog radnog staža, na osnovu zakonodavstva iz radnog odnosa, i po osnovu prethodnog rada“*.

Prihvatljivost zahteva

25. Sud prvo ispituje da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti.

26. U tom smislu, Sud se poziva na pravila 36 (1) c) i 36 (2) b) Poslovnika, koja propisuju:

“(1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve: c) samo ako zahtev nije očigledno neosnovan“.

(2) Sud odbacuje zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključi:

[...]

b) da iznete činjenice ni na koji način ne opravdavaju tvrdnju o kršenju ustavnih prava,

[...]”

27. Sud primećuje da se u zahtevu podnosioca navodi povreda člana 23 [Ljudsko Dostojanstvo], člana 24 [Jednakost pred Zakonom], člana 46 [Zaštita Imovine], člana 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje], člana 145 [Kontinuitet Međunarodnih Sporazuma i Primenljivog Zakona] Ustava, člana 1 [Obaveza poštovanja ljudskih prava], člana 3 [Zabrana mučenja], člana 14 [Zabrana diskriminacije], člana 1 Protokola 1 [Zaštita imovine] EKLJP i člana 9. MPESKP.

28. Međutim, Sud takođe primećuje da podnosilac zahteva nije objasnio kako su i zašto ova ustavna prava povređena osporenom odlukom. Nezadovoljstvo odlukom ili jednostavno pominjanje članova i odredaba Ustava nije dovoljno da se ustanovi tvrdnja o ustavnoj povredi. Kada tvrdi povrede Ustava, podnosilac zahteva mora da pruži ubedljiv i dobro obrazložen argument kako bi zahtev bio osnovan.

29. U tom smislu, Sud naglašava da nije dužnost Ustavnog suda da se bavi greškama u činjenicama ili zakonu (zakonitost) navodno počinjenih od strane Vrhovnog suda, osim i u onoj meri u kojoj su mogle povrediti prava i slobode zaštićene Ustavom (ustavnost).

30. Sud dalje naglašava da nije njegova dužnost prema Ustavu da postupa kao sud četvrtog stepena u pogledu odluka donetih od strane redovnih sudova. Uloga redovnih sudova je da tumače i primenjuju relevantna pravila procesnog i materijalnog prava (vidi, slučaj: *Garcia Ruiz protiv Španije*, br. 30544/96, ESLJP, presuda od 21. januara 1999. god.; vidi, takođe, slučaj KI70/11 podnosilaca *Faik Hima, Magbule Hima i Bestar Hima*, Ustavni sud, Rešenje o neprihvatljivosti od 16. decembra 2011. god.). Sama činjenica da je podnosilac zahteva nezadovoljan ishodom postupka u njegovom slučaju, ne pruža mu pravo da pokrene argumentovan zahtev o povredi njegovih prava zaštićenih Ustavom. Sud primećuje da je podnosilac zahteva imao brojne mogućnosti da predstavi svoj slučaj pred redovnim sudovima.

31. Ustavni sud može samo da razmatra da li su dokazi bili predstavljeni na pravilan način i da li su postupci, gledano u celini, bili sprovedeni na takav način da je podnosilac zahteva imao pravično suđenje (vidi, *inter alia*, slučaj *Edwards protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, App. br. 13071/87, Izveštaj Evropske komisije o ljudskim pravima, usvojen 10. jula 1991. godine).

32. Sud smatra da su postupci pred redovnim sudovima, uključujući i postupke pred Vrhovnim sudom, bili pravični i obrazloženi (vidi, *mutatis mutandis*, *Shub protiv Litvanije*, br. 17064/06, ESLJP, odluka od 30. juna 2009. godine).

33. Presuda Vrhovnog suda je dala obrazloženje u vezi sa činjenicama slučaja i njihovim nalazima.

34. Sud utvrđuje da podnosilac zahteva nije potkrepeo i obrazložio svoje tvrdnje o tome, da je osporenom odlukom povređen Ustav.

35. Shodno tome, zahtev je očigledno neosnovan i treba da se proglasi neprihvatljivim u skladu sa pravilom 36 (1) c) Poslovnika.

36. Pored toga, zahtev podnosioca za neotkrivanje njegovog identiteta treba da bude odbijen kao neosnovan.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, pravilima 36 (1) c) i 56 (2) Poslovnika, 17. septembra 2014. god., jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. Da dostavi ovu odluku stranama i da je objavi u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4 Zakona;

III. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Snezhana Botusharova

Predsednik Ustavnog suda
Prof. dr Enver Hasani

KI91/14, podnosilac zahteva: Rexhep Sagdati, ocena ustavnosti presude br. AC-I-12-0115 Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda Kosova za pitanja koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju od 25. aprila 2013. godine

KI91/14, rešenje o neprihvatljivosti od 25. novembra 2014. godine, objavljeno 5. februara 2015. godine

Ključne reči: *individualni zahtev*, *parnični postupak, diskriminacija na nacionalnim osnovama, očigledno neosnovan zahtev*

Žalbeno veće Posebne komore Vrhovnog suda Kosova je presudom br. AC-I-12-0115 od 25. aprila 2013. godine usvojilo žalbu Nezavisnog sindikata i Upravnog saveta preduzeća DP Zadruga od 17. oktobra 2012. godine, kada podnosiocu zahteva nije priznato pravo na 20 % od profita od privatizacije DP „Kooperativa Prizrenkop".

Podnosilac zahteva je tvrdio, između ostalog, da ga je Žalbeno veće Posebne komore Vrhovnog suda Kosova diskriminisalo zato što je pripadnik manjinske nacionalnosti i povredio prava garantovana Ustavom.

Ustavni sud je utvrdio da je odluka Žalbenog veća Posebne komore jasno argumentovana i da postupci nisu bio nepravični ili proizvoljni. Podnosilac zahteva nije uspeo da dokaže kako su osporenom odlukom povređena njegova prava garantovana Ustavom. Zahtev podnosioca je proglašen neprihvatljivim, kao očigledno neosnovan, u skladu sa pravilom 36 (1) c) Poslovnika.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI91/14
Podnosilac
Redžep Sagdati
Zahtev za ocenu ustavnosti presude br. AC-I-12-0155 Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda Kosova za pitanja koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju od 25. aprila 2013. godine

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosilac zahteva je g. Redžep Sagdati, selo Rečane, opština Prizren, koga zastupa advokat g. Salim Rexha.

Osporena odluka

2. Podnosilac osporava presudu br. AC-I-12-0155 Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda Kosova, za pitanja koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju (u daljem tekstu: Žalbeno veće Posebne komore) od 25. aprila 2013. godine, koja je podnosiocu uručena 2. maja 2014. godine.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti presude [br. AC-I-12-0155] Žalbenog veća Posebne komore od 25. aprila 2013. godine kojom se, prema tvrdnji podnosioca, krše njegova prava iz radnog odnosa kao i prava i slobode garantovane Ustavom Republike Kosovo.

Pravni osnov

4. Član 113.7 Ustava, član 49. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilo 56 Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnom sudu

5. Dana 25. maja 2014. godine, podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

6. Dana 10. juna 2014. godine, predsednik Suda je odlukom br. GJR. KI91/14, imenovao sudiju Artu Ramu-Hajrizi za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik Suda je odlukom br. KSH. KI91/14, imenovao i Veće za razmatranje u sastavu sudija: Altay Suroy (predsedavajući), Snezhana Botusharova i Kadri Kryeziu.

7. Dana 30. septembra 2014. godine, Sud je obavestio podnosioca i Žalbeno veće Posebne komore o registraciji zahteva. Ujedno je Sud tražio da podnosilac, shodno članu 22.4 Zakona, dostavi sve relevantne dokaze kojima bi opravdao svoju tvrdnju da je osporena presuda [br. AC-I-12-0155] Žalbenog veća Posebne komore od 25. aprila 2013. godine, njemu uručena 2. maja 2014. godine.

8. Dana 10. oktobra 2014 godine, podnosilac je dostavio povratnicu kao dokaz da je osporena presuda [br. AC-I-12-0155] Žalbenog veća Posebne komore, njemu uručena 2. maja 2014. godine.

9. Dana 25. novembra 2014. godine, Veće za razmatranje je razmatralo izveštaj sudije izvestioca i preporučilo Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

10. Dana 10. marta 1977. godine, podnosilac je zasnovao radni odnos u Društvenom preduzeću „DP. Zadruga Prizrenkop“ (u daljem tekstu: DP. Zadruga) gde je radio sve do 9. juna 1999. godine.

11. Dana 6. juna 2008. godine, preduzeće DP. Zadruga je privatizovano.

12. Dana 30. juna 2009. godine, Kosovska agencija za privatizaciju (u daljem tekstu: KPA) je objavila privremenu listu radnika, koji su u tom trenutku ostvarivali pravo na 20% od privatizacije preduzeća DP. Zadruga, na kojoj se podnosilac nije nalazio.

13. Dana 19. avgusta 2009. godine, podnosilac je uložio prigovor na privremenu listu od 30. juna 2009. godine, objavljenu od strane KPA,

u kome je tražio da mu se prizna legitimno pravo na 20% od privatizacije.

14. Dana 16. decembra 2010. godine KPA je objavila konačnu listu radnika, koji su ostvarili pravo na 20% od privatizacije preduzeća DP. Zadruga, na kojoj se podnosilac nije nalazio.

15. Dana 23. decembra 2010. god., podnosilac je uložio žalbu Posebnoj komori Vrhovnog suda Kosova za pitanja koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju (u daljem tekstu: Posebna komora) u kojoj je tvrdio da je žrtva diskriminatorne politike menadžmenta preduzeća DP. Zadruga.

16. Dana 26. septembra 2012. godine, Posebna komora je donela presudu [SCEL-10-0040] kojom je žalbu podnosioca proglasila osnovanom.

17. Dana 17. oktobra 2012. godine, Nezavisni sindikat i Upravni savet preduzeća DP. Zadruga, uložili su žalbu Žalbenom veću Posebne komore na presudu [SCEL-10-0040] Posebne komore od 26. septembra 2012. godine, u kojoj su osporili pravo podnosioca na 20 %. Takođe su dostavili i dokaze kojima su podržavali osnovanost svojih navoda da podnosilac nije žrtva diskriminatorne politike.

18. Dana 25. aprila 2013. godine, Žalbeno veće Posebne komore je donelo presudu [br. AC-I-12-0155] kojom je usvojilo žalbu Nezavisnog sindikata i Upravnog saveta preduzeća DP. Zadruga od 17. oktobra 2012. godine, dok je presudu [SCEL-10-0040] Posebne komore od 26. septembra 2012. godine, odbacilo kao neosnovanu.

19. U zaključku presude Žalbenog veća Posebne komore je navelo: *„Žalbeno veće smatra da je žalba od 17. oktobra 2012. god., osnovana, jer podnosilac nije dokazao da je diskriminisan. Nasuprot tome Nezavisni sindikat i Upravni savet DP. Zadruga, dokazali su svoje navode činjenicom da su brat podnosioca i drugi radnici manjinske zajednice radili u preduzeću sve do privatizacije. […] te shodno tome Žalba tuženog, odbijaja se kao neosnovana.“*

Navodi podnosioca

20. Podnosilac je u zahtevu naveo, da se na osnovu priloženog može zaključiti da je on preživeo i da i dalje preživljava diskriminaciju kao pripadnik manjinske zajednice na Kosovu.

21. Podnosilac se obraća Sudu sa zahtevom:

„da Sud presudu [br. AC-I-12-0155] Žalbenog veća posebne komore od 25. aprila 2013. god., proglasi neustavnom, obzirom da se njemu kao nacionalnoj manjini krše ustavna prava.“

Ocena prihvatljivosti zahteva

22. Kako bi bio u mogućnosti da reši zahtev podnosioca, Sud prvo treba da ispita da li je podnosilac ispunio uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom, dalje navedeni u Zakonu i Poslovnikom o radu Suda.

23. U tom smislu, član 113. stav 7. Ustava propisuje:

“Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom.”

24. Sud navodi da se zahtev podnosioca razmatra sa aspekta povrede prava i sloboda zagarantovanih ustavom kao i EKLJP. Međutim, Sud primećuje da podnosilac nije u svom zahtevu naveo, konkretno, koja su mu Ustavom zagarantovana prava i slobode povređena presudom [br. AC-I-12-0155] Žalbenog veća Posebne komore, iako je članom 48. Zakona propisano:

“Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori”.

25. U ovom slučaju, Sud se poziva na pravilo *36. (1) c) Poslovnika o radu, koje predviđa:*

(1) “ Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve:

[...]

c) samo ako zahtev nije očigledno neosnovan.“

26. Štaviše, Sud primećuje da je Žalbeno veće Posebne komore u presudi [br. AC-I-12-0155] od 25. aprila 2013. godine, žalbu podnosioca proglasilo neosnovanom sa obrazloženjem da*: „Žalbeno veće ne može da prihvati kao pravilno usvajanje aspekta diskriminacije, samo zato što podnosilac nije pripadnik većinske zajednice bez nekog uverljivog pokazatelja u vezi sa mogućnošću da je radnik zaista bio diskriminisan.“*

27. Sud takođe podseća da je shodno članu 8.1 Zakona o diskriminaciji [Zakon Br. 2004/3], regulisano da:

> Član 8.1 "*Kad lica koja smatraju da im je naneta nepravda zbog toga što princip jednakog postupanja nije primenjen na njih iznesu pred sudom ili nekim drugim nadležnim organom činjenice iz kojih se može pretpostaviti da je bilo direktne ili indirektne diskriminacije, prijavljena strana je dužna da dokaže da nije bilo povrede principa jednakog postupanja.*"

28. Shodno tome, Sud je stava da je objašnjenje dato od strane Žalbenog veća Posebne komore u presudi [br. AC-I-12-0155] jasno i pravno argumentovano, a da postupci pred Žalbenim većem Posebne komore nisu bili nepravični ili proizvoljni (Vidi, *mutatis mutandis, Shub protiv Litvanije*, br. 17064/06, odluka ESLJP od 30. juna 2009. godine).

29. Sud naglašava da nezadovoljstvo podnosilaca ishodom slučaja ne može samo po sebi pokrenuti argumentovanu tvrdnju o povredi odredaba Ustava (vidi slučaj *Mezotur-Tiszazugi Tarsulat protiv Mađarske,* br. 5503/02, ESLJP, presuda od 26. jula 2005. godine).

30. Kao rezime, Sud nalazi da zahtev podnosioca ne ispunjava uslove prihvatljivosti, obzirom da podnosilac zahteva nije dokazao da osporena odluka krši njegova prava garantovana Ustavom.

31. Shodno tome, zahtev je očigledno neosnovan i treba se proglasiti neprihvatljivim u skladu sa pravilom 36 (1) c) Poslovnika.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud je, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 47 Zakona i pravilom 36. (1) c) Poslovnika o radu, na sednici održanoj 25. novembra 2014. godine jednoglasno

ODLUČIO

I. DA PROGLASI zahtev kao neprihvatljiv;

II. DA DOSTAVI stranama ovu odluku;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u saglasnosti sa članom 20. stavom 4. Zakona i

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Arta Rama-Hajrizi

Predsednik Ustavnog suda
Prof. dr Enver Hasani

KI102/14, podnosilac zahteva: Arben Ademi, ocena ustavnosti presude Pkl. br. 150/2012 Vrhovnog suda Republike Kosova od 30. januara 2013. godine

KI102/14, rešenje o neprihvatljivosti od 21. oktobra 2014. godine, objavljeno 5. februara 2015. godine

Ključne reči: *individualni zahtev, krivični postupak, pravo na pravično i nepristrasno suđenje, teško ubistvo, neblagovremen zahtev*

Vrhovni sud Kosova je presudom Pkl. br. 150/2012 odbio zahtev podnosioca za zaštitu zakonitosti u vezi sa njegovom kaznom zatvora u vremenskom trajanju od 35 godina zbog izvršenja krivičnog dela teško ubistvo.

Podnosilac zahteva se nije pozvao na neku ustavnu odredbu posebno, već je tvrdio da primena krivičnog zakona od strane Vrhovnog suda predstavlja potpunu povredu pravde, jer se u njegovom slučaju ne radi o ubistvu.

Ustavni sud je utvrdio da je podnosilac podneo svoj zahtev Sudu nakon isteka zakonskog roka od 4 (četiri) meseca. Zahtev je proglašen neprihvatljivim, jer je van roka, kao što je propisano u članu 49. Zakona i dalje precizirano u pravilu 36 (1) c) Poslovnika.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI102/14
Podnosilac
Arben Ademi
Ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda Republike Kosovo Pkl. br. 150/2012 od 30. januara 2013. godine

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo g. Arben Ademi iz Prištine (u daljem tekstu: podnosilac zahteva), koga zastupa g. Alban Ademi.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava presudu Vrhovnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Vrhovni sud), Pkl. br. 150/2012 od 30. januara 2013. godine, koja mu je uručena 25. marta 2013. godine.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporene presude, kojom je Vrhovni sud odbio zahtev podnosioca za zaštitu zakonitosti.

4. Podnosilac zahteva ne precizira neko pravo garantovano Ustavom Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav) koje mu je moglo biti povređeno.

Pravni osnov

5. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava, članu 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 56 Poslovnika o radu Ustavnog suda (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

6. Dana 16. juna 2014. godine, podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

7. Dana 19. juna 2014. godine, podnosilac zahteva je podneo dodatna dokumenta Sudu.

8. Dana 20. juna 2014. godine, podnosilac zahteva je podneo punomoćje za zastupanje za g. Albana Ademija.

9. Dana 7. jula 2014. godine, predsednik Suda je odlukom br. GJR. KI102/14 imenovao sudiju Ivana Čukalovića za sudiju izvestioca i odlukom br. KSH. KI102/14 imenovao Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Robert Carolan (predsedavajući), Almiro Rodrigues i Enver Hasani.

10. Dana 25. jula 2014. godine, Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva i poslao kopiju zahteva Vrhovnom sudu.

11. Dana 2. oktobra 2014. godine, Sud je obavestio Osnovni sud u Prištini o registraciji zahteva i tražio da dostavi Sudu povratnicu, kao dokaz koji potvrđuje dan kada je podnosilac zahteva primio presudu Vrhovnog suda Pkl. br. 150/2012 od 30. januara 2013. godine.

12. Dana 8. oktobra 2014. godine, Sud je dobio odgovor od Osnovnog suda u Prištini.

13. Dana 21. oktobra 2014. godine, Veće za razmatranje je razmatralo izveštaj sudije izvestioca i preporučilo Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

14. Dana 22. decembra 2008. godine, Okružni sud u Prištini (presuda P. br. 728/2005) je osudio podnosioca zahteva na dugotrajnu kaznu zatvora u trajanju od 35 (trideset i pet) godina, jer je izvršio krivično delo teško ubistvo.

15. Podnosilac zahteva je podneo žalbu Vrhovnom sudu na presudu Okružnog suda u Prištini.

16. Dana 7. septembra 2011. godine, Vrhovni sud (presuda Pkl. br. 351/2009) je odbio kao neosnovanu žalbu podnosioca zahteva i obrazložio:

> *"[...] Prvostepeni sud je ispitao i ocenio izvedene dokaze u skladu sa odredbom člana 387. Zakona o krivičnom postupku Kosova, dok je u pogledu kontradiktornih dokaza postupao u skladu sa odredbama člana 396. stav 7 PKZK, pružajući na potpun način koje činjenice i zbog kojih razloga ih sud uzima kao dokazane ili nedokazane, ocenjujući kontradiktorne dokaze, dakle zaključke koje je doneo prvostepeni sud na osnovu rezultata izvedenih dokaza, a koje se ne stavljaju pod sumnju nijednim dokazom, kao pravilne i zakonite usvaja i ovaj Sud".*

17. Podnosilac zahteva je podneo zahtev za zaštitu zakonitosti Vrhovnom sudu, tvrdeći *"bitnu povredu odredaba krivičnog postupka i nepotpuno i pogrešno utvrđivanje činjenica"*.

18. Dana 30. januara 2013. godine, Vrhovni sud (presuda Pkl. br. 150/2012) je odbio zahtev podnosioca za zaštitu zakonitosti i obrazložio:

> *"[...] Vrhovni sud Kosova u potpunosti prihvata pravno stanovište prvostepenog suda, potvrđeno presudom drugostepenog i trećestepenog suda, u vezi sa krivičnom odgovornošću osuđenog Arbena Ademi, o tome da se u radnjama osuđenog ostvaruju sva subjektivna i objektivna obeležja krivičnog dela teškog ubistva [...]zbog kojeg je oglašen krivim i osuđen."*

Navodi podnosioca

19. Podnosilac u svom zahtevu naglašava *"Član 147, stav 1 podstav 3 vezano za član 23 KZK-a. Ovo je kršenje pravde u potpunosti, zato što se u ovom slučaju ne radi o ubistvu, međutim jedina naša slabost je zato što ne znamo kako da svedočimo, otkrijemo, dokažemo da nije tako kako je optužen i osuđen na osnovu ovog člana"*.

20. Podnosilac zahteva se obraća Sudu sa sledećim zahtevom:

> *"Jedino što želimo, i zbog čega se trudimo je da se otkrije nepravda koja se desila, i sa nadom da će ovaj sud omogućiti da pravda dođe na svoje mesto. Molimo vas da nam pomognete da se otkrije slučaj, onako kako se to dogodilo i da pravda izađe na videlo."*

Prihvatljivost zahteva

21. Sud razmatra da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom i dodatno obrazloženi Zakonom i Poslovnikom.

22. S tim u vezi, Sud se poziva na član 49. Zakona, koji propisuje:

> *"Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku. [...]".*

23. Sud takođe uzima u obzir pravilo 36 (1) (c) Poslovnika:

> *"(1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve:*
>
> [...]
>
> *c) samo ako je zahtev podnet u roku od četiri meseca od dana kada je odluka o poslednjem delotvornom pravnom sredstvu dostavljena podnosiocu zahteva, [...]".*

24. Na osnovu podataka iz spisa predmeta, Sud utvrđuje da je podnosilac zahteva podneo zahtev 16. juna 2014. godine. Isto tako je utvrdio, da je presuda Pkl. br. 150/2013 Vrhovnog suda uručena podnosiocu zahteva 25. marta 2013. godine. Na osnovu toga, proizilazi da je podnosilac podneo svoj zahtev Sudu nakon isteka zakonskog roka, koji je propisan članom 49. Zakona i pravilom 36 (1) (c) Poslovnika.

25. Sud podseća da je svrha pravila zakonskog roka od četiri meseca, prema članu 49. Zakona, kao i pravilu 36 (1) (c) Poslovnika, da promoviše pravnu sigurnost, obezbeđujući da se slučajevi koji pokreću ustavna pitanja razmatraju unutar razumnih rokova, kao i da prethodno donete odluke ne budu stalno otvorene za osporavanje (vidi slučaj: *O'Loughlin i drugi protiv Ujedinjenog Kraljevstva, br.* 23274/04, ESLJP, odluka od 25. avgusta 2005. godine).

26. Na osnovu gore navedenog, proizilazi da je zahtev podnet van roka i da treba da se odbije kao neprihvatljiv u skladu sa članom 49. Zakona i pravilom 36 (1) (c) Poslovnika.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 49. Zakona i pravilom 36 (1) (c) Poslovnika o radu, 21. oktobra 2014. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI stranama ovu odluku;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u saglasnosti sa članom 20. stavom 4. Zakona i

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Ivan Čukalović

Predsednik Ustavnog suda
Prof. dr Enver Hasani

KI129/14, podnosilac zahteva: Faik Azemi, ocena ustavnosti rešenja Rev. br. 270/2013 Vrhovnog suda Kosova od 4. februara 2014. godine

KI129/14, rešenje o neprihvatljivosti od 25. novembra 2014. godine, objavljeno 5. februara 2015. godine

Ključne reči: *individualni zahtev, upravni postupak, pravo na pravično i nepristrasno suđenje, zahtev van roka*

Vrhovni sud Kosova je rešenjem Rev. br. 270/2013 poništio odluku Apelacionog suda Kosova i vratio predmet na ponovno suđenje u vezi sa neisplaćenim ličnim dohocima podnosioca zahteva.

Podnosilac zahteva je, između ostalog, tvrdio da mu je Vrhovni sud povredio pravo na redovan sudski postupak.

Ustavni sud je utvrdio da je zahtev podnosioca podnet četiri mjeseca nakon isteka zakonskog roka i zbog toga je neblagovremen. Zahtev je proglašen neprihvatljivim, jer je neblagovremen, kao što je propisano članom 49. Zakona i dalje precizirano pravilom 36 (1) c) Poslovnika.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI129/14
Podnosilac
Faik Azemi
Ocena ustavnosti
rešenja Rev. br. 270/2013 Vrhovnog suda Kosova
od 4. februara 2014. godine

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo g. Faik Azemi iz Prištine (u daljem tekstu: podnosilac zahteva).

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava rešenje Rev. br. 270/2013 Vrhovnog suda Kosova od 4. februara 2014. godine. Osporeno rešenje mu je uručeno 20. marta 2014. godine.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporenog rešenja, kojim su navodno *"povređena njegova prava na pravično i nepristrasno suđenje"*.

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav) i članu 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 13. avgusta 2014. godine, podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

6. Dana 5. septembra 2014. godine, predsednik Suda je odlukom br. GJR. KI129/14 imenovao sudiju Almira Rodriguesa za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik Suda je odlukom br. KSH. KI129/14 imenovao Veće za razmatranje sastavljeno od sudija: Altay Suroy (predsedavajući), Kadri Kryeziu i Arta Rama-Hajrizi.

7. Dana 16. septembra 2014. godine, Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva i tražio da podnese dokaz o datumu uručivanja osporenog rešenja. Istog dana, kopija zahteva je poslata Vrhovnom sudu Kosova.

8. Dana 25. septembra 2014. godine, podnosilac zahteva je podneo dodatna dokumenta Sudu.

9. Dana 7. oktobra 2014. godine, od Osnovnog suda u Prištini je traženo da podnese dokaz u vezi sa datumom uručivanja osporenog rešenja podnosiocu zahteva.

10. Dana 10. oktobra 2014. godine, Osnovni sud u Prištini je podneo tražene dokaze.

11. Dana 25. novembra 2014. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i preporučilo Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

12. Dana 29. decembra 2008. godine, Opštinski sud u Prištini (presuda C1. br. 515/2007) je usvojio tužbeni zahtev podnosioca zahteva, da je njegov radni odnos nezakonito prekinut i naložio opštini Priština da prizna sva prava koja uživa podnosilac zahteva za period od 1. oktobra 2003. godine do 31. decembra 2007. godine, kao sekretar Srednje poljoprivredne škole “Avdyl Frashëri” u Prištini.

13. Dana 23. novembra 2011. godine, Opštinski sud u Prištini (presuda C. br. 1816/2009) je obavezao opštinu Priština da isplati podnosiocu zahteva neisplaćene lične dohotke, za period od 1. oktobra 2003. godine do 31. decembra 2007. godine, uključujući i kamatu.

14. Dana 25. juna 2012. godine, Opštinski sud u Prištini je odbio kao neprihvatljivu, žalbu podnetu od strane opštine Priština zbog neplaćanja sudskih taksi.

15. Dana 12. avgusta 2013. godine, Apelacioni sud Kosova (rešenje CA. br. 3581/2012) je odbio kao neosnovanu žalbu tužene, Opštine Priština, i potvrdio rešenje (C. br. 1816/09) Opštinskog suda u Prištini.

16. Dana 9. oktobra 2013. godine, Osnovni sud u Prištini (rešenje E. br. 1220/2013) je dozvolio izvršenje rešenja. Opština Priština je podnela prigovor protiv tog izvršenja rešenja. Osnovni sud je odbacio prigovor kao neosnovan.

17. Neodređenog datuma, Opština Priština je podnela reviziju Vrhovnom sudu Kosova, kojom osporava rešenje (CA. br. 3581/2012 od 12. avgusta 2013. godine) Apelacionog suda Kosova.

18. Dana 4. februara 2014. godine, Vrhovni sud Kosova (rešenje Rev. br. 270/2013) je usvojio reviziju, podnetu od strane opštine Priština, ukinuo rešenje Apelacionog suda Kosova i vratio predmet na ponovno suđenje.

19. Vrhovni sud Kosova je obrazložio:

> *"Iz spisa predmeta proizilazi da je tužena sudske takse za žalbu podnesenu protiv presude Opštinskog suda u Prištini, C.br. 1816/2009 od 23.11.2011. god. platila dana 04.06.2012. godine, što se utvrđuje i iz naloga za plaćanje sa fiskalnim brojem 600365226. Drugostepeni sud je ovaj nalog za plaćanje imao u spisima predmeta. Opštinski sud u Prištini je opomenu za plaćanje sudske takse dostavio tuženoj dana 02.05.2012. godine, a tužena je istu primila dana 04.05.2012. god., dok je tužena poslednju opomenu primila 01.06.2012. god. Na osnovu člana 3.2 tačka c) Administrativnog uputstva o ujednačavanju sudskih taksi br. 2008/02 utvrđeno je da podnosiocu predstavke treba odrediti datum do kada on treba da uplati taksu. Prema poslednoj opomeni za plaćanje takse za tuženu, rok je bio 7 dana. Polazeći od činjenice da je tužena poslednju opomenu primila 01.06.2012. god. i da je nalog za plaćanje na ime taksi za žalbu od strane tužene u ime Sudskog saveta Kosova plaćen 06.06.2012. godine, znači da je prenos sredstava na ime sudske takse izvršen u zakonskom roku.*
>
> *Apelacioni sud u ovoj pravnoj stvari treba da oceni sve žalbene navode tužene i da nakon toga donese meritornu odluku o žalbi tužene".*

20. Dana 8. aprila 2014. godine, Apelacioni sud Kosova je rešenjem AC. br. 3779/13 odbio žalbu dužnika, Opštine Priština, i potvrdio rešenje E. br. 1220/13 Osnovnog suda u Prištini od 12. novembra 2013. godine.

Navodi podnosioca

21. Podnosilac zahteva tvrdi: *"... rešenjem Vrhovnog suda je prekršen član 31. Ustava – Pravo na pravično i nepristrasno suđenje, a prekršeni su i članovi 6.5, 6.6 i 6.7 Administrativnog uputstva 2008/02 o ujednačavanju sudskih taksi"*.

22. Podnosilac zahteva tvrdi: *"... Povređeno je pravo na pravično suđenje. Ove povrede je učinio Vrhovni sud, jer je uprkos činjenici da su oba suda odbacili žalbu tužene zbog neplaćanja sudske takse"*.

23. Osim toga, podnosilac zahteva traži od Suda da ukine rešenje Vrhovnog suda Kosova i obaveže Osnovni i Apelacioni sud Kosova da izvrše rešenje br. 3581/2012, kao i izvršni nalog E. br. 1220/2013 od 30. aprila 2014. godine.

Prihvatljivost zahteva

24. Sud prvo ispituje da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti, koji su utvrđeni Ustavom i dodatno obrazloženi Zakonom i Poslovnikom.

25. U tom smislu, Sud se poziva na član 113. Ustava, koji propisuje:

> *„1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.*
> *(...)*
> *7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom."*

26. Sud se poziva i na član 49. Zakona, koji propisuje:

> *"Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku"*.

27. Sud u nastavku uzima u obzir pravilo 36 (1) c) Poslovnika, koje propisuje:

> *"(1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahtev:*

> ...
> *(b) samo ako je zahtev podnet u roku od četiri meseca od dana kada je odluka o poslednjem delotvornom pravnom sredstvu dostavljena podnosiocu zahteva...".*

28. Sud primećuje da podnosilac zahteva osporava rešenje Vrhovnog suda, koje mu je uručeno 20. marta 2014. godine. Rok od četiri meseca je istekao 20. jula 2014. godine. Zahtev je podnet Sudu 13. avgusta 2014. godine.

29. Dakle, Sud smatra da je zahtev podnet nakon roka od četiri meseca, koji je propisan članom 49. Zakona i pravilom 36 (1) c) Poslovnika.

30. Pored toga, Sud primećuje da je podnosiocu zahteva pružena mogućnost da objasni zašto zahtev nije podnet u zakonskom propisanom roku. I pored zahteva Suda, on nije podneo nikakvo objašnjenje.

31. Shodno tome, zahtev je van roka i mora se proglasiti neprihvatljivim u skladu sa članom 49. Zakona i pravilom 36 (1) c) Poslovnika.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 49. Zakona i pravilom 36 (1) c) Poslovnika, 25. novembra 2014. godine jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4 Zakona;

IV. Odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Almiro Rodrigues

Predsednik Ustavnog suda
Prof. dr Enver Hasani

KI128/14, podnosilac zahteva: Fillim Guga, ocena ustavnosti presude ASC-11-0073 Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda Kosova za pitanja koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju od 24. jula 2014. godine

KI128/14, rešenje o neprihvatljivosti od 9. decembra 2014. godine, objavljeno 9. februara 2015. godine

Ključne reči: *individualni zahtev, parnični postupak, pravo na pravično i nepristrasno suđenje, zaštita imovine, očigledno neosnovan zahtev.*

Dana 24. jula 2014. godine, Žalbeno veće Vrhovnog suda Kosova je odlukom ASC-11-0073 odbilo kao neprihvatljiv zahtev podnosioca zahteva za ponavljanje postupka, tvrdeći da su sve presude i rešenja Žalbenog veća pravosnažne i protiv njih se ne može uložiti žalba ili zahtev za ponavljanje postupka.

Podnosilac zahteva je, između ostalog, tvrdio da je Žalbeno veće Vrhovnog suda Kosova povredilo njegovo pravo na pravično i nepristrasno suđenje, koje je garantovano članom 31. Ustava, jer mu je uskraćeno pravo na ponavljanje postupka.

Ustavni sud je zaključio da je odluka Žalbenog veća Vrhovnog suda Kosova jasna i zasnovana na zakonu i postupci nisu bili nepravični ili proizvoljni. Podnosilac zahteva nije uspeo da dokaže kako su mu osporenom odlukom povređena prava garantovana Ustavom. Zahtev je proglašen neprihvatljivim, kao očigledno neosnovan, u skladu sa pravilom 36 (1) c) Poslovnika

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI128/14
Podnosilac
Fillim Guga
Zahtev za ocenu ustavnosti presude ASC-11-0073 Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda Kosova za pitanja koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju od 24. jula 2014. godine

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosilac zahteva je g. Fillim Guga iz Đakovice, koga zastupa advokat g. Teki Bokshi.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava presudu ASC-11-0073 Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda Kosova, za pitanja koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju (u daljem tekstu: Žalbeno veće Posebne komore) od 24. jula 2014. godine.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti presude [ASC-11-0073] Žalbenog veća Posebne komore od 24. jula 2014. godine, kojom je, prema tvrdnji podnosioca, povređen član 22 (Direktna primena međunarodnih sporazuma i instrumenata), član 31 (Pravo na pravično i nepristrasno suđenje) član 46 (Pravo na zaštitu imovine) Ustava Republike Kosovo, kao i članovi 1, 4, 6, 7, 12 i 13 Evropske konvencije o ljudskim pravima (u daljem tekstu:EKLJP).

Pravni osnov

4. Član 113.7 Ustava, član 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilo 56 Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 6. avgusta 2014. godine, podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

6. Dana 5. septembra 2014. godine, predsednik Suda je odlukom br. GJR. KI128/14, imenovao sudiju Altaya Suroyia za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik Suda je odlukom br. KSH. KI128/14 imenovao i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Robert Carolan (predsedavajući), Ivan Čukalović i Enver Hasani.

7. Dana 22. septembra 2014. godine, Sud je obavestio podnosioca zahteva i Žalbeno veće Posebne komore o registraciji zahteva.

8. Dana 9. decembra 2014. godine, Veće za razmatranje je razmatralo izveštaj sudije izvestioca i preporučilo Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

9. Podnosilac zahteva je u periodu od 20. juna 1980. godine, pa sve do 23. marta 1999. godine, imao zasnovan stalni radni odnos u društvenom preduzeću „KNI Dukagjini - BP IMG Tjegullorja“ (u daljem tekstu: IMG).

10. Dana 31. jula 2006. godine, preduzeće IMG je privatizovano.

11. Dana 10. aprila 2007. godine, Kosovska poverilačka agencija (u daljem tekstu:KPA) je objavila privremenu listu radnika, koji ostvaruju pravo na 20% od privatizacije preduzeća IMG, na kojoj se podnosilac nije nalazio.

12. Dana 19. aprila 2007. godine, podnosilac je podneo zahtev KPA u kome je tražio da i on bude uključen na privremenu listu, tvrdeći da se na Kosovo vratio 2001. godine, kada se i javio na posao, ali je njegov zahtev menadžment preduzeća odbio.

13. Dana 26. marta 2008. godine, KPA je objavila konačnu listu radnika na kojoj se podnosilac nije nalazio.

14. Dana 11. aprila 2008. godine, podnosilac je podneo žalbu Posebnoj komori Vrhovnog suda na odluku KPA od 26. marta 2008. godine, tvrdeći da je žrtva diskriminacije, zato što pripada manjinskoj zajednici na Kosovu.

15. Dana 29. aprila 2008. godine, Posebna komora Vrhovnog suda je prosledila podnosiocu odgovor KPA na njegovu žalbu od 11. aprila 2008. godine. KPA je u odgovoru izričito navela da: "*ne postoje indikacije da je žalilac podneo bilo kakav zahtev protiv odluke o prestanku njegovog radnog odnosa ili da je nameravao da se vrati na svoju prethodnu poziciju*." KPA je na navode podnosioca da je žrtva diskriminacije navela: *"...ne postoje dokazi da je žalilac pretrpeo bilo kakvu diskriminaciju u smislu člana 10.4 Uredbe UNMIK - a br. 2003/13 od 9. maja 2003 godine o promeni prava korišćenja nepokretne imovine u društvenoj svojini."*

16. Dana 12. maja 2008. godine, podnosilac je odgovorio na navode KPA od 29. aprila 2008. godine, u kome je naveo *„da je on politički izbeglica koji je morao da napusti Kosovo i privremeno se nastani u Crnu Goru."*

17. Dana 17. juna 2008. godine, Posebna komora Vrhovnog suda je donela odluku [SCEL-08-0001] kojom je žalbu podnosioca odbila kao neosnovanu.

18. U zaljučku odluke Posebna komora Vrhovnog suda je navela: „*Potrebno je da žalioci koji se žale na diskriminaciju dostave činjenice iz kojih se može pretpostaviti da je bilo posredne ili neposredne diskriminacije, u skladu sa članom 8.1 Zakona protiv diskriminacije. Pored toga, jednom kada žalilac predstavi prima facie predmet neposredne ili posredne diskriminacije, tuženi ima obavezu da dokaže da nije bilo diskriminacije.*
...
Posebna komora je pregledala sve dokaze i slaže se sa analizom Tuženog [KPA]. Tako da Posebna komora odbacuje zahtev žalioca da bude uključen na listu radnika koji su stekli pravo na udeo."

19. Dana 14. jula 2008. godine, podnosilac je uložio žalbu na odluku [SCEL-08-0001] Posebne komore Vrhovnog suda od 17. juna 2008. godine, pozivajući se na Uredbu UNMIK-a br. 2008/4 od 5. februara 2008. godine.

20. Dana 10. septembra 2008. godine, Posebna komora Vrhovnog suda je donela odluku, kojom je odbila žalbu podnosioca. U zaljučku odluke stoji: *"Posebna komora je ustanovila da je Uredba UNMIK-a br. 2008/4 naknadno izmenjena drugom uredbom UNMIK-a*

br.2008/29 kojom je odlaženo stupanje na snagu Uredbe UNMIK-a br. 2008/4, i to sve do 31. oktobra 2008. godine. Stoga protiv presude od 17. juna 2008. godine nije bila moguća nikakva žalba."

21. Dana 15. jula 2011. godine, podnosilac je podneo zahtev Žalbenom veću Posebne komore, u kome je tražio ponavljanje postupka.

22. Dana 24. jula 2014. godine, Žalbeno veće Posebne komore je donelo odluku [ASC-11-0073] kojom je žalbu podnosioca odbilo kao neprihvatljivu, uz obrazloženje: *„Žalbeno veće primećuje da su u skladu sa članom 10. stav 14 Zakona br. 04/L-033 o Posebnoj komori Vrhovnog suda Kosova za pitanja koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju (ZPK), sve presude i odluke žalbenog veća konačne i na njih se ne mogu ulagati dalje žalbe ili zahtev za ponavljanje postupka. Pored toga, ZPK i Aneks ne pružaju nijedno drugo vanredno sredstvo protiv takvih pravosnažnih rešenja Žalbenog veća (ovakvo vanredno sredstvo nije propisano ni UNMIK Uredbom 2008/4, niti UNMIK Administrativnim naređenjem 2008/6). [...] Shodno tome, predlog podnosioca za ponavljanje postupka je neprihvatljiv i kao takav se odbacuje."*

Navodi podnosioca

23. Podnosilac je u zahtevu naveo da su mu odlukama Posebne komore povređena osnovna ljudska prava i slobode, koja su garantovana Ustavom i Evropskom konvencijom o ljudskim pravima, i to:

- *„prava predviđena članom 22. Ustava Republike Kosovo,*
- *pravo na pravično i nepristrasno suđenje, iz člana 31. Ustava Republike Kosovo,*
- *prava zagarantovana Evropskom Konvencijom o zaštititi ljudskih prava i osnovnih sloboda kao i praćenim protokolima br. 1, 4, 6, 7, 12 i 13."*

24. Podnosilac se obraća Sudu sa zahtevom:

"Da se poništi rešenje Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda Kosova za pitanja koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju ASC-11-0073 od 24.07.2014. godine i odluke pobijane mojim zahtevom za ponavljanje postupka – presuda SCEL-08-0001 od 17.06.2008. god., rešenje od 10.09.2008. god. i da se obaveže KAP da mi isplati deo od 20% od prihoda od privatizacije DP IGM u Đakovici."

Ocena prihvatljivosti zahteva

25. Kako bi bio u mogućnosti da reši zahtev podnosioca, Sud prvo treba da ispita da li je podnosilac ispunio uslove prihvatljivosti, koji su utvrđeni Ustavom, dalje navedeni u Zakonu i Poslovniku o radu Suda.

26. U tom smislu, član 113. stav 7. Ustava propisuje:

> *"Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom."*

27. U ovom slučaju, Sud se poziva na pravilo 36 (1) c) Poslovnika o radu, koje predviđa:

> *(1) " Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve:*
>
> *[...]*
>
> *c) samo ako zahtev nije očigledno neosnovan."*

28. Sud primećuje da je podnosilac dana 27. jula 2009 godine podneo zahtev Ustavnom sudu, u kome je tražio ocenu ustavnosti odluke Posebne komore Vrhovnog suda Kosova [SCEL-08-0001] od 17. juna 2008. godine, i odluke [SCEL-08-0001] od 10. septembra 2008. godine.

29. Sud je istog dana zahtev podnosioca registrovao pod oznakom KI33/09.

30. Dana 18. oktobra 2010. godine, Sud je doneo rešenje o neprihvatljivosti zahteva KI33/09 , shodno članu 49. Zakona.

31. S tim u vezi, Sud napominje da će se u slučaju KI128/14 baviti isključivo ustavnom ocenom presude [ASC-11-0073] Žalbenog veća Posebne komore od 24. jula 2014. god., a da odluke koje su već bile predmet razmatranja u slučaju KI33/09, neće uzeti u ponovno razmatranje.

32. Što se tiče zahteva KI128/14, Sud smatra da podnosilac nije podneo nove dokaze, kojima bi opravdao svoje tvrdnje da je presuda [ASC-11-0073] Žalbenog veća Posebne komore povredila njegova prava i slobode, koje su navedene u paragrafu 22 ovog rešenja.

33. Štaviše, Sud je mišljenja da je Žalbeno veće Posebne komore u presudi [ASC-11-0073] od 24. jula 2014. godine odgovorilo na zahtev podnosioca kada je reklo: *„da je u dotičnom predmetu, zahtev podnosioca za ponavljanje postupka uložen protiv presude Posebne komore SCEL-08/0001 od 17.06.2008. godine, o kojem je već imenovano veće odlučilo rešenjem od 10.09.2008. godine, koje je pravosnažno. Shodno tome, predlog podnosioca od 15. jula 2011. god., za ponavljanje postupka je neprihvatljiv."*

34. Na osnovu toga, Sud je stava da je objašnjenje dato od strane Žalbenog veća Posebne komore u presudi [ASC-11-0073] jasno i pravno argumentovano, a da postupci pred Žalbenim većem Posebne komore nisu bili nepravični ili proizvoljni (Vidi, *mutatis mutandis, Shub protiv Litvanije*, br. 17064/06, odluka ESLJP od 30. juna 2009. godine).

35. Ustavni sud ponavlja da prema Ustavu nije njegova dužnost da postupa kao sud četvrtog stepena u pogledu odluka donetih od strane redovnih sudova. Uloga redovnih sudova je da tumače i primenjuju relevantna pravila procesnog i materijalnog prava (Vidi, *mutatis mutandis*, *Garcia Ruiz protiv Španije*, br. 30544/96, ESLJP, presuda od 21. januara 1999. godine; vidi takođe slučaj KI70/11, podnosilac zahteva *Faik Hima, Magbule Hima i Bestar Hima*, rešenje o neprihvatljivosti od 16. decembra 2011. godine).

36. Ustavni sud može samo da razmatra da li su dokazi izneti na pravilan način i da li su postupci uopšte, gledano u njihovoj celini, sprovedeni na takav način da su podnosioci zahteva dobili pravično suđenje (Vidi, između ostalih izvora, slučaj *Edwards protiv Ujedinjenog Kraljevstva,* br. 13071/87, Izveštaj evropske komisije za ljudska prava usvojen 10. jula 1991. godine).

37. Sud naglašava da nezadovoljstvo podnosilaca ishodom slučaja, ne može samo po sebi pokrenuti argumentovanu tvrdnju o povredi odredaba Ustava (vidi slučaj *Mezotur-Tiszazugi Tarsulat protiv Mađarske,* br. 5503/02, ESLJP, presuda od 26. jula 2005. godine).

38. Kao rezime, Sud nalazi da zahtev podnosioca ne ispunjava uslove prihvatljivosti, obzirom da podnosilac zahteva nije dokazao da osporena odluka krši njegova prava garantovana Ustavom.

39. Shodno tome, zahtev je očigledno neosnovan i treba se proglasiti neprihvatljivim u skladu sa pravilom 36 (1) c) Poslovnika.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud je, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 47 Zakona i pravilom 36. (1) c) Poslovnika o radu, na sednici održanoj 9. decembra 2014. godine jednoglasno

ODLUČIO

I. DA PROGLASI zahtev kao neprihvatljiv;

II. DA DOSTAVI stranama ovu odluku;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u saglasnosti sa članom 20. stavom 4. Zakona i

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Altay Suroy

Predsednik Ustavnog suda
Prof. dr Enver Hasani

KI133/14, podnosilac zahteva: Xhelil Neziri, ocena ustavnosti presude Rev. br. 253/2012 Vrhovnog suda Kosova od 7. maja 2013. godine i rešenja CPP. br. 3/2014 Vrhovnog suda Kosova od 3. juna 2014. godine

KI 133/14, rešenje o neprihvatljivosti od 5. novembra 2014. godine, objavljeno 9. februara 2015. godine

Ključne reči: *individualni zahtev, upravni postupak, pravo na pravično i nepristrasno suđenje, pravo na rad i obavljanje profesije, neproduženje ugovora o radu, sastav i nepristrasnost sudova, ponavljanje postupka, očigledno neosnovan zahtev*

Vrhovni sud Kosova je odbio zahteve podnosioca za reviziju i ponavljanje postupka, i potvrdio odluke nižestepenih sudova u vezi sa neproduženjem ugovora o radu.
Podnosilac zahteva je, između ostalog, tvrdio da su njegov poslodavac i redovni sudovi povredili pravo na jednakost pred zakonom, njegovo pravo na pravično i nepristrasno suđenje i pravo na rad i obavljanje profesije, kao što je propisano u članovima 3, 31 i 49 Ustava, odnosno, jer nisu zasnivali svoje zaključke na relevantnim činjenicama, dok je u prvom i drugom stepenu, isti sudija učestvovao u suđenju predmeta.

Ustavni sud je razmotrio čitav tok redovnih i vanrednih postupaka i zaključio da tvrdnje podnosioca zahteva ne pružaju dovoljnu osnov za povredu prava garantovanim Ustavom. Zahtev je proglašen neprihvatljivim, kao očigledno neosnovan, u skladu sa pravilom 36 (1) d) Poslovnika.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI133/14
Podnosilac
Xhelil Neziri
Ocena ustavnosti presude Rev. br. 253/2012 od 7. maja 2013. godine i rešenja CPP. br. 3/2014 od 3. juna 2014. godine Vrhovnog suda Republike Kosovo

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosilac zahteva je g. Xhelil Neziri, iz sela Velekince, opština Gnjilane.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava presudu Rev. br. 253/2012, od 7. maja 2013. godine i rešenje CPP. br. 3/2014m, od 3. juna 2014. godine Vrhovnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Vrhovni sud).

3. Podnosilac zahteva tvrdi da je konačno rešenje Vrhovnog suda CPP. br. 3/2014 od 3. juna 2014. godine primio 15. avgusta 2014. godine.

Predmetna stvar

4. Predmetna stvar zahteva je ocena ustavnosti presude Rev. br. 253/2012, od 7. maja 2013. godine i rešenja CPP. br. 3/2013 od 3. juna 2014. godine, Vrhovnog suda, u vezi sa navodnim povredama prava garantovanih članom 3. [Jednakost pred Zakonom], članom 31. [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje] i članom 49. [Pravo na Rad i Obavljanje Profesije] Ustava.

Pravni osnov

5. Pravni osnov za ovaj slučaj je član 113.7 Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav) i čl. 22. i 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon).

Postupak pred Ustavnim sudom

6. Dana 29. avgusta 2014. godine, podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

7. Dana 5. septembra 2014. godine, predsednik Suda je odlukom br. GJR. KI133/14 imenovao sudiju Artu Ramu-Hajrizi za sudiju izvestioca i istog dana, odlukom br. KSH. KI133/14 imenovao Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Altay Suroy (predsedavajući), Snezhana Botusharova i Kadri Kryeziu.

8. Dana 5. septembra 2014. godine, Sud je obavestio podnosioca i Vrhovni sud o registraciji zahteva.

9. Dana 5. novembra 2014. godine, Veće za razmatranje je razmatralo izveštaj sudije izvestioca i preporučilo Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica slučaja

Činjenice prema redovnim pravnim sredstvima

10. Dana 1. septembra 2007. godine, podnosilac zahteva je zaključio ugovor o radu sa opštinskom Direkcijom za obrazovanje u Gnjilanu (u daljem tekstu: ODO u Gnjilanu), kao nastavnik pravnih predmeta u srednjoj ekonomskoj školi "Marin Barleti" u Gnjilanu.

11. Dana 20. avgusta 2008. godine, ODO u Gnjilanu je donela vendim 05. br. 519/08 kojim je odlučila da se podnosiocu zahteva ne produži ugovor o radu. Protiv ovog rešenja ODO u Gnjilanu, podnosilac zahteva je uložio žalbu istom organu, kako bi saznao razloge prekida ugovora o radu.

12. Dana 17. decembra 2008. godine, ODO u Gnjilanu je odbila žalbu podnosioca i ostavila na snazi svoju odluku 05. br. 519/08. Protiv ovih odluka podnosilac je podneo tužbeni zahtev Opštinskom sudu u Gnjilanu.

13. Dana 10. januara 2012. godine, Opštinski sud u Gnjilanu (presuda C. br. 480/2008) je odbio tužbu podnosioca, podnetu protiv ODO Gnjilana. Navedeni Sud je utvrdio sledeće:

"Saslušanjem tužioca u svojstvu stranke, sud je utvrdio činjenicu da je tužilac na osnovu ugovora o radu, zaključenim između njega i opštinske direkcije za obrazovanje u Gnjilanu od 03.09.2007. godine, zasnovao radni odnos u Srednjoj ekonomskoj školi „Marin Barleti" u Gnjilanu kao nastavnik pravnih predmeta sa mesečnom platom od 214 evra i da je na tom radnom mestu radio do 31.08.2008. godine, odnosno do okončanja ugovora o radu i da je do meseca jula 2008. godine primio platu za obavljen rad, dok za avgust 2008, nije uopšte isplaćen.

Nakon analize svih dokaza zajedno, sud je odbio tužbeni zahtev tužioca kao neosnovan na zakonu, obzirom da je tužena u potpunosti ispoštovala zakonske odredbe Uredbe br. 2001/27 o osnovnom zakonu o radu na Kosovu prilikom prekida ugovora o radu."

14. Dana 16. januara 2012. godine, podnosilac zahteva je na presudu prvostepenog suda uložio žalbu Okružnom sudu u Gnjilanu. Žalba je zasnovana na pogrešnom utvrđivanju činjeničnog stanja, pogrešnoj primeni materijalnog prava i povredi Uredbe UNMIK-a br. 2001/27 o osnovnom zakonu o radu na Kosovu.

15. Dana 15. juna 2012. godine, Okružni sud u Gnjilanu (presuda AC. br. 25/2012) je odbio kao neosnovanu žalbu podnosioca zahteva i potvrdio presudu prvostepenog suda. Navedeni Sud je konstatovao da je prvostepeni sud na potpun i pravilan način utvrdio činjenično stanje i pravilno utvrdio materijalno pravo.

Činjenice prema vanrednim pravnim sredstvima

16. Dana 23. jula 2012. godine, podnosilac zahteva je na presudu Okružnog suda izjavio reviziju Vrhovnom sudu zbog pogrešnog utvrđivanja činjeničnog stanja, pogrešne primene materijalnog prava i povrede odredaba člana 188. Zakona o parničnom postupku (ZPP).

17. Dana 7. maja 2013. godine, Vrhovni sud (presuda Rev. br. 253/2012) je odbio reviziju izjavljenu od strane podnosioca zahteva i potvrdio kao pravičnu presudu drugostepenog suda.

18. Pored toga, Vrhovni sud je utvrdio: *"Prema oceni Vrhovnog suda, nižestepeni sudovi su na pravilan način odlučili kada su odbili tužbeni zahtev tužioca, obzirom da je tužilac kod tužene zasnovao radni odnos na određeno vreme u smislu člana 10.1 tačka (b) Uredbe UNMIK-a br. 2011/27 o osnovnom zakonu o radu na Kosovu i da je ugovor zaključen na određeno vreme i na osnovu člana 11.1 tačka (d)*

ugovor se prekida istekom trajanja zapošljavanja. Nižestepeni sudovi su na pravilan način primenili materijalno pravo kada su odbili tužbeni zahtev tužioca za nadoknadu njegovih ličnih dohodaka, jer nakon prestanka zapošljavanja, prestaju sva prava i obaveze između poslodavca i zaposlenog.
[...]
Tužilac je primljen na posao kao nastavnik kod tužene da predaje pravne predmete i to na osnovu konkursa, međutim, prethodno je na ovom radnom mestu radila N. G. koja se vratila na radno mesto nastavnice za pravne predmete i ovo je bio razlog zašto se tužiocu nije obnovio ugovor o radu na određeno vreme."

Činjenice u vezi sa ponavljanjem postupka

19. Dana 3. jula 2013. godine, podnosilac je podneo zahtev za ponavljanje postupka Apelacionom sudu Republike Kosovo na presudu Vrhovnog suda Rev. br. 253/2012 od 7. maja 2013. godine i presudu Okružnog suda u Gnjilanu AC. br. 25/2012 od 15. juna 2012. godine, kojim je tražio da se predmet vrati prvostepenom sudu na preispitivanje i ponovno odlučivanje.

20. Iako je zahtev za ponavljanje postupka upućen Apelacionom sudu u Prištini, iz spisa predmeta proizilazi da je zahtev razmotren od strane Vrhovnog suda.

21. Dana 3. juna 2014. godine, Vrhovni sud (presuda CPP. br. 3/2014) je odbio kao neosnovan zahtev podnosioca za ponavljanje postupka, podnet na presudu Vrhovnog suda Rev. br. 253/2012 od 7. maja 2013. godine.

22. Osim toga, Vrhovni sud opravdava svoje rešenje na sledeći način:

"Predlog za ponavljanje postupka je neosnovan.

*Vrhovni sud Kosova ocenjuje da zakonskom odredbom člana 232, stav 1 tačka e) Zakona o parničnom postupku je propisano da postupak može da se ponovi na predlog stranke ako stranka stekne mogućnost da iskoristi pravosnažnu odluku suda, koja je prethodno doneta u postupku sprovedenom između istih stranaka za isti tužbeni zahtev. Iz obrazloženja predloga za ponavljanje postupka proizilazi da je tužilac u vezi sa navedenom odredbom obrazložio da je sudija B. S. sudio u parničnom predmetu po tužbi tužioca Xhelila Nezirija (*podnosilac zahteva*) u predmetu C. br. 480/2008 i učestvovao kao član veća u drugostepenom u parničnom postupku prema tužbi tužilje N. G. u predmetu Ac. br. 228/2008. Dakle, u ovom slučaju, bavimo se različitim tužiocima i*

posebnim tužbenim zahtevima i takva činjenica navedena u predlogu za ponavljanje postupka ima veze sa isključivanjem sudije sa postupka prema delu III Zakona o parničnom postupku. Ovaj sud primećuje da i drugi navodi navedeni u predlogu za ponavljanje postupka za proceduralne povrede iz člana 67 navedenog zakona imaju veze sa navedenim poglavljem.

Prema oceni Vrhovnog suda tužilac nije predložio nikakvu okolnost kojom bi se ispunili uslovi iz člana 232. Zakona o parničnom postupku za ponavljanje postupka, dakle isti se odbija kao neosnovan."

Navodi podnosioca

23. Podnosilac zahteva tvrdi da su ODO u Gnjilanu i redovni sudovi povredili njegova prava garantovana članom 3. Ustava, jer je u suđenju ove pravne stvari pred prvostepenim i drugostepenim sudom učestvovao isti sudija; članom 31. Ustava, jer Opštinski sud u Gnjilanu nije uzeo u obzir činjenicu da je podnosilac zahteva imao više relevantnih činjenica da mu se nastavi zaposlenje nego njegova koleginica kojoj je usvojen tužbeni zahtev za vraćanje na posao; članom 49. Ustava, jer su ODO u Gnjilanu i redovni sudovi doneli nepravične odluke, ostavljajući tako podnosioca zahteva bez posla.

Prihvatljivost zahteva

24. Sud prvo ocenjuje da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti koji su predviđeni Ustavom, Zakonom i Poslovnikom o radu.

25. Vezano za ovaj zahtev, Sud se poziva na član 48. Zakona, koji propisuje:

"Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori."

26. Pored toga, pravilo 36 (1) d) Poslovnika propisuje:

(1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahtev:

(Izmenjeno 28. oktobra 2014. god.)

[...]

(d) ako je zahtev prima facie opravdan ili nije očigledno neosnovan.

(Izmenjeno 28. oktobra 2014. god.)

27. U ovom slučaju, Sud primećuje da podnosilac zahteva tvrdi da su ODO u Gnjilanu i redovni sudovi povredili njegova prava propisana članovima 3, 31 i 49. Ustava, jer organi koji su doneli odluke o njegovom slučaju nisu zasnovali svoje konstatacije na relevantnim činjenicama i kao posledica, odluke tih sudova su donete uz pogrešnu primenu materijalnog i proceduralnog prava. Podnosilac zahteva, takođe, tvrdi da u suđenju ove pravne stvari pred prvostepenim i drugostepenim sudom učestvovao je isti sudija.

28. U ovom slučaju, Sud je u celosti razmotrio tok čitavog redovnog i vanrednog postupka i smatra da tvrdnje pokrenute od strane podnosioca zahteva ni u jednoj fazi njihovog razvoja ne predstavljaju dovoljan ustavni osnov kako bi mogle da rezultiraju povredama osnovnih prava garantovanih Ustavom i Evropskom konvencijom o zaštiti ljudskih prava (EKLJP).

29. Sud primećuje da su tokom redovnog sudskog postupka žalbe podnosioca zasnovane na zakonu (zakonitost) u vezi sa neprodužavanjem ugovora o radu od strane ODO u Gnjilanu.

30. U vezi sa ovim redovnim postupkom, Vrhovni sud je prema službenoj dužnosti ocenio zakonitost presude drugostepenog suda i nakon temeljnog razmatranja spisa predmeta zaključio da je revizija, izjavljena od strane podnosioca zahteva, neosnovana. U tom smislu, Sud smatra da presuda Vrhovnog suda ne sadrži elemente povrede ustavnih prava podnosioca, jer je odluka dokazana, obrazložena i nijednim dokazom ne može da se konstatuje tvrdnja podnosioca zahteva da je presuda nejasna ili proizvoljna.

31. Sud takođe primećuje, da se u fazi podnošenja zahteva za ponavljanje postupka protiv odluka drugostepenog i trećestepenog suda, podnosilac zahteva poziva i argumentuje svoju žalbu uglavnom na osnovu zakonitosti i fokusira se na povredu procesnog prava.

32. S tim u vezi, Sud primećuje da je Vrhovni sud u rešenju CPP. br. 3/2014 od 3. juna 2014. godine, jasno argumentovao da se zahtev podnosioca za ponavljanje postupka uglavnom tiče pitanja koja imaju veze sa učešćem istog sudije u dva sudska stepena, za šta je Vrhovni sud odgovorio podnosiocu i naveo sledeće "*u ovom slučaju, bavimo se različitim tužiocima i posebnim tužbenim zahtevima i takva činjenica navedena u predlogu za ponavljanje postupka ima veze sa*

isključivanjem sudije sa postupka prema delu III Zakona o parničnom postupku". Dakle, navedeni Sud je ocenio da podnosilac zahteva nije podneo neki novi dokaz, novu činjeničnu okolnost koja bi omogućila usvajanje zahteva za ponavljanje postupka.

33. Dakle, razlog odbijanja zahteva za ponavljanje postupka, Vrhovni sud zasniva na procesnom pravu čije su odredbe jasno propisale u kojim slučajevima je strankama omogućeno korišćenje ovog pravnog sredstva. Čak i u tom smislu, podnosilac zahteva ni na jedan način nije uspeo da argumentuje da je odluka za odbijanje zahteva za ponavljanje postupka neobrazložena, nejasna ili proizvoljna.

34. Sud i dalje naglašava da nije sud utvrđivanja činjenica i ne sudi kao sud četvrtog stepena. U načelu, Sud ne ocenjuje činjenicu, da li su redovni sudovi na pravičan i potpun način utvrdili činjenično stanje i, kao što je ovde slučaj, ne utvrđuje da li je radni odnos podnosiocu zahteva raskinut na zakonskoj osnovi, jer je to nadležnost redovnog suda. Za Ustavni sud su ključna ona pitanja od čijih postojanja zavisi ocena za eventualne povrede prava garantovanih Ustavom (ustavnost), a ne pitanja koja su očigledno zakonske prirode (zakonitost) (vidi, *mutatis mutandis, i. a., Akdivar protiv Turske,* 16. septembar 1996. godine, R.J.D, 1996-IV, stav 65).

35. Sud podseća, da sama činjenica da je podnosilac zahteva nezadovoljan ishodom slučaja, ne može da mu da za pravo da pokrene argumentovan zahtev o povredi odredaba Ustava (vidi, *mutatis mutandis,* presuda ESLJP, zahtev br. 5503/02, *Mezotur-Tiszazugi Tarsulat protiv Mađarske,* ili rešenje Ustavnog suda slučaj KI128/12 od 12. jula 2013. godine, podnosilac zahteva *Shaban Hoxha,* zahtev za ocenu ustavnosti presude Vrhovnog suda Kosova Rev. br. 316/2011).

36. U ovim okolnostima, Sud smatra da činjenice iznete od strane podnosioca zahteva ni na jedan način ne opravdavaju njegovu tvrdnju o povredi prava na jednakost pred zakonom, pravično i nepristrasno suđenje i pravo na rad.

37. Dakle, Sud zaključuje da je zahtev podnosioca, u skladu sa pravilom 36 (1) d) Poslovnika, očigledno neosnovan.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 48. Zakona, pravilom 36. (1.) d) kao i sa pravilom 56. (2) Poslovnika o radu, 5. novembra 2014. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI stranama ovu odluku;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u saglasnosti sa članom 20. stavom 4. Zakona i

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac **Predsednik Ustavnog suda**
Arta Rama-Hajrizi Prof. dr Enver Hasani

KI140/14, podnosilac zahteva: Abdurrahman Nazifi, ocena ustavnosti rešenja KP. br. 416/2014 Osnovnog suda u Prištini od 10. juna 2014. godine

KI140/14, rešenje o neprihvatljivosti od 25. novembra 2014. godine, objavljeno 9. februara 2015. godine

Ključne reči: *individualni zahtev, krivični postupak, krivično delo lažni sadržaj, krivično delo prevara, kazna zatvora, princip supsidijarnosti, pravo na pravično i nepristrasno suđenje, pravo na pravna sredstva, neiscrpljenje pravnih sredstava.*

Osnovni sud u Prištini je rešenjem Kp. br. 416/2014 odbio kao neosnovan zahtev podnosioca za preispitivanje krivičnog postupka u vezi sa njegovom kaznom zatvora u vremenskom trajanju od 3 godine za krivična dela lažni sadržaj i prevara.
Podnosilac zahteva je, između ostalog, tvrdio da Osnovni sud u Prištini nije pravilno primenio odredbe krivičnog zakona i time je povredio njegova prava na pravično i nepristrasno suđenje i prava na pravna sredstva, garantovana članovima 31 i 32. Ustava.

Ustavni sud je utvrdio da podnosilac zahteva nije iscrpeo sve mogućnosti u redovnom sudskom postupku na osnovu principa supsidijarnosti. Zahtev je proglašen neprihvatljivim, jer nisu iscrpljena sva pravna sredstva, kao što je predviđeno u članu 113.7 Ustava i dalje precizirano pravilu 36 (1) b) Poslovnika.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI140/14
Podnosilac
Abdurrahman Nazifi
Ocena ustavnosti rešenja Osnovnog suda u Prištini KP. br. 416/2014 od 10. juna 2014. godine

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo g. Abdurrahman Nazifi iz sela Salabaja, opština Podujevo (u daljem tekstu: podnosilac zahteva), koga zastupa g. Safet Krasniqi, advokat iz Prizrena.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava rešenje Osnovnog suda u Prištini KP. br. 416/2014 od 10. juna 2014. godine, kojim je odbijen njegov zahtev za ponavljanje krivičnog postupka.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti rešenja Osnovnog suda KP. br. 416/2014 od 10. juna 2014. godine kojim su, po tvrdnjama podnosioca zahteva, povređena njegova prava garantovana članom 30. stav 5. [Prava Optuženog], članom 31. [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje] i članom 32. [Pravo na Pravno Sredstvo] Ustava.

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava, članu 22 i 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 16. septembra 2014. godine, podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

6. Dana 22. septembra 2014. godine, podnosilac zahteva je podneo dodatnu (dopunsku) dokumentaciju Sudu.

7. Dana 7. oktobra 2014. godine, predsednik Suda je odlukom br. GJR. KI140/14, imenovao sudiju Artu Ramu-Hajrizi za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik Suda je odlukom br. KSH. KI140/14 imenovao Veće za razmatranje sastavljeno od sudija: Altay Suroy (predsedavajući), Snezhana Botusharova i Kadri Kryeziu.

8. Dana 20. oktobra 2014. godine, Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva.

9. Dana 20. oktobra 2014. godine, Sud je poslao kopiju zahteva Osnovnom sudu u Prištini i Vrhovnom sudu Kosova.

10. Dana 5. novembra 2014. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i preporučilo Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

11. Dana 18. aprila 2011. godine, Opštinski sud u Prištini je presudom P. br. 279/2006, proglasio krivim podnosioca zahteva za krivično delo legalizacije lažnog sadržaja i krivično delo prevare, osuđujući ga kaznom zatvora u trajanju od 3 godine.

12. U zakonskom roku, podnosilac zahteva je podneo žalbu Apelacionom sudu Kosova na presudu (P. br. 279/2006) Opštinskog suda u Prištini.

13. Dana 16. maja 2013. godine, Apelacioni sud je presudom PA1. br. 766/12 delimično usvojio žalbu podnosioca i preinačio presudu Opštinskog suda u Prištini (P. br. 279/2006), i izrekao jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od 2 godine.

14. Neodređenog datuma, podnosilac je podneo zahtev za zaštitu zakonitosti Vrhovnom sudu Kosova na presudu (P. br. 279/2006 od

18. aprila 2011. godine) Opštinskog suda u Prištini i presudu (PA1. br. 766/12 od 16. maja 2013. godine) Apelacionog suda Kosova.

15. Dana 3. aprila 2014. godine, Vrhovni sud Kosova je presudom PML. br. 58/2014 odbio kao neosnovan zahtev za zaštitu zakonitosti podnosioca, opravdavajući da njegove tvrdnje nisu održive, obzirom da *"[...] osporene presude ne sadrže bitnu povredu odredaba krivičnog postupka, pošto su osporene odluke razumljive, nisu protivrečne same sebi, a niti sa razlozima datim u njima. Osporene presude sadrže neophodne faktičke i pravne razloge o svim relevantnim činjenicama ove krivične stvari, dakle i o nameri osuđenog za izvršenje krivičnih dela [...]".*

16. Dana 16. maja 2014. godine, podnosilac je podneo zahtev za preispitivanje krivičnog postupka Osnovnom sudu u Prištini na presudu (P. br. 279/2006) Opštinskog suda u Prištini, preinačenu od strane Apelacionog suda Kosova presudom (PA1. Nr. 766/12).

17. Dana 10. juna 2014. godine, Osnovni sud u Prištini je rešenjem Kp. br. 416/2014 odbio kao neosnovan zahtev za preispitivanje krivičnog postupka podnosioca, pružajući pravnu pouku da je na rešenje (Kp. br. 416/2014) dozvoljena žalba Apelacionom sudu u Prištini u roku od 3 dana od dana prijema rešenja.

Navodi podnosioca

18. Podnosilac zahteva tvrdi da *"Sudovi nisu pravilno primenili odredbe KZ i ZKP-a"*.

19. Podnosilac zahteva u nastavku tvrdi da su povređeni:

> *"Član 30 [Prava optužnog], stav 5 vezano za pravo na branioca kojeg odabere, da slobodno komunicira sa istim i ako nema dovoljno sredstava, ovu pomoć dobija besplatno;*
>
> *Član 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje] stav 1 kojim se svakom garantuje jednaka zaštita prava pred sudom, ostalim državnim organima i nosiocima javnih".*
>
> *Član 32 [Pravo na Pravno Sredstvo] [...]."*

20. Podnosilac zahteva, takođe tvrdi:

> *"Sve tri presude nisu uzele za osnov činjenicu da su kupoprodajni ugovor i prateća dokumentacija overeni i legalizovani od strane nadležnog odgovornog lica. Istovremeno je osuđeni oštećen iz*

činjenice što je isplatio iznos novca na osnovu kupoprodajnog ugovora nepokretnosti".

Ocena prihvatljivosti zahteva

21. Sud pre svega ispituje da li je podnosilac zahteva ispunio proceduralne uslove za prihvatljivost, koji su utvrđeni Ustavom, Zakonom i Poslovnikom o radu.

22. Podnosilac zahteva je u ovom slučaju fizičko lice koje svoj zahtev zasniva na članu 113.7 (Individualni zahtevi) Ustava.

23. U tom smislu, Sud se poziva na član 113.7 Ustava, koji propisuje:

"Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom".

24. Pored toga, član 47.2 Zakona, takođe propisuje:

"Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva".

25. Sud se poziva i na pravilo 36 (1) b) Poslovnika, koje propisuje:

(1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahtev:

(Izmenjeno 28. oktobra 2014. god.)

[...]

(b) samo ako su iscrpljena sva delotvorna pravna sredstva, koja su naraspolaganju po zakonu, protiv pobijene presude ili odluke, ili

(Izmenjeno 28. oktobra 2014. god.)

26. U ovom slučaju se može primetiti da podnosilac zahteva nije iscrpeo sva pravna sredstva u skladu sa članom 113.7 Ustava, obzirom da mu je osporeno rešenje (Kp. br. 416/2014) omogućavalo korišćenje prava na žalbu pred Apelacionim sudom.

27. Dakle, u tom smislu, Sud ocenjuje da zahtev podnosioca ne ispunjava proceduralne uslove prihvatljivosti, kao što se propisuje članom 113.7 Ustava.

28. U tom smislu, načelo subsidijarnosti podrazumeva da podnosilac zahteva iscrpi sve proceduralne mogućnosti u redovnom postupku kako bi se sprečilo kršenje Ustava, ili ako je bilo kršenja, da se ispravi takvo kršenje osnovnih ljudskih prava. U suprotnom, podnosilac zahteva je odgovoran kada se njegov slučaj proglasi neprihvatljivim od strane Ustavnog suda, ako on ili ona ne uspeju da iskoriste redovne postupke ili ako ne uspeju da predstave povrede Ustava u redovnom postupku (vidi: rešenje o neprihvatljivosti KI41/09 od 21. januara 2010. godine, *AAB-RIINVEST D.OL.O. Priština protiv Vlade Republike Kosovo,* i vidi: *mutatis mutandis,* ESLJP*, Selmouni protiv Francuske,* br. 25 803/94, odluka od 28. jula 1999. godine).

29. Kao rezime, Sud zaključuje da je zahtev neprihvatljiv, jer nisu iscrpljena pravna sredstva u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 47.2 Zakona i pravilom 36 (1) b) Poslovnika.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu članom 113.7 Ustava, članom 47.2 Zakona i pravilima 36. (1) b) i 56 (2) Poslovnika o radu, na sednici održanoj 25. novembra 2014. godine jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI stranama ovu odluku;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u saglasnosti sa članom 20. stavom 4. Zakona i

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac **Predsednik Ustavnog suda**
Arta Rama-Hajrizi Prof. dr Enver Hasani

KI148/14, podnosilac zahteva: Driton Kelmendi, ocena ustavnosti presude PML. br. 101/2014 Vrhovnog suda Kosova od 6. juna 2014. godine

KI148/14, rešenje o neprihvatljivosti od 9. decembra 2014. godine, objavljeno 9. februara 2015. godine

Ključne reči: *individualni zahtev, krivični postupak, pravo na pravično i nepristrasno suđenje, privremena mera, očigledno neosnovan zahtev*.

Vrhovni sud Kosova je presudom PML. br. 101/2014 odbio kao neosnovan zahtev podnosioca za zaštitu zakonitosti, podnet protiv odluka nižestepenih sudova, prilikom čega je podnosiocu zahteva izrečena kazna zatvora u vremenskom trajanju od 23 godine za teško ubistvo i neovlašćeno posedovanje oružja.

Podnosilac zahteva je, između ostalog, tvrdio da je Vrhovni sud Kosova povredio njegovo pravo na pravično i nepristrasno suđenje, koje je garantovano članom 31. Ustava, jer je odbio i ignorisao predloge podnosioca zahteva u vezi sa obradom novih dokaza. Podnosilac zahteva je, takođe tražio da se uvede privremena mera i da se obustavi odluka Vrhovnog suda Kosova.

Ustavni sud je utvrdio da su redovni sudovi detaljno odgovorili na tvrdnje podnosioca zahteva i on nije dostavio nijedan dokaz o povredi njegovih prava od strane redovnih sudova. Sud je, takođe odbio zahtev za uvođenje privremene mere, jer nije bio *prima facie* opravdan. Zahtev je proglašen neprihvatljivim, kao očigledno neosnovan, kao što je predviđeno u pravilima 36 (2) b) i 55 (4) i (5) Poslovnika.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI148/14
Podnosilac
Driton Kelmendi
Ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda Kosova
PML. br. 101/2014 od 6. juna 2014. godine

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo g. Driton Kelmendi (u daljem tekstu: podnosilac) iz Peći, koji se trenutno nalazi na izdržavanju zatvorske kazne u Kazneno-popravnom domu Dubrava, a koga pred Ustavnim sudom Kosova zastupaju advokati g. Ramë Dreshaj i g. Halil Palaj iz Prištine.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava presudu Vrhovnog suda Kosova PML. br. 101/2014 od 6. juna 2014. godine, koja mu je uručena 12. juna 2014. godine.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda Kosova PML. br. 101/2014, od 6. juna 2014. godine, kojom su prema tvrdnjama podnosioca zahteva, povređeni članovi 31 Ustava Republike Kosovo kao i član 6 Evropske konvencije o ljudskim pravima (u daljem tekstu: EKLJP).

4. Podnosilac zahteva istovremeno traži uvođenje privremene mere, kojom bi se obustavilo izvršenje pravosnažne presude Vrhovnog suda Kosova PML. br. 101/2014, od 6. juna 2014. godine.

Pravni osnov

5. Zahtev je zasnovan na članu 113. 7. Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), članu 47. 1. Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Zakon), i pravilu 56. Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

6. Dana 7. oktobra 2014. godine, podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

7. Dana 8. oktobra 2014. godine., predsednik Ustavnog suda je odlukom br. GJR. KI148/14, imenovao sudiju Roberta Carolana za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik Ustavnog suda je odlukom br. KSH. KI148/14, imenovao Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Snezhana Botusharova (predsedavajuća), Kadri Kryeziu i Arta Rama-Hajrizi.

8. Dana 10. oktobra 2014. godine, Sud je obavestio podnosioca zahteva i Vrhovni sud Kosova o registraciji zahteva.

9. Dana 9. decembra 2014. godine, Veće za razmatranje je razmatralo izveštaj sudije izvestioca i jednoglasno preporučilo Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

10. Dana 14. novembra 2012. godine, Okružni sud u Peći je presudom, P. br. 181/12 oglasio krivim podnosioca zahteva za krivično delo teškog ubistva iz člana 147 (4) i (9) KZK-a, i krivično delo neovlašćenog vlasništva, kontrole, posedovanja ili korišćenja oružja iz člana 328, stav 2 Krivičnog zakonika Kosova, i osudio ga jedinstvenom dugoročnom kaznom zatvora u trajanju od 23 (dvadeset i tri) godine.

11. Dana 16. januara 2014. godine, Apelacioni sud Kosova presudom PAKR. 134/2013 je preinačio presudu Okružnog suda u Peći P. br. 181/12, u vezi sa pravnom kvalifikacijom krivičnog dela i u vezi odluke o kazni, tako što je ovaj sud krivično delo teškog ubistva iz člana 147, stav 1, podstav 4 KZK-a okvalifikovao kao krivično delo ubistva iz člana 146 KZK-a, i za ovo krivično delo je podnosiocu zahteva izrekao

kaznu zatvora u trajanju od 17 (sedamnaest) godina, dok za krivično delo neovlašćeno vlasništvo, kontrola, posedovanje ili korišćenje oružja iz člana 328, stav 2 Krivičnog zakonika Kosova, kaznu zatvora određenu od strane prvostepenog suda u trajanju od 2 (dve) godine potvrdio, i za dva krivična dela, shodno odredbi člana 71 KZK-a, izrekao jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od 18 (osamnaest) godina.

12. Dana 10. maja 2014. godine, branioci podnosioca zahteva su podneli zahtev za zaštitu zakonitosti, u kome navode značajne sumnje u vezi sa tačnošću odlučujućih činjenica utvrđenih u osporenim presudama, sa predlogom da Vrhovni sud Kosova ukine osporene presude vraćajući predmet na ponovno suđenje, i predložili su prekid izvršenja kazne zatvora.

13. Dana 22. maja 2014. godine, Državni tužilac Kosova je podneskom KMLP. II. br. 73/14, predložio da se zahtev za zaštitu zakonitosti branilaca osuđenog odbije kao neosnovan.

14. Dana 6. juna 2014. godine, Vrhovni sud Kosova presudom PML. br. 101/2014 odbija kao neosnovan zahtev za zaštitu zakonitosti branilaca osuđenog Dritona Kelmendija, podnet protiv presude Okružnog suda u Peći, P. br. 181/12 od 14. novembra 2012. godine i presude Apelacionog suda Kosova, PAKR. br. 134/2013 od 16. januara 2014. godine, uz detaljno obrazloženje svih navoda podnetih od strane branioca.

Navodi podnosioca

15. Podnosilac zahteva navodi da *"...osporene presude, i krivični postupci koji su prethodili presudama, imaju jednu zajedničku stvar: upornost u ne uzimanju u obzir mnoštva predloga od strane odbrane za izvođenje novih dokaza. Ovi novi predlozi, ili su odbijani istim neodrživim obrazloženjem, ili uopšte nisu uzeti u obzir počev od krivične istrage, pa sve do sednice saslušanja u Apelacionom sudu, odnosno od presude prvostepenog suda, pa sve do presude drugostepenog suda i presude Vrhovnog suda Kosova u postupcima koji su se odvijali"*

16. Podnosilac zahteva dalje navodi da „*Odbijanje dokaza predloženih od odbrane njihovim neuvažavanjem, naročito je prevazišlo granicu do koje je sud, po slobodnom uverenju ocenio dokaze i činjenice. Činjenica da su se dokazi odbrane odbijali sa ponovljenim, neodrživim i nezakonitim obrazloženjima, ili se uopšte nisu uvažili – sa neviđenom upornošću, i čak iako ne želite, ne možete napustiti mišljenje da se to ne čini sa dobrom namerom"*.

17. Podnosilac zahteva u podnesku pred Ustavnim sudom dalje navodi niz predloga o izvođenju dokaza, koji su bili sastavni deo i zahteva za zaštitu zakonitosti podnetog pred Vrhovnim sudom, a koji se tiču činjeničnog stanja, kao i niz povreda Zakona o krivičnom postupku na koje je ukazivao i pred Vrhovnim sudom Kosova, ali i pred Apelacionim sudom.

18. Podnosilac zahteva od Ustavnog suda zahteva sledeće:

> *"Da uvede privremenu meru i prekine izvršenje pravosnažne presude- izdržavanja zatvorske kazne kao protivustavne presude donete uz kršenje člana 31 Ustava zbog čeka smatraju da će proizvesti nenadoknadivu štetu za podnosioca zahteva i ostavljanje njega na izdržavanje nezaslužene kazne."*
>
> *"Da konstatuje da su postojala kršenje člana 31 Ustava pravo na pravično i nepristrasno suđenje i člana 6 EKLjP u redovnom procesu."*
>
> *"Da proglasi nevažećom presudu Vrhovnog suda Kosova PML.. br. 101/2014, od 6. juna 2014. godine."*

Ocena prihvatljivosti zahteva

19. Sud primećuje da, kako bi bio u stanju da reši zahtev podnosioca zahteva, prvo treba da ispita da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti, koji su utvrđeni Ustavom i dodatno obrazloženi Zakonom i Poslovnikom.

20. U tom smislu, Sud se poziva na član 113.7 Ustava, koji propisuje:

> *"Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom".*

21. Sud se poziva i na član 48. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo, koji predviđa:

> *"Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori."*

22. Štaviše, Sud se poziva na pravilo 36 (2) b) Poslovnika, koje propisuje:

„(2) Sud odbacuje zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključi

...

b) da iznete činjenice ni na koji način ne opravdavaju tvrdnju o kršenju ustavnih prava“.

23. Razmatrajući navode podnosioca zahteva u vezi kršenja Zakona o krivičnom postupku, Ustavni sud naglašava da, Ustavni sud nije Apelacioni sud, kada se razmatraju odluke donete od strane redovnih sudova. Uloga redovnih sudova je da tumače zakon i primene odgovarajuća pravila procesnog i materijalnog prava (vidi, *mutatis mutandis, García Ruiz protiv Španije* [GC], br. 30544/96, stav 28, Evropski sud za ljudska prava [ESLJP] 1999-I).

24. Razmatrajući navode podnosioca zahteva u vezi tvrdnji da nisu izvedeni dokazi koje je odbrana podnosioca zahtevala i predlagala, Sud primećuje da je Apelacioni sud Kosova presudom PAKR. 134/2013 od 16. januara 2014. godine, uzimajući u obzir ovakve tvrdnje, preinačio presudu Okružnog suda u Peći P. br. 181/12 od 14. novembra 2012. godine, i detaljno obrazložio način na koji je prihvatao i odbijao dokaze, kao i način na koji je cenio dokaze.

25. Presuda Apelacionog suda Kosova, PAKR. 134/2013 od 16. janura 2014. godine i presuda Vrhovnog suda Kosova PML. br. 101/2014, od 6. juna 2014. godine, u svojim obrazloženjima detaljno obrazlažu i daju odgovor na tvrdnje podnosioca zahteva u vezi razloga primene odgovarajućih pravila procesnog i materijalnog prava, kao i razloge izvođenja ili odbijanja izvođenja pojedinih dokaza, koje podnosilac zahteva ponavlja i pred Ustavnim sudom.

26. Ustavni sud naglašava da podnosilac zahteva nije podneo nikakav *prima facie* dokaz, koji ukazuje na povredu njegovih ustavnih prava (vidi, *Vanek protiv Slovačke Republike*, Odluka ESLJP u vezi sa prihvatljivošću zahteva, br. 53363/99 od 31. maja 2005. godine).

27. U ovom slučaju, podnosiocu zahteva su pružene mogućnosti da predstavi svoj slučaj, i ospori tumačenje zakona za koje smatra da je netačno pred Okružnim sudom u Peći, Apelacionim sudom Kosova u Prištini i Vrhovnim sudom Kosova. Nakon razmatranja postupka u celini, Ustavni sud nije utvrdio da su odgovarajući postupci na bilo koji način bili nepravedni ili arbitrarni (vidi: *mutatis mutandis, Shub protiv Litvanije*, Odluka ESLJP u vezi sa prihvatljivošću zahteva, br. 17064/06 od 30. juna 2009. godine).

28. Konačno, uslovi za prihvatljivost nisu ispunjeni u ovom podnesku. Podnosilac zahteva nije uspeo da navede i podrži dokazima da su mu osporenim rešenjem, navodno, povređena ustavna prava i slobode.

29. Shodno tome, zahtev je očigledno neosnovan i treba da se proglasi neprihvatljivim u skladu sa pravilom 36 (2) b) Poslovnika.

Zahtev za privremenu meru

30. Kao i što je gore navedeno, podnosilac zahteva takođe zahteva od Suda *"Da uvede privremenu meru i prekine izvršenje pravosnažne presude- izdržavanja zatvorske kazne kao protivustavne presude donete uz kršenje člana 31 Ustava zbog čeka smatraju da će proizvesti nenadoknadivu štetu za podnosioca zahteva i ostavljanje njega na izdržavanje nezaslužene kazne."*

31. Da bi Sud uspostavio privremenu meru, shodno pravilu 55 (4 i 5) Poslovnika o radu, neophodno je sledeće:

> *"(a) je strana koja zahteva uvođenje privremenih mera pokazala prima facie slučaj o merodavnosti predmeta i, ukoliko prihvatljivost još uvek nije utvrđena, prima facie slučaj o prihvatljivosti predmeta;*
>
> *(b) je strana koja zahteva uvođenje privremenih mera je dokazala da će pretrpeti nepopravljivu štetu ukoliko se ne dozvoli privremena mera; ili*
> *(...)*
>
> *Ukoliko strana koja zahteva privremene mere nije pokazala potrebne prikaze, Veće za razmatranje treba da preporuči odbijanje zahteva."*

32. Kao što je gore navedeno, zahtev podnosioca je neprihvatljiv i iz tog razloga, nema *prima facie* slučaja za uvođenje privremene mere. Prema tome, zahtev za privremenu meru treba odbaciti.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113 stavom 7 Ustava, članovima 20 i 48 Zakona, i pravilima 36 (2) b) i 55 (4 i 5) Poslovnika o radu, na sednici održanoj dana 9. decembra 2014. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA ODBIJE zahtev za uvođenje privremene mere;

III. DA DOSTAVI stranama ovu odluku;

IV. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u saglasnosti sa članom 20 stavom 4 Zakona; i

V. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Robert Carolan

Predsednik Ustavnog suda
Prof. dr Enver Hasani

KI77/14, podnosilac zahteva: Alban Rexha, ocena ustavnosti presude Pkl. br. 1/2010 Vrhovnog suda Kosova od 3. decembra 2010. godine

KI 77/14, rešenje o neprihvatljivosti od 16. septembra 2014. godine, objavljeno 10. februara 2015. godine

Ključne reči: *individualni zahtev, krivični postupak, dugoročni zatvor, smanjena odgovornost, krivična dela razbojništvo i neovlašćeno posedovanje oružja, pravo na pravično i nepristrasno suđenje, neblagovremen zahtev*

Vrhovni sud Kosova je presudom Pkl. br. 1/2010 od 3. decembra 2010. godine odbio zahtev podnosioca za zaštitu zakonitosti kao neosnovan u vezi sa dugoročnom zatvorskom kaznom, zbog krivičnih dela razbojništvo i neovlašćeno posedovanje oružja.
Podnosilac zahtev je, između ostalog, tvrdio da su redovni sudovi povredili njegovo pravo na pravično i nepristrasno suđenje, garantovano članom 31. Ustava.

Ustavni sud je utvrdio da je zahtev podnet van zakonskog roka i pored toga naglasio da na osnovu dostavljenih dokumenata, postupci sprovedeni pred redovnim sudovima nisu bili nepravični i proizvoljni. Zahtev je proglašen neprihvatljivim, jer je podnet van zakonskog roka kao što je predviđeno u članu 49. Zakona i dalje precizirano u pravilu 36 (1) c) Poslovnika.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI77/14
Podnosilac
Alban Rexha
Ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda Kosova Pkl. br. 1/2010,
od
3. decembra 2010. godine

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo g. Alban Rexha iz Peći (u daljem tekstu: podnosilac zahteva), zastupljen od strane g. Mahmuta Halimija, advokat.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava presudu Vrhovnog suda Kosova, Pkl. br. 1/2010, od 3. decembra 2010. god, kojom je odbijen njegov zahtev za zaštitu zakonitosti.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporene presude, kojom je navodno povređeno pravo na pravično i nepristrasno suđenje, kao i opšti principi sudskog sistema, koji su garantovani Ustavom Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), Evropskom konvencijom za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda i Međunarodnim paktom o građanskim i političkim pravima.

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava, članu 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 56 Poslovnika o Ustavnom sudu (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 30. aprila 2014. godine, podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

6. Dana 6. marta 2014. godine, predsednik Suda je odlukom br. GJR. KI77/14, imenovao sudiju Artu Ramu-Hajrizi za sudiju izvestioca i odlukom br. KSH. KI77/14 imenovao Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Altay Suroy (predsedavajući), Snezhana Botusharova i Kadri Kryeziu.

7. Dana 23. maja 2014. godine, Sud je obavestio podnosioca i Vrhovni sud Kosova o registraciji zahteva.

8. Dana 18. juna 2014. godine, Sud je obavestio i Osnovni sud u Prištini o registraciji zahteva i tražio da podnese Sudu povratnicu, koja dokazuje dan kada je podnosilac primio presudu Vrhovnog suda Pkl. br. 1/2010 od 3. decembra 2010. godine.

9. Dana 10. jula 2014. godine, Sud je dobio odgovor od Osnovnog suda u Prištini.

10. Dana 16. septembra 2014. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i preporučilo Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

11. Dana 26. juna 2007. godine Okružni sud u Prištini, presudom P. br. 667/06 je osudio podnosioca zahteva na kaznu zatvora u trajanju od 23 (dvadeset i tri) godine, jer je izvršio krivično delo u saučesništvu teškog slučaja razbojničke krađe ili razbojništva, kao i neovlašćeno vlasništvo, kontrola, posedovanje ili upotreba oružja.

12. Podnosilac je podneo zahtev za zaštitu zakonitosti Vrhovnom sudu Kosova na presudu P. br. 667/06, od 26. juna 2007. godine, Okružnog suda u Prištini, presudu Ap. br. 488/2007, od 11. juna 2008. godine, i presudu API. br. 5/2008, od 11. juna 2009. godine Vrhovnog suda Kosova. Podnosilac zahteva je tražio od Vrhovnog suda da se predmet

"vrati prvostepenom sudu na ponovno suđenje ili da mu izrekne znatno blažu kaznu [podnosiocu zahteva]*"*.

13. Dana 3. decembra 2010. godine, Vrhovni sud Kosova je doneo presudu Pkl. br. 1/2010, kojom je odbio, kao neosnovan, zahtev podnosioca za zaštitu zakonitosti, tvrdeći da:

> *"[...] je dato dovoljno faktičkih i pravnih razloga koje je kao pravilne i zakonite usvojio i ovaj sud. Prvostepeni sud je ocenio dokaze u skladu sa odredbom člana 387, stav 2 ZKPK-a* [Zakon o Krivičnom Postupku Kosova]*, dok je u vezi sa protivrečnim dokazima postupio u skladu sa odredbom člana 396, stav 7 ZKPK-a, iznoseći u potpunosti koje je činjenice, i iz kojih razloga uzeo kao dokazane ili nedokazane, ocenjujući protivrečne dokaze, dakle on je ocenio sve dokaze postupka tokom pretresa, i u vezi sa tim je izneo svoje zaključke, koje su kao pravne, objektivne i zakonite usvojili i drugostepeni, trećestepeni sud, a ujedno ih kao takve usvaja i ovaj sud.*
>
> *Činjenica o tome da nije došlo do veštačenja neuropsihijatrijske struke za osuđenog Albana Rexha stoji. Razlozi za takvo nepostupanje su dati u poslednjem pasusu presude, Ap. br. 488/2007 od 11.06.2008. godine. Osim jednog predloga, sudu nije dostavljen neki drugi dokaz koji bi ukazivao na psihičku bolest osuđenog.*
>
> *[...]*
>
> *Iz pomenutih razloga ovaj sud ocenjuje da u konkretnom slučaju ne postoje bitne povrede odredaba krivičnog postupka iz člana 403, stav 1, tačka 8, 12 i stav 2, tačka 1 ZKPK-a, pravilno su primenjene odredbe materijalnog zakona, dakle zahtevi za zaštitu zakonitosti su odbijeni kao neosnovani."*

Navodi podnosioca

14. Podnosilac u svom zahtevu tvrdi povredu člana 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje] i člana 102. stav 2 i 3 [Opšta Načela Sudskog Sistema] Ustava; člana 6. stav 3, tačka d) [Pravo na pravično suđenje] Evropske konvencije za ljudska prava, kao i člana 14. stav 1, i tačke b) Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima.

15. Podnosilac zahteva tvrdi da su mu ova prava povređena, jer redovni sudovi nisu usvojili njegov zahtev da se podvrgne *"psihijatrijskom pregledu kako bi se dobio profesionalni nalaz da je isti* [podnosilac

zahteva] *postupao u momentu kada mu je stanje odgovornosti bilo smanjeno."*

16. Konačno, podnosilac zahteva se obraća Sudu sa sledećim zahtevom: *"Ukidanje svih gore navedenih presuda i vraćanje predmeta na ponovno suđenje"*.

Prihvatljivost zahteva

17. Sud prvo treba da ispita da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti, koji su utvrđeni Ustavom i dodatno obrazloženi Zakonom i Poslovnikom.

18. S tim u vezi, Sud se poziva na član 49. Zakona, koji propisuje:

> *"Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku […]"*.

19. Sud uzima u obzir i pravilo 36 (1) (c) Poslovnika:

> *"(1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve:*
>
> […]
>
> *c) samo ako je zahtev podnet u roku od četiri meseca od dana kada je odluka o poslednjem delotvornom pravnom sredstvu dostavljena podnosiocu zahteva, […]"*.

20. Na osnovu podataka iz spisa predmeta, Sud utvrđuje da je podnosilac podneo zahtev 30. aprila 2014. godine, dok je osporena odluka, odnosno presuda Pkl. br. 1/2010 Vrhovnog suda Kosova doneta 3. decembra 2010. godine.

21. Podnosilac zahteva u obrascu zahteva podnetom Sudu navodi da presuda (Pkl. br. 1/2010, od 3. decembra 2010. godine) Vrhovnog suda *"još nije dostavljena osuđenom (podnosiocu)."* Ovaj navod podnosilac uopšte nije obrazložio u svom podnesku, niti je dostavio bilo kakav argumenat ili dokaz, kojim bi dokazao da mu sudovi nisu uručili predmetnu presudu, već je samo naveo to u obrascu, ali nije dao dodatna objašnjenja.

22. Štaviše, Sud primećuje da je podnosilac zahteva, istog dana kada je podneo zahtev Sudu, 30. aprila 2014. godine se obratio i Osnovnom sudu u Prištini, prilikom čega je zahtevao da mu se uruči presuda (Pkl.br.1/2010, od 3. decembra 2010. godine) Vrhovnog suda, navodeći da nije primio kopiju predmetne presude.

23. S tim u vezi, Sud primećuje da je podnosilac zahteva, iako tvrdi da mu nije uručena presuda (Pkl. br. 1/2010, od 3. decembra 2010. godine) Vrhovnog suda, istu dostavio Sudu zajedno sa svojim zahtevom.

24. Na osnovu gorenavedenog, činjenice da je podnosilac zahteva trenutno na služenju kazne jer su odluke redovnih sudova postale pravosnažne, kao i činjenice da je podnosilac zajedno sa podneskom dostavio Sudu presudu za koju on tvrdi da nije primio, Sud će računati datum donošenja presude kao datum kada je ista uručena stranki, odnosno 3. decembar 2010. godine.

25. Na osnovu toga, proizilazi da je podnosilac podneo svoj zahtev Sudu nakon isteka zakonskog roka od četiri meseca, propisanog članom 49. Zakona i pravilom 36 (1) (c) Poslovnika, odnosno oko tri (3) godine i četiri (4) meseca nakon isteka zakonskog roka.

26. Sud podseća da je svrha roka od četiri meseca, prema članu 49. Zakona, kao i pravilu 36 (1) (c) Poslovnika, da promoviše pravnu sigurnost, obezbeđujući da se predmeti koji pokreću ustavna pitanja razmatraju u razumnim rokovima, kao i da ranije donete odluke nisu stalno otvorene za osporavanje (vidi slučaj: *O'Loughlin i drugi protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, br. 23274/04, ESLJP, odluka od 25. avgusta 2005. godine).

27. Međutim, čak i pod pretpostavkom da je zahtev podnet u okviru roka predviđenog članom 49. Zakona i pravilom 36 (1) (c) Poslovnika o radu, Ustavni sud naglašava da pravilno i potpuno utvrđivanje činjeničnog stanja je nadležnost redovnih sudova i da je uloga Ustavnog suda da obezbedi saglasnost sa Ustavom, garantovanim pravima i drugim zakonskim instrumentima primenjivim u Republici Kosovo. Sledstveno tome, Ustavni sud ne može da deluje kao "sud četvrtog stepena" (Vidi slučaj: *Garcia Ruiz protiv Španije*, br. 30544/96, ESLJP, presuda od 21. januara 1999. godine; vidi takođe slučaj: KI70/11 podnosioci zahteva *Faik Hima, Magbule Hima i Bestar Hima*, Ustavni sud, rešenje o neprihvatljivosti od 16. decembra 2011. godine)

28. Kao i što je gore navedeno, podnosilac zahteva zapravo tvrdi da su mu redovni sudovi povredili pravo na pravično i nepristrasno suđenje, kada nisu odobrili njegov zahtev za *"neuropsihijatrijskim pregledom"*. Podnosilac zahteva tvrdi da je takav pregled potreban da bi se utvrdilo *"da li je on delovao u stanju suštinski smanjene odgovornosti u vreme izvršenja krivičnog dela."*

29. Iz činjenica podnetih uz zahtev vidi se da je podnosilac zahteva iskoristio sva raspoloživa pravna sredstva, i da su redovni sudovi uzeli u obzir i odgovorili na žalbe u vezi njegovog zahteva. S tim u vezi, Sud podseća na obrazloženje Vrhovnog suda, u vezi sa zahtevom podnosioca za neuropsihijatrijskim pregledom. Tom prilikom Vrhovni sud je rekao da:

> *"Činjenica o tome da nije došlo do veštačenja neuropsihijatrijske struke za osuđenog Albana Rexha stoji ... Osim jednog predloga, sudu nije dostavljen neki drugi dokaz koji bi ukazivao na psihičku bolest osuđenog. U protivnom, osuđeni u svim fazama postupka iznosi logičnu odbranu, u cilju olakšanja njegovog stanja u krivičnom postupku, navodeći da je na to bio primoran od strane saizvršilaca."*

30. U tom smislu, Ustavni sud naglašava da samo može da razmatra da li su dokazi bili izneti na pravilan način i da li su postupci , gledano u celosti, bili sprovedeni na takav način da je podnosilac zahteva dobio pravično suđenje. (vidi: *inter alia* slučaj *Edwards protiv Ujedinjenog kraljevstva*, zahtev br. 13071/87, Izveštaj evropske komisije o ljudskim pravima, usvojen 10. jula 1991. godine).

31. S tim u vezi, Sud primećuje da je obrazloženje presude Vrhovnog suda, koje se odnosi na navode podnosioca zahteva da mu nije pruženo veštačenje neuropsihijatrijske struke, jasno i nakon što je ocenio sve postupke, Sud je takođe utvrdio da postupak pred Okružnim sudom nije bio nepravičan i proizvoljan (Vidi slučaj: *Shub protiv Litvanije*, br. 17064/06, ESLJP, odluka od 30. juna 2009. godine).

32. Na osnovu gore navedenog, proizilazi da je zahtev neblagovremen i da treba da se proglasi neprihvatljivim u sladu sa članom 49. Zakona i pravilom 36 (1) (c) Poslovnika.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 49. Zakona i pravilima 36 (1) (c) i 56 (b) Poslovnika, dana 16. septembra 2014. godine jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4 Zakona;

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Arta Rama-Hajrizi

Predsednik Ustavnog suda
Prof. dr Enver Hasani

KI87/14, podnosilac zahteva: Ismail Guri, ocena ustavnosti obaveštenja KMLC. br. 7/14 Kancelarije Glavnog državnog tužioca od 10. februara 2014. godine

KI 87/14, rešenje o neprihvatljivosti od 8. decembra 2014. godine, objavljeno 10. februara 2015. godine

Ključne reči: *individualni zahtev, krivični postupak, pravo na pravično i nepristrasno suđenje, pravo na sudsku zaštitu prava, pravo na preču kupovinu, nepokretna imovina, ponavljanje postupka, očigledno neosnovan zahtev*

Državni tužilac je obaveštenjem KMLC. br. 7/14 odbio zahtev podnosioca za zaštitu zakonitosti i obrazložio da nije našao nijedan pravni osnov za podnošenje ovog vanrednog pravnog sredstva. Suština žalbe ima veze sa pravom na preču kupovinu i poništaj ugovora o prodaji u vezi sa nepokretnom imovinom.

Podnosilac zahteva je tvrdio, između ostalog, da su Okružni sud, Apelacioni sud i državni tužilac, odbijajući zahtev za ponavljanje postupka, povredili njegovo pravo na pravično i nepristrasno suđenje i pravo na sudsku zaštitu prava garantovana članovima 31. i 54. Ustava.

Ustavni sud je utvrdio da podnosilac zahteva nije tačno pojasnio kako i zašto osporena rešenja, kojima je odbijen njegov zahtev za ponavljanje krivičnog postupka, predstavljaju povredu njegovih prava i sloboda garantovana Ustavom. Zahtev je proglašen neprihvatljivim, kao očigledno neosnovan, u skladu sa pravilom 36 (2) d) Poslovnika.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI87/14
Podnosilac
Ismail Guri
Ocena ustavnosti
obaveštenja KMLC. br. 7/14 Kancelarije Glavnog državnog tužioca
od 10. februara 2014. godine

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo g. Ismail Guri, iz Kačanika (u daljem tekstu: podnosilac zahteva), koga zastupa gđa Vahide Braha, advokat iz Prištine.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava obaveštenje (KMLC. br. 7/14 od 10. februara 2014. godine) Državnog tužioca, kojim mu je odbijen zahtev za zaštitu zakonitosti. Ovo obaveštenje je uručeno podnosiocu zahteva 3. marta 2014. godine.

3. Podnosilac zahteva osporava i rešenje (Ca. br. 5315/2012 od 5. novembra 2013. godine) Apelacionog suda u vezi sa rešenjem (Ac. br. 534/09 od 4. aprila 2011. godine) Okružnog suda, kojim je odbijen njegov zahtev za ponavljanje postupka u vezi sa njegovom tužbom.

Predmetna stvar

4. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporenih rešenja, koja su navodno *"povredila prava podnosioca garantovana Ustavom, odnosno član 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje] i član 54*

[Sudska Zaštita Prava] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav); član 6 [Pravo na pravično suđenje] i član 14 [Zabrana diskriminacije] Evropske konvencije za ljudska prava (u daljem tekstu: EKLJP)".

5. Podnosilac, takođe, zahteva od Suda da održi raspravu o njegovom slučaju.

Pravni osnov

6. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava u vezi sa članom 22. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilom 29. Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

7. Dana 15. maja 2014. godine, podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

8. Dana 10. juna 2014. godine, predsednik je imenovao sudiju Almira Rodriguesa za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Altay Suroy (predsedavajući), Kadri Kyeziu i Arta Rama-Hajrizi.

9. Dana 8. jula 2014. godine, Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva i poslao kopiju zahteva Kancelariji Glavnog državnog tužioca i Apelacionom sudu.

10. Dana 8. decembra 2014. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i iznelo Sudu preporuku o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

11. Dana 13. maja 2004. godine, podnosilac zahteva je podneo tužbu Opštinskom sudu u Kačaniku, tražeći potvrđivanje njegovog prava na preču kupovinu, kao i poništavanje kupoprodajnog ugovora u vezi sa nepokretnom imovinom.

12. Dana 23. novembra 2004. godine, Opštinski sud (presuda C. br. 95/2004) je odbio, kao neosnovanu, tužbu podnosioca i potvrdio kupoprodajni ugovor u vezi sa nepokretnom imovinom.

13. Podnosilac zahteva je podneo žalbu Okružnom sudu u Prištini na presudu Opštinskog suda.

14. Dana 10. decembra 2007. godine, Okružni sud (presuda Ac. br. 65/2005) odbio je, kao neosnovanu, žalbu podnosioca i potvrdio presudu Opštinskog suda.

15. Podnosilac je podneo zahtev za reviziju Vrhovnom sudu na presude Okružnog i Opštinskog suda.

16. Dana 18. decembra 2008. godine, Vrhovni sud (presuda Rev. I. br. 95/2008) odbio je zahtev podnosioca za reviziju, smatrajući *"[...] da su presudama nižestepenih sudova pravilno primenjene materijalne odredbe i da presude nisu zahvaćene bitnim povredama odredaba parničnog postupka na koje se ukazuje revizijom"*.

17. Dana 29. aprila 2009. godine, podnosilac je podneo zahtev za ponavljanje postupka Okružnom sudu u Prištini, tvrdeći da je pronašao nove dokaze, kojima se navodno potvrđuje da je *"sudija [...] bio subjektivan u odlučivanju ove stvari obzirom da je on u srodstvu sa tuženim – sestrić i ujak [...]."*

18. Dana 4. aprila 2011. godine, Okružni sud u Prištini (rešenje Ac. br. 534/2009) odbio je, kao neosnovan, zahtev podnosioca za ponavljanje postupka i obrazložio:

> *"[...] Navodi tužioca da je nakon donošenja odluke Vrhovnog suda Kosova, svojim istraživanjima došao do saznanja da je predmetni sudija prvostepenog suda bio pristrasan i odlučio na njegovu štetu, jer je bliski rođak [...] su neosnovani, neargumentovani i neodrživi pa su kao takvi i odbijeni, zbog toga što je još na prvom ročištu predsednik veća upoznao tužioca odnosno stranke u postupku sa sastavom veća i tužilac nije imao primedbe.*
>
> *[...] tužilac nije podneo ubedljive dokaze o tome u kom stepenu srodstva je sudija sa, kako se navodi, njegovim rođakom, obzirom da nije dovoljno samo da se kaže „da mu je rođak po majci" bez davanja nikakvih bližih objašnjenja.*
>
> *Obzirom da tužilac nije u svom predlogu podneo neki ubedljiv dokaz koji nije bio podnet u prethodnom parničnom postupku koji bi bio od uticaja na donošenje odluke u korist tužioca, sudija je ocenio da u konkretnoj situaciji nisu ispunjeni uslovi iz člana 232. sta 1. tačka g) u vezi člana 233. stav 2. ZPP za ponavljanje parničnog postupka, koji je okončan pravosnažnom presudom Vrhovnog suda Kosova Rev. I. br. 95/2008 od 18.12.2008. godine"*.

19. Podnosilac zahteva je podneo žalbu Vrhovnom sudu na rešenje Okružnog suda zbog *"pogrešnog i nepotpunog utvrđivanja činjeničnog stanja i pogrešne primene materijalnog prava"*. On je tražio od Vrhovnog suda *"da se pobijano rešenje ukine ili preinači i predlog za ponavljanje postupka usvoji."*

20. Nakon reorganizacije pravnog sistema na Kosovu 2013. godine, Vrhovni sud je preneo predmet podnosioca zahteva za odlučivanje Apelacionom sudu kao nadležnom drugostepenom sudu.

21. Dana 5. novembra 2013. godine, Apelacioni sud (rešenje CA. br. 5315/2012) je odbio, kao neosnovanu, žalbu podnosioca i potvrdio rešenje Okružnog suda. Apelacioni sud je obrazložio svoje rešenje na sledeći način:

> *"[...] Ceneći žalbene navode kojima se ukazuje na pogrešno utvrđeno činjenično stanje, veće ovog suda je našlo da su isti takođe neosnovani, obzirom da je prvostepeni sud činjenice utvrdio na osnovu podnetih dokaza, dok na tužioca pada teret [...] da navode iznete u predlogu za ponavljanje postupka obrazlaže odgovarajućim dokazima i potkrepi ih na odgovarajući način".*

22. Podnosilac je podneo zahtev za zaštitu zakonitosti Državnom tužiocu na rešenje Okružnog suda i rešenje Apelacionog suda.

23. Dana 10. februara 2014. godine, Državni tužilac (obaveštenje KMLC. br. 7/14) odbio je zahtev podnosioca za zaštitu zakonitosti, smatrajući *"[...] nakon ispitivanja oba rešenja i razmatranja i drugih spisa premeta dostavljenih od suda, nisam našao zakonski osnov za podizanje vanrednog pravnog sredstva – zahteva za zaštitu zakonitosti "*.

Navodi podnosioca zahteva

24. Podnosilac zahteva tvrdi *"[...] ukoliko bi predmetnu stvar sudio nepristrasni sudija, on bi sigurno uzeo u obzir dokaze podnete sudu što bi ubedljivo ojačali osnov tužbenog zahteva tužioca "*.

25. Podnosilac zahteva, u nastavku, tvrdi da *"[...] sud nije uopšte govorio o novom predloženom dokazu, koji je predat sudu."*

26. Dakle, podnosilac zahteva tvrdi da su Okružni sud, Apelacioni sud i Državni tužilac, odbijajući njegov zahtev za ponavljanje postupka, povredili njegova prava garantovana Ustavom, tačnije članom 31. [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje] i članom 54. [Sudska

Zaštita Prava] i njegova prava garantovana EKLJP, odnosno članom 6. [Pravo na pravično suđenje] i članom 14. [Zabrana diskriminacije].

27. Podnosilac zahteva, u nastavku, tvrdi da su redovni sudovi povredili *"Član 19. Zakona o prometu nepokretnosti, članove 458, 527, 528 i 533. ZOO* [Zakon o obligacionim odnosima] *[...]"* kada su odbili njegov zahtev za ponovno otvaranje njegovog slučaja.

28. Podnosilac zahteva zaključuje, tražeći od Suda:

> "[...] da uspostavi izgubljeno pravo preče kupovine podnosiocu, i poništi kao protivustavne, proizvoljne i protivzakonita rešenja Okružnog suda Ac. br. 534/09 od 04.04 2011. godine, rešenja Apelacionog suda Ca. br. 5315/2012 od 05.11 2013. godine i dopisa Državnog tužilaštva KMLC br. 7/14 od 10.02 2014. godine, na osnovu gore navedenih dokaza.
>
> *Sudu predlažemo da pozove sudiju Osnovnog suda u Kačaniku [...]na sednici glavnog razmatranja ili prethodno kako bi se izjasnio o navodu podnosioca zahteva [...]. Sud može službeno tražiti od kancelarije za civilno stanje dokaz da je devojačko prezime njegove majke [...]."*

Prihvatljivost zahteva

29. Sud prvo treba da ispita da li je podnosilac zahteva ispunio uslove za prihvatljivost, koji su utvrđeni Ustavom i dalje obrazloženi Zakonom i Poslovnikom.

30. U tom smislu, Sud se poziva na član 113. Ustava, koji propisuje:

> *"1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.*
>
> *[...]*
>
> *7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom".*

31. Pored toga, član 49. Zakona, propisuje:

> *"Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku".*

32. Sud primećuje da je podnosilac, u vezi sa zahtevom za ponavljanje postupka u njegovom slučaju, tražio zaštitu svojih prava pred Okružnim i Apelacionim sudom i Kancelarijom Glavnog državnog tužioca.

33. Sud, takođe, primećuje da je podnosilac zahteva primio obaveštenje Kancelarije Glavnog državnog tužioca 3. marta 2014. godine, i da je podneo zahtev Sudu 15. maja 2014. godine.

34. Shodno tome, Sud smatra da je podnosilac zahteva ovlašćena stranka, da je iscrpeo sva pravna sredstva raspoloživa prema važećem zakonu i da je podneo zahtev u roku od četiri meseca.

35. Međutim, Sud mora, takođe, da uzme u obzir član 48. Zakona i pravilo 36 Poslovnika.

Član 48. Zakona

"Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori".

Pravilo 36 Poslovnika

(2) Sud odbacuje zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključi: […] d) da podnosilac zahteva nije u dovoljnoj meri potkrepeo svoju tvrdnju".

36. Podnosilac zahteva, kao što je gore navedeno, osporava obaveštenje Državnog tužioca (KMLC. br. 7/14 od 10. februara 2014. godine), rešenje (CA. br. 5315/2012 od 5. novembra 2013. godine) Apelacionog suda, kao i rešenje (Ac. br. 534/2009 od 4. aprila 2011. godine) Okružnog suda, navodeći povredu prava na pravično i nepristrasno suđenje, koje je garantovano Ustavom i EKLJP.

37. Zapravo, podnosilac zahteva tvrdi da su Okružni sud, Apelacioni sud i Kancelarija Glavnog državnog tužioca odbili njegov zahtev za ponavljanje postupka *"iako su dokazi koje je podneo imali jak osnov da se naloži ponavljanje postupka"*.

38. U tom smislu, Sud primećuje da su Okružni i Apelacioni sud obrazložili svoja rešenja u pogledu tvrdnji podnosioca zahteva, dok ga je Državni tužilac obavestio da nema pravnog osnova da bi se podneo zahtev za zaštitu zakonitosti.

39. U tom smislu, Sud se poziva na obrazloženje Okružnog suda, koje se bavi tvrdnjama podnosioca zahteva pokrenutim pred Ustavnim sudom. Okružni sud zaključuje:

> *"[...] Predlog za ponavljanje postupka zbog saznanja o novim činjenicama može se podneti jedino kada stranka, bez njegove krivice, nije mogla da podnese ove okolnosti pre okončanja ranijeg postupka pravosnažnom sudskom odlukom, što u konkretnom predmetu nije slučaj. Kod ponavljanja postupka sud isto tako se ne upušta u pitanje da li su sudovi svojim odlukama pravilno i potpuno utvrdili činjenično stanje, obzriom da su odluke konačne, nego jedino proverava nove činjenice i okolnosti, ako postoje, za koje se smatra da su mogle biti od uticaja na drugačije odlučivanje, u kom slučaju ponavljanje postupka bi bilo dozvoljeno. Međutim, u konkretnom slučaju predlozi tužioca ne ispunjavaju zakonske zahteve, obzirom da nisu specifikovane okolnosti iz kojih bi se moglo zaključiti da postoji neki od zakonskih osnova za izuzeće sudije koji se propisuju članom 68.4 ZPP* [Zakon o parničnom postupku]*."*

40. Pored toga, Sud se, takođe, poziva na obrazloženje Apelacionog suda, navodeći *"[...] tužilac nije izneo niti je sudu predao neki dokaz kojim bi obrazložio predlog za ponavljanje postupka, čineći ga osnovanim. U svom predlogu tužilac prosto iznosi svoje navode i neka svoja saznaja, ali ih ne obrazlaže nijednim dokazom koji bi iste činio osnovanim."*

41. Konačno, Sud se poziva na odgovor Državnog tužioca, navodeći: *"[...] Nisam našao zakonski osnov [...] za podizanje zahteva za zaštitu zakonitosti."*

42. Pored toga, podnosilac zahteva nije tačno pojasnio kako su i zašto osporena rešenja, kojima je odbijeno da se ponovi postupak, izazvala povredu njegovih individualnih prava i sloboda garantovanih Ustavom, niti je izneo dokaze koji opravdavaju tvrdnju takve povrede.

43. U tom smislu, Sud naglašava da nije dužnost Ustavnog suda da se bavi greškama u činjenicama ili zakonu (zakonitost) navodno počinjenih od strane javnih organa, osim ili u meri u kojoj su mogle povrediti prava i slobode zaštićene Ustavom (ustavnost).

44. Ustavni sud, takođe, ponavlja da ne deluje kao sud četvrtog stepena, u pogledu odluka donetih od strane redovnih sudova ili drugih javnih organa. Uloga je redovnih sudova ili drugih javnih organa, kada je primenjivo, da tumače i primenjuju relativna pravila procesnog i materijalnog prava (Vidi: *mutatis mutandis*, *García Ruiz protiv*

Španije, br. 30544/96, ESLJP, presuda od 21. januara 1999. godine, stav 28. Vidi takođe: slučaj Ustavnog suda br. KI70/11, *podnosioci zahteva Faik Hima, Magbule Hima i Bestar Hima*, rešenje o neprihvatljivosti od 16. decembra 2011. godine).

45. Ustavni sud može samo da razmotri da li su postupci, gledano u celini. sprovedeni na takav način da je podnosilac zahteva dobio pravično suđenje (Vidi: *inter alia*, *Edwards protiv Ujedinjenog Kraljevstva,* br. 13071/87, izveštaj Evropske komisije o ljudskim pravima od 10. jula 1991. godine).

46. Sud smatra da su postupci pred Okružnim sudom, Apelacionim sudom i odbijanje njegovog predloga da se podnese zahtev za zaštitu zakonitosti od strane Kancelarije Glavnog državnog tužioca bili pravični i obrazloženi (Vidi: *mutatis mutandis, Shub protiv Litvanije,* br. 17064/06, ESLJP, odluka od 30. juna 2009. godine).

47. U ovom slučaju, Sud primećuje da podnosilac zahteva nije podneo nikakav *prima facie* dokaz koji ukazuje na povredu njegovih prava prema Ustavu (Vidi: *Vanek protiv Slovačke Republike,* br. 53363/99, ESLJP, odluka od 31. maja 2005. godine) i nije precizirao kako navedeni članovi Ustava potkrepljuju njegovu tvrdnju, kao što se propisuje članom 113.7 Ustava i članom 48. Zakona.

48. Konačno, Sud primećuje da podnosilac zahteva traži od Suda da održi raspravu o njegovom slučaju. Sud smatra da ne postoje pitanja o činjenicama ili o zakonu u vezi sa njegovom ustavnom žalbom koja bi mogla da se razjasne. Dakle, Sud zaključuje da zahtev ne ispunjava uslove propisane pravilom 39 [Pravo na raspravu i odustajanje] Poslovnika i stoga se odbija.

49. Kao rezime, tvrdnje podnosioca zahteva o povredi njegovih prava i sloboda prema Ustavu i EKLJP, neodržive su i nisu dokazane i stoga, očigledno neosnovane.

50. Iz gore navedenih razloga, Sud smatra da je, u skladu sa članom 48. Zakona i pravilom 36 (2) d), zahtev neprihvatljiv.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7. Ustava, članom 48. Zakona, pravilima 36 (2) d) i 56 (b) Poslovnika o radu, dana 8. decembra 2014. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20.4 Zakona;

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Almiro Rodrigues

Predsednik Ustavnog suda
Prof. dr Enver Hasani

KI130/14, podnosilac zahteva: Fidan Hyseni, ocena ustavnosti presude Pml. br. 107/2014 Vrhovnog suda Republike Kosova od 30. maja 2014. godine

KI 130/14, rešenje o neprihvatljivosti od 9. decembra 2014. godine, objavljeno 10. februara 2015. godine

Ključne reči: *individualni zahtev, krivični postupak, pravo na pravno sredstvo, krivično delo ugrožavanje javnog saobraćaja, očigledno neosnovan zahtev*

Vrhovni sud Kosova je presudom Pml. br. 107/2014 od 30. maja 2014. godine odbio zahtev podnosioca za zaštitu zakonitosti, kao neosnovan, u vezi sa njegovom kaznom zatvora od 6 meseci za krivično delo ugrožavanje javnog saobraćaja.

Podnosilac zahteve je, između ostalog, tvrdio da su Apelacioni sud i Vrhovni sud povredili njegovo pravo na pravno sredstvo, garantovano članom 32. Ustava, jer nije primio povratnicu prijema presude Osnovnog suda u Mitrovici.

Ustavni sud je utvrdio da su redovni sudovi obrazložili svoje odluke kada su odbacili žalbu podnosioca zahteva kao neblagovremenu i zaključili da sprovedeni postupci nisu bili nepravični ili proizvoljni. Podnosilac zahteva nije ni na jedan način uspeo da obrazloži svoje tvrdnje o ustavnim povredama i stoga, u skladu sa pravilom 36 (2) b) Poslovnika, zahteva podnosioca je proglašen neprihvatljivim kao očigledno neosnovanu.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI130/14
Podnosilac
Fidan Hyseni
Ocena ustavnosti presude Pml. br. 107/2014 Vrhovnog suda Republike Kosovo od 30. maja 2014. godine

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo g. Fidan Hyseni sa prebivalištem u Mitrovici (u daljem tekstu: podnosilac zahteva). Njega zastupa g. Gani Rexha, advokat iz Mitrovice.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava presudu Pml. br. 107/2014 Vrhovnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Vrhovni sud) od 30. maja 2014. godine, u vezi sa rešenjem PA1. br. 320/2014 Apelacionog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Apelacioni sud) od 27. marta 2014. godine.

3. Poslednja odluka (presuda Pml. br 107/2014 od 30. maja 2014. godine) uručena je podnosiocu zahteva neodređenog datuma.

Predmetna stvar

4. Predmetna stvar je zahtev za ocenu ustavnosti osporene presude i osporene odluke, kojom su navodno povređena prava podnosioca zahteva garantovana članom 32 [Pravo na Pravno Sredstvo] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), članom 14, stav 5

Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima i članom 2 [Pravo na obrazovanje] Protokola Evropske konvencije o ljudskim pravima (u daljem tekstu: Protokol EKLJP).

Pravni osnov

5. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava, članu 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 56 Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

6. Dana 18. avgusta 2014. godine, podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

7. Dana 5. septembra 2014. godine, predsednik Suda je odlukom GJR. KI130/14 imenovao sudiju Snezhanu Botusharovu za sudiju izvestioca i odlukom KSH. KI130/14 imenovao Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Robert Carolan (predsedavajući), Almiro Rodrigues i Enver Hasani.

8. Dana 15. septembra 2014. godine, Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva i tražio da podnese punomoćje za zastupnika, koga je naveo u svom zahtevu.

9. Dana 22. septembra 2014. godine, podnosilac zahteva je podneo tražena dokumenta Sudu.

10. Dana 15. oktobra 2014. godine, Sud je obavestio Vrhovni i Apelacioni sud o registraciji zahteva i poslao im kopiju zahteva.

11. Dana 9. decembra 2014. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i preporučilo Sudu, u punom sastavu, neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

12. Dana 5. decembra 2012. godine, Opštinsko javno tužilaštvo u Mitrovici je podiglo krivičnu prijavu protiv podnosioca zahteva, na osnovu sumnji da je izvršio krivično delo ugrožavanje javnog saobraćaja.

13. Dana 29. januara 2014. godine, Osnovni sud u Mitrovici (presuda P. br. 168/2012) je osudio podnosioca zahteva kaznom zatvora u trajanju od šest (6) meseci, zbog krivičnog dela za koje ga tereti Opštinsko javno tužilaštvo. Osnovni sud je, takođe, izrekao dopunsku kaznu

podnosiocu zahteva, kojom mu je zabranjeno da upravlja motornim vozilima jednu (1) godinu.

14. Podnosilac zahteva je uložio žalbu na presudu Osnovnog suda, Apelacionom sudu zbog *"bitne povrede odredaba krivičnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, povrede krivičnog zakona, odluke o kazni i odluke o izricanju dopunske kazne."*

15. Dana 27. marta 2014. godine, Apelacioni sud (rešenje PA1. br. 320/2014) je odbacio žalbu podnosioca zahteva, kao neblagovremenu. U svom rešenju, Apelacioni sud smatra:

> *"[...] žalba branioca optuženog [...] je neblagovremena.*
>
> *Iz spisa predmeta, tačnije iz otpremnice za ličnu dostavu proizilazi da je presuda prvostepenog suda, P.br. 168/2012 od 29.01.2014. godine, uručena optuženom dana 30.01.2014. godine i da je optuženi prijem osporene presude potvrdio svojim potpisom. Branilac optuženog je žalbu protiv osporene presude podneo sudu dana 24.02.2014. godine. Imajući u vidu da je žalba protiv presude dozvoljena u roku od 15 dana od dana prijema presude od strane optuženog, u ovom slučaju proizilazi da je žalba branioca optuženog podneta posle isteka zakonskog roka, te je shodno tome odlučeno kao u izreci ovog rešenja."*

16. Podnosilac je podneo zahtev za zaštitu zakonitosti Vrhovnom sudu zbog *"bitne povrede odredaba krivičnog postupka"*. U svom zahtevu podnosilac tvrdi:

> *"[...] prvostepena presuda nije dostavljena optuženom, kao i da on svojim potpisom nije potvrdio prijem presude. Iz spisa predmeta, a naročito iz otpremnice za ličnu dostavu, utvrđuje se činjenica da potpis nije lični potpis optuženog već da je neko drugi umesto njega potpisao prijem presude."*

17. Dana 30. maja 2014. godine, Vrhovni sud (presuda Pml. br. 107/2014) je odbio zahtev podnosioca za zaštitu zakonitosti, i tvrdi sledeće:

> *"[...] zahtev za zaštitu zakonitosti nije osnovan. [...] u spisima predmeta [...] se nalazi otpremnica za dostavu prvostepene presude osuđenom. U toj dostavnici su naznačeni ime, prezime i adresa osuđenog, broj i datum presude, potpis osuđenog. U otpremnici ne postoji naznaka o eventualnoj primedbi. Shodno tome, ovaj sud utvrđuje da su prilikom dostave prvostepene*

presude osuđenom poštovani zakonski propisi za ličnu dostavu presude."

Navodi podnosioca

18. Podnosilac zahteva tvrdi da su Apelacioni i Vrhovni sud povredili njegova prava garantovana članom 32 [Pravo na Pravno Sredstvo] Ustava, članom 14, stav 5 Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima i članom 2 [Pravo na obrazovanje] Protokola EKLJP.

19. Podnosilac zahteva tvrdi *"Optuženom uopšte nije dostavljena prvostepena presuda."* U tom smislu, on tvrdi da su njegova prava *"na izjavljivanje žalbe protiv prvostepene presude"* povređena, jer je prema njemu "Apelacioni sud bio dužan *[...] da utvrdi činjenicu da li je optuženi lično primio prvostepenu presudu, a da se tek nakon toga upušta u ročnost žalbe."*

20. Pored toga, podnosilac zahteva tvrdi *"ne stoji ni nalaženje Vrhovnog suda u Prištini da su prilikom dostave prvostepene presude osuđenom poštovani zakonski propisi za ličnu dostavu presude."*

21. Podnosilac zahteva zaključuje, tražeći od Suda:

"[...] Da presudu Vrhovnog suda Kosova, Pml. br. 107/2014 od 30.05.2014. godine i rešenje Apelacionog suda u Prištini, PA1. br. 320/2014 od 30.05.2014. godine, proglasi nevažećim kao rezultat povrede prava na pravno sredstvo i da predmet vrati Vrhovnom sudu Kosova u Prištini na ponovno suđenje."

Prihvatljivost zahteva

22. Sud ispituje da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti, koji su predviđeni Ustavom i dalje utvrđeni Zakonom i Poslovnikom.

23. U tom smislu, Sud se poziva na pravila 36 (2) (b) Poslovnika, koja propisuju:

(2) Sud proglašava zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključi:

[...]

(b) da iznete činjenice ni na koji način ne opravdavaju tvrdnju o kršenju ustavnih prava,

[...]"

24. Kao što je gore navedeno, u suštini, podnosilac zahteva se žali da je njegovo pravo na pravna sredstva povređeno od strane Apelacionog i Vrhovnog suda, jer navodno on nije primio niti potpisao, povratnicu prijema presude Osnovnog suda.

25. Sud uzima u obzir tvrdnje podnosioca zahteva da je njegovo pravo na pravno sredstvo povređeno nakon navodnog propusta Apelacionog i Vrhovnog suda, da u potpunosti ispoštuju odredbe krivičnog postupka, kada su mu uručili presudu Osnovnog suda.

26. Međutim, Sud takođe primećuje, da je Apelacioni sud obrazložio svoje rešenje, kada je odbio žalbu podnosioca kao neblagovremenu, pozivajući se na odredbe zakona. Pored toga, Sud takođe primećuje, da je u postupku ocene zaštite zakonitosti, Vrhovni sud obrazložio svoju presudu u vezi sa tim navodima podnosioca zahteva.

27. U tom smislu, Sud nalazi da ono što pokreće podnosilac zahteva predstavlja pitanje zakonitosti, a ne ustavnosti.

28. S tim u vezi, Sud podseća na obrazloženje Vrhovnog suda u odgovoru na tvrdnju podnosioca zahteva, o povredi zakona o krivičnom postupku navodno počinjene od strane Apelacionog suda kada je odbio njegovu žalbu kao neblagovremenu. Vrhovni sud tvrdi:

> *"[...] Rešenjem Apelacionog suda [...] ova žalba je odbačena kao neblagovremena, jer rok za podnošenje žalbe branioca osuđenog teče od dana kada je presuda uručena osuđenom, a u konkretnom slučaju žalba branioca je podneta posle isteka zakonskog roka."*

29. Osim toga, Sud takođe podseća na obrazloženje Vrhovnog suda, u vezi sa tvrdnjama podnosioca zahteva o *"eventualnoj zloupotrebi prilikom dostave presude"*. Vrhovni sud smatra sledeće:

> *"Shodno tome, a pitanje koje se potencira u zahtevu za zaštitu zakonitosti nije pitanje koje ovaj sud može da razmatra, već drugim sredstvima kojima se mogu utvrditi eventualne zloupotrebe prilikom dostave presude."*

30. U tom smislu, Sud naglašava da nije dužnost Ustavnog suda da se bavi greškama u činjenicama ili zakonu (zakonitost) navodno počinjenim od strane Vrhovnog suda, osim i u meri u kojoj su mogle povrediti prava i slobode zaštićene Ustavom (ustavnost).

31. Ustavni sud u nastavku ponavlja da nije njegova dužnost, prema Ustavu, da deluje kao sud četvrtog stepena u pogledu odluka donetih

od strane redovnih sudova. Uloga redovnih sudova je da tumače i primenjuju relativna pravila procesnog i materijalnog prava (Vidi slučaj: *Garcia Ruiz protiv Španije*, br. 30544/96, ESLJP, presuda od 21. januara 1999. godine; vidi i slučaj: KI70/11 podnosilac zahteva *Faik Hima, Magbule Hima i Bestar Hima*, Ustavni sud, rešenje o neprihvatljivosti od 16. decembra 2011. godine). Sama činjenica da podnosilac zahteva nije zadovoljan ishodom postupka u njegovom slučaju, ne daje mu pravo da pokrene argumentovanu tužbu o povredi prava zaštićenih Ustavom.

32. Ustavni sud može samo da razmotri da li su dokazi bili izneti na pravilan način i da li je postupak, gledano u celini, sproveden na takav način da je podnosilac zahteva dobio pravično suđenje (vidi, *inter alia,* slučaj *Edwards protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, zahtev br. 13071/87, Izveštaj Evropske komisije za ljudska prava, usvojen 10. jula 1991. godine).

33. S tim u vezi, Sud primećuje da je obrazloženje u presudi Vrhovnog suda, koje se odnosi na tvrdnje podnosioca zahteva da mu nije uručena presuda Osnovnog suda u skladu sa odredbama Zakona o Krivičnom Postupku, jasno i nakon što je ocenio sve postupke, Sud je takođe našao da postupak pred Apelacionim i Osnovnim sudom nije bio nepravičan i proizvoljan (Vidi *Shub protiv Litvanije,* br. 17064/06, ESLJP, odluka od 30. juna 2009. godine).

34. U ovom slučaju Sud smatra, da činjenice iznete od strane podnosioca zahteva ni na koji način ne opravdaju navodne povrede ustavnih prava, na koje se poziva podnosilac zahteva.

35. Shodno tome, zahtev je očigledno neosnovan i treba se proglasiti neprihvatljivim, u skladu sa pravilima 36 (2) (b) Poslovnika.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava i pravilima 36 (2) (b) i 56 (b) Poslovnika, dana 9. decembra 2014. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4 Zakona;

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Snezhana Botusharova

Predsednik Ustavnog suda
Prof. dr Enver Hasani

KI80/14 i KI 93/14, podnosioci zahteva: Gazmend Musollaj i Nezir Kerrellaj, ocena ustavnosti presude Pml. br. 166/13 Vrhovnog suda Kosova od 6. novembra 2013. godine

KI 80/14_KI 93/14, rešenje o neprihvatljivosti od 25. novembra 2014. godine, objavljeno 11. februara 2015. godine

Ključne reči: *individualni zahtev, krivični postupak, kazna dugoročnim zatvorom, krivična dela teško ubistvo i neovlašćeno posedovanje oružja, pravo na pravično i nepristrasno suđenje, jednakost pred zakonom, sprovođenje međunarodnog prava, neblagovremen zahtev*

Vrhovni sud Kosova je presudom Pml. br. 166/13 od 6. novembra 2013. godine odbio kao neosnovane zahteve podnosilaca za zaštitu zakonitosti, ocenjujući da su nižestepeni sudovi pravično primenili krivični zakon kada su proglasili podnosioce zahteva krivim u vezi sa izvršenjem krivičnih dela teško ubistvo u saučesništvu i neovlašćeno posedovanje oružja.

Podnosilac zahteva Gazmend Musollaj (KI80/14) je tvrdio da je povređen stav 4, člana 33. Ustava o Načelu Legaliteta i Proporcionalnosti u Krivičnim Postupcima, dok je podnosilac zahteva Nezir Kerrellaj (KI93/14) tvrdio da je povređen član 3 o Jednakosti pred zakonom, član 19 o Sprovođenju Međunarodnog Prava i član 31 o Pravu na Pravično i Nepristrasno Suđenje Ustava.

Ustavni sud je utvrdio da su zahtevi podnosilaca podneti van zakonskog roka od 4 meseca. Zahtevi su proglašeni neprihvatljivim, jer nisu podneti u zakonom roku propisanom članom 49. Zakona i dalje preciziranom u pravilu 36 (1) c) Poslovnika.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučajevima br. KI80/14 i KI93/14
Podnosioci
Gazmend Musollaj i Nezir Kerrellaj
Ocena ustavnosti presude Pml. br. 166/13
Vrhovnog suda Republike Kosovo
od 6. novembra 2013. godine

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahteve su podeli g. Gazmend Musollaj iz sela Đurakovac, opština Istok i g. Nezir Kerrellaj iz sela Srbobran, opština Istok (u daljem tekstu: podnosioci zahteva). G. Gazmenda Musollaja (KI80/14) zastupa g. Zenel Mekaj, advokat iz Peći, dok g. Nezira Kerrellaja (KI93/14) zastupa g. Zeqir Berdynaj, advokat iz Peći.

Osporena odluka

2. Podnosioci zahteva osporavaju presudu Pml. br. 166/13 od 6. novembra 2013. godine, Vrhovnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Vrhovni sud), kojom je odbijen, kao neosnovan, njihov zahtev za zaštitu zakonitosti.

3. Osporena presuda je uručena podnosiocima zahteva 23. decembra 2013. godine.

Predmetna stvar

4. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporene presude Vrhovnog suda.

5. Podnosilac zahteva Gazmend Musollaj (KI80/14) tvrdi da je osporenom presudom *"povređeno njegovo ustavno pravo garantovano članom 33 [Načelo Legaliteta i Proporcionalnosti u Krivičnim Postupcima] stav 4 Ustava Republike Kosovo"*. (u daljem tekstu: Ustav)

6. Podnosilac zahteva Nezir Kerrellaj (KI93/14) tvrdi da su osporenom presudom *"povređena njegova prava garantovana Ustavom, odnosno član 3 [Jednakost Pred Zakonom], član 19 [Sprovođenje Međunarodnog Prava] i član 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje]."*

Pravni osnov

7. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava, članu 22. i 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon), i pravilu 29 Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

8. Dana 8. maja 2014. godine, podnosilac Gazmend Musollaj je podneo zahtev (KI80/14) Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud). Dana 22. maja 2014. godine, podnosilac Nezir Kerrellaj je podneo zahtev (KI93/14) Sudu.

9. Dana 10. juna 2014. godine, predsednik Suda je imenovao sudiju Almira Rodriguesa za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Altay Suroy (predsedavajući), Kadri Kryeziu i Arta Rama-Hajrizi.

10. Dana 18. juna 2014. godine u skladu sa pravilom 37 (1) Poslovnika, predsednik je naložio da se zahtev KI93/14 spoji sa zahtevom KI80/14 i da sudija izvestilac i Veće za razmatranje u oba slučaja (KI80/14 i KI93/14) budu isti, kao što je odlučeno u zahtevu KI80/14.

11. Dana 20. juna 2014. godine, Sud je obavestio podnosioce o registraciji zahteva KI80/14 i KI93/14 o spajanju ova dva zahteva. Sud je, takođe, tražio od podnosilaca zahteva da podnesu punomoćje za g. Zenela Mekaja i za g. Zeqira Berdynaja, kao i da kompletiraju svoje zahteve. Istog dana, Sud je poslao kopiju ovih zahteva Apelacionom sudu.

12. Dana 30. juna 2014. godine, podnosilac Gazmend Musollaj (KI80/14) je podneo dodatna dokumenta, tražena od strane Suda.

13. Dana 4. septembra 2014. godine, Sud je tražio od Osnovnog suda u Peći da dostavi kopiju povratnice, koja ukazuje na datum kada je podnosiocima zahteva uručena osporena presuda Vrhovnog suda.

14. Dana 12. septembra 2014. godine, podnosilac Nezir Kerrellaj (KI93/13) je podneo dodatna dokumenta tražena od strane Suda.

15. Dana 16. septembra 2014. godine, Osnovni sud u Peći je podneo dodatne informacije, tražene od strane Suda.

16. Dana 18. septembra 2014. godine, Sud je poslao kopiju zahteva KI80/14 i KI93/14 Vrhovnom sudu.

17. Dana 25. novembra 2014. godine, Veće za razmatranje je razmatralo izveštaj sudije izvestioca i preporučilo Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

18. Dana 29. marta 2012. godine, Okružni sud u Peći (presuda P. br. 473/11) je proglasio podnosioce zahteva krivim za krivično delo teško ubistvo u saizvršilaštvu. Podnosilac zahteva Gazmend Musollaj (KI80/14) je takođe proglašen krivim za krivično delo neovlašćeno vlasništvo, kontrola, posedovanje ili upotreba oružja.

19. Podnosilac zahteva Gazmend Musollaj (KI80/14) je osuđen kaznom zatvora u trajanju od dvadeset i sedam (27) godina dugotrajnog zatvora, dok je podnosilac zahteva, Nezir Kerrellaj (KI93/14) osuđen kaznom zatvora u trajanju od petnaest (15) godina.

20. Javni tužilac Okružnog suda u Peći i zastupnik oštećenog Z. A. podneli su žalbe Vrhovnom sudu na presudu Okružnog suda u Peći u vezi sa trajanjem kazne.

21. Dana 12. decembra 2012. godine, Vrhovni sud (presuda Ap. br. 391/2012) je zamenio prethodnu kaznu podnosiocu zahteva Gazmendu Musollaju (KI80/14) sa trideset i dve (32) godine dugotrajnog zatvora, dok je prethodnu kaznu podnosiocu zahteva Neziru Kerrelaju (KI93/14) zamenio sa trideset (30) godina dugotrajnog zatvora.

22. Podnosioci zahteva su uložili žalbu Vrhovnom sudu na presudu Vrhovnog suda (Ap. br. 391/2012 od 12. decembra 2012. godine).

23. Dana 21. marta 2013. godine, Vrhovni sud (presuda Pa. II. br. 1/2013) je odbio kao neosnovane žalbe podnosilaca zahteva i potvrdio presudu Vrhovnog suda.

24. Podnosioci su podneli zahtev za zaštitu zakonitosti Vrhovnom sudu na navedenu presudu.

25. Dana 6. novembra 2013. godine, Vrhovni sud (presuda Pml. br. 166/2013) odbio je kao neosnovane zahteve podnosilaca za zaštitu zakonitosti, smatrajući *"[...] da su prvostepeni, drugostepeni, a takođe i trećestepeni sud pravilno primenili Krivični zakon kada su zaključili da se u delima osuđenih ostvaruju sva obeležja krivičnog dela zbog kojih su osuđeni proglašeni krivim [...]"*.

Navodi podnosioca

26. Podnosilac zahteva Gazmend Musollaj (KI80/14) tvrdi povredu stava 4. člana 33. [Načelo Legaliteta i Proporcionalnosti u Krivičnim Postupcima] Ustava. On tvrdi:

> *"[...] prekršeno je opšte načelo gde se treba postupiti u njegovu korist, zato što je osuđeni Musollaj od strane prvostepenog suda osuđen za napred pomenuta krivična dela dugoročnom kaznom zatvora u trajanju od 27 godina, dok je drugostepeni sud preinačio odluku prvostepenog suda i izrekao dugoročnu kaznu zatvora u trajanju od 30 godina, bez stupanja na snagu novog Krivičnog zakonika, dok je trećestepeni sud na održanoj sednici odbio žalbe branilaca, i potvrdio presudu drugostepenog suda nakon stupanja na snagu novog Krivičnog zakonika, što znači da odluka još uvek nije bila pravosnažna"*.

27. Podnosilac zahteva Nezir Kerrellaj (KI93/14) tvrdi povredu člana 3. [Jednakost Pred Zakonom], člana 19. [Sprovođenje Međunarodnog Prava] i člana 31. [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje] Ustava. On tvrdi:

> *"[...] U ovom slučaju, potrebno je poštovati zakon koji je povoljniji za optuženog, dakle zakon koji je bio na snazi u periodu izvršenja krivičnog dela, i izrečena je kazna od 15 godina, a mogla je da mu bude izrečena kazna zatvora od najviše 20 godina, a ne od 30 godina, kao što su učinili Sudovi [...]"*.

Prihvatljivost zahteva

28. Sud ispituje da li su podnosioci zahteva ispunili uslove prihvatljivosti, koji su utvrđeni Ustavom i dodatno obrazloženi Zakonom i Poslovnikom.

29. U tom smislu, Sud se poziva na član 49. Zakona koji propisuje:

> *"Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku. […]".*

30. Sud uzima u obzir i pravilo 36 (1) (c) Poslovnika, koje propisuje:

> *"(1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve:* […] (c*) samo ako je zahtev podnet u roku od četiri meseca od dana kada je odluka o poslednjem delotvornom pravnom sredstvu dostavljena podnosiocu zahteva […]".*

31. Sud primećuje da je osporena presuda uručena podnosiocima zahteva 23. decembra 2013. godine.

32. Sud primećuje da je podnosilac Gazmend Musollaj (KI80/14) podneo svoj zahtev 8. maja 2014. godine, dok je podnosilac Nezir Kerrellaj (KI93/14) podneo svoj zahtev 22. maja 2014. godine.

33. Dakle, Sud smatra da su podnosioci podneli svoje zahteve Sudu nakon roka od četiri meseca, propisanog članom 49. Zakona i pravilom 36. (1) (c) Poslovnika.

34. Sud podseća da je svrha pravila od četiri meseca iz člana 49. Zakona i pravila 36. (1) (c) Poslovnika, da promoviše pravnu sigurnost, da obezbedi da se predmeti koji pokreću pitanja u vezi sa Ustavom razmatraju u razumnom vremenskom roku i da prethodne odluke ne budu stalno otvorene za osporavanje (Vidi slučaj: *O'Loughlin i drugi protiv Ujedinjenog Kraljevstva,* br. 23274/04, ESLJP, odluka od 25. avgusta 2005. godine).

35. Shodno tome, zahtev je neblagovremen i mora biti odbijen kao neprihvatljiv u skladu sa članom 49. Zakona i pravilom 36. (1) (c) Poslovnika.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 49. Zakona i pravilima 36. (1) (c) i 56. (b) Poslovnika o radu, 25. novembra 2014. godine, jednoglasno:

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI stranama ovu odluku;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u saglasnosti sa članom 20. stavom 4. Zakona i

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Almiro Rodrigues

Predsednik Ustavnog suda
Prof. dr Enver Hasani

KI97/14, podnosilac zahteva: Velibor Jokić, ocena ustavnosti rešenja PN. br. 610/2013 Apelacionog suda Kosova od 23. oktobra 2013. godine

KI 97/14, rešenje o neprihvatljivosti od 8. decembra 2014. godine, objavljeno 11. februara 2015. godine

Ključne reči: *individualni zahtev, parnični i krivični postupak, pravo na pravično i nepristrasno suđenje, pravo na sudsku zaštitu prava, zaštita imovine, subsidijarni tužilac, ratione materiae (predmetna nadležnost)*

Apelacioni sud Kosova je rešenjem PN. br. 610/2013 od 23. oktobra 2013. godine odlučio da je prvostepeni sud pravilno postupio kada je odbacio optužnicu podnosioca zahteva kao neosnovanu - kao subsidijarnog tužioca – podnetu protiv upravnika administracije Opštine Vitina.

Podnosilac zahteva je tvrdio, između ostalog, da mu je odbacivanjem optužnice od strane redovnih sudova uskraćen pristup pravdi i na taj način negirano i mirno posedovanje imovine. Podnosilac zahteva se pozvao na povredu prava na pravično i nepristrasno suđenje, pravo na pravno sredstvo, pravo na zaštitu imovine, koja su utvrđena članovima 31, 32 i 46. Ustava i relevantnim članovima Evropske konvencije o ljudskim pravima.

Ustavni sud je utvrdio da žalbe podnosioca zahteva u vezi sa krivičnim postupkom protiv upravnika administracije opštine Vitina ne spadaju u okviru prava na pravično suđenje iz člana 31. Ustava, i, štaviše, ti postupci nisu imali nikakav uticaj na njegova prava na mirno posedovanje imovine. Zahtev je proglašen neprihvatljivom u skladu sa pravilom 36 (3) e) Poslovnika, jer nije *ratione materiae* u skladu sa Ustavom.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI97/14
Podnosilac
Velibor Jokić
Ocena ustavnosti rešenja Apelacionog suda Kosova
PN. br. 610/2013 od 23. oktobra 2013. godine

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosilac zahteva je g. Velibor Jokić, sa prebivalištem u Srbiji.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava rešenje Apelacionog suda Kosova PN. br. 610/2013 od 23. oktobra 2013. godine, kojim se odbacila njegova žalba kao subsidijarnog tužioca. Ovo rešenje je uručeno podnosiocu zahteva 4. februara 2014. godine.

Predmetna stvar

3. Podnosilac zahteva tvrdi da su mu gore navedenim rešenjem Apelacionog suda povređena ustavna prava garantovana članom 24 [Jednakost pred Zakonom], članom 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje], članom 32 [Pravo na Pravno Sredstvo], članom 46 [Zaštita Imovine] i članom 54 [Sudska Zaštita Prava] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav). Podnosilac zahteva se poziva i na članove 6, 13 i 14 Evropske konvencije o ljudskim pravima (u daljem tekstu: EKLJP), kao i na član 1 Protokola 1 EKLJP.

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava, članu 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 56 (2) Poslovnika o radu (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 4. juna 2014. godine, podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

6. Dana 4. jula 2014. godine, predsednik je imenovao sudiju Artu Ramu-Hajrizi za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Robert Carolan (predsedavajući), Almiro Rodrigues i Ivan Čukalović.

7. Dana 18. novembra 2014. godine, Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva. Istog dana, kopija zahteva je dostavljena Apelacionom sudu Kosova.

8. Dana 8. decembra 2014. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i preporučilo Sudu, u punom sastavu, neprihvatljivost zahteva.

Činjenice slučaja

Što se tiče imovinskog zahteva podnosioca

9. Iz spisa predmeta proizilazi da podnosilac zahteva tvrdi vlasništvo nad dve zemljišne parcele, koje se nalaze u opštini Vitina. Navodno, vlasništvo podnosioca zahteva je potvrđeno od strane Opštinskog suda u Vitini 1994. godine.

10. Dana 11. marta 2004. godine, podnosilac je podneo zahtev Direkciji za urbanizam, katastar i zaštitu životne sredine Opštine Vitina, tražeći registraciju vlasništva nad ove dve parcele u Opštinskom katastru. Međutim, ovaj zahtev se nije realizovao. Podnosilac zahteva je tražio od Opštinskog suda u Vitini da primora izvršenje njegovog zahteva.

11. Dana 11. januara 2008. godine, Opštinski sud u Vitini je usvojio zahtev za prinudno izvršenje. Međutim, 24. septembra 2008. godine, upravnik administracije Opštine Vitina, X. S., očigledno je odbio tužbu podnosioca zahteva. Izgleda da je 6. marta 2008. godine odlukom br. 01-013/838, Skupština opštine Vitina naložila privremenu obustavu prenosa upisa imovine, koja je trenutno upisana na ime društvenih ili javnih preduzeća da se registruje na ime privatnih lica.

12. Podnosilac zahteva je, očigledno, preduzeo različite pravne korake protiv odbijanja da registruje imovinu na svoje ime. Izgleda da su ovi različiti postupci još uvek u toku, ali nisu predmet ovog zahteva.

Što se tiče krivičnog gonjenja podnetog od strane podnosioca

13. Godine 2009., podnosilac zahteva je podneo krivičnu prijavu protiv upravnika administracije Opštine Vitina. Podnosilac zahteva se predstavio kao "supsidijarni tužilac" prema Poglavlju V Zakonika o krivičnom postupku Kosova (UNMIK/REG/2003/26, izmenjen i dopunjen Zakonom br. 03/L-003 od 6. novembra 2008. godine). Podnosilac zahteva optužuje upravnika administracije za krivično delo "zloupotrebe službenog položaja ili ovlašćenja", prema članu 339, stav 1, Krivičnog zakona Kosova (UNMIK/REG/2003/25, izmenjen i dopunjen Zakonom br. 03/L-002 od 6. novembra 2008. godine).

14. Dana 12. oktobra 2012. godine, rešenjem UO. br. 48/2009, Opštinski sud u Vitini je odlučio da odbije optužbu podnosioca zahteva protiv upravnika administracije, jer postupak za koji se optužuje ne predstavljaju krivično delo. Opštinski sud smatra da je optuženi upravnik administracije samo sprovodio odluku Skupštine opštine od 6. marta 2008. godine.

15. Podnosilac zahteva je uložio žalbu na ovo rešenje Sudskom veću u punom sastavu. Podnosilac tvrdi da je podneo svoj zahtev za registraciju imovine 11. marta 2004. godine, dok Skupština opštine Vitina nije odlučila o privremenoj obustavi registracije imovine do 6. marta 2008. godine. Podnosilac zahteva tvrdi da neuspeh da registruje imovinu na svoje ime, tokom četiri godine pre donošenja odluke Skupštine opštine, predstavlja krivično delo zloupotrebe položaja.

16. Dana 15. maja 2013. godine, rešenjem UO. br. 48/2009 Osnovni sud u Gnjilanu, ogranak u Vitini, je odlučio da odbije, kao neosnovanu, žalbu podnosioca zahteva. Osnovni sud smatra da je upravnik administracije samo izvršio odluku Skupštine opštine i ni na jedan način nije zloupotrebio svoj položaj ili ovlašćenja. Podnosilac zahteva je uložio žalbu na ovo rešenje.

17. Dana 23. oktobra 2013. godine, rešenjem PN. br. 610/2013, Apelacioni sud je odlučio da je žalba podnosioca zahteva neosnovana. Apelacioni sud je utvrdio:

> *"Ovaj sud ocenjuje da je u konkretnom slučaju žalba neosnovan i da je prvostepeni sud pravilno postupio kada je odbijao kao*

neosnovanu žalbu [podnosioca zahteva], kojom je predložio poništaj rešenja Opštinskog suda u Vitini, […] jer [upravnik administracije], u svojstvu odgovornog lica, postupio je u skladu sa odlukom SO Vitina […], kojom je privremeno ukinut katastarski upis nepokretnosti upisane na ime bivših Državnih preduzeća na fizička lica".

Navodi podnosioca

18. Podnosilac zahteva navodi povredu ustavnih prava garantovanih članom 24 [Jednakost pred Zakonom], članom 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje], članom 32 [Pravo na Pravno Sredstvo], članom 46 [Zaštita Imovine], i članom 54 [Sudska Zaštita Prava] Ustava. Podnosilac zahteva se poziva i na članove 6, 13 i 14 Evropske konvencije o ljudskim pravima (u daljem tekstu: EKLJP), kao i na član 1 Protokola 1 EKLJP.

19. Podnosilac zahteva tvrdi da njegovo pravo na mirno uživanje svoje imovine nije zaštićeno od strane javnih organa i sudova. Pored toga, on tvrdi da su mu sudovi odbijanjem optužnice supsidijarnog gonjenja, uskratili pravo na pristup pravdi.

20. Pored toga, podnosilac zahteva tvrdi da sudovi nisu uspeli da daju razloge za svoje odluke, kršeći prava podnosioca na pravično suđenje. On tvrdi da mu je uskraćeno pravo na jednakost u odnosu na drugu stranku u postupku, i da nije imao koristi od suđenja u razumnom roku.

Prihvatljivost zahteva

21. Pre svega, kako bi bio u stanju da reši zahtev podnosioca, Sud treba da ispita da li je podnosilac zahteva ispunio sve uslove prihvatljivosti, koji su utvrđeni Ustavom i dalje obrazloženi Zakonom i Poslovnikom.

22. Sud takođe treba da utvrdi da li je podnosilac zahteva ispunio uslove iz člana 113.7 Ustava i člana 47.2 Zakona. Član 113, stav 7, propisuje:

"Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom."

23. Konačna odluka u slučaju podnosioca zahteva je rešenje Apelacionog suda PN. br. 610/2013 od 23. oktobra 2013. godine, protiv koga dalja žalba nije dozvoljena. Kao rezultat toga, podnosilac zahteva je pokazao

da je iscrpeo sva pravna sredstva na raspolaganju, u skladu sa zakonom.

24. Podnosilac zahteva, takođe, mora dokazati da je ispunio uslove iz člana 49. Zakona, koji se odnose na podnošenje zahteva u okviru zakonskog roka. Iz spisa predmeta se može videti da je konačna odluka, u slučaju podnosioca rešenje Apelacionog suda PN. br. 610/2013 od 23. oktobra 2013. godine, koje mu je uručeno 4. februara 2014. godine, dok je podnosilac podneo zahtev Sudu 4. juna 2014. godine, što znači da je zahtev podnet u roku od četiri meseca, koji je propisan Zakonom i Poslovnikom.

Što se tiče pristupa sudskim sredstvima

25. Podnosilac zahteva tvrdi da mu je uskraćen pristup sudskim sredstvima za zaštitu svojih imovinskih prava. Podnosilac zahteva tvrdi da mu je uskraćeno pravo na neometano uživanje svoje imovine, što je garantovano članom 46. Ustava i članom 1 Protokola 1 EKLJP.

26. Sud primećuje da su različiti pravni i sudski postupci pomenuti u spisima predmeta, ali nijedan nije objašnjen ili razrađen. Kopije ovih odluka iz tih postupaka se ne nalaze u spisima predmeta. Zapravo, izgleda da je neki od ovih postupaka još uvek u toku. Pored toga, Sud primećuje da postupci koji su predmet ovog zahteva ne utiču na pravo podnosioca zahteva na neometano uživanje svoje imovine, već se odnose na krivičnu optužbu pokrenutu protiv javnog službenika zbog zloupotrebe položaja.

27. Na taj način, Sud smatra da podnosilac zahteva nije uspeo da potkrepi, na ustavnim osnovama, svoje tvrdnje u vezi sa njegovim pravom na sudsku zaštitu i pravom na pravno sredstvo, i nije pružio nijedan dokaz da su njegova prava i slobode povređene u tom pogledu, od strane redovnih sudova.

28. Pravilo 36 (2) (d) Poslovnika, propisuje: *„Sud proglašava zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključi: [...] da podnosilac zahteva nije u dovoljnoj meri potkrepeo svoju tvrdnju”.*

Što se tiče prava na pravično suđenje i uživanje imovine

29. Podnosilac zahteva tvrdi da nije imao koristi od pravičnog suđenja, što predstavlja povredu člana 31. Ustava i člana 6, stav 1 EKLJP.

30. Član 31. Ustava, u relevantnom delu svog drugog stava, propisuje:

„Svako ima pravo na javno, nepristrasno i pravično razmatranje odluka o pravima i obavezama ili za bilo koje krivično gonjenje […]".

31. Član 6, stav 1 EKLJP, u svom relevantnom delu, propisuje:

„Svako, tokom odlučivanja o njegovim građanskim pravima i obavezama ili o krivičnoj optužbi protiv njega, ima pravo na pravičnu i javnu raspravu […]".

32. Pored toga, član 53. Ustava, propisuje:

„Svako, tokom odlučivanja o njegovim građanskim pravima i obavezama ili o krivičnoj optužbi protiv njega, ima pravo na pravičnu i javnu raspravu".

33. Sud naglašava da se žalbe podnosioca, u vezi sa pravičnim suđenjem, isključivo odnose na krivični postupak protiv trećeg lica, gde je podnosilac sebe predstavio subsidijarnim tužiocem. Optužnica podnosioca zahteva protiv trećeg lica je odbačena od strane prvostepenog i Apelacionog suda, sa obrazloženjem da optužbe protiv ove treće stranke ne predstavljaju krivično delo.

34. Sud primećuje da, kad bi se ovi krivični postupci nastavili, ishod može rezultirati samo utvrđivanjem krivične prijave podnete protiv trećeg lica. Nije bilo krivičnih prijava podnetih protiv podnosioca zahteva.

35. Kada se čita član 31. Ustava, u svetlu člana 6, stav 1 EKLJP, Sud nalazi da se izraz *„za bilo koje krivično gonjenje*" koji se koristi u članu 31, mora razumeti kao „*bilo koja krivična prijava podneta protiv podnosioca*". Na takav način, tvrdnja podnosioca o povredi prava na pravično suđenje ne može da spada u okvir naslova „*kao bilo koje krivično gonjenje*" koje se nalazi u članu 31. Ustava.

36. Pored toga, u pogledu prava i obaveza, Sud podseća na presudu Evropskog suda za ljudska prava u slučaju *Perez protiv Francuske* (br. 47287/99, presuda od 12. februara 2004. godine), gde se u stavovima 70 i 71 navodi:

„70. [*Evropski sud za ljudska prava] napominje da Konvencija ne daje nikakvo pravo, kao što je podnosilac predstavke zahtevala, na „privatnu osvetu" ili na actio popularis. Znači da se pravo da se treće stranke krivično gone ili osude za krivično delo ne može da ostvari autonomno: mora da bude nerazdvojivo od žrtvinog korišćenja prava da podnosi građanske žalbe u domaćem pravu, čak i ako je to samo da bi se pribavilo simbolično obeštećenje ili da*

bi se zaštitilo neko građansko pravo kao što je pravo na „dobar ugled“ [...].

71. [Evropski] Sud zaključuje da pritužba parnične stranke spada u okvir člana 6, stav 1 Konvencije, ***osim u slučajevima pomenutim u prethodnom stavu”****. [naglasak dodat*]

37. Za razliku od slučaja *Perez protiv Francuske*, podnosilac zahteva nije bio građanska stranka u krivičnom gonjenju, već je sam pokrenuo krivični postupak kao subsidijarni tužilac. Iz spisa predmeta se može videti da ovi krivični postupci nisu uključili zahtev za naknadu bilo koje štete, koju je pretrpeo podnosilac zahteva. Osim toga, ovi krivični postupci nisu mogli da utiču na ishod nekog drugog pravnog postupka, u vezi sa imovinskim pravima podnosioca zahteva. Na taj način, ishod krivičnog gonjenja protiv upravnika administracije Opštine Vitina ne bi uticao na uživanje bilo kog prava podnosioca, niti bi to odredilo neku obavezu podnosioca zahteva.

38. Kao što se gore navodi u presudi *Perez protiv Francuske*, ESLJP ne daje pravo da se treće lice goni ili kazni za krivično delo. Ustav, takođe, ne pruža takvo pravo.

39. Uzimajući u obzir da se postupci na koje se žali ne odnose na određivanje bilo kog prava i obaveze podnosioca zahteva, proizilazi da tvrdnja podnosioca zahteva na povredu njegovog prava na pravično suđenje ne spada u okvir naslova „prava i obaveze“, sadržane u članu 31. Ustava.

40. U zaključku, Sud nalazi da žalbe podnosioca zahteva u vezi sa krivičnim postupkom protiv načelnika administracije Opštine Vitina, ne spadaju u okvir prava na pravično suđenje iz člana 31. Ustava i člana 6. stav 1 EKLJP.

41. Pored toga, Sud primećuje da se podnosilac zahteva žali da je njegovo pravo na neometano uživanje svoje imovine povređeno, zbog odbijanja redovnih sudova da dozvole njegovo subsidijarno gonjenje protiv načelnika administracije Opštine Vitina. Međutim, kako je gore navedeno, ovi postupci nisu uticali na imovinska prava podnosioca zahteva.

42. Dakle, Sud nalazi da tvrdnja podnosioca zahteva na povredu njegovih imovinskih prava ne spada u okvir člana 46. Ustava i člana 1 Protokola 1 EKLJP, jer uživanje njegovih imovinskih prava nije moglo ni na jedan način biti povređeno ovim postupcima.

43. Stoga, Sud smatra da žalbe podnosioca zahteva u vezi sa njegovim pravom na pravično suđenje i pravom na zaštitu imovine, nisu r*atione materiae* u skladu sa Ustavom.

44. Pravilo 36 (3) (e) Poslovnika, poslovnika *„Zahtev nije dopustiv za razmatranje u svakom od sledećih slučajeva: [...] kada zahtev nije ratione materiae u skladu sa Ustavom“*.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 48. Zakona i pravilima 36 (2) (d), 36 (3) (e), i 56 (b) Poslovnika, 8. decembra 2014. godine jednoglasno:

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20.4 Zakona;

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Arta Rama-Hajrizi

Predsednik Ustavnog suda
Prof. dr Enver Hasani

KI112/14, podnosilac zahteva: Srboljub Krstić, ocena ustavnosti rešenja Rev. br. 63/2014 Vrhovnog suda Kosova od 3. aprila 2014. godine

KI 112/14, rešenje o neprihvatljivosti od 22. oktobra 2014. godine, objavljeno 12. februara 2015. godine

Ključne reči: *individualni zahtev, krivični postupak, jednakost pred zakonom, zaštita imovine, očigledno neosnovan zahtev*

Vrhovni sud Kosova je rešenjem Rev. br. 63/2014 od 3. aprila 2014. godine odbio zahtev podnosioca za reviziju, podnet protiv nižestepenih sudova u vezi sa neispunjenjem tužbenog zahteva na način propisan zakonom.

Podnosilac zahteva je, između ostalog, tvrdio da mu je rešenjem Vrhovnog suda o nedozvoljavanju revizije povređeno pravo na jednakost pred zakonom propisano članom 3. Ustava.

Ustavni sud je utvrdio da su objašnjenja redovnih sudova bila jasna i pravno argumentovana i sprovedeni postupci nisu bili nepravični ili proizvoljni. Zahtev je proglašen neprihvatljivim, kao očigledno neosnovan, u skladu sa pravilom 36 (1) c) Poslovnika.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI112/14
Podnosilac
Srboljub Krstić
Zahtev za ocenu ustavnosti rešenja Rev. br. 63/2014 Vrhovnog suda Kosova od 3. aprila 2014. godine

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosilac zahteva je g. Srboljub Krstić, iz sela Preoce, opština Gračanica, koga zastupa advokat g. Isak Islami iz Prištine.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava rešenje Rev. br. 63/2014 Vrhovnog suda Kosova od 3. aprila 2014. godine.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti rešenja [Rev. br. 63/2014] Vrhovnog suda Kosova, od 3. aprila 2014. godine kojim je, prema tvrdnji podnosioca, povređen član 3 (Jednakost pred Zakonom) Ustava Republike Kosovo.

Pravni osnov

4. Član 113.7 Ustava, član 49. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilo 56 Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnom sudu

5. Dana 3. jula 2014. godine, podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

6. Dana 6. avgusta 2014. godine, predsednik suda je odlukom br. GJR. KI112/14, imenovao sudiju Artu Ramu-Hajrizi za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik suda je odlukom br. KSH. KI112/14 imenovao i Veće za razmatranje sastavljeno od sudija: Altay Suroy (predsedavajući), Snezhana Botusharova i Kadri Kryeziu.

7. Dana 29. septembra 2014. godine, Sud je obavestio podnosioca zahteva i Vrhovni sud o registraciji zahteva.

8. Dana 22. oktobra 2014. godine, Veće za razmatranje je razmatralo izveštaj sudije izvestioca i preporučilo Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

9. Dana 10. oktobra 2012. godine, podnosilac je podneo tužbeni zahtev Osnovnom sudu u Prištini, odeljenju u Gračanici, (u daljem tekstu: Osnovni sud) protiv g. A. N., sa mestom prebivališta u Smederevu, Republika Srbija, u kome je tražio utvrđivanje prava svojine nad parcelom površine 712 m2, koja se u katastarskoj evidenciji vodi pod oznakom P-73414058-00353-2.

10. Podnosilac je u tužbenom zahtevu naveo, da je vrednost spora u ovoj pravnoj stvari 300 (tri stotine) evra.

11. Dana 15. jula 2013. godine, Osnovni sud je doneo rešenje [P. br. 2673/12] u kome je tražio od podnosioca zahteva da u roku od 3 dana od dana prijema rešenja dopuni tužbeni zahtev, i da navede tačnu adresu tuženog.

12. Dana 31. jula 2013. godine, Osnovni sud je doneo rešenje [P. br. 2673/12] kojim se tužbeni zahtev podnosioca smatra povučenim shodno članu 102.3 i članu 112 Zakona o parničnom postupku (u daljem tekstu: ZPP).

13. Istog dana (31. jula 2013. godine) podnosilac je podneo žalbu Apelacionom sudu na rešenje Osnovnog suda od 31. jula 2013. godine.

14. Dana 25. oktobra 2013. godine, Apelacioni sud je doneo rešenje [Pž. br. 2882-2013] kojim je odbacio žalbu podnosioca zahteva kao neosnovanu, a rešenje Osnovnog suda [P. br. 2673/12] od 31. jula 2013. godine, potvrdio u celosti. U zaključku rešenja, Apelacioni sud je

naveo: *„...da se žalba podnosioca ne zasniva na zakonskim osnovama, jer navedenim žalbenim razlozima podnosilac nije osporio činjenično stanje na kome je zasnovano prvostepeno rešenje.“*

15. Dana 7. februara 2014. godine, podnosilac je podneo zahtev za reviziju Vrhovnom sudu Kosova.

16. Dana 3. aprila 2014. godine, Vrhovni sud Kosova je doneo rešenje [Rev. br. 63/2014] kojim se zahtev podnosioca za reviziju odbacuje kao nedozvoljeni, shodno članu 211.3. ZPP.

Relevantan zakon

Zakon o Parničnom Postupku (ZPP) br. 03/L- 006

Član 102.3.: *“Smatraće se da je prestavka povučena ako se ne vrati sudu u određenom roku, a ako se vrati bez korigovanja, odnosno bez dopunjavanja, prestavka će se odbaciti.”*

Član 112.: *“Kada lice kome je predat dopis, odnosno odrasli član njegove porodice odnosno ovlaščeno lice ili zaposleni u državnim organima ili pravnom licu, bez nekog zakonskog razloga odbije da primi dopis prilikom dostave, dostavljač će mu ga ostaviti u stanu ili u prostoru u kome radi takvo lice ili će mu zalepiti dopis na vratima stana ili radnog mesta.U dostavnici će se zabeležiti dan, sat i razlog odbijanja prijema kao i mesto gde je dopis ostavljen. Komunikacija ostvarena na ovaj način se smatra zakonitom.”*

Navodi podnosioca

17. Podnosilac je u zahtevu naveo, da je osporena presuda [Rev. br. 63/2014], Vrhovnog suda povredila njegova prava garantovana ustavom, i to: član 3 Ustava Republike Kosovo koji propisuje da je Republika Kosovo multietničko društvo, koje se sastoji od Albanaca i ostalih zajednica, kojom se upravlja na demokratski način, poštujući vladavinu zakona, preko zakonodavnih, izvršnih i pravosudnih institucija.

18. Podnosilac se obraća Sudu sa zahtevom:

“Ovim zahtevom želimo da postignemo poštovanje zakona i uklanjanje povreda, tražeći usvajanje revizije od 03.04.2014. god.,Vrhovnog suda Kosova, koja je u suprotnosti sa traženom revizijom i u suprotnosti sa zakonskim pravilima gde na osnovu revizije nismo naveli manji iznos od 3000 evra. Dakle, Vrhovni

sud Kosova je trebalo da razmotri zahtev za reviziju koji je blagovremeno podnet, a ne da ga odbije odlukom 63/2014.“

Ocena prihvatljivosti zahteva

19. Kako bi bio u mogućnosti da reši zahtev podnosioca, Sud prvo treba da ispita da li je podnosilac ispunio uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom i dalje navedeni u Zakonu i Poslovniku o radu Suda.

20. U tom smislu, član 113. stav 7. Ustava propisuje:

“Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom.”

21. U ovom slučaju, Sud se poziva na pravilo 36 (1) c) Poslovnika o radu, koje predviđa:

(1) “ Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve:

[...]

c) samo ako zahtev nije očigledno neosnovan.“

22. Kao što je i gore navedeno, podnosilac zahteva tvrdi da je rešenje [Rev. br. 63/2014] Vrhovnog suda Kosova od 3. aprila 2014. godine, povredilo njegova prava garantovana članom 3 (Jednakost pred Zakonom) Ustava.

23. S tim u vezi, Sud primećuje da podnosilac u zahtevu nije objasnio kako je i zašto rešenje [Rev. br. 63/2014] Vrhovnog suda povredilo njegova prava garantovana Ustavom, već je svoje tvrdnje o navodnom kršenju člana 3 Ustava pokušao da opravda stavom: *„[...] da je Kosovo multietničko društvo, koje se sastoji od Albanaca i ostalih zajednica, kojim se upravlja na demokratski način, poštujući vladavinu zakona, preko zakonodavnih, izvršnih i pravosudnih institucija. “*

24. Ustavni sud ponavlja da, prema Ustavu, nije njegova dužnost da postupa kao sud četvrtog stepena u pogledu odluka donetih od strane redovnih sudova. Uloga redovnih sudova je da tumače i primenjuju relevantna pravila procesnog i materijalnog prava (Vidi, *mutatis mutandis*, *Garcia Ruiz protiv Španije*, br. 30544/96, ESLJP, presuda od 21. januara 1999. godine; vidi takođe slučaj: KI70/11, podnosilac zahteva *Faik Hima, Magbule Hima i Bestar Hima*, rešenje o neprihvatljivosti od 16. decembra 2011. godine).

25. Ustavni sud može samo da razmatra da li su dokazi izneti na pravilan način i da li su postupci uopšte, gledano u njihovoj celini, sprovedeni na takav način da je podnosilac zahteva imao pravično suđenje (Vidi, između ostalih izvora, slučaj *Edwards protiv Ujedinjenog Kraljevstva,* br. 13071/87, izveštaj Evropske komisije za ljudska prava usvojen 10. jula 1991. godine).

26. Štaviše, Sud primećuje da je Vrhovni sud rešenjem [Rev. br. 63/2014] od 3. aprila 2014. godine odbio zahtev za reviziju podnosioca, shodno članu 211.3. ZPP.

27. S tim u vezi, sud podseća da član 211.3. ZPP predviđa: "*Revizija se ne dozvoljava u imovinsko pravnim odnosima u kojima se tužbeni zahtev ne odnosi na novčane zahteve, na predaju stvari ili na ispunjavanje nekih drugih polaganja, ukoliko vrednost predmeta spora navedenog u tužbi tužioca ne prelazi sumu od 3,000 €.*"

28. Shodno tome, Sud je stava da je objašnjenje dato od strane Vrhovnog suda u rešenju [Rev. br. 63/2014] jasno i pravno argumentovano, a da postupci pred Vrhovnim sudom i drugim redovnim sudovima nisu bili nepravični ili proizvoljni (Vidi, *mutatis mutandis, Shub protiv Litvanije*, br. 17064/06, odluka ESLJP od 30. juna 2009. godine).

29. Sud naglašava da nezadovoljstvo podnosioca ishodom slučaja, ne može samo po sebi pokrenuti argumentovanu tvrdnju o povredi odredaba Ustava (vidi slučaj, *Mezotur-Tiszazugi Tarsulat protiv Mađarske,* br. 5503/02, ESLJP, presuda od 26. jula 2005. godine).

30. Kao rezime, Sud nalazi da zahtev podnosioca ne ispunjava uslove prihvatljivosti, obzirom da podnosilac zahteva nije dokazao da osporena odluka krši njegova prava garantovana Ustavom.

31. Shodno tome, zahtev je očigledno neosnovan i treba da se proglasi neprihvatljivim u skladu sa pravilom 36 (1) c) Poslovnika.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud je, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 47 Zakona i pravilom 36. (1) c) Poslovnika o radu, na sednici održanoj 22. oktobra 2014. godine jednoglasno

ODLUČIO

I. DA PROGLASI zahtev kao neprihvatljiv;

II. DA DOSTAVI stranama ovu odluku;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u saglasnosti sa članom 20. stavom 4. Zakona i

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Arta Rama-Hajrizi

Predsednik Ustavnog suda
Prof. dr Enver Hasani

KI122/14, podnosilac zahteva: Adem Berisha, ocena ustavnosti rešenja Plk. br. 72/14 Veća za uslovni otpust od 19. juna 2014. godine

KI122/14, rešenje o neprihvatljivosti od 25. novembra 2014. godine, objavljeno 13. februara 2015. godine

Ključne reči: *individualni zahtev, krivični postupak, pravo na pravično i nepristrasno suđenje, kazna zatvorom, uslovno oslobađanje, očigledno neosnovan zahtev.*

Veće za uslovni otpust Sudskog saveta Kosova je rešenjem Plk. br. 72/14 od 19. juna 2014. godine odbacilo zahtev podnosioca za uslovni otpust za preostali deo njegove kazne zatvora.

Podnosilac zahteva je tvrdio da su mu osporenom odlukom povređena prava garantovana Ustavom, član 22 [Direktna Primena Međunarodnih Sporazuma i Instrumenata], stavovi 1 i 2, član 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje] i član 34 [Pravo Lica da se ne Sudi dva puta za Isto Krivično Delo].

Ustavni sud je utvrdio da je odluka Veća za uslovni otpust bila opravdana i da podnosilac zahteva nije tačno objasnio i dokazao kako je i zašto osporena odluka povredila njegova prava i slobode garantovana Ustavom. Zahtev je proglašen neprihvatljivim, kao očigledno neosnovan, kao što je propisano u članu 48. Zakona i dalje precizirano u pravilu 36 (2) d) Poslovnika.

REŠENJE O NEPRIHVATJIVOSTI
u
slučaju br. KI122/14
Podnosilac
Adem Berisha
Ocena ustavnosti
rešenja Plk. br. 72/14 Veća za uslovni otpust
od 19. juna 2014. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo g. Adem Berisha, iz sela Graštica, opština Priština (u daljem tekstu: podnosilac zahteva).

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava rešenje Pkl. br. 72/14 Veća za uslovni otpust Sudskog saveta Kosova (u daljem tekstu: Veće za uslovni otpust) od 19. juna 2014. god., kojim je odbijen zahtev podnosioca za uslovni otpust za preostali deo njegove kazne zatvora.

3. Osporeno rešenje je uručeno podnosiocu zahteva 20. juna 2014. godine.

Predmetna stvar

4. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporenog rešenja, kojim su navodno *"povređena njegova prava garantovana Ustavom, odnosno član 22 [Direktna Primena Međunarodnih Sporazuma i Instrumenata] stav 1 i 2, član 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno*

Suđenje] i član 34 [Pravo Lica da mu se ne Sudi dva Puta za Isto Krivično Delo] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav)".

Pravni osnov

5. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava u vezi sa članom 22. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 29. Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

6. Dana 23. jula 2014. god., podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

7. Dana 6. avgusta 2014. god., predsednik je imenovao sudiju Almiro Rodrigues za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Altay Suroy (predsedavajući), Kadri Kyeziu i Arta Rama-Hajrizi.

8. Dana 29. avgusta 2014. god., Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva i tražio da podnese osporeno rešenje Sudu.

9. Dana 9. septembra 2014. god., podnosilac zahteva je podneo traženi dokument Sudu.

10. Dana 25. septembra 2014. god., Sud je poslao kopiju zahteva Veću za uslovni otpust.

11. Dana 2. oktobra 2014. god., Veće za uslovni otpust je odgovorilo na zahtev.

12. Dana 25. novembra 2014. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i preporučilo Sudu neprihvatljivost zahteva.

Činjenice slučaja

13. Dana 2. novembra 2009. god., Okružni sud u Prištini (presuda P. br. 727/08) osudio je podnosioca zahteva na kaznu zatvora.

14. Podnosilac zahteva se žalio Vrhovnom sudu Kosovo na presudu Okružnog suda u Prištini.

15. Dana 14. marta 2012. god., Vrhovni sud (presuda Ap. br. 459/2009) odbio je kao neosnovanu žalbu podnosioca zahteva.

16. Dana 22. marta 2013. god., podnosilac zahteva je počeo da izdržava svoju kaznu u Kazneno popravnom centru u Smrekovnici.

17. Neodređenog dana, podnosilac je podneo zahtev za uslovni otpust Veću za uslovni otpust.

18. Dana 19. juna 2014. god., Veće za uslovni otpust (rešenje Plk. br. 72/14) je odbilo zahtev podnosioca za uslovni otpust.

19. U svom obrazloženju, Veće za uslovni otpust smatra:

> *"[...] Nakon ocene svih podataka navedenih u napred navedenim spisima, Veće je našlo da je:*
> *Otpust zbog završetka izdržavanja kazne određen za 23.04.2015. godine.*
> *Osuđeni je pokazao dobro ponašanje i korektan stav tokom izdržavanja kazne, a u pogledu krivičnog dela, isti je izjavio da je delo počinjeno iz nehata. Međutim, i pored pozitivnih izveštaja u pogledu stepena resocijalizacije, Veće smatra da još uvek nije postignuta svrha izvršenja krivične sankcije [...], pa je iz tog razloga odbijen zahtev osuđenog, ali kao rezultat dobrog ponašanja, Veće je odlučilo da se ovo pitanje može ponovo razmatrati nakon tri (3) meseca.*
> *Veće je pri odlučivanju uzelo u obzir sve kriterijume za uslovni otpust utvrđene u odredbi člana 14. Pravilnika br. 01/39 o organizaciji i funkcionisanju Veća za uslovni otpust.*
> *Sa napred navedenog, i primenom člana 25. tačka 1.2 Pravilnika br. 01/39 Sudskog saveta Kosova, odlučeno je kao u izreci ovog rešenja".*

Pravni argumenti izneti od strane podnosioca zahteva

20. Podnosilac zahteva navodi da rešenje Veća za uslovni otpust "[...] *ne uzima u obzir izveštaje PC-a procenjene od strane stručnog osoblja, već donosi pogrešnu odluku, u kojoj ponovo utvrđuje činjenično stanje, iako je sud* [Okružni sud u Prištini] *već jednom odlučio o tome".*

21. Dakle, podnosilac zahteva tvrdi da odbijanje njegovog zahteva za uslovni otpust *"krši njegova prava garantovana Ustavom, odnosno član 22 [Direktna Primena Međunarodnih Sporazuma i Instrumenata] stav 1 i 2, član 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje] i član 34 [Pravo Lica da mu se ne Sudi dva Puta za Isto Krivično Delo] Ustava".*

22. Podnosilac zahteva u nastavku tvrdi da je rešenjem Veća za uslovni otpust, takođe *"učinjena povreda krivičnog zakona i krivičnog postupka (član 94, stav 1) [...]"*.

23. Podnosilac zahteva zaključuje, tražeći od Suda *"da ukine odluku VUO-a* [Veće za uslovni otpust] *od 19.06.2014. god., i da predmet što pre vrati na ponovno odlučivanje i da utvrdi činjenično stanje i ostvareni stepen resocijalizacije na osnovu izvršenja PC [Popravni centar] u Smrekovnici. Želeo bih da naglasim da PC u Smrekovnici pripada PC otvorenog tipa"*.

Ocena prihvatljivosti zahteva

24. Sud ispituje da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti koji su predviđeni Ustavom i dalje utvrđeni Zakonom i Poslovnikom.

25. U tom smislu, Sud se poziva na član 113. Ustava koji propisuje:

> *"1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način".*
> *[...]*
>
> *"7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom"*.

26. Pored toga, član 49. Zakona propisuje:

> *"Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku"*.

27. Sud primećuje da je podnosilac zahteva iscrpeo sva raspoloživa pravna sredstva s obzirom da su odluke Veća za uslovni otpust pravosnažne i nisu predmet žalbe ili upravnog spora. Sud, takođe primećuje da je podnosiocu zahteva uručeno rešenje Veća za uslovni otpust 20. juna 2014. god., a da je podneo svoj zahtev Sudu 23. jula 2014. godine.

28. Dakle, Sud smatra da je podnosilac zahteva ovlašćena stranka, da je iscrpeo sva pravna sredstva koja mu se pružaju primenjivim zakonom i da je zahtev podnet u roku od četiri meseca.

29. Međutim, Sud mora da uzme u obzir član 48. Zakona i pravilo 36 Poslovnika.

Član 48. Zakon

"Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori."

Pravilo 36 Poslovnika

"(2) Sud odbacuje zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključi:

[...] d) da podnosilac zahteva nije u dovoljnoj meri potkrepeo svoju tvrdnju".

30. Podnosilac zahteva, kao što je gore navedeno, osporava rešenje Veća za uslovni otpust (Plk. br. 72/14, od 19. juna 2014. god.), tvrdeći povredu njegovih prava na pravično i nepristrasno suđenje, direktnu primenu međunarodnih sporazuma i instrumenata i njegovog prava da mu se ne sudi za isto krivično delo.

31. U stvari, podnosilac zahteva tvrdi da je Veće za uslovni otpust odbilo njegov zahtev za uslovni otpust, pružajući mu *"nejasno i izuzetno konfuzno obrazloženje"*. On u nastavku tvrdi da Veće za uslovni otpust *" ne uzima u obzir izveštaje PC-a procenjene od strane stručnog osoblja, već donosi pogrešnu odluku [...]"*.

32. U tom smislu, Sud primećuje da je Veće za uslovni otpust obrazložilo svoje rešenje o ovim konkretnim tvrdnjama podnosioca zahteva, smatrajući *"[...], i pored pozitivnih izveštaja u pogledu stepena resocijalizacije, veće smatra da još uvek nije postignuta svrha izvršenja krivične sankcije predviđena odredbom člana 41. Krivičnog zakonika Republike Kosovo i člana 4. Zakona o izvršenju krivičnih sankcija, zbog toga što svrha kazne nije samo rehabilitacija i resocijalizacija osuđenog lica, već i uticaj na druga lica da se odvrate od vršenja takvih ili sličnih krivičnih dela, pa je iz tog razloga odbijen zahtev osuđenog"*.

33. Pored toga, Sud se takođe osvrće na odgovor Veća za uslovni otpust, navodeći da "*tvrdnja osuđenika o povredi Ustava i zakona ne stoji, jer je kao takav, slučaj [...] tretiran u skladu sa zakonom i profesionalnim standardima, uzimajući u obzir svrhu izvršenja krivične sankcije, kao što je predviđeno zakonom i proceduralnim pravilima"*.

34. U tom smislu, Sud naglašava da nije dužnost Ustavnog suda da se bavi greškama u činjenicama ili zakonu (zakonitost) navodno počinejnih od strane javnih organa, osim i u meri u kojoj su mogle povrediti prava i slobode zaštićene Ustavom (ustavnost).

35. Ustavni sud, takođe ponavlja da ne deluje kao sud četvrtog stepena u pogledu odluka donetih od strane redovnih sudova ili drugih javnih organa. Uloga je redovnih sudova ili drugih javnih organa, kada je primenjivo, da tumače i primenjuju relativna pravila procesnog i materijalnog prava (Vidi, *mutatis mutandis*, *García Ruiz protiv Španije,* br. 30544/96, ESLJP, presuda od 21. januara 1999. god., stav 28. Vidi takođe slučaj Ustavnog suda br. KI70/11, *podnosioci zahteva Faik Hima, Magbule Hima i Bestar Hima*, rešenje o neprihvatljivosti od 16. decembra 2011. god.).

36. Ustavni sud može samo da razmatra da li su postupci uopšte, i gledano u njegovoj celini, sprovedeni na takav način da je podnosilac zahteva dobio pravično suđenje (Vidi, *inter alia*, *Edwards protiv Ujedinjenog Kraljevstva,* br. 13071/87, izveštaj Evropske komisije za ljudska prava od 10. jula 1991. god.).

37. Sud smatra da su postupci pred Većem za uslovni otpust bili pravični i dobro obrazloženi (vidi *mutatis mutandis, Shub protiv Litvanije,* br. 17064/06, ESLJP, odluka od 30. juna 2009. god.).

38. Sud podseća da je slučaj podnosioca zahteva sličan sa slučajem br. KI90/13 (vidi slučaj KI90/13 podnosioca zahteva *Lumni Limaj*, slučaj Ustavnog suda, rešenje o neprihvatljivosti od 24. marta 2014. god.). U tom slučaju, podnosilac zahteva je tražio ocenu ustavnosti odluke Veće za uslovni otpust kojom je odbijen njegov zahtev za uslovni otpust. Zahtev podnosioca za ocenu ustavnosti je odbijen kao očigledno neosnovan, jer je Sud smatrao da zahtev nije *prima facie* opravdan i da podnosilac zahteva nije u dovoljnoj meri potkrepio svoju tvrdnju.

39. U ovom slučaju, Sud, takođe primećuje da podnosilac zahteva nije podneo nikakv *prima facie* dokaz koji ukazuje na povredu njegovih prava prema Ustavu (vidi *Vanek protiv Slovačke Republike,* br. 53363/99, ESLJP, odluka od 31. maja 2005. god.) i nije precizirao kako su članovi Ustava, na koje se pozvao, potkrepili njegovu tvrdnju, kao što je propisano članom 113.7 Ustava i članom 48. Zakona.

40. Osim toga, podnosilac zahteva nije tačno objasnio kako i zašto rešenje Veća za uslovni otpust, neodobravajući uslovni otpust, predstavlja povredu njegovih individualnih prava i sloboda garantovanih Ustavom, niti je izneo dokaz koji opravdava tvrdnju o takvoj povredi.

41. Kao rezime, tvrdnje o povredi njegovih prava i sloboda su neosnovane i nedokazane i na taj način su očigledno neosnovane.

42. Iz gore navedenih razloga, Sud smatra da je, u skladu sa pravilom 36 (2) d), zahtev neprihvatljiv.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 48. Zakona i pravilima 36 (2) d) i 56 (b) Poslovnika, dana 25. novembra 2014. godine jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4 Zakona;

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac **Predsednik Ustavnog suda**
Almiro Rodrigues Prof. dr Enver Hasani

KI147/14, podnosilac zahteva: Avni Ejupi, ocena ustavnosti rešenja Rev. br. 81/2014 Vrhovnog suda Kosova od 16. jula 2014. godine

KI 147/14, rešenje o neprihvatljivosti od 9. februara 2015. godine, objavljeno 13. februara 2015. godine

Ključne reči: *individualni zahtev, upravni postupak, zakon o radu, ozbiljna povreda radnih dužnosti, ocena roka, očigledno neosnovan zahtev*

Vrhovni sud je rešenjem Rev. br. 81/2014 odbio zahtev podnosioca za reviziju, potvrđujući da je tužba podnosioca zahteva u prvostepenom sudu bila van roka i utvrdio da su prvostepeni i drugostepeni sud pravično primenili materijalno pravo. Suština žalbe podnosioca zahteva se odnosi na neproduženje ugovora o radu.

Podnosilac zahteva se obraća Sudu sa zahtevom da oceni pitanje roka njegove tužbe pred prvostepenim sudom i da vrati predmet na ponovno razmatranje, dok u svom zahtevu ne precizira koja su prava i slobode povređena.

Ustavni Sud je primetio da podnosilac zahteva nije uglavnom zadovoljan pravnom kvalifikacijom činjenica i zakonom primenjivim od strane redovnih sudova i nije dovoljno obrazložio svoje tvrdnje o ustavnoj povredi, tako da u skladu sa pravilom 36 (2) d) Poslovnika, zahtev podnosioca je proglašen neprihvatljivim, kao očigledno neosnovan.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI147/14
Podnosilac
Avni Ejupi
Ocena ustavnosti
rešenja Vrhovnog suda, Rev. br. 81/2014,
od 16. jula 2014. godine

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosilac zahteva je g. Avni Ejupi iz opštine Uroševac.

Osporena odluka

2. Osporena odluka je rešenje Vrhovnog suda, Rev. br. 81/14, od 16. jula 2014. godine, kojom je revizija podnosioca protiv rešenja Apelacionog suda (AC. Br. 4792/12 od 13. januara 2014. godine) odbijena kao neosnovana.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti gorenavedenog rešenja Vrhovnog suda. U svom zahtevu podnosilac ne precizira koja su mu prava i slobode povređena, i koja ustavna odredba posebno potkrepljuje njegov zahtev. Ali, zahteva ocenu pitanja blagovremenosti njegove tužbe.

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), članu 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo

br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon), i pravilu 56 Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 3. novembra 2014. godine, podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

6. Dana 10. novembra 2014. godine odlukom GJR. KI147/14, predsednik Suda je imenovao sudiju Artu Ramu-Hajrizi za sudiju izvestioca. Istog dana, odlukom KSH. KI147/14, predsednik je imenovao Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Altay Suroy (predsedavajući), Snezhana Botusharova i Kadri Kryeziu.

7. Dana 14. novembra 2014. godine, Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva, tražeći da popuni svoj zahtev i dodatna dokumenta.

8. Dana 3. decembra 2014. godine, Sud je dostavio kopiju zahteva Vrhovnom sudu.

9. Dana 18. decembra 2014. godine, podnosilac je podneo Sudu popunjen obrazac zahteva i dodatna dokumenta.

10. Dana 22. januara 2015. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i preporučilo Sudu, u punom sastavu, da proglasi zahtev neprihvatljivim.

Pregled činjenica

11. Počev od 1. jula 2000. do 31. decembra 2001. godine, podnosilac zahteva je bio zaposlen kao referent za opšte pravne poslove u Opštinskoj direkciji za geodeziju, katastar i imovinu u Uroševcu (u daljem tekstu: poslodavac).

12. Dana 8. januara 2002. godine, poslodavac je doneo rešenje (02 br. 77) da ne produži ugovor, sa obrazloženjem da je podnosilac zahteva ozbiljno povredio radne zadatke.

13. Dana 8. januara 2002. godine, na gore navedeno rešenje podnosilac zahteva je uložio žalbu organima poslodavca.

14. Dana 22. februara 2002. godine, obzirom da poslodavac nije blagovremeno odgovorio na žalbu, podnosilac zahteva je podneo urgenciju zbog administrativnog ćutanja.

15. Dana 10. aprila 2002. godine, izvršni načelnik Opštine Uroševac, kao odgovor na urgenciju podnetu od strane podnosioca zahteva, obaveštava podnosioca da nema ubedljivih elemenata za preinačenje rešenja poslodavca za neprodužavanje ugovora.

16. Istog dana, odnosno 10. aprila 2002. godine, podnosilac zahteva je podneo tužbu Opštinskom sudu u Uroševcu za vraćanje na svoje radno mesto.

17. Dana 29. decembra 2006. godine, dok se tužba podnosioca još uvek nalazila u postupku pred Opštinskim sudom u Uroševcu, podnosilac je uložio žalbu Nezavisnom nadzornom odboru Kosova (u daljem tekstu: NNOK).

18. Dana 31. januara 2007. godine, NNOK je odlukom (A. br. 02/195/2006) odbio žalbu podnosioca kao neosnovanu, sa obrazloženjem da je podnosilac podneo tužbu Opštinskom sudu u Uroševcu, za koju još uvek nije doneta odluka.

19. Dana 13. novembra 2012. godine, Opštinski sud u Uroševcu (rešenje C. br. 66/09) tužbu podnosioca je odbacio kao neblagovremenu.

20. Opštinski sud u Uroševcu, na osnovu odredaba Zakona o udruženom radu, koji se smatrao primenjivim u ovom slučaju, utvrdio je da pošto poslodavac protiv žalbe podnosioca od 8. januara 2002. godine nije doneo odluku u roku od 30 dana, podnosilac je svoju tužbu sudu trebao da podnese 15 dana nakon isteka roka od 30 dana od podnošenja svoje žalbe organima poslodavca. Kao posledica toga, Opštinski sud u Uroševcu je utvrdio da je podnosilac svoju tužbu sudu podneo sa zakašnjenjem od 28 dana.

21. Na rešenje Opštinskog suda u Uroševcu, podnosilac je uložio žalbu.

22. Dana 13. januara 2014. godine, Apelacioni sud (rešenje AC. br. 4792/12) je odbio žalbu podnosioca zahteva kao neosnovanu i potvrdio rešenje Opštinskog suda u Uroševcu (C. br. 66/09 od 13. novembra 2012. godine).

23. Dana 18. februara 2014. godine na rešenje Apelacionog suda, podnosilac je podneo reviziju Vrhovnom sudu zbog bitnih povreda odredaba parničnog postupka i pogrešne primene materijalnog prava.

24. Dana 16. jula 2014. godine, Vrhovni sud (rešenje Rev. br. 81/2014) je odbio reviziju podnosioca kao neosnovanu.

25. Vrhovni sud Kosova je potvrdio da je tužba podnosioca pred prvostepenim sudom neblagovremena, i utvrdio je da su prvostepeni i drugostepeni sud pravilno primenili materijalno pravo.

Navodi podnosioca

26. Podnosilac se obraća Sudu sa zahtevom da oceni pitanje blagovremenosti njegove tužbe pred prvostepenim sudom i da predmet vrati na ponovno razmatranje.

27. Podnosilac u svom zahtevu ne precizira koja su mu prava i slobode povređena i koja ustavna odredba posebno potkrepljuje njegov zahtev.

Prihvatljivost zahteva

28. Kako bi bio u stanju da reši zahtev podnosioca, Sud prvo treba da razmotri da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti propisane Ustavom i dalje precizirane Zakonom i Poslovnikom.

29. Sud uzima u obzir član 48. Zakona, koji propisuje:

> *"Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori".*

30. Sud se, takođe, poziva na pravilo 36 Poslovnika, koje propisuje:

> *(2) Sud proglašava zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključi:*
>
> *[...]*
>
> *(d) da podnosilac zahteva nije u dovoljnoj meri potkrepeo svoju tvrdnju.*

31. Kao što je gore navedeno, podnosilac zahteva se obraća Sudu sa zahtevom da oceni pitanje blagovremenosti njegove tužbe pred prvostepenim sudom, i da predmet vrati na ponovno razmatranje.

32. Sud primećuje da podnosilac zahteva nije zadovoljan uglavnom pravnom kvalifikacijom činjenica i zakona primenjivog od strane redovnih sudova. Pravna kvalifikacija činjenica i primenjiv zakon su pitanja koja spadaju u domen zakonitosti.

33. S tim u vezi, Sud naglašava da nije dužnost Ustavnog suda da se bavi greškama činjenica ili zakona (zakonitost) navodno počinjenim od

strane Vrhovnog suda, uključujući i redovne sudove, osim i ako su mogle povrediti prava i slobode zaštićene Ustavom (ustavnost).

34. Sud, takođe, primećuje da podnosilac u zahtevu ne naglašava koje mu je pravo povređeno i koji član Ustava potkrepljuje njegov zahtev.

35. Ustavni sud može samo da razmotri da li su dokazi izneti tako da su postupci, gledano u celini, sprovedeni na takav način da je podnosilac zahteva dobio pravično suđenje (vidi, između ostalog, Izveštaj evropske komisije za ljudska prava u slučaju *Edwards protiv Ujedinjenog Kraljevstva,* br. 13071/87, usvojen 10. jula 1991. godine).

36. Sud smatra da podnosilac zahteva nije objasnio kako je i zašto zaključak Vrhovnog suda za „primenjiv zakon u ono vreme“ u njegovom slučaju povredio prava i slobode za koje on tvrdi da su mu povređeni, niti tvrdi nepravičnost i proizvoljnost u postupku.

37. Pored toga, Sud ponavlja da nije njegova dužnost, prema Ustavu, da deluje kao sud četvrtog stepena u vezi sa odlukama donetim od strane redovnih sudova. Uloga je redovnih sudova da tumače i primenjuju relativna pravila procesnog i materijalnog prava (vidi slučaj: *Garcia Ruiz protiv Španije,* br. 30544/96, ESLJP, presuda od 21. januara 1999. godine, vidi i slučaj: br. KI70/11, podnosioci zahteva *Faik Hima, Magbule Hima i Besart Hima*, rešenje o neprihvatljivosti od 16. decembra 2011. godine).

38. Na osnovu gore navedenih razloga, Sud zaključuje da podnosilac zahteva nije u dovoljnoj meri potkrepio svoju tvrdnju.

39. Dakle, zahtev je očigledno neosnovan, i stoga neprihvatljiv.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 48 i pravilom 36 (2) d) Poslovnika, dana 9. februar 2015. godine jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4 Zakona; i

IV. DA PROGLASI da odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac **Predsednik Ustavnog suda**
Arta Rama-Hajrizi Prof. dr Enver Hasani

KI136/14, podnosilac zahteva: Abdullah Bajqinca, ocena ustavnosti presude Rev. br. 99/2014 Vrhovnog suda Kosova od 12. maja 2014. godine

KI 136/14, rešenje o neprihvatljivosti od 9. decembra 2014. godine, objavljeno 18. februara 2015. godine

Ključne reči: *individualni zahtev, krivični postupak, pravo na rad i obavljanje profesije, ograničenje osnovnih prava, krivično delo krađa imovine, suspendovanje sa posla, očigledno neosnovan zahtev.*

Vrhovni sud Kosova je presudom Rev. br. 99/2014 od 12. maja 2014. godine preinačio presude prvostepenog i drugostepenog suda u vezi sa povratkom podnosioca zahteva na prethodno radno mesto, s obzirom na činjenicu da je podnosiocu zahteva prekinut radni odnos zbog krivičnog dela - krađa imovine poslodavca.

Podnosilac zahteva je tvrdio da je Vrhovni sud Kosova povredio njegova prava koja proističu iz člana 49 [Pravo na Rad i Obavljanje Profesije] i člana 55 [Ograničavanje Prava i Osnovnih Sloboda] Ustava.

Ustavni sud je utvrdio da je podnosilac zahteva samo naveo povredu ustavnih odredbi, a da ih nije potkrepio argumentovanim i uverljivim dokazima, a osim toga, naglasio je da je nezadovoljan osporenom odlukom i da ga Vrhovni sud ni na koji način nije sprečio da radi ili obavlja svoju profesiju. Zahtev je proglašen neprihvatljivim, kao očigledno neosnovan, u skladu sa članom 48. Zakona i pravilom 36 (2) d) Poslovnika.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI136/14
Podnosilac
Abdullah Bajqinca
Ocena ustavnosti
presude Vrhovnog suda Rev. br. 99/2014
od 12. maja 2014. godine

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo g. Abdullah Bajqinca, sa prebivalištem u Velikom Belačevcu, opština Kosovo Polje (u daljem tekstu: podnosilac zahteva). Podnosioca zahteva zastupa gđa Fehmije Bytyqi-Gashi, advokat u Prištini.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava presudu Vrhovnog suda Rev. 99/2014 od 12. maja 2014. godine, kojom je preinačena presuda Apelacionog suda Ac. br. 1870/2012 od 21. avgusta 2013. godine i presuda Opštinskog suda u Prištini. C. br. 2146/2009 od 22. aprila 2010. godine

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporene presude, kojom je navodno povređen član 49. [Pravo na Rad i Obavljanje Profesije] i član 55 [Ograničenje Prava i Osnovnih Sloboda] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav).

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava i članu 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 9. septembra 2014. godine, podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

6. Dana 7. oktobra 2014. godine, predsednik je imenovao sudiju Almira Rodriguesa za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Altay Suroy (predsedavajući), Kadri Kryeziu i Arta Rama-Hajrizi.

7. Dana 20. oktobra 2014. godine, Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva i poslao kopiju zahteva Vrhovnom sudu.

8. Dana 9. decembra 2014. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i preporučilo Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

9. Podnosilac zahteva je bio radnik u Diviziji za održavanje i ugalj EKK-a (u daljem tekstu: poslodavac) od 1. oktobra 2006. godine.

10. Dana 16. maja 2007. godine, poslodavac je suspendovao podnosioca zahteva sa posla na osnovu sumnje da je počinio krivično delo krađe imovine poslodavca.

11. Nakon suspendovanja, pokrenuti su upravni, krivični i parnični postupci.

Upravni postupak

12. Dana 27. jula 2007. godine, Disciplinska komisija poslodavca je odlučila da prekine radni odnos podnosiocu zahteva, jer je povredio svoje radne dužnosti.

13. Dana 31. jula 2007. godine, podnosilac zahteva je uložio žalbu drugostepenom disciplinskom organu poslodavca na odluku Disciplinske komisije poslodavca.

14. Dana 6. avgusta 2007. godine, drugostepeni disciplinski organ poslodavca je odbio žalbu podnosioca zahteva i potvrdio odluku Disciplinske komisije.

Krivični postupak

15. Dana 27. februara 2009. godine, Opštinski sud u Prištini (presuda P. br. 2287/07) je oslobodio podnosioca zahteva od optužbe da je počinio krađu imovine poslodavca. Oslobađajuća odluka je bila konačna i obavezujuća.

Parnični postupak

16. Neodređenog datuma podnosilac zahteva je podneo tužbu Opštinskom sudu, za ponovno vraćanje na prethodno radno mesto.

17. Dana 22. aprila 2010. godine, Opštinski sud (presuda C. br. 2146/09) je usvojio tužbu podnosioca zahteva, poništio odluke oba disciplinska organa poslodavca i obavezao poslodavca da vrati podnosioca na prethodno radno mesto.

18. Opštinski sud zaključuje da su odluke oba disciplinska organa poslodavca donete uz povredu zakona na snazi, jer "[...] *kao što rezultira iz krivične presude, žica za čije se uzimanje tereti tužilac (...) nema karakteristike krivičnog dela „krađa"*.

19. Poslodavac je Apelacionom sudu uložio žalbu na presudu Opštinskog suda, tvrdeći povredu postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđivanje činjeničnog stanja i pogrešnu primenu materijalnog prava.

20. Dana 21. avgusta 2013. godine, Apelacioni sud (presuda CA. br. 1870/2012) je odbio, kao neosnovanu, žalbu poslodavca i potvrdio presudu Opštinskog suda od 22. aprila 2010. godine.

21. Poslodavac je, zatim, podneo reviziju Vrhovnom sudu na presudu Apelacionog suda, tvrdeći bitnu povredu Zakona o parničnom postupku i pogrešnu primenu materijalnog prava.

22. Dana 12. maja 2014. godine, Vrhovni sud (presuda Rev. br. 99/2014) je usvojio reviziju poslodavca kao osnovanu i preinačio presudu prvostepenog i drugostepenog suda.

23. Vrhovni sud je ustanovio da *"nižestepeni sudovi su pogrešno primenili materijalno pravo.*

24. Zapravo, Vrhovni sud je objasnio da je *„Tužiocu prekinut radni odnos zbog ozbiljnih povreda radnih zadataka – krađa imovine tužene, iz člana 6 stav 1 tačka 4 Pravilnika o disciplinskoj i materijalnoj odgovornosti radnika EKK-a. Tužena je sprovela disciplinski postupak u smislu odredaba Pravilnika o disciplinskoj i materijalnoj odgovornosti i u ovom postupku je potvrđena odgovornost tužioca. Prilikom izricanja disciplinske mare – prekid radnog odnosa tužiocu od strane tužene, poštovale su se odredbe iz člana 112. Zakona o radnom odnosu koji je bio primenjiv u vreme sprovođenja disciplinskog postupka protiv tužioca. Sud u ovoj pravnoj stvari ne može da se upusti u činjenicu postojanja ili nepostojanja disciplinskog dela, obzirom da se to utvrđuje u postupku sprovedenom kod poslodavca. Iz dokaza koji se nalaze u spisima predmeta proizilazi da je disciplinski postupak tužene protiv tužioca sproveden u smislu Pravilnika o disciplinskim i materijalnim odgovornostima, kao i Zakona o radu koji je bio na snazi."*

Navodi podnosioca zahteva

25. Podnosilac zahteva ne navodi ustavnu povredu, već samo tvrdi da *"[...] Prema poslednjoj odluci Vrhovnog suda se navodi da su tužiocu povređena osnovna prava, propisana prema članu 49 i 55. Ustava Republike Kosovo"*.

26. Podnosilac zahteva dalje traži od Suda da poništi presudu Vrhovnog suda (Rev. br. 99/2014 od 12. maja 2014. godine).

Prihvatljivost zahteva

27. Sud prvo ispituje da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti, koji su utvrđeni Ustavom i dodatno obrazloženi Zakonom i Poslovnikom.

28. U tom smislu, Sud se poziva na član 48. Zakona, koji propisuje:

> *Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori.*

29. Pored toga, Sud se poziva na pravilo 36. Poslovnika, koje propisuje:

> *(3) "Sud odbacuje zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključi:*
> *...*
> *(d) da podnosilac zahteva nije u dovoljnoj meri potkrepeo svoju tvrdnju".*

30. Sud podseća da podnosilac zahteva tvrdi da su osporenom presudom Vrhovnog suda povređena njegova prava garantovana članom 49 [Pravo na Rad i Obavljanje Profesije] i 55 [Ograničenje Prava i Osnovnih Sloboda] Ustava.

31. Međutim, podnosilac zahteva ne navodi nikakvu povredu ustavnih prava, kao što tvrdi.

32. Sud primećuje da je podnosilac zahteva, uglavnom, nezadovoljan pravnom kvalifikacijom činjenica i zakona koji je primenio Vrhovni sud. Pravna kvalifikacija činjenica i primenjiv zakon su pitanja koja spadaju u domen zakonitosti.

33. Prosta činjenica da je podnosilac zahteva nezadovoljan ishodom presude Vrhovnog suda ili samo pominjanje članova 49 i 55. Ustava nije dovoljno da podnosilac izgradi tvrdnju o ustavnoj povredi. Kada se tvrdi takva povreda Ustava, podnosilac zahteva mora da pruži obrazloženu tvrdnju i ubedljiv argument.

34. Zapravo, Sud primećuje da se podnosilac zahteva poziva na član 49 [Pravo na Rad i Obavljanje Profesije] Ustava. Međutim, Sud smatra da osporena presuda Vrhovnog suda ni na koji način ne sprečava podnosioca zahteva da radi ili obavlja profesiju. Na osnovu toga, ne postoji ništa u tvrdnji podnosioca zahteva što opravdava zaključak da je njegovo ustavno pravo na rad bilo povređeno.

35. Sud primećuje da je Vrhovni sud zaključio da je, naime, *"disciplinski postupak tužene protiv tužioca sproveden u smislu Pravilnika o disciplinskim i materijalnim odgovornostima, kao i Zakona o radu koji je bio na snazi."*

36. Sud naglašava da nije dužnost Ustavnog suda da se bavi greškama u činjenicama ili zakonu (zakonitost) navodno počinjenim od strane Vrhovnog suda, osim i u meri u kojoj su mogle povrediti prava i slobode zaštićene Ustavom (ustavnost).

37. Ustavni sud može samo da razmotri da li su dokazi izneti na takav način da su postupci, gledano u celini, sprovedeni na takav način da je podnosilac zahteva imao pravično suđenje (Vidi, između ostalih izvora, Izveštaj Evropske komisije o ljudskim pravima u slučaju *Edwards protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, zahtev br. 13071/87, usvojen 10. jula 1991. godine).

38. Sud smatra da podnosilac zahteva nije objasnio kako je i zašto zaključak Vrhovnog suda o "primeni zakona koji je bio na snazi" u

njegovom slučaju povredio prava i slobode za koje on tvrdi da su mu povređena, niti je naveo bilo koju nepravičnost ili proizvoljnost u postupku.

39. Pored toga, Sud dalje ponavlja da nije njegova uloga prema Ustavu da deluje kao sud četvrtog stepena u pogledu odluka donetih od strane redovnih sudova. Uloga redovnih sudova je da tumače i primenjuju relativna pravila procesnog i materijalnog prava. (Vidi slučaj: *Garcia Ruiz protivŠpanije*, br. 30544/96, ESLJP, presuda od 21. januara 1999. godine; vidi takođe slučaj: KI70/11, podnosioci zahteva *Faik Hima, Magbule Hima i Bestar Hima*, Ustavni sud, rešenje o neprihvatljivosti od 16. decembra 2011. godine).

40. Iz gore navedenih razloga, Sud zaključuje da podnosilac zahteva nije izneo tvrdnju o ustavnoj povredi niti je dovoljno potkrepio i dokazao svoju tvrdnju.

41. Dakle, zahtev je očigledno neosnovan i stoga neprihvatljiv.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 48. Zakona i pravilima 36. (2) d) i 56. (b) Poslovnika o radu, dana 10. februar 2015. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4 Zakona i

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac **Predsednik Ustavnog suda**
Almiro Rodrigues Prof. dr Enver Hasani

KI145/14, podnosilac zahteva: Behxhet Mustafa, ocena ustavnosti rešenja A. br. 1780/14 Osnovnog suda u Prištini od 12. septembra 2014. godine

KI 145/14, odluka o brisanju zahteva sa liste od 9. decembra 2014. godine, objavljena 18. februara 2015. godine

Ključne reči: *individualni zahtev, upravno - ustavni postupak, povlačenje zahteva, iscrpljenje pravnih sredstava, brisanje zahteva sa liste*

Podnosilac zahteva osporava izbor rektora Univerziteta „Hasan Priština“ u Prištini, ali je u međuvremenu obavestio sud o povlačenju svog zahteva, jer želi da iscrpi pravna sredstva.

Ustavni sud je utvrdio da ne postoje posebne okolnosti u vezi sa poštovanjem ljudskih prava i sloboda, koje bi zahtevale dalje razmatranje zahteva i stoga, odlučuje da briše zahtev sa liste, u skladu sa pravilom 32 Poslovnika

ODLUKA O BRISANJU ZAHTEVA SA LISTE
u
slučaju br. KI145/14
Podnosilac
Behxhet Mustafa
Ocena ustavnosti rešenja Osnovnog suda u Prištini, A. br. 1780/14 od 12. septembra 2014. godine

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosilac zahteva je g. Behxhet Mustafa, sa prebivalištem u Prištini.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava rešenje A. br. 1780/14 Osnovnog suda u Prištini od 12. septembra 2014. godine, koje mu je uručeno 13. septembra 2014. godine.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti izbornog postupka rektora Univerziteta "Hasan Prishtina" u Prištini, kojim je, navodno, član 20 (4.1) Statuta Univerziteta u Prištini povređen. Podnosilac zahteva se nije pozvao ni na jednu ustavnu odredbu.

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), članu 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 56 Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 24. septembra 2014. godine, podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

6. Dana 30. septembra 2014. godine, podnosilac je podneo zahtev za povlačenje svog zahteva, jer želi da iscrpi pravna sredstva.

7. Dana 7. oktobra 2014. godine, predsednik Suda je odlukom br. GJR. KI145/14, imenovao sudiju Ivana Čukalovića za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik Suda je odlukom br. KSH. KI145/14 imenovao Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Altay Suroy (predsedavajući), Snezhana Botusharova i Arta Rama-Hajrizi.

8. Dana 9. oktobra 2014. godine, Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva.

9. Dana 9. decembra 2014. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i preporučilo Sudu neprihvatljivost zahteva.

Prihvatljivost zahteva

10. Sud primećuje da, kako bi ocenio prihvatljivost, treba da ispita uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom i dodatno obrazloženi Zakonom i Poslovnikom.

11. U ovom slučaju, podnosilac zahteva osporava izborni postupak rektora Univerziteta u Prištini "Hasan Prishtina". Međutim, 30. septembra 2014. godine, podnosilac je podneo zahtev za povlačenje svog zahteva, jer želi da iscrpi pravna sredstva.

12. U tom smislu, Sud se poziva na pravilo 32 (Povlačenje podnesaka ili odgovora) Poslovnika, koje propisuje:

> *"(1) Strana može povući podneti podnesak ili odgovor u bilo koje vreme, ali ne više od nedelju dana pre početka rasprave ili u bilo koje vreme pre nego što Sud donese odluku bez održavanja rasprave.*
>
> *(2) Bez obzira na povlačenje podneska, Sud može odrediti donošenje odluke o podnesku.*
>
> *(3) Sud će u tim slučajevima doneti odluku bez rasprave i jedino na osnovu podneska, odgovara i dokumenata priloženih podnesku. […]"*

13. Dakle, Sud zaključuje da ne postoje posebne okolnosti u vezi sa poštovanjem ljudskih prava, koje bi zahtevale dalje razmatranje zahteva i stoga, odlučuje da briše zahtev u skladu sa pravilom 32. Poslovnika.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113. 7 Ustava, članom 47. Zakona i pravilom 36 (3) e) Poslovnika, 23. septembra 2014. godine jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA BRIŠE zahtev sa liste;

II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4 Zakona;

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Ivan Čukalović

Predsednik Ustavnog suda
Prof. dr Enver Hasani

KI161/14, podnosilac zahteva: Mursel Izeti, ocena ustavnosti presude Pml. br. 99/2014 Vrhovnog suda Kosova od 10. juna 2014. godine

KI161/14, rešenje o neprihvatljivosti od 22. januara 2015. godine, objavljeno 19. februara 2015. godine

Ključne reči: *individualni zahtev, krivični postupak, neovlašćeno posedovanje oružja, pravo na pravično i nepristrasno suđenje, očigledno neosnovan zahtev.*

Vrhovni sud Kosova je presudom Pml. br. 99/2014 od 10. juna 2014. godine odbio, kao neosnovan, zahtev podnosioca za zaštitu zakonitosti. U svom zahtevu, podnosilac je tvrdio da su nižestepeni sudovi bitno povredili odredbe krivičnog postupka u vezi njegovom kaznom zatvora za krivično delo neovlašćeno posedovanje oružja.

Podnosilac zahteva je tvrdio da je u njegovom slučaju povređeno načelo jednakosti oružja, jer su redovni sudovi odbacili njegov predlog da se sasluša veštak sudske medicine i balistički stručnjak, a pritom nije dao nikakv razlog za odbijanje.

Ustavni sud je utvrdio da su redovni sudovi odgovorili na sve tvrdnje podnosioca zahteva, da su dovoljno opravdali svoje odluke i da su se pozvali i na sudsku praksu Evropskog suda za ljudska prava i ustavne odredbe u vezi sa pretpostavkom nevinosti podnosioca zahteva. Zahtev je proglašen neprihvatljivim, kao očigledno neosnovan, kao što je propisano u članu 48. Zakona i dalje precizirano u pravilima 36 (1) d) i 36 (2) Poslovnika.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI161/14
Podnosilac
Mursel Izeti
Ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda Kosova Pml. br. 99/2014 od 10. juna 2014. godine

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo g. Mursel Izeti (u daljem tekstu: podnosilac zahteva) iz sela Grebno, opština Uroševac, zastupljen od strane g. Besnika Berishe, advokata.

Osporena odluka

2. Osporena odluka je presuda Vrhovnog suda, Pml. br. 99/2014 od 10. juna 2014. godine, kojom je odbijen, kao neosnovan, zahtev podnosioca za zaštitu zakonitosti. Ova presuda je uručena podnosiocu zahteva 25. juna 2014. godine.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda, kojom su, navodno, povređeni član 31. [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav) i član 6. (Pravo na pravično suđenje) Evropske konvencije za ljudska prava i osnovne slobode (u daljem tekstu: EKLJP), jer *„sudovi, bez ikakvog pravog objašnjenja, nisu razmotrili dokaze predložene od strane branioca. Neizvedeni dokazi od strane ovog suda su veoma*

relevantni i sa uticajem u utvrđivanju krivice ili nevinosti podnosioca zahteva".

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava, članovima 22. i 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 56. (b) Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik o radu).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 27. oktobra 2014. godine, podnosilac je poštom podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud), koji je Sudu stigao 29. oktobra 2014. godine.

6. Dana 6. novembra 2014. godine, odlukom GJR. KI161/14, predsednik Suda je imenovao sudiju Artu Ramu-Hajrizi za sudiju izvestioca. Istog dana, odlukom KSH. KI161/14, predsednik Suda je imenovao Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Altay Suroy (predsedavajući), Snezhana Botusharova i Kadri Kryeziu.

7. Dana 6. novembra 2014. godine, Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva i tražio da podnese punomoćje za g. Besnika Berishu.

8. Dana 19. novembra 2014. godine, podnosilac zahteva je podneo dokumentaciju, traženu od strane Suda.

9. Dana 24. novembra 2014. godine, Sud je obavestio Vrhovni sud i Osnovni sud u Uroševcu – Odeljenje za teška krivična dela (u daljem tekstu: Osnovni sud) o registraciji zahteva i tražio od poslednje navedenog suda da podnese povratnicu, koja pokazuje dan kada je podnosilac zahteva primio presudu (Pml. br. 99/2014 od 10. juna 2014. godine) Vrhovnog suda.

10. Dana 4. decembra 2014. godine, Osnovni sud je podneo Sudu povratnicu, koja pokazuje da je presuda Vrhovnog suda od 10. juna 2014. godine, uručena advokatu podnosioca zahteva 25. juna 2014. godine.

11. Dana 22. januara 2015. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i iznelo Sudu preporuku o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

12. Dana 22. marta 2013. godine, Osnovni sud u Uroševcu – Odeljenje za teška krivična dela (presuda PKR. br. 9/2013-P. 94/12 PR1) je proglasio podnosioca zahteva krivim za krivično delo iz Krivičnog zakona Republike Kosovo i osudio ga kaznom zatvora. Podnosilac zahteva se izjasnio krivim na početku pretresa za krivično delo „neovlašćeno vlasništvo, kontrola, posedovanje ili upotreba oružja“ iz člana 328. stav 2. Krivičnog zakona Republike Kosovo (u daljem tekstu: KZK), ali ne i za krivično delo teško ubistvo iz člana 147. stav 1. podstav 9. KZK, jer je delovao u samoodbrani. Osnovni sud je zasnovao svoje nalaze na sledećim dokazima:

    a. Delimično iz odbrane samih optuženih tokom glavnog pretresa,i tokom istražnog postupka;

    b. Iz iskaza svedoka;

    c. Iz pregleda foto albuma, skica i fotografija sa lica mesta;

    d. Čitanjem izveštaja sa obdukcije br. NA 11–033 pripremljenog od strane Odeljenja za sudsku medicinu;

    e. Čitanjem izveštaja veštaka za vatrena oružja;

    f. Čitanjem izveštaja veštačenja otiska prstiju, itd.

13. Podnosilac zahteva je uložio žalbu Apelacionom sudu na presudu Osnovnog suda, zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka, pogrešnog i nepotpunog utvrđivanja činjeničnog stanja i povrede krivičnog zakona. Podnosilac zahteva je tvrdio da mu je Osnovni sud uskratio mogućnost da postavlja pitanja veštaku, što bi doprinelo pronalaženju istine.

14. Dana 12. novembra 2013. godine, Apelacioni sud (presuda PAKR. br. 303/2013) je odbio žalbu i potvrdio presudu Osnovnog suda. Apelacioni sud smatra da podnosiocu zahteva nije uskraćeno nijedno pravo garantovano Krivičnom zakonom Kosova, što se može potvrditi pregledom spisa predmeta, posebno zapisnika sa glavnog pretresa.

15. Podnosilac je podneo zahtev za zaštitu zakonitosti Vrhovnom sudu na presudu Osnovnog suda i presudu Apelacionog suda, zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka i povrede krivičnog zakona. Podnosilac zahteva je tvrdio da nižestepeni sud nije naveo razloge o tome zašto nije usvojio predlog podnosioca zahteva da sasluša veštaka

sudske medicine, rekonstruiše mesto zločina i sasluša veštaka balističara.

16. Dana 10. juna 2012. godine, Vrhovni sud (presuda Pml. br. 99/2014) je odbio kao neosnovan zahtev za zaštitu zakonitosti, podnet od strane podnosioca zahteva. Vrhovni sud smatra da žalba podnosioca zahteva ne sadrži nikakvo preciziranje u vezi sa načinom na koji su navodne povrede manifestovane u odlukama niže stepenim sudova.

Navodi podnosioca zahteva

17. Podnosilac zahteva tvrdi *"[...] da je u postupku protiv njega povređen princip jednakosti oružja i da je to rezultiralo odbijanjem predloga odbrane podnosioca zahteva da dobije dokaze i sasluša svedoke u interesu zaštite, dok je sa druge strane tužilaštvu omogućeno saslušanje svih svedoka i podnošenje dokaza i na glavnom pretresu [...]"*.

Prihvatljivost zahteva

18. Sud primećuje da, kako bi bio u stanju da reši zahtev podnosioca, prvo treba da utvrdi da li je podnosilac ispunio uslove za prihvatljivost određene Ustavom i dalje precizirane Zakonom i Poslovnikom.

19. U tom smislu, Sud se poziva na član 48. Zakona, koji propisuje:

> *"Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori"*.

20. Pored toga, pravila 36 (1) (d) i 36 (2) Poslovnika propisuju:

> *"(1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahtev:*
>
> *[...]*
>
> *(d) ako je zahtev prima facie opravdan ili nije očigledno neosnovan.*
>
> *(2) Sud proglašava zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključi:*
>
> *(a) da zahtev nije prima facie opravdan, ili*
>
> *(b) da iznete činjenice ni na koji način ne opravdavaju tvrdnju o kršenju ustavnih prava, ili*

(c) da podnosilac zahteva nije žrtva kršenja prava zagarantovanih Ustavom, ili

(d) da podnosilac zahteva nije u dovoljnoj meri potkrepeo svoju tvrdnju.

21. Sud primećuje da se u ovom slučaju podnosilac zahteva žali da su redovni sudovi odbili njegov predlog da sasluša veštaka sudske medicine i veštaka balističara, kao i da se rekonstruiše mesto zločina, a da nisu naveli nijedan jedini razlog za odbijanje.

22. U tom smislu, Sud primećuje da je Osnovni sud u Uroševcu pružio opsežne razloge za svoje nalaze, i da se takođe pozvao na sudsku praksu Evropskog suda za ljudska prava i na odredbe Ustava u vezi sa pretpostavkom nevinosti. Pored toga, Apelacioni sud i Vrhovni sud su obrazložili svoje odluke i argumentovali svaku tvrdnju podnosioca zahteva u pogledu odbijanja njegovog predloga.

23. Vrhovni sud je utvrdio u svojoj presudi da je podnosilac zahteva imao mnogo prilika da se brani i da mu je pružena mogućnost da vidi spise predmeta. Pored toga, Vrhovni sud je utvrdio da nije dovoljno da se kaže, na primer, da presuda nije zasnovana na sadržaju spisa predmeta, ili da je zasnovana na pretpostavkama, već mora da se objasni gde je kontradikcija, koji su nedostaci u obrazloženju odlučujućih činjenica. Zbog nepreciziranja u davanju ovih objašnjenja, Vrhovni sud je ocenio da su navedene tvrdnje neosnovane. Vrhovni sud, u vezi sa tvrdnjom podnosioca zahteva, da Osnovni sud nije obrazložio odbijanje predloga vezanog za izvođenje dokaza, je našao da je na strani 11. presude objašnjeno zašto je odbijen zahtev podnosioca. Osim toga, podnosilac zahteva je takođe komentarisao spise predmeta.

24. Sud ponavlja da ne deluje kao sud četvrtog stepena, u pogledu na odluke donete od strane Vrhovnog suda. To je uloga redovnih sudova da tumače i primenjuju relativna pravila procesnog i materijalnog prava. Dužnost Ustavnog suda je da utvrdi da li su postupci redovnih sudova bili pravični u celini, uključujući i način na koji su dokazi uzeti (vidi slučaj: *Edvards protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, br. 13071/87, Izveštaj Evropske komisije za ljudska prava od 10. jula 1991. godine).

25. U ovom slučaju, Sud ne nalazi da su relevantni postupci pred Vrhovnim sudom na bilo koji način bili nepravedni ili proizvoljni (vidi *mutatis mutandis*, *Shub protiv Litvanije*, ESLJP odluka o prihvatljivosti zahteva br. 17064/06 od 30. juna 2009. godine).

26. Dakle, Sud primećuje da podnosilac zahteva nije potkrepio svoju tvrdnju na ustavnim osnovama i nije pružio dokaze, koji ukazuju na to kako i zašto su njegova prava i slobode, zaštićene Ustavom, povređene osporenom odlukom.

27. Sud zaključuje da je zahtev podnosioca očigledno neosnovan u skladu sa članom 48. Zakona i pravilima 36 (1) (d) i 36 (2) Poslovnika o radu.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 48. Zakona i pravilima 36 (1) d) i 36 (2) Poslovnika o radu, dana 10. februar 2015. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4 Zakona i

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Arta Rama-Hajrizi

Predsednik Ustavnog suda
Prof. dr Enver Hasani

KI109/14, podnosioci zahteva: Ahmet Krasniqi *et al.*, ocena ustavnosti zaključka Skupštine zasnovanog na transkriptu plenarne sednice od 10, 11 i 17. aprila 2014. godine

KI109/14, rešenje o neprihvatljivosti od 2. februara 2015. godine, objavljeno 20. februara 2015. godine

Ključne reči: *individualni zahtev, upravni postupak, pravo na rad i obavljanje profesije i sudska zaštita prava, tumačenje kvoruma Skupštine, neovlašćena stranka, očigledno neosnovan zahtev*

Podnosioci zahteva su osporavali postupke zamenika predsednika Skupštine Republike Kosova, g. Sabri Hamiti, tokom plenarne sednice od 10, 11 i 17. aprila 2014. godine, kada je zaključio da nema potrebnog kvoruma za glasanje za sastav Komisije za zaštitu konkurencije Kosova.

Podnosioci zahteva su tvrdili da zaključak g. Hamiti, da ne postoji kvorum za donošenje odluke, predstavlja pogrešnu primenu i povredu člana 80.1 [Usvajanje Zakona] Ustava. Ova greška g. Hamiti je, prema podnosiocima zahteva, rezultirala povredom njihovih prava garantovanim Ustavom, odnosno članom 49 [Pravo na Rad i Obavljanje Profesije] i 54 [Sudska Zaštita Prava].

Ustavni sud je prvo objasnio ko je ovlašćena stranka prema Ustavu da pokrene pitanje tumačenja kvoruma u Skupštini Kosova, a potom je ocenio da podnosioci zahteva nisu ovlašćene stranke u vezi sa navodnim povredama člana 80.1 Ustava. Što se tiče tvrdnji o povredi člana 49. i člana 54. Ustava, Ustavni sud je utvrdio da su podnosioci zahteva samo nabrojali i opisali sadržaj ustavnih odredbi i nisu predstavili ubedljive argumente da potkrepe svoje tvrdnje. Zahtev je proglašen neprihvatljivim, kao očigledno neosnovan, kao što je propisano u članu 113.1 Ustava, članu 47. Zakona i dalje precizirano u pravilu 36 (1) a) i 36 (2) d) Poslovnika.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI109/14
Podnosilac
Ahmet Krasniqi *et al.*
Ocena ustavnosti
zaključka Skupštine zasnovanog na transkriptu plenarne sednice od 10, 11 i 17. aprila 2014. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosioci zahteva su Ahmet Krasniqi, Halit Shabani, Ramë Manaj i Arbnor Kastrati (u daljem tekstu: podnosioci zahteva). Pred Ustavnim sudom Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud) njih zastupa prvi podnosilac zahteva, g. Ahmet Krasniqi sa prebivalištem u Prištini.

Osporena odluka

2. Podnosioci zahteva ne preciziraju nijednu konkretnu odluku, već postupke zamenika predsednika Skupštine Republike Kosovo (u daljem tekstu: Skupština) g. Sabri Hamiti, tokom plenarne sednice Skupštine 10, 11 i 17. aprila 2014. god., kada je zaključio da nema potrebnog kvoruma za glasanje za sastav Komisije za zaštitu konkurencije (u daljem tekstu: KZK).

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je zahtev za ocenu ustavnosti postupaka zamenika predsednika Skupštine tokom plenarne sednice Skupštine 10, 11 i 17. aprila 2014. god., kada je zaključio da nema potrebnog kvoruma za glasanje za sastav KZK. Podnosioci zahteva tvrde da zaključak g. Sabri

Hamiti, da nema kvoruma za donošenje odluke, predstavlja pogrešnu primenu i povredu člana 80, stav 1 [Usvajanje Zakona] Ustava. Podnosioci zahteva smatraju da je to rezultiralo bitnom povredom ljudskih prava u skladu sa članom 49. Ustava Republike Kosovo [Pravo na Rad i Obavljanje Profesije] i članom 54 [Sudska Zaštita Prava] Ustava Republike Kosovo.

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava, članu 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 56 Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 27. juna 2014. god., podnosioci su podneli zahtev Ustavnom sudu (u daljem tekstu: Sud).

6. Dana 7. jula 2014. god., predsednik Suda je odlukom GJR. KI109/14 imenovao sudiju Ivan Čukalović za sudiju izvestioca i odlukom KSH. KI109/14 imenovao Veće za razmatranje sastavljeno od sudija: Robert Carolan (predsedavajući), Almiro Rodrigues i Enver Hasani.

7. Dana 4. septembra 2014. god., Sud je obavestio podnosioce o registraciji zahteva.

8. Dana 13. oktobra 2014. god., podnosioci su podneli dodatna dokumenta Sudu, koja su obezbedila detaljniju i obimniju razradu postojećeg zahteva podnetog 27. juna 2014. godine.

9. Dana 2. februara 2015. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i preporučilo Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

10. Dana 19. februara 2014. god., Vlada Republike Kosovo (u daljem tekstu: Vlada) donela je odluku 02/171 kojom su imena predsedavajućeg i drugih članova KZK: Ahmet Krasniqi (predsedavajući) i Halit Shabani, Ramë Manaj i Arbnor Kastrati (članovi) predložena Skupštini.

11. Dana 10, 11 i 17. aprila 2014. god., Skupština je održala svoju redovnu plenarnu sednicu na kojoj je, između ostalog, imala kao tačku dnevnog reda ocenu ili predlog/odluke Vlade o imenovanju predsedavajućeg i drugih članova KZK. Kada je predlog/odluke stavljen na glasanje,

zamenik predsednika Skupštine je zaključio *"Sada je prisutno ukupno 82 poslanika. Imamo glasanje: 7 protiv, 36 za i 1 suzdržan. Ne postoji kvorum za odlučivanje."*

12. Dana 19. maja 2014. god., podnosioci su podneli zahtev Opštoj direkciji za pravna i proceduralna pitanja Skupštine za tumačenje glasanja o predlogu/odluci Vlade od strane Skupštine.

13. Dana 21. maja 2014. god., direktor Opšte direkcije za pravna i proceduralna pitanja Skupštine je odgovorio podnosiocima putem pisma, u kojem je navedeno:

> *"Opšta direkcija za pravna i proceduralna pitanje nije ovlašćena za tumačenje glasanja na plenarnoj sednici.*
> *Za vašu informaciju, Skupština je raspuštena 7. maja 2014. god. Prema Poslovniku Skupštine, sva pitanja koja su ostala u postupku, predlagač treba ponovno da podnese."*

14. Dana 21. maja 2014. god., podnosioci su izjavili žalbu i Nezavisnom nadzornom odboru za civilnu službu na Kosovu (u daljem tekstu: NNO) *"u pravnoj stvari "osporavanje donošenja odluke", protiv Skupštine Republike Kosovo."*

15. Dana 22. maja 2014. god., NNO je doneo odluku A/02/212/2014, proglašavajući sebe nenadležnim da odluči o toj stvari. NNO smatra:

> *"Veće Odbora je tokom razmatranja ove stvari zaključilo da Odbor nije nadležan za razmatranje ove upravne stvari, jer se članom 4, stav 2, Zakona br. 03/L-149, o civilnoj službi Republike Kosovo, propisuje: „Zvaničnici izabrani na rukovodećim položajima, ili imenovani u institucijama javne administracije, ili izabrani na određenim položajima, ne smatraju se civilnim službenicima". U skladu sa članom 10, stav 1.1 Zakona br. 03/L-192, o Nezavisnom nadzornom odboru civilne službe Kosova, Odbor ima nadležnost da „razmatra i donosi odluke o žalbama civilnih službenika, protiv odluka organa za zapošljavanje u svim institucijama civilne službe, u skladu sa pravilima i načelima podnetim u Zakonu o civilnoj službi Republike Kosovo."*

16. Dana 23. maja 2014. god., podnosioci zahteva su podneli Instituciji Narodnog advokata *„Žalbu zbog kršenja prava garantovanog Ustavom, prilikom glasanja u vezi sa predlogom – odlukom, za imenovanje predsedavajućeg i članova Komisije za zaštitu konkurencije".*

17. Dana 9. juna 2014. god., Institucija Narodnog advokata je poslala podnosiocima zahteva obaveštenje o neprihvatljivosti, navodeći:

> *"[...] Narodni advokat primećuje da je podnosilac zahteva podneo zahtev radi pokretanja pitanja u Ustavnom sudu, radi ocene ustavnosti u vezi sa donošenjem odluke na sednici Skupštine [...] Narodni advokat podseća da Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele Sudu na zakonit način. Narodni advokat smatra da potrebno pozvati se na član 113 Ustava [Jurisdikcija i ovlašćene strane], koji dozvoljava narodnom advokatu da se obrati Ustavnom sudu, ali samo u sledećim slučajevima:*
>
> *1) Saglasnost zakona, dekreta predsednika i premijera i uredbi Vlade, sa Ustavom;*
>
> *2) Saglasnost Statuta opštine sa Ustavom.*
>
> *U ovim okolnostima, narodni advokat zaključuje da se zahtev podnosilaca, kojim se osporava odluka Skupštine Republike Kosovo, ne može se razmotriti u Ustavnom sudu, obzirom da narodni advokat nije ovlašćena strana za ovo pitanje, u skladu sa članom 113.1 Ustava Republike Kosovo [...]"*

Navodi podnosioca

18. Podnosioci zahteva tvrde da zaključak g. Sabri Hamiti, da ne postoji kvorum za donošenje odluke, predstavlja pogrešnu primenu i povredu člana 80, stav 1 [Usvajanje Zakona] Ustava, koji glasi:

> *"Zakoni, odluke i ostali akti se usvajaju od strane Skupštine većinom glasova prisutnih poslanika, osim u slučajevima kada to ovaj Ustav drugačije nalaže."*

19. Prema podnosiocima zahteva, pogrešno brojanje neophodnog kvoruma je rezultiralo *"bitnom povredom ljudskih prava, garantovanih članom 49. Ustava Republike Kosovo [Pravo na rad i obavljanje profesije] i članom 54. Ustava [Sudska zaštita prava]."*

20. Podnosioci zahteva dalje tvrde *"[...] Član 51, tačka 3, drugi stav Poslovnika Skupštine Republike Kosovo, navodi, citiramo: „Odluke sa sednica Skupštine su važeće, ukoliko je za vreme njihovog donošenja u Sali bilo prisutno više od polovine poslanika Skupštine. Zakoni, odluke i ostali akti Skupštine smatraju se usvojenim, ukoliko za njih glasa većina prisutnih poslanika."*

21. Pored toga, podnosioci zahteva tvrde "*Ni Ustav, a ni Poslovnik o radu Skupštine nisu povukli razliku između kvoruma za rad i kvoruma za donošenje odluke, što znači da ako je u Sali Skupštine prisutno 61 poslanika, Skupština može održati sednicu i doneti odluke, ako drugačije nije određeno Ustavom […]*".

22. Pored toga, podnosioci zahteva tvrde *"Zaključak g. Hamiti, da je na plenarnoj sednici bilo 82 poslanika i da je nije bilo kvoruma za donošenje odluke, nije u skladu sa samim sobom i opštim pravilima, jer ako ne postoji kvorum, sednica ne može da se nastavi. U ovom slučaju, sednica se nastavila, a predlog nije stavljen na glasanje, ako zamenik ne glasa za ili protiv, prisutan je i smatra se uzdržanim, i nigde u odredbi Ustava i Poslovnika nije određeno da se zamenik smatra da nije prisutan, ako se nalazi u Sali"*.

23. Konačno, podnosioci zahteva traže od Suda:

    i. "Za ovu stvar, da razmotri i usvoji odluku u skladu sa ustavnim odredbama na snazi;

    ii. Da pruži jasno tumačenje o tome šta znači kvorum, koje je značenje proste većine, a koje apsolutne većine;

    iii. Da pruži tumačenje uzdržanosti;

    iv. Da pruži tumačenje broja glasova potrebnih da se donese odluka u Skupštini".

Ocena prihvatljivosti zahteva

24. Sud prvo ispituje da li su podnosioci zahteva ovlašćene stranke da podnesu zahtev Sudu, u skladu sa uslovima iz člana 113.7 Ustava.

    Član 113, stav 7 Ustava propisuje:

    > *"Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom."*

A. Što se tiče navodne povrede člana 80.1 Ustava

25. Sud primećuje da u ovom slučaju, *inter alia,* podnosioci zahteve traže tumačenje člana 80.1 [Usvajanje Zakona] Ustava.

26. U tom smislu, Sud naglašava da prema članu 112.1 Ustava "Ustavni sud je konačna vlast u Republici Kosovo za tumačenje Ustava i saglasnosti zakona sa Ustavom". Međutim, Sud je ovlašćen da tumači Ustav samo ako je zahtev podnela ovlašćena stranka.

27. Sud primećuje da su podnosioci podneli svoj zahtev u skladu sa članom 113.7 Ustava i oni ne osporavaju nijednu konačnu odluku javnog organa. U stvari, podnosioci traže tumačenje od strane Suda u pogledu člana 80.1 [Usvajanje Zakona] Ustava, kako bi se razjasnilo šta "potreban kvorum za donošenje odluke u Skupštini" znači.

28. U tom smislu, Sud primećuje da član 113.5 Ustava navodi da pre nego što se zakon proglasi, deset (10) ili više poslanika Skupštine može, u roku od osam (8) dana od usvajanja, da ospori ustavnost bilo kog zakona koji je usvojila Skupština, kako zbog sadržaja tako i zbog procedure sprovođenja.

29. Pored toga, nakon što je zakon proglašen, član 113.2 (1) ovlašćuje Skupštinu Kosova, predsednika Republike Kosovo, Vladu i Narodnog advokata da podnose pitanje kompatibilnosti zakona sa Ustavom pred Ustavnim sudom.

30. Konačno, i član 113.8 Ustava propisuje „Sudovi su ovlašćeni da, Vrhovnom sudu, podnesu slučajeve koji se tiču saglasnosti nekog zakona sa Ustavom, ako je ta saglasnost primećena tokom sudskog postupka i ako relevantni sud nije siguran u saglasnost spornog zakona sa Ustavom i samo ako odluka relevantnog suda zavisi od saglasnosti zakona".

31. Dakle, Sud zaključuje da ova tvrdnja podnosilaca ne spada u okvir nijednog od gore navedenih članova Ustava. Stoga, podnosioci zahteva nisu ovlašćene stranke u skladu sa Ustavom da pokrenu ovo pitanje pred Sudom (Vidi takođe Ustavni sud, slučaj br. KI207/13, podnosioci zahteva *Rexhep Kabashi et al.*, rešenje o neprihvatljivost od 24. aprila 2014. god.).

32. Shodno tome, ovaj deo zahteva je neprihvatljiv u skladu sa članom 113.1 Ustava.

B. Što se tiče navodne povrede članova 49 i 54. Ustava

33. Sud dalje primećuje da se podnosioci zahteva pozivaju i na član 49 [Pravo na Rad i Obavljanje Profesije] i član 54 [Sudska Zaštita Prava], žaleći se na pogrešno računanje kvoruma od strane zamenika predsednika Skupštine, što je rezultiralo povredom ovih članova.

34. U tom smislu, Sud podseća da član 49 propisuje:

> *"1. Garantuje se pravo na rad..*
>
> *2. Svako lice ima pravo da slobodno izabere svoju profesiju i radno mesto."*

Dok član 54 propisuje:

> *"Svako ima pravo na sudsku zaštitu u slučaju kršenja ili uskraćivanja nekog prava koje je garantovano ovim Ustavom, kao i pravo na efikasne pravne mere ukoliko se utvrdi da je pravo prekršeno."*

35. Sud primećuje da su podnosioci zahteva samo nabrojali i opisali sadržaj ustavnih odredaba koje garantuju pravo na rad i obavljanje profesije i sudsku zaštitu prava. Međutim, oni nisu jasno izneli kako su i zašto ova prava bila povređena.

36. Sud ponavlja da nezadovoljstvo odlukom ili samo pominjanje članova i odredaba Ustava nije dovoljno da podnosilac zahteva tvrdi ustavnu povredu. Kada se tvrdi takva povreda, podnosilac zahteva mora izneti uverljive i neosporne argumente kojima potkrepljuje navode da bi zahtev bio osnovan. (Vidi Ustavni sud, slučaj br. KI198/13 podnosilac zahteva *Kosovska agencija za privatizaciju Kosova*, rešenje o neprihvatljivosti od 13. marta 2014. god.).

37. U ovom smislu, podnosioci zahteva nisu podneli nikakav uverljiv argument kojim bi se utvrdilo da navodne povrede pomenute u zahtevu predstavljaju ustavne povrede (vidi, *Vanek protiv Republike Slovačke*, ESLJP, rešenje o prihvatljivosti, br. 53363/99, od 31. maja 2005. god.) i nisu precizirali kako navedeni članovi Ustava potkrepljuju njihove tvrdnje u skladu sa uslovima iz člana 113.7 Ustava i člana 48. Zakona.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 47. Zakona i pravilima 36 (1) a) i 36 (2) d) i Poslovnika, dana 2. februara 2015. godine jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev;

   a. Što se tiče tvrdnji pod tačkom A), neprihvatljivim, jer podnosioci zahteva nisu ovlašćene stranke da traže tumačenje ustavnih odredaba;

   b. Što se tiče tvrdnji pod tačkom B), neprihvatljivim, jer podnosioci zahteva nisu dovoljno potkrepili svoju tvrdnju.

II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4 Zakona;

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Ivan Čukalović

Predsednik Ustavnog suda
Prof. dr Enver Hasani

KO13/15, Skupština Republike Kosova, ocena amandmana na Ustav Republike Kosovo, predloženog od strane pedeset i pet poslanika Skupštine Republike Kosovo, upućenog od strane predsednika Skupštine Republike Kosovo 6. februara 2015. godine dopisom br. 05-259/DO-179.

KO13/15, presuda od 10. marta 2015. godine, objavljena 16. marta 2015. godine

Ključne reči: *institucionalni zahtev, ustavni postupak, preventivna ustavna kontrola, princip rodne ravnopravnosti, automatski prioritet, prava i slobode garantovana Poglavljem II i III Ustava.*

Dana 6. februara 2015. godine, predsednik Skupštine Republike Kosovo, shodno članovima 113.9 i 144.3 Ustava Republike Kosovo, uputio je ustavni amandman Ustavnom sudu Republike Kosovo, predložen od strane pedeset i pet (55) poslanika Skupštine Republike Kosovo. Predloženi amandman predviđa da nijedan od polova ne može biti predstavljen manje od 40 % na položajima ministara i zamjenika ministara Vlade Republike Kosova.

Predmetna stvar zahteva je preliminarna ocena Suda, da predloženi ustavni amandman ne smanjuje nijedno pravo ili slobodu garantovanu Poglavljem II Ustava.

Ustavni sud je prvo ocenio proceduralne uslove i utvrdio da ima nadležnost da sudi slučaj i da je zahtev podnet od strane ovlašćene stranke. Što se tiče pitanja da li predloženi amandman smanjuje prava i osnovne slobode garantovane u Poglavlju II i III Ustava, Ustavni sud je naveo, između ostalog, da: (i) treba primeniti princip jednakih mogućnosti za oba pola, (iii) ustavna praksa ne određuje neki oblik pozitivne diskriminacije, (iii) se prednost ne može dati bezuslovno na osnovu kriterijumima profesionalnih sposobnosti, i (iv) poslanici nisu pružili nikakve dokaze da podrže svoju tvrdnju o ozbiljnoj diskriminaciji pola. Ustavni sud je, između ostalog, potvrdio svoje nalaze na osnovu formulacije ustava drugih država, praksi Evropskog suda pravde i Ustavnog saveta Francuske. Ustavni sud je ocenio da predloženi amandman smanjuje prava i osnovne slobode garantovane u Poglavlju II i III Ustava, u svom slovu i duhu, i stoga, zahtev nije u skladu sa Ustavom.

PRESUDA
u
slučaju br. KO13/15
Ocena amandmana na Ustav Republike Kosovo, predloženog od strane pedeset i pet poslanika Skupštine Republike Kosovo, upućenog od strane predsednika Skupštine Republike Kosovo 6. februara 2015. godine dopisom br. 05-259/DO-179

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Dana 6. februara 2015. godine, predsednik Skupštine Republike Kosovo (u daljem tekstu: podnosilac zahteva), shodno članovima 113.9 i 144.3 Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), uputio je ustavni amandman Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud), predložen od strane pedeset i pet (55) poslanika Skupštine Republike Kosovo (u daljem tekstu: poslanici).

Predmetna stvar

2. Predmetna stvar zahteva je preliminarna ocena Suda, da predloženi ustavni amandman ne smanjuje nijedno pravo ili slobodu garantovanu Poglavljem II Ustava u skladu sa članom 113.9 Ustava.

3. Predloženi amandman je za novi stav 8 člana 96. **[**Ministarstva i Predstavljanje Zajednica**].** Amandman glasi: *„Nijedan od polova ne može biti predstavljen manje od 40% na položajima ministara i zamenika ministara Vlade Republike Kosovo."*

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članovima 113.9 i 144.3 Ustava i članovima 20. i 54. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon).

Postupak pred Sudom

5. Dana 6. februara 2015. godine, podnosilac zahteva je uputio amandman Sudu.

6. Dana 6. februara 2015. godine, predsednik Suda je odlukom br. GJR. KO13/15, imenovao sudiju Snezhanu Botusharova za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik Suda je odlukom br. KSH. KO13/15 imenovao Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Altay Suroy (predsedavajući), Ivan Čukalović i Arta Rama-Hajrizi.

7. Dana 10. februara 2015. godine, Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva i tražio da dostavi potpun spisak sa imenima i potpisima poslanika. Sud je tražio od podnosioca zahteva da dostavi i kopiju obaveštenja svakom poslaniku koji je potpisao zahtev, kao i da dostave, ukoliko žele, dodatne komentare.

8. Dana 10. februara 2015. godine, kopija zahteva je dostavljena predsednici Republike Kosovo, premijeru i ombudsmanu.

9. Dana 13. februara 2015. godine podnosilac zahteva je dostavio traženi spisak, potpisan od strane sledećih poslanika: Alma Lama, Shpejtim Bulliqi, Emilija Redžepi, Veton Berisha, Teuta Sahatqija, Doruntinë Maloku, Vjosa Osmani, Lirije Kajtazi, Synavere Rysha, Besa Gaxheri, Njomza Emini, Shaip Muja, Armend Zemaj, Antoni Quni, Agim Kikaj, Fatmir Limaj, Valdete Bajrami, Shukrije Bytyqi, Haxhi Shala, Zafir Berisha, Sala Berisha Shala, Luljeta Veselaj Gotaj, Nait Hasani, Melihate Tërmkolli, Fadil Beka, Teuta Haxhiu, Fikrim Damka, Müfera Şinik, Time Kadrijaj, Puhie Demaku, Aida Dërguti, Shqipe Pantina, Besa Baftija, Mexhide Mjaku Topalli, Xhevahire Izmaku, Nuredin Ibishi, Ganimete Musliu, Pal Lekaj, Rexhep Selimi, Bekim Haxhiu, Kujtim Pacaku, Qerim Bajrami, Danush Ademi, Enver Hoti, Mytaher Haskuka, Fisnik Ismaili, Glauk Konjufca, Berta Deliu Kodra, Blerim Grainca, Blerim Shala, Labinote Demi Murtezi, Naser Osmani, Hatim Baxhaku, Ilir Deda, Teuta Rugova.

10. Poslanici nisu podneli komentare, kao odgovor na obaveštenje Suda od 10. februara 2015. godine.

11. Dana 10. marta 2015. godine, sudija izvestilac je izneo izveštaj Veću za razmatranje. Veće za razmatranje je podržalo izveštaj i jednoglasno preporučilo Sudu, u punom sastavu, da proglasi zahtev prihvatljivim za razmatranje i da proglasi da predloženi amandman smanjuje prava i slobode garantovane Poglavljem II i III Ustava, u svom slovu i duhu, što je propisano u sudskoj praksi Suda.

12. Istog dana, Sud je razmatrao i glasao o slučaju.

13. Sudija Kadri Kryeziu nije učestovao u postupku pred Sudom i prilikom donošenja odluke o ovom slučaju KO13/15, na osnovu odluke KK124/14 od 19. avgusta 2014. godine.

Pregled činjenica

14. Dana 29. decembra 2014. godine, poslanici su u skladu sa članom 144. [Amandmani], stav 1 Ustava predložili predsedniku Skupštine jedan ustavni amandman.

15. Dana 6. februara 2015. godine, predsednik Skupštine je uputio Sudu ustavni amandman, tražeći od Suda preliminarnu ocenu da li predloženi amandman smanjuje bilo koje pravo ili slobode garantovane Poglavljem II Ustava.

Prihvatljivost zahteva

16. Kako bi rešio zahtev podnosioca, Sud prvo treba da ispita da li je podnosilac ispunio uslove prihvatljivosti, koji su utvrđeni Ustavom i dodatno precizirani Zakonom.

17. Kao prvo, Sud treba da utvrdi da li je zahtev podnet od strane ovlašćenog lica, i kao drugo, da li ima ovlašćenja da oceni ustavni amandman, koji su predložili poslanici u skladu sa članom 113.9 Ustava.

18. Sud podseća da, shodno članu 113.9 Ustava: *"Predsednik Skupštine Kosovo mora da podnese predloženi Ustavni amandman [...]"*,

19. Sud primećuje da je predsednik Skupštine, g. Kadri Veseli, uputio predloženi amandman i stoga, zahtev je podnela ovlašćena stranka, shodno članu 113.9 Ustava.

20. Štaviše, Sud podseća da, shodno članu 113.9, mora da osigura "[...] *da predloženi amandman ne umanjuje prava i slobode garantovane poglavljem II ovog Ustava"*.

21. Shodno tome, Sud ima nadležnost da oceni da li predloženi amandman smanjuje prava ili slobode garantovane Poglavljem II Ustava.

22. Stoga, pošto je zahtev uputila ovlašćena stranka i Sud je nadležan da presudi u ovom slučaju, zahtev je prihvatljiv.

Delokrug ocene

23. Obim ocene predloženog amandmana se zasniva na Poglavlju II [Prava i Osnovne Slobode], Poglavlju III [Prava Zajednica i Njihovih Pripadnika] i slovu i duhu Ustava (vidi slučajeve: br. KO29/12 i KO48/12, podnosilac zahteva: *predsednik Skupštine Republike Kosovo*, presuda od 20. jula 2012. godine; vidi takođe slučaj: br. KO61/12, podnosilac zahteva: *predsednik Skupštine Republike Kosovo,* presuda od 31. oktobra 2012. godine).

24. Pored toga, Sud smatra da član 21. [Opšta Načela] Ustava treba čitati u vezi sa članom 7. [Vrednosti] stav 1 Ustava. Poslednje navedeni član propisuje vrednosti ustavnog poretka Republike Kosovo, koje se zasnivaju na *„načelima slobode, mira, demokratije, jednakosti, poštovanja ljudskih prava i sloboda i vladavine zakona, nediskriminacije, imovinskog prava, zaštite sredine, društvenog prava, pluralizma, podele državne vlasti i tržišne ekonomije“.*

Predloženi amandman: dodaje se novi stav 8 članu 96. Ustava

25. Amandman je predložen da bude novi stav nakon stava 7 člana 96. [Ministarstva i Predstavljanje Zajednica] Ustava, koji bi glasio:

> *“8. Nijedan od polova ne može biti predstavljen manje od 40% na položajima ministara i zamenika ministara Vlade Republike Kosova.”*

Razlozi za predloženi amandman

26. Poslanici tvrde da do sada, žene u posleratnim vladama nisu bile predstavljene više od 10-15% na ministarskim pozicijama, iako je kvota žene/muškarci 50%/50%. Na osnovu toga, oni smatraju da *“[...] To čini neophodnim uvođenje rodne kvote i u izvršnoj vlasti, kao afirmativan mehanizam za promenu teškog stanja diskriminacije.”* Prema njima, član 24. [Jednakost pred Zakonom] stav 3. Ustava opravdava afirmativne mere koje bi trebalo preduzeti prema manje predstavljenim grupama.

27. Poslanici smatraju da nametanje polne kvote u Ustavu predstavlja obavezu, koju Vlada ne može da zanemari, a koja je slična garancijama koje Ustav pruža manjinama.

28. Prema poslanicima, negativno iskustvo neprimenjivanja Zakona o ravnopravnosti polova br. 2004/2 od 19. februara 2004. godine, koji uključuje sve institucije i vodeće organe, je još jedan razlog da ova norma postane ustavna norma i da Ustav treba da bude garant ove ravnopravnosti.

29. Poslanici dalje tvrde da je predloženi amandman u skladu sa ciljevima Rezolucije br. 04-R-09 Skupštine Kosova, usvojene 20. decembra 2012. godine. Rezolucija nosi naslov: „*Prištinska načela, proizašla sa Međunarodnog samita: "Partnerstvo za promenu: o osnaživanju žena*" koji je održan u Prištini, 4-6. oktobra 2012. godine. Oni citiraju stav 4 Rezolucije, koji glasi:

> *"4. Podstiče institucije Republike Kosovo da preduzmu konkretne akcije i da uspostavljaju partnerstva* sa *relevantnim domaćim i međunarodnim institucijama, kako bi se postigao cilj učešća žena u civilnoj službi do pedeset odsto do 2050. godine."*

Ocena predloženog amandmana

30. Predloženi amandman će biti razmotren od strane Suda, u skladu sa gorenavedenim delokrugom ocene.

31. Sud primećuje da predloženi amandman članu 96. Ustava sadrži dva elementa. Prvi uvodi polnu kvotu od četrdeset odsto (40%), koja je prema poslanicima jednaka proporcionalnoj zastupljenosti stanovništva. Drugi ima veze sa tim da se kvota od četrdeset odsto (40%) primenjuje samo za pozicije ministara i zamenika ministara u Vladi.

32. Sud dalje primećuje da se predloženi amandman, kao što su obrazložili poslanici, može smatrati kao kvalifikovana forma pozitivne diskriminacije ili afirmativne akcije, pri čemu se automatski i bezuslovno daje prednost ženama, bez obzira na profesionalne kvalifikacije.

33. Pored toga, priroda pozitivne diskriminacije ili afirmativne akcije generalno je privremena, sve dok se ne postigne određeni cilj u skladu sa članom 24.3 Ustava. S druge strane, svaka ustavna norma se smatra trajne prirode, kako bi se obezbedio ustavni i pravni poredak. To je u skladu sa načelom pravne sigurnosti.

34. Sud takođe primećuje da se delokrug sadašnjeg člana 96. [Ministarstva i Predstavljanje Zajednica] Ustava proširuje na nevećinske zajednice, kao što su „*zajednice Srba, Roma, Aškalija, Egipćana, Turaka, Bošnjaka, Gorana i njihovih pripadnika*“, koje očito uključuju i ženske i muške pripadnike.

35. Dakle, predloženi amandman treba razmatrati u kontekstu prava za ove zajednice, garantovana Ustavom.

36. Kao što je napred navedeno, delokrug primene predloženog amandmana se primenjuje samo za pozicije ministara i zamenika ministara u Vladi.

37. Sud primećuje da, dok Poglavlje I [Osnovne Odredbe] Ustava definiše strukturu države Republike Kosovo i njenih vrednosti, član 3. [Jednakost Pred Zakonom], stav 2. Ustava predviđa: „*Sprovođenje javne vlasti u Republici Kosovo se zasniva na načelu jednakosti svih građana pred zakonom i poštovanju međunarodno priznatih prava i osnovnih sloboda, kao i zaštiti prava i učešća svih zajednica i njihovih pripadnika.*” Dakle, na državnim organima je da uspostave odgovarajuće mehanizme za sprovođenje garantovanih prava građana.

38. Sud takođe podseća da član 7. [Vrednosti] Ustava posebno predviđa:

> *“1. Ustavni red Republike Kosovo se zasniva na načelima slobode, mira, demokratije, jednakosti, poštovanja ljudskih prava i sloboda i vladavine zakona, nediskriminacije, imovinskog prava, zaštite sredine, društvenog prava, pluralizma, podele državne vlasti i tržišne ekonomije.*
>
> *2. Republika Kosovo obezbeđuje jednakost polova kao osnovnu vrednost za razvoj demokratskog društva, jednake mogućnosti učešća žena i muškaraca u politički, ekonomski, društveni i kulturni život i sve ostale oblasti društvenog života.“*

39. Iz gore navedenih odredbi proizilazi da su jednakost, nediskriminacija i ravnopravnost polova, *inter alia*, deo ustavnog poretka i predstavljaju temelj demokratskog društva na Kosovu. Njihova praktična primena je od ključnog značaja za unapređenje demokratije na Kosovu.

40. Kako bi potpuno ocenio predloženi amandman, Sud uzima u obzir i međunarodne instrumente predviđene članom 22. [Direktna Primena Međunarodnih Sporazuma i Instrumenata] Ustava, u vezi sa merama zaštite ljudskih prava i osnovnih sloboda.

41. Naime, član 22. Ustava, predviđa:

> *"Ljudska prava i slobode, koja su utvrđena sledećim međunarodnim sporazumima i instrumentima garantovana su ovim Ustavom, i direktno se primenjuju na teritoriji Republike Kosovo i imaju premoć, u slučaju konflikta, nad svim zakonskim odredbama i ostalim aktima javnih institucija:*
>
> *(1) Univerzalna deklaracija o ljudskim pravima*;
>
> *(2) Evropska konvencija o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda i protokoli iste;*
>
> *(3) Međunarodna konvencija o građanskim i političkim pravima i protokoli iste;*
>
> *[…]*
>
> *(6) Konvencija o eliminisanju svih oblika diskriminacije žena;*
>
> *[…]"*

42. Navedeni međunarodni sporazumi i instrumenti, koji garantuju ljudska prava i osnovne slobode, uključujući načelo jednakosti međunarodnih instrumenata, deo su pravnog poretka Republike Kosovo.

43. Sud ponavlja da je princip jednakosti jedan od osnovnih principa ustavnog sistema Republike Kosovo i garantuje ravnopravnost polova svim građanima u svom ustavnom i pravnom poretku.

44. Postoje i druge reference u pogledu jednakosti polova u Ustavu, kao što su:

a. Član 71. [Kvalifikacija i Polna Jednakost] stav 2. Ustava: *"Sastav Skupštine Kosova će poštovati polnu jednakost, koja je u saglasnosti sa međunarodnim načelom."*

b. Član 101. [Civilna Služba] stav 1. Ustava: *"Sastav civilne službe će odražavati raznolikost stanovnika Kosova, uzimajući u obzir međunarodno priznato načelo polne jednakosti."*

c. Član 104. [Imenovanje i Razrešenje Sudija] stav 2. Ustava: *"Sastav sudija odražava etničku raznolikost Kosova i međunarodno priznato načelo o polnoj jednakosti."*

d. Član 108. [Sudski Savet Kosova] stav 2. Ustava: *"[...] Sudski savet Kosova obezbeđuje da su sudovi na Kosovu nezavisni, profesionalni i nepristrasni i da odražavaju multietničnost Republike Kosovo i da poštuju načelo polne jednakosti. Savet će dati prednost imenovanju za sudije pripadnicima zajednica koje nisu dovoljno zastupljene, na zakonom propisan način."*

e. Član 108. [Sudski savet Kosova] stav 4. Ustava: *"Predlog o imenovanju sudija se vrši na osnovu otvorene procedure imenovanja, na osnovu zasluge kandidata, i ovaj predlog odražava načelo polne jednakosti i etničku raznolikost teritorijalne jurisdikcije relevantnog suda. Svi kandidati trebaju ispuniti zakonom određene kriterije."*

f. Član 109. [Državno tužilaštvo] stav 4. Ustava: *"Državo tužilaštvo odražava etničku raznolikost Republike Kosovo i poštovaće načelo polne jednakosti."*

g. Član 110. [Tužilački Savet Kosova] stav 1. Ustava: *"[...] Tužilački savet Kosova obezbeđuje nezavisnost, profesionalizam i nepristrasnost Državnog tužioca i odražava multietničnost Kosova i načelo polne jednakosti."*

h. Član 110. [Tužilački Savet Kosova] stav 3. Ustava: *"Predlog o imenovanju tužioca se vrši na osnovu otvorene procedure za imenovanje, na osnovu zasluge kandidata, koja ustvari odražava načelo polne jednakosti i etničku raznolikost relevantne teritorijalne jurisdikcije."*

i. Član 114. [Sastav i Mandat Ustavnog Suda] stav 1. Ustava: *"[...] Načelo polne jednakosti će se poštovati."*

45. Gorenavedene ustavne garancije polne jednakosti su na istom nivou ustava demokratskih zemalja i međunarodnih instrumenata i preporuka.

46. U tom pogledu, Ustav Republike Bugarske u svom članu 6.2 predviđa: "[...] *Nisu dozvoljena nikakva ograničenja na prava ili privilegije na osnovu rase, narodnosti, etničke pripadnosti, pola, porekla, religije, obrazovanje, ubeđenja, političke opredeljenosti, ličnog i društvenog statusa ili imovinskog statusa.*"

47. Ustav Republike Kipar u svom članu 28.2 predviđa: *"Svako lice uživaće sva prava i slobode predviđene Ustavom, bez ikakve*

diskriminacije, posredne ili neposredne, protiv bilo koga po osnovu zajednice, rase, religije, jezika, pola, političkih ili drugih opredeljenja, nacionalnog ili društvenog porekla, rođenja, boje, imovine, društvene klase ili bilo kakvog drugog osnova, osim kada je, izričito, drugačije određeno ovim Ustavom. "

48. Ustav Češke Republike uključuje koncept jednakosti i načela nediskriminacije u članu 3. [Poglavlje osnovnih prava i sloboda], koji glasi: "*Svakome je garantovano uživanje osnovnih prava i sloboda bez obzira na pol, rasu, boju kože, jezik, vere i religije, političkih ili drugih opredeljenja, nacionalnog ili društvenog porekla, pripadnost nacionalne ili etničke manjine, imovine, rođenja ili drugog statusa*."

49. Ustav Republike Letonije u svom članu 91. Ustava delimično predviđa: "*Ljudska prava biće realizovana bez ikakve diskriminacije*."

50. Ustav Slovačke Republike u svom članu 12. stav 2 Ustava glasi:"*Osnovna prava i slobode su garantovane svakome na teritoriji Republike Slovačke bez obzira na pol, rasu, boju kože, jezik, veru i religiju, političku opredeljenost ili druga ubeđenja, nacionalno ili etničko poreklo, imovinu, poreklo ili drugi status. Niko ne sme biti ugrožen, favorizovan ili diskriminisan po ovim osnovima*."

51. Ustav Republike Slovenije u svom članu 14. predviđa da su svakome garantovana jednaka prava i osnovne slobode bez obzira na nacionalno poreklo, rasu, pol, jezik, religiju, političko ili druga opredeljenja, materijalni status, rođenje, obrazovanje, društveni status, invalidnost ili druge lične okolnosti.

52. Pored toga, Sud se poziva na Preporuku Rec. (2003)3 Komiteta ministara Saveta Evrope *"Ravnomerna zastupljenost muškaraca i žena u procesima javnog i političkog odlučivanja*" (usvojena 12. marta 2003. godine od strane Saveta ministara na 831. sastanku zamenika ministara). U svom Poglavlju o zakonodavnim i administrativnim merama, između ostalog, predviđa:

"Zemlje članice trebaju:

a. razmotriti moguće ustavne i/ili zakonodavne izmjene, uključujući pozitivne mjere djelovanja koje bi pospješile ravnomjerno učešće žena i muškaraca u političkom i javnom odlučivanju;

b. razmotriti usvajanje zakonskih reformi koje bi uvele paritet za kandidate u izborima na lokalnom, regionalnom, nacionalnom i nad-nacionalnom nivou. Tamo gdje postoje

proporcionalne liste treba razmotriti uvođenje „Zipper“ sistema;

c. razmotriti djelovanje kroz javno financiranje političkih partija kako bi se partije na taj način podstakle na unapređivanje Jednakosti polova;

d. prilagoditi ili reformirati izborne sisteme kada ovi imaju negativan efekat na političku zastupljenost žena u izabranim tijelima, kako bi se unaprijedila ravnomjerna zastupljenost spolova

e. razmotriti usvajanje odgovarajućih zakonskih i/ili administrativnih mjera koje osiguravaju ravnomjernu zastupljenost spolova na svim funkcijama na nivou javnih odbora koje kreiraju ministar ili vlada.

f. osigurati ravnomjernu zastupljenost spolova na mjestima i funkcijama koje imenuje vlada ili druga javna vlast;

g. osigurati okvir unutar kojeg će se, prilikom izbora, regrutiranja i postavljanja na vodeće pozicije u javnom odlučivanju, povesti računa o pitanju Jednakosti polova i transparentnosti;

h. razmotriti poduzimanje zakonskih i/ili administrativnih mjera s ciljem podsticanja i podrške poslodavcima u nastojanju da uposlenicima koji učestvuju u političkom i javnom odlučivanju dozvole pravo na nekažnjeno odsustvo;

i. podstaći parlamente na svim nivoima da uspostave parlamentarne komisije ili delegacije za ženska prava i jednake mogućnosti te da provedu gender mainstreaming u svim svojim aktivnostima.”

53. Na osnovu gorenavedenog, Ustav Republike Kosovo podjednako sadrži međunarodno priznate garancije za ravnopravnost polova.

54. Na osnovu toga Sud smatra da, uvođenjem kvote polne ravnopravnosti za pozicije ministara i zamenika ministara, predloženi amandman sužava primenjivost ustavnih garancija za jednakost polova. Dakle, smanjuje prava na polno balansirano učešće u javnim organima.

55. Pored toga, treba uzeti u obzir i član 96. stav 6 Ustava. Ova odredba jasno navodi da se ministri, pre svega, mogu izabrati iz redova poslanika Skupštine. Dakle, poslanici Skupštine mogu primeniti

princip polne jednakosti i proporcijalne zastupljenosti tokom glasanja za ministarske pozicije. Sama Skupština čini celinu različitog polnog prisustva. Drugo, član 96. propisuje mogućnost da ministri budu izabrani od strane kvalifikovanih osoba koji nisu poslanici Skupštine, odnosno, nominacije na osnovu zasluga.

56. U tom smislu, Sud primećuje da sastav Vlade odražava političku volju Skupštine, bez obzira na to da li su ministri i zamenici ministara političke ličnosti ili kvalifikovani profesionalci.

57. Ustavno regulisanje polne kvote za pozicije ministara i zamenika ministara se može dalje, u praksi, pretvoriti u formalnu zamenu osobe istog pola koja bi mogla da smanji prava drugih osoba, bilo da je to poslanik ili kvalifikovana osoba, da postane deo Vlade.

58. Evropski sud pravde (vidi slučaj: C-409/95, *Kalanke c Freie Hanstadt Bremen* (1995), odluka od 17. oktobra 1995. godine), razmotrio je odredbu države Bremen, na osnovu koje bi trebalo dati prednost ženama nad muškim kandidatima sa jednakim kvalifikacijama prilikom unapređenja u okviru sektora gde su žene bile nedovoljno zastupljene. Evropski sud pravde konstatovao je da odredba koja daje ženama apsolutnu prednost nad muškarcima u zapošljavanju ili unapređenju ne spada u okvir cilja jednakih mogućnosti koji je prihvaćen Direktivom 76/207 EEC. Problem je bio u tome što zakon države Bremen, za razliku od sličnih zakona Nemačke, nije ostavljao mogućnosti za izuzetke naspram specifičnih karakteristika kandidata, koji bi mogli biti relevantni za poziciju.

59. Takođe, Ustavni savet Francuske u odluci od 1982. godine odbacio je, kao neustavan, predlog za ograničenje maksimalnog procenta bilo kog pola na listi kandidata na opštinskim izborima na 75 odsto. Savet je smatrao da je kvota bila u suprotnosti sa ustavnim načelima jednakosti i univerzalnosti, koja sprečavaju bilo kakvu podelu u kategorijama biračkog tela i ljudi koji bi bili izabrani.

60. Na osnovu gorenavedenih primera, Sud, *inter alia*, primećuje da nije uobičajena praksa da postoje ustavne odredbe koje regulišu učestvovanje u javnim organima putem polnih kvota. Naprotiv, treba primeniti princip jednakih mogućnosti za žene i muškarce. Ustavna praksa ne utvrđuje kvalifikovanu formu pozitivne diskriminacije, pri čemu se prednost automatski i bezuslovno zasniva na polu, bez obzira na profesionalne zasluge.

61. U tom smislu, Sud primećuje da poslanici nisu podneli nikakve potkrepljujuće dokaze, koji pokazuju da su sadašnje ustavne mere zaštite principa polne jednakosti nedovoljne da garantuju jednakost

polova i načine „*ozbiljnu situaciju diskriminacije*“. Zapravo, teret dokazivanja pada na poslanike, koji nisu izneli obrazložen argument i relevantni dokaz.

62. Poslanici smatraju da negativno iskustvo nesprovođenja Zakona o ravnopravnosti polova br. 2004/2 od 19. februara 2004. godine, koji uključuje sve institucije i vodeće organe, je još jedan razlog da ova norma postane ustavna odredba i da Ustav treba da bude garant ove ravnopravnosti.

63. S tim u vezi, Sud se poziva na član 4. [Oblik Vladanja i Podela Vlasti] stav 4 Ustava, koji predviđa:

> *“Vlada Republike Kosovo je odgovorna za sprovođenje zakona i državne politike i podleže parlamentarnoj kontroli.“*

64. Na osnovu gorenavedenog, Sud primećuje da odgovornost za sprovođenje Zakona o ravnopravnosti polova br. 2004/2 pada na Vladu, koja je predmet kontrole Skupštine, ali ponavlja da je Skupština ta koja glasa i bira Vladu.

65. Pored toga, Sud primećuje da se poslanici pozivaju na član 24. stav 3 Ustava. Međutim, Sud smatra da je pozivanje na ovu ustavnu odredbu neodrživo, jer poslanici nisu opravdali da bi predložen amandman bio potreban da zaštiti i unapredi polnu jednakost u Vladi.

66. Zaključak je da Ustav pruža dovoljno zaštite polovima da budu jednako predstavljeni i učestvuju u javnom životu. Sud dalje smatra da žene jednakih kvalifikacija sa muškarcima u kosovskom društvu treba da postignu šire učešće u javnom životu i u formiranju i funkcionisanju javnih organa. Ovo se postiže putem sprovođenja ustavnih načela, vrednosti i mehanizama.

67. Iz gorenavedenih razloga, Sud zaključuje da predloženi amandman smanjuje ustavna prava predviđena Poglavljima II i III Ustava, kao i slovom i duhom Ustava, što je propisano u sudskoj praksi Suda. Dakle, predloženi amandman nije u skladu sa Ustavom.

IZ TIH RAZLOGA

Sud, u skladu sa članovima 113.9 i 144.3 Ustava, članom 20. Zakona i pravilom 56 (a) Poslovnika, na sednici održanoj 10. marta 2015. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev prihvatljivim, koji je podnet od strane predsednika Skupštine 6. februara 2015. godine, sa predloženim ustavnim amandmanom Republike Kosovo;

II. DA PROGLASI da predloženi amandman smanjuje ljudska prava i slobode predviđene Poglavljem II, Poglavljem III Ustava i svojim slovom i duhom, što je propisano sudskom praksom Suda;

III. Ova presuda će biti dostavljena stranama i objavljena u Službenom listu, u skladu sa članom 20.4 Zakona i

IV. Ova presuda stupa na snagu odmah

Sudija izvestilac
Snezhana Botusharova

Predsednik Ustavnog suda
Prof. dr Enver Hasani

KI137/14, podnosilac zahteva: Shpejtim Ademaj, ocena ustavnosti presude Pml. br. 194/2013 Vrhovnog suda Kosova od 2. aprila 2014. godine

KI137/14, rešenje o neprihvatljivosti od 21. januara 2015. godine, objavljeno 16. marta 2015. godine

Ključne reči: *individualni zahtev, krivični postupak, organizovani kriminal, krijumčarenje migranata, kazna zatvorom, pravo na pravično i nepristrasno suđenje, jednakost pred zakonom, pravo da se ne sudi dva puta za isto delo, očigledno neosnovan zahtev*.

Vrhovni sud Kosova je presudom Pml. br. 194/2013 od 2. aprila 2014. godine potvrdio odluke nižestepenih sudova i odbio zahtev podnosioca za zaštitu zakonitosti u vezi sa njegovom kaznom zatvora za izvršenje krivičnih dela organizovani kriminal i krijumčarenje migranata.

Podnosilac zahteva je tvrdio da je Vrhovni sud povredio njegova prava garantovana članom 24 [Jednakost Pred Zakonom], članom 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje], članom 33 [Načelo Legaliteta i Proporcionalnosti u Krivičnim Postupcima] i članom 34 [Pravo Lica da mu se ne Sudi dva Puta za Isto Krivično Delo] Ustava.

Ustavni sud je ocenio da zahtev pokreće pitanja zakonitosti, a ne ustavnosti i da su redovni sudovi dali jasne odgovore na tvrdnje podnosioca zahteva u vezi sa pravom na pravično i nepristrasno suđenje. Sud je, takođe ocenio da su tvrdnje podnosioca zahteva o povredi članova 24, 33 i 34. Ustava samo pomenute od strane podnosioca i nisu potkrepljene ubedljivim argumentima i nespornim dokazima. Zahtev je proglašen neprihvatljivim u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 48. Zakona i pravilima 36 (1) d) i 36 (2) b) i d) Poslovnika.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI137/14
Podnosilac
Shpejtim Ademaj
Ocena ustavnosti presude P.m.l. br. 194/2013
Vrhovnog suda Kosova od 2. aprila 2014. godine

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosilac zahteva je g. Shpejtim Ademaj, sa prebivalištem u selu Jablanica, opština Đakovica, trenutno na izdržavanju kazne u zatvoru Dubrava (u daljem tekstu: podnosilac zahteva). Njega zastupa g. Gafur Elshani, advokat iz Prištine.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava presudu P.m.l. br. 194/2013 Vrhovnog suda Kosova od 2. aprila 2014. godine, koja mu je uručena 23. maja 2014. godine, na osnovu informacija dobijenih od Osnovnog suda u Prištini.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je zahtev za ocenu ustavnosti presude P.m.l. br. 194/2013 Vrhovnog suda Kosova od 2. aprila 2014. godine. Podnosilac zahteva tvrdi da je Vrhovni sud, odbijajući zahtev za zaštitu zakonitosti kao neosnovan, povredio njegova prava na jednakost pred zakonom, pravo na pravično i nepristrasno suđenje, zabranu diskriminacije i pravna sredstva, garantovana Ustavom Republike Kosovo (u daljem

tekstu: Ustav) i Evropskom konvencijom o ljudskim pravima (u daljem tekstu: EKLJP).

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava, članu 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 56 Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 12. septembra 2014. godine, podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

6. Dana 18. septembra 2014. godine, podnosilac zahteva je, na svoju inicijativu, podneo Sudu dodatna dokumenta.

7. Dana 7. oktobra 2014. godine, predsednik Suda je odlukom GJR. KI137/14 imenovao sudiju Snezhanu Botusharovu za sudiju izvestioca i odlukom KSH. KI137/14 imenovao Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Robert Carolan (predsedavajući), Almiro Rodrigues i Enver Hasani.

8. Dana 27. oktobra 2014. godine, Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva i tražio da podnese punomoćje, u skladu sa članom 21. Zakona i pravilom 29 (2) c) Poslovnika. Istog dana, Sud je obavestio Osnovni sud u Prištini o registraciji zahteva i tražio da podnese kopiju dostavnice, koja ukazuje na dan kada je podnosilac zahteva ili njegov zastupnik primio osporenu presudu. Konačno, istog dana, Sud je poslao kopiju zahteva Vrhovnom sudu.

9. Dana 3. novembra 2014. godine, podnosilac je, na zahtev Suda, podneo punomoćje.

10. Dana 4. novembra 2014. godine, Osnovni sud u Prištini je podneo tražena dokumenta Sudu, koja dokazuju da je podnosilac primio osporenu presudu 23. maja 2014. godine.

11. Dana 21. januara 2015. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i preporučilo Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

12. U noći između 14. i 15. oktobra 2009. godine, grupa od 18 (osamnaest) građana sa Kosova je prešla granicu između Srbije i Mađarske, brodom

preko reke Tise, blizu grada Subotice. Brod se na putu utopio i 15 (petnaest) građana sa Kosova je izgubilo živote, dok je 3 (tri) preživelo.

13. Dana 7. oktobra 2010. godine, Kancelarija specijalnog tužilaštva Republike Kosovo (u daljem tekstu: STRK) na osnovu akta PPS. br. 422/09 je podigla optužnicu protiv podnosioca zahteva i šest (6) drugih osoba, koje tereti za krivično delo organizovani kriminal iz člana 274. stav 4 u vezi sa članom 23. Krivičnog zakonika Kosova (u daljem tekstu: KZK) i krivično delo krijumčarenje emigranata iz člana 138. stav 6 istog Zakonika.

14. Dana 17. juna 2011. godine, Okružni sud u Prištini je usvojio presudu P. br. 244/10, kojom je proglasio podnosioca zahteva „ *krivim za oba krivična dela i kaznio ga, za prvo krivično delo, kaznom zatvora u trajanju od četrnaest (14) godina i 200.000 €, dok za drugo krivično delo kaznom zatvora u trajanju od dve (2) godine za svakog emigranta, odnosno jedinstvenom kaznom u trajanju od sedamnaest (17) godina i novčanom kaznom od 200.000 €.*“

15. Dana 30. oktobra 2011. godine, podnosilac zahteva je uložio žalbu Vrhovnom sudu na presudu Okružnog suda P. br. 244/10, u kojoj je priznao odgovornost za krivično delo krijumčarenje emigrantima iz člana 138. KZK, ali je odbacio optužbe za organizovani kriminal. Dakle, podnosilac zahteva je tražio od Vrhovnog suda da vrati predmet Okružnom sudu na ponovno suđenje, ili da donese novu odluku koja će ga proglasiti odgovornim samo za krijumčarenje emigranata, a ne i za organizovani kriminal.

16. Istog dana, advokat podnosioca zahteva je uložio dodatnu žalbu Vrhovnom sudu na presudu Okružnog suda P. br. 244/10 zbog *“bitnih povreda odredaba krivičnog postupka, pogrešnog i nepotpunog utvrđivanja činjeničnog stanja i odluke o kazni“*.

17. Dana 2. oktobra 2012. godine, Vrhovni sud je doneo presudu AP-Kz br. 61/2012, kojom je odbio žalbu podnosioca zahteva kao neosnovanu, i obrazložio:

> *“[...] Sudsko veće Okružnog suda je proverilo u potpunosti relevantno činjenično stanje za sve okrivljene. U tu svrhu, Vrhovni sud Kosova se pozvao na obrazloženje presude koje se odnosi na utvrđivanje činjenica i odgovornosti svakog okrivljenog. Nema pokazatelja da Okružni sud nije pravilno razmotrio okolnosti slučaja i čitav postupak je pravično sproveden i objektivan je. Vrhovni sud se slaže da postoje neke formulacije koje je koristilo sudsko veće koje mogu izgledati nejasne. Međutim, nalazi sudskog veća nisu osnovani na pretpostavkama. U stvari, prvostepeni sud*

je detaljno obrazložio ocenu dokaza, uključujući verodostojnost svedoka [...] i [...] i važnost njihovih izjava, kako bi odlučio o krivici okrivljenih [...]".

18. Dana 8. decembra 2012. godine, podnosilac je podneo zahtev za zaštitu zakonitosti Vrhovnom sudu na osnovu člana 451. stav 1 i člana 452. stavova 1 i 3 Zakonika o krivičnom postupku Kosova (u daljem tekstu: ZKPK), osporavajući presude P. br. 244/10 Okružnog suda u Prištini i AP-Kz br. 61/2012 Vrhovnog suda, tvrdeći da ove presude sadrže "*bitne povrede odredaba ZKPK [...] druge povrede odredaba KZK, koje su uticale na zakonitost sudske odluke [...].*

19. Dana 2. aprila 2014. godine, Vrhovni sud je doneo presudu P.m.l. br. 194/2013, kojom je odbio zahtev podnosioca za zaštitu zakonitosti kao neosnovan i obrazložio:

"Vrhovni sud Kosova se prvo poziva na član 432. Zakonika o krivičnom postupku (član 451, stav 2 ZKPK), koji propisuje da se zahtevi za zaštitu zakonitosti ne mogu podneti na osnovu pogrešnog i nepotpunog utvrđivanja činjeničnog stanja. Dakle, osporavanje činjeničnog stanja u ovoj fazi postupka je neprihvatljivo i sud će se ograničiti samo u oceni eventualnih povreda u tumačenju ili primeni zakona

[...]

Prema članu 436. Zakonika o krivičnom postupku (član 451. ZKPK), ograničava se samo na utvrđivanje povreda zakona, koje stranka koja traži tvrdi u svom zahtevu.

[...]

Osim toga, tokom ocenjivanja, Vrhovni sud Kosova nije našao proceduralne povrede u pobijenim presudama i nije utvrdio neke druge povrede, koje treba da se uzmu u obzir ex officio."

Navodi podnosioca

20. Podnosilac zahteva tvrdi da su presudom P.m.l. br. 194/2013 Vrhovnog suda od 2. aprila 2014. godine, odbijajući njegov zahtev za zaštitu zakonitosti, povređena njegova prava garantovana Ustavom, odnosno članom 24. [Jednakost pred Zakonom], članom 31. [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje], članom 33. [Načelo Legaliteta i Proporcionalnosti u Krivičnim Postupcima], članom 34. [Pravo Lica da mu se ne Sudi dva Puta za Isto Krivično Delo], njegovo pravo na

pravično suđenje garantovano članom 6. ESLJP i članom 10. Univerzalne deklaracije o ljudskim pravima (u daljem tekstu: UDLJP).

21. Što se tiče navodne povrede njegovih prava iz člana 31. Ustava i člana 6. EKLJP, podnosilac zahteva tvrdi:*"Podnosilac zahteva smatra da su mu gore navedenim odlukama povređena prava na pravično i nepristrasno suđenje, obzirom da se tokom suđenja nije dokazalo da je podnosilac zahteva postupcima ili neindividualnim postupcima, bio deo organizovanog kriminala ili da je sarađivao u izvršenju dela, kao što je propisano članom 274, stav 4 u vezi sa članom 23. Krivičnog zakonika Kosova i u žalbenom postupku je priznao krivicu i kaznu za krivično delo krijumčarenje emigrantima, dok je pobijenim presudama proglašen krivim i za krivično delo organizovanog kriminala."*

22. Što se tiče povreda drugih ustavnih odredbi, odnosno člana 24., člana 33. i člana 34., podnosilac zahteva ih samo navodi kao navodne povrede, a nije podneo nikakve argumente ili dokaze u prilog svojim tvrdnjama.

23. Konačno, podnosilac zahteva traži od Suda da utvrdi:

> *"[...] da je presudom Okružnog suda u Prištini P. br. 244/2010 od 17. juna 2011. godine, i presudama višestepenih sudova, kojima je određena visina izrečenih kazni i prema redovnim i vanrednim pravnim sredstvima, došlo do povrede Ustava, primenjivog zakona i prava na pravično i nepristrasno suđenje. Podnosilac zahteva tvrdi da postoji disproporcija visine kazne sa krivičnim delima na štetu podnosioca i za krivično delo organizovani kriminal za koje se tereti nije dokazano da je podnosilac zahteva bio učesnik u kriminalnoj organizaciji nekim postupkom ili njegovim individualnim nepostupanjem.*
>
> *Iste presude da se ukinu što se tiče organizovanog kriminala iz člana 274, stav 4 u vezi sa članom 23. Krivičnog zakonika Republike Kosova i da se novi slučaj sudi na nepristrasan način i na osnovu dokaza."*

Ocena prihvatljivosti zahteva

24. Sud prvo ispituje da li je podnosilac zahteva ovlašćena stranka da podnese zahtev Sudu, u skladu sa uslovima člana 113.7 Ustava.

Član 113. stav 7 Ustava, propisuje:

"Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom."

25. Pored toga, član 49. Zakona, propisuje *"Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku"*.

26. U ovom slučaju, Sud primećuje da je podnosilac zahteva pokrenuo sudski postupak pred redovnim sudovima, odnosno pred Okružnim sudom, a kasnije i pred Vrhovnim sudom Kosova. Sud takođe primećuje da je podnosiocu zahteva uručena poslednja presuda Vrhovnog suda 23. maja 2014. godine, i da je podneo svoj zahtev Sudu 12. septembra 2014. godine.

27. Dakle, Sud smatra da je podnosilac zahteva ovlašćena stranka, da je iscrpeo sva pravna sredstva koja su mu na raspolaganju prema primenjivom zakonu, i da je zahtev podneo u roku od četiri meseca.

28. Pored toga, sud se poziva na pravila 36 (1) d) i 36 (2) b) i d) Poslovnika, koja propisuju:

"(1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve:

(d) ako je zahtev prima facie opravdan ili nije očigledno neosnovan."

(2) Sud odbacuje zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključi:

[...]

b) da iznete činjenice ni na koji način ne opravdavaju tvrdnju o kršenju ustavnih prava,

[...]

d) da podnosilac zahteva nije u dovoljnoj meri potkrepeo svoju tvrdnju"

A. Što se tiče tvrdnji iz člana 31. Ustava i člana 6 EKLJP

29. Kao što je gore navedeno, podnosilac zahteva je imao mogućnost da ospori optužbe na svim stepenima redovnih sudova, što je i učinio, koristeći svoje pravo da predstavi svoju odbranu i pravo na redovno i vanredno pravno sredstvo. Pored toga, Sud smatra da je obrazloženje

koje je pružio Vrhovni sud, odgovarajući na tvrdnje podnosioca zahteva u pogledu odluke o kazni, jasno i pravično.

30. Što se tiče tvrdnji podnosioca zahteva u pogledu ocene dokaza i saslušanja svedoka, Sud naglašava da nije dužnost Ustavnog suda da se bavi greškama u činjenicama ili zakonu (zakonitost) navodno počinjenim od strane redovnih sudova, osim i u meri u kojoj su mogle povrediti prava i slobode zaštićene Ustavom (ustavnost).

31. Ustavni sud, takođe, ponavlja da ne deluje kao sud četvrtog stepena u pogledu odluka donetih od strane redovnih sudova. Uloga redovnih sudova je da tumače i primenjuju relativna pravila procesnog i materijalnog prava (vidi: *mutatis mutandis*, *García Ruiz protiv Španije,* br. 30544/96, ESLJP, presuda od 21. januara 1999. godine, stav 28. Vidi takođe: slučaj Ustavnog suda br. KI70/11, podnosioci zahteva *Faik Hima, Magbule Hima i Bestar Hima*, rešenje o neprihvatljivosti od 16. decembra 2011. godine).

32. Ustavni sud može samo da razmotri da li su postupci pred redovnim sudovima, gledano u celini, bili sprovedeni na takav način da je podnosilac zahteva dobio pravično suđenje (vidi: *inter alia*, *Edwards protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, br. 13071/87, Izveštaj Evropske komisije o ljudskim pravima od 10. jula 1991. godine).

33. Sud smatra da su postupci pred redovnim sudovima, uključujući i pred Vrhovnim sudom, bili pravični i obrazloženi (Vidi: *Shub protiv Litvanije,* br. 17064/06, ESLJP, odluka od 30. juna 2009. godine).

B. Što se tiče tvrdnji iz člana 24. 33. i 34. Ustava

34. Sud primećuje da je podnosilac zahteva samo naveo i opisao sadržaj ustavnih odredbi koje garantuju jednakost pred zakonom, načelo legaliteta i proporcionalnosti u krivičnim postupcima i pravo lica da mu se ne sudi dva puta za isto krivično delo. Međutim, podnosilac zahteva nije jasno predstavio kako je i zašto drugačije tretiran, kako je princip legaliteta i proporcionalnosti povređen ili zašto smatra da mu je dva puta bilo suđeno za isto krivično delo.

35. U tom smislu, Sud ponavlja da nezadovoljstvo odlukom ili samo pominjanje članova i odredaba Ustava nije dovoljno da podnosilac zahteva pokrene tvrdnju o ustavnim povredama. Kada se tvrde ustavne povrede, podnosilac zahteva treba da iznese uverljive i nesporne argumente u prilog tvrdnjama kako bi zahtev bio osnovan (Vidi: slučaj Ustavnog suda br. KI198/13 podnosilac zahteva *Kosovska agencija za privatizaciju,* rešenje o neprihvatljivosti od 13. marta 2014. godine).

36. U tom smislu, podnosilac zahteva nije podneo nijedan uverljiv argument kako bi se utvrdilo da navodne povrede, pomenute u zahtevu, predstavljaju ustavnu povredu (vidi: *Vanek protiv Republike Slovačke*, ESLJP rešenje o prihvatljivosti, br. 53363/99, od 31. maja 2005. godine), niti je precizirao kako navedeni članovi Ustava, EKLJP i UDLJP potkrepljuju njegovu tvrdnju na osnovu člana 113.7 Ustava i člana 48. Zakona.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 48 Zakona i pravilima 36 (1) d), 36 (2) b) i d) Poslovnika, dana 21. januara 2015. godine jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev:

a. što se tiče tvrdnji pod tačkom A), neprihvatljivim, jer činjenice koje je izneo podnosilac zahteva ni na koji način ne opravdavaju navodnu tvrdnju o kršenju ustavnih prava;

b. što se tiče tvrdnji pod tačkom B), neprihvatljivim, jer podnosilac zahteva nije dovoljno potkrepio svoju tvrdnju.

II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4 Zakona;

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Snezhana Botusharova

Predsednik Ustavnog suda
Prof. dr Enver Hasani

KI162/14, podnosilac zahteva: Shefki Hyseni, ocena ustavnosti rešenja Pml. br. 165/ 14 Vrhovnog suda Republike Kosova od 27. avgusta 2014. godine

KI162/14, rešenje o neprihvatljivosti od 22. januara 2015. godine, objavljeno 16. marta 2015. godine

Ključne reči: *individualni zahtev, krivični postupak, pravo na pravično i nepristrasno suđenje, kazna zatvorom, krivično delo prevara, nisu iscrpljena pravna sredstva.*

Vrhovni sud Kosova je rešenjem Pml. br. 165/14 od 27. avgusta 2014. godine odbacio zahtev podnosioca za zaštitu zakonitosti, zbog neispunjavanja proceduralnih uslova prihvatljivosti, a samim tim, nisu ocenjene odluke nižestepenih sudova u vezi sa kaznom zatvora podnosioca za krivično delo prevara.

Podnosilac zahteva je osporio odluku Vrhovnog suda Kosova, tvrdeći da nije primio odluku drugostepenog suda, i na taj način su mu povređena prava garantovana Ustavom.

Ustavni sud je ocenio da je podnosiocu zahteva pružena mogućnost da traži odluku drugostepenog suda - kojom bi, nakon što je primio tu odluku - počeo obračun zakonskog roka i mogućnost korišćenja pravnog sredstva pred višim sudskim stepenom. Zahtev je proglašen neprihvatljivim, jer nisu iscrpljena sva pravna sredstva, kao što je predviđeno članom 113.7 Ustava, članom 47.2 Zakona i dalje precizirano pravilom 36 (1) b) Poslovnika.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI162/14
Podnosilac
Shefki Hyseni
Ocena ustavnosti rešenja Vrhovnog suda Republike Kosovo, Pml. br. 165/14, od 27. avgusta 2014. godine

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosilac zahteva je g. Shefki Hyseni, sa stalnim prebivalištem u Mitrovici.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava rešenje Vrhovnog suda Republike Kosovo, Pml. br. 165/14, od 27. avgusta 2014. godine (u daljem tekstu: Vrhovni sud).

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar zahteva je ocena ustavnosti rešenja Vrhovnog suda Pml. br. 165/14, od 27. avgusta 2014. godine, na osnovu kog podnosilac tvrdi da su mu povređena prava garantovana Ustavom.

Pravni osnov

4. Član 113.7 Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav) i članovi 22 i 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 30. oktobra 2014. godine, podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

6. Dana 6. novembra 2014. godine, predsednik Suda je odlukom br. GJR. KI162/14, imenovao sudiju Roberta Carolana za sudiju izvestioca i istog dana, odlukom br. KSH. KI162/14, imenovao članove Veća za razmatranje, sastavljeno od sudija: Snezhana Botusharova (predsedavajuća), Kadri Kryeziu i Arta Rama-Hajrizi.

7. Dana 6. novembra 2014. godine, Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva i tražio da popuni zahtev sa odgovarajućom dokumentacijom. Istog dana obavešten je i Vrhovni sud, kome je dostavljena kopija zahteva.

8. Dana 8. decembra 2014. godine, podnosilac je podneo popunjeni obrazac zahteva i tom obrascu je priložio rešenje Vrhovnog suda Pml. br. 165/14, od 27. avgusta 2014. godine.

9. Dana 22. januara 2015. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i preporučilo Sudu, u punom sastavu, da proglasi zahtev neprihvatljivim.

Pregled činjenica

10. Dana 18. marta 2009. godine, Opštinski sud u Uroševcu (presuda P. br. 798/2006) je proglasio krivim podnosioca zahteva za krivično delo prevara iz člana 261, stav 1 Krivičnog zakona Kosova (KZK), i izrekao kaznu zatvora u trajanju od 20 meseci.

11. Dana 23. oktobra 2012. godine, Okružni sud u Prištini (presuda Ac. br. 285/2009) je preinačio presudu Opštinskog suda u Uroševcu, u vezi sa merom kazne podnosioca, i smanjio kaznu zatvora sa 20 meseci na jednu (1) godinu.

12. Dana 20. jula 2014. godine, podnosilac je Vrhovnom sudu podneo zahtev za zaštitu zakonitosti, navodeći da je bilo bitnih povreda odredaba zakona o krivičnom postupku.

13. Dana 27. avgusta 2014. godine, Vrhovni sud (rešenje Pml. br. 165/14) je odbacio kao nedozvoljen, zahtev podnosioca za zaštitu zakonitosti, jer prema navedenom sudu, nisu ispunjeni proceduralni uslovi dozvoljenosti, propisani zakonom na snazi.

14. Pored toga, Vrhovni sud je obrazložio:

[...]

"Na osnovu sadržaja zahteva za zaštitu zakonitosti ne rezultira da je ovim pravnim sredstvom pobijena neka odluka suda, jer se u njoj ne precizira koja je odluka ili koji sudski postupak pobijen koji je prethodio takvoj odluci.

Nasuprot tome, u zahtevu se naglašava samo činjenica da presuda drugog stepena nije uručena osuđenom i na taj način je povređen zakon, obzirom da nije omogućeno podnošenje pravnog sredstva na odluku drugostepenog suda.

Stoji činjenica da u ovom slučaju, presuda drugog stepena nije uručena osuđenom, obzirom da je, kako rezultira iz spisa predmeta – povratnice od 04.03.2013. god., pokušano da se osuđenom uruči dopis, međutim, povratnicom je utvrđeno da je stranka nepoznata. Međutim, Vrhovni sud ocenjuje da je u ovom slučaju, zahtev osuđenog za zaštitu zakonitosti preuranjen, jer je u ovakvoj situaciji trebalo da se obrati prvostepenom sudu sa zahtevom da mu se na pravilan način presuda drugog stepena uruči, od kada rok počinje da teče, a nakon toga, poštujući zakonski rok, podneti ovo pravno sredstvo".

[...]

Navodi podnosioca

15. Podnosilac zahteva tvrdi da je Vrhovni sud povredio njegova prava garantovana Ustavom, jer je navedeni sud odbacio kao nedozvoljen zahtev za zaštitu zakonitosti, pošto, prema podnosiocu, nije uzeo u obzir činjenicu da mu nije uručena presuda Okružnog suda u Prištini, Ac. br. 285/2009, od 23. oktobra 2012. godine.

Prihvatljivost zahteva

16. Sud prvo ocenjuje da li je podnosilac zahteva ispunio proceduralne uslove prihvatljivosti, propisane Ustavom i precizirane Zakonom i Poslovnikom.

17. U ovom slučaju, Sud se poziva na član 113.7, koji propisuje:

"Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom."

18. Pored toga, član 47.2. Zakona, takođe propisuje:

> *„Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva.“*

19. Sud se takođe poziva na pravilo 36 (1) b) Poslovnika, koji propisuje:

> *Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve:*
> *[...]*
> *(b) samo ako su iscrpljena sva delotvorna pravna sredstva, koja su na raspolaganju po zakonu, protiv pobijene presude ili odluke.*
> *[...]*

20. Sud primećuje, iz spisa predmeta, da podnosilac zahteva osporava rešenje Vrhovnog suda Pml. br. 165/14, od 27. avgusta 2014. godine, u vezi sa navodnim povredama prava garantovanih Ustavom. Zapravo, podnosilac zahteva nije precizirao koja mu je konkretna odredba Ustava povređena. Međutim, Sud je *inter alia* shvatio da se radi o pravima koja proizilaze iz člana 31. Ustava i člana 6. EKLJP, kao što je pravo da poseduje sudsku odluku, da bi se stranki ili strankama pružila mogućnost da osporavaju nepovoljnu sudsku odluku i pripreme potrebnu odbranu, kako bi iscrpeli pravna sredstva pred sudovima viših instanci.

21. Međutim, jasno je da je u ovom slučaju, podnosiocu zahteva pružena mogućnost od strane Vrhovnog suda da presudu Okružnog suda u Prištini traži i primi od Osnovnog suda u Prištini, nakon čega bi moglo početi i računanje zakonskog roka za podnošenje zahteva za zaštitu zakonitosti. Nema dokaza da je podnosilac zahteva, tada, tražio da mu se dostavi presuda Okružnog suda u Prištini.

22. U ovom slučaju, Sud ne može da utvrdi da, time što podnosilac zahteva nije tražio presudu Okružnog suda u Prištini i, stoga, izgleda da nije primio presudu Okružnog suda u Prištini, mu je uskraćeno pravo na iscrpljenost pravnog sredstva na ovu presudu, i da su mu zato povređena prava garantovana Ustavom.

23. Čak se iz obrazloženja rešenja Vrhovnog suda može primetiti da je zahtev podnosioca za zaštitu zakonitosti odbačen kao nedozvoljen, jer je bio preuranjen. Navedeni sud je savetovao podnosiocu zahteva da se obrati Osnovnom sudu u Prištini i traži presudu Ac. br. 285/2009, od 23. oktobra 2014. godine gde bi, nakon toga, počelo računanje roka i mogućnost podnošenja pravnog sredstva pred višim sudskim stepenom.

24. Dakle, u tom smislu, Sud ocenjuje da zahtev podnosioca ne ispunjava proceduralne uslove prihvatljivosti, što je propisano članom 113.7 Ustava, jer on nije uspeo da dokaže da je iskoristio mogućnosti pružene od strane Vrhovnog suda.

25. Sud ponavlja da načelo subsidijarnosti zahteva da podnosilac iscrpi sve proceduralne mogućnosti u redovnom postupku, kako bi se sprečila povreda Ustava, ili ako je do toga došlo, da se ispravi takva povreda osnovnih prava. U suprotnom, podnosilac zahteva je odgovoran kada se njegov slučaj proglasi neprihvatljivim od strane Ustavnog suda, ako on ili ona ne iskoriste redovne postupke ili ako ne prijave povrede Ustava u redovnom postupku. Pravilo se zasniva na pretpostavci da pravni poredak Republike Kosovo obezbeđuje delotvorno pravno sredstvo za zaštitu protiv povreda ustavnih prava (vidi rešenje o neprihvatljivosti: KI41/09, od 21. januara 2010. godine, *AAB-RIINVEST L.L.C. Priština protiv Vlade Republike Kosovo,* i vidi, *mutatis mutandis,* ESLJP, *Selmouni protiv Francuske* br. 25 803/94, odluka od 28. jula 1999. godine).

26. Na osnovu gore navedenih razloga, Sud zaključuje da zahtev podnosioca ne ispunjava proceduralne uslove prihvatljivosti, propisane članom 113.7 Ustava, članom 47.2 Zakona o pravilom 36 (1) b) Poslovnika, jer nisu iscrpljena pravna sredstva.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 47.2. Zakona i pravilima 36 (1) b) i 56 (2) Poslovnika o radu, dana 22. januara 2015. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4 Zakona; i

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Robert Carolan

Predsednik Ustavnog suda
Prof. dr Enver Hasani

KI118/14, podnosilac zahteva: Raiffeisen Bank Kosovo J. S. C, ocena ustavnosti presude E. Rev. br. 24/2013 Vrhovnog suda Kosova od 5. februara 2014. godine

KI118/14, rešenje o neprihvatljivosti od 23. septembra 2014. godine, objavljeno 18. marta 2015. godine

Ključne reči: *individualni zahtev, parnični postupak, zatezna kamata, zakonitost, ustavnost, pravo na pravično i nepristrasno suđenje, zaštita imovine, očigledno neosnovan zahtev*.

Podnosilac je podneo zahtev za reviziju Vrhovnom sudu sa obrazloženjem da je došlo do povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava od strane nižestepenih sudova u vezi sa visinom zatezne kamate koju je treća strana bila obavezna da plati podnosiocu zahteva zbog nepoštovanja rokova za isplatu glavnice. Vrhovni sud je presudom E. Rev. br. 24/2013 odbio, kao neosnovan, zahtev podnosioca za reviziju i potvrdio odluke nižestepenih sudova.

Podnosilac zahteva je, između ostalog, tvrdio da: (i) osporena odluka ne rešava glavna pitanja u ovom predmetu, (ii) odluka ne sadrži koherentno obrazloženje, i (iii) osporena odluka je kontradiktorna. Podnosilac zahteva se, takođe poziva na povredu članova 4 [Oblik Vladanja i Podela Vlasti] i 10 [Ekonomija] Ustava.

Ustavni sud je ocenio da je podnosilac zahteva nije ovlašćena stranka da tvrdi povredu članova 4 i 10. Ustava i podnosilac zahteva ima pravo da pokrene ustavno pitanje samo u okviru člana 113.7 Ustava. Što se tiče tvrdnji podnosioca zahteva da osporena odluka nije obrazložena, Ustavni sud je, između ostalog, zaključio da: (i) Vrhovni sud je rešio sva glavna pitanja u predmetu podnosioca zahteva, (ii) osporena odluka je koherentna i dovoljno obrazložena, (iii) tvrdnje podnosioca zahteva u suštini pokreću pitanja zakonitosti, a ne ustavnosti, i (iv) dužnost je i ustavni prerogativ redovnih sudova da rešavaju pitanja zakonitosti. Zahtev je proglašen neprihvatljivim, kao očigledno neosnovan, u skladu sa članovima 113.1 i 7. Ustava, članom 48. Zakona i pravilom 36 (1) d) i (2) d) Poslovnika.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju KI118/14
Podnosilac
Raiffeisen Bank Kosovo J.S.C
Ocena ustavnosti
presude E. Rev. br. 24/2013 Vrhovnog suda Kosova
od 5. februara 2014. godine

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podnela Raiffeisen Bank Kosovo J.S.C sa sedištem u Prištini, zastupljena od strane g. Ilira Tahirija, šefa pravne kancelarije (u daljem tekstu: podnosilac zahteva).

Osporene odluke

2. Podnosilac zahteva osporava presudu E. Rev. br. 24/2013 Vrhovnog suda Kosova od 5. februara 2014. godine, koja je u vezi sa presudom Ac. br. 352/2012 Apelacionog suda Kosova od 7. juna 2013. godine, i presudom II. C. br. 272/2011 Privrednog suda Kosova od 30. januara 2012. godine.

3. Osporena presuda je uručena podnosiocu zahteva 18. marta 2014. godine.

Predmetna stvar

4. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporene presude, kojom su navodno *"povređena ustavna prava podnosiocu zahteva, garantovana članom 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje]*

Ustava Republike Kosova i članom 6.1 Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda".

Pravni osnov

5. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 i 21.4 Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), čl. 29. i 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon).

Postupak pred Ustavnim sudom

6. Dana 15. jula 2014. godine, podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

7. Dana 6. avgusta 2014. godine, predsednik Suda je imenovao sudiju Almira Rodriguesa za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Robert Carolan (predsedavajući), Ivan Čukalović i Kadri Kryeziu.

8. Dana 15. avgusta 2014. godine, Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva i poslao kopiju zahteva Vrhovnom sudu Kosova.

9. Dana 15. septembra 2014. godine, predsednik Suda je imenovao sudiju Snezhanu Botusharovu za člana Veća za razmatranje, umesto sudije Roberta Carolana.

10. Dana 23. septembra 2014. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i jednoglasno preporučilo Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

11. U periodu od 12. jula 2005. do 21. novembra 2007. godine, podnosilac zahteva i treća stranka su zaključili sporazum o kreditu, koji je uključivao i klauzulu o zateznoj kamati od 3% za kašnjenje u plaćanju rata.

12. Dana 27. aprila 2009. godine, podnosilac zahteva je pokrenuo izvršni postupak pred Opštinskim sudom u Prizrenu, obzirom da treća stranka nije ispoštovala rokove za reprogramirano plaćanje kredita.

13. Dana 3. jula 2009. godine, Opštinski sud u Prizrenu (rešenje E. br. 763/2009) je dozvolio prodaju imovine pod hipotekom. Međutim, Okružni sud u Prizrenu (rešenje Ac. br. 536/2009) je ukinuo rešenje Opštinskog suda i vratio predmet na ponovno suđenje.

14. Dana 20. maja 2011. godine, Opštinski sud, na osnovu predloga podnosioca zahteva, izrekao je meru bezbednosti nad hipotekom i naložio trećoj stranki da je preda podnosiocu zahteva.

15. U međuvremenu, 26. maja 2011. godine, podnosilac zahteva i treća stranka su postigle vansudski sporazum *„za vraćanje duga u zamenu za skidanje jednog dela zatezne kamate i obustavljanje postupka za izvršenje hipoteke”*.

16. Dana 30. septembra 2011. godine, treća stranka je podnela tužbu Okružnom privrednom sudu u Prištini protiv podnosioca zahteva, radi otplate 44.640,54 evra kao sticanje bez osnove, koje je navodno ostvario podnosilac zahteva.

17. Dana 19. oktobra 2011. godine, podnosilac zahteva je odgovorio tražeći da se tužba odbaci, jer: *(i) tužba nije dozvoljena prema članu 211. ZOO, obzirom da je Carrera ispunila dug na dobrovoljan način prema vansudskim sporazumom koji je sklopljen na predlog same Carrere; (ii) obavezno ispunjavanje zakonskih prava podnosioca zahteva radi izvršenja hipoteke ne može da se smatra vršenjem nasilja; i (iii) isplata zatezne kamate je ugovorena i ostvarena u potpunom skladu sa članom 277.2 ZOO u vezi sa članovima 10 i 28. ZOO koji propisuje instrument zatezne kamate i dozvoljava ugovaranje visine zatezne kamate” (stav 14. zahteva).*

18. Dana 30. januara 2012. godine, Okružni privredni sud u Prištini (presuda II. C. br. 272/2011) je utvrdio:

> *“USVAJA se kao osnovan tužbeni zahtev tužioca „CARRERA-R“ d.o.o. Prizren, obavezuje se tužena RAIFFEISEN BANK – Priština, da tužiocu u ime sticanja bez osnove plati iznos od 44.640,54 evra sa godišnjom kamatom prema stopi od 3,5%, počev od 30.05.2011. god., do konačne isplate i da mu nadoknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 1.123 evra, sve to u roku od 7 dana, nakon pravosnažnosti presude pod pretnjom prinudnog izvršenja”.*

19. Dana 24. februara 2012. godine, podnosilac zahteva je uložio žalbu na presudu Okružnog privrednog suda i zasnovao je na tri glavne tačke: *(i) bitne povrede odredaba parničnog postupka u smislu člana 182. stav 2, tačka (n) ZPP; (ii) pogrešno i nepotpuno utvrđivanje činjeničnog stanja, obzirom da je presuda iznela činjenice u vezi sa iznosima duga i plaćene zatezne kamate i razlozi plaćanja koji su u potpunoj suprotnosti sa dokazima izvedenim tokom postupka; i (iii) pogrešne primene materijalnog prava na tome da je presudom određena zatezna kamata ugovorena članom 4.1 (c) sporazumom o*

kreditu na osnovu člana 277. ZOO kao „ugovorena kazna“ prema članu 277.3 ZOO”.

20. Dana 7. juna 2013. godine, Apelacioni sud Kosova (presuda Ac. br. 352/2012) je utvrdio:

> *“ODBIJA SE kao neosnovana žalba tužene i POTVRĐUJE SE presuda Privrednog okružnog suda u Prištini II. C. br. 272/11 od 30.01.2012. godine”.*

21. Dana 6. avgusta 2013. godine, podnosilac zahteva je podneo reviziju i dopunu revizije Vrhovnom sudu, *„zbog:*

> *1) povrede odredaba parničnog postupka*
>
> *2) pogrešne primene materijalnog prava“.*

22. Podnosilac zahteva u reviziji, uglavnom, navodi sledeće:

> a) dao je Vrhovnom sudu *„sveobuhvatnu analizu o teoriji i praksi primene pravnog instrumenta zatezne kamate prema članu 277 i bitnim razlikama između ovog pravnog instrumenta i „ugovorene kazne“ propisane članom 270.3 ZOO”.* Pored toga, podnosilac zahteva je pružio *„detaljnu analizu teorije i prakse člana 270. 3 i 277. ZOO, uključujući i bitne razlike između ugovorene kazne i zatezne kamate“.*
>
> b) istakao je da presuda Apelacionog suda *„ne samo (...) da nije obrazložila žalbene navode u vezi sa povredom odredaba parničnog postupka prema članu 182. stav 2, tačka (n), već nije uspela da razmotri žalbu unutar granica žalbenih navoda, potpuno ignorišući dve od tri kategorije žalbenih navoda podnosioca zahteva u suprotnosti sa članom 194. ZPP“.*

23. U dopuni revizije, podnosilac zahteva je obrazložio osnove pogrešne primene materijalnog prava, tvrdeći sledeće:

> a) Apelacioni sud je *„ozbiljno povredio princip podele vlasti propisan članom 4. Ustava”*, ne uzimajući u obzir član 277. ZOO *„na proizvoljan način, a da nije pružio nijedan razlog“.* U stvari, podnosilac zahteva tvrdi *„Član 4. Ustava jasno propisuje da Skupština Kosova sprovodi zakonodavnu vlast u zemlji. Shodno tome (...)nijedan sud na Kosovu nema pravo da svojim odlukama proglasi zakonski nevažećom jednu zakonsku odredbu koja je usvojena od strane*

Skupštine Kosova ili prethodnih institucija koje su vršile zakonodavnu vlast na Kosovu. Žalbena presuda je u svom obrazloženju, proglašavajući kao ništavom i pravno nevažećom zateznu kamatu koja je ugovorena između parničara, na indirektan način proglašava ništavim i zakonski nevažećim član 277. (...) Na taj način, Apelacioni sud, ozbiljno kršeći princip podele vlasti – sadržajnih u članu 4. Ustava – postavlja se u ulozi zakonodavne vlasti kada na neustavan način poništava zakonsku odredbu i time proizvodi pravno dejstvo koje je jednako sa aktivnim zakonodavstvom".

b) Pored toga, *"zašto se članom 277. ZOO SFRJ – a nije razradila dovoljno slobodu stranaka da ugovoraju stopu „zatezne kamate", je u činjenici što je ZOO SFRJ – a izrađen u jednom planiranom privrednom sistemu gde je država imala odlučujuću ulogu kao regulator privrednih odnosa. S obzirom da je na osnovu člana 10. Ustava „tržišna ekonomija sa slobodnom konkurencijom osnov za ekonomsko uređenje države", član 277.2 ZOO SFRJ – a mora da se tumači i primeni na osnovu ovog ustavnog postulate".*

24. Dana 5. februara 2014. godine, Vrhovni sud Kosova (presuda E. Rev. br. 24/2013) je utvrdio sledeće:

"ODBIJA se kao neosnovana revizija tužene izjavljena na presudu Apelacionog suda Kosova Ae. br. 352/2012 od 07.06.2013. god., kao i Okružnog privrednog suda u Prištini II. C. br. 272/2011 od 30.01.2012. god., u delu koji se odnosi na iznos od 44,640,54 evra.

USVAJA se revizija tužene u vezi sa visinom kamate presuđene presudom Apelacionog suda Kosova i Okružnog privrednog suda u Prištini II. C. br. 272/2011 od 30.01.2012. god., u iznosu od 44,640,54 evra, tako da se u ovom delu dve presude PREINAČUJU i obavezna je tužena da tužiocu plati gore navedeni iznos sa kamatom u visini koju plaćaju domaće banke za oročena sredstva za 1 godinu bez određene namene, počev od 30.09.2011. godine, pa sve do konačne isplate".

25. Vrhovni sud je obrazložio svoju presudu na sledeći način:

Navode u reviziji da je drugostepeni sud pogrešno primenio materijalno pravo kada je ocenio zateznu kamatu kao ugovorenu kaznu, samo jer je zatezna kamata predviđena ugovorom, ovaj Sud je ocenio kao neprihvatljive, obzirom da su ovi podaci u suprotnosti sa ocenom prvostepenog suda, gde se konstatuje da je

kamata ugovorena stavom 4.1 c) sporazuma o kreditu u suprotnosti sa odredbom člana 270. stav 3 ZOO, jer zatezna kamata ne može da se ugovori sa novčanim zahtevima, jer je kamata ugovorom ugovorena.

Navodi u reviziji da je zatezna kamata predviđena stavom 4.1 c) sporazuma o kamati zasnovana na zakonu odnosno na članu 277. ZOO su neprihvatljivi i u suprotnosti sa sadržajem člana 277. ZOO, obzirom da zatezna kamata nema potrebe da se ugovora, osnova plaćanja proizilazi iz zakona, a ne iz ugovora. Zatezna kamata ima pravno dejstvo samo ako je propisana ugovorom i nema pravne osnove za plaćanje ako ugovorom nije određena. Ovaj oblik kamate ne može da se ugovora u novčanom zahtevu.

Navodi podnosioca

26. Podnosilac zahteva tvrdi: „*Osporenom odlukom su povređena ustavna prava, garantovana članom 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje] Ustava Republike Kosova (u daljem tekstu: Ustav) i članom 6.1 Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda (u daljem tekstu: Konvencija)*“.

27. Podnosilac zahteva tvrdi: „*Vrhovni sud nije uspeo ne samo da obrazloži osporenu odluku, već je i na nezakonit način u potpunosti ignorisao činjenične i pravne tvrdnje podnosioca zahteva koje su bile odlučujuće za pravično odlučivanje ove pravne stvari*”.

28. Podnosilac zahteva u nastavku tvrdi: „*Kao posledica povrede ustavnog prava podnosioca zahteva na pravično i nepristrasno suđenje, podnosiocu zahteva je osporenom odlukom uskraćeno ustavno pravo iz člana 32 [Pravo na Pravno Sredstvo] i člana 46 [Zaštita Imovine] Ustava*“.

29. Kao rezime, podnosilac zahteva tvrdi povredu prava na pravično i nepristrasno suđenje, što je garantovano članom 6. EKLJP i 31. Ustava i, kao posledicu toga, povredu prava na zaštitu imovine prema članu 46. Ustava.

30. Podnosilac zahteva zasniva svoje tvrdnje pozivajući se na presudu ovog Suda u slučaju br. KI72/12, podnosioci zahteva *Veton Berisha i Ilfete Haziri,* koja je doneta 7. decembra 2012. godine.

Prihvatljivost zahteva

31. Sud prvo ispituje da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti, koji su utvrđeni Ustavom i dodatno obrazloženi Zakonom i Poslovnikom.

32. U tom smislu, Sud se poziva na član 113. Ustava, koji propisuje:

> *„1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.*
> *(...)*
> *7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom."*

33. Sud se poziva i na član 48. Zakona, koji propisuje:

> *Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori.*

34. Sud dodatno uzima u obzir i pravilo 36 (1) d) i (2) d) Poslovnika, koje propisuje:

> *"(1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahtev:...(d) ako je zahtev prima facie opravdan ili nije očigledno neosnovan"*
>
> *(2) Sud proglašava zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključi:...(d) da podnosilac zahteva nije u dovoljnoj meri potkrepeo svoju tvrdnju".*

Delokrug ocene

35. Sud podseća da se podnosilac zahteva žalio Apelacionom sudu, na osnovu *„povrede odredaba parničnog postupka; pogrešne i nepotpune primene činjeničnog stanja; pogrešne primene materijalnog prava"*.

36. Sud dalje podseća, da podnosilac zahteva tvrdi da je Apelacioni sud odgovorio na njegove tvrdnje *„bez ikakve analize, ostavljajući utisak da uopšte nije razmotrio navode"*.

37. U tom smislu, Sud naglašava da, u skladu sa principom subsidijarnosti, pravilo iscrpljenosti koje je sledio podnosilac zahteva

je pružilo mogućnost Vrhovnom sudu da spreči ili ispravi navodnu povredu. *„Pravilo je zasnovano na pretpostavci da pravni poredak Kosova priušti delotvorna pravna sredstva protiv povrede ustavnih prava. Ovo je važan aspekt supsidijarnog karaktera Ustava (vidi rešenje o neprihvatljivosti: AAB-RIINVEST Univerzitet D.O.O., Priština protiv Vlade Republike Kosovo, KI41/09, od 21. januara 2010. god., i vidi mutatis mutandis, ESLJP, Selmouni protiv Francuske, br. 25803/94, odluka od 28. jula 1999. god."*

38. Dakle, Sud smatra da je, kako bi gore navedena tvrdnja bila osnovna, podnosilac zahteva pružio Vrhovnom sudu mogućnost da ispravi povredu putem postupka iscrpljivanja, kao što će se u daljem tekstu objasniti.

39. Pored toga, Sud primećuje da podnosilac zahteva fokusira svoj zahtev uglavnom na osporavanju glavnog predmeta trajne rasprave, tokom postupaka pred redovnim sudovima *„Prvostepeni sud je našao da je tužbeni zahtev tužioca osnovan. To jer, plaćeni iznos od 44.640,54 evra ima veze sa kaznenom kamatom, koja je određena sa pogrešnom primenom materijalnog prava, jer je odredbom člana 4.1 pod tačkom c sporazuma o kreditu ugovorena stopa mesečne zatezne kamate od 3% za svaki zakasneli mesec za neplaćene rate kredita. Ove odredbe su u suprotnosti sa odredbom člana 270. stav 3 ZOO, prema kojoj ugovorena kazna ne može da se ugovori u novčanim zahtevima, koja je imperativne prirode, tako da, pošto zatezna kamata sadrži ugovorenu kaznu i ona ne može da ima pravno dejstvo. Dakle, vršenje pritiska, zaplenjivanjem hipoteke, da tužilac i žiranti u izvršnom postupku isplati iznos od 44.640.54 evra 30.05.2011. god., u ime zatezne kamate predstavlja sticanje bez osnove od strane tužene i na osnovu odredbe člana 210. stav 1 i 2 ZOO, odlučio je kao u izreci presude"*.

40. Sud primećuje da se u ovom slučaju glavna i kontinuirana ključna tvrdnja podnosioca zahteva, u postupcima pred redovnim sudovima, odnosi na primenjivost pitanja zakona: kako da se primene odredbe čl. 270.3 i 277. ZOO u stavu 4.1 c) Sporazuma o kreditu.

41. U stvari, podnosilac zahteva uglavnom tvrdi:

    i) odlukom Vrhovnog suda nisu ocenjena i rešena ključna pitanja pokrenuta od strane podnosioca zahteva, koja su bila neophodna za zaslužno i pravedno rešenje navedene pravne stvari;

    ii) osporena odluka ne sadrži koherentno obrazloženje;

iii) osporena odluka je kontradiktorna, jer, *inter alia*, Vrhovni sud nije uspeo da objasni kako je moguće da se član 277. ZOO, koji predviđa zateznu kamatu, primenjuje automatskim delovanjem zakona i bez ugovaranja visine zatezne kamate.

42. Podnosilac zahteva, u suštini tvrdi, da presudom Vrhovnog suda *„nije uspelo da se reše teške povrede pokrenute od strane podnosioca zahteva tokom odlučivanja ovog predmeta od strane nižestepenih sudova, već su i više puta povređena ustavna i zakonska prava podnosioca zahteva koja ugrožavaju vladavinu prava u zemlji"*.

43. Pored toga, podnosilac zahteva tvrdi da je Vrhovni sud *„bez ikakve osnove utvrdio da nema povreda odredaba parničnog postupka i da je činjenično stanje u ovoj stvari pravično utvrđeno"*. Podnosilac zahteva u nastavku smatra da "*deo obrazloženja pružen u vezi sa primenom materijalnog prava nije rešio ni jedan žalbeni bitan navod revizije. Ove povrede najbolje pokazuje od bilo koje druge činjenice proizvoljnu prirodu* [presude] *Vrhovnog suda"*.

44. Sud primećuje da je Vrhovni sud ispunio uslove ispitivanja glavnog argumenta podnosioca zahteva i objasnio:

i) zašto je ugovorena zatezna kamata u suprotnosti sa zakonom;

ii) zašto određivanje zatezne kamate, kao ugovorene kazne od strane nižestepenih sudova, ne menja suštinu pravne stvari zaključene od strane stranaka i

iii) zašto su nižestepeni sudovi pravilno primenili materijalno pravo, kada su utvrdili da zatezna kamata ne može da se primeni vis-à-vis novčanoj obavezi.

45. Sud smatra da se glavna tvrdnja o pogrešnoj primeni zakonskih odredaba člana 270.3 umesto člana 277. ZOO u stavu 4.1 c) Sporazuma o kreditu, odnosi na domen zakonitosti, koji spada u nadležnost redovnih sudova.

46. Sud takođe podseća, da je podnosilac zahteva u svojoj dopunskoj reviziji, obrazložio osnov o pogrešnoj primeni materijalnog prava, tvrdeći da je Apelacioni sud „*ozbiljno povredio princip podele vlasti propisan članom 4. Ustava"*, *ne uzimajući u obzir član 277. ZOO"*.

47. Pored toga, u obrazloženju dopunske revizije, podnosilac zahteva se poziva na član 10. Ustava, koji propisuje „*tržišna ekonomija sa slobodnom konkurencijom je osnov za ekonomsko uređenje države"*.

Podnosilac zahteva smatra da *„član 277.2 ZOO treba da se tumači i primenjuje na osnovu ovog ustavnog postulata”.*

48. Sud smatra da pozivanje na članove 4. i 10. Ustava, koje je koristio podnosilac zahteva da obrazloži osnov o pogrešnoj primeni zakona, ne predstavlja samo po sebi tvrdnju o ustavnosti. U stvari, to pozivanje predstavlja deo njegovih argumenata upućenih da pokažu koju zakonsku odredbu je trebalo primeniti, i da je došlo do greške u primeni materijalnog prava. Na taj način, osnov za žalbu i dalje pripada oblasti zakonitosti, a ne ustavnosti.

49. Štaviše, podnosilac zahteva ne bi bio ovlašćena stranka da podnese Ustavnom sudu takvo pitanje vezano za kompatibilnost zakona sa Ustavom, ili pitanja ustavne kompatibilnosti zakona, kada je pokrenuta u sudskom postupku.

50. Zapravo, kompatibilnost zakona sa Ustavom ili ustavna pitanja pokrenuta u sudskom postupku su pitanja koja su u nadležnosti Ustavnog suda, ali samo ako su podneta od strane ovlašćenih stranaka; u tom slučaju to su samo: Skupština Kosova, predsednik Republike Kosovo, Vlada, i Narodni advokat (član 113. 2. 1), i sudovi (član 113.8). (Vidi slučajeve Ustavnog suda: KO04/11, podnosilac zahteva: Vrhovni sud Republike Kosovo, tražeći ocenu ustavnosti članova 35. 36. 37. i 38. Zakona o eksproprijaciji nepokretne imovine, br 03 /L - 139, presuda od 1. marta 2012. godine; KO43/10, podnosilac zahteva LDK-AAK-LDD, SO Prizren, rešenje o neprihvatljivosti od 25. oktobra 2011. godine, stavovi 19-21; KI230/13, podnosilac zahteva *Tefik Ibrahimi*, rešenje o neprihvatljivosti od 19. maja 2014. godine, stavovi 25-27).

51. U tom smislu, Evropski sud za ljudska prava (u daljem tekstu: ESLJP), u skladu sa svojom utvrđenom sudskom praksom smatra: „*Konvencija ne predstavlja institut za pojedince kao neka vrsta actio popularis za svoje tumačenje i stoga, ne dozvoljava pojedincima da se žale protiv zakona u abstracto samo zato što smatraju da je u suprotnosti sa Konvencijom*“ (Vidi: *Monnat protiv Švajcarske*, br. 73604/01, ESLJP, presuda od 21. septembra 2006. godine, stavovi 31-32 i, vidi: *mutatis mutandis, Klas i drugi protiv Nemačke*, 5029/71, ESLJP, presuda od 6. septembra 1978. godine, stav 33).

52. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava koji propisuje da *„pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva regulisanim zakonom“*. Dakle, podnosilac zahteva ne može da dobije ocenu ustavnosti zakona putem člana 113.7, to je moguće samo putem člana 113.2 1) i 113.8

Ustava i ne može koristiti navodnu ustavnu povredu članova 4. i 10. kao argument da dokaže pogrešnu primenu materijalnog prava.

53. Sud priznaje da konkurentni interesi koji se osporavaju u ovom slučaju su od velike važnosti za obe stranke i mogu se izraziti i uticati na slobodu i autonomiju drugih pojedinaca, kao i uticati na ustvana prava privatnih stranaka u građanskim parnicama. Međutim, nijedna takva ustavna tvrdnja niti argumenat nije pokrenut pred Vrhovnim sudom niti pred Ustavnim sudom.

54. Stoga, Sud će se ograničiti na tvrdnje i argumente podnosioca zahteva:

(i) povredu članova 6.1 i 13. EKLJP i članova 31. Ustava i

(ii) povredu člana 46. Ustava.

Obe tvrdnje su logično zavisne, jer je druga posledica prve. Dakle, Sud će početi sa analizom prve.

Povreda prava na pravično i nepristrasno suđenje

55. Pošto je Sud identifikovao glavnu stvar analize, podseća da u skladu sa članom 53. Ustava, je obavezan da tumači ljudska prava i osnovne slobode garantovane Ustavom u skladu sa sudskim odlukama ESLJP.

56. U stvari, uloga redovnih sudova je da tumače i primenjuju relativna pravila procesnog i materijalnog prava (Vidi: *mutatis mutandis*, Garcia Ruiz protiv Španije [VV], br. 30544/96, stav 28, Evropski sud za ljudska prava [ESLJP] 1999 - I).

57. Pored toga, Ustavni sud ponavlja da je pravično i potpuno utvrđivanje činjeničnog stanja i važećeg zakona puna nadležnost redovnih sudova, a da je uloga Ustavnog suda samo da obezbedi poštovanje prava garantovanih Ustavom i drugim pravnim instrumentima i prema tome, ne može da deluje kao „sud četvrtog stepena“ (Vidi slučaj: *Akdivar protiv Turske,* br. 21893/93, ESLJP, presuda od 16. septembra 1996. godine, stav 65. Vidi i *mutatis mutandis* slučaj KI86/11, podnosilac zahteva *Milaim Berisha*, rešenje o neprihvatljivosti od 5. aprila 2012. godine).

58. Sud naglašava da nije dužnost Ustavnog suda da se bavi greškama činjeničnog stanja ili primenjivog zakona, navodno počinjenih od strane redovnih sudova prilikom ocene dokaza ili primeni zakona (zakonitost), osim u onoj meri u kojoj one mogu povrediti prava i slobode zaštićene Ustavom (ustavnost).

59. Dakle, Sud će oceniti da li su relevantni postupci na bilo koji način bili nepravedni ili proizvoljni, u skladu sa sudskom praksom Evropskog suda za ljudska prava (Vidi: *mutatis mutandis*, *Shub protiv Lithuanije,* odluka ESLJP o prihvatljivosti zahteva br. 17064/06 od 30. juna 2009. godine).

60. U stvari, Sud primećuje da je podnosilac zahteva podneo „reviziju" na osnovu *„povrede odredaba parničnog postupka; pogrešne primene materijalnog prava*", a ne na osnovu *„pogrešnog i nepotpunog utvrđivanja činjeničnog stanja"* koje je prethodno tvrdio pred Apelacionim sudom.

61. Sud, takođe, primećuje da se presudom Vrhovnog suda tvrdi da je podnosilac zahteva *„podneo reviziju zbog bitnih povreda parničnog postupka i pogrešne primene materijalnog prava*". Dakle, Sud smatra da je Vrhovni sud bio upoznat o osnovama revizije, koje su trebale da se uzmu u obzir.

62. Vrhovni sud je utvrdio; *„Pobijena presuda nije zahvaćena bitnim povredama odredaba parničnog postupka koje navodi revizija. Izreka presude je jasna i nema protivrečnosti i u potpunoj je saglasnosti sa obrazloženjem, dok su u obrazloženju pruženi puni i dovoljni razlozi za sve relevantne činjenice važne za suđenje ove pravne stvari. Dakle, neosnovani su navodi u reviziji da je presuda nižestepenih sudova zahvaćena bitnim povredama odredaba parničnog postupka".*

63. Vrhovni sud u nastavku nalazi, da u vezi sa pogrešnom primenom materijalnog prava *„navodi u reviziji da je zatezna kamata predviđena stavom 4.1 c) sporazuma o kamati zasnovana na zakonu odnosno na članu 277. ZOO su neprihvatljivi i u suprotnosti sa sadržajem člana 277. ZOO, obzirom da zatezna kamata nema potrebe da se ugovora, osnova plaćanja proizilazi iz zakona, a ne iz ugovora. Zatezna kamata ima pravno dejstvo samo ako je propisana ugovorom i nema pravne osnove za plaćanje ako ugovorom nije određena. Ovaj oblik kamate ne može da se ugovora u novčanom zahtevu".*

64. Pored toga, Vrhovni sud nalazi *„da je usvojena kamata u presuđenom iznosu smanjena na nepravičan način prema odredbi člana 277. ZOO, jer ova kamata nije određena u skladu sa zakonskim odredbama, jer usvojena kamata u visini od 3,5% ne mora da bude ista u svom domaćim bankama. Dakle, polazeći od činjenice da je u vezi sa usvojenom kamatom presuda prvostepenog suda doneta pogrešnom primenom materijalnog prava (odbijanjem kao neosnovane revizije tužene) ista presuda je sa ovim delom odbijena*

na osnovu člana 224. stav 1 ZPP. Tužiocu se usvaja kamata od momenta podnošenja tužbe (30.09.2011. god.) i u skladu sa odredbom člana 279, stav 2 ZOO tuženi je zakasnio da vrati ugovoren iznos u ime naknade štete. Dakle, u smislu člana 277, stav 1 ZOO, tužilac ima pravo i na kamatu u visini koje plaćaju domaće banke za oročene štednje na više od 1 godinu bez određene namene".

65. Pored toga, Vrhovni sud je posebno uzeo u obzir i osnov žalbe, pokrenut od strane podnosioca zahteva pred Apelacionim sudom o *„pogrešnom i nepotpunom utvrđivanju činjeničnog stanja*", što znači *„da je presuda prvostepenog suda u suprotnosti sa zapisnikom kada se konstatuje da nije sporno da je tužilac platio iznos od 44.640,54 evra".*

66. Zapravo, presudom Vrhovnog suda je objašnjeno da je tvrdnja o pogrešnom i nepotpunom utvrđivanju činjeničnog stanja *„neprihvatljiva jer, iako iz sadržaja spisa predmeta rezultira da je tuženi* [podnosilac zahteva] *tokom svih postupaka osporio tužbeni zahtev tužioca, iz bankarskog stanja od 1. januara 2011. godine, izdat od strane tužene, proizilazi da su u iznosu kredita od 300,000 evra, tužiocu kao dužniku određeni interesi - kazne u iznosu od 10,799,46 evra i 38,841,08 evra, ili ukupno iznos od 44,640,54 evra, koji traži u ime zatezne kamate. Pored toga, ovi podaci su u suprotnosti i sa sadržajem spisa predmeta i podataka tužene u sednici pred prvostepenim sudom od 04.11.2011. god., gde tužena tvrdi da je vansudski sporazum za plaćanje duga u delu neplaćenog duga, zatezne kamate i ugovorene kazne zaključen nakon što je smanjena zatezna kamata u iznosu od 55,657,47 evra. Dakle, nisu osnovani navodi u reviziji da je pobijena presuda zahvaćena bitnim povredama odredaba parničnog postupka".*

67. Sud podseća, da podnosilac zahteva u rezimeu tvrdi da Vrhovni sud nije objasnio kako je moguće da je član 277. ZOO, koji propisuje zateznu kamatu, primenjen prema automatskom dejstvu zakona i bez ugovaranja stope zatezne kamate.

68. Sud priznaje da je važnost prava na obrazloženu odluku dobro uspostavljena sudskom praksom ESLJP (Vidi, između ostalog, slučajeve: *Garcia Ruiz protiv Španije,* 1994; *Pronia protiv Ukrajine*, 2006; *Nechiporuk i Tornkalo protiv Ukrajine*, 2011; *Hirvisaari protiv Finske*, 2001; *Hadijanastrassiou protiv Grčke*, 1992; *Hirvisaari protiv Finske,* 2001. godine).

69. U skladu sa sudskom praksom ESLJP, pravo na obrazloženu odluku obuhvata kompleks obaveza za sudske presude, odnosno, da obezbedi razloge na kojima se zasniva odluka da pokaže strankama da su

saslušane, da pruži priliku da se žale na odluku i da obezbedi dovoljno jasnoće o razlozima zbog kojih je doneo odluku.

70. Međutim, ESLJP je takođe priznao da „države ugovornice imaju veću širinu kada se radi o civilnim predmetima, koji se tiču građanskih prava i obaveza nego što imaju sa krivičnim predmetima“. (Vidi: *Dombo BV protiv Holandije*, stav 32; *Levages Prestations Services protiv Francuske*, stav 46).

71. Iako redovni sud ima izvesnu slobodu prilikom izbora argumenata i prihvatanja dokaza, član 6.1 ne zahteva detaljan odgovor za svaki argument (Vidi: *Suominen protiv Finske*, stav 36; *Van de Hurk protiv Holandije*, stav 61; *Garsija Ruiz protiv Španije* [VV], stav 26; *Jahnke i Lenoble protiv Francuske* (dec); *Perez protiv Francuske* [VV], stav 81; *Ruiz Torija protiv Španije*, stav 29; *Hiro Balani protiv Španije*, stav 27).

72. Pored toga,ESLJP je ustanovio da član 6.1 ne zahteva od Vrhovnog suda da pruži detaljnije obrazloženje, kada jednostavno primenjuje posebnu zakonsku odredbu da odbije žalbu po pitanjima zakona (*Burg i ostali protiv Francuske*, (dec); *Gorou protiv Grčke* (br. 2) [VV], stav 41).

73. Pored toga, odbacujući žalbu, Apelacioni sud može, u principu, jednostavno da usvoji razloge za odluku nižeg suda (*Garcia Ruiz protiv Španije* [VV], stav 26). Međutim, pojam pravičnog postupka traži da je nacionalni sud, koji je dao ređe razloge za svoje odluke zaista rešio suštinska pitanja, koja su podneta njegovoj nadležnosti (*Helle protiv Finske*, stav 60).

74. U ovom slučaju, Sud primećuje da: je ova sporna stvar civilni slučaj u vezi sa građanskim pravima i obavezama; Vrhovni sud bio upoznat osnova revizije i njima se bavio, uključujući greške u činjenicama, pokrenute samo pred Apelacionim sudom; glavno pitanje u sporu ima veze sa primenom posebnih zakonskih odredbi i, Vrhovni sud je podržao neke razloge nižestepenih sudova i bavio se bitnim pitanjima, koja uglavnom imaju veze sa greškama prilikom utvrđivanja činjeničnog stanja i pogrešnom primenom materijalnog prava.

75. Sud dalje podseća da se podnosilac zahteva, u prilog svojim tvrdnjama, pozvao na presudu Suda u slučaju br. KI72/12, podnosioci zahteva *Veton Berisha i Ilfete Haziri*, donetu 7. decembra 2012. godine. Sud podseća da su, u slučaju br. KI72/12 redovni sudovi potpuno zanemarili i nisu odgovorili na ključna pitanja, i dokaze podnete od strane podnosioca zahteva.

76. U ovom slučaju, Sud smatra da su podnosiocu zahteva dostavljeni odgovori na njegove zakonske tvrdnje o povredi parničnog postupka, pogrešnoj primeni materijalnog prava, kao i o pogrešnom i nepotpunom utvrđivanju činjeničnog stanja. Stoga, nema paralelnih linija koje se mogu povući između dva slučaja: slučaj KI72/12 pokreće ustavna, dok u sadašnjem slučaju KI118/14 predmet pokreće pitanja zakonitosti.

77. Podnosilac zahteva primećuje *„Ukoliko se osporena presuda ne poništi i ista objavi kao nevažeća, instrument „zatezne kamate“ ili „kasne kamate“ će dovesti do kolapsa čitavog sistema obavezujućih odnosa u gotovini uopšte, a naročito finansijskog sistema na Kosovu”.*

78. U tom smislu, Sud naglašava da nije Apelacioni sud ili sud koji može da ukine odluke redovnih sudova ili ponovi slučajeve koje je presudio, niti može da preispita slučajeve na isti način kao Vrhovni sud, niti to znači da deluje kao sud četvrtog stepena ili kao zakonodavni organ.

79. Dakle, nije na Ustavnom sudu da utvrdi da li zatezna kamata može da se primeni vis-à-vis novčanih obaveza, a zatim se brine o *„čitavom sistemu u gotovini* (...), *a naročito finansijskom sistemu na Kosovu“* ili da deluje kao zakonodavni organ prilikom donošenja zakona u cilju usklađivanja pravnog sistema.

80. Stoga, Sud smatra da podnosilac zahteva nije potkrepio i dokazao svoju tvrdnju da je Vrhovni sud povredio njegova prava, time što nije primenio odredbe člana 277. umesto člana 270. LOO u stavu 4.1 c) Sporazuma o kreditu, i nije razjasnio da li zatezna kamata može da se primeni *vis-a-vis* novčanih obaveza.

81. Štaviše, podnosilac zahteva nije ubedljivo pokazao da je Vrhovni sud postupio na arbitraran ili nepravičan način, time što nije pružio odgovore na svaki podnet argument. Nije dužnost Ustavnog suda da zameni svoju ocenu činjenica ocenom redovnih sudova, i po pravilu, dužnost je redovnih sudova da ocene izvedene dokaze i utvrde važeći zakon. Dužnost Ustavnog suda je da utvrdi da li su postupci pred redovnim sudovima bili pravični u celini, uključujući način na koji su dokazi uzeti i izneti (Vidi slučaj: *Edwards protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, br. 13071/87, Izveštaj Evropske komisije za ljudska prava od 10. jula 1991. godine).

82. Sud smatra da je Vrhovni sud sproveo postupak na pravičan način i opravdao odluku na osnovama revizije, uključujući i razloge koji prema podnosiocu zahteva nisu uzeti u obzir od strane Apelacionog suda.

83. Pored toga, činjenica da se podnosilac zahteva ne slaže sa činjeničnom i zakonskom ocenom, ne može sama po sebi da pokrene argumentovanu žalbu o povredi člana 31. [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje] Ustava (Vidi slučaj *Mezotur-Tiszazugi Tarsulat protiv Mađarske*, br. 5503/02, ESLJP, presuda od 26. jula 2005. godine).

84. Pod ovim okolnostima, podnosilac zahteva nije potkrepio svoju tvrdnju o povredi prava na pravično i nepristrasno suđenje i ,sledstveno, svoje pravo na imovinu, jer nije pokazao da su mu redovni sudovi uskratili prava garantovana Ustavom.

Povreda prava na zaštitu imovine

85. Sud podseća da podnosilac zahteva u nastavku tvrdi: *„Osporenom odlukom su povređena ustavna prava podnosiocu zahteva, garantovana (...) članom 46 [Zaštita Imovine] Ustava.*

86. Sud primećuje da je tvrdnja, koju je podnosilac zahteva pokrenuo *„posledica povrede ustavnog prava podnosioca zahteva na pravično i nepristrasno suđenje”.*

87. Sud je već zaključio, da je tvrdnja podnosioca zahteva o povredi prava na pravično i nepristrasno suđenje neprihvatljiva.

88. Dakle, Sud smatra da nije potrebno da se posebno razmotri prihvatljivost tvrdnje podnosioca zahteva o povredi njegovog prava na zaštitu imovine prema članu 46. Ustava.

89. Kao rezime, zahtev je očigledno neosnovan i stoga neprihvatljiv.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.1 i 7. Ustava, članom 48. Zakona i pravilom 36 (1) d) i (2) d) Poslovnika, na svojoj sednici održanoj 9. marta 2015. godine jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4 Zakona;

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah

Sudija izvestilac
Almiro Rodrigues

Predsednik Ustavnog suda
Prof. dr Enver Hasani

KI182/14, podnosilac zahteva: INTERPRESS R. COMPANY/Ruzhdi Kadriu, ocena ustavnosti rešenja Rev. Mlc. br. 22/2014 Vrhovnog suda Kosova od 15. jula 2014. godine.

KI182/14, rešenje o neprihvatljivosti od 6. marta 2015,. godine, objavljeno 18. marta 2015. godine

Ključne reči: *individualni zahtev, parnični i krivični postupak, subjektivna i objektivna odgovornost, pravo na pravično i nepristrasno suđenje, pravo na pravna sredstva, privremena mera, ponavljanje postupka, super-veštačenje, očigledno neosnovan zahtev.*

Vrhovni sud Kosova je rešenjem Rev. Mlc. br. 22/2014 od 15. jula 2014. godine odbio kao neosnovanu reviziju podnosioca zahteva u vezi sa ponavljanjem postupka na osnovu novih saznanja super-veštačenja u njegovom slučaju. Žalba se u suštini povezuje sa civilnom i krivičnom odgovornošću podnosioca zahteva u vezi sa teškim telesnim povredama koju je pretrpeo i naknadom koju je trebalo isplatiti trećem licu.

Podnosilac zahteva je, između ostalog, tvrdio povredu prava garantovana članovima 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje], 32 [Pravo na Pravno Sredstvo] i 54 [Sudska Zaštita Prava] Ustava. Podnosilac zahteva je, takođe, tražio uvođenje privremene mere protiv osporenih odluka.

Ustavni sud je ocenio da su redovni sudovi odgovorili na sve glavne tvrdnje podnosioca zahteva i objasnili centralni koncept građanske i krivične odgovornosti, razlike i sličnosti ovih odgovornosti i da nedostatak krivične-subjektivne odgovornosti ne isključuje građansko-objektivnu odgovornost podnosioca zahteva. Ustavni sud je dalje utvrdio da postupci sprovedeni pred redovnim sudovima nije bilo nepravični ili proizvoljni. Zahtev je proglašen neprihvatljivim, kao očigledno neosnovan, u skladu sa članom 48. Zakona i pravilom 36 (1) d) i 36 (2) Poslovnika. Ustavni sud je, takođe na osnovu pravilu 55 Poslovnika odbacio zahtev podnosioca za uvođenje privremene mere, jer nije bio *prima facie* obrazložen i nije dokazano da će se uvođenjem privremene mere izbeći nepopravljiva šteta ili da je uvođenje takve mere u javnom interesu.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI182/14
Podnosilac
INTERPRESS R. COMPANY/Ruzhdi Kadriu
Ocena ustavnosti rešenja Rev. Mlc. br. 22/2014 Vrhovnog suda Kosova od 15. jula 2014. godine

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija
Robert Carolan i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo g. Ruzhdi Kadriu, vlasnik INTERPRESS R. COMPANY sa prebivalištem u Prištini, zastupljen od strane advokatskog društva Sejdiu & Qurkini (u daljem tekstu: podnosilac zahteva).

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava rešenje Rev. Mlc. br. 22/2014 Vrhovnog suda Kosova od 15. jula 2014. godine.

3. Osporeno rešenje je uručeno podnosiocu zahteva 20. avgusta 2014. godine.

Predmetna stvar

4. Predmetna stvar je ocena ustavnosti rešenja, Rev. Mlc. br. 22/2014 Vrhovnog suda Kosova od 15. jula 2014. godine i ukidanje istog.

5. Podnosilac tvrdi da je osporeno rešenje u suprotnosti sa članom 31. [Pravo na Pravično i Nepristasno Suđenje], članom 32. [Pravo na Pravno Sredstvo] i članom 54. [Sudska Zastita Prava] Ustava Republike Kosovo, kao i članom 6. [Pravo na pravično suđenje] i

članom 13. [Pravo na delotvorni pravni lek] Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava i sloboda.

6. Ujedno, podnosilac traži da Sud uvede privremenu meru i ukine rešenje Rev. Mlc. br. 22/2014 Vrhovnog suda Kosova, od dana podnošenja zahteva pa sve do donošenja meritorne odluke o ovom slučaju.

Pravni osnov

7. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 i 21.4 Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), članovima 27. i 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon).

Postupak pred Ustavnim sudom

8. Dana 16. decembra 2014. godine, podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

9. Dana 13. januara 2015. godine, predsednik Suda je odlukom KSH. KI182/14 br., imenovao Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Altay Suroy (predsedavajući), Snezhana Botusharova i Kadri Kryeziu.

10. Dana 23. januara 2015. godine predsednik Suda je odlukom GJR. KI182/14 imenovao sudiju Roberta Carolana za sudiju izvestioca.

11. Dana 3. februara 2015. godine, Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva i poslao kopiju zahteva Vrhovnom sudu Kosova.

12. Dana 9. februara 2015. godine, nakon razmatranja izveštaja sudije izvestioca, Veće za razmatranje je iznelo preporuku Sudu, u punom sastavu, za neprihvatljivost zahteva.

13. Istovremeno, Veće za razmatranje je predložilo Sudu, u punom sastavu, da odbije zahtev podnosioca za privremenu meru, uz obrazloženje da isti nije priložio nikakav ubedljiv dokaz koji bi opravdao uvođenje privremene mere, kao neophodne, da bi se izbegla neka nenadoknadiva šteta, ili dokaz da je takva mera od javnog interesa.

Pregled činjenica

14. Iz spisa predmeta proizilazi da je u kompaniji, koja je u vlasništvu podnosioca zahteva, dana 12. oktobra 2004. godine došlo do nezgode na radu prilikom koje je jedan radnik zadobio teže telesne povrede.

15. Povodom ove nezgode povređeni radnik je 2005. godine pokrenuo parnicu protiv podnosioca zahteva, zbog naknade štete prouzrokovane nezgodom i njegovom povredom na radu. Pored tužbe za naknadu štete, povređeni radnik je 2007. godine protiv podnosioca zahteva podneo i krivičnu prijavu, smatarajući podnosioca zahteva krivično odgovornim za pomenutu nezgodu na radu.

Postupak pred redovnim sudovima u parničnom sporu

16. Dana 27. aprila 2006. godine, Opštinski sud u Prištini je presudom [C. br. 405/05] delimično usvojio tužbu povređenog radnika, i obavezao podnosioca zahteva da novčano naknadi štetu izazvanu povredom na radu pomenutog radnika. U obrazloženju svoje odluke Opštinski sud je, pored ostalog, naveo:

> *„Trojica veštaka određenih od strane suda za davanje njihovih specifičnih procena u vezi sa zahtevom tužioca su kvalitetni veštaci i nadležni za davanjem procena koje su dali – zbog čega je sud ocenio da nema potrebe da se određuju drugi veštaci, onako kako je tražila punomoćnik tužene, zbog čega nije ni usvojio takvu vrstu predloga, kao i nije ni usvojio predlog za njihovo saslušanje dva puta istog svedoka.“*

17. Podnosilac zahteva je podneo žalbu Okružnom sudu u Prištini protiv presude Opštinskog suda u Prištini C. br. 405/05.

18. Dana 25. juna 2007. godine, Okružni sud u Prištini je [AC. br. 114/2007] odbio žalbu podnosioca zahteva, ali je istu preinačio u delu koji se tiče visine iznosa novčane naknade na ime povređenog radnika, i vratio prvostepenom sudu na ponovno odlučivanje vezano za aspekt naknade troškova i kapitalne rente prethodno određene povređenom radniku.

19. Dana 11. septembra 2007. godine, podnosilac zahteva je podneo reviziju Vrhovnom suda Kosova protiv presude [AC. br. 114/2007] Okružnog suda u Prištini.

20. Dana 26. aprila 2008. godine Vrhovni sud Kosova je [Rev. br. 342/2007] jedan deo revizije odbio, i delimično prihvatio reviziju preinačenjem dela presuda prvostepenog i drugostepenog suda, vezano za aspekt naknade troškova i kapitalne rente. U obrazloženju svoje odluke, Vrhovni sud Kosova je, pored ostalog, naveo:

> *„Navodi tužene u vezi sa postojanjem pravnog osnova odgovornosti su neosnovani, pošto kao što proizilazi iz izvedenih dokaza – zaključka i mišljenja veštaka za mašinstvo, do povrede*

tužioca je došlo kao posledica neprocenjivanja opasnosti i nedostatka spreme tužioca u vezi sa upotrebom mašine na kojoj je tužilac radio i na kojoj je povređen, neobezbeđivanja uputstva za korišćenje mašine na jeziku radnika, nepostavljanja zaštitne ploče cilindara mašine. Dakle, zbog propusta preduzeća u preduzimanju ovih mera, postoji odgovornost za naknadu štete po osnovu krivice u smislu člana 158, vezano za član 18 i 154 ZOO. Iz činjenice što nije obezbeđena zaštitna ploča cilindara mašine, mašina kao takva koja se koristi za obavljanje radova predstavlja opasnu stvar, dakle, kao takva, ako se upotrebi za obavljanje rada u štampariji, predstavlja dodatnu opasnost, zbog koje je neophodna pažnja dobrog ekonomiste, i za štetu prouzrokovanu od opasne stvari postoji objektivna odgovornost u smislu člana 173 i 174 ZOO, kao što su pravilno našli nižestepeni sudovi."

Postupak po krivičnoj prijavi oštećene strane/povređenog radnika

21. Pored tužbe za naknadu štete, povređeni radnik je 2007. godine protiv podnosioca zahteva podneo krivičnu prijavu, smatarajući podnosioca zahteva krivično odgovornim za pomenutu nezgodu na radu.

22. U međuvremenu, u krivičnom postupku, sudija za prethodni postupak je primio zahtev javnog tužioca za obavljanje novih veštačenja u vezi sa istragom koja se vodila protiv podnosioca zahteva, gde je predhodno došlo do obavljanja dva veštačenja. Prvo veštačenje je obavljeno od strane veštaka Fehmija Bajramija, u septembru mesecu 2007. godine, pod oznakom GJPPN, br. 892/2007, dok je, s obzirom da je ono bilo u suprotnosti sa veštačenjem obavljenim od strane veštaka Agima Millakua, sud usvojio zahtev tužioca za obavljanje super veštačenja od strane veštaka prof. dr Bajrusha Bytyqija, prof. dr Fehmija Krasniqija i prof. dr Hysnia Osmanija, pod oznakom GJPPN 892/07 od 22. februara 2010. godine. Dalje je, nakon obavljanja ovih veštačenja, opštinski javni tužilac rešenjem pod brojem PPN. br. 518-8/2007 od 30. juna 2010. godine, odbacio krivičnu prijavu podnetu od strane povređenog radnika protiv predsednika društva „Interpress. R. Company", d.o.o. U obrazloženju svoje odluke, Opštinsko javno tužilaštvo je navelo:

„Nakon razmatranja dopisa krivične prijave, odbrane osumnjičenog, izjave oštećenog, svedočenja svedoka, kao i materijalnih dokaza iz veštačenja i super veštačenja, Tužilac nije našao dokaze da se u radnjama osumnjičenog stiču obeležja krivičnog dela kao u izreci ovog rešenja, zato što propusti poslodavca u poslednjem veštačenju od strane veštaka, više

odgovaraju oblasti građanskog spora, zbog čega je oštećeni podneo tužbu i pokrenuo postupak za naknadu štete pri Opštinskom sudu u Prištini, zbog pretrpljene povrede na radnom mestu kod poslodavca, kao što se vidi iz dokaza koji se nalaze u spisima predmeta, s toga je na osnovu napred pomenutog odlučeno kao u izreci ovog rešenja.“

23. Dana 20. maja 2013. godine, Osnovni sud u Uroševcu je odbacio optužnicu povređenog radnika kao subsidijarnog tužioca, podignutu protiv podnosioca zahteva. U obrazloženju svoje odluke Osnovni sud je naveo:

„Proizilazi da okrivljeni ni na koji način nije želeo posledice teške telesne povrede subsidijarnog tužioca Lulzima Rexha, a još manje ne postoji neka radnja koju je okrivljeni preduzeo u pogledu izvršenja ovog krivičnog dela, međutim u konkretnom slučaju se radi o stvari građansko-pravne prirode, odnosno obligacionom odnosima, iz činjenice što u stvari – mišljenjima veštaka nisu pronađeni dokazi koji se odnose na krivičnu odgovornost okrivljenog u pogledu ovog krivičnog dela, pošto propusti okrivljenog poslodavca pomenuti u veštačenju, odnosno super veštačenju veštaka pripadaju građanskoj oblasti.“

Postupak na predlog za ponavljanje parničnog postupka

24. Dana 16. oktobra 2007. godine, podnosilac zahteva je, takođe, Opštinskom sudu u Prištini predao zahtev za ponavljanje postupka, bazirajući zahtev na nalazima novog „super veštačenja“.

25. Dana 23. avgusta 2012. godine, Opštinski sud u Prištini je rešenjem C. br. 1160/08 odbio predlog podnosioca zahteva za ponavljenje postupka. U obrazloženju svoje odluke, Opštinski sud je naveo:

„Prvostepeni sud ocenjuje da u konkretnom slučaju nisu ispunjeni zakonski uslovi za odobravanje ponavljanja postupka, onako kako je utvrđeno u članu 421, stav 1, tačka 9 Zakona o parničnom postupku, iz činjenice što je od trenutka okončanja sednice za izvođenje dokaza saslušanjem veštaka zaštite na radu, od 9.01.2006. godine, kada je data primedba na veštačenje od strane tužene, pa sve do 27.04.2007. godine kada je završeno glavno ročište u provstepenom sudu, tužena imala dovoljno vremena i proceduralnog prava da dokaže činjenicu, ako je imala dokaz, o tome da je tužena preduzela neophodne mere zaštite i tehničke sigurnosti na mašini na kojoj se dogodila nesreća, dokaz da je tužioca osposobila u pogledu zaštite na radu, dokaz o opisu radnih dužnosti i odgovornosti na radu za tužioca,

i tim dokazima pobila mišljenje veštaka Agima Millaku koje se odnosi na pitanje odgovornosti za nesreću, kao što je ovo proceduralno pravo bila u mogućnosti da upotrebi i žalbom na presudu prvostepenog suda, u pogledu dokazivanja suštinske činjenice, pošto ovaj teret dokazivanja tereti tuženu. Takođe, činjenica preduzimanja mera sigurnosti na radu pre nesreće od 11.10.2004. godine nije dokazana, ni novim dokazom iz super veštačenja od 20.02.2010. godine, i iz tih razloga je odbijen predlog za ponavaljanje postupka."

26. Podnosilac zahteva je protiv presude Opštinskog suda u Prištini [C. br. 1160/08] podneo žalbu Apelacionom sudu u Prištini.

27. Dana 1. novembra 2013. godine, Apelacioni sud Kosova je rešenjam [AC. br. 5143/12] odbio žalbu podnosioca zahteva i potvrdio rešenje Opštinskog suda C. br. 1160/08. U obrazloženju svoje odluke, Apelacioni sud je naveo:

„Sud smatra da ne stoje žalbeni navodi o obustavljanju parničnog postupka, zbog pokretanja krivičnog postupka...iz činjenice što je sud u parničnom postupku zaista vezan za postojanje krivičnog dela i krivične odgovornosti, u smislu *člana 12, stav 3 ZPP-a, za pravosnažnu presudu krivičnog suda, međutim, presuda krivičnog suda ne rešava i pitanje obima građansko-pravne odgovornosti, pošto o ovoj stvari treba da se odluči u parničnom postupku, u kojem se mogu utvrditi činjenice koje se odnose na okolnosti oko naknade štete. Ne stoji ni žalbeni navod iz tačke 6 i 7 žalbe, zato što je prvostepeni sud prvu raspravu održao u smislu člana 425, stav 3 ZPP-a, kao što ne stoje ni žalbeni navodi iz tačke 8, 9 i 10 žalbe, iz činjenice što je krivična odgovornost subjektivna odgovornost, dok je građanska odgovornost (obavezujuća) i objektivna odgovornost, kao što je konkretni slučaj. U pogledu ostalih žalbenih navoda, ovaj sud smatra da oni nisu mogli, i nisu bili od relevantnog uticaja na donošenje ovog rešenja.“*

28. Dana 9. decembra 2013. godine, podnosilac zahteva je podneo reviziju Vrhovnom sudu Kosova protiv rešenja [AC. br. 5143/12] Apelaciong suda u Prištini.

29. Dana 20. januara 2014. godine, Kancelarija glavnog državnog tužioca Kosova je Vrhovnom sudu Kosova podnela zahtev za zaštitu zakonitosti, zbog kršenja zakona u rešenju AC. br. 5143/12 Apelaciong suda u Prištini.

30. Dana 15. jula 2014. godine, Vrhovni sud rešenjam [Rev. Mlc. br. 22\2014] je odbio, kao neosnovanu, reviziju podnosioca zahteva, kao i zahtev za zaštitu zakonitosti državnog tužioca Kosova, podnete protiv rešenja Apelacionog suda Kosova pod brojem Ac. br. 5143/12. U obrazloženju svoje odluke Vrhovni sud je, pored ostalog, naveo:

> *„Ovaj sud je ocenio navode revizije o tome da drugostepeni sud nije primenio odredbu člana 204 ZPP-a, pošto nije ocenio žalbu o odlučujućim činjenicama, i to ocenu veštačenja od strane sudskog veštaka Fehmi Bajrami, izjave sudskih veštaka datim u Opštinskom javnom tužilaštvu u Prištini u vezi sa vođenjem krivičnog postupka protiv pravnog zastupnika tužene, već je našao da su neosnovani, zato što je drugostepeni sud ocenio žalbene navode koji su od odlučujuće važnosti za donošenje njegove odluke u smislu člana 204 ZPP-a, dajući dovoljno razloga u skladu sa zakonom, iz činjenice što je drugostepeni sud u obrazloženju svog rešenja u potpunosti prihvatio kao pravilno i zakonito pravno stanovište prvostepenog suda, koji je u svojem rešenju dao potpune razloge o odlučujućim činjenicama u vezi sa ocenom dokaza podnesenih u predlogu za ponavljanje postupka.“*

Navodi podnosioca

31. Podnosilac zahteva smatra da je Vrhovni sud Kosova, rešenjem Rev. Mlc. br. 22/2014 od 15. jula 2014. godine, povredio pravo podnosioca zahteva na pravično suđenje, zagarantovano članom 31. Ustava Kosova i članom 6. Evrpske konvencije za zaštitu ljudskih prava i sloboda, i da je isto rešenje povredilo pravo podnosioca zahteva na delotvorno pravno sredstvo, iz člana 32. i 54. Ustava Kosova, i člana 13. Evrpske konvencije za zaštitu ljudskih prava i sloboda.

32. Podnosilac od Suda traži da:

> *„I. Proglasi zahtev podnosioca zahteva prihvatljivim;*
>
> *II. Uzimajući u obzir kršenje prava podnosioca zahteva zagarantovanim Ustavom, i nepopravljivu štetu koja se može izazvati, i u skladu sa članom 27 Zakona o Ustavnom sudu i članovima 54 i 55 Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosova, uvede privremene mere, ukine rešenje Vrhovnog suda Kosova pod brojem, Rev. Mlc. br.22/2014, do konačnog odlučivanja ovog slučaja;*
>
> *III. Utvrdi da su ustavna prava na pravično i nepristrasno suđenje, zagarantovana u članu 31 Ustava Kosova i članu 6 Evropske konvencije za ljudska prava i slobode, kao i prava*

na delotvorne pravne lekove, zagarantovana u članu 32 i 54 Ustava Kosova i članu 13 Evropske konvencije za ljudska prava i slobode podnosiocu zahteva prekršena, od strane Vrhovnog suda Republike Kosova rešenjem pod brojem, Rev. mlc. br. 22/2014.

IV. Proglasi nevažećim rešenje pod brojem, Rev. mlc. br. 22/2014 Vrhovnog suda Kosova, od 15. jula 2014.godine.

V. Utvrdi i uvede bilo koju drugu pravnu meru koju Ustavni sud Kosova smatra zasnovanom na Ustavu i zakonu, i koja je opravdana za pomenuti slučaj.“

Prihvatljivost zahteva

33. Sud prvo ispituje da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti, koji su utvrđeni Ustavom i dodatno obrazloženi Zakonom i Poslovnikom.

34. U tom smislu, Sud se poziva na član 113. Ustava, koji propisuje:

„1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.

[...]

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom.”

35. Sud se poziva i na član 48. Zakona, koji propisuje:

„Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori.“

36. Sud dodatno uzima u obzir i pravila 36 (1) (d) i 36 (2) Poslovnika, koja propisuju:

“(1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahtev:

[...]

(d) ako je zahtev prima facie opravdan ili nije očigledno neosnovan.

(2) Sud proglašava zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključi:

(e) da zahtev nije prima facie opravdan, ili

(f) da iznete činjenice ni na koji način ne opravdavaju tvrdnju o kršenju ustavnih prava, ili

(g) da podnosilac zahteva nije žrtva kršenja prava zagarantovanih Ustavom, ili

(h) da podnosilac zahteva nije u dovoljnoj meri potkrepeo svoju tvrdnju."

37. Sud primećuje da se u ovom slučaju podnosilac zahteva žali na činjenicu da su redovni sudovi odbacili njegov predlog za ponavljanje postupka, i da dodatno veštačenje i super veštačenje nije uzeto u obzir tokom čitavog sudskog postupka.

38. U tom smislu, Sud smatra da je Osnovni sud u Prištini u postupku za ponavljanje postupka pružio opsežne razloge za svoje nalaze (vidi stav 23). Stoga, Apelacioni i Vrhovni sud su obrazložili svoje odluke i argumentovali svaku tvrdnju podnosioca zahteva u pogledu odbijanja njegovog predloga.

39. Redovni sudovi su detaljno opisali različite vrste pravne odgovornosti kod krivičnog postupka u krivičnom predmetu i kod parničnog postupka u građanskom predmetu, smatrajući da je teret dokazivanja u krivičnom predmetu objektivana i subjektivana odgovornosti, dok kod parnice u građanskom predmetu teret dokazivanja je samo objektivna odgovornost.

40. U parničnom postupku redovni sudovi su obrazložili da sve što je bilo potrebno da se dokaže je da je u procesu rada podnosioca zahteva zanemarena opasnost i da je ta opasnost bila direktni uzročnik povređivanja radnika (standard obektivne odgovornosti).

41. U krivičnom postupku redovni sudovi su obrazložili da se za donošenje eventualne odluke protiv podnosioca zahteva mora dokazati da je sam proces rada bio opasan, da je podnosilac zahteva znao da je proces rada opasan, i da podnosilac zahteva namerno nije uradio ništa da otkloni opasnost ili zaštiti radnika koji je uključen u pomenuti proces rada (standard objektivne i subjektivne odgovornosti). Jednostavno, zato što su tužilac i redovni sudovi ustanovili da nema dokaza da je podnosilac zahteva namerno prekršio standarde bezbednosti na radu,

nije značilo da proces rada podnosioca zahteva nije bio opasan za radnika uključenog u proces rada i direktni uzročnik povrede radnika. Zbog dva različita standarada dokazivanja odgovornosti u parničnom i krivičnom postupku, mogući su različiti rezultati u parničnom postupku od onih u krivičnom postupku, kao što je u slučaju podnosioca zahteva.

42. Vrhovni sud navodi u svojoj odluci, da je sadržaj ocene veštačenja sudskog veštaka u građanskom postupku i ocene date u super veštačenju od strane sudskog veštaka u krivičnom postupku u pogledu objektivne odgovornosti podnosioca u potpunom skladu jedno sa drugim. Takođe, Vrhovni sud je ocenio da veštačenje obavljeno u krivičnom postupku ne predstavlja novi dokaz, pošto je ovaj dokaz bio predmet razmatranja po reviziji i dopunio reviziju od 5. oktobra 2007. godine, podnosioca zahteva protiv presude drugostepenog suda u postupku za naknadu štete.

43. Sud ponavlja da ne deluje kao sud četvrtog stepena, u pogledu na odluke donete od strane Vrhovnog suda. To je uloga redovnih sudova da tumače i primenjuju relativna pravila procesnog i materijalnog prava. Dužnost Ustavnog suda je da utvrdi da li su postupci redovnih sudova bili pravičan u celini, uključujući i način na koji su dokazi uzeti (vidi slučaj: *Edvards protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, br. 13071/87, Izveštaj Evropske komisije za ljudska prava od 10. jula 1991. godine).

44. U ovom slučaju, Sud ne nalazi da su relevantni postupci pred Vrhovnim sudom na bilo koji način bili nepravedni ili proizvoljni (vidi: *mutatis mutandis*, *Shub protiv Litvanije*, ESLJP odluka o prihvatljivosti zahteva br. 17064/06 od 30. juna 2009. godine).

45. Dakle, Sud smatra da podnosilac zahteva nije potkrepio svoju tvrdnju na ustavnim osnovama i nije pružio dokaze koji ukazuju na to kako su i zašto njegova prava i slobode, zaštićene Ustavom, povređene osporenom odlukom.

46. Sud zaključuje da je zahtev podnosioca očigledno neosnovan, u skladu članom 48. Zakona i pravilima 36 (1) (d) i 36 (2) Poslovnika.

Ocena zahteva za privremenu meru

47. Sud primećuje da podnosilac u zahtevu traži da Sud uvede privremenu meru i ukine rešenje Vrhovnog suda Kosova Rev. Mlc. br. 22/2014 od 15. jula 2014. godine od dana podnošenja zahteva, pa do donošenja meritorne odluke od strane Ustavnog suda o ovom pitanju, koje je predmet postupka.

48. Kako bi odobrio privremenu meru, u skladu sa pravilom 55 (4) (a) Poslovnika radu, Sud mora da utvrdi da:

> *"(a) je strana koja zahteva uvođenje privremenih mera pokazala prima facie slučaj o merodavnosti predmeta i, ukoliko prihvatljivost još uvek nije utvrđena, prima facie slučaj o prihvatljivosti predmeta*

49. Kao što je prethodno zaključeno, zahtev je neprihvatljiv. Iz tog razloga, zahtev za privremenu meru treba da se odbije.

IZ OVIH RAZLOGA

Ustavni sud Kosova u skladu sa pravilima 36 (1) (d) i 36 (2), 55 (4) (a) i 56 (2) Poslovnika o radu, na zasedanju održanom 6. marta 2015. godine je jednoglasno

ODLUČIO

I. DA OGLASI zahtev kao neprihvatljiv;

II. DA ODBIJE zahtev za privremenu meru;

III. Ova odluka će biti dostavljena stranama i objavljena u Službenom listu, u saglasnosti sa članom 20. stavom 4. Zakona i

IV. DA OGLASI da ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Robert Carolan

Predsednik Ustavnog suda
Prof. dr Enver Hasani

KI120/14, podnosilac zahteva: Kosovska agencija za privatizaciju, ocena ustavnosti presude II. C. br. 79/2009 Okružnog privrednog suda u Prištini od 27. oktobra 2009. godine i presude Ae. br. 45/2012 Apelacionog suda Kosova od 20. maja 2013. godine

KI120/14, rešenje o neprihvatljivosti od 12. februara 2015. godine, objavljeno 19. marta 2015. godine

Ključne reči: *individualni zahtev, parnični postupak, pravo na pravično i nepristrasno suđenje, neblagovremen zahtev*.

Apelacioni sud Kosova je presudom Ae. br. 45/2012 od 20. maja 2013. godine potvrdio odluke nižestepenih sudova i odbio žalbu podnosioca zahteva, kao neosnovanu, u vezi sa naknadom štete zemljoradničkoj zadruzi „Lavra“ u Klini.

Podnosilac zahteva je, između ostalog, tvrdio da je Apelacioni sud svojom odlukom povredio njegovo pravo garantovano članom 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje] Ustava.

Ustavni sud je utvrdio da je od poslednje odluke dostavljene od strane redovnih sudova pa do podnošenja zahteva Ustavnom sudu prošlo više od 4 meseca. Zahtev je proglašen neprihvatljivim, jer nije podnet u skladu sa članom 49. Zakona i pravilom 36 (1) c) Poslovnika.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI120/14
Podnosilac
Kosovska agencija za privatizaciju
Zahtev za ocenu ustavnosti presude Okružnog privrednog suda u Prištini II. C. br. 79/2009 od 27. oktobra 2009. godine i presude Apelacionog suda Kosova Ae. br. 45/2012 od 20. maja 2013. godine

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosilac zahteva je Kosovska agencija za privatizaciju, Regionalna kancelarija u Peći (u daljem tekstu: KAP), koju zastupa g. Gëzim Gjoshi, pravnik u KAP.

Osporena odluka

2. Osporena odluka je presuda II. C. br. 79/2009 Okružnog privrednog suda u Prištini od 27. oktobra 2009. godine i presuda Ae. br. 45/2012 Apelacionog suda Kosova od 20. maja 2013. godine, koja je uručena podnosiocu zahteva 17. juna 2013. godine.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporene presude II. C. br. 79/2009 Okružnog privrednog suda u Prištini od 27. oktobra 2009. godine, kojom je odbačena tužba podneta od strane KAP protiv Opštine Klina, i presude Ae. br. 45/2012 Apelacionog suda Kosova od 20. maja 2013. godine, kojom je odbačena žalba uložena od strane

KAP, kao neosnovana, i potvrđena presuda Okružnog privrednog suda u Prištini.

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 u vezi sa članom 21.4 Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), članu 22. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 56 Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik)

Postupak pred Sudom

5. Dana 22. jula 2014. godine, podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

6. Dana 6. avgusta 2014. godine, predsednik Suda je odlukom Nr. GJR. KI120/14 imenovao sudiju Roberta Carolana za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Snezhana Botusharova (predsedavajuća), Kadri Kryeziu i Arta Rama-Hajrizi.

7. Dana 20. avgusta 2014. godine, Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva i poslao kopiju zahteva Apelacionom sudu.

8. Dana 17. novembra 2014. godine, Sud je tražio od Osnovnog suda u Prištini da podnese kopiju dostavnice, na kojoj se vidi datum kada je podnosilac primio osporenu presudu.

9. Dana 1. decembra 2014. godine, Osnovni sud u Prištini je dostavio traženi dokument Sudu, koji dokazuje da je podnosilac zahteva primio osporenu presudu 17. juna 2013. godine.

10. Dana 12. februara 2015. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i preporučilo Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

11. Dana 6. marta 2009. godine, podnosilac zahteva je podneo tužbu Okružnom privrednom sudu u Prištini protiv Opštine Klina za naknadu štete nastale rušenjem Hotela „Mirusha“, dela Zemljoradničke zadruge „Lavra“, koja je, kao društveno preduzeće, u skladu sa Zakonom o Kosovskoj agenciji za privatizaciju br. 03/L-067 (usvojen 21. maja 2008.godine), pod upravom KAP.

12. Dana 27. oktobra 2009. godine, Okružni privredni sud u Prištini je doneo presudu II. C. br. 79/2009, odbijajući tužbu podnosioca zahteva

kao neosnovanu. U obrazloženju ove presude, *inter alia*, navedeno je: *"Da bi se dokazala građansko-pravna odgovornost za naknadu štete na osnovu člana 154. i 158. ZOO-a, moraju biti ispunjeni sledeći kriterijumi, i to da je tužilac pretrpeo štetu zbog nedozvoljene i protivzakonite radnje tuženog i da je tuženi zbog svoje radnje odgovoran za prouzrokovanje štete rušenjem objekta ili uništavanjem stvari, da su te radnje preduzete u suprotnosti sa zakonom, da je tuženi kriv za prouzrokovanu štetu, kao i da postoji uzročna veza između protivzakonitih radnji tuženog i prouzrokovane štete. Ocenjujući izvedene dokaze i utvrđene činjenice, sud je došao do zaključka da su sve pravne radnje za rušenje Hotela „Miruša" u Klini preduzete u smislu odredbi Zakona o gradnji, budući da opština raspolaže i upravlja opštinskim javnim gradskim zemljištem i svim objektima koji se nalaze na njemu"*.

13. Dana 14. januara 2010. godine, podnosilac zahteva je uložio žalbu Apelacionom sudu Kosova, osporavajući presudu II. C. br. 79/2009 od 27. oktobra 2009. godine, tvrdeći *„povredu odredbi materijalnog prava, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešnu primenu materijalnog prava"*.

14. Dana 20. maja 2013. godine, Apelacioni sud je doneo presudu Ae. br. 45/2012, odbacujući žalbu podnosioca zahteva kao neosnovanu. U obrazloženju ove presude, Apelacioni sud je utvrdio: *"Prvostepeni sud je pravilno primenio materijalno pravo, iz razloga što tužilac ni u prvostepenom postupku, niti u postupku po žalbi nije pružio dokaze kojima bi dokazao osnovanost tužbenog zahteva, shodno odredbi člana 319. ZPP-a, koji kaže da ukoliko sud na osnovu izvedenih dokaza ne može sa sigurnošću da utvrdi neku činjenicu, on će o postojanju činjenice zaključiti primenom pravila o teretu dokaza, a u konkretnom slučaju zaključiće da teret dokaza za dokazivanje osnovanosti tužbe snosi tužilac, tako da je prvostepeni sud pravilno postupio kada je zaključio da je tužbeni zahtev tužioca neosnovan."*

Navodi podnosioca

15. Podnosilac zahteva tvrdi da je presuda Apelacionog suda doneta povredom njegovih prava garantovanih Ustavom i Evropskom konvencijom o ljudskim pravima (u daljem tekstu: ESLJP), odnosno:

    " i) povredom ustavnosti i zakonitosti utvrđenih u Poglavlju VII član 102. stav 3 Ustava Republike Kosovo, kojim je propisano da sudovi sude na osnovu Ustava i zakona;

    ii) povredom člana 31. Ustava Republike Kosovo, kojim je propisano pravo na pravično i nepristrasno suđenje;

iii) povredom Evropske konvencije o ljudskim pravima (EKLJP), član 6, kojim je predviđeno pravično i nepristrasno suđenje, i

iv) povredom opštih pravnih načela."

16. Podnosilac zahteva, takođe tvrdi da je prilikom donošenja osporene presude, pogrešno primenjeno materijalno pravo i da presuda sadrži bitne povrede odredaba parničnog postupka.

17. Podnosilac zahteva u nastavku tvrdi da redovni sudovi nisu primenili odgovarajući zakon prilikom donošenja odluka u vezi spora.

Prihvatljivost zahteva

18. Sud primećuje da, kako bi bio u mogućnosti da reši žalbu podnosioca zahteva, je potrebno prvo da ispita da li je podnosilac ispunio uslove prihvatljivosti predviđene Ustavom i dodatno precizirane Zakonom i Poslovnikom.

19. U tom smislu, Sud se poziva na Ustav, koji propisuje:

član 113.7

"Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom".

i član 21.4

"Ustavom utvrđena prava i osnovne slobode važe i za pravna lica, onoliko koliko su izvodljiva."

20. Pored toga, Sud se poziva na član 49. Zakona, koji propisuje:

„Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku..."

21. Sud se poziva i na pravilo 36 (1) (c) Poslovnika, koje propisuje:

"(1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahtev:
[...]

c) samo ako je zahtev podnet u roku od četiri meseca od dana kada je odluka o poslednjem delotvornom pravnom sredstvu dostavljena podnosiocu zahteva."

22. Sud primećuje da je poslednja odluka u postupku pred redovnim sudovima bila presuda Apelacionog suda Kosova, doneta 20. maja 2013. godine i uručena podnosiocu zahteva 17. juna 2013. godine, dok je podnosilac podneo zahtev Sudu 22. jula 2014. godine, odnosno više od 4 meseca od dana kada je podnosiocu uručena presuda Apelacionog suda.

23. Iz toga proizilazi da je zahtev neprihvatljiv, jer je neblagovremen, u skladu sa članom 49. Zakona i pravilom 36 (1) (c) Pravilnika.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 49 Zakona i pravilom 36 (1) c) Poslovnika, dana 12. februara 2015. godine jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4 Zakona;

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Robert Carolan

Predsednik Ustavnog suda
Prof. dr Enver Hasani

KI158/14, podnosilac zahteva: Bahri Veseli, ocena ustavnosti presude PML. br. 153/2014 Vrhovnog suda od 4. avgusta 2014. godine, presude PAKR. br. 314/2013 Apelacionog suda od 29. aprila 2014. godine i presude P. br. 17/2013 Osnovnog suda u Prizrenu od 7. maja 2013. godine

KI158/14, rešenje o neprihvatljivosti od 22. januara 2015. godine, objavljeno 19. marta 2015. godine

Ključne reči: *individualni zahtev, krivični postupak, kazna zatvorom, neovlašćena prodaja opojnih droga, očigledno neosnovan zahtev*

Vrhovni sud je presudom PML. br. 153/2014 preinačio odluke nižestepenih sudova - samo u pogledu pravne kvalifikacije – dok je drugi deo odluka potvrdio u vezi sa kaznom zatvora podnosioca za krivično delo neovlašćeno posedovanje i prodaja opojnih droga i psihotropnih supstanci.

Podnosilac zahteva je tvrdio da su redovni sudovi Kosova povredili krivični zakon i zakon o krivičnom postupku na njegovu štetu.

Ustavni sud je ocenio da je podnosilac zahteva pokreće pitanje zakonitosti, a ne ustavnosti, odluke redovnih sudova su bile obrazloženje i postupci nisu bilo nepravični ili proizvoljni. Zahtev je proglašen neprihvatljivim, kao očigledno neosnovan, u skladu sa članom 48. Zakona i pravilom 36 (1) d) Poslovnika.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI158/14
Podnosilac
Bahri Veseli
Zahtev za ocenu ustavnosti presude PML.br. 153/2014 Vrhovnog suda od 4. avgusta 2014. godine, presude PAKR. br. 314/2013 Apelacionog suda od 29. aprila 2014. godine i presude P. br. 17/2013 Osnovnog suda u Prizrenu od 7. maja 2013. godine

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosilac zahteva je g. Bahri Veseli, sa mestom prebivališta u Prištini, koga zastupa advokat, g. Mentor Neziri iz Prištine.

Osporena odluka

2. Podnosilac osporava presudu PML. br. 153/2014 Vrhovnog suda od 4. avgusta 2014. godine, presudu PAKR. br. 314/2013 Apelacionog suda od 29. aprila 2014. godine i presudu P. br. 17/2013 Osnovnog suda u Prizrenu od 7. maja 2013. godine.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti presude [PML. br. 153/2014] Vrhovnog suda od 4. avgusta 2014. godine, presude [PAKR. br. 314/2013] Apelacionog suda od 29. aprila 2014. godine i presude [P. br. 17/2013] Osnovnog suda u Prizrenu od 7. maja 2013 godine, kojim je, navodno, došlo do povrede odredaba krivičnog postupka na štetu podnosioca.

Pravni osnov

4. Član 113.7 Ustava, član 49. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilo 56 Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 21. oktobra 2014. godine, podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

6. Dana 6. novembra 2014. godine, predsednik Suda je odlukom br. GJR. KI158/14, imenovao sudiju Snezhanu Botusharovu za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik Suda je odlukom br. KSH. KI158/14, imenovao i Veće za razmatranje, u sastavu sudija: Robert Carolan (predsedavajući), Almiro Rodrigues i Enver Hasani.

7. Dana 14. novembra 2014. godine, Sud je obavestio podnosioca i Vrhovni sud o registraciji zahteva.

8. Dana 22. januara 2015. godine, Veće za razmatranje je razmatralo izveštaj sudije izvestioca i preporučio Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

9. Dana 7. maja 2013. godine, Osnovni sud u Prizrenu je doneo presudu [P. br. 17/2013] kojom je podnosioca osudio na kaznu zatvora u trajanu od 2 (dve) godine i 6 (šest meseci), kao i na novčanu kaznu od 2.500 evra, zbog krivičnog dela neovlašćene kupovine, posedovanja, distribucije i prodaje opasnih droga i psihotropnih supstanci, shodno članu 229. 2 u vezi sa članom 23. Privremenog krivičnog zakona Kosova.

10. Podnosilac je u zakonskom roku podneo žalbu na presudu [P. br. 17/2013] Osnovnog suda od 7. maja 2013. godine.

11. Dana 29. aprila 2014. godine, Apelacioni sud je doneo presudu [PAKR. 314/2013] kojom je žalbu podnosioca delimično usvojio, čime je kaznu zatvora sa 2 godine i 6 meseci smanjio na 2 godine zatvora, dok je novčanu kaznu potvrdio.

12. Podnosilac je zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka, u zakonskom roku, podneo zahtev za zaštitu zakonitosti Vrhovnom sudu.

13. Dana 4. avgusta 2014. godine, Vrhovni sud je doneo presudu [Pml. br. 153/2014] kojom je usvojio zahtev za zaštitu zakonitosti podnosioca. U presudi, Vrhovni sud je naveo: „*Usvajanjem zahteva za zaštitu zakonitosti optuženog, PREINAČUJE se presuda Osnovnog suda u Prizrenu Pn. br. 17/2013 od 07.05.2014. god., i presuda Apelacionog suda Kosova PAKR. br. 314/2013 od 29.04.2014. god., samo u pogledu* ***pravne kvalifikacije****, tako da Vrhovni sud Kosova postupke optuženog pravno ocenjuje kao krivično delo neovlašćena kupovina, posedovanje, distribucija i prodaja opasnih opojnih droga i psihotropnih supstanci iz člana 229, stav 1 u vezi sa članom 20 Krivičnog zakona Kosova ... dok u drugom delu presuda ostaje nepromenjena.”*

Relevantan zakon

Privremeni krivični zakon Kosova

Član 20. Pokušaj: *„Ko god sa umišljajem preduzme neposredne korake na izvršenje krivičnog dela ali ga ne dovrši ili ne budu ispunjeni svi elementi nameravanog dela izvršio je pokušaj krivičnog dela.“*

Član 229.: *Neovlašćena kupovina, posedovanje, distribucija i prodaja opasnih opojnih droga i psihotropnih supstanci:*

[...]

Stav 2: *„Ko god neovlašćeno stavlja u promet, prodaje ili isporučuje supstance ili preparate koji su proglašeni kao opasne opojne droge ili psihotropne supstance u nameri da budu stavljene u promet, prodate ili ponuđene na prodaju biće kažene novčanom kaznom i zatvorom od jedne do osam godina.“*

Navodi podnosioca

14. Podnosilac je u zahtevu naveo da smatra da su svi sudovi izvršili bitnu povredu odredaba krivičnog postupka na štetu osuđenog, čime je došlo do povrede Krivičnog zakona i Zakona o krivičnom postupku.

15. Podnosilac se obraća Sudu sa zahtevom:

„Da sud usvoji kao osnovan zahtev za ocenu ustavnosti pobijenih presuda i da utvrdi da su sva tri suda svojim presudama povredili krivični zakon i ustavne odredbe koje se odnose na prava optuženih i prava na pravično suđenje i da poništi sve presude, a da osuđenog oslobodi od optužnice usled nedostatka dokaza.“

Ocena prihvatljivosti zahteva

16. Kako bi bio u mogućnosti da reši zahtev podnosioca, Sud prvo treba da ispita da li je podnosilac ispunio uslove prihvatljivosti, koji su utvrđeni Ustavom, dalje navedeni u Zakonu i Poslovnikom o radu Suda.

17. U tom smislu, član 113. stav 7. Ustava propisuje:

> *"Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom."*

18. U ovom slučaju, Sud se poziva na pravilo *36 (1) (d) Poslovnika o radu, koje predviđa:*

> *(1) " Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve:*
>
> *[...]*
>
> *(d) ako je zahtev prima facie opravdan ili nije očigledno neosnovan."*

19. Sud navodi da se zahtev podnosioca razmatra sa aspekta povrede prava i sloboda zagarantovanih ustavom kao i EKLJP, međutim, Sud primećuje da podnosilac nije u svom zahtevu naveo, konkretno, koja su mu Ustavom zagarantovana prava i slobode povređena presudama koje on osporava, iako je članom 48. Zakona propisano:

> *"Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori".*

20. Takođe, Sud dalje primećuje da je podnosilac zahtev bazirao na povredi Krivičnog zakona i Zakona o krivičnom postupku, te shodno tome Sud nalazi da ono što podnosilac pokreće u zahtevu predstavlja pitanje zakonitosti, a ne ustavnosti.

21. Štaviše, Sud je stava da je Vrhovni sud u presudi [PML. br. 153/2014] odgovorio podnosiocu na njegove navode o povredama Krivičnog zakona i Zakona o krivičnom postupku kada je rekao:... *„da je na štetu optuženog (podnosioca) povređen krivični zakon, jer je proglašen krivim za krivično delo kupovina, posedovanje, distribucija i prodaja opasnih opojnih droga i psihotropnih supstanci propisano članom 229, stav 2 u vezi sa članom 23. Krivičnog zakona Kosova, i stoga je*

odlučio kao u izreci ove prelude.“ Vrhovni sud u presudi je zaključio da*: „... iako je preinačio pravnu kvalifikaciju krivičnih dela za koje je osuđeni optužen u pogledu kazni, nije našao okolnosti koje bi uticale na smanjenje izrečene kazne, dakle, i u ovom smislu, presuda ostaje neizmenjena.”*

22. Na osnovu toga, Sud smatra da je objašnjenje dato u presudi Vrhovnog suda, kao i u presudama nižestepenih sudova jasno i pravno argumentovano, a da postupci nisu bili nepravični ili proizvoljni (Vidi: *mutatis mutandis, Shub protiv Litvanije*, br. 17064/06, odluka ESLJP od 30. juna 2009. godine).

23. Ustavni sud, u nastavku, ponavlja da nije njegova dužnost prema Ustavu da deluje kao sud četvrtog stepena, u pogledu odluka donetih od strane redovnih sudova. Uloga redovnih sudova je da tumače i primenjuju relativna pravila procesnog i materijalnog prava (Vidi slučaj: *Garcia Ruiz protiv Španije*, br. 30544/96, ESLJP, presuda od 21. januara 1999. godine; vidi i slučaj KI70/11 podnosilac zahteva *Faik Hima, Magbule Hima i Bestar Hima*, Ustavni sud, rešenje o neprihvatljivosti od 16. decembra 2011. godine).

24. Sud naglašava da nezadovoljstvo podnosilaca ishodom slučaja ne može samo po sebi pokrenuti argumentovanu tvrdnju o povredi odredaba Ustava (vidi slučaj: *Mezotur-Tiszazugi Tarsulat protiv Mađarske,* br. 5503/02, ESLJP, presuda od 26. jula 2005. godine).

25. Kao rezime, Sud nalazi da zahtev podnosioca ne ispunjava uslove prihvatljivosti, obzirom da podnosilac zahteva nije dokazao da osporena odluka krši njegova prava garantovana Ustavom ili EKLJP.

26. Shodno tome, zahtev je očigledno neosnovan i treba se proglasiti neprihvatljivim, u skladu sa pravilom 36 (1) (d) Poslovnika.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud je, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 47 Zakona i pravilom 36 (1) (d) Poslovnika o radu, na sednici održanoj 22. januara 2015. godine jednoglasno

ODLUČIO

I. DA PROGLASI zahtev kao neprihvatljiv;

II. DA DOSTAVI stranama ovu odluku;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u saglasnosti sa članom 20. stavom 4. Zakona i

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Snezhana Botusharova

Predsednik Ustavnog suda
Prof. dr Enver Hasani

KI186/14, podnosilac zahteva: Sahit Kurti, ocena ustavnosti rešenja Rev. br. 153/2014 Vrhovnog suda od 17. juna 2014. godine

KI186/14, rešenje o neprihvatljivosti od 6. februara 2015. godine, objavljeno 30. marta 2015. godine

Ključne reči: *individualni zahtev, parnični postupak, radni spor, pravo na pravično i nepristrasno suđenje, pravo na pravna sredstva, očigledno neosnovan zahtev.*

Vrhovni sud Kosova je rešenjem Rev. br. 153/2014 odbio kao neosnovan zahtev podnosioca za reviziju u vezi sa prekidom radnog odnosa.

Podnosilac zahteva je, između ostalog, tvrdio da mu je povređeno pravo na pravično i nepristrasno suđenje i pravo na pravna sredstva, kao što je garantovano članom 31 i članom 32. Ustava, jer je Vrhovni sud pogrešno izračunao rokove za žalbu propisane zakonom o radu.

Ustavni sud je utvrdio da podnosilac zahteva nije uspeo da pokaže i potkrepi dokazima da su mu osporenom odlukom povređena ustavna prava i sloboda i da je on nezadovoljan pravnom kvalifikacijom činjenica i primenom zakona od strane redovnih sudova. Zahtev je proglašen neprihvatljivim, kao očigledno neosnovan, u skladu sa pravilom 36 (2) b) Poslovnika.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI186/14
Podnosilac
Sahit Kurti
Ocena ustavnosti rešenja Vrhovnog suda
Rev. br. 153/2014 od 17. juna 2014. godine

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo g. Sahit Kurti (u daljem tekstu: podnosilac) iz Mitrovice, koga zastupa Udruženje advokata „Sejdiu & Qerkini“ SH.P.K. iz Prištine.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava rešenje Vrhovnog suda Rev. br. 153/2014 od 17. juna 2014. godine. Rešenjem je odbijena, kao neosnovana, revizija podnosioca protiv rešenja Apelacionog suda CA. br. 3986/2012 od 16. septembra 2013. godine. Osporeno rešenje je uručeno podnosiocu zahteva 15. oktobra 2014 godine.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je zahtev za ocenu ustavnosti gore navedenog rešenja Vrhovnog suda. Podnosilac zahteva smatra da su redovni sudovi pogrešno računali rokove za blagovremenost njegove tužbe i time su članovi 31. 32. i 54. Ustava i članovi 6. i 13. Evropske konvencije o ljudskim pravima (u daljem tekstu: EKLJP) povređeni.

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), članu 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon), i pravilu 56 Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 31. decembra 2014. godine, podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

6. Dana 13. januara 2015. godine, odlukom GJR. KI186/14, predsednik Suda je imenovao sudiju Snezhanu Botusharovu za sudiju izvestioca. Istog dana, odlukom KSH. KI186/14, predsednik je imenovao Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Robert Carolan (predsedavajući), Almiro Rodrigues i Enver Hasani.

7. Dana 23. januara 2015. godine, Sud je obavestio podnosioca i Vrhovni sud o registraciji zahteva.

8. Dana 6. februara 2015. godine, Veće za razmatranje je razmatralo izveštaj sudije izvestioca i jednoglasno preporučilo Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

9. Podnosilac zahteva je bio u radnom odnosu, u svojstvu policajca, u Kosovskoj policijskoj službi (KPS) od 24. decembra 2000. godine, do 4. avgusta 2005. godine, kada mu je prekinut radni odnos odlukom Ref. 459 – KPS – 2004 od 4. avgusta 2005. godine.

10. Protiv odluke podnosilac je uložio žalbu Komisiji za žalbe pri KPS, koja je odbijena kao neosnovana.

11. Dana 6. oktobra 2005. godine, podnosilac je obavešten o odluci Komisije za žalbe dopisom KPS, koji mu je uručen 14. oktobra 2005. godine.

12. Dana 25. novembra 2005. godine, podnosilac zahteva je podneo tužbu Opštinskom sudu u Prištini, protiv odluke Komisije za žalbe KPS.

13. Dana 14. marta 2012. godine, Opštinski sud u Prištini je rešenjem C1. br. 264/07 od 14. marta 2012. godine, koje je zasnovano na članu 83. Zakona o osnovnim pravima iz radnog odnosa, odbacio tužbu

podnosioca kao nedozvoljenu, pošto je podneta van zakonskog roka od 30 dana.

14. Dana 20. jula 2012. godine, podnosilac zahteva je uložio žalbu Apelacionom sudu u Prištini protiv rešenja Opštinskog suda u Prištini.

15. Dana 16. septembra 2013. godine, Apelacioni sud u Prištini je rešenjem CA. br. 3986/2012, odbio žalbu kao neosnovanu, dok je rešenje Opštinskog suda u Prištini, C1. br. 264/07, od 14. marta 2012. godine potvrdio. Obrazloženje glasi „*da je sud prvog stepena sa pravom konstatovao da je tužilac tužbu podneo nakon predviđenog zakonskog roka, kojom prilikom je izgubio pravo da traži sudsku zaštitu za radni odnos*.“

16. Dana 11. novembra 2013. godine, protiv rešenja Apelacionog suda u Prištini, CA. br. 3986/2012 od 16. septembra 2013. godine, podnosilac zahteva podnosi reviziju Vrhovnom sudu.

17. Dana 17. juna 2014. godine, Vrhovni sud Kosova je rešenjem Rev. br. 153/2014 odbacio, kao neosnovan, zahtev podnosioca za reviziju sa sledećim obrazloženjem;

> *“... Prema proceni Vrhovnog suda, sudovi nižih instanci su pravilno primenili odredbu člana 83. Zakona o osnovnim pravima iz radnog odnosa, iz razloga jer je ovaj rok prekluzivan i nakon njegovog isteka radnik gubi pravo sudske zaštite, i stoga se tužba podnesena nakon ovog roka mora odbaciti kao van roka, tako da Vrhovni sud Kosova procenjuje da su navodi navedeni u reviziji neosnovani. U reviziji nije navedena nijedna okolnost koja bi dovela u sumnju zakonitost osporenog rešenja*.“

Navodi podnosioca

18. Podnosilac zahteva smatra da su mu zbog nepravilnog računanja rokova od strane Vrhovnog suda Republike Kosovo, prekršena prava zagarantovana članovima 31. [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje], 32. [Pravo na Pravno Sredstvo] i 54. [Sudska Zaštita Prava] Ustava, kao i članovi 6. i 13. EKLJP.

19. Podnosilac traži od Suda sledeće:

> *“ I. Da proglasi podnesak podnosioca zahteva prihvatljivim;*
>
> *II. Da utvrdi da je ustavno pravo podnosioca zahteva na pravično i nepristrasno suđenje, garantovano članom 31 Ustava Kosova i članom 6. Evropske Konvencije za Ljudska*

Prava i Slobode povezano i sa pravom na sudsku zaštitu prava i pravo na delotvorna pravna sredstva, garantovana članom 32. i 54 Ustava Kosova i članom 12. EKLJP-a prekršeno od strane Vrhovnog suda Republike Kosova prema Rešenju Rev. br. 153/2014.

III. Da proglasi nevažećim rešenje Rev. br. 153/2014 Vrhovnog suda od 17.06.2014. god.

IV. Da odredi i da odluči bilo koju drugu pravnu meru koju Ustavni sud procenjuje kao osnovanu na Ustavu i zakonu i koja je razumna za ovaj slučaj.“

Ocena prihvatljivosti zahteva

20. Sud će ispitati da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti, koji su utvrđeni Ustavom i dalje precizirani Zakonom i Poslovnikom.

21. Sud se poziva na član 113.7 Ustava, koji propisuje:

“Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom”.

22. Sud naglašava i član 48. Zakona, koji predviđa:

“Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori.“

23. Štaviše, Sud podseća na pravilo 36 (2) (b) Poslovnika, koje propisuje:

„(2) Sud proglašava zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključi:

…

(b) da iznete činjenice ni na koji način ne opravdavaju tvrdnju o kršenju ustavnih prava“.

24. Razmatrajući navode podnosioca zahteva u vezi nepravilne primene procesnog i materijalnog prava od strane redovnih sudova, Sud ponavlja da nije njegova dužnost prema Ustavu da deluje kao sud četvrtog stepena, u vezi sa odlukama donetim od strane redovnih

sudova. Uloga redovnih sudova je da tumače i primenjuju relativna zakonska pravila (vidi slučaj: *Garcia Ruiz protiv Španije,* br. 30544/96, ESLJP, presuda od 21. januara 1999. godine, vidi i slučaj br. KI70/11, podnosioci zahteva *Faik Hima, Magbule Hima i Besart Hima*, rešenje o neprihvatljivosti od 16. decembra 2011. godine)

25. Rešenje Vrhovnog suda Kosova Rev. br. 153/2014 od 17. juna 2014. godine, pruža obrazložen odgovor na sve tvrdnje podnosioca zahteva, vezane za način računanja rokova, kao i razloge primene odgovarajućih pravila procesnog i materijalnog prava.

26. Sud primećuje da podnosilac zahteva nije zadovoljan, uglavnom, pravnom kvalifikacijom činjenica i zakona primenjivog od strane redovnih sudova. Pravna kvalifikacija činjenica i primenjiv zakon su pitanja zakonitosti.

27. Podnosilac zahteva nije podneo neki dokaz *prima facie* za povredu ustavnih prava (vidi: *Vanek protiv Republike Slovačke*, odluka ESLJP o prihvatljivosti zahteva br. 53363/99 od 31. maja 2005. godine).

28. Iako podnosilac zahteva tvrdi da su povređena njegova prava pogrešnim utvrđivanjem činjenica i pogrešnom primenom zakona od strane redovnih sudova, on nije pokazao kako su navedene odluke povredile njegova ustavna prava.

29. Sud je, u nastavku, naglasio da sama činjenica da podnosilac zahteva nije zadovoljan ishodom slučaja, ne može da mu da za pravo da pokrene argumentovan zahtev o povredi Ustava (vidi: *mutatis mutandis*, presuda ESLJP, zahtev br. 5503/02, *Mezotur-Tiszazugi Tarsulat protiv Mađarske*, presuda od 26. jula 2005. godine).

30. Podnosiocu zahteva je pružena prilika da predstavi svoj slučaj i ospori tumačenje zakona, kao pogrešno protumačeno, pred Osnovnim sudom u Prištini, Apelacionim sudom Kosova u Prištini i Vrhovnim sudom Kosova.

31. Sud nakon razmatranja postupka u celini, nije utvrdio da su relevantni postupci na bilo koji način nepravični ili proizvoljni (vidi: *mutatis mutandis, Shub protiv Litvanije*, odluka ESLJP o prihvatljivosti zahteva br. 17064/ 06 od 30. juna 2009. godine).

32. Sud smatra da uslovi prihvatljivosti nisu ispunjeni. Podnosilac zahteva nije uspeo da predstavi i potkrepi tvrdnje da su mu osporenom odlukom povređena ustavna prava i slobode.

33. Shodno tome, zahtev je očigledno neosnovan i treba da se proglasiti kao neprihvatljiv u skladu sa pravilom 36 (2) (b) Poslovnika.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113. stavom 7 Ustava, članovima 20. i 48. Zakona i pravilom 36 (2) b) Poslovnika o radu, na sednici održanoj dana 6. februara 2015. godine jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI stranama ovu odluku;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u saglasnosti sa članom 20. stavom 4 Zakona;

IV. DA PROGLASI da odluka stupa na snagu odmah

Sudija izvestilac
Snezhana Botusharova

Predsednik Ustavnog suda
Prof. dr Enver Hasani

KI26/14, podnosilac zahteva: Bajrush Gashi, ocena zahteva za ponovno razmatranje rešenja o neprihvatljivosti KI75/13 Ustavnog suda od 29. januara 2013. godine

KI26/14, odluka o odbijanju zahteva od 11. februara 2015. godine, objavljena 2. aprila 2015. godine

Ključne reči: *individualni zahtev, pravo na pravično i nepristrasno suđenje, ponavljanje postupka, odbijanje zahteva*

Podnosilac zahteva je, između ostalog, tražio od Ustavnog suda da ponovno razmotri i ponovo oceni svoje odluke KI123/12 i KI75/13 u vezi sa povredama, koje su prema njemu evidentne u odlukama redovnih sudova.

Ustavni sud je utvrdio da je zahtev podnosioca, u stvari, zahtev za ponavljanje prethodnih postupaka, o kojima je Sud veće odlučio. Zahtev podnosioca je proglašen neprihvatljivim i odbačen u skladu sa članom 116.1 [Pravni Efekt Odluka] Ustava i dalje precizirano u pravilu 32 (5) Poslovnika.

ODLUKA O ODBIJANJU ZAHTEVA
u
slučaju br. KI26/14
Podnosilac
Bajrush Gashi
Zahtev za ponovno razmatranje rešenja o neprihvatljivosti Ustavnog suda KI75/13 od 29. januara 2013. godine

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosilac zahteva je g. Bajrush Gashi, iz sela Mala Hoča, opština Orahovac.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva izražava nezadovoljstvo rešenjem o neprihvaljivosti (slučaj KI75/13) Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud) i odlukama redovnih sudova, uopšteno.

3. Podnosilac je svom zahtevu priložio rešenje Vrhovnog suda, Pzd. br. 67/2011, od 12. decembra 2011. godine; rešenje Okružnog suda u Prizrenu, Kp. br. 265/2008, od 4. novembra 2011. godine; presudu Okružnog suda u Prizrenu, P. br. 26/2009, od 19. maja 2009. godine; rešenje Okružnog suda u Prizrenu, Ka. br. 231/2008, od 22. januara 2009. godine i rešenje Okružnog suda u Prizrenu, Kp. br. 309/2008, od 26. decembra 2008. godine.

Predmetna stvar

4. Predmetna stvar zahteva je ponovno razmatranje gorenavedenih odluka, u vezi sa navodnim povredama prava garantovanih Ustavom i zakonima na snazi u Republici Kosovo.

Pravni osnov

5. Član 113.7 Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), i član 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon*)*.

Postupak pred Ustavnim sudom

6. Dana 10. februara 2014. godine, podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu.

7. Dana 6. marta 2014. godine, predsednik Suda je odlukom br. GJR. KI26/14 imenovao sudiju Ivana Čukalovića za sudiju izvestioca. Istog dana, odlukom br. KSH. KI26/14, predsednik je imenovao Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Altay Suroy (predsedavajući), Snezhana Botusharova i Arta Rama-Hajrizi.

8. Dana 14. januara 2015. godine, Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva.

9. Dana 11. februara 2015. godine, nakon što je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca, Veće za razmatranje je preporučilo Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

10. Što se tiče istih tvrdnji pokrenutih od strane podnosioca zahteva, Sud je već odlučio o slučaju KI123/12 od 29. januara 2013. godine i slučaju KI 75/13 od 29. januara 2013. godine.

Pregled činjenica u vezi sa rešenjem o neprihvatljivosti Ustavnog suda u slučaju KI123/12 od 29. januara 2013. godine

11. Dana 4. decembra 2012. godine, podnosilac je podneo zahtev Sudu, tražeći ocenu ustavnosti rešenja Vrhovnog suda Pzd. br. 65/2012 od 10. septembra 2012. godine.

12. Podnosilac zahteva je u slučaju KI123/12, tvrdio da su mu rešenjem (Pzd.br. 65/2012) Vrhovnog suda povređena prava garantovana članom 31. [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje] Ustava i članom 6. [Pravo na pravično suđenje] EKLJP.

13. Sud je u slučaju KI123/12 ocenio da je Vrhovni sud rešenjem Pzd. br. 65/2012 od 10. septembra 2012. godine ispravio povrede člana 31. [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje] Ustava i člana 6. [Pravo na pravično suđenje] EKLJP, koje je Sud utvrdio u odluci Vrhovnog suda Pzd. br. 67/11 od 12. decembra 2011. godine, kada je razmatrao zahtev podnosioca br. KI 06/12 od 9. maja 2012. godine.

14. Podnosilac zahteva nije podneo Sudu činjenice ili nove dokaze koji bi predstavljali dobar osnov za novu odluku.

15. Shodno tome, Sud nije utvrdio povredu prava podnosioca zahteva, garantovana Ustavom i EKLJP, u rešenju Vrhovnog suda Pzd. br. 65/2012 od 10. septembra 2012. godine.

16. Na osnovu činjenica i okolnosti koje su iznete u zahtevu br. KI123/12, Sud je 29. januara 2013. godine zaključio da je zahtev podnosioca neprihvatljiv.

Pregled činjenica u vezi sa rešenjem o neprihvatljivosti Ustavnog suda u slučaju KI75/13 od 29. januara 2013. godine

17. Dana 28. maja 2013. godine podnosilac je podneo novi zahtev, koji je registrovan u Sudu pod br. KI75/13. Podnosilac je ovim zahtevom tražio pojašnjenje odluka Ustavnog suda, odnosno presude br. KI06/12 od 9. maja 2012. godine i rešenja o neprihvatljivosti br. KI123/12 od 29. januara 2013. godine.

18. Podnosilac zahteva je u slučaju KI75/132 tvrdio da je Sud u presudi br. KI06/12 od 9. maja 2012. godine ocenio da postoje povrede različite prirode, koje Vrhovni sud treba da uzme u obzir u nekim budućim postupcima i da ih treba ukloniti na meritoran način. Podnosilac je dalje u zahtevu naglasio: „Ustavni sud je kasnije doneo drugu odluku, kojom je njegov zahtev odbijen, kao neosnovan, bez ikakvog obrazloženja".

19. Što se tiče pokrenutih tvrdnji, Sud je u slučaju KI75/13 ocenio: *"u cilju pojašnjenja odluka, Sud podseća da je u presudi KI06/12 od 9. maja 2012. godine, utvrdio da postoji proceduralna povreda člana 31. [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje] Ustava i člana 6. [Pravo na pravično suđenje] EKLJP,* a kao osnov za kršenje Ustavom zagarantovanih prava podnosioca zahteva, Sud je našao *„da je isti*

sudija koji je predsedavao većem u Okružnom sudu u Prizrenu, takođe učestvovao u veću Vrhovnog suda
odlučujući o zahtevu za ublažavanje kazne".

20. Uzimajući u obzir sve razrađene činjenice, Sud je u slučaju KI75/12 zaključio da je zahtev podnosioca očigledno neosnovan i shodno tome, neprihvatljiv.

Navodi podnosioca

21. Podnosilac u ovom zahtevu nije precizirao određenu povredu Ustava, ali zapravo, traži od Suda da ponovo razmotri i oceni povrede koje su po njemu očigledne u priloženom zahtevu.

Prihvatljivost zahteva

22. Pre nego što razmotri podnet zahtev, Ustavni sud treba da oceni da li zahtev podnosioca ispunjava proceduralne uslove prihvatljivosti, utvrđene u Ustavu i dalje propisane Zakonom i Poslovnikom o radu.

23. S tim u vezi, Sud se poziva na pravilo 32 (5) Poslovnika o radu, koje propisuje: „*Sud može po kratkom postupku odbiti podnesak ako je nepotpun ili nejasan, uprkos zahtevima Suda prema stranci da dopuni ili razjasni podnesak, ukoliko je zahtev ponavljanja prethodnog podneska odlučen od strane Suda, ili ako je podnesak neozbiljan. (Izmenjeno 28. oktobra 2014. god)."*

24. Sud primećuje da podnosilac u ovom zahtevu nije podneo nijednu novu činjenicu ili novi dokaz, na osnovu kojih će se razmatrati pitanje koje se nije razmatralo ili koje nije tretirano u ranijem postupku pred Sudom. O svim pitanjima pokrenutim u ovom slučaju, Sud je već odlučio.

25. Dakle, ovaj zahtev je zahtev za ponavljanje postupaka, ranije razmotrenih od strane Suda. Sud nije nadležan da odlučuje o istim pravnim pitanjima o kojima je već jednom doneo odluku. Nadležnost Ustavnog suda u vezi sa individualnim zahtevima je jasno definisana u članu 113.7 Ustava. Pojedinačnim aktima javnih organa u smislu člana 113.7 treba podrazumevati sve pojedinačne akte javnih organa Republike Kosovo koji predstavljaju predmet ocene ustavnosti u smislu ovog člana, osim akata samog Ustavnog suda. Dakle, mora biti jasno da Ustavni sud nije nadležan da ponovo otvara i sudi svoje odluke, o kojima je već jednom odlučio.

26. Osim toga, Ustavni sud želi da podseti da su njegove odluke konačne i obavezne za pravosuđe, i za sva lica i institucije Republike Kosovo.

27. S tim u vezi, član 116.1 [Pravni Efekat Odluka] Ustava, propisuje: *"Odluke Ustavnog suda su obavezne za pravosuđe i sva lica i institucije Republike Kosovo".*

28. Kao rezime, Sud smatra da zahtev podnosioca je zahtev za ponavljanje postupaka, ranije već razmotrenog od strane Suda. Dakle, u skladu sa pravilom 32 (5) Poslovnika o radu, zahtev mora biti odbijen kao neprihvatljiv.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članovima 113.7 i 116.1 Ustava i pravilom 36 (5) i 56 Poslovnika, na sednici održanoj 26. marta 2015. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA ODBIJE zahtev;

II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4 Zakona;

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah

Sudija izvestilac
Ivan Čukalović

Predsednik Ustavnog suda
Prof. dr Enver Hasani

KI64/14, podnosilac zahteva: Afrim Nuredini, ocena ustavnosti liste radnika koji imaju pravo na naknadu u skladu sa presudom C. br. 340/2001 Opštinskog suda u Uroševcu od 11. januara 2002. godine, kojom je usvojen zahtev za naknadu neplaćenih ličnih dohodaka 572 radnika društvenog preduzeća Fabrike čeličnih cevi IMK

KI64/14, rešenje o neprihvatljivosti od 11. februara 2015. godine, objavljeno 2. aprila 2015. godine

Ključne reči: individualni zahtev, *parnični postupak, pravo na naknadu, neisplaćeni lični dohoci, neiscrpljenje pravnih sredstava*

Opštinski sud u Uroševcu je presudom C br. 340/2001 usvojio zahtev za naknadu neisplaćenih ličnih dohodaka Sindikata radnika društvenog preduzeća Fabrike čeličnih cevi IMK, prilikom čega podnosilac zahteva nije bio uključen u listu radnika za naknadu.

Podnosilac zahteva je, između ostalog, tvrdio da nije bio uključen u listu radnika koji imaju pravo na naknadu u skladu sa presudom Opštinskog suda u Uroševcu, jer nije bio obavešten o tome pošto se nalazio van Kosova.

Ustavni sud je utvrdio da podnosilac zahteva nije pokazao da je iscrpeo sva pravna sredstva kao uslov za podnošenje svog zahteva u skladu sa članom 113.7 Ustava i članom 47.2 Zakona. Zahtev je proglašen neprihvatljivim, jer nisu iscrpljena sva pravna sredstava.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI64/14
Podnosilac
Afrim Nuredini
Ocena ustavnosti liste radnika koji imaju pravo na naknadu u skladu sa presudom Opštinskog suda u Uroševcu C. br. 340/2001, od 11. januara 2002. godine, kojom je usvojen zahtev za naknadu neplaćenih ličnih dohodaka 572 radnika društvenog preduzeća Fabrike čeličnih cevi IMK

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo g. Afrim Nuredini (u daljem tekstu: podnosilac zahteva), sa prebivalištem u selu Gornja Slatina.

Osporena odluka

2. Podnosilac u svom zahtevu izričito traži od Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud) *"[...] POKRETANJE ZAKONITOSTI protiv pravosnažne presude Ustavnog suda u Prištini KI08/09 [...]"* od 17. decembra 2010. godine.

Predmetna stvar

3. Zahtev podnosioca je upućen sindikatu Fabrike čeličnih cevi - IMK, jer nije uključio njegovo ime na listu radnika koji imaju pravo na naknadu, u skladu sa presudom Opštinskog suda u Urošvecu C. br. 340/2001, od 11. januara 2002. godine, kojom je usvojen zahtev za nadoknadu neisplaćenih ličnih dohodaka 572 radnika društvenog preduzeća Fabrike čeličnih cevi IMK.

4. U tom smislu, podnosilac zahteva tvrdi povredu člana 49. [Pravo na Rad i Obavljanje Profesije] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav) i traži *„od Ustavnog suda da donese presudu da i meni, kao bivšem radniku, prizna pravo na naknadu koja mi pripada za devet godina na osnovu ličnog dohotka koji sam ostvarivao u to vreme kao radnik ovog preduzeća”*.

Pravni osnov

5. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava, članu 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 56 Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Sudom

6. Dana 4. aprila 2014. godine, podnosilac je podneo zahtev Sudu.

7. Dana 6. maja 2014. godine, predsednik Suda je odlukom br. GJR. KI64/14, imenovao sudiju Roberta Carolana za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik je odlukom br. KSH. KI64/14, imenovao Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Snezhana Botusharova (predsedavajuća), Kadri Kryeziu i Arta Rama-Hajrizi.

8. Dana 27. maja 2014. godine, Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva.

9. Dana 15. septembra 2014. godine, predsednik je odlukom br. GJR. KI64/14 imenovao sudiju Ivana Čukalovića za sudiju izvestioca, umesto sudije Roberta Carolana.

10. Dana 11. februara 2015. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i preporučilo Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

11. Dana 19. februara 1990. godine, podnosiocu zahteva je prekinut radni odnos u društvenom preduzeću Fabrike čeličnih cevi, sa obrazloženjem da je odsustvovao sa posla pet uzastopnih radnih dana. Prekid radnog odnosa je zasnovan na članu 75. stav 2. tačka 3 Zakona o osnovnim pravima iz radnog odnosa, „Službeni list SFRJ“ br. 60/89 (odluka br. 1386).

12. Sud primećuje da je podnosilac podneo zahtev od samo tri stranice, sastavljene od: 1. *Zahteva za “[...] POKRETANJE ZAKONITOSTI*

protiv pravosnažne presude Ustavnog suda u Prištini KI08/09 [...]"; 2. Odluke o prekidu radnog odnosa br. 1386 od 19. februara 1990. godine.

Navodi podnosioca

13. Podnosilac zahteva tvrdi da se nije nalazio na listi radnika koji su imali pravo na naknadu u skladu sa presudom Opštinskog suda u Uroševcu, C. br. 340/2001 od 11. januara 2002. godine, kojom je usvojen zahtev za nadoknadu neisplaćenih ličnih dohodaka 572 radnika društvenog preduzeća Fabrike čeličnih cevi IMK. Podnosilac zahteva tvrdi da nije bio obavešten o tome, jer se nalazio van Kosova.

14. Shodno tome, podnosilac zahteva tvrdi: *„Učinjena je povreda Zakona o radu, obzirom da i meni, kao svim drugim radnicima, na osnovu zakona pripada pravo na novčanu naknadu".*

15. Dakle, podnosilac zahteva traži od Suda *"[...] da se i meni, kao bivšem radniku, prizna pravo na naknadu koja mi pripada za devet godina na osnovu ličnog dohotka koji sam ostvarivao u to vreme kao radnik ovog preduzeća".*

Prihvatljivost zahteva

16. Sud prvo treba da ispita da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti, koji su utvrđeni Ustavom i dodatno obrazloženi Zakonom i Poslovnikom.

17. U tom smislu, Sud se poziva na član 113.7 Ustava, koji propisuje:

> *„Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom".*

18. Pored toga, član 47.2 Zakona propisuje i:

> *„Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva".*

19. Pored toga, pravilo 36 (1) (b) Poslovnika, propisuje:

> *„Sudu je dozvoljeno da rešava zahtev: (b) samo ako su iscrpljena sva delotvorna pravna sredstva, koja su na raspolaganju po zakonu, protiv pobijene presude ili odluke".*

20. U ovom slučaju, zahtev podnosioca je upućen sindikatu Fabrike čeličnih cevi – IMK, jer nije uključio njegovo ime na listu radnika koji su imali pravo na naknadu, u skladu sa presudom Opštinskog suda u Uroševcu, C. br. 340/2001 od 11. januara 2002. godine, kojom je usvojen zahtev za nadoknadu neisplaćenih ličnih dohodaka 572 radnika društvenog preduzeća Fabrike čeličnih cevi IMK.

21. Sud ponavlja da princip subsidijarnosti zahteva da podnosilac iscrpi sve proceduralne mogućnosti u redovnom postupku, kako bi se sprečila povreda Ustava, ako je do nje došlo, ili ispravila povreda osnovnih prava.

22. Obrazloženje za pravilo iscrpljenosti je da obezbedi nadležnim organima, uključujući sudove, mogućnost da spreče ili isprave navodnu povredu Ustava. Pravilo se zasniva na pretpostavci da pravni poredak Kosova obezbedi delotvorno pravno sredstvo za povredu ustavnih prava. Ovo je važan aspekt subsidijarnog karaktera Ustava (vidi rešenje o neprihvatljivosti: *AAB-RIINVEST Univerzitet D.O.O., Priština protiv Vlade Republike Kosovo,* KI41/09, od 21. januara 2010. godine, i vidi: *mutatis mutandis,* ESLJP, *Selmouni protiv Francuske,* br. 25803/94, odluka od 28. jula 1999. godine).

23. Podnosilac zahteva nije naveo da li je iscrpeo sva raspoloživa pravna i ustavna sredstva, kao uslov za podnošenje zahteva, propisan članom 113.7 Ustava i članom 47.2 Zakona.

24. Iz toga proizilazi da je zahtev neprihvatljiv u skladu sa članom 113.7 Ustava.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 47. Zakona i pravilima 36 (1) (b) i 56 (2) Poslovnika, dana 11. februara 2015. godine jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4 Zakona;

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Ivan Čukalović

Predsednik Ustavnog suda
Prof. dr Enver Hasni

KI89/14, podnosilac zahteva: Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i ruralnog razvoja – Kosovska agencija za šume, ocena ustavnosti presude Rev. br. 287/2013 Vrhovnog suda od 18. decembra 2013. godine

KI89/14, rešenje o neprihvatljivosti od 11. februara 2014. godine, objavljeno 2. aprila 2015. godine

Ključne reči: *individualni zahtev, upravni postupak, tumačenje zakonskih odredbi, očigledno neosnovan zahtev*

Vrhovni sud je usvojio reviziju trećeg lica u pogledu obaveze podnosioca zahteva da ga vrati na radno mesto i dužnosti kao finansijskog službenika.

Podnosilac zahteva je tvrdio, između ostalog, da je Vrhovni sud pogrešno ocenio činjenično stanje i pogrešno primenio materijalno pravo.

Ustavni sud je utvrdio da podnosilac zahteva nije argumentovao tvrdnju na ustavnim osnovama i nije pružio dokaz koji pokazuje kako su i zašto njegova prava i slobode zaštićene Ustavom povređena osporenom odlukom. Zahtev je proglašen neprihvatljivim, kao očigledno neosnovan, kao što je predviđeno u pravilima 36 (1) d) i (2) d) Poslovnika.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI89/14
Podnosilac
Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i ruralnog razvoja-
Kosovska agencija za šume
Ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda,
Rev. br. 287/2013, od 18. decembra 2013. godine

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podnelo Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i ruralnog razvoja- Kosovska agencija za šume (u daljem tekstu: podnosilac zahteva), koje zastupa g. Murat Lepaja.

Osporena odluka

2. Podnosilac osporava presudu Vrhovnog suda Rev. br. 287/2013 od 18. decembra 2013. godine, koja mu je uručena 7. marta 2014. godine.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda, Rev. br. 287/2013, od 18. decembra 2013. godine, za koju podnosilac nije naveo nijednu povredu ustavnih odredbi.

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), u vezi sa članom 21.4 Ustava i članovima 20. i 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo, br. 03/L-121 (u daljem

tekstu: Zakon) i pravilom 56 Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 19. maja 2014. godine, podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

6. Dana 10. juna 2014. godine, predsednik Suda je odlukom br. GJR. KI89/14 imenovao sudiju Ivana Čukalovića za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik Suda je odlukom br. KSH. KI89/14 imenovao Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Arta Rama-Hajrizi (predsedavajuća), Altay Suroy i Snezhana Botusharova.

7. Dana 19. juna 2014. godine, Sud je poslao kopiju zahteva Vrhovnom sudu Kosova i gđi M. G. kao trećoj strani u postupku.

8. Dana 23. jula 2014. godine, Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva.

9. Dana 25. jula 2014. godine, Sud je tražio od podnosioca da dostavi povratnicu, kojom se dokazuje datum kada je podnosilac primio presudu Vrhovnog suda Kosova, Rev. br. 287/2013.

10. Dana 1. avgusta 2014. godine, podnosilac je dostavio Sudu traženu dokumentaciju.

11. Dana 19. septembra 2014. godine, Sud je tražio od podnosioca da dostavi tužbu u upravnom sporu, Ref. SP-575/06 od 2. novembra 2006. godine, podnetu Vrhovnom sudu Kosova; rešenje Vrhovnog suda, A. br. 28881/2006 od 14. marta 2007. godine i presudu Apelacionog suda Ca. br. 34441/2012 od 14. juna 2013. godine, kao i presudu Opštinskog suda u Peći, C.br. 340/2008 od 26. aprila 2012. godine.

12. Dana 26. septembra 2014. godine, podnosilac je dostavio Sudu traženu dokumentaciju, odluku Nezavisnog nadzornog odbora, A, 02, 100/2006 od 8. jula 2006. godine i obrazac za procenu radnog učinka za gđu M. G. od 23. novembra 2007. godine.

13. Dana 11. februara 2015. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i preporučilo Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica u upravnom postupku

14. Gđa M. G. je bila zaposlena od 5. aprila 2001. do 31. decembra 2007. godine kao službenik za ekonomsko-finansijske poslove pri Agenciji za šume – Regionalna kancelarija u Peći, u okviru Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i ruralnog razvoja Kosova.

15. Dana 28. februara 2006. godine, podnosilac je odlukom Ref. KE-61/06 suspendovao gđu M. G. uz privremeno udaljavanje sa posla. Podnosilac je utvrdio da je gđa M. G. *"[...] u toku radnog vremena zapostavljala radne obaveze i dužnosti iz člana 30.1 stav (b), (c), (d), (e) i (j) Administrativnog uputstva br. 2013/2 o primeni Uredbe UNMIK-a br. 2001/36 o javnoj službi Kosova [...]".*

16. Dana 18. maja 2006. godine, Disciplinska komisija podnosioca (poslodavca Kosovske agencije za šume) donela je odluku Ref. KE-02/2/166/06 o prestanku rada gđe M. G., utvrđujući *"[...] nakon izvođenja dodatnih dokaza, gore imenovana je prekršila Kodeks javne službe Kosova, i utvrđeno je da nije poštovala razumna uputstva rukovodioca poslodavca, da odbija i podriva rad u ekonomsko-finansijskoj službi za specifikacije, račune za uplatnice za javne i privatne šume, kao i da širi laži i da se banalno izražava i vređa svoje kolege iz tehničkog osoblja, kao i da omalovažava i vređa više osoblje Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i ruralnog razvoja, odnosno Regionalnu kancelariju KAŠ u Peći [...]".*

17. U neodređenom roku, gđa M. G. je podnela žalbu Komisiji za žalbe podnosioca (poslodavca Kosovske agencije za šume).

18. Dana 8. juna 2006. godine, Komisija za žalbe podnosioca je donela odluku br. 02/2/174/06 o odbijanju žalbe gđe M. G.

19. Dana 22. juna 2006. godine, gđa M. G. je podnela žalbu Nezavisnom nadzornom odboru Kosova protiv odluke (02/2/174/06) Komisije za žalbe podnosioca.

20. Dana 8. jula 2006. godine, Nezavisni nadzorni odbor je odlukom A, 02, 100/2006 usvojio žalbu gđe M. G. kao osnovanu i poništio odluku (02/2/174/06) Komisije za žalbe podnosioca, kao i odluku (Ref. 02/2/166/06) Disciplinske komisije podnosioca.

21. Dana 2. novembra 2006. godine, podnosilac je pokrenuo upravni spor pred Vrhovnim sudom Kosova protiv odluke (A, 02, 100/2006) Nezavisnog nadzornog odbora.

22. Dana 14. marta 2007. godine, Vrhovni sud Kosova je rešenjem A. br. 2881/2006 u upravnom sporu po tužbi podnosioca, odbacio tužbu podnosioca kao nedozvoljenu, ocenjujući da *[...] osporena odluka i postupak koji je prethodio donošenju te odluke nemaju karakter upravnog akta i postupka, kao što je predviđeno članom 6. Zakona o upravnim sporovima, i s obzirom na odredbe gore navedenih zakona nalazi da je za odlučivanje u ovom sporu nadležan Opštinski sud u Prištini [...]".*

23. Dana 26. novembra 2007. godine, gđa M. G. je uložila žalbu Komisiji za žalbe podnosioca, protiv procene radnog učinka od 23. novembra 2007. godine.

24. Dana 30. novembra 2007. godine, podnosilac je dopisom Ref. KE 934/07 obavestio gđu M. G. o neprodužavanju ugovora na osnovu Uredbe br. 2001/36 o javnoj službi Kosova i Administrativnog naređenja br. 2003/2 o primeni navedene Uredbe, kao i procene učinka od strane šefa kancelarije KAŠ u Peći.

25. Dana 31. decembra 2007. godine, Komisija za žalbe je donela odluku br. 1604/13 o odbijanju žalbe gđe M. G. kao neosnovane i neargumentovane.

26. Dana 24. januara 2008. godine, gđa M. G. je uložila žalbu Nezavisnom nadzornom odboru Kosova.

27. Dana 24. aprila 2008. godine, Nezavisni nadzorni odbor je odlukom br. 815/08, odbio žalbu gđe M. G. kao neosnovanu i potvrdio obaveštenje Ref. KE-934/07, od 30. novembra 2007. godine, a takođe potvrdio je i odluku (br. 1604/13) Komisije za žalbe podnosioca.

Pregled činjenica u sudskom postupku

28. Nakon što je iscrpela sva pravna sredstva u upravnom postupku, gđa M. G. je podnela tužbeni zahtev Opštinskom sudu u Peći, kojim je tražila: *„[...] da se poništi odluka tuženog Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i ruralnog razvoja Republike Kosovo u Prištini, br. 1604/13 od 31.12.2007. godine i odluka Nezavisnog nadzornog odbora Kosova, br. 815/08 od 24.04.2008. godine, kao protivzakonite i da se obaveže tuženi- Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i ruralnog razvoja Republike Kosovo, Agencija za šume – Regionalna kancelarija u Peći da tužilju vrati u radni odnos, na poslove i radne zadatke koje je obavljala i ranije, kao odgovorni finansijski službenik [...]".*

29. Dana 26. aprila 2012. godine, Opštinski sud u Peći je presudom, C. br. 340/2008, odbio kao neosnovan tužbeni zahtev tužilje gđe M. G.

30. U propisanom zakonskom roku, gđa M. G. je podnela žalbu Apelacionom sudu protiv presude Opštinskog suda u Peći, C. br. 340/08.

31. Dana 14. juna 2013. godine, Apelacioni sud je presudom Ca. br. 3441/2012 odbio, kao neosnovanu, žalbu tužilje gđe M. G., potvrđujući presudu Opštinskog suda u Peći, C. br. 340/08.

32. Neodređenog dana, gđa M. G. je podnela reviziju Vrhovnom sudu protiv presude Apelacionog suda, Ca. br. 3441/2012, zbog bitnih povreda odredaba parničnog postupka i pogrešne primene materijalnog prava.

33. Dana 18. decembra 2013. godine, Vrhovni sud je presudom Rev. br. 287/2013 usvojio kao osnovanu reviziju tužilje gđe M. G. i odlučio da preinači presudu Apelacionog suda, Ca. br. 3441/2012, od 14. juna 2013. godine i presudu Opštinskog suda u Peći, C. br. 340/2008, od 26. aprila 2012. godine.

34. Pozivajući se na deo odluke o usvajanju revizije kao osnovane, Vrhovni sud je obrazložio:

> *"[...] nižestepeni sudovi su na pravilno utvrđeno činjenično stanje pogrešno primenili materijalno pravo kada su našli da je tužbeni zahtev tužilje neosnovan u delu koji se odnosi na obavezu tuženog da tužilju vrati u radni odnos, na poslove i radne zadatke koje je obavljala i ranije kao odgovorni finansijski službenik.*
>
> *Tužilja je kod tuženog radila od 5.4.2001. godine na određeno vreme, na poslovima i zadacima određenim u skladu sa stručnom spremom. Poslovi koje je tužilja obavljala na radnom mestu službenika za ekonomsko – finansijske poslove nisu privremene ili povremene, već su trajne prirode, što proizilazi iz toga da je na to radno mesto primljena druga osoba.*
>
> *Činjenicu da je neprodužavanju ugovora prethodila negativna ocena o izvršavanju radnih dužnosti od strane šefa kancelarije KAŠ, ocenio je Vrhovni sud, ali prema članu 12. Administrativnog naređenja br. 2003/2 o primeni Uredbe UNMIK-a br. 2001/36 o javnoj službi Kosova, procena učinka svakog javnog službenika vrši se na osnovu formalnog razgovora i ocene koju daje njegov ili njen rukovodilac jednom godišnje nakon čega sledi odobrenje prvog sledećeg nadređenog rukovodioca u skladu sa procedurama*

za ocenjivanje učinka koje je utvrdilo ministarstvo, dok prema članu 13. navedenog zakona, poslodavac treba da obezbedi odgovarajuću obuku javnim službenicima, uključujući i ocenu učinka".

35. Pozivajući se na deo odluke kojim se predmet vraća na ponovno suđenje, Vrhovni sud je dao sledeće obrazloženje:

„[...] Što se tiče dela koji se odnosi na obavezu tuženog da tužilji nadoknadi zaradu kao da je bila u radnom odnosu od 1.1.2008. godine i dalje, i u pogledu određivanja kamate na navedeni iznos, usled pogrešne primene materijalnog prava nije pravilno utvrđeno činjenično stanje i iz tog razloga nema uslova za preinačenje presude, tako da su obe presude nižestepenih sudova u ovom delu ukinute i predmet vraćen prvostepenom sudu na ponovno suđenje [...]".

Navodi podnosioca zahteva

36. Podnosilac zahteva tvrdi: *"[...] Vrhovni sud Kosova je pogrešno utvrdio da se u tužiljinom slučaju radi samo o neprodužavanju ugovora o radu, to uopšte ne stoji, jer je neprodužavanju prethodila prethodna mera nadležnog organa tuženog, Disciplinske komisije, koja je razmatrajući zahtev za vođenje disciplinskog postupka protiv nje, u skladu sa važećim odredbama donela meritornu odluku kada ju je proglasila odgovornom i izrekla joj adekvatnu meru – prestanak radnog odnosa. Upravo tu i leži glavna poenta ovog zahteva upućenog ovoj uvaženoj instituciji Republike Kosovo, koja je odgovorna za tumačenje svake zakonske odredbe iz svih oblasti života, u postojećim specifičnim uslovima i okolnostima na Kosovu".*

Prihvatljivost zahteva

37. Sud primećuje da, kako bi bio u stanju da reši zahtev podnosioca, treba prvo da ispita da li je podnosilac ispunio uslove prihvatljivosti utvrđene Ustavom, i dalje navedene u Zakonu i u Poslovniku.

38. U ovom smislu, Sud se poziva na član 48. Zakona, koji propisuje:

"Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori".

39. Pored toga, pravilo 36 (1) (d) i 36 (2) (d) Poslovnika, propisuje:

(1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahtev:

[...]

(d) ako je zahtev prima facie opravdan ili nije očigledno neosnovan.

(2) Sud proglašava zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključi:

[...]

(b) da iznete činjenice ni na koji način ne opravdavaju tvrdnju o kršenju ustavnih prava,

[...]

(d) da podnosilac zahteva nije u dovoljnoj meri potkrepeo svoju tvrdnju.

40. Sud u konkretnom slučaju primećuje da se podnosilac žali, uglavnom, na pogrešno utvrđeno činjenično stanje i pogrešnu primenu materijalnog prava (zakonitost) i da ni na koji način ne potkrepljuje svoju tvrdnju na ustavnim osnovama (*vidi: tvrdnje podnosioca u stavu 35 ovog dokumenta*).

41. Sud primećuje da su gore navedene tvrdnje podnosioca prirode zakonitosti, za koje Sud ocenjuje da potpadaju pod isključivu nadležnost Vrhovnog suda, koji je po službenoj dužnosti ocenio zakonitost nižestepenih odluka.

42. Pored toga, Sud ne može da postupa kao sud četvrtog stepena u odnosu na presudu donetu od strane Vrhovnog suda. Dužnost redovnih sudova je da tumače i primenjuju relevantna pravila procesnog i materijalnog prava. Zadatak Suda je da utvrdi da li su postupci u redovnim sudovima, gledajući u celini, bili pravični, uključujući i način na koji su dokazi uzeti (vidi: slučaj *Edwards protiv Ujedinjenog Kraljevstva,* br. 13071/87, izveštaj Evropske komisije za ljudska prava, od 10. jula 1991. godine).

43. U konkretnom slučaju, Sud ne smatra da su postupci pred Vrhovnim sudom bili na bilo koji način nepravični ili proizvoljni (vidi: *mutatis mutandis*, *Shub protiv Litvanije,* odluka ESLJP o prihvatljivosti zahteva br. 17064/06, od 30. juna 2009. godine).

44. Što se tiče dela odluke kojim se predmet vraća na ponovno suđenje, Sud smatra da predmet još uvek čeka na rešavanje u redovnom

sudskom postupku (vidi: *obrazloženje presude Vrhovnog suda u stavu 33 ovog dokumenta*).

45. Zapravo, Sud primećuje da podnosilac nije potkrepio tvrdnju na ustavnim osnovama i da nije pružio dokaze koji ukazuju na to kako i zašto su njegova prava i slobode, zaštićene Ustavom, prekršene osporenom odlukom.

46. Sud zaključuje da je zahtev podnosioca očigledno neosnovan, u skladu sa članom 48. Zakona i pravilom 36 (1) (d) i pravilom 36 (2) Poslovnika.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 48. Zakona i pravilima 36 (1) (d), 36 (2) i 56 (2) Poslovnika, dana 11. februara 2015. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4 Zakona;

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Ivan Čukalović

Predsednik Ustavnog suda
Prof. dr Enver Hasani

KI127/14, podnosilac zahteva: Agron Latifaj, ocena ustavnosti presude PML. br. 57/2014 Vrhovnog suda od 25. marta 2014. godine

KI127/14, rešenje o neprihvatljivosti od 30. marta 2015. godine, objavljeno 2. aprila 2015. godine

Ključne reči: *individualni zahtev, krivični postupak, neovlašćeno posedovanje oružja, kazna zatvorom, pravo na pravično i nepristrasno suđenje, krivično delo ubistvo, očigledno neosnovan zahtev*

Vrhovni sud Kosova je presudom PML. br. 57/2014 odbio zahtev podnosioca za zaštitu zakonitosti, kao neosnovan, i potvrdio presude Apelacionog suda i Osnovnog suda u Mitrovici, gde je podnosilac zahteva proglašen krivim za ubistvo i neovlašćeno posedovanje oružja i osuđen je na 10 godina zatvora.

Podnosilac zahteva je tvrdio da su mu osporenom odlukom povređena prava garantovana članom 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje] i članom 54 [Sudska Zaštita Prava].

Ustavni sud je utvrdio da činjenice predstavljene od strane podnosioca zahteva ni na jedan način ne opravdaju navodnu povredu ustavnih prava i zahtev pokreće pitanja zakonitosti, a ne ustavnosti. Zahtev podnosioca je proglašen neprihvatljivim, kao očigledno neosnovan, u skladu s pravilom 36 (1) d) i (2) b) Poslovnika.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI127/14
Podnosilac
Agron Latifaj
Ocena ustavnosti presude PML.br. 57/2014
Vrhovnog suda od 25. marta 2014. godine

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosilac zahteva je g. Agron Latifaj iz sela Kladernica, opština Srbica, koji se trenutno nalazi na izdržavanju zatvorske kazne u zatvoru u Dubrava, zastupljen od strane g. Mahmuta Halimija, advokata iz Mitrovice.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava presudu PML. br. 57/2014 Vrhovnog suda od 25. marta 2014. godine, kojom je Vrhovni sud odbacio zahtev podnosioca za zaštitu zakonitosti kao neosnovan, i potvrdio presude Apelacionog suda i Osnovnog suda u Mitrovici.

3. Ova presuda je uručena podnosiocu zahteva 2. maja 2014. godine.

Predmetna stvar

4. Predmetna stvar je ocena ustavnosti presude PML. br. 57/2014 Vrhovnog suda od 25. marta 2014. godine, kojom su, navodno, povređeni član 31. [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje] član 54. [Sudska Zaštita Prava] i član 102. [Opšta Načela Sudskog Sistema]

paragraf 2 i 3 Ustava Republike Kosovo, i član 3. paragarf 2 Zakona o krivičnom postupku Kosova (u daljem tekstu: ZKPK)

Pravni osnov

5. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), članu 22. i 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon).

Postupak pred Ustavnim sudom

6. Dana 6. avgusta 2014. godine, podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

7. Dana 5. septembra 2014. godine, predsednik Suda je odlukom GJR. KI127/14 imenovao sudiju Roberta Carolana za sudiju izvestioca i odlukom KSH. KI127/14 imenovao Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Snezhana Botusharova (predsedavajuća), Kadri Kryeziu i Arta Rama-Hajrizi.

8. Dana 15. septembra 2014. godine, Sud je poslao kopiju zahteva Vrhovnom sudu.

9. Dana 24. septembra 2014. godine, Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva.

10. Dana 6. februara 2015. godine, nakon razmatranja izveštaja sudije izvestioca, Veće za razmatranje je iznelo preporuku Sudu, u punom sastavu, za neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

11. Dana 25. maja 2012. godine, Okružni sud u Mitrovici je presudom P. br. 43/2010 proglasio podnosioca zahteva krivim za krivično delo ubistvo i neovlašćeno vlasništvo, kontrola, posedovanje ili upotreba oružja. Okružni sud ga je osudio na 10 godina zatvora za krivično delo predviđeno članom 146. KZK (izreka II) i na 3 godine zatvora, predviđeno članom 328, stav 2 KZK (izreka II), jedinstvenom kaznom zatvora u trajanju od 12 godina.

12. Dana 18. oktobra 2013. godine, Apelacioni sud Kosova je presudom PAKR br. 1108/2012, odlučujući povodom žalbi oštećene stranke E.N i podnosioca zahteva (optuženog) i odgovora na žalbe uložene od strane specijalnog tužioca usvojio žalbu oštećenog, E. N, a u presudi P. br. 43/2010 Okružnog suda u Mitrovici preinačio odluku o kazni sa jedinstvenom kaznom zatvora u trajanju od 15 godina. U izmenjenoj

kazni, optuženom/podnosiocu zahteva, uračunao je vreme provedeno u pritvoru od 5. marta 2010. godine. Žalba uložena od strane odbrane optuženog Agrona Latifaja, odbijena je kao neosnovana.

13. Nakon toga, podnosilac je podneo zahtev za zaštitu zakonitosti na presudu PAKR. br. 1108/2012 od 18. oktobra 2013. godine Apelacionom sudu Kosova, tvrdeći bitnu povredu krivičnog zakona i tražio je da se ožalbene presude preinače, tako da se utvrdi da, zbog mentalnog oboljenja pretrpljenog od strane optuženog u ovom slučaju, u skladu sa članom 148. Krivičnog zakona, dužina zatvorske kazna treba da bude kraća, i da se žalba oštećenog smatra neblagovremena.

14. Dana 25. marta 2014. godine, Vrhovni sud Kosova, presudom PML. br. 57/2014 odbio je žalbu podnosioca kao neosnovanu.

15. Vrhovni sud smatra:

> "*Tvrdnje u zahtevu o nedostatku obrazloženja branioca osuđenog o tome da je drugostepeni sud postupio u suprotnosti sa članom 400. st. 2 ZKPK-a, kada žalbu oštećene strane nije odbacio jer ista nije bila najavljena predstavlja neosnovanu tvrdnju. Drugostepeni sud je pravilno postupio kada je uzeo u razmatranje žalbu oštećene strane iako ista nije bila najavljena, iz razloga što je prema članu 400. st. 2 ZKPK-a predviđeno da ako lice koje ima pravo na žalbu u zakonskom roku ne najavi žalbu, smatra se da se odreklo prava na žalbu, osim u slučajevima iz stava 4 ovog člana kada je optuženom izrečena zatvorska kazna. U ovom slučaju je žalba Envera Nike, kao oštećene strane ovlašćene za podnošenje žalbe dozvoljena iako nije bila najavljena. Stoji konstatacija branioca da je oštećena strana u žalbi govorila i o toku događaja, međutim te tvrdnje pravilno nisu ocenjene od strane drugostepenog suda, već su ocenjene samo tvrdnje koje se odnose na izrečenu kaznu na koju je i izjavljena žalba*".

16. Što se tiče zahteva podnosioca o mnogo blažoj kazni, Vrhovni sud smatra:

> *"Tvrdnje branioca u zahtevu za izricanje blaže kazne za osuđenog neosnovane su jer su u drugostepenoj presudi iznesene okolnosti ocenjene od strane prvostepenog suda u vezi sa odmeravanjem kazne, kao i okolnostima koje su navele drugostepeni sud da presudom preinači odluku o kazni, tako da optuženog kazni jedinstvenom kaznom zatvora od 15 (petnaest) godina opravdavajući istu otežavajućim okolnostima i obrazlažući iste. Žalba branioca je od strane drugostepenog suda odbijena kao neosnovana jer ista nije predstavila neku okolnost koja nije*

ocenjena od strane prvostepenog suda. U obrazloženju drugostepene presude izneseni su pravilni i dovoljni razlozi koji opravdavaju donošenje odluke o kazni.
Na osnovu navedenog, a u smislu člana 456. ZKPK-a, odlučeno je kao u izreci presude".

17. Podnosilac zahteva se trenutno nalazi na izdržavanju kazne koja je potvrđena i na taj način postala pravosnažna presudom PML. br. 57/2014 od 25. marta 2014. godine, Vrhovnog suda Kosova.

Navodi podnosioca

18. Podnosilac zahteva tvrdi da su osporenom odlukom prekršena prava zagarantovana članovima 31. [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje], 54. [Sudska Zaštita Prava] i 102. [Opšta Načela Sudskog Sistema] stavovi 2 i 3 Ustava Kosova i članom 3. stav 2 ZKPK.

19. Podnosilac zahteva traži od Suda: *"Da se proglase protivustavnim presude Apelacionog suda u Prištini PAKR .br. 1108/2012 i Vrhovnog suda Kosova PML. br. 57/2014 i da naloži da se ove presude ukinu i predmet vrati na ponovno suđenje i odlučivanje pred Apelacionim sudom u Prištini."*

20. Podnosilac, na kraju zahteva, traži i:*"da se žalba oštećene strane, izjavljena protiv prvostepene presude, smatra nedozvoljenom, jer je izjavljena u suprotnosti sa članom 400, st. 1 i 2 ZKPK-a, a dotiče i odredbu člana 102, st. 2 i 3, kao i član 31. Ustava".*

Ocena prihvatljivosti zahteva

21. Pre svega, kako bi bio u stanju da reši zahtev podnosioca, Sud treba da ispita da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti, koji su predviđeni Ustavom i dalje precizirani Zakonom i Poslovnikom.

22. U tom smislu, Sud se poziva na pravilo 36 (1) (d) i 36 (2) (b) Poslovnika, koje propisuje:

"(1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahtev:

[...]

(d) ako je zahtev prina facie opravdan ili nije očigledno neosnovan.

(2) Sud proglašava zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključi:

[...]

(b) da iznete činjenice ni na koji način ne opravdavaju tvrdnju o kršenju ustavnih prava,

[...]"

23. Kao što je gore navedeno, podnosilac zahteva tvrdi da su presuda PML.br. 57/2014 Vrhovnog suda i presuda PAKR. br. 1108/2012 Apelacionog suda donete u suprotnosti sa članovima 31. [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje], 54. [Sudska Zaštita Prava] i 102. [Opšta Načela Sudskog Sistema] stavovi 2 i 3 Ustava.

24. Vezano za ove navode, Sud podseća na obrazloženje Vrhovnog suda u odgovaranju na tvrdnje podnosioca zahteva o povredi zakona i bitnoj povredi procesnih odredbi (vidi stav 15).

25. Sud takođe primećuje da su tvrdnje podnosioca u njegovom zahtevu za izricanje mnogo blaže kazne za osuđenu stranku obrazložene od strane Vrhovnog suda (vidi stav 16).

26. U tom smislu, Sud nalazi da ono što pokreće podnosilac zahteva predstavlja pitanje zakonitosti, a ne ustavnosti.

27. U tom smislu, Sud naglašava da nije zadatak Ustavnog suda da se bavi greškama u činjenicama i zakonu (zakonitost) navodno počinjenim od strane Vrhovnog suda, osim i u meri u kojoj su mogle povrediti prava i slobode zaštićene Ustavom (ustavnost).

28. Ustavni sud ponavlja, da nije njegov zadatak po Ustavu da deluje kao sud četvrtog stepena, u pogledu odluka donetih od strane redovnih sudova. Uloga redovnih sudova je da tumače i primene relativna pravila procesnog i materijalnog prava. (Vidi slučaj: *Garcia Ruiz protiv Španije*, br. 30544/96, ESLJP, presuda od 21. januara 1999. godine; vidi, takođe slučaj KI70/11 podnosilaca zahteva *Faik Hima, Magbule Hima i Bestar Hima*, Ustavnog suda, rešenje o neprihvatljivosti od 16. decembra 2011. godine). Sama činjenica da podnosilac zahteva nije zadovoljan ishodom postupka u njegovom slučaju, ne pokreće tvrdnju o povredi prava zaštićenih Ustavom. Sud primećuje da je podnosilac zahteva imao mnogo prilika da predstavi svoj slučaj pred redovnim sudovima.

29. Ustavni sud može samo da razmotri da li su dokazi izneti na pravilan način i da li je postupak, gledano u celosti, sproveden na takav način da je podnosilac zahteva dobio pravično suđenje (vidi: *inter alia*, slučaj *Edwards protiv Ujedinjenog Kraljevstva,* zahtev br. 13071/87,

Izveštaj Evropske komisije za ljudska prava, usvojen 10. jula 1991. godine).

30. S tim u vezi, Sud primećuje da je obrazloženje, koje se odnosi na zahtev da se žalba oštećene stranke protiv prvostepene presude smatra neprihvatljivom i zahtev za izricanje mnogo blaže kazne u presudi Vrhovnog suda, jasno. Nakon razmatranja svih postupaka, Sud je, takođe, utvrdio da postupak pred Apelacionim sudom nije bio nepravičan ili proizvoljan (vidi slučaj: *Shub protiv Litvanije*, br. 17064/06, ESLJP, odluka od 30. juna 2009. godine).

31. Iz gore navedenih razloga, Sud smatra da činjenice iznete od strane podnosioca zahteva ni na koji način ne opravdavaju navodnu povredu ustavnih prava na koje se pozvao podnosilac zahteva.

32. Shodno tome, zahtev je očigledno neosnovan i treba se proglasiti neprihvatljivim u skladu sa pravilom 36 (1) (d) i 36 (2) b) Poslovnika.

IZ OVIH RAZLOGA

Ustavni sud Kosova u skladu sa pravilom 36 (1) (d) i 36 (2) b) Poslovnika o radu, na zasedanju održanom 30. marta 2015. godine je jednoglasno

ODLUČIO

I. DA PROGLASI zahtev kao neprihvatljiv;

II. Ova odluka će biti dostavljena stranama i objavljena u Službenom listu, u saglasnosti sa članom 20. stavom 4. Zakona i

III. DA OGLASI da ova odluka stupa na snagu odmah

Sudija izvestilac
Robert Carolan

Predsednik Ustavnog suda
Prof. dr Enver Hasani

KI183/14, podnosilac zahteva: Ilir Berisha, zahtev za ocenu ustavnosti obaveštenja Ref. ZVVGJ/0389/14 Komisije za imenovanje Sudskog saveta Kosova od 22. septembra 2014. godine

KI183/14, rešenje o neprihvatljivosti od 12. februara 2015. godine, objavljeno 2. aprila 2015. godine

Ključne reči: *individualni zahtev, upravni postupak, pravo na pravna sredstva, pravo na rad i obavljanje profesije, princip supsidijarnosti, nisu iscrpljena pravna sredstva*

Komisija za imenovanje Sudskog saveta Kosova je odbacila prijavu podnosioca zahteva za poziciju sudije u Opštinskom sudu u Peći.

Podnosilac zahteva je, između ostalog, tvrdio da je Komisija za imenovanje Sudskog saveta Kosova povredila njegova prava i slobode garantovane Ustavom i Evropskom konvencijom o ljudskim pravima.

Ustavni sud je utvrdio da u ovom slučaju ne postoji konačna odluka od strane nadležnog organa koja bi mogla da se razmotri i u nastavku naglasio da princip supsidijarnosti traži od podnosioca zahteva da iscrpe sve mogućnosti u redovnom postupku. Zahtev je proglašen neprihvatljivim, jer nisu iscrpljena sva pravna sredstva, kao što je propisano u članu 113.7 Ustava i dalje precizirano u pravilu 36 (1) b) Poslovnika.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI183/14
Podnosilac
Ilir Berisha
Zahtev za ocenu ustavnosti obaveštenja Ref. ZVVGJ/0389/14 Komisije za imenovanje Sudskog saveta Kosova od 22. septembra 2014. godine

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo g. Ilir Berisha (u daljem tekstu: podnosilac zahteva), sa prebivalištem u Peći.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva traži ocenu ustavnosti obaveštenja Ref. ZVVGJ/0389/14 Komisije za imenovanje Sudskog saveta Kosova (u daljem tekstu: SSK) od 22. septembra 2014. godine.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je zahtev za ocenu ustavnosti obaveštenja [Ref. ZVVGJ/0389/14] SSK od 22. septembra 2014. godine kojim je, navodno, došlo do povrede prava i sloboda podnosioca garantovana: članom 3 [Jednakost pred Zakonom] članom 7 [Vrednosti], članom 24 [Jednakost pred Zakonom], članom 32 [Pravo na Pravno Sredstvo], članom 49 [Pravo na Rad i Obavljanje Profesije] Ustava Republike Kosova (u daljem tekstu: Ustav), kao i članovima 6. 7. i 14. Evropske konvencije o ljudskim pravima (u daljem tekstu: EKLJP).

Pravni osnov

4. Član 113.7 Ustava, član 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilo 56 Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 19. decembra 2014. godine, podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

6. Dana 13. januara 2015. godine, predsednik Suda je odlukom br. GJR. KI183/14, imenovao sudiju Roberta Carolana za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik Suda je odlukom br. KSH. KI183/14 imenovao Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Snezhana Botusharova (predsedavajuća), Kadri Kryeziu i Arta Rama-Hajrizi.

7. Dana 27. januara 2015. godine, Sud je obavestio podnosioca i SSK o registraciji zahteva.

8. Dana 12. februara 2015. godine, nakon što je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca, Veće za razmatranje je preporučilo Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

9. Dana 4. februara 2014. godine, SSK je objavio konkurs za prijem određenog broja sudija. U konkursu SSK je odredio uslove koje kandidati treba da ispune prilikom prijave, a koji su utvrđeni članom 26. stav 1. Zakona o sudovima.

10. Podnosilac zahteva se, u roku propisanom u konkursu, prijavio za mesto sudije Opštinskog suda u Peći.

11. Dana 25. septembra 2014. godine, SSK je odlučio da odbije prijavu podnosioca za poziciju sudije Opštinskog suda u Peći. SKK je poslao obaveštenje ove odluke [Ref. ZVVGJ/0389/14] i objasnio podnosiocu razloge svoje odluke. Prijava je odbijena, jer podnosilac nije ispunio kriterijum u pogledu radnog iskustva, koji je propisan Zakonom (član 26. stav 1. Zakona o sudovima).

12. Dana 29. septembra 2014. godine, podnosilac zahteva smatra da je SSK načinio grešku prilikom utvrđivanja činjenica u pogledu njegovog radnog iskustva. Dakle, podnosilac je uložio prigovor drugostepenoj komisiji SSK, u kome je tražio ponovno preispitivanje njegove prijave.

Navodi podnosioca

13. Podnosilac je u svom zahtevu naveo: „*... da smatra da je u njegovom slučaju došlo do povreda prava i sloboda iz člana 3 [Jednakost pred zakonom], člana 7 [Vrednosti], člana 24 [Jednakost pred zakonom], člana 32 [Pravo na pravno sredstvo], člana 49 [Pravo na rad i obavljanje profesije] Ustava Kosova, kao i članova 6, 7 i 14 EKLJP, a da se povrede i dalje nastavljaju*."

14. Podnosilac u zahtevu od Suda traži:

- *„Da objavi zahtev prihvatljivim,*
- *Da Sud utvrdi da je došlo do povrede odredaba članova 3, 7, 24, 32 i 49 Ustava Kosova, kao i članova 6, 7 i 14 EKLJP,*
- *Da Sud poništi obaveštenje Ref. ZVVGJ/0389/14 Komisije Sudskog saveta Kosova od 22. septembra 2014 god., kao protivustavno,*
- *Da se naloži Sudskom savetu Kosova uklanjanje pomenutih povreda Ustava i EKLJP.“*

Prihvatljivost zahteva

15. Kako bi bio u stanju da reši zahtev podnosioca, Sud treba prvo da ispita da li je ispunio uslove prihvatljivosti, određene Ustavom i dalje navedene u Zakonu i Poslovniku.

16. U tom smislu, Sud se poziva na član 113.7 Ustava, koji propisuje:

> *„Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom”.*

17. Sa druge strane, član 47. 2 Zakona, takođe, propisuje da:

> *„Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva“.*

18. Štaviše, pravilo 36 (1) b) predviđa da:

> *„Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve samo ako su iscrpljena sva delotvorna pravna sredstva, koja su na raspolaganju po zakonu, protiv pobijene presude ili odluke“.*

19. Podnosilac je u zahtevu naveo da su mu obaveštenjem [Ref. ZVVGJ/0389/14] SSK od 22. septembra 2014. godine povređena prava i slobode, koja su garantovana Ustavom Kosova i EKLJP, što je navedeno u paragrafu 12 ovog izveštaja.

20. Podnosilac zahteva Sudu nije podneo odgovor SSK-a, ukoliko ga ima, protiv njegovog prigovora i zahteva od 29. septembra 2014. godine. Pored toga, podnosilac zahteva nije naznačio da li je pokušao drugim pravnim sredstvima, da osigura ustavna prava, za koja sada tvrdi da su mu povređena, pre podnošenja svog zahteva ovom Sudu.

21. Shodno tome, Sud smatra da je u konkretnom slučaju zahtev podnosioca preuranjen, budući da je postupak koji je on inicirao zahtevom za ponovnim preispitivanjem njegove prijave pred drugostepenim organom SSK u toku.

22. Pored toga, Sud primećuje da postoje i druga administrativna sredstva dostupna podnosiocu zahteva, koja može da iscrpi u vezi sa svojim žalbama.

23. Sud podseća da načelo supsidijarnosti zahteva da podnosilac iscrpi sve proceduralne mogućnosti u redovnom postupku, kako bi se sprečilo kršenje Ustava, a ako ga ima, da ispravi takvo kršenje osnovnog ljudskog prava.

24. Obrazloženje za pravilo iscrpljenosti je da obezbedi nadležnim organima, uključujući i sudove, mogućnost da spreče ili isprave navodnu povredu Ustava. Pravilo je zasnovano na pretpostavci da pravni poredak Kosova obezbeđuje delotvorna pravna sredstva protiv povrede ustavnih prava. Ovo je važan aspekt supsidijarnog karaktera Ustava (vidi rešenje o neprihvatljivosti: *AAB-RIINVEST Univerzitet D.O.O. Priština protiv Vlade Republike Kosovo*, KI41/09, od 21. januara 2010. god., i vidi *mutatis mutandis*, ESLJP, *Selmouni protiv Francuske*, br. 25803/94, odluka od 28. jula 1999. godine).

25. U zaključku, Sud smatra da u konkretnom slučaju ne postoji konačna odluka nadležnog organa koju bi razmatrao, a koja bi mogla da predstavlja osnov za navodne povrede.

26. Iz toga proizilazi da je zahtev neprihvatljiv u skladu sa članom 113.7 Ustava.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 47. Zakona i pravilom 36 (1) b) Poslovnika, na sednici održanoj 26. marta 2015. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4 Zakona;

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah

Sudija izvestilac
Robert Carolan

Predsednik Ustavnog suda
Prof. dr Enver Hasani

KO26/15, ocena amandmana na Ustav Republike Kosovo predloženog od strane Vlade Republike Kosovo i podnetog od strane predsednika Skupštine Republike Kosovo, 9. marta 2015. godine, dopisom br. 05-433/DO-318

KO 26/15, presuda od 14. aprila 2015. godine, objavljena 15. aprila 2015. godine

Ključne reči: *institucionalni zahtev, ustavna preventivna kontrola, ustavni amandmani, Specijalne komore i Kancelarija specijalnog tužioca, prava i slobode garantovane u Poglavlju II i III Ustava*

Predsednik Skupštine Republike Kosova je u skladu sa članovima 113.9 144.3 Ustava uputio Ustavnom sudu Republike Kosova amandman br. 24 Ustava, predložen od strane Vlade Republike Kosova. Predložen amandman se sastoji od dodavanja novog člana, člana 162, nakon člana 161 [Tranzicija Institucija] Ustava. Predmetna stvar zahteva je preliminarna ocena od strane Suda, da li predloženi amandman Ustava smanjuje prava i slobode garantovane Poglavljem II i III Ustava.

Predloženi amandman Ustava sadrži četiri strukturalna elementa, koji se odnose na pravosudni sistem Republike Kosovo, odnosno na osnivanje Specijalnih komora, Kancelarije specijalnog tužioca i Specijalne komore u okviru Ustavnog suda, imenovanje posebnog Ombudsmana sa ekskluzivnim odgovornostima za Specijalne komore i Kancelariju Specijalnog tužioca.

Ustavni sud je utvrdio da će se četiri nova strukturna elementa uvedena u Ustav sa amandmanom: (a) osnovati zakonom, (b) biti u skladu sa postojećom strukturom pravosudnog sistema Republike Kosovo, (c) imati specifičan delokrug nadležnosti, (d) radiće u pravnom okviru krivičnog pravosuđa, i (d) su neophodni za Republiku Kosovo, jer ispunjava svoje međunarodne obaveze.

Ustavni sud je potvrdio da predloženi amandman ne umanjuje ustavna prava garantovana u Poglavlju II i III Ustava i da je u skladu sa slovom i duhom, kao što je propisano u sudskoj praksi Suda. Shodno tome, Ustavni sud je zaključio da je predloženi amandman u skladu sa Ustavom.

PRESUDA
u
slučaju br. KO26/15
Ocena amandmana na Ustav Republike Kosovo predloženog od strane Vlade Republike Kosovo i podnetog od strane predsednika Skupštine Republike Kosovo, 9. marta 2015. godine, dopisom br. 05-433/DO-318

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Dana 9. marta 2015. godine, predsednik Skupštine Republike Kosovo (u daljem tekstu: podnosilac zahteva), shodno članovima 113.9 i 144.3 Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav) uputio je amandman (amandman br. 24) na Ustav, Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud), predložen od strane Vlade Republike Kosovo (u daljem tekstu: Vlada).

Predmetna stvar

2. Predmetna stvar zahteva je preliminarna ocena Suda, da li predloženi amandman na Ustav *"[...] umanjuje prava i slobode garantovane Poglavljem II Ustava",* u skladu sa članom 113.9 Ustava.

3. Predloženi amandman se odnosi na dodavanje novog člana 162., nakon člana 161. [Tranzicija institucija] Ustava.

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članovima 113.9 i 144.3 Ustava i članovima 20. i 54. Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Zakon).

Postupak pred Sudom

5. Dana 9. marta 2015. godine, podnosilac zahteva je uputio amandman Sudu.

6. Dana 10. marta 2015. godine, predsednik Suda je odlukom br. GJR. KO26/15, imenovao sudiju Snezhanu Botusharovu za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik Suda je odlukom br. KSH. KO26/15 imenovao Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Altay Suroy (predsedavajući), Ivan Čukalović i Arta Rama-Hajrizi.

7. Dana 11. marta 2015. godine, Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva i dostavio po jednu kopiju zahteva predsednici Republike Kosovo, premijeru, poslanicima Skupštine i Ombudsmanu.

8. Dana 18. marta 2015. godine, parlamentarna grupa Vetëvendosje je dostavila svoje komentare u vezi sa slučajem KO26/15.

9. Dana 14. aprila 2015. godine, sudija izvestilac je podneo izveštaj Veću za razmatranje. Veće za razmatranje je podržalo izveštaj i jednoglasno preporučilo Sudu, u punom sastavu, da proglasi zahtev prihvatljivim za razmatranje i da potvrđuje da predloženi amandman ne umanjuje prava i slobode garantovane Poglavljem II Ustava, kao i Poglavljem III Ustava, u svom slovu i duhu, što je uspostavljeno u sudskoj praksi Suda.

10. Istog dana, Sud je razmatrao i glasao o slučaju.

11. Sudija Kadri Kryeziu nije učestovao u postupku pred Sudom i prilikom donošenja odluke o ovom slučaju KO26/15, na osnovu odluke KK124/14 Ustavnog suda od 19. avgusta 2014. godine.

Pregled činjenica

12. Dana 7. marta 2015. godine, Vlada je odlučila da predloži Skupštini Republike Kosovo amandman na Ustav.

13. Istog dana Vlada je, u skladu sa članom 144. [Amandmani], stav 1 Ustava predložila predsedniku Skupštine jedan ustavni amandman.

14. Dana 9. marta 2015. godine, predsednik Skupštine je uputio Sudu amandman na Ustav, tražeći od Suda preliminarnu ocenu da li predloženi amandman umanjuje bilo koje pravo i slobode garantovane Poglavljem II Ustava.

Prihvatljivost zahteva

15. Kako bi rešio zahtev podnosioca, Sud treba da ispita da li je podnosilac ispunio uslove prihvatljivosti, koji su utvrđeni Ustavom i dodatno precizirani Zakonom.

16. Kao prvo, Sud treba da utvrdi da li je zahtev podnet od strane ovlašćenog lica i kao drugo, da li ima ovlašćenja da oceni ustavni amandman, koji je predložila Vlada u skladu sa članom 113.9 Ustava.

17. Sud podseća da, shodno članu 113.9 Ustava: *"Predsednik Skupštine Kosovo mora da podnese predloženi Ustavni amandman [...]"*,

18. Sud primećuje da je predsednik Skupštine, g. Kadri Veseli, uputio predloženi amandman. Prema tome, Sud zaključuje da je zahtev podnela ovlašćena stranka, shodno članu 113.9 Ustava.

19. Stoga, shodno članu 113.9, Sud mora da osigura "[...] *da predloženi amandman ne umanjuje prava i slobode garantovane poglavljem II ovog Ustava"*.

20. Shodno tome, Sud ima nadležnost da oceni da li predloženi amandman umanjuje prava i slobode garantovane Poglavljem II Ustava.

21. Pošto je zahtev uputila ovlašćena stranka i Sud je nadležan da presudi u ovom slučaju, zahtev je prihvatljiv.

Delokrug ocene

22. Delokrug ocene predloženog amandmana se zasniva na Poglavlju II [Prava i osnovne slobode], Poglavlju III [Prava zajednica i njihovih pripadnika] i slovu i duhu Ustava (vidi slučajeve: br. KO29/12 i KO48/12, podnosilac zahteva: *predsednik Skupštine Republike Kosovo*, presuda od 20. jula 2012. godine; vidi takođe slučaj: br. KO61/12, podnosilac zahteva: *predsednik Skupštine Republike Kosovo,* presuda od 31. oktobra 2012. godine).

Predloženi amandman br. 24: da se doda novi član 162. Ustava nakon člana 161. Ustava

23. Predloženi amandman se odnosi na dodavanje novog člana 162. Ustava i glasi:

> *"...*
> *Član 162. [Specijalne komore i Kancelarija Specijalnog tužioca]*

Bez obzira na odredbe ovog Ustava:

1. *Za ispunjenje međunarodnih obaveza u vezi sa Izveštajem Parlamentarne skupštine Saveta Evrope, Dokumenat 12462, od 7 januara 2011, Republika Kosovo može osnivati Specijalne* [N.B. izraz "Specialist" sa verzije na engleskom jeziku glasi "Specializuar" na albanskoj verziji teksta i "Specijalne" na srpskoj verziji] *Komore i Kancelariju Specijalnog Tužioca u okviru pravosudnog sistema Republike Kosova. Organizacija, funkcionisanje i jurisdikcija specijalnih komora i Kancelarije Specijalnog tužioca uređuju se ovim članom i sa posebnim zakonom.*

2. *Specijalne komore i Kancelarija Specijalnog tužioca će garantovati prava koja su sadržana u Poglavlju II Ustava, a posebno će delovati u skladu sa međunarodnim standardima ljudskih prava koja su garantovana članom 22 i u zavisnosti sa članom 55.*

3. *Jedna Specijalna komora Ustavnog suda, sastavljena od tri međunarodnih sudija koji su dodatno imenovani pored sudija iz člana 114 (1), će odlučiti isključivo na osnovu ustavnih referencija prema članu 113 Ustava u vezi sa Specijalnim komorama i Kancelarijom Specijalnog tužioca, u skladu sa posebnim zakonom.*

4. *Specijalne komore i Kancelarija Specijalnog tužioca će imati punu pravnu i zakonsku sposobnost i imaće sve neophodne nadležnosti i mandat za delovanje, pravnu saradnju, pomoć, zaštitu svedoka, bezbednost, pritvor i izdržavanje kazne van teritorije Kosova za svakog ko je kažnjen, kao i u pogledu upravljanja nekim pitanjem koje je preostalo nakon završetka mandata. Aranžmani koje proizilaze iz vršenja ovih nadležnosti ne podležu članu 18.*

5. *Pre ulaska u bilo koji međunarodni sporazum sa trećom zemljom u pogledu pravosudne saradnje, koji bi inače zahtevao ratifikaciju na osnovu člana 18, Specijalne komore će zahtevati prethodnu saglasnost Vlade.*

6. *Specijalne komore mogu odrediti svoja pravila o postupku i dokazima, u skladu sa međunarodnim standardima za ljudska prava sadržanih u članu 22 i vođenih Zakonikom o krivičnom postupku. Specijalna komora Ustavnog suda će*

preispitati ova pravila da bi se osigurala saglasnost sa Poglavljem II Ustava.

7. *Specijalne komore i Kancelarija Specijalnog tužioca mogu da imaju sedište na Kosovu i u inostranstvu. Specijalne Komore i Kancelarija Specijalnog tužioca mogu da obavljaju svoje funkcije u oba sedišta ili drugde, po potrebi.*

8. *U skladu sa međunarodnom pravom i u skladu sa međunarodnim sporazumima, svako lice optuženo za zločine od strane Specijalnih komora može biti pritvoreno i prebačeno u Specijalnim komorima koja se nalaze van teritorije Kosova. Ako budu proglašeni krivim, i dobiju zatvorsku kaznu, takva lica mogu se premestiti na izdržavanje kazne u trećoj zemlji van teritorije Kosova, u skladu sa sporazumima postignutim u skladu sa stavom 4.*

9. *Službeni jezici Specijalnih komora, Kancelarije specijalnog tužioca biće albanski, srpski i engleski jezik. Specijalne komore, i Kancelarija specijalnog Tužioca mogu odlučiti o upotrebi jezika za vršenje njihovog mandata.*

10. *Imenovanje i nadzor sudija i tužilaca, kao i nadzor i administracija Specijalnim komorama i Kancelarijom specijalnog tužioca vrši se u skladu sa posebnim zakonom.*

11. *Biće imenovan posebni Ombudsman za Specijalne komora, sa isključivom odgovornošću za Specijalne komore i Kancelariju Specijalnog užioca. Njegove/njene funkcije i obaveze, za izveštavanje utvrđuju se [posbenim zakonom]. Članovi 133 (2), 134, 135 (1) i (2) neće se primenjivati nad ombudsmanom za Specijalne komore. Ombudsman Kosova može takođe uputiti predmet u skladu sa članom 135 (4).*

12. *Posebne administrativne procedure, modaliteti, organizacija i funkcionisanje Specijalnih komora i Kancelarije Specijalnog tužilaštva, nadzor, budžet, revizija i druge funkcije, biće regulisane međunarodnim sporazumom sa posebnim zakonom, i kroz aranžmane napravljene. prema stavu 4.*

13. *Mandat Specijalnih komora i Kancelarije Specijalnog tužioca će trajati u, periodu od pet godina, osim ako obaveštenje o prestanku mandata u skladu sa Zakonom br 04 / L-274 se sprovodi ranije.*

14. U odsustvu obaveštenja o prestanku mandata u skladu sa stavom 12, mandat Specijalnih komora, i Kancelarije Specijalnog tužioca će se nastaviti do obaveštenja o završetku mandata, koje će biti učinjeno u skladu sa Zakonom br. 04/L-274 i u konsultaciji sa Vladom.

II.

Ustavne promene stupaju na snagu neposredno nakon njihovog usvajanja u Skupštini Republike Kosova…".

Komentari parlamentarne grupe Vetëvendosje

24. Dana 18. marta 2015. godine, parlamentarna grupa Vetëvendosje je dostavila Sudu svoje komentare u vezi sa amandmanom na Ustav. U svom komentaru izjavljuju da je amandman u suprotnosti sa karakterom i pravnim statusom Republike Kosovo i da nije u saglasnosti sa članom 1. [Ograničenja države], stavovi 1. i 2., članom 3. [Jednakost pred zakonom], članom 22. [Direktna primena međunarodnih sporazuma i instrumenata] Ustava u vezi sa članom 7. Univerzalne deklaracije o ljudskim pravima, članom 24. [Jednakost pred zakonom], članom 35. [Sloboda kretanja], članom 45. [Pravo na izbor i učešće], članom 65. [Nadležnosti Skupštine], tačka 4. Ustava u vezi sa članom 18. [Ratifikacija međunarodnih sporazuma], članom 102. [Opšta načela sudskog sistema], članom 103. [Organizacija i jurisdikcija sudova], članom 104. [Imenovanje i razrešenje sudija], članom 114. [Sastav i mandat Ustavnog suda], članom 132. [Uloga i nadležnosti Ombudsmana], članom 134. [Kvalifikacija, izbor i razrešenje Ombudsmana], i članom 135. [Izveštaj Ombudsmana] Ustava.

25. Oni navode da nacrt amandmana ima za cilj osnivanje paralelnog pravosudnog organa, dok se nigde u nacrtu amandmana ne preciziraju *[…] elementi zavisnosti ovih paralelnih organa […]* u odnosu na ustavne organe. Dakle, imenovanja, izbor i odgovornost nosilaca nisu sankcionisani u nacrtu amandmana.

26. Prema parlamentarnoj grupi Vetëvendosje, nacrt amandmana stvara *"[…] ustavni osnov da se u sudskom pravnom sistemu Republike Kosovo stvore pravne norme sui generis prirode, koje će priznati pravo jednog potpuno posebnog organa, koji neće biti predmet uređenja generalis Kosova."*

27. Oni smatraju da je *"Specijalna komora, kako je nazvana od strane pokretača, u potpunoj suprotnosti sa odredbama člana 114. Ustava u smislu njenog sastava. Drugi element u vezi sa sukobima koje*

stvaraju ove norme u ovom nacrtu amandmana je i predmetna nadležnost ove „specijalne“ komore u odnosu na član 112. i 113. Ustava.”

28. Pored toga, prema parlamentarnoj grupi Vetëvendosje: *“prema stavu 4, Specijalne komore i Kancelarija specijalnog tužioca, imaće punu pravnu sposobnost da u opštem smislu stupe u međunarodne odnose i na taj način […] Skupština Kosova je izbačena iz ratifikacije ili davanja unutrašnjeg instrumenta (saglasnost) za sklapanje ovih sporazuma sa međunarodnim karakterom.”*

29. Parlamentarna grupa Vetëvendosje, u vezi sa predloženim amandmanom člana 162. stav 5. Ustava smatra da *“[…] nacrt amandmana, odredbe stava 5 krše nadležnosti Skupštine Kosovo, kao što su predviđene članom 65. stav 4 Ustava u vezi sa nadležnošću za ratifikaciju međunarodnih ugovora. Dakle, saglasnost za sklapanje međunarodnih ugovora, koje će sklapati Specijalne komore i Kancelarija specijalnog tužioca, dobiće se samo od Vlade, a ne od Skupštine Kosova, kao što je predviđeno članom 18. Ustava.“*

30. Oni navode da: *“prema stavu 6 nacrt amandmana […] davanjem ustavnog ovlašćenja da ove Komore i Kancelarija tužioca imaju pravo da donose nova proceduralna pravila, čine optužene u postupcima sprovedenim pred njima diskriminisanim u smislu njihove zaštite od zakona i korišćenja pravnih sredstava putem pravila koja su predviđena zakonima na snazi države čiji su građani.”*

31. Što se tiče predloženog amandmana člana 162. stavovi 7. i 8. Ustava *“[…] odnosi se na izručivanje građana Republike Kosovo; prema članu 35. stav 4, izručivanje građana Kosova u okviru osnovnog ljudskog prava u vezi sa slobodom kretanja, zabranjuje njihovo izručenje, osim kada je to regulisano zakonom i međunarodnim sporazumima.”*

32. Parlamentarna grupa Vetëvendosje smatra da: *“ stav 10 nacrta amandmana u celosti isključuje primenu odredaba člana 104. Ustava Kosova. Stavljanje na raspolaganje da stvar imenovanja sudija ostane dostupna pravnom uređenju, koji će ponovo pod prekluzivnom klauzalom regulisati imenovanje sudija van standarda određenih članom 104. Ustava i odredbama Zakona o sudskom savetu Kosova […].”*

33. Oni dalje navode da *“prema stavu 11 nacrta amandmana je predviđeno osnivanje posebnog Ombudsmana specijalnih komora, koga neće birati i neće izveštavati Skupštini Kosova prema*

odredbama člana 132. stav 2 i članovima 134. i 135. stav 1 i 2 Ustava Kosova."

34. Kao zaključak, parlamentarna grupa Vetëvendosje smatra da se: *"ne predviđa ni u teoriji, a ni u praksi izrade ustavne norme da se ustavne odredbe pozivaju na pravni akt, koji je podređen ustavnom aktu. To stvara pravnu i ustavnu nesigurnost i takva norma krši pravni poredak, uopšte, jer sve dok ustavne odredbe prelaze preko posebnog ustavnog postupka i usvajanja prema dvostrukoj većini kvalifikovane u skladu sa članom 144. stav 2 Ustava […]".*

Ocena predloženog amandmana

35. Predloženi amandman će biti razmotren od strane Suda, u skladu sa gorenavedenim delokrugom ocene. Prvobitno, Sud će da ispita strukturalne elemente osnovane ovim amandmanom, u smislu njihovog odnosa sa postojećim strukturama pravosudnog sistema Republike Kosova.

36. Sud primećuje da predloženi amandman na Ustav sadrži četiri strukturalna elementa, koji se odnose na pravosudni sistem Republike Kosova.

    a. Prvi je za osnivanje Specijalnih komora u okviru pravosudnog sistema Republike Kosova;

    b. Drugi je za osnivanje Kancelarije specijalnog tužioca u okviru pravosudnog sistema Kosova;

    c. Treći je za osnivanje Specijalne komore u okviru Ustavnog suda, sastavljene od troje međunarodnih sudija, koji će odlučivati isključivo na osnovu ustavnih zahteva prema članu 113. Ustava u vezi sa Specijalnim komorama i Kancelarijom specijalnog tužioca.

    d. Četvrti je za imenovanje Ombudsmana Specijalne komore, sa isključivom odgovornošću za Specijalne komore i Kancelariju specijalnog tužioca.

37. Sud podseća da uvođenje gorenavedenog ustavnog amandmana potiče iz Međunarodnog sporazuma između Republike Kosovo i Evropske unije od 14. aprila 2014. godine.

38. Dana, 23. aprila 2014. godine dvotrećinskom većinom, Skupština je usvojila Zakon br. 04/L-274 o ratifikaciji međunarodnih sporazuma između Republike Kosovo i Evropske unije o Misiji vladavine prava

Evropske unije na Kosovu (u daljem tekstu: Zakon br. 04/L-274). Ovaj zakon je stupio na snagu 30. maja 2014. godine.

39. Sud primećuje da amandman navodi da osnivanje Specijalnih komora i Kancelarije specijalnog tužioca u okviru pravosudnog sistema Republike Kosova, je uslov za Republiku Kosovo za ispunjenje međunarodne obaveze u vezi sa izveštajem Parlamentarne skupštine Saveta Evrope (Dok. 12467) od 7. januara 2011. godine.

40. Kako bi ispitao međusobni odnos ovih strukturalnih elemenata amandmana sa pravosudnim sistemom, Sud se poziva na član 4. stav 5. [Oblik vladanja i podela vlasti] Ustava, koji predviđa da: *"Sudska vlast je jedinstvena i nezavisna i sprovode je nezavisni sudovi"*.

41. Priroda vršenja sudske vlasti je dalje elaborisana u Poglavlju VII Ustava, koje određuje strukturu pravosudnog sistema Republike Kosovo, član 102. [Opšta načela sudskog sistema] Ustava koji glasi:

> *"1. Sudsku vlast u Republici Kosovo sprovode sudovi.*
>
> *2. Sudska vlast je jedinstvena, nezavisna, pravična, apolitična ii nepristrasna, i obezbeđuje jednak pristup sudovima.*
>
> *3. Sudovi sude na osnovu Ustava i zakona.*
>
> *4. Sudije trebaju biti nezavisne i nepristrasne pri obavljanju svojih dužnosti.*
>
> *5. Garantuje se pravo na sudsku odluku, osim ako je zakonom drugačije određeno. Pravo korišćenja vanrednih pravnih mera, je regulisano zakonom. Zakonom se može odobriti pravo na neposredno podnošenje predmeta Vrhovnom sudu, i u takvim slučajevima nema pravo na žalbu."*

42. Štaviše, član 103. stav 7. [Organizacija i jurisdikcija sudova] Ustava predviđa ustavno pravo Republike Kosovo da osniva specijalne sudove i glasi: *"Specijalni sudovi se mogu osnivati zakonom, onda kada je to neophodno, ali se nikako ne mogu osnivati vanredni sudovi."*

43. Sud smatra da je Specijalni sud, kao što je i predviđeno ovom odredbom, podrazumeva sud sa specijalno definisanim delokrugom nadležnosti, koji ostaje u okviru postojećeg sudskog sistema Republike Kosova i funkcioniše u saglasnosti sa njegovim načelima. Za razliku od Specijalnog suda, „vanredan sud" bio bi uspostavljen van postojeće strukture sudskog sistema i funkcionisao bi nezavisno od postojećeg sistema.

44. Kao takvo, Sud nalazi da, kako bi Specijalni sud bio u saglasnosti sa ustavnim odredbama po kojima se osnivaju takvi sudovi, struktura, delokrug nadležnosti i način funkcionisanja takvog suda treba da budu u saglasnosti sa pravima predviđenim Poglavljem II Ustava, kao i Poglavljem III Ustava i duhom i slovom uspostavljene sudske prakse Suda, u vezi sa opštim okvirom sudskog sistema Kosova.

45. Pored toga, Sud primećuje da postoje dva formalna uslova za osnivanje Specijalnog suda, predviđena članom 103. stav 7. Ustava. Kao prvo, treba da se osnuje na osnovu zakona, a kao drugo neophodna je potreba za njegovim osnivanjem.

46. Što se tiče prvog uslova, Sud primećuje da predloženi amandman, pod članom 162. stav 1. predviđa da:

    a. Specijalne komore se osnivaju u okviru postojećih sudova u pravosudnom sistemu Kosova, slično Posebnoj komori Vrhovnog suda Kosova o pitanjima koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju. Ova Posebna komora je osnovana Zakonom br.04/L-033 o Posebnoj komori Vrhovnog suda Kosova o pitanjima koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju, od 31. avgusta 2011. godine, koja je, prema članu 21.2 Zakona br. 03/L-199 o sudovima, deo Vrhovnog suda.

    b. osnivanje Specijalnih komora biće uspostavljeno usvajanjem specijalnog zakona od strane Skupštine, koji će regulisati *"[...] organizovanje, funkcionisanje i nadležnost [...]."*

47. S tim u vezi, Sud se poziva na sudsku praksu Evropskog suda za ljudska prava (u daljem tekstu: ESLJP) *Fruni protiv Slovačke (vidi slučaj: Fruni protiv Slovačke, podnesak br. 8014/07, presuda od 21. juna 2011. godine).*

48. U ovom slučaju, ESLJP je utvrdio da *"[...] član 6 § 1 ne treba čitati kao zabranu osnivanja specijalnih krivičnih sudova, ukoliko oni imaju zakonski osnov* (vidi: *Erdem protiv Nemačke* (dec.), br. 38321/97, 9. decembar 1999. godine). ESLJP ponavlja je da *"[...] značenje pojma "osnivani zakonom" u članu 6. Konvencije je kako bi se osiguralo "da organizovanje pravosuđa u demokratskom društvu ne zavisi od diskrecije egzekutiva, nego je regulisano zakonom koji potiče iz Skupštine"*.

49. Sledstveno tome, obzirom da predloženi amandman ima za cilj osnivanje Specijalnih komora zakonom, to je u skladu sa uslovima iz člana 103. stav 7 Ustava.

50. Što se tiče drugog uslova iz člana 103. stav 7 da Specijalni sud mora biti „potreban“, Sud primećuje da predloženi amandman glasi da osnivanje Specijalnih komora i Kancelarije specijalnog tužioca u okviru sudskog sistema Republike Kosova je uslov za Republiku Kosovo da se pridržava svojih međunarodnih obaveza.

51. Ove međunarodne obaveze proističu iz izveštaja Parlamentarne skupštine Saveta Evrope (Dok. 12462) od 7. januara 2011. godine, koji nabraja niz veoma specifičnih krivičnih tvrdnji i preporučuje njihovu istragu i gonjenje. Ove obaveze su bile inkorporisane u pravni okvir Republike Kosova, usvajanjem Zakona br. 04/L-274.

52. U tom aspektu, Sud se poziva na gorenavedenu sudsku praksu ESLJP, slučaj Fruni protiv Slovačke, gde je ESLJP priznao da *“ […] borba protiv korupcije i organizovanog kriminala može zahtevati mere, procedure i institucije specijalnog karaktera.”*

53. Stoga, Sud nalazi da delokrug nadležnosti Specijalnih komora, kao što je predviđeno amandmanom, je takođe u saglasnosti sa uslovom „potrebe“ iz člana 103. stav 7 Ustava.

54. Pored toga, na osnovu jurisprudencije ESLJP, kao što je gore citirano, Specijalne komore suda koje treba osnovati ovim amandmanom, treba da budu u saglasnosti sa uslovom da se osnivaju po zakonu i da spadaju pod specijalni delokrug nadležnosti. Stoga, amandman se pridržava uslovima nezavisnog i nepristrasnog tribunala, što je i propisano članom 31. Ustava i članom 6. stav 1. EKLJP.

55. Štaviše, amandman predviđa da će specifične administrativne procedure, modaliteti, organizacija i funkcionisanje Specijalnih komora, nadzor, budžet, revizija i druge funkcije, *inter alia*, biti regulisane posebnim zakonom. Specijalne komore mogu odrediti svoja pravila o postupku i dokazima, u skladu sa međunarodnim standardima za ljudska prava sadržanim u članu 22. Ustava, koje će preispitati Specijalna komora Ustavnog suda da bi se osigurala saglasnost sa Poglavljem II Ustava. Ova pravila će se voditi odredbama Zakonika o krivičnom postupku.

56. Sud takođe primećuje da u stavovima 13. i 14. Amandmana br. 24. je predviđeno da je mandat Specijalnih komora predviđen na period od pet godina, osim ako se, u saglasnosti sa Zakonom 04/L-274 i u konsultaciji sa Vladom ne obavesti o završetku mandata.

57. Pored toga, Sud primećuje da će, u skladu sa predloženim članom 162. stav 2. Ustav biti poštovan od strane Specijalnih komora, a posebno zaštite sadržane u Poglavlju II, i da će delovati u skladu sa međunarodnim standardima ljudskih prava, garantovanim članom 22. i članom 55. To su proceduralne garancije za one koji će biti predmet nadležnosti Specijalnih komora.

58. Stoga, Sud nalazi da metode funkcionisanja Specijalnih komora su u okviru pravosudnog sistema Kosova.

59. Sud zaključuje da će predložene Specijalne komore biti osnovane u okviru *jedinstvene i nezavisne sudske vlasti koja se izvršava od sudova* na osnovu Ustava. Struktura, delokrug nadležnosti i funkcionisanje Specijalnih komora biće detaljno regulisani zakonima, u skladu sa Ustavom. Stoga, Specijalne komore ne umanjuju ustavna prava garantovana Poglavljem II Ustava kao i Poglavljem III Ustava i slovom i duhom uspostavljenim u sudskoj praksi Suda.

60. Što se tiče predloga osnivanja Kancelarije specijalnog tužioca, Sud primećuje da osnivanje sledi isti princip kao i za Specijalne komore. Delokrug nadležnosti Kancelarije specijalnog tužioca biće za iste specifične zločine kao i Specijalne komore. Štaviše, kao i sa Specijalnim komorama, pod stavom 2. amandmana, Kancelarija specijalnog tužioca mora primeniti i ispoštovati standarde i načela sadržana u Poglavlju II Ustava i delovati u saglasnosti sa međunarodnim standardima ljudskih prava garantovanim članovima 22. i 55. Ustava.

61. Sud takođe primećuje da u stavovima 13. i 14. amandmana br. 24. je predviđeno da je mandat Kancelarije specijalnog tužioca predviđen na period od pet godina, osim ako se u saglasnosti sa Zakonom 04/L-274 i u konsultaciji sa Vladom ne obavesti o završetku mandata.

62. Kao takva, Kancelarija specijalnog tužioca biće osnovana u okviru postojećeg tužilačkog sistema Republike Kosovo. Kancelarija specijalnog tužioca biće osnovana zakonom, koji će regulisati njenu *"[...] organizaciju, funkcionisanje i nadležnosti [...]."*

63. Prema tome, Sud nalazi da je predloženi amandman u saglasnosti sa ustavnim garancijama za zaštitu ljudskih prava, i da će se odrediti zakoni i pravila u okviru pravosudnog sistema da se dodatno štite osnovna prava lica koja će biti pod nadležnostima Kancelarije specijalnog tužioca.

64. Sud zaključuje da amandman za osnivanje Kancelarije specijalnog tužioca ne umanjuje ustavna prava garantovana Poglavljem II Ustava kao i Poglavljem III Ustava i slovom i duhom uspostavljenim sudskom praksom Suda.

65. Što se tiče amandmana za osnivanje Posebne komore Ustavnog suda, Sud ponavlja svoje gorenavedene nalaze i primećuje da će se Specijalna komora osnovati u okviru postojećeg Ustavnog suda. Ova Specijalna komora delovaće putem ocene ustavnosti predloženih pravila o postupku i dokazima, i putem mehanizma pojedinačnih ustavnih žalbi, nadzorne nadležnosti nad Specijalnim komorama u okviru redovnih sudova i Kancelarijom specijalnog tužioca.

66. Prema tome, Sud zaključuje da predloženi amandman za osnivanje Specijalne komore u okviru Ustavnog suda ne umanjuje ustavna prava garantovana Poglavljem II Ustava kao i Poglavljem III Ustava i slovom i duhom uspostavljenim sudskom praksom Suda.

67. Što se tiče predloženog amandmana za osnivanje posebnog Ombudsmana Specijalne komore sa isključivom odgovornošću za Specijalne komore i Kancelariju specijalnog tužioca, Sud ponavlja svoje gorenavedene nalaze i zaključuje da predloženi amandman ne umanjuje ustavna prava garantovana Poglavljem II Ustava kao i kao i Poglavljem III Ustava i slovom i duhom uspostavljenim sudskom praksom Suda.

68. Kao zaključak, Sud nalazi da četiri nova strukturalna elementa uvedena u Ustav ovim amandmanom će (a) se osnovati zakonom, (b) biti u skladu sa postojećim strukturama pravosudnog sistema Republike Kosova, (c) imati specifičan delokrug nadležnosti, (d) funkcionisati u okviru krivičnog prava i (e) biti potrebna za Republike Kosovo da ispuni svoje međunarodne obaveze. Prema tome, Sud zaključuje da osnivanje ova četiri strukturalna elementa pravosudnog sistema Republike Kosovo je u okviru postojećeg pravosudnog sistema Republike Kosovo i odgovara karakteristikama ustavnog sistema nezavisne sudske vlasti.

69. U vezi sa komentarima koje je dostavila parlamentarna grupa Vetëvendosje, Sud primećuje da su ovi komentari isključivo upućeni na činjenicu da se amandmanom osnivaju novi strukturalni elementi, koji nisu bili ranije predviđeni Ustavom. Međutim, Sud je našao da osnivanjem ovih novih strukturalnih elemenata, samo po sebi, ne stvara se bilo kakva suprotnost sa odredbama Ustava, jer njihova struktura, delokrug i funkcionisanje su u saglasnosti sa Poglavljem II i Poglavljem III Ustava, kao i sa slovom i duhom Ustava uspostavljenim sudskom praksom Suda.

70. Sud će razmatrati amandman stav po stav predloženog člana 162.

Amandman na Ustav, član 162, stav 1.

71. Što se tiče predloženog amandmana, člana 162. stav 1. Ustava, Sud primećuje da stvaranje četiri strukturalna elemenata u okviru sudskog sistema proizilazi iz suvereniteta Republike Kosovo, gde je Skupština, dvotrećinskom većinom usvojila Zakon br. 04/L-274. Ovo je u skladu sa članom 103. stav 7. i član 31. Ustava, jer su ovi novi strukturalni elementi sudskog sistema Kosova osnovani zakonom i u svrhu borbe protiv specifičnog kriminala koja, u skladu sa sudskom praksom ESLJP, zahteva mere, procedure i institucije specijalnog karaktera.

72. Stoga, Sud potvrđuje da stav 1. predloženog amandmana ne umanjuje ustavna prava garantovana Poglavljem II Ustava kao i Poglavljem III Ustava i slovom i duhom uspostavljene sudske prakse Suda.

Amandman na Ustav, član 162, stav 2.

73. Što se tiče predloženog amandmana, člana 162. stav 2. Ustava, Sud primećuje da on obuhvata proceduralne garancije za lica koja će biti predmet nadležnosti Specijalnih komora i Kancelarije specijalnog tužioca.

74. Stav 2. obavezuje Specijalne komore i Kancelariju specijalnog tužioca da poštuju zaštite koje sadrži Poglavlje II Ustava. S tim u vezi, primećeno je da putem člana 53. Ustava mora se primeniti jurisprudencija ESLJP.

75. Pored ovih proceduralnih garancija, koje su sadržane u Poglavlju II Ustava primećeno je da Specijalne komore i Kancelarija specijalnog tužioca moraju delovati u saglasnosti sa međunarodnim standardima ljudskih prava, što je garantovano čl. 22. i 55. Ustava, što znači da bilo kakvo ograničenje ljudskih prava i osnovnih sloboda mora da se sprovodi u saglasnosti sa članom 55. Međutim, kao što je i predviđeno članom 56. Ustava, odstupanje od nekih od osnovnih prava i sloboda sadržanih u Poglavlju II Ustava nije dozvoljeno pod bilo kojim okolnostima.

76. Stoga, Sud potvrđuje da stav 2. predloženog amandmana ne umanjuje ustavna prava garantovana Poglavljem II Ustava kao i Poglavljem III Ustava i slovom i duhom uspostavljene sudske prakse Suda.

Amandman na Ustav, član 162, stav 3.

77. Što se tiče predloženog amandmana, člana 162. stav 3. Ustava, Sud primećuje da stvaranje Specijalne komore u okviru Ustavnog suda je dodatni garant Ustava. Specijalne komore i Kancelarija specijalnog tužioca biće pod njenom nadležnšću putem mogućih ustavnih žalbi, u saglasnosti sa članom 113. Ustava.

78. Ova Specijalna komora u okviru Ustavnog suda sledиće iste standarde i načela obuhvaćena Ustavom kao i postojeći Ustavni sud. Međutim, delokrug zahteva koji se mogu podneti ovoj Komori biće isključivo u vezi sa Specijalnim komorama i Kancelarijom Specijalnog tužioca.

79. Stoga, Sud potvrđuje da stav 3. predloženog amandmana ne umanjuje ustavna prava garantovana Poglavljem II Ustava kao i Poglavljem III Ustava i slovom i duhom uspostavljene sudske prakse Suda.

Amandman na Ustav, član 162, stav 4.

80. Što se tiče predloženog amandmana, člana 162. stav 4. Ustava, Sud primećuje da on osigurava da Specijalne komore i Kancelarija specijalnog tužioca će se pobrinuti o svim elementima prava na pravično i nepristrasno suđenje i druge proceduralne garancije za lica koja će biti predmet nadležnosti Specijalnih komora i Kancelarije specijalnog tužioca. To će se sprovoditi putem neophodnih ovlašćenja i mandata za delovanje, pravnu saradnju, pomoć, zaštitu svedoka, bezbednost, pritvor i izdržavanje kazne van teritorije Kosova za svakog ko je kažnjen, kao i u pogledu upravljanja nekim pitanjem koje je preostalo nakon završetka mandata.

81. Stoga, Sud potvrđuje da stav 4. predloženog amandmana ne umanjuje ustavna prava garantovana Poglavljem II Ustava kao i Poglavljem III Ustava i slovom i duhom uspostavljene sudske prakse Suda.

Amandman na Ustav, član 162, stav 5.

82. Što se tiče predloženog amandmana člana 162. stav 5. Ustava, Sud primećuje da, iako aranžmani koji proizilaze iz izvršenja ovih nadležnosti navedenih pod stav 4., ne podlegnu članu 18., ipak ovi aranžmani zahtevaju saglasnost Vlade. Stoga, pre ulaska u bilo koji međunarodni sporazum o sudskoj saradnji, postupak traženja saglasnosti Vlade biće u saglasnosti sa odredbama Ustavom.

83. Stoga, Sud potvrđuje da stav 5. predloženog amandmana ne umanjuje ustavna prava garantovana Poglavljem II Ustava kao i Poglavljem III Ustava i slovom i duhom uspostavljene sudske prakse Suda.

Amandman na Ustav, član 162, stav 6. Ustava

84. Što se tiče predloženog amandmana, člana 162. stav 6. Ustava, Sud primećuje da će ove dodatne ustavne garancije biti uključene u pravilima o postupku i dokazima Specijalnih komora. Pravila o postupku i dokazima će slediti međunarodne standarde o ljudskim pravima i postojećim zakonodavstvom Kosova, Zakonika o krivičnom postupku.

85. Štaviše, pravila o postupku i dokazima biće predmet razmatranja njihove saglasnosti sa Ustavom od strane Specijalne komore u okviru Ustavnog suda, kao dodatne garancije da su ispoštovana proceduralna prava iz Poglavlja II Ustava.

86. Stoga, Sud potvrđuje da stav 6. predloženog amandmana ne umanjuje ustavna prava garantovana Poglavljem II Ustava kao i Poglavljem III Ustava i slovom i duhom uspostavljene sudske prakse Suda.

Amandman na Ustav, član 162, stav 7.

87. Što se tiče predloženog amandmana, člana 162. stav 7. Ustava, Sud primećuje da je vezan sa osnivanjem strukturalnih elemenata u okviru sudskog sistema Republike Kosova i uspostavljenim proceduralnim garancijama.

88. Stoga, Sud potvrđuje da stav 7. predloženog amandmana ne umanjuje ustavna prava garantovana Poglavljem II Ustava kao i Poglavljem III Ustava i slovom i duhom uspostavljene sudske prakse Suda

Amandman na Ustav, član 162, stav 8.

89. Što se tiče predloženog amandmana, člana 162. stav 8. Ustava, Sud primećuje da bilo kakve radnje preduzete u vezi sa licem koje će biti predmet nadležnosti Specijalnih komora i Kancelarije specijalnog tužioca moraju biti u saglasnosti sa standardima uspostavljenim međunarodnim pravom.

90. Stoga, Sud potvrđuje da stav 8. predloženog amandmana ne umanjuje ustavna prava garantovana Poglavljem II Ustava kao i Poglavljem III Ustava i slovom i duhom uspostavljene sudske prakse Suda.

Amandman na Ustav, član 162, stav 9.

91. Što se tiče predloženog amandmana, člana 162. stav 9. Ustava, Sud primećuje da je korišćenje jezika jedna od garancija prava na pravično suđenje. Kao takvo, zvanično korišćenje albanskog i srpskog jezika, koji su zvanični jezici Republike Kosova, je predviđeno.

92. Stoga, Sud potvrđuje da stav 9. predloženog amandmana ne umanjuje ustavna prava garantovana Poglavljem II Ustava kao i Poglavljem III Ustava i slovom i duhom uspostavljene sudske prakse Suda.

Amandman na Ustav, član 162, stav 10.

93. Što se tiče predloženog amandmana, člana 162. stav 10. Ustava, Sud primećuje da će imenovanje i nadzor sudija i tužilaca biti određeno zakonom.

94. Kao takvi, svi zakoni podležu načelima obuhvaćenim Ustavom kada su usvojeni od strane Skupštine.

95. Stoga, Sud potvrđuje da stav 10. predloženog amandmana ne umanjuje ustavna prava garantovana Poglavljem II Ustava kao i Poglavljem III Ustava i slovom i duhom uspostavljene sudske prakse Suda.

Amandman na Ustav, član 162, stav 11.

96. Što se tiče predloženog amandmana, člana 162. stav 11. Ustava, Sud primećuje da to je dodatna garancija da će biti zaštićene vrednosti, načela i standardi Ustava. Predviđeno isključenje nekih ustavnih odredaba u vezi sa Ombudsmanom Republike Kosova su posledica isključive odgovornosti posebnog Ombudsmana da se bavi Specijalnim komorama i Kancelarijom Specijalnog tužioca. Posebne odgovornosti ovog Ombudsmana biće određene zakonom.

97. Stoga, Sud potvrđuje da stav 11. predloženog amandmana ne umanjuje ustavna prava garantovana Poglavljem II Ustava kao i Poglavljem III Ustava i slovom i duhom uspostavljene sudske prakse Suda.

Amandman na Ustav, član 162, stav 12.

98. Što se tiče predloženog amandmana, člana 162. stav 12. Ustava, Sud primećuje da je ovaj amandman tehničke prirode i biće uređen zakonom, koji će se usvojiti od strane Skupštine.

99. Sud ponavlja da zakon podleže načelima Ustava kada se usvaja od strane Skupštine.

100. Stoga, Sud potvrđuje da stav 12. predloženog amandmana ne umanjuje ustavna prava garantovana Poglavljem II Ustava kao i Poglavljem III Ustava i slovom i duhom uspostavljene sudske prakse Suda.

Amandman na Ustav, član 162, stav 13. i 14.

101. Što se tiče predloženog amandmana člana 162. st. 13. i 14. Ustava, Sud primećuje da je to u saglasnosti sa načelima pravne sigurnosti.

102. Stoga, Sud potvrđuje da stavovi 13. i 14. predloženog amandmana ne umanjuju ustavna prava garantovana Poglavljem II Ustava kao i Poglavljem III Ustava i slovom i duhom uspostavljene sudske prakse Suda.

Stupanje na snagu amandmana br. 24.

103. Što se tiče stupanja na snagu amandmana br. 24, Sud primećuje da tekst pod rimskim brojem II, koji reguliše to, je identičan sa članom 144. stav 4. Ustava koji glasi:

> *"Izmene Ustava stupaju na snagu nakon usvajanja istih od strane Skupštine Republike Kosovo."*

104. Stoga, Sud potvrđuje da ovaj tekst amandmana ne umanjuje ustavna prava garantovana Poglavljem II Ustava kao i Poglavljem III Ustava i slovom i duhom uspostavljene sudske prakse Suda.

105. Kao zaključak, iz gorenavedenih razloga, Sud potvrđuje da predloženi amandman br. 24 ne umanjuje ustavna prava garantovana Poglavljem II Ustava kao i Poglavljem III Ustava i slovom i duhom uspostavljene sudske prakse Suda. Stoga, predloženi amandman je u saglasnosti sa Ustavom.

IZ TIH RAZLOGA

Sud u skladu sa članovima 113.9 i 144.3 Ustava, članom 20. Zakona i pravilom 56 (1) Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo, na svojoj sednici od 14. aprila 2015. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI prihvatljivim zahtev podnet od strane predsednika Skupštine 9. marta 2015. godine, sa amandmanom br. 24 na Ustav Republike Kosovo;

II. DA POTVRDI da amandman br. 24 ne umanjuje ljudska prava i slobode predviđene Poglavljem II Ustava kao i Poglavljem III Ustava, i slovom i duhom uspostavljene sudske prakse Suda;

III. DA DOSTAVI ovu presudu stranama i da je objavi u Službenom listu, u saglasnosti sa članom 20.4 Zakona;

IV. Ova presuda stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Snezhana Botusharova

Predsednik Ustavnog suda
Prof. dr Enver Hasani

KI159/14, podnositeljka zahteva: Elife Murseli, ocena ustavnosti rešenja Ac. br. 1235/2014 Apelacionog suda Kosova od 5. maja 2014. godine

KI159/14, rešenje o neprihvatljivosti od 11. februara 2015. godine, objavljeno 16. aprila 2015. godine

Ključne reči: *individualni zahtev, upravni postupak, pravo na pravično i nepristrasno suđenje, pravo na rad i obavljanje profesije, očigledno neosnovan zahtev*

Apelacioni sud Kosova je rešenjem Ac. br. 1235/2014 potvrdio rešenje Osnovnog suda u Uroševcu u vezi sa povratkom na radno mesto i neisplaćenim ličnim dohocima podnositeljke zahteva.

Podnositeljka zahteva je, između ostalog, tvrdila da su u njenom slučaju redovni sudovi pogrešno tumači zakon o lokalnoj samoupravi u vezi sa njenim povratkom na radno mesto i isplatom neisplaćenih ličnih dohodaka.

Ustavni sud je utvrdio da je podnosilteljki zahteva pružena mogućnost da ospori tumačenje zakona, koji smatra netačnim, pred redovnim sudovima, a osim toga, postupci sprovedeni pred redovnim sudovima nije bili nepravični ili proizvoljni. Zahtev podnositeljke je proglašen neprihvatljivim, kao očigledno neosnovan, u skladu sa pravilom 36 (2) b) Poslovnika.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI159/14
Podnosilac
Elife Murseli
Ocena ustavnosti rešenja Apelacionog suda Kosova
Ac. br. 1235/2014 od 5. maja 2014. godine

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podnela gđa Elife Murseli (u daljem tekstu: podnosilac) iz sela Doganović, opština Kačanik, a koju zastupa advokat, g. Rifat Abdullahi iz Uroševca.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava rešenje Apelacionog suda Kosova, Ac. br. 1235/2014 od 5. maja 2014. godine, koje mu je uručeno 4. avgusta 2014. godine.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti rešenja Apelacionog suda Kosova, Ac. br. 1235/2014 od 5. maja 2014. godine kojim su, prema tvrdnjama podnosioca zahteva, povređeni članovi 31 (pravo na pravično i nepristrasno suđenje) i 49 (pravo na rad i obavljanje profesije) Ustava Republike Kosovo.

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članu 113. 7. Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), članu 47. 1. Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Zakon), i pravilu 56. Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 24. oktobra 2014. godine, podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

6. Dana 6. novembra 2014. godine, predsednik Suda je odlukom br. GJR. KI159/14, imenovao sudiju Ivana Čukalovića za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik Suda je odlukom br. KSH. KI159/14, imenovao Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Altay Suroy (predsedavajući), Snezhana Botusharova i Arta Rama-Hajrizi.

7. Dana 10. novembra 2014. godine, Sud je obavestio podnosioca zahteva i Apelacioni sud Kosova o registraciji zahteva.

8. Dana 11. februara 2015. godine, Veće za razmatranje je razmatralo izveštaj sudije izvestioca i jednoglasno preporučilo Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

9. Dana 16. decembra 2008. godine, rešenjem predsednika opštine Kačanik 01 br. 8467/08 naloženo je da se od 15. decembra 2008. godine prekine radni odnos podnosiocu zahteva na radno mesto direktora u Centru za predškolsko vaspitanje i obrazovanje „Agimi“ u Kačaniku.

10. Rešenje predsednika opštine Kačanik 01 br. 8467/08 od 16 decembra 2008. godine potvrđeno je odlukom Komisije za žalbe u Opštini Kačanik, 01. br. 8550/08 od 5. februara 2009. godine.

11. Dana 6. februara 2009. godine podnosilac zahteva je podneo žalbu Nezavisnom nadzornom odboru Kosova (u daljem tekstu: NNOK) protiv rešenja predsednika opštine Kačanik 01 br. 8467/08 od 16. decembra 2008. godine i odluke Komisije za žalbe u Opštini Kačanik, 01. br. 8550/08 od 5. februara 2009. godine.

12. Dana 21. aprila 2009. godine, odlukom NNOK-a pod brojem 794/09 usvojena je žalba podnosioca zahteva i ukinuto rešenje pod brojem 01

br. 8467/08 od 16. decembra 2008. godine, kao i odluka Komisije za žalbe u Opštini Kačanik pod brojem, 01 br. 8550/08 od 5 februara 2009. godine.

13. Odlukom NNOK-a pod brojem 794/09 od 21. aprila 2009. godine u stavu II dispozitiva Opštini Kačanik je naloženo sledeće "*Obavezuju se direktor Direkcije za obrazovanje i kulturu i šef za Administraciju osoblja u opštini Kačanik, da u roku od 15 (petnaest) dana od dana prijema ove odluke, žalilju vrate na radno mesto direktora u Centru za predškolsko vaspitanje i obrazovanje „Agimi" u Kačaniku, i retroaktivno naknade lične dohotke od 15.12.2008. godine, sve dok organ za zapošljavanje ne ponovi konkurs i čitav postupak intervjuisanja i izbora kandidata na osnovu zasluge, prema odluci NNOK pod brojem 782/09 od 15.04.2009. godine.*

14. Dana 21. septembra 2010. godine, podnosilac zahteva je pred Opštinskim sudom u Kačaniku podneo predlog za dozvolu izvršenja odluke NNOK-a, pod brojem 794/09 od 21. aprila 2009. godine.

15. Dana 17. januara 2011. godine, rešenjem Opštinskog suda u Kačaniku E. br. 390/2010 predlog za dozvolu izvršenja odluke NNOK je odbačen kao nedozvoljen.

16. Dana 28. juna 2011. godine, rešenjem Okružnog suda u Prištini, Ac. br. 89/2011 je potvrđeno rešenje Opštinskog suda u Kačaniku E. br. 390/2010.

17. Protiv rešenja Opštinskog suda u Kačaniku, E. br. 390/2010 od 17. januara 2011. godine i rešenja Okružnog suda u Prištini, Ac. br. 89/2011 od 28. juna 2011. godine, Državni tužilac Kosova je blagovremeno podneo zahtev za zaštitu zakonitosti zbog pogrešne primene materijalnog prava, sa predlogom da se oba napred pomenuta rešenja ukinu i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno odlučivanje.

18. Dana 16. januara 2013. godine, zapisnikom o primopredaji dužnosti Br. 19/2013 Opština Kačanik je izvršila odluku NNOK-a pod brojem 794/09 i vratila podnosioca zahteva na radno mesto direktora u Centru za predškolsko vaspitanje i obrazovanje „Agimi" u Kačaniku.

19. Dana 3. juna 2013. godine, Vrhovni sud Kosova rešenjem MLC. br. 2/2012 usvaja kao osnovan zahtev Državnog tužioca Kosova, i ukida se rešenje Okružnog suda u Prištini, Ac. br. 89/2011 od 28. juna 2011. godine, i rešenje Opštinskog suda u Kačaniku, E. br. 390/2010 od 17. januara 2011. godine, i predmet se vraća prvostepenom sudu na ponovno odlučivanje.

20. Dana 4. marta 2014. godine Osnovni sud u Uroševcu - Ogranak u Kačaniku, rešenjem E. br. 269/13 odlučuje sledeće:

"I. USVAJA se delimično kao osnovan predlog za izvršenje poverioca Elife Murseli iz sela Doganović, opština Kačanik, i OBAVEZUJE se dužnik opština Kačanik da poveriocu isplati iznos od 6.522,35 evra, ovaj iznos sa kamatom koju plaćaju poslovne banke Kosova, na oročena sredstva više od godinu dana, bez posebne namene, počev od 1.01.2009. godine pa sve do 16.01.2013. godine, na ime nesiplaćenih zarada...,

II. ODBIJA SE kao neosnovan iznos od 9.351.30 evra, zato što je ovaj iznos poverilac primila, takođe se odbija i zahtev za vraćanje na radno mesto na kojem je prethodno radila KAO NEOSNOVAN.

III. ODBIJA se kao neosnovan prigovor dužnika Opštine Kačanik – Direkcije za obrazovanje i kulturu, podnet dana 1.06.2009. godine, protiv rešenja o dozvoljenosti izvršenja, E.br.229/09 od 15.05.20009. godine.

IV. OBAVEZUJE se dužnik da poveriocu isplati troškove izvršnog postupka u iznosu od 927,00 evra, koji će iznos isplatiti na žiro računu punomoćnika poverioca, sa brojem 11701723180000108 u Pro Credit banci u Uroševcu, svi ovi iznosu u roku od 7 dana od dana pravosnažnosti ovog rešenja."

21. Protiv ovog rešenja je u zakonskom roku poverilac uložio žalbu zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i povrede odredaba Zakona o parničnom postupku, sa predlogom da se žalba usvoji kao osnovana.

22. Dana 5. maja 2014. godine, Apelacioni sud Kosova rešenjem AC. br. 1235/2014, odbija žalbu podnosioca zahteva i potvrđuje rešenje Osnovnog suda u Uroševu – Ogranak u Kačaniku, E. br. 269/2013 od 4. marta 2014. godine, sa obrazloženjem:

"Apelacioni sud Kosova ocenjuje da je prvostepeni sud pravilno postupio, kada je nakon izvođenja dokaza finansijskog veštačenja od 26.12.2013. godine, kojim su utvrđeni iznosi koji pripadaju poveriocu Elifi, usvojio delimično kao osnovanim njen predlog za izvršenje, na ime neisplaćenih zarada, sa kamatom koju plaćaju poslovne banke Kosova na oročena sredstva više od godinu dana, bez posebne namene, počev od 1.01.2009. godine pa sve do 16.01.2013. godine, a da u ovom iznosu isplati i penzijski doprinos

za Trust, odbijajući kao neosnovanim iznos od 9.351,30 evra (koji je odbijen od neto iznosa od 15.873,65 evra za sporni period 1.01.2009. godine do 16.01.2013. godine), sa pravilnim zaključkom i obrazloženjem, da je ovaj iznos poverilac ostvarila od strane dužnika, kao delegata Skupštine opštine (u vremenu dok je bila van radnog odnosa), zajedno sa njenim zahtevom za vraćanje na radno mesto na kojem je ranije radila, pošto je dužnik vraćena na radno mesto od strane dužnika, dakle ovaj njen zahtev je bespredmetan, s toga svi žalbeni navodi poverioca proizilaze kao neodrživi i ničim argumentovani."

23. Podnosilac zahteva kao dokaz da postupak imenovanja direktora u Centru za predškolsko vaspitanje i obrazovanje „Agimi" u Kačaniku nije okončan prilaže dve odluke NNOK-a: Br. 02/370/2013 od 20. novembra 2013. godine i Br. A/02/46/2014 od 17. aprila 2014 godine.

Navodi podnosioca

24. Podnosilac zahteva navodi da: "*stanovište redovnih sudova da se na osnovu obaveštenja dužnika poverilac vratila na radno mesto dana 16.01.2013. godine, i da je zahtev za vraćanje na radno mesto bespredmetan, nije na zakonu zasnovano i u suštini je pogrešno stanovište, zato što bi vraćanje na radno mesto prema odluci NNOK trajalo do donošenja pravosnažne odluke u vezi sa izborom kandidata za direktora Centra za predškolsko vaspitanje i obrazovanje „Agimi" u Kačaniku, a ne kao što se postupilo prema poveriocu, kada još uvek nije završen izbor direktora, gde je ona nasilno udaljena sa radnog mesta. Vredno je napomenuti da se u odluci predsednika opštine niti pominje trajanje važnosti te odluke.*

25. Podnosilac zahteva dalje navodi da: „*pogledu odbijanja zahteva poverioca u vezi sa isplatom u iznosu od 9.351,30 evra smatraju da je u konkretnom slučaju sudskim odlukama pogrešno primenjen član 65 Zakona o lokalnom samoupravljanju, zato što je poverilac na nezakonit način udaljena sa dužnosti direktora Centra za predškolsko vaspitanje i obrazovanje, te je nakon toga kao nezaposlena imala pravo da se izabere kao delegat u Skupštini opštini. Dakle, i u pogledu odbijanja isplate ovog iznosa, pomenuti sudovi su prekršili zakon u vezi sa isplatom iznosa koji se odnose na neisplaćene zarade, prava koja su joj povređena osporenim odlukama redovnih sudova".*

26. Podnosilac zahteva od Ustavnog suda zahteva sledeće:

"I. DA USVOJI zahtev kao osnovan.

II. DA UTVRDI da je došlo do povrede člana 31 (pravo na pravično i nepristrasno suđenje) člana 49 (pravo na rad i obavljanje profesije i pravo na naknadu neisplaćenih zarada) Ustava Republike Kosova.

III. DA UKINE rešenje Apelacionog suda Kosova, Ac. br. 1235/14 od 5.05.2014. godine, i rešenje Osnovnog suda u Uroševcu – Ogranak u Kačaniku, u delu II izreke, E. br .269/13 od 4.03.2014. godine.

IV. DA OBAVEŽE opštinu Kačanik da poverioca Elife Murseli vrati na radno mesto direktora u Centru za predškolsko vaspitanje i obrazovanje „Agimi“ u Kačaniku, da obavlja dužnost direktorke dok se ne objavi konkurs za to radno mesto i sprovede postupak do donošenja pravosnažne odluke o izboru kandidata za direktora u Centru za predškolsko vaspitanje i obrazovanje, i poveriocu retroaktivno isplati neisiplaćenje zarade od 1.10.2013. godine, sve dok se na osnovu zakonitog i konačnog postupka ne izabere direktor Centra za predškolsko vaspitanje i obrazovanje „Agimi“ u Kačaniku, ovo na osnovu odluke NNOK, br. 794/2009 od 21.04.2009. godine.

V. DA OBAVEŽE opštinu Kačanik da poveriocu isplati iznos od 9.351,30 evra na ime iznosa neisplaćenih zarada od 1.01.2009. godine, pa sve do 16.01.2013. godine.“

Ocena prihvatljivosti zahteva

27. Pre svega, Sud ispituje da li su podnosioci zahteva ispunili uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom, Zakonom i Poslovnikom rada.

28. U tom smislu, Sud se poziva na član 113.7 Ustava, koji propisuje:

> *“Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom”.*

29. Sud se poziva i na član 48. Zakona, koji predviđa:

> *“Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori.“*

30. Štaviše, Sud se poziva na pravilo 36 (2) b) Poslovnika, koje propisuje:

> *„(2) Sud odbacuje zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključi …*
>
> *b) da iznete činjenice ni na koji način ne opravdavaju tvrdnju o kršenju ustavnih prava“.*

31. Razmatrajući navode podnosioca zahteva u vezi zahteva za vraćanje na radno mesto, Sud primećuje da odluka NNOK-a pod brojem 794/09 od 21. aprila 2009. godine obavezuje Opštinu Kačanik da podnosioca zahteva "*vrati na radno mesto direktora u Centru za predškolsko vaspitanje i obrazovanje „Agimi“ u Kačaniku, i retroaktivno naknade lične dohotke od 15.12.2008. godine, sve dok organ za zapošljavanje ne ponovi konkurs.“*

32. Opština Kačanik je zapisnikom o primopredaji dužnosti Br. 19/2013 od 16. januara 2013. godine, postupila u skladu sa odlukom NNOK-a pod brojem 794/09 i vratila podnosioca zahteva na radno mesto direktora u Centru za predškolsko vaspitanje i obrazovanje „Agimi“ u Kačaniku.

33. Ovakvo činjenično stanje konstatovano je rešenjem Osnovnog suda u Uroševcu - Ogranak u Kačaniku, E. br. 269/13 od 4. marta 2014. godine.

34. Razmatrajući navode podnosioca zahteva o odbijanja imovinskog zahteva u vezi sa isplatom u iznosu od 9.351,30 evra, i tvrdnji da je u konkretnom slučaju sudskim odlukama pogrešno primenjen član 65 Zakona o lokalnoj samoupravi, Ustavni sud naglašava da, Ustavni sud nije apelacioni sud, u kome se razmatraju odluke donete od strane redovnih sudova.

35. Uloga redovnih sudova je da tumače zakon i primene odgovarajuća pravila procesnog i materijalnog prava (vidi, *mutatis mutandis, García Ruiz protiv Španije* [GC], br. 30544/96, stav 28, Evropski sud za ljudska prava [ESLJP] 1999-I).

36. Rešenje Apelacionog suda Kosova AC. br. 1235/2014 od 5. maja 2014. godine i rešenje Osnovnog suda u Uroševcu - Ogranak u Kačaniku, E. br. 269/13 od 4. marta 2014. godine, u svojim detaljnim obrazloženjima daju odgovor na tvrdnje podnosioca zahteva u vezi zahteva za povraćaj na radno mesto i imovinskog zahteva u iznosu od 9.351,30 evra kao i razloge primene odgovarajućih pravila procesnog i materijalnog prava, koje podnosilac zahteva ponavlja i pred Ustavnim sudom.

37. Sud primećuje da podnosilac zahteva ne osporava odluke NNOK-a Br. 02/370/2013 od 20. novembra 2013. godine i Br. A/02/46/2014 od 17. aprila 2014. godine, već ove dve odluke NNOK-a podnosilac zahteva prilaže kao dokaze da postupak imenovanja direktora u Centru za predškolsko vaspitanje i obrazovanje „Agimi“ u Kačaniku još uvek nije okončan.

38. Obzirom da ustavnost ovih odluka nije osporena od strane podnosioca, Sud smatra da ocena ustavnosti ovih odluka NNOK-a nije predmetna stvar pred Ustavnim sudom i neće razmatrati ocenu njihove ustavnosti.

39. Ustavni sud naglašava da podnosilac zahteva nije podneo nikakav *prima facie* dokaz, koji ukazuje na povredu njegovih ustavnih prava (vidi, *Vanek protiv Slovačke Republike*, Odluka ESLJP u vezi sa prihvatljivošću zahteva, br. 53363/99 od 31. maja 2005. godine).

40. U ovom slučaju podnosiocu zahteva su pružene mogućnosti da predstavi svoj slučaj i ospori tumačenje zakona, za koje smatra da je netačno, pred NNOK-om, Osnovnim sudom u Uroševcu - Ogranak u Kačaniku, Apelacionim sudom Kosova u Prištini i Vrhovnim sudom Kosova.

41. Nakon razmatranja postupka u celini, Ustavni sud nije utvrdio da su odgovarajući postupci na bilo koji način bili nepravedni ili arbitrarni (vidi, *mutatis mutandis, Shub protiv Litvanije*, Odluka ESLJP u vezi sa prihvatljivošću zahteva, br. 17064/06 od 30. juna 2009. god.).

42. Konačno, uslovi za prihvatljivost nisu ispunjeni u ovom podnesku. Podnosilac zahteva nije uspeo da navede i podrži dokazima da su mu osporenim rešenjem, navodno povređena ustavna prava i slobode.

43. Shodno tome, zahtev je očigledno neosnovan i treba da se proglasi neprihvatljivim u skladu sa pravilom 36 (2) b) Poslovnika.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113 stavom 7 Ustava, članovima 20 i 48 Zakona, i pravilom 36 (2) b) Poslovnika o radu, na sednici održanoj dana 14. april 2015. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI stranama ovu odluku;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u saglasnosti sa članom 20 stavom 4 Zakona;

IV. DA PROGLASI da odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Ivan Čukalović

Predsednik Ustavnog suda
Prof. dr Enver Hasani

KK109/15 Sprovođenje presude Ustavnog suda Republike Kosovo u slučaju KI99/14 i KI100/14 od 8. jula 2014. godine

g. Sylë Hoxha
Vršilac dužnosti glavnog državnog tužioca i predsednik Tužilačkog saveta
Priština, Republika Kosovo

Re: Sprovođenje presude Ustavnog suda Republike Kosovo u slučaju KI99/14 i KI100/14 od 8. jula 2014. godine

Poštovani g. Hoxha,

U nastavku prepiske Ustavni sud Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud) ponavlja da je traženje informacija u skladu sa nadležnošću Suda u svrhu nadgledanja izvršenja svojih odluka, shodno članu 116. [Pravni efekat odluka] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav) i pravilu 63 [Izvršenje odluka] Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo, kao i u skladu sa svojom ustaljenom ustavnom praksom.

Nakon razmatranja svih dokumenata koje ste Vi podneli, Sud smatra da je presuda Ustavnog suda Republike Kosovo u slučaju KI99/14 i KI100/14 od 8. jula 2014. godine sprovedena poništenjem osporenih odluka KPK br. 146/ 2014 i KPK br. 151/ 2014 o imenovanju kandidata za glavnog državnog tužioca i ponavljanjem izbornog postupka za poziciju glavnog državnog tužioca.

Što se tiče nekog drugog pitanja koje se moglo pokrenuti iz ponovljenog izbornog postupka, ono nije u nadležnosti Suda, obzirom da nijedan zahtev nije podnet Sudu od strane ovlašćene stranke.

Dakle, Sud ne može da komentariše o nekom eventualnom ustavnom aspektu ponovljenog izbornog postupka.

Stoga, Sud podseća da bilo koje pitanje u vezi sa ponovljenim postupkom, koje može imati ustavnu osnovu za razmatranje, treba podneti Sudu na zakonit način, jer Sud ne može delovati *ex officio*.

Sud ponavlja da je nezavisan organ za zaštitu Ustava i obezbeđivanje poštovanja podele vlasti i vladavine zakona.

O ovom pismu se razmatralo i odlučilo, od strane Suda u punom sastavu, na sednici održanoj 17. aprila 2015. godine.

S poštovanjem,
Prof. dr Enver Hasani,
Predsednik Ustavnog suda Republike Kosovo

KO22/15, podnosilac zahteva: Ombudsman Republike Kosovo, zahtev za ponovnim razmatranjem rešenja o neprihvatljivosti u slučaju Ko155/14 Ustavnog suda Republike Kosovo od 13. novembra 2014. godine

KO 22/15, rešenje o neprihvatljivosti, usvojeno od strane Veća za razmatranje Ustavnog suda 17. aprila 2015. godine i odobreno i objavljen od strane Ustavnog suda 30. aprila 2015. godine

Ključne reči: *Ombudsman Republike Kosovo, zahtev za ponovno razmatranje rešenja, kvorum i zakonitost prilikom donošenja odluka, očigledno neosnovan zahtev*

Suština ovog zahteva počiva na tvrdnji podnosioca zahteva da je rešenje o neprihvatljivosti Ustavnog suda u slučaju br. KO 155/14 je ništavo i neodlučno, jer je doneto bez kvoruma i samim tim, u suprotnosti sa članom 19. Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosova.

Sud je obrazložio (i) dužnosti i prerogativ poverene podnosiocu zahteva od strane Ustava u vezi sa zaštitom osnovnih ljudskih prava i sloboda, (ii) primetio nastavak razgraničenja koji se nalazi na prerogativu i dužnostima podnosioca zahteva datim Ustavom vis-a- vis drugim granama vlasti, a posebno pravosudnim organima u procesu donošenja odluka, (iii) napravio je komparativnu analizu dužnosti i prioriteta kolega podnosioca zahteva u odnosu na zemlje u regionu (iv) objasnio je nedostatak veze između dužnosti i prednosti podnosioca zahteva i ovog zahteva, i (v) objasnio je u detalje svoj postupak donošenja odluka kako bi se pobile tvrdnje podnosioca zahteva o ništavosti rešenja o neprihvatljivosti KO 155/14. Imajući u vidu gore navedeno obrazloženje, Sud je odbacio zahtev podnosioca, kao očigledno neosnovan, u skladu sa članom 29. Zakona i pravilom 36 (1) d) i (2) Poslovnika.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KO22/15
Podnosilac
Ombudsman Republike Kosovo
Zahtev za ponovnim razmatranjem rešenja o neprihvatljivosti u slučaju KO155/14 Ustavnog suda Republike Kosovo, od 13. novembra 2014. godine

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija
Arta Rama-Hajrizi, sudija i
Bekim Sejdiu, sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosilac zahteva je ombudsman Republike Kosovo, g. Sami Kurteshi.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava rešenje o neprihvatljivosti Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud) u slučaju KO155/14, od 13. novembra 2014. godine.

Predmetna stvar

3. Podnosilac zahteva traži ponovno razmatranje rešenja o neprihvatljivosti Suda u slučaju KO155/14. On tvrdi da je rešenje ništavno i neodlučeno, jer je doneto bez kvoruma i stoga, u suprotnosti sa članom 19. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon).

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članovima 113.2 (1) i 135.4 Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav) i članovima 29. i 30. Zakona.

Postupak pred Sudom

5. Dana 26. februara 2015. godine, podnosilac je podneo zahtev Sudu.

6. Dana 27. februara 2015. godine, predsednik Suda je odlukom br. GJR. KO22/15, imenovao sudiju Artu Ramu-Hajrizi za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik Suda je odlukom br. KSH. KO22/15, imenovao Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Altay Suroy (predsedavajući), Ivan Čukalović i Enver Hasani.

7. Istog dana, Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva i poslao kopiju zahteva predsednici Republike Kosovo.

8. Dana 2. marta 2015. godine, sudija Robert Carolan je pismeno tražio od predsednika Suda da mu se, u skladu sa članom 18. paragraf 1.1 Zakona i članovima 1. i 2. Pravilnika o sudskom ponašanju za sudije Ustavnog suda, dozvoli izuzeće *"iz učešća u većanju i glasanju o ovom predmetu"*.

9. Dana 17. aprila 2015. godine, Sud je, u odsustvu predsednika Suda, većao o zahtevu podnosioca za izuzeće predsednika Suda i jednoglasno odlučio da odbije zahtev. (vidi: *Odluka o zahtevu za izuzeće predsednika Ustavnog suda Republike Kosovo, od 17. aprila 2015. godine.*)

10. Istog dana, Sud je shodno odredbama Zakona i Poslovnika o radu kao i svoje uspostavljene sudske prakse, razmatrao je zahtev sudije Roberta Carolana da bude izuzet i odlučio, većinom glasova, da odobri njegov zahtev i da ga isključi iz učestvovanja u zahtevu KO22/15, pošto bi sudija Robert Carolan mogao biti u sukobu interesa.

11. Član 18. (Isključivanje sudija), stavovi 4. i 5. Zakona glase:

> *"[...]*
>
> *4. Odluka o isključenju sudije mora biti osnovana.*
>
> *5. Sudija koji je svestan činjenice da ispunjava najmanje jedan od uslova za isključivanje iz postupka, je dužan da o tome pismenim putem obavesti Predsednika ustavnog suda i zatraži isključenje iz*

postupka. U tom slučaju, stavovi 4 i 5 se primenjuju uz odgovarajuća prilagođavanja."

12. Štaviše, pravilo 7. (Postupak izuzeća), stavovi 1. i 6. Poslovnika o radu, glasi:

"(1) Čim sudija primeti jedan od razloga za njegovo izuzeće, predviđeni u članu 18. Zakona o Sudu, ili ako sudija veruje da postoje druge okolnosti koje povećavaju osnovanu sumnju prema njegovoj ili njenoj nepristrasnosti, on ili ona će se izuzetim da učestvuju u postupku i objasniti razlog u pismenom obliku predsedniku Suda. Kopija objašnjenja će se dostaviti svim sudijama.

[...]

(6) Kada je sudija izuzet sa postupka, Sud će u svakoj pismenoj odluci ili presudi navesti da sudija koji je izuzet nije učestvovao u postupku."

13. Shodno dobro uspostavljenoj praksi Suda, na osnovu Zakona i Poslovnika o radu, zahtev za izuzeće se podnosi čim sudija sazna bilo kakav razlog za njegovim izuzećem. O zahtevu za izuzeće sudije iz postupka se diskutuje i glasa se o tome u odsustvu dotičnog sudije. Ukoliko se zahtev odobri, sudija neće učestvovati na većanju i glasanju slučaja, i njeno/njegovo ime se neće pojaviti u sastavu Suda u konačnoj odluci. (vidi slučajeve: KI88/10 podnosilac: *Agim Paca*, rešenje o neprihvatljivosti od 22. decembra 2010. godine, KI70/11 podnosioci: *Faik Hima, Magbule Hima, Bestar Hima*, rešenje o neprihvatljivosti od 16. decembra 2011. godine, i KI79/12 podnosilac: *Tanasko Djordjević i drugi*, rešenje o neprihvatljivosti od 2. decembra 2013. godine).

14. Dana 17. aprila 2015. godine, Veće za razmatranje je podržalo izveštaj sudije izvestioca i jednoglasno preporučilo Sudu da zahtev proglasi neprihvatljivim.

15. Dana 20. aprila 2015. godine, rešenje o neprihvatljivosti je dostavljeno sudijama.

Pregled činjenica

16. Dana 13. novembra 2014. godine, Sud je doneo osporeno rešenje o neprihvatljivosti u slučaju KO155/14, podnetom od strane ombudsmana, koji je i u ovom konkretnom slučaju podnosilac zahteva. Sud je utvrdio da je zahtev u slučaju KO155/14 bio neprihvatljiv, kao

očigledno neosnovan, u skladu sa pravilom 36, stavovi 1.c i 2 Poslovnika o radu. Sud je odbacio i zahtev za uvođenje privremene mere.

17. Predmetna stvar zahteva u slučaju KO155/14 je bila ocena ustavnosti ukaza br. DKGJK-001-2014 predsednice Republike Kosovo, od 31. avgusta 2014. godine o potvrđivanju nastavka mandata međunarodnih sudija Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: ukaz). Podnosilac zahteva je tvrdio da je ukaz u suprotnosti sa ustavnim postupkom za izbor sudija Ustavnog suda, što je propisano članovima 114.2 [Sastav i mandat Ustavnog suda], 65 (11) [Nadležnost Skupštine] i 84 (19) [Nadležnost predsednika] Ustava.

18. Podnosilac zahteva naglašava da je pokrenuo *ex officio* istragu u vezi sa postupkom koji je doveo do odluke Ustavnog suda u njegovom slučaju KO155/14. Tokom istrage, podnosilac zahteva je primio pismo od sudije Roberta Carolana (vidi poglavlje: navodi podnosioca).

19. Dana 26. februara 2015. godine, podnosilac je podneo zahtev Sudu KO22/15.

Navodi podnosioca

20. Podnosilac zahteva tvrdi da osporeno rešenje o neprihvatljivosti KO155/14 nije usvojeno u skladu sa članom 19. [Donošenje odluka], stav 2 Zakona, koji propisuje: *"Ustavni sud postiže kvorum, ukoliko je prisutno sedam (7) sudija"*.

21. Izgleda da je podnosilac zahteva pokrenuo *ex officio* istragu o postupku koji je doveo do rešenja o neprihvatljivosti i kao odgovor, sudija Robert Carolan ga je obavestio:

> *"Nisam učestvovao u razmatranju ili odlučivanju Suda, jer sam sebe prethodno izuzeo iz učešća u razmatranju i odlučivanju Suda u vezi sa slučajem [KO155/14]"*.

22. Prema podnosiocu zahteva *"sudija Carolan je, takođe, poslao kopiju unutrašnjeg komuniciranja Ustavnog suda, koji prema njemu potvrđuje njegovo izuzeće iz predmetnog slučaja"*.

23. U tom pismu, sudija Robert Carolan je, takođe, naveo:

> *"Ja sam bio prisutan u Ustavnom sudu kada je razmatrano i odlučivano o slučaju KO155/14"*.

24. Podnosilac zahteva je, takođe, tražio da se predsednik Ustavnog suda Republike Kosovo isključi iz učešća u novom postupku, u vezi sa ovim konkretnim zahtevom. Podnosilac zahteva smatra da predsednik Suda treba da se isključi, navodno, *"[...] zbog (1) njegovog angažovanja u unutrašnjim diskusijama EULEKS-a o postupku imenovanja trojice međunarodnih sudija, i (2) njegovog eksplicitnog navođenja da zaobilaženje Skupštine neće predstavljati ustavnu povredu u ovom slučaju."*

Prihvatljivost zahteva

25. Kako bi Sud bio u stanju da reši žalbu podnosioca zahteva, prvo treba da ispita da li je podnosilac ispunio uslove prihvatljivosti, koji su propisani u Ustavu u dalje precizirani Zakonom i Poslovnikom o radu.

26. Sud podseća da podnosilac zahteva tvrdi da Sud nije doneo važeću odluku u svom prethodnom slučaju KO155/14, jer nije bilo kvoruma u momentu kada je Sud odlučio o tome.

27. Sud ponavlja da se bavi zahtevima podnetim na osnovu člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] stav 2 Ustava, koji propisuje:

> *"2. Skupština Kosova, Predsednik Republike Kosovo, Premijer i Ombudsman su ovlašćeni za podnošenje sledećih pitanja:*
>
> *(1) saglasnost zakona, dekreta Predsednika i Premijera i uredbi Vlade, sa Ustavom;*
>
> *(2) saglasnosti Statuta opština sa Ustavom."*

28. Iz te ustavne odredbe proizilazi da se Sud, u principu, može baviti zahtevima podnetim od strane ombudsmana.

29. Međutim, ova žalba ne spada u okvir ove ustavne odredbe, kao i što može biti zaključeno iz analize i sudske prakse Suda (vidi slučaj*: KO97/12: podnosilac zahteva: Ombudsman, presuda od 12. aprila 2013. godine*).

30. Sud se poziva i na član 132. [Uloga i nadležnosti Ombudsmana] Ustava, koji propisuje:

> *"1. Ombudsman nadzire i štiti prava i slobode pojedinaca od nezakonitih i neregularnih radnji javnih organa.*

2. Ombudsman je nezavistan u sprovođenju svoje dužnosti i ne prihvata uplitanja ili uputstva ostalih organa ili institucija, koje sprovode vlast u Republici Kosovo."

31. Shodno tome, Sud zaključuje da u ovom zahtevu KO22/15, podnosilac ne pokreće nijedno pitanje koje bi eventualno palo u okvir njegove nadležnosti, kao što je propisano ustavnim odredbama. Dakle, kada je podnosilac podneo zahtev, nije obavljao svoje ustavne funkcije i nadležnosti. Štaviše, podnosilac zahteva nije uspeo da navede povredu specifičnih ustavnih odredbi, koje se odnose na njegova prava i osnovne slobode, kao i na prava i slobode pojedinaca ili grupe.

32. Sud podseća da svaki podnosilac zahteva, uključujući i podnosioca ovog zahteva, treba da podnese zahtev u okviru svojih nadležnosti i delokruga propisanih Ustavom i zakonom.

33. U tom smislu, Sud se poziva na odluku br. 29, od 31. maja 2010. godine Ustavnog suda Republike Albanije, koji je razmotrio zahtev podnet od strane ombudsmana Republike Albanije, koji je tražio poništenje zakona, u vezi sa pravnom valjanosti uspostavljanja vlasništva nad poljoprivrednim zemljištem.

34. U ovom slučaju, Sud primećuje da je Ustavni sud Republike Albanija utvrdio:

"Prema članu 60. Ustava, Ombudsman štiti prava, slobode i legitimne interese pojedinaca od nezakonitih ili nepravilnih radnji ili propusta upravnih javnih organ. Dakle, njegov interes da pokrene proces pred Ustavnim sudom mora biti u vezi sa njegovom ustavnom funkcijom koju vrši u slučajevima kada su kao posledica primene zakona, podzakonskih akata, radnji ili propusta državne uprave, povređena osnovna prava i slobode pojedinaca. Ove povrede moraju biti upisane tokom aktivnosti Ombudsmana, kao što su razmatranja žalbi, zahteva i obaveštenja dostavljenih instituciji Ombudsmana."

35. Pored toga, Ustavni sud Albanije je utvrdio da pokretanje postupka od strane ombudsmana *" […] treba da se smatra opravdanim, ako podnosilac zahteva uspe da dokaže da je posledica direktna, znači da direktno proizilazi iz predmeta razmatranja; da je trenutna i, prema slučaju, usko povezana sa funkcijama i odgovornostima dotične organizacije"*.

36. Konačno, Ustavni sud Albanije je utvrdio:

"Nijedna institucija ili javni organ, u sastavu jedne od tri grane vlasti, ne može se mešati u razmatranje i rešavanje pitanja koja bi, u zavisnosti od slučaja, bila glavni predmet aktivnosti organa ili drugih ustavnih institucija".

[...]

"To znači da je u ustavnom i pravnom pogledu, vlast za deljenje pravde, tj. vlast za rešavanje građanskih sporova data sudovima".

37. Sud se poziva i na odluku br. 40 od 16. novembra 2007. godine Ustavnog suda Republike Albanije, gde je ombudsman Republike Albanije osporio ustavnost pojma "prebivalište" u "Izbornom zakonu Republike Albanije".

38. U ovom slučaju, Ustavni sud Republike Albanije je utvrdio:

"Kako što je navedeno i u dosadašnjoj praksi ovog Suda, Ombudsman, kao jedan od subjekata koji može da pokrene proces pred Ustavnim sudom na osnovu člana 134/2 Ustava, treba da opravda svoj interes u konkretnoj stvari. Njegov interes mora biti povezan sa ustavnom funkcijom koju vrši kada se kao rezultat sprovođenja zakona, pravnog normativnog akta, delovanjem i nedelovanjem javne uprave, krše osnovna prava i slobode pojedinaca. Ove povrede moraju biti upisane u aktivnostima Ombudsmana, prilikom razmatranja žalbi, zahteva i obaveštenja koja su podneta pred njim."

[...]

"Ustavni sud smatra da je neophodno da još jednom pomene definiciju pojma „interes" u predmetu podnetom od strane Ombudsmana, na osnovu člana 134/2 Ustava, gde se predviđa da ovaj organ može podneti zahtev pred ovim Sudom samo za slučajeve koji imaju veze sa njegovim interesima. Prema članu 60. Ustava, Ombudsman je ustavni organ zasnovan da zaštiti prava i legitimne interese pojedinca od nezakonitih ili nepravilnih radnji ili propusta javne uprave."

39. Pored toga, u toj odluci Ustavnog suda Repulike Albanije, navedeno je da: *"nije uloga Ombudsmana da deluje u ime pojedinca u Sudu. Pravni lekovi se moraju prvo i pre svega iscrpeti od strane pojedinca. Međutim, kada pojedinac iz bilo kog razloga nema efektivan pristup takvim pravnim lekovima, Ombudsman može da ima svojstvo da proveri da li je došlo do povreda ljudskih prava. Takva mogućnost je predviđena u nekim zemljama putem ustavne žalbe"* (vidi: "*Odnos*

između Ombudsmana i pravosudnih organa“ i Konferencija nacionalnih ombudsmana evropskih zemalja, održana u Ljubljani 2001. godine).

40. Sud takođe primećuje da “ovlašćenja ombudsmana, u odnosu na sudsku vlast, mogu biti takva da ne ugrožavaju nezavisnost sudija i njihovu nepristrasnost u donošenju sudskih odluka (vidi: „*Odnos između Ombudsmana i pravosudnih organa*“, Konferencija nacionalnih ombudsmana evropskih zemalja, održana u Ljubljani 2001. godine*).*

41. Sud primećuje da ombudsman i druge javne vlasti, nemaju ustavne nadležnosti da istražuju postupak donošenja odluka nezavisnih sudskih organa.

42. Prema ombudsmanu, istraga *ex officio* je pokrenuta u pogledu postupka koji je doveo do usvajanja rešenja o neprihvatljivosti u slučaju KO155/14.

43. Sud ponavlja da je nezavisni organ, koji štiti Ustav i konačni je tumač Ustava. Zapravo, član 112. Ustava propisuje:

> *“1. Ustavni sud je konačna vlast u Republici Kosovo za tumačenje Ustava i saglasnosti zakona sa Ustavom.*
>
> *2. Ustavni sud je potpuno nezavistan u obavljanju svojih dužnosti.”*

44. Pored toga, Sud podseća da je „*Kosovo demokratska Republika, koja se zasniva na načelu podele vlasti i kontrole balansa među njima, kao što je određeno ovim Ustavom*“ (vidi: član 4.1 Ustava).

45. Uloga Ustavnog suda *vis-à-vis* zakonodavstva, izvršne vlasti i pravosuđa je da osigura da su njihovi postupci u skladu sa Ustavom.

46. Štaviše, Sud ponavlja da Ustav predviđa sudijama Suda imunitet za donete odluke ili mišljenja, izražena u delokrugu njihovih mandata. Zapravo, član 117. [Imunitet] Ustava, propisuje: *“Sudije Ustavnog suda uživaju imunitet od krivičnog gonjenja, građanske tužbe ili razrešenja zbog donešenih odluka, iznetog mišljenja i preduzetih mera tokom obavljanja svojih dužnosti kao sudije Ustavnog suda.”*

47. Sud se takođe poziva na svoju sudsku praksu, gde je utvrdio: *“Prema ustavnoj teoriji i praksi, različiti pravni sistemi prepoznaju i primenjuju dve kategorije, ili strane, koncepta parlamentarnog imuniteta. Prva kategorija je izuzetak od odgovornosti u sudskim*

postupcima bilo koje prirode za izneta mišljenja, način glasanja ili donetih odluka tokom njihovog rada kao poslanici i drugih dela preduzetih prilikom obavljanja njihovih funkcija. Ova vrsta imuniteta se nastavlja nakon što se njihov mandat poslanika okonča i neograničenog je trajanja. Oni nikada neće biti obavezani da odgovaraju bilo kome niti bilo kakvom sudu za takve postupke ili odluke. Ovo je jasno propisano Ustavom Kosova. Ovo predstavlja funkcionalni imunitet." (vidi slučaj: KO98/11, podnosilac zahteva: *Vlada Republike Kosovo*, presuda od 20. Septembra 2011. godine). Ovaj funkcionalni imunitet, takođe garantuje nezavisnost Sudu.

48. Sud podseća da *"u obavljanju svojih sudijskih funkcija, sudije su nezavisni prema zakonu, a njihove odluke ne bi trebalo da budu predmet bilo kakve revizije van žalbenih postupaka, kao što je propisano zakonom. Izvršne i zakonodavne vlasti treba da obezbede da su sudije nezavisne i da se ne preduzmu koraci koji bi ugrozili nezavisnost sudije. Treba, takođe, naglasiti da su sudije nezavisne u javnom interesu."* (vidi: "*Odnos između Ombudsmana i pravosudnih organa*", Konferencija nacionalnih ombudsmana evropskih zemalja, održana u Ljubljani 2001. godine).

49. Sud podseća da je glavna tvrdnja podnosioca zahteva za ponovno razmatranje slučaja KO155/14 nedostatak kvoruma kada je rešenje usvojeno.

50. Sud podseća da član 22. Zakona reguliše postupak koji Sud treba da sledi prilikom donošenja odluke o prihvatljivost i neprihvatljivosti zahteva.

51. Zapravo, nakon dodeljivanja zahteva od strane predsednika Suda sudiji izvestiocu i Veću za razmatranje sačinjenom od troje sudija, sudija izvestilac predstavlja izveštaj Veću za razmatranje o prihvatljivosti zahteva. Veće za razmatranje diskutuje o tome i preporučuje Sudu neprihvatljivost zahteva. Nema daljeg većanja i glasanja.

52. U ovoj fazi postupka, pošto nema daljeg većanja i glasanja, kvorum od sedam (7) sudija nije propisan Zakonom. Postupak se odvija između sudije izvestioca i Veća za razmatranje od troje sudija, koji su prisutni, većaju i glasaju.

53. Ako se predložena neprihvatljivost zahteva jednoglasno podrži od strane Veća za razmatranje, tada se rešenje o neprihvatljivosti dostavlja svim sudijama.

54. Štaviše, prema članu 22. stavovi 8 i 9, sudije koje nisu članovi Veća za razmatranje imaju rok od 10 dana, nakon što im se dostavi nacrt rešenja, da mogu da se protive predlogu o neprihvatljivosti. Rešenje se smatra usvojenim, ako se nijedan od sudija ne protivi neprihvatljivosti.

55. Kada se usvaja, sudija izvestilac i predsednik Suda potpisuju rešenje o neprihvatljivosti, koje se objavljuje i postaje konačno.

56. Sud podseća na član 22. stavovi 6 do 9 Zakona, koji propisuje:

> *"[...]*
>
> *6. Veće za razmatranje procenjuje prihvatljivost podneska. Veće za razmatranje se sastoji od troje sudija određenih od strane predsednika Ustavnog suda, u skladu sa procedurom koja je određena poslovnikom o radu.*
>
> *7. Ukoliko veće za razmatranje jednoglasno dođe do zaključka da zahtev ne*
> *ispunjava formalne uslove za dalje vođenje postupaka i iz tog razloga nije dozvoljen, veće svim sudijama prosleđuje predlog-odluke kojim se zahtev odbija zbog neprihvatljivosti. Veće za razmatranje preuzima sve neophodne mere da se osigura dostavljanje predloga-odluke svim sudijama koji se trenutno ne nalaze na teritoriji Kosova.*
>
> *8. Ukoliko u roku od deset (10) dana od dana prijema predloga-odluke, sudije koji nisu članovi veća za razmatranje ne protive ovom predlogu-odluke, onda predsednik Ustavnog suda potpisuje i objavljuje odluku kojom se odbija podnesak zbog nedostatka prihvatljivosti.*
>
> 9. *Ukoliko veće za razmatranje dođe do zaključka da je podnesak prihvatljiv ili ukoliko se najmanje jedan od sudija koji nije bio član veća za razmatranje protivi predlogu odluke kojom se odbija podnesak, predmet se prosleđuje sudskom veću. Sudsko veće tokom usmenog raspravljanja u potpunosti razmatra prihvatljivost i osnovanost podneska i donosi odluku na osnovu odredbi ovog zakona."*

57. Sud precizira da je slučaj KO155/14 preliminarno diskutovan 27. oktobra 2014. godine i da je 4. novembra 2014. godine, Veće za razmatranje jednoglasno usvojilo izveštaj sudije izvestioca i nacrt rešenja o neprihvatljivosti.

58. Istog dana, rešenje o neprihvatljivosti je poslato svim sudijama sa zahtevom za komentarima u narednih deset (10) dana, u skladu sa članom 22. stavovi 7 i 8 Zakona. Nakon isteka roka za prigovore na rešenje o neprihvatljivosti, ono je potpisano od strane predsednika Suda i sudije izvestioca. Objavljeno je u Službenom listu 17. novembra 2014. godine.

59. Shodno tome, postupak sproveden u slučaju KO155/14 je u skladu sa članovima 19. i 22. Zakona.

60. Stoga, Sud naglašava da njegova odluka u vezi sa zahtevom KO155/14 je konačna i obavezujuća *za pravosuđe i sva lica i institucije Republike Kosovo,* shodno članu 116.1 [Pravni efekat odluka] Ustava.*"*

61. Sud podseća da je ukaz predsednice Republike Kosovo ustavan, jer je donet na osnovu međunarodnih obaveza između Republike Kosovo i Evropske unije, što je definisano u bilateralnom sporazumu. Ustavnost sadržaja ovog sporazuma ne može da se razmatra od strane Suda. (vidi slučaj: KO95/13, podnosilac zahteva: *Visar Ymeri i 11 drugih poslanika Skupštine Republike Kosovo,* presuda od 9. septembra 2013. godine).

62. Sadržaj ukaza predsednice Republike Kosovo je određen bilateralnim sporazumom između Republike Kosovo i Evropske unije. Ukaz je bio ratifikovan 2/3 većinom Skupštine Republike Kosovo. Ustavna obaveza predsednice Republike Kosovo je da prenese tekst, kao što stoji u bilateralnom sporazumu u njen Ukaz i izvrši to putem njenog Ukaza.

63. Ukaz predsednice Republike Kosovo je proglašen kompatibilnim sa Ustavom. Prema tome, pitanje ustavnosti ukaza predsednice Republike Kosovo je *res judicata*.

64. U ovim okolnostima, Sud podseća da je već odlučio o slučaju KO155/14. Sud je zaključio da je ukaz predsednice Republike Kosovo kompatibilan sa Ustavom.

65. Na osnovu gore navedenog, Sud odbacuje zahtev KO22/15, kao očigledno neosnovan, u skladu sa članom 29. Zakona i pravilom 36 (1) (d) i (2) Poslovnika o radu.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud u skladu sa članom 29. Zakona, pravilom 36 (1) (d) i (2) i pravilom 56 Poslovnika, dana 30. april 2015. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI ovu odluku podnosiocu i predsednici Republike Kosovo;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20.4 Zakona;

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah

Sudija izvestilac
Arta Rama-Hajrizi

Predsednik Ustavnog suda
Prof. dr Enver Hasani

KO22/15, podnosilac zahteva: Ombudsman Republike Kosovo, zahtev za izuzeće predsednika Ustavnog suda Republike Kosovo

KO 22/15, odluka od 17. aprila 2015. godine, objavljena 30. aprila 2015. godine

Ključne reči: *Ombudsman Republike Kosovo, zahtev za izuzeće, neprihvatljiv zahtev*

U ovom zahtevu, Ombudsman Republike Kosova je tražio isključenje predsednika Ustavnog suda zbog njegovog navodnog angažmana u postupku za imenovanje troje međunarodnih sudija Ustavnog suda Republike Kosovo.

Sud je konstatovao da Ombudsman nije podneo nikakve dokaze ili argumente koji pokazuju da postoji neki valjan razlog za isključivanje predsednika Ustavnog suda. Sud je odbacio zahtev Ombudsmana, jer je neopravdan, irelevantan i potkrepljen.

ODLUKA
u
slučaju br. KO22/15
Podnosilac
Ombudsman Republike Kosovo
Zahtev za izuzeće predsednika Ustavnog suda Republike Kosovo

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija
Arta Rama-Hajrizi, sudija i
Bekim Sejdiu, sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosilac zahteva je Ombudsman Republike Kosovo, g. Sami Kurteshi.

Predmetna stvar

2. Podnosilac zahteva traži preispitivanje rešenja o neprihvatljivosti Ustavnog suda Republike Kosovo u slučaju KO155/14.

3. U ovom zahtevu, podnosilac zahteva traži i izuzeće predsednika Ustavnog suda Republike Kosovo u skladu sa članom 18. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilom 7. Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članu 18. [Isključivanje sudije] Zakona i pravilu 7. [Postupak izuzeća] stavovi 2, 3 i 4 Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik o radu).

Postupak pred Sudom

5. Dana 26. februara 2015. godine, podnosilac je podneo zahtev KO22/15, koji sadrži zahtev za izuzeće predsednika Suda.

6. Dana 17. aprila 2015. godine Sud je sledio propisanu proceduru, u skladu sa pravilom 7.4 Poslovnika o radu, koje predviđa:

> *"[...] Sud će većinom glasova sudija, odlučiti o zahtevu za izuzeće. Pre nego što se donese odluka o izuzeću, treba uzeti izjavu od sudije čije se izuzeće zahteva i, ako je potrebno, obezbediće se druga objašnjenja. Sudija čije se izuzeće traži ne može učestvovati u donošenju odluke. Odluka Suda će se dostaviti strankama u postupku."*

7. Dana 17. aprila 2015. godine, Sud je uzeo izjavu od predsednika Suda u skladu sa pravilom 7.4 Poslovnika o radu.

8. Istog dana, bez prisustva predsednika Suda, Sud je razmotrio zahtev podnosioca i jednoglasno odlučio da ga odbaci.

Navodi podnosioca

9. Podnosilac zahteva smatra da predsednik Suda treba da se isključi, navodno, *"[...] zbog (1) njegovog angažmana u internim razgovorima EULEX-a u vezi sa postupkom za imenovanje tri međunarodnih sudija; i (2) njegove izričite izjave, prema kojoj, zaobilaženje Skupštine neće predstavljati ustavnu povredu u ovom slučaju"*.

Ocena zahteva

10. Što se tiče zahteva podnosioca, Sud primećuje da podnosilac nije podneo nijedan dokaz ili argument koji pokazuje da postoji neki valjan razlog za njegovo izuzeće.

11. Sud ocenjuje da je zahtev podnosioca neopravdan, irelevantan i da nije potkrepljen.

12. Dakle, Sud odbacuje zahtev podnosioca.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 29. Zakona, pravilom 36 (1) (d) i (2) i pravilom 56 Poslovnika o radu, 17. aprila 2015. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA ODBACI zahtev podnosioca za izuzeće predsednika Ustavnog suda Republike Kosovo;

II. DA DOSTAVI ovu odluku podnosiocu zahteva i predsedniku Ustavnog suda Republike Kosovo;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu, u skladu sa članom 20.4 Zakona;

IV. DA ova odluka stupi na snagu odmah nakon glasanja

Zamenik predsednika Ustavnog suda
Prof. dr Ivan Čukalović

KI175/14, podnosilac zahteva: Sylejman (Daut) Dibra, ocena ustavnosti presude AC-I-13-0095-A0001-A0005 Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda Kosova od 20. maja 2014. godine, za pitanja koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju

KI 175/14, rešenje o neprihvatljivosti od 27. marta 2015. godine, objavljeno 6. maja 2015. godine

Ključne reči: *individualni zahtev, parnični postupak, pravo na rad i obavljanje profesije, privatizacija društvenih preduzeća, zahtev van roka*

Žalbeno veće Posebne komore je odbacilo, kao neosnovanu, žalbu podnosioca zahteva i potvrdilo presudu Specijalizovanog veća u pogledu prava podnosioca zahteva na deo prihoda od 20% od privatizacije DP „Liria“ u Prizrenu. Žalbeno veće Posebne komore je utvrdilo da podnosilac zahteva nije predstavio druge dokaze kojima bi se dokazalo da se nalazio na platnom spisku u vreme privatizacije.

Podnosilac zahteva tvrdi da je Žalbeno veće povredilo njegovo pravo na rad i obavljanje profesije, koje je garantovano članom 49. Ustava, kada mu je prekinut radni odnos bez pravne osnove.

Ustavni sud je utvrdio da je zahtev podnosioca podnet van zakonskog roka. Zahtev je proglašen neprihvatljivim, jer nije podnet u zakonskom roku od 4 meseca, koji je propisan članom 49. Zakona i dalje preciziran pravilom 36 (1) c) Poslovnika.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI175/14
Podnosilac
Sylejman (Daut) Dibra
Ocena ustavnosti presude AC-I-13-0095-A0001-A0005 Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda Kosova od 20. maja 2014. godine, za pitanja koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo g. Sylejman (Daut) Dibra (u daljem tekstu: podnosilac zahteva), sa prebivalištem u Prizrenu.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava presudu Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda Kosova za pitanja koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju (u daljem tekstu: Žalbeno veće), AC-I-13-0095-A0001-A0005 od 20. maja 2014. godine, koja mu je uručena 22. maja 2014. godine.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti presude Žalbenog veća, kojom podnosilac zahteva tvrdi da je član 49. [Pravo na Rad i Obavljanje Profesije] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav) povređen, „[...] *jer radni odnos nije prekinut u skladu sa zakonom.*"

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava, članu 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon), i pravilu 56 Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 9. decembra 2014. godine, podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

6. Dana 13. januara 2015. godine, predsednik Suda je odlukom br. GJR. KI175/14, imenovao sudiju Artu Ramu-Hajrizi za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik Suda je odlukom br. KSH. KI175/14, imenovao Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Altay Suroy (predsedavajući), Snezhana Botusharova i Kadri Krieziu.

7. Dana 20. januara 2015. godine, Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva i poslao kopiju zahteva Žalbenom veću i Kosovskoj agenciji za privatizaciju (u daljem tekstu: KAP).

8. Dana 12. februara 2015. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i preporučilo Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

9. Dana 10. maja 2013. godine, Specijalizovano veće Posebne komore Vrhovnog suda Kosova, za pitanja koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju (u daljem tekstu: Specijalizovano veće) odbilo je, kao neosnovanu, tužbu podnosioca zahteva za upis na spisak zaposlenih koji imaju pravo na 20% udela prihoda od privatizacije društvenog preduzeća „Lirija“ iz Prizrena (presuda C-II.-12-0007-C9). Specijalizovano veće smatra da podnosilac zahteva nije ispunio uslove propisane članom 10.4 UNMIK Uredbe 2003/13 o promeni prava korišćenja nepokretne imovine u društvenoj svojini (u daljem tekstu: UNMIK Uredba 2003/13). Podnosilac zahteva je uložio žalbu na ovu presudu Žalbenom veću.

10. Dana 20. maja 2014. godine, Žalbeno veće (presuda AC-I-13-0095-A0001-A0005) je odbacilo kao neosnovanu žalbu podnosioca zahteva i potvrdilo presudu Specijalizovanog veća od 10. maja 2013. godine. Žalbeno veće smatra da podnosilac nije izneo dokaze koji potvrđuju da se on nalazio na platnom spisku u vreme privatizacije.

Navodi podnosioca

11. Podnosilac zahteva tvrdi da ugovor o radu nije prekinut u skladu sa važećim zakonom, jer nikada nije primio odluku o prekidu ugovora o radu, koju je mogao da ospori u skladu sa važećim zakonom. On tvrdi da je samo usmeno obavešten da mu je ugovor o radu prekinut.

Prihvatljivost zahteva

12. Sud primećuje da, kako bi bio u stanju da reši žalbu podnosioca, treba da ispita da li je on ispunio uslove prihvatljivosti, koji su utvrđeni Ustavom i dalje obrazloženi Zakonom i Poslovnikom.

13. U tom smislu, Sud se poziva na član 49. Zakona, koji propisuje:

> *"Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku. […]".*

14. Sud se poziva i na pravilo 36 (1) (c) Poslovnika, koje propisuje:

> *"(1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahtev: (c) samo ako je zahtev podnet u roku od četiri meseca od dana kada je odluka o poslednjem delotvornom pravnom sredstvu dostavljena podnosiocu zahteva, ili […]."*

15. Konačna presuda Žalbenog veća AC-I-13-0095-A0001-A00051 je doneta 20. maja 2014. godine, a uručena podnosiocu zahteva 22. maja 2014. godine, dok je podnosilac podneo zahtev Sudu 9. decembra 2014. godine, odnosno više od 4 meseca od dana kada mu je uručena presuda Žalbenog veća.

16. Iz toga proizilazi da je zahtev neprihvatljiv, jer je podnet van roka, u skladu sa članom 49. Zakona i pravilom 36 (1) (c) Poslovnika.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 49. Zakona i pravilima 36 (1) (c) i 56 (2) Poslovnika, 27. marta 2015. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4 Zakona;

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Arta Rama-Hajrizi

Predsednik Ustavnog suda
Prof. dr Enver Hasani

KI160/14, podnosilac zahteva: Ejup Jakupi, ocena ustavnosti rešenja Rev. br. 215/2014 Vrhovnog suda Kosova od 1. septembra 2014. godine

KI 160/14, rešenje o neprihvatljivosti od 15. aprila 2015. godine, objavljeno 14. maja 2015. godine

Ključne reči: *individualni zahtev, upravni postupak, jubilarna penzija, očigledno neosnovan zahtev*

Vrhovni sud Kosova je rešenjem Rev. br. 215/2014 od 1. septembra 2014. godine odbacio zahtev podnosioca za reviziju, jer je vrednost spora bila ispod granice koja je utvrđena zakonom. Suština žalbe podnosioca zahteva protiv odluka nižestepenih sudova ima veze sa pravom podnosioca zahteva na jubilarnu penziju.

Podnosilac zahteva je tvrdio da je Vrhovni sud povredio njegova prava garantovana Ustavom, ali se nije pozivao na neku ustavnu odredbu posebno.

Ustavni sud je utvrdio da podnosilac zahteva nije pružio nikakav *prima facie* dokaz koji bi obrazložio njegove tvrdnje i postupci sprovedeni pred redovnim sudovima nisu bili nepravični ili proizvoljni. Zahtev je proglašen neprihvatljivim, kao očigledno neosnovan, u skladu sa pravilima 36 (1) d), 36 (2) b) i 36 (2) d) Poslovnika.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI160/14
Podnosilac
Ejup Jakupi
Ocena ustavnosti rešenja Rev. 215/2014, Vrhovnog suda,
od 1. septembra 2014. godine

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija,
Bekim Sejdiu, sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosilac zahteva je g. Ejup Jakupi, sa prebivalištem u Gnjilanu (u daljem tekstu: podnosilac).

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava rešenje Rev. br. 215/2014, Vrhovnog suda Kosova (u daljem tekstu: Vrhovni sud), od 1. septembra 2014. godine, koje je podnosiocu zahteva uručeno 21. oktobra 2014. godine.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je zahtev za ocenu ustavnosti rešenja Vrhovnog suda Kosova, Rev. br. 215/2014, od 1. septembra 2014. godine. Podnosilac zahteva tvrdi da je Vrhovni sud odbijanjem revizije kao neosnovane prekršio njegova prava zaštićena Ustavom Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), ne navodeći konkretno ustavnu odredbu.

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava, članu 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo, br. 03/L-121 (u daljem tekstu:

Zakon) i pravilu 56 Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 27. oktobra 2014. godine, podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

6. Dana 7. novembra 2014. godine, predsednik je odlukom GJR. KI160/14 imenovao sudiju Kadri Kryeziu za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik je odlukom KSH. KI160/14 imenovao Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Robert Carolan (predsedavajući), Almiro Rodrigues i Ivan Čukalović.

7. Dana 18. novembra 2014. godine, Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva. Istog dana, Sud je poslao kopiju zahteva Vrhovnom sudu.

8. Dana 25. novembra 2014. godine, podnosilac je na sopstvenu inicijativu podneo dodatne dokumente Sudu.

9. Dana 15. aprila 2015. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i preporučilo Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

10. Podnosilac zahteva je radio kao popisivač imovine u Direkciji za finansije, ekonomiju i razvoj u opštini Gnjilane, i to od 20. avgusta 2002. do 1. juna 2011. godine, kada je penzionisan.

11. Neutvrđenog dana, podnosilac je podneo tužbu Osnovnom sudu u Gnjilanu, tražeći da mu Direkcija za finansije, ekonomiju i razvoj u opštini Gnjilane isplati određeni iznos na ime jubilarne plate povodom njegovog penzionisanja.

12. Dana 9. septembra 2013. godine, Osnovni sud u Gnjilanu je doneo presudu, C. br. 794/2012, kojom je delimično usvojio tužbu podnosioca u odnosu na zahtev za jubilarnu nagradu u određenom iznosu novca, sa godišnjom kamatom od 3,5%, i odbio zahtev podnosioca da mu tužena strana isplati određeni irnos novca, na ime regresa.

13. Dana 30. septembra 2013. godine, opština Gnjilane je izjavila žalbu Apelacionom sudu Kosova (u daljem tekstu: Apelacioni sud) protiv presude C. br. 794/2012 Osnovnog suda u Gnjilanu, zbog: *„1. Bitnih povreda odredaba parničnog postupka; 2. Pogrešno i nepotpuno*

utvrđenog činjeničnog stanja; i 3. Pogrešne primene materijalnog prava“.

14. Dana 8. aprila 2013. godine, Apelacioni sud je doneo presudu AC. br. 3310/13, kojom je uvažio žalbu opštine Gnjilane preinačavajući presudu Osnovnog suda u Gnjilanu. Apelacioni sud je presudio da kolektivni ugovor , u kojem je podnosilac zasnovao njegov zahtev za jubilarne plate , zaključen je 2005. godine i bio je u snazi 3 (tri) godine , odnosno ona je istekao u 2008. Dakle , presuda Osnovnog suda je poništena .

15. Dana 20. maja 2013. godine, podnosilac je podneo reviziju Vrhovnom sudu, protiv presude Apelacionog suda, AC. br. 3310/13. Prema podnosiocu, Apelacioni sud je prilikom donošenja presude AC. br. 3310/13 učinio *„bitne povrede odredaba parničnog postupka iz člana 182. st. 2, pod n) itd. ZPP-a i pogrešno primenio materijalno pravo“.*

16. Dana 1. septembra 2014. godine, Vrhovni sud je doneo rešenje Rev. 215/2014, kojim je odbacio kao nedozvoljenu reviziju podnosioca, zato što vrednost spora bila ispod zakonskog limita za razmatranje zahteva za reviziju .

17. U delu obrazloženja svog rešenja, Vrhovni sud je naveo da je:

> *“Iz spisa predmeta proizilazi da je vrednost ovog spora u tužbi tužioca, podnetoj dana 06.10.2011. godine, određena u iznosu od 1.664,25 €, i da tužilačka strana kasnije nije izmenila ovu vrednost spora.*
>
> *Pri ovakvom stanju stvari, Vrhovni sud Kosova je nakon ispitivanja dozvoljenosti podnošenja ove revizije, našao da je ista nedozvoljena. Prema članu 211.2 ZPP-a, revizija nije dozvoljena u imovinsko pravnim sporovima u kojima se tužbeni zahtev odnosi na novčane zahteve, predaju stvari, ili ispunjavanje nekih drugih polaganja, ukoliko vrednost predmeta spora koju je tužilac odredio u tužbi ne prelazi sumu od 3.000 €”.*

Navodi podnosioca zahteva

18. Podnosilac zahteva tvrdi da mu je Vrhovni sud rešenjem Rev. 215/2014, od 1 septembra 2014. godine, odbacujući reviziju kao nedozvoljenu, prekršio prava zaštićena Ustavom, ali ne navodeći konkretne ustavne odredbe.

19. U svom dopisu dostavljenom 25. novembra 2014. godine, podnosilac navodi da redovni sudovi *„nisu radili na pravedan zakonit način, već*

su radili na nepravedan način, radili su prema porodičnim, društvenim, prijateljskim poznanstvima, itd.“.

Ocena prihvatljivosti zahteva

20. Sud prvo ispituje da li je podnosilac zahteva ovlašćena stranka da podnese zahtev Sudu, u skladu sa uslovima iz člana 113.7 Ustava.

Član 113. stav 7 Ustava propisuje:

“Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom.“

21. U tom smislu, Sud se poziva na član 48. Zakona, koji propisuje:

“Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena (...)”.

22. Pored toga, Sud se poziva na pravilo 36 (1) d), 36 (2) b) i d) Poslovnika, koje propisuje:

“(1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahtev:

[...]

(d) ako je zahtev prima facie opravdan ili nije očigledno neosnovan.

(2) Sud proglašava zahtev kao očigledno neosnovan, kada zaključi:

[...]

b) da iznete činjenice ni na koji način ne opravdavaju tvrdnju o kršenju ustavnih prava;

[...], ili

d) da podnosilac zahteva nije u dovoljnoj meri potkrepeo svoju tvrdnju“.

23. Podnosilac tvrdi da je rešenje Vrhovnog suda, Rev. 215/2014, od 1. septembra 2014. godine, povredilo njegova prava garantovana

Ustavom, ne navodeći neku konkretnu odredbu Ustava, već aludirajući na povredu prava na pravično suđenje.

24. S tim u vezi, podnosilac uopšte nije objasnio kako i zašto je rešenje Vrhovnog suda povredilo njegova prava garantovana Ustavom.

25. U tom smislu, Ustavni sud ponavlja da prema Ustavu, nije njegova dužnost da postupa kao sud četvrtog stepena u pogledu odluka donetih od strane redovnih sudova. Uloga redovnih sudova je da tumače i primenjuju pravila procesnog i materijalnog prava (vidi, slučaj *Garcia Ruiz protiv Španije*, br. 30544/96, ESLJP, presuda od 21. januara 1999. godine; vidi, takođe, slučaj KI70/11, podnosilac *Faik Hima, Magbule Hima i Bestar Hima*, Ustavni sud, Rešenje o neprihvatljivosti, od 16. decembra 2011. godine).

26. Ustavni sud može samo da razmatra da li su dokazi izneti na pravilan način i da li su postupci uopšte, gledano u njihovoj celini, sprovedeni na takav način da je podnosilac imao pravično suđenje (vidi, između ostalih izvora, slučaj *Edwards protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, br. 13071/87, Izveštaj Evropske komisije za ljudska prava, usvojen 10. jula 1991. godine).

27. Na osnovu spisa predmeta, Sud primećuje da je obrazloženje dato u rešenju Vrhovnog suda jasno i nakon razmatranja svih postupaka, Sud je, takođe, našao da postupci u redovnim sudovima nisu bili nepravični ili proizvoljni (vidi, slučaj *Shub protiv Litvanije*, br. 17064/06, Odluka ESLJP-a, od 30. juna 2009. godine).

28. Stoga, Sud smatra da podnosilac nije potkrepeo svoje tvrdnje, niti je podneo bilo kakav *prima facie* dokaz koji ukazuje na povredu njegovih prava garantovanih Ustavom, Evropskom konvencijom o ljudskim pravima ili Univerzalnom deklaracijom o ljudskim pravima (vidi, slučaj br. KI19/14 i KI21/14, podnosilac *Tafil Qorri i Mehdi Syla,* Ustavni sud Republike Kosovo, Ocena ustavnosti rešenja Apelacionog suda Kosova, CA. br. 2129/2013, od 5. decembra 2013. godine i rešenja Apelacionog suda Kosova, CA. br. 1947/2013, od 5. decembra 2013. godine).

29. Iz gore navedenih razloga, Sud smatra da činjenice koje je izneo podnosilac ni na jedan način ne opravdavaju njegovu tvrdnju o povredi ustavnih prava, i da podnosilac nije na dovoljan način dokazao kako i zašto je rešenje Vrhovnog suda povredilo njegova prava garantovana Ustavom.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 20 Zakona i pravilima 36 (1) d), 36 (2) b) i 36 (2) d) Poslovnika, dana 7. maja 2015. godine jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4 Zakona;

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Kadri Kryeziu

Predsednik Ustavnog suda
Prof. dr Enver Hasani

KI149/14, 150/14 i 151/14, podnosilac zahteva: Liridon Aliu, zahtev za ustavnu ocenu rada nekoliko institucija Republike Kosovo

KI 149/14, 150/14 i 151/14, odluka o brisanju zahteva sa liste od 16. aprila 2015. godine, objavljena 21. maja 2015. godine

Ključne reči: *individualni zahtev, actio popularis, brisanje zahteva sa liste*

Podnosilac u svom zahtevu osporava rad institucija za sprovođenje reda i zakona, sudova i Skupštine Kosova, ali se nije pozvao ni na jednu ustavnu odredbu i nije pokazao kako su njemu lično povređena prava i slobode, koje su garantovane Ustavom.

Sud je naglasio da ustavni sistem Kosova ne dozvoljava *actio popularis* gde pojedinci mogu da se obrate Ustavnom sudu u vezi sa pitanjima od opšteg interesa, i, štaviše, utvrdio je da ovaj zahtev ne prelazi minimalni prag da bi se uzeo u obzir. Zahtev je proglašen neprihvatljivim, jer ne predstavlja slučaj ili spor, kao što je propisano u pravilu 32 (4) Poslovnika.

ODLUKA O BRISANJU ZAHTEVA SA LISTE
u
slučaju br. KI149/14, KI150/14 i KI151/14
Podnosilac
Liridon Aliu
Zahtev za ustavnu ocenu rada nekoliko institucija Republike Kosovo

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija
Arta Rama-Hajrizi, sudija i
Bekim Sejdiu, sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosilac zahteva je g. Liridon Aliu, predsednik nevladine organizacije (NVO) "Ngrite zërin dhe ti" (NZT), iz sela Ajvalija, opština Priština. On nije pojasnio da li je zahtev podneo u svoje ime ili u ime NVO kojom upravlja.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva ne osporava neku posebnu odluku nekog javnog organa.

Predmetna stvar

3. Podnosilac zahteva traži od Suda ocenu rada nekih institucija Kosova, posebno institucija zakona i reda, sudova kao i Skupštine Kosova. Podnosilac zahteva nije ukazao na povredu neke ustavne odredbe.

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), članu 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo

br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon), i pravilu 56 Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 7. oktobra 2014. godine, podnosilac je podneo tri zahteva Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

6. Dana 30. oktobra 2014. godine, podnosilac zahteva je podneo Sudu dodatnu dokumentaciju u prilog svom zahtevu.

7. Dana 6. novembra 2014. godine, predsednik Suda je odlukom GJR. KI149/14, imenovao sudiju Altaya Suroya za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Robert Carolan (predsedavajući), Ivan Čukalović i Enver Hasani.

8. Istog dana, u skladu sa pravilom 37 (1) Poslovnika, predsednik je naložio da se zahtevi KI150/14 i KI151/14 spoje sa zahtevom KI149/14 i da sudija izvestilac i Veće za razmatranje za oba slučaja (KI150 i KI151/14) budu isti, kao što je odlučeno za zahtev KI149/14.

9. Dana 24. marta 2015. godine, Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva.

10. Dana 16. aprila 2015. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i preporučilo Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

11. Podnosilac zahteva nije podneo Sudu konkretne činjenice u vezi sa zahtevom, već ukazuje Sudu na veliki broj internet stranica i isečaka iz novina sa fotografijama i izražava spremnost da pomogne Sudu u pronalaženju činjenica za koje tvrdi da su predmet žalbe.

Navodi podnosioca

12. Podnosilac zahteva tvrdi da institucije u zemlji, a posebno tužilaštva, reda, zakona i sudovi nisu uspeli da spreče i kazne dela korupcije, "krađe i lopovluka", dakle, krivična dela. On tvrdi da Skupština Kosova donosi neustavne i nepotrebne zakone, pozivajući se posebno na Zakon o zabrani učešća na stranim ratištima, koji je u vreme podnošenja zahteva bio u fazi razmatranja.

13. Podnosilac zahteva u nastavku tvrdi da su na Kosovu određeni pojedinci nezakonito uhapšeni od strane Kosovske policije. Podnosilac

zahteva nije naveo da je njemu direktno povređeno neko pravo garantovano Ustavom.

Prihvatljivost zahteva

14. Kako bi sudio u vezi sa zahtevom podnosioca, Sud prvo treba da razmotri da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti, koji su određeni Ustavom i dalje precizirani Zakonom i Poslovnikom.

15. U tom smislu, Sud se poziva na član 113.1 Ustava, koji propisuje:

> *"Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način".*

16. Sud se poziva i na pravilo 32 (4) Poslovnika na snazi u vreme zahteva, koje propisuje:

> *Pravilo 32*
>
> *Povlačenje, odbijanje i odbacivanje podnesaka*
>
> *(4) Sud može odbiti podnesak onda kada zaključi da je podnesak sporan ili da na neki drugi način ne predstavlja predmet ili spor.*

17. Kao što je navedeno, podnosilac zahteva ne osporava nijedan poseban akt nekog javnog organa, ne navodi nikakvu povredu nekog ustavnog prava protiv njega, ne precizira osnov spora; međutim, na osnovu njegovog stanovišta, traži apstraktnu ocenu ustavnosti postupaka ili propusta organa i državnih institucija Republike Kosovo.

18. Sud podseća da ustavni pravni sistem Kosova ne predviđa *actio popularis*, što je modalitet individualnih žalbi, koji omogućava svakom pojedincu koji pokušava da zaštiti javni interes i ustavni poredak, da se obrati Ustavnom sudu u vezi sa takvim povredama i kada nema status žrtve ili direktan interes.

19. Kao rezime, Sud smatra da gore navedeni zahtev ne prelazi minimalni prag da bi se smatrao zahtevom (vidi: slučaj KI143/13, podnosilac zahteva *Nebih Sejdiu,* odluka o brisanju zahteva sa liste od 24. aprila 2014. godine; vidi, takođe, *mutatis mutandis,* slučaj *Starodub protiv Ukrajine,* br. 5483/02, ESLJP, odluka od 7. juna 2005. godine). Dakle, smatra da ovaj zahtev ne predstavlja predmet ili spor i treba da se proglasi neprihvatljivim i u skladu sa pravilom 32 (4) Poslovnika, briše se sa liste.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 23. Zakona i pravilom 32 (4) Poslovnika, 18. maja 2015. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA IZBRIŠE SA LISTE podnet zahtev;

II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4 Zakona;

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah

Sudija izvestilac
Altay Suroy

Predsednik Ustavnog suda
Prof. dr Enver Hasani

KI02/15, Podnosilac zahteva: Društveni, kulturni, sportski i privredni centar "Pallati i Rinisë", ocena ustavnosti presuda: Posebne komore Vrhovnog suda AC-1.-14-0077-AOOOI, AC-I.-14-0078-AOOOI, AC-1.- 14-0079-AOOOI i AC-I.-14-0080-AOOOI od 15. septembra 2014. godine

KI 02/15, rešenje o neprihvatljivosti od 14. aprila 2015. godine, objavljen 21. maja 2015. godine

Ključne reči: *individualni zahtev, parnični postupak, pravo na pravično i nepristrasno suđenje, pravo na pravna sredstva, jednakost pred zakonom, privremena mera, očigledno neosnovan.*

Apelaciono veće PKVS je donelo rešenja AC. I.-14-0077-AOOOI; AC-I.-14-0078 - AOOOI, AC-I.-14-0079-AOOOI; AC-I.-14-0080-AOOOI kojima je odbacilo kao neprihvatljiv zahtev za reviziju i zahtev za zaštitu zakonitosti, sa obrazloženjem da su sve presude i rešenja Apelacionog veće PKVS pravosnažna i bez prava na žalbu. Suština osporenih odluka se odnosila na nalog za naknadu štete podnosioca zahteva trećim licima.

Podnosilac zahteva tvrdi, između ostalog, da je Posebna komora Vrhovnog suda povredila pravo na pravično i nepristrasno suđenje kada je odlučila da su odluke Apelacionog veća PKVS bez prava na žalbu, dakle protiv njih ne može da se koristi nijedno vanredno pravno sredstvo. Podnosilac zahteva je, takođe tražio od Suda da uvede privremenu meru sve do ocene ustavnosti osporenih rešenja, kako bi se izbeglo plaćanje naknade štete.

Sud je utvrdio da odluke PKVS ne mogu biti predmet nikakvih drugih postupka, pa ni sudskih, osim ako su predmet razmatranja u Ustavnom sudu. Podnosilac zahteva nije pružio nikakve konkretne dokaze koji bi potkrepili njegov slučaj ili utvrdili da je sudski postupak bio nepravičan ili proizvoljan. Zahtev je proglašen neprihvatljivim, kao očigledno neosnovan. Sud je, takođe odbacio zahtev za uvođenje privremene mere, jer nije bio *prima facie* opravdan.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI02/15
Podnosilac
Društveni, kulturni, sportski i privredni centar „Pallati i Rinisë“, Priština
Ocena ustavnosti presuda Posebne komore Vrhovnog suda: AC-I.-14-0077-AOOOI, AC-I.-14-0078-AOOOI, AC-I.-14-0079-AOOOI i AC-I.-14-0080-AOOOI od 15. septembra 2014. godine

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija
Arta Rama-Hajrizi, sudija i
Bekim Sejdiu, sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosilac zahteva je Društveni, kulturni, sportski i privredni centar u Prištini, zastupljen od strane vršioca dužnosti direktora, g. Fatmira Gashija, pravnika iz Prištine (u daljem tekstu: podnosilac zahteva).

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava presude Posebne komore Vrhovnog suda (u daljem tekstu: PKVS): AC-I.-14-0077-AOOOI, AC-I.-14-0078-AOOOI, AC-I.-14-0079-AOOOI i AC-I.-14-0080-AOOOI od 15. septembra 2014. godine. Podnosilac zahteva ponavlja da osporava i presude SCC-05-0080; SCC-06-0029, SCC-06-0470, SCC-06-0482, SCC-06-0524 sve od 15. oktobra 2009. godine; SCC-04-00 10; SCC-04-0011, SCC-04-0012, SCC-04-0098, SCC-04-0116, SCC-04-0121, SCC-04-0199, SCC-05-0028, SCC-05-0067, SCC-05-0072, SCC-05-0073 sve od 29. oktobra 2009. godine i ASC-09-0084, ASC-09-0101 od 13. septembra 2012. godine, o kojima je Sud odlučio rešenjem o neprihvatljivosti u slučaju KI23/14, podnetim od strane istog podnosioca zahteva.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je zahtev za ocenu ustavnosti gore navedenih presuda PKVS, kojima podnosilac tvrdi povredu prava garantovanih Ustavom, Evropskom konvencijom o ljudskim pravima (EKLJP) i Univerzalnom deklaracijom o ljudskim pravima. Ovim presudama je naloženo podnosiocu zahteva da nadoknadi materijalnu štetu za 16 (šesnaest) tužilaca, nastalu požarom u zgradi Društvenog, kulturnog, sportskog i privrednog centra u Prištini. Presudama Žalbenog veća PKVS, žalbe podnosioca na odluke prvostepenog suda su odbijene.

4. Pored toga, podnosilac zahteva traži od Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud) da uvede privremenu meru i odloži izvršenje presuda PKVS, sve dok ne donese odluku.

Pravni osnov

5. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), članu 21.4 Zakona o Ustavnom sudu (u daljem tekstu: Zakon) i pravilima 54, 55 i 56. Poslovnika.

Postupak pred Sudom

6. Dana 9. januara 2015. godine, podnosilac je podneo zahtev Sudu.

7. Dana 13. januara 2015. godine, predsednik je odlukom GJR. KI02/15, imenovao sudiju Altaya Suroya za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik je odlukom KSH. KI02/15, imenovao Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Robert Carolan (predsedavajući), Ivan Čukalović i Enver Hasani.

8. Dana 19. februara 2015. godine, Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva. Istog dana, Sud je poslao kopiju zahteva PKVS.

9. Dana 14. aprila 2015. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i preporučilo Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

10. Dana 7. februara 2014. godine, podnosilac je podneo Sudu još jedan zahtev, koji je registrovan kao slučaj KI23/14, sa istim žalbenim navodima i većinom istim dokazima, u kojima nisu uključene samo poslednje osporene presude od 2014. godine.

11. Pun sažetak činjenica, osim novih činjenica u vezi sa presudama AC-I.-14-0077-AOOOI AC-I.-14-0078-AOOOI od 15. septembra 2014. godine; AC-I.-14-0079-AOOOI od 15. septembra 2014. godine; AC-I.-14-0080-AOOOI od 15. septembra 2014. godine, razmotren je i predstavljen u hronološkom redu u rešenju o neprihvatljivosti Suda KI23/14 od 3. marta 2014. godine.

12. Sud, međutim, podseća da je osnovno pitanje zahteva činjenica da je između 2004. i 2005. godine, 16 (šesnaest) tužilaca podnelo tužbe PKVS, tražeći naknadu štete od strane podnosioca zahteva za robu koja se nalazila u iznajmljenim skladištima, koja su uništena u požaru.

13. Presudama, kao u tački 2 ovog izveštaja, PKVS je u 2009. godini usvojila pojedinačne tužbe tužilaca i odredila visinu naknade koja treba da im se isplati, dok je Žalbeno veće PKVS, nakon žalbe podnosioca uložene 2012. godine, delimično preinačilo presude, samo što se tiče dela iznosa naknade, smanjujući je.

14. Dana 18. oktobra 2012. godine, podnosilac je podneo zahtev za reviziju PKVS za Vrhovni sud, tvrdeći pogrešnu primenu materijalnog prava u presudama Žalbenog veća (ASC-09-0101 i ASC–ASC-09-0084).

15. Dana 23. oktobra 2012. godine, na osnovu predloga podnosioca, državni tužilac je podneo Vrhovnom sudu zahteve za zaštitu zakonitosti KMLC. br. 101/12-1 i KLMC. br. 101/12-2 za sve odluke PKVS u vezi sa ovim slučajem.

16. Dana 15. septembra 2014. godine, Žalbeno veće PKVS je donelo rešenja AC-I.-14-0077-AOOOI, AC-I.-14-0078-AOOOI, AC-I,-14-0079-AOOOI i AC-I.-14-0080-AOOOI kojima je zahtev za reviziju i zahtev za zaštitu zakonitosti odbacio kao neprihvatljive.

17. Četiri rešenja imaju gotovo identično obrazloženje, u kojima se naglašava:

> *"U skladu sa članom 10. stav 14 Zakona br. 04/L-033 o Posebnoj komori Vrhovnog suda Kosova za pitanja koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju (ZPK), sve presude i rešenja žalbenog veća PKVS su konačni i na njih se ne mogu uložiti dalje žalbe"* i "*ZPK i njegov Aneks ne sadrže bilo kakvo upućivanje na vanredni pravni lek protiv rešenja ili presuda Žalbenog veća. Takvi vanredni pravni lekovi nisu predviđeni ni Uredbom UNMIK-a 2008/4, niti Administrativnim uputstvom UNMIK-a 2008/6*".

Navodi podnosioca

18. Podnosilac zahteva tvrdi da su presudama i rešenjima Posebne komore Vrhovnog suda povređena njegova prava garantovana Ustavom, odnosno članom 24. [Jednakost pred zakonom] u vezi sa članom 7. Univerzalne deklaracije o ljudskim pravima (UDLJP), članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] u vezi sa članom 6. i 13. Evropske konvencije o ljudskim pravima (EKLJP), članom 32. [Pravo na pravno sredstvo] u vezi sa članom 8. (UDLJP) i članom 41, stav 1 i 2 Ustava [Pravo na pristup javnim dokumentima].

19. U tom smislu, podnosilac zahteva tvrdi sledeće:

> *"Vrhovni sud Kosova, u smislu odredbe člana 21. i člana 22. stav 1 podstav 1.1. Zakona o sudovima (Zakon br. 03/L-199) ima isključivu nadležnost da razmatra i odlučuje o vanrednim pravnim sredstvima podnetim PROTIV pravosnažnih sudskih odluka. Dakle, u konkretnom slučaju Posebna komora Vrhovnog suda Kosova za pitanja koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju je bila dužna da zahtev za REVIZIJU i zahtev za zaštitu zakonitosti koji je podneo Državni tužilac, prosledi zajedno sa predmetom Vrhovnom sudu Kosova, a ne da suprotno tome donese odluku za čije razmatranje nije zakonom ovlašćena".*

Prihvatljivost zahteva

20. Sud primećuje da, kako bi bio u stanju da razmotri zahtev podnosioca, prvo treba da oceni da li je podnosilac ispunio sve uslove prihvatljivosti, propisane Ustavom i dalje precizirane u Zakonu i Poslovniku.

21. U tom smislu, Sud se poziva na član 113.7 Ustava, koji propisuje:

> *"Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom".*

22. Sud se poziva i na pravilo 36. Poslovnika, koje propisuje:

> *(2) Sud proglašava zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključi:*
>
> *[...]*
>
> *(d) da podnosilac zahteva nije u dovoljnoj meri potkrepeo svoju tvrdnju".*

23. Sud smatra da je za sve presude PKVS od 2009. i 2012. godine, koje ponovo osporava podnosilac zahteva, već dao ustavnu ocenu i rešenjem KI23/14 o neprihvatljivosti odlučio o slučaju i ne može ponovo da ga razmatra.

24. U ovim okolnostima, Sud će oceniti glavno pitanje u vezi sa postojanjem pravnog sredstva protiv rešenja Žalbenog veća PKVS i njegovu eventualnu efikasnost u svetlu nedavnih rešenja Žalbenog veća PKVS, vezano sa povredama koje tvrdi podnosilac zahteva.

25. U vezi sa gore navedenim, Sud se poziva na Ustav Kosova, koji predviđa:

Član 32. [Pravo na pravno sredstvo]

"Svako lice ima pravo da koristi pravna sredstva na sudske i administrativne odluke, koje uskraćuju njena/njegova prava ili interese, na zakonom propisan način".

Član 54. [Sudska zaštita prava]

"Svako ima pravo na sudsku zaštitu u slučaju kršenja ili uskraćivanja nekog prava koje je garantovano ovim Ustavom, kao i pravo na efikasne pravne mere ukoliko se utvrdi da je pravo prekršeno".

26. Sud uzima u obzir i Zakon o PKVS o pitanjima koja se odnose na KAP; Zakon br. 04/L-033, objavljen u Službenom listu br. 20, dana 22. septembra 2011. godine, koji predviđa:

Član 1. stav 3

"Specijalna komora je deo Vrhovnog suda Kosova, kako što je i predviđeno članom 21. Zakona br. 03/L-199 o sudovima".

Član 3. stav 14

"*Žalbeno veće ima konačnu i isključivu žalbenu nadležnost nad svim žalbama na odluke ili presude specijalnih veća ili bilo kog drugog suda u vezi s pitanjima ili predmetima koje je Specijalno veće prethodno prosledilo takvom sudu".*

Član 10. stavovi 14 i 15

14. Sve presude i odluke žalbenog veća su konačne i na njih se ne mogu uložiti dalje žalbe.

15. Ništa sadržano u ovom zakonu neće biti protumačeno ili primenjeno kako bi se ograničilo ili kako bi se pokušalo da se ograniči ustavno pravo svakog lica da podnese zahtev Ustavnom sudu Kosova, u skladu sa zakonom i proceduralnim pravilima u vezi date pritužbe, i razmatranje ustavnosti bilo koje odluke ili presude izdate od strane Posebnog veća bilo kog drugog suda.

27. Na osnovu gore navedenog proizilazi da je podnosilac podneo zahtev za reviziju protiv konačnih odluka Žalbenog veća PKVS, i da je državni tužilac podneo zahtev za zaštitu zakonitosti protiv tih istih odluka, dok je PKVS – Žalbeno veće, ove zahteve odbila kao neprihvatljive.

28. Sud primećuje da je Ustav Kosova u članu 32. propisao: "*Svako lice ima pravo da koristi pravna sredstva... na zakonom propisan način"* i podseća da je Zakon o SKVS o pitanjima koje se odnose na KAP u članu 10. stav 14 izričito predvideo *"presude i odluke žalbenog veća su konačne i na njih se ne mogu uložiti dalje žalbe"*.

29. Sasvim je jasno da odluke PKVS ne mogu biti predmet nikakvih daljih postupaka, pa ni sudskih, osim ako su predmet razmatranja u Ustavnom sudu i kao takve se sprovode, i PKVS je svojim presudama samo ponovo potvrdio ovu činjenicu. Podnosiocu zahteva je ova činjenica bila poznata i iz rešenja o neprihvatljivosti ovog Suda u slučaju KI23/14, kada je razmotreno ovo pitanje (vidi: rešenje o slučaju KI23/14, stav 31 od 3. marta 2014. godine istog podnosioca zahteva).

30. Sud naglašava da, kako bi se cenila efikasnost pravnog sredstva „*postojanje takvih pravnih lekova mora biti dovoljno sigurno, ne samo u teoriji već i u praksi"* (vidi: *Vernillo protiv Francuske*, presuda od 20. februara 1991. godine, Serija A br. 198, st. 27). U ovom slučaju, pravno sredstvo nije predviđeno zakonom u teoriji, nije dokazano u praksi i ne može da proizvede pravne efekte u vezi sa značajnim aspektima slučaja.

31. Zapravo, podnosilac zahteva nije dokazao pred Sudom nijednim konkretnim dokazom da je Vrhovni sud razmatrao slučajeve revizije protiv odluka Žalbenog veća PKVS na takav način da ukazuju na nejednak tretman pred zakonom, i u takvim okolnostima Sud ne nalazi

činjenice da je sudski postupak bio nepravičan i proizvoljan, i da je njemu povređeno pravo na pravno sredstvo.

32. Shodno tome, u uslovima u kojima podnosilac zahteva ne opravdava dovoljno navodne povrede, Sud ne može da utvrdi povredu člana 31. Ustava, u vezi sa članovima 6. i 13. EKLJP.

33. Što se tiče tvrdnje o povredi člana 54. Ustava, Sud smatra da je podnosiocu bila omogućena „sudska zaštita prava", jer je jedan sud, osnovan po zakonu i u postupcima propisanim zakonom, ocenio njegove žalbe i doneo konačnu odluku.

34. Uzimajući u obzir činjenicu da je u skladu sa članom 1. Zakona o PKVS ona deo Vrhovnog suda, a imajući u vidu njenu specifičnost u funkcionisanju pravosudnog sistema Republike Kosovo, a obzirom na postupke koji se sprovode u ovoj pravosudnoj instituciji, Sud ne nalazi da su rešenjem, kojem su odbačene revizija i zahtev za zaštitu zakonitosti, povređena prava garantovana Ustavom, UDLJP i EKLJP.

35. Kao rezime, Sud zaključuje da podnosilac zahteva nije u dovoljnoj meri argumentovao svoje tvrdnje.

36. Dakle, zahtev je očigledno neosnovan i shodno tome, neprihvatljiv.

Zahtev za privremenom merom

37. Podnosilac traži od Suda *„da donese odluku o odobravanju privremene mere do ocene ustavnosti osporenih rešenja, kako bi se izbeglo plaćanje naknade od strane podnosioca u iznosu određenom od strane PKVS, obzirom je ovo veoma velik iznos koji je teško priuštiti, imajući u vidu da su već izdati nalozi za izvršenje od strane privatnih izvršitelja".*

38. Pored toga, podnosilac zahteva tvrdi: *„Izvršenje gore navedenih presuda će izazvati podnosiocu zahteva financijske poteškoće, a može doći i do privatizacije preduzeća, ako se ne odobri privremena mera".*

39. Da bi Sud dozvolio privremenu meru, u skladu sa pravilom 55 (4) Poslovnika, potrebno je utvrditi:

> *"(a) je strana koja zahteva uvođenje privremenih mera pokazala prima facie slučaj o merodavnosti predmeta i, ukoliko prihvatljivost još uvek nije utvrđena, prima facie slučaj o prihvatljivosti predmeta;*

(b) je strana koja zahteva uvođenje privremenih mera je dokazala da će pretrpeti nepopravljivu štetu ukoliko se ne dozvoli privremena mera.

(...)

Ukoliko strana koja zahteva privremene mere nije pokazala potrebne prikaze, Veće za razmatranje treba da preporuči odbijanje zahteva".

40. Na osnovu gore navedenog, zahtev je neprihvatljiv i, prema tome, ne postoji *prima facie* slučaj za uvođenje privremene mere. Dakle, odbija se zahtev za uvođenje privremene mere.

IZ TIH RAZLOGA

Na osnovu člana 113.7 Ustava, člana 20. Zakona o Ustavnom sudu i pravila 56 Poslovnika, Ustavni sud 18. maja 2015. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA ODBIJE zahtev za privremenom merom;

III. DA DOSTAVI ovu odluku stranama i da objavi ovu odluku u Službenom listu, u skladu sa članom 20. 4 Zakona o Ustavnom sudu;

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah

Sudija izvestilac
Altay Suroy

Predsednik Ustavnog suda
Prof. dr Enver Hasani

KI166/14, podnosilac zahteva: Mentor Paqak, zahtev za ponovno razmatranje slučaja KI 78/14

KI 166/14, odluka o odbacivanju zahteva od 16. aprila 2015. godine, objavljena 28. maja 2015. godine

Ključne reči: *individualni zahtev, ponovno razmatranje odluke, etnička diskriminacija, pravno dejstvo odluka, odbacivanje zahteva*

Ustavni sud je proglasio slučaj KI 78/14, kao neprihvatljiv zahtev, zato što je podnet od strane sina podnosioca zahteva van zakonskog roka. Podnosilac u svom zahtevu traži ponovno razmatranje slučaja, sa obrazloženjem da je zdravstveno stanje njegovog sina pogoršano i da su njihova prava povređena, jer pripadaju manjinskoj zajednici.

Ustavni sud je zaključio da je odluka doneta u slučaju KI 78/14 konačna i obavezujuća i da zdravstveno stanje njegovog sina ne utiče ili ne menja okolnosti zahteva. Zahtev je odbijen po kratkom postupku u skladu sa članom 116.1 Ustava i pravilom 32 (5) Poslovnika.

ODLUKA O ODBACIVANJU ZAHTEVA
u
slučaju br. KI166/14
Podnosilac
Mentor Paqak
Zahtev za ponovno razmatranje slučaja KI78/14

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija
Arta Rama-Hajrizi, sudija i
Bekim Sejdiu, sudija

Podnosilac zahteva

1. G. Ibrahim Paqak je podneo tužbu Sudu, u ime svog sina Mentora Paqaka iz Prizrena. G. Ibrahim Paqak je i zastupao svog sina (tada podnosilac zahteva) u slučaju KI78/14.

Osporena odluka

2. G. Ibrahim Paqak se nije posebno pozvao na odluku Ustavnog suda. Međutim, izgleda da podnosilac zahteva traži ponovno razmatranje rešenja donetog u slučaju KI78/14.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je zahtev za ponovno razmatranje slučaja KI78/14.

Pravni osnov

4. Tužba podneta od strane g. Ibrahima Paqaka je nastavak zahteva KI78/14, koji je bio zasnovan na članu 113.7 Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav) i članu 47.1 Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 10. novembra 2014. godine, g. Ibrahim Paqak je podneo zahtev za ponovno razmatranje Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

6. Dana 5. decembra 2014. godine, predsednik Suda je odlukom br. GJR. KI166/14, imenovao sudiju Ivana Čukalovića za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik Suda je odlukom br. KSH. KI166/14 imenovao Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Altay Suroy (predsedavajući), Snezhana Botusharova i Arta Rama-Hajrizi.

7. Dana 17. decembra 2014. godine, Sud je poslao zvanični formular Suda podnosiocu zahteva, tražeći da ukaže na odluku za koju traži ponovno razmatranje i da dostavi dodatna dokumenta koja potkrepljuju njegov zahtev.

8. Dana 16. aprila 2015. godine, nakon što je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca, Veće za razmatranje je jednoglasno preporučilo Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

9. Dana 5. maja 2014. godine, g. Ibrahim Paqak je u ime svog sina Mentora Paqaka podneo Sudu zahtev KI78/14, osporavajući odluku PN. br. 637/2013 Apelacionog suda od 16. oktobra 2013. godine, koja mu je uručena u novembru 2013. godine.

10. Dana 20. oktobra 2014. godine, Sud je proglasio zahtev KI78/14 neprihvatljivim, jer je podnet van zakonskog roka.

Navodi g. Ibrahima Paqaka

11. G. Ibrahim Paqak traži ponovno razmatranje slučaja, pošto njegov sin sada ima zdravstvene probleme.

12. G. Ibrahim Paqak tvrdi: „Tri advokata u predmetu su imali svaki dosije i lekarski izveštaj, ali zašto se nisu naveli na sudskim sednicama, to ne znam".

13. Pored toga, g. Ibrahim Paqak navodi: „Možda nam se krši pravo kao ljudskim bićima, samo jer smo manjina".

Prihvatljivost zahteva

14. U tom smislu, Sud se poziva na član 116.1 [Pravni efekat odluka] Ustava, koji propisuje:

> "Odluke Ustavnog suda su obavezne za pravosuđe i sva lica i institucije Republike Kosovo".

15. Pored toga, Sud se poziva na pravilo 32 (5) Poslovnika, koje propisuje:

> „Sud može po kratkom postupku odbiti podnesak ako je (...) zahtev ponavljanje prethodnog podneska odlučenog od strane Suda".

16. Sud primećuje da g. Ibrahim Paqak ukazuje na zdravstvene probleme svog sina, kao osnov za ponovno razmatranje odluke donete u slučaju KI78/14.

17. U tom smislu, Sud smatra da zdravstveno stanje njegovog sina ne utiče, niti menja okolnosti zahteva, koji je podnet van zakonskog roka, što je i bio razlog neprihvatljivosti.

18. Dakle, Sud zaključuje da je odluka doneta u slučaju KI78/14 konačna i obavezujuća i navodni razlog za ponovno razmatranje nema uticaja na prethodnu odluku.

19. Kao rezime, u skladu sa članom 116. Ustava i pravilom 32 (5) Poslovnika, Sud po kratkom postupku odbacuje zahtev i stoga, mora biti skinut sa liste.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 116.1 Ustava i pravilom 32 (5) Poslovnika, na sednici održanoj 22. maja 2015. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA ODBACI zahtev po kratkom postupku;

II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4 Zakona; i

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah

Sudija izvestilac
Ivan Čukalović

Predsednik Ustavnog suda
Prof. dr Enver Hasani

KI171/14, podnosilac zahteva: Agim Vuniqi, ocena ustavnosti obaveštenja br. 919 Ministarstva rada i socijalne zaštite/Odeljenja za penzije od 24. oktobra 2014. godine

KI 171/14, rešenje o neprihvatljivosti od 15. aprila 2015. godine, objavljeno 28. maja 2015. godine

Ključne reči: *individualni zahtev, upravni postupak, obustava penzija, neovlašćena stranka, neovlašćeno zastupanje*

Podnosilac je podneo zahtev Odeljenju za penzije, tražeći obustavu isplate penzije svojih roditelja. Odeljenje za penzije je suspendovalo isplatu penzija roditeljima podnosioca zahteva, sa obrazloženjem da nisu poštovali zakonske propise za upis.

Podnosilac zahteva je, bez pozivanja na povredu neke ustavne odredbe, tvrdio da je Odeljenje za penzije pri MRSZ drastično povredilo zakon i nije kontrolisao budžetske linije, zaustavljajući penziju za njegova oba roditelja.

Ustavni sud je naglasio da podnosilac zahteva nije dostavio punomoćje za zastupanje pred Sudom za svoje roditelje, i stoga nije „ovlašćena stranka“ ni u ličnom svojstvu, a ni kao ovlašćeni zastupnik svojih roditelja. Zahtev je proglašen neprihvatljivim, jer nije podnet na zakonit način kao što je predviđeno u članu 113.1 Ustava i dalje precizirano u pravilu 36 (1) a) Poslovnika.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI171/14
Podnosilac
Agim Vuniqi
Ocena ustavnosti obaveštenja br. 919 Ministarstva rada i socijalne zaštite/ Odeljenja za penzije od 24. oktobra 2014. godine

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija
Arta Rama-Hajrizi, sudija i
Bekim Sejdiu, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo g. Agim Vuniqi sa prebivalištem u Prištini (u daljem tekstu: podnosilac zahteva), u ime svojih roditelja g. Hafira Vuniqija i gđe Qamile Vuniqi, sa istim prebivalištem.

Osporena odluka

2. Osporena odluka je obaveštenje [br. 919] Odeljenja za penzije Ministarstva rada i socijalne zaštite (u daljem tekstu: Odeljenje za penzije) od 24. oktobra 2014. godine**,** kojim je isto obavestilo roditelje podnosioca zahteva da je isplata penzija suspendovana zbog neispunjavanja formalnih uslova.

3. Ovo obaveštenje je uručeno roditeljima podnosioca zahteva 4. novembra 2014. godine.

Predmetna stvar

4. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporene odluke. Podnosilac zahteva ne navodi, konkretno, članove Ustava koji su mogli biti povređeni.

Pravni osnov

5. Zahtev je zasnovan na članu 113 (7) Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav) i članu 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon).

Postupak pred Ustavnim sudom

6. Dana 26. novembra 2014. godine, podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

7. Dana 8. decembra 2014. godine, predsednik Suda je imenovao sudiju Almira Rodriguesa za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Altay Suroy (predsedavajući), Kadri Kryeziu i Arta Rama-Hajrizi.

8. Dana 23. januara 2015. godine, Sud je poslao kopiju zahteva Odeljenju za penzije. Sud je 28. januara 2015. godine primio odgovor od Odeljenja za penzije.

9. Dana 23. januara 2015. godine, Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva i tražio od njega da priloži Sudu ovlašćenje, kojim g. Hafir Vuniqi i gđa Qamile Vuniqi ovlašćuju svog sina g. Agima Vuniqija da ih zastupa pred Sudom.

10. Podnosilac zahteva nije podneo nikakav odgovor.

11. Dana 15. aprila 2015. godine, nakon razmatranja izveštaja sudije izvestioca, Veće za razmatranje je iznelo preporuku Sudu, u punom sastavu, za neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

12. Neodređenog datuma 2002. godine, Odeljenje za penzije je roditeljima podnosioca zahteva odobrilo osnovnu penziju. Roditelji podnosioca zahteva su penziju redovno primali do oktobra 2013. godine, kada je isplata njihovih penzija obustavljena.

13. Podnosilac je 30. septembra 2014. godine podneo zahtev Odeljenju za penzije, tražeći suspenziju obustave isplate penzija i retroaktivnu isplatu za period od novembra 2013. godine pa nadalje.

14. Dana 24. oktobra 2014. godine, Odeljenje za penzije odgovara:“s obzirom da se Vi niste pridržavali zakonskih pravila o prijavljivanju, suspendovana vam je isplata penzije, a dalja isplata će se vršiti nakon što se prijavite, odnosno od meseca kada ste se prijavili.“

Navodi podnosioca

15. Podnosilac zahteva tvrdi: “Smatram da su prilikom procesiranja i raspodele sredstava učinjene drastične povrede zakona, nije praćena budžetska stavka - namenska sredstva za penzionere, a u konkretnom slučaju moje majke i oca, Qamile i Hafir Vuniqi, ona su obustavljena i na neprirodan način oduzeta iz njihovog džepa.“

16. Podnosilac zahteva traži: “Tražim da se vrati dostojanstvo i da se uspostavi zakonitost kako bi se penzionerima Qamile i Hafir Vuniqi vratio osmeh na lice, da im se izvrši isplata za dva meseca, novembar i decembar 2014. godine, uključujući i komercijalne kamate.”

Ocena prihvatljivosti zahteva

17. Sud prvo ispituje da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti, koji su predviđeni Ustavom i dalje precizirani Zakonom i Poslovnikom.

18. U tom smislu, Sud se poziva na član 113 (1). Ustava, koji propisuje:

> “1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.”

19. Član 21. Zakona, takođe određuje da:

> “Stranke tokom postupka pred Ustavnim sudom nastupaju same ili ih zastupa ovlašćeni predstavnik.”

20. Pored toga, Sud uzima u obzir pravilo 36 (1) (a) Poslovnika, koje propisuje:

> “(1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahtev: (a) ako je zahtev podnela ovlašćena stranka.”

21. S tim u vezi, Sud primećuje da podnosilac zahteva nije priložio traženo punomoćje kojim bi njegovi roditelji, g. Hafir Vuniqi i gđa Qamile Vuniqi, opunomoćili podnosioca zahteva da ih zastupa pred Sudom.

22. Sud smatra da podnosilac zahteva nije "ovlašćena strana" niti u ličnom svojstvu, niti kao ovlašćeni zastupnik svojih roditelja.

23. Stoga, Sud zaključuje da se zahtev podnosioca ne može uzeti u razmatranje, i u skladu sa članom 113 (1) Ustava, članom 21. Zakona i pravilom 36 (1) (a) Poslovnika, zahtev treba proglasiti neprihvatljivim.

IZ OVIH RAZLOGA

Ustavni sud Kosova, u skladu sa članom 21. Zakona o Ustavnom sudu i pravilom 36 (1) (a) Poslovnika o radu, na zasedanju održanom 22. maja 2015. godine je jednoglasno

ODLUČIO

I. DA PROGLASI zahtev kao neprihvatljiv;

II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu, u saglasnosti sa članom 20. stavom 4. Zakona;

IV. OVA odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Almiro Rodrigues

Predsednik Ustavnog suda
Prof. dr Enver Hasani

KI157/14, podnosilac zahteva: Hajriz Alidemaj, ocena ustavnosti rešenja C. br. 1579/2014 Opštinskog suda u Prištini od 8. septembra 2014. godine

KI 157/14, rešenje o neprihvatljivosti od 16. aprila 2015. godine, objavljeno 1. juna 2015. godine

Ključne reči: *individualni zahtev, upravni postupak, rok tužbenog zahteva, pravo na rad i obavljanje profesije, neiscrpljena pravna sredstva.*

Opštinski sud u Prištini je rešenjem C. br. 1579/2014od 8. septembra 2014. godine odbio žalbu podnosioca zahteva protiv Opštine Priština, kao van roka, u pogledu povratka na prethodno radno mesto i retroaktivne naknade za neisplaćene lične dohotke.

Podnosilac zahteva je, između ostalog, tvrdio da je opština Priština povredila njegovo pravo na rad i obavljanje profesije, koje je garantovano članom 49. Ustava Kosova.

Ustavni sud je ocenio da je zahtev podnosioca preuranjen i da princip supsidijarnosti traži od podnosioca zahteva da iscrpi sva pravna sredstva koja su predviđena zakonom. Zahtev je proglašen neprihvatljivim, jer nisu iscrpljena sva pravna sredstva u skladu sa članom 113.7 Ustava i pravilom 36 (1) b) Poslovnika.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI157/14
Podnosilac
Hajriz Alidemaj
Ocena ustavnosti
rešenja C.br. 1579/2014 Opštinskog suda u Prištini, od 8. septembra 2014. godine

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija
Arta Rama-Hajrizi, sudija i
Bekim Sejdiu, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo g. Hajriz Alidemaj sa prebivalištem u Prištini (u daljem tekstu: podnosilac zahteva).

Osporena odluka

2. Osporena odluka je rešenje [C. br. 1579/2014] Opštinskog suda u Prištini od 8. septembra 2014. godine.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporenog rešenja, kojim je, navodno, povređen član 49. [Pravo na rad i obavljanje profesije] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav).

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članu 113 (7) Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), članu 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 20. oktobra 2014. godine, podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

6. Dana 6. novembra 2014. godine, predsednik Suda je imenovao sudiju Almira Rodriguesa za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Altay Suroy (predsedavajući), Arta Rama-Hajrizi i Kadri Kryeziu.

7. Dana 8. decembra 2014. godine, Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva.

8. Dana 16. aprila 2015. godine, nakon razmatranja izveštaja sudije izvestioca, Veće za razmatranje je iznelo preporuku Sudu, u punom sastavu, za neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

9. Počev od 1. septembra 1981. godine do 31. avgusta 2003. godine, podnosilac zahteva je bio zaposlen kao profesor albanskog jezika u školi „28. novembar“ u Prištini. Nakon 31. avgusta 2003. godine, Opština Priština je podnosiocu zahtevapromenila školu u kojoj je radio, a samim tim i platnu osnovicu.

10. Podnosilac zahteva se po ovom pitanju u više navrata obraćao Ministarstvu obrazovanja Kosova i Opštini Priština, međutim, nije dobio nikakav odgovor.

11. Dana 6. juna 2006. godine, podnosilac zahteva je uložio žalbu Nezavisnom nadzornom odboru Kosova (u daljem tekstu: NNOK) na odluke Opštine Priština o navedenim premeštajima i promenama platne osnovice.

12. Dana 21. marta 2007. godine, NNOK je [odlukom A 02 114/2006] usvojio žalbu podnosioca zahteva. U obrazloženju svoje odluke NNOK je naveo:

> „Odbor je oslanjaući se na dokaze predstavljene u spisima predmeta zaključio da je zahtev žalioca u vezi sa stepenom zarade osnovan i treba se usvojiti, dok zahtev za vraćanje na prethodno radno mesto zavisi od potreba organa za zapošljavanje na osnovu organizacije rada i raspoređivanja zaposlenih.“

13. Dana 24. januara 2011. godine, podnosilac je zahtevao izvršenje od Osnovnog suda u Prištini , tražeći da bude vraćen na predhodno radno mesto.

14. Dana 17. novembra 2011. godine, Opštinski sud u Prištini je [presudom C. br. 122/2011] usvojio tužbu podnosioca zahteva i obavezao Opštinu Priština–Direkciju za obrazovanje i nauku, da podnosioca zahteva vrati na radno mesto i dužnosti na kojima je radio kao predavač albanskog jezika u školi „28. novembar“ u Prištini, sa svim pravima koja proizilaze iz radnog odnosa, kao i da isplati razliku ličnih dohodaka za period od 1. septembra 2003. godine, pa sve do 30. septembra 2011. godine.

15. Opština Priština je uložila žalbu Apelacionom sudu na presudu Opštinskog suda u Prištini.

16. Dana 13. maja 2014. godine, Apelacioni sud [rešenjem Ac. br. 3142/2012] ukida presudu Opštinskog suda u Prištini i predmet vrataća Osnovnom sudu na ponovno odlučivnje.

17. U obrazloženju svoje odluke Apelacioni sud je naveo:

> „Prvostepeni sud će u ponovnom postupku otkloniti napred navedeno, tako što će po službenoj dužnosti utvrditi blagovremenost tužbenog zahteva, imajući u vidu da je odluka Nezavisnog nadzornog odbora od 21.03.2007. godine, dok je tužba ovom sudu predata dana 24.01.2011. godine, te nakon ocene doneti pravilnu i zakonitu odluku.“

18. Dana 8. septembra 2014. godine, Opštinski sud [rešenjem C.br. 1579/2014] odbija žalbu podnosioca kao neblagovremenu, sa obrazloženjem:

> „Izvedenim dokazima sud je našao da tužilac tužbu podneo dana 24.01.2011. godine. Dana 21.03.2007. godine je dobio rešenje kojim mu je prekinut radni odnos. Rok zastarevanja za sve zahteve iz radnog odnosa novčano zastareva u roku od tri godine od dana podnošenja zahteva, dok je tužilac penzionisan dana 21.03.2007. godine, međutim tužbu je predao dana 24.01.2011. godine nakon tri godine i devet meseci.“

19. Dana 10. decembra 2014. godine, podnosilac zahteva je uložio žalbu Apelacionom sudu Kosova na rešenje [C. br. 1579/2014] Opštinskog suda. Ovaj postupak pred Apelacionim sudom još uvek je u toku.

Navodi podnosioca

20. Podnosilac zahteva navodi da je Opština Priština prekršila njegovo pravo zagarantovano članom 49. [Pravo na rad i obavljanje profesije] Ustava Kosova.

21. Podnosilac od Suda traži:

> „nastavak isplate zarade retroaktivno za položaj profesora srednje škole, ne zaradu za položaj učitelja osnovne škole (...) i vraćanje na prethodno radno mesto profesora Albanskog jezika“

Prihvatljivost zahteva

22. Sud prvo ispituje da li je podnosilac ispunio uslove prihvatljivosti, određene Ustavom i dalje navedene u Zakonu i Poslovniku.

23. U tom smislu, Sud se poziva na član 113 (7) Ustava, koji propisuje:

> „Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom”.

24. Sud se takođe poziva i na član 47. (2) Zakona, koji propisuje da:

> „Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva“.

25. Štaviše, Sud uzima u obzir pravilo 36 (1) (b) Poslovnika, koje predviđa da:

> „Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve samo ako su iscrpljena sva delotvorna pravna sredstva, koja su na raspolaganju po zakonu, protiv pobijene presude ili odluke“.

26. S tim u vezi, Sud podseća da je podnosilac naveo da je Opština Priština prekršila njegovo pravo na rad i obavljanje profesije, zagarantovano članom 49. Ustava Kosova.

27. Sud primećuje da je dana 10. decembra 2014. godine, podnosilac zahteva pokrenuo tužbu kod Apelaciong suda, gde je procedura još uvek u toku.

28. Sud dalje podseća da načelo supsidijarnosti zahteva da podnosilac iscrpi sva pravna sretstva predviđena zakonom.

29. Obrazloženje za pravilo iscrpljenosti je da priušti nadležnim organima, uključujući i sudove, mogućnost da spreče ili isprave navodnu povredu Ustava. Pravilo je zasnovano na pretpostavci da pravni poredak Kosova obezbeđuje delotvorna pravna sredstva protiv povrede ustavnih prava. Ovo je važan aspekt supsidijarnog karaktera Ustava (vidi: rešenje o neprihvatljivosti: AAB-RIINVEST Univerzitet D.O.O. Priština protiv Vlade Republike Kosovo, KI41/09, od 21. januara 2010. godine, i vidi: mutatis mutandis, ESLJP, Selmouni protiv Francuske, br. 25803/94, odluka od 28. jula 1999. godine).

30. Shodno tome, Sud je stava da je zahtev podnosioca preuranjen, zbog neiscrpljenja svih raspoloživih pravnih sredstava, u skladu sa članom 113 (7) Ustava, članom 47. (2) Zakona i pravilom 36 (1) (b) Poslovnika.

31. Iz toga proizilazi da je zahtev neprihvatljiv.

IZ OVIH RAZLOGA

Ustavni sud Kosova, u skladu sa članom 113 (7) Ustava, članom 47 (2) Zakona o Ustavnom sudu i pravilom 36 (1) (b) Poslovnika o radu, na zasedanju održanom 25. maja 2015. godine je jednoglasno

ODLUČIO

I. DA PROGLASI zahtev kao neprihvatljiv;

II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu, u saglasnosti sa članom 20. stavom 4. Zakona;

IV. DA OGLASI da ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Almiro Rodrigues

Predsednik Ustavnog suda
Prof. dr Enver Hasani

KI178/14, podnositeljka zahteva: Xufe Racaj, zahtev za ispravku rešenja o neprihvatljivosti Ustavnog suda Republike Kosovo u slučaju KI107/14 od 26. novembra 2014. godine.

KI178/14, odluka o brisanju zahteva sa liste od 15. aprila 2015. godine, objavljena 1. juna 2015. godine

Ključne reči: *individualni zahtev, odbijanje zahteva, pravno dejstvo odluka, po kratkom postupku, brisanje zahteva sa liste.*

Ustavni sud je rešenjem u slučaju br. KI107/14 od 26. novembra 2014. godine proglasio neprihvatljivim zahtev podnositeljke, jer je bio očigledno neosnovan. Podnositeljka zahteva je tvrdila da su joj odlukom, koju osporava, povređena prava garantovana članovima 5 (Pravo na slobodu i sigurnost) i 6 (Pravo na pravično suđenje) Evropske konvencije o ljudskim pravima.

Podnositeljka je podnela zahtev za ispravljanje rešenja u slučaju br. KI107/14, tvrdeći da je Ustavni sud doneo odluku na osnovu članova 5 i 6. Ustava Kosova, a ne članova 5 i 6 Konvencije, na kojima je podnositeljka zahteva zasnivala svoju tvrdnju.

Ustavni sud je u svojoj odluci pojasnio da je rešenje br. KI107/14 doneto na osnovu članova 5 i 6. Konvencije i ne postoji greška koju treba da ispravi. Ustavni sud je dalje ocenio da podnositeljka zahteva nije podnela nikakvu tvrdnju ili novu povredu. Zahtev je proglašen neprihvatljivim po kratkom postupku i uklonjen sa liste u skladu sa članom 116.1 [Pravni Efekat Odluka] Ustava i pravilom 32 (4) i 61 (1) Poslovnika.

ODLUKA O BRISANJU ZAHTEVA SA LISTE
u
slučaju br. KI178/14
Podnosilac
Xufe Racaj
Zahtev za ispravku rešenja o neprihvatljivosti Ustavnog suda Republike Kosovo
u slučaju KI107/14 od 26. novembra 2014. godine

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija
Arta Rama-Hajrizi, sudija i
Bekim Sejdiu, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev KI178/14 je podnela gđa Xufe Racaj, sa prebivalištem u Prištini (u daljem tekstu: podnosilac zahteva).

Osporena odluka

2. U zahtevu KI178/14 podnosilac se poziva na rešenje o neprihvatljivosti Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud) u slučaju br. KI107/14 od 26. novembra 2014. godine, koje mu je uručeno 27. novembra 2014. godine.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar zahteva KI178/14 je zahtev za ispravku, i shodno tome moguće, ponovno razmatranje rešenja o neprihvatljivosti br. KI107/14 od 26. novembra 2014. godine.

Pravni osnov

4. Zahtev KI178/14 je nastavak zahteva KI107/14, koji je bio zasnovan na članu 113.7 Ustava i članu 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon).

5. Zahtev KI178/14 posebno treba da se posmatra na osnovu pravila 61. (Ispravka presuda i odluka) Poslovnika.

Postupak pred Sudom

6. Dana 12. decembra 2014. godine, podnosilac je podneo zahtev Sudu.

7. Dana 13. januara 2015. godine, predsednik Suda je imenovao sudiju Almira Rodriguesa za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Snezhana Botusharova (predsedavajuća) Kadri Kryeziu i Arta Rama-Hajrizi.

8. Dana 12. februara 2015. godine, Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva KI178/14.

9. Dana 15. aprila 2015. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i preporučilo Sudu da izbriše zahtev sa liste.

Pregled činjenica

10. Dana 23. juna 2014. godine, podnosilac je podneo Sudu zahtev KI107/14 na albanskom jeziku, tvrdeći povredu *"Člana 5 i 6. Konvencije"*. Pozivanje na članove 5. i 6. Konvencije je prevedeno na engleski jezik kao povreda "*Članova 5. i 6. Ustava"*. Engleska verzija je bila originalni radni osnov za rešenje od 26. novembra 2014. godine u slučaju br. KI107/14.

11. Stav 4 tog rešenja glasi "*Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporene odluke, kojom su navodno povređena prava podnosioca garantovana „Članom 6 (...) i članom 5. Ustava"*.

12. Međutim, u obrazloženju gore navedenog rešenja (pod stavom 24), Sud navodi: "*Podnosilac zahteva, opravdavajući svoj zahtev, tvrdi povredu člana 5 i 6. Ustava. Ovi se članovi bave jezikom i simbolima Republike Kosovo, a ne sa činjenicama zahteva"*.

13. U međuvremenu, Sud smatra da (pod stavom 25.): *"Predmetna stvar ima veze sa povredom prava na* pravično *suđenje"* i na taj način je odlučio na osnovu člana 5 i 6. Konvencije.

14. Sud je u nastavku utvrdio da (pod stavom 26.): *"Podnosilac zahteva nije tacno objasnila i pokazala kako su i zašto njena prava (...) na pravično suđenje (...) povređena".*

15. Konačno, Sud je zaključio (pod stavom 29.) da *"u skladu sa pravilom 36 (1) c) i 36 (2) d) Poslovnika, Sud smatra da je zahtev očigledno neosnovan".*

Navodi podnosioca

16. Podnosilac u zahtevu KI178/14 tvrdi: "*Tražim od Ustavnog suda primenu člana 5. i 6. Konvencije (a ne Ustava RK), dok je Ustavni sud Kosova greškom (EROR IN MATERIA) zasnovao rešenje br. KI107/14 od 25. XI 2014. god., na članovima 5 i 6. Ustava".*

17. Podnosilac želi, putem zahteva KI178/14, *"da se ponovo razmotri rešenje KI107/14 od 07.11.2014. godine Ustavnog suda Kosova, koje se greškom (...) zasnovalo na članovima 5. i 6. Ustava, umesto na članovima 5. i 6. Konvencije".*

Prihvatljivost zahteva

18. U tom smislu, Sud se poziva na član 116.1 [Pravni efekat odluka] Ustava, koji propisuje:

> *„Odluke Ustavnog suda su obavezne za pravosuđe i sva lica i institucije Republike Kosovo".*

19. Sud se poziva i na pravilo 32 (4) Poslovnika, koje propisuje:

> *„Sud može odbiti podnesak onda kada zaključi da je podnesak sporan ili da na neki drugi način ne predstavlja predmet ili spor".*

20. Pored toga, Sud uzima u obzir pravilo 61 (Ispravka presuda i odluka) Poslovnika, koje propisuje:

> *„(1) Sud može, ex officio , ili nakon što strana podnese zahtev u roku od dve nedelje od prosleđivanja presude ili odluke, ispraviti sve greške u pisanju ili brojkama u presudi ili odluci".*

21. Sud podseća da podnosilac zasniva svoj zahtev KI178/14 na navodnoj tehničkoj greški Suda.

22. Zapravo, podnosilac zahteva tvrdi da se Sud u rešenju o neprihvatljivosti u slučaju br. KI107/14 od 26. novembra 2014. godine,

pozvao na *"Član 6 (...) i član 5. Ustava" umesto na "Član 6 (...) i 5. Konvencije"*.

23. Međutim, u rešenju o neprihvatljivosti u slučaju br. KI107/14, Sud je utvrdio i odlučio o zahtevu na osnovu članova 5. i 6. Konvencije, kao što je prvobitno tvrdio podnosilac zahteva. Dakle, nema greške koja bi trebalo da se ispravi, jer je već ispravljena u donetom rešenju.

24. Pored toga, Sud primećuje da u zahtevu KI178/14 nije izneta nikakva nova tvrdnja ili dokaz o povredi navedenoj od strane podnosioca u zahtevu KI107/14; zapravo, podnosilac je samo podneo zahtev za ispravku rešenja o neprihvatljviosti.

25. Dakle, Sud smatra da su sve tvrdnje podnosioca potpuno rešene i obrazložene u slučaju KI107/14, kao što je tražio podnosilac, i navodna greška je ispravljena u prethodnoj odluci Suda.

26. Sud, u nastavku, smatra da je rešenje doneto u slučaju KI107/14, konačno i obavezujuće i navodna ispravka nema uticaja na prethodnu odluku.

27. Dakle, Sud zaključuje da nema predmeta ili spora koji je u toku, u vezi sa gore navedenim predmetom i u skladu sa članom 116.1 Ustava, pravilom 32 (4) i 61 (1) Poslovnika, „zahtev" mora po kratkom postupku da se odbaci i izbriše.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 20. Zakona i pravilom 32 (4) Poslovnika, 25. maja 2015. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA IZBRIŠE zahtev sa liste;

II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4 Zakona;

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah

Sudija izvestilac
Almiro Rodrigues

Predsednik Ustavnog suda
Prof. dr Enver Hasani

KI164/14, podnosilac zahteva: Shpëtim Halimi, ocena ustavnosti rešenja Rev. br. 223/2014 Vrhovnog suda Republike Kosovo od 1. septembra 2014. godine

KI164/14, rešenje o neprihvatljivosti od 13. maja 2015. godine, objavljeno 5. juna 2015. godine

Ključne reči: *individualni zahtev, parnični postupak, ponavljanje postupka, jednakost pred zakonom, zaštita imovine, očigledno neosnovan zahtev*.

Vrhovni sud Kosova je rešenjem Rev. br. 223/2014 od 1. septembra 2014. godine odbio zahtev podnosioca za reviziju u vezi sa ponavljanjem postupka i detaljnim odlučivanjem njegovog slučaja od strane nižestepenih sudova. Žalba podnosioca zahteva je – u suštini - povezana sa pravom na preču kupovinu i poništaja ugovora o prodaji nepokretnosti.

Podnosilac zahteva je tvrdio da su mu redovni sudovi, svojim odlukama, uskratili i povredili prava garantovana članom 24 [Jednakost Pred Zakonom] i 46 [Zaštita Imovine] Ustava.

Ustavni sud je ocenio da podnosilac zahteva uopšteno tvrdi da mu nije pružena mogućnost da brani svoj slučaj pred redovnim sudovima i ne pruža nikakvo proceduralno ili materijalno obrazloženje kojim bi objasnio kako je došlo do navodnih povreda. Zahtev je proglašen neprihvatljivim, kao očigledno neosnovan, u skladu sa članom 48. Zakona i pravilom 36 (2) d) Poslovnika.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI164/14
Podnosilac
Shpëtim Halimi
Ocena ustavnosti
rešenja Rev. br. 223/2014
Vrhovnog suda Republike Kosovo
od 1. septembra 2014. godine

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija
Arta Rama-Hajrizi, sudija i
Bekim Sejdiu, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo g. Shpëtim Halimi iz Donjeg Livoča, opština Gnjilane (u daljem tekstu: podnosilac zahteva), koga zastupa g. Skender Zenuni, advokat iz Gnjilana.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava rešenje (Rev. br. 223/2014 od 1. septembra 2014. godine) Vrhovnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Vrhovni sud), kojim je zahtev podnosioca za reviziju odbijen.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporenog rešenja, kojim su, navodno, *„povređena prava podnosioca zahteva garantovana Ustavom Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), odnosno član 24, stav 1 i 2 [Jednakost pred Zakonom] i član 46, stavovi 1, 2 i 3 [Zaštita Imovine]”.*

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), u vezi sa članom 22. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilom 29 Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 6. novembra 2014. godine, podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

6. Dana 5. decembra 2014. godine, predsednik je imenovao sudiju Almira Rodriguesa za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Altay Suroy (predsedavajući), Kadri Kyeziu i Arta Rama-Hajrizi.

7. Dana 20. januara 2015. godine, Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva i poslao kopiju zahteva Vrhovnom sudu.

8. Dana 13. maja 2015. godine Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i preporučilo Sudu neprihvatljivost zahteva.

Činjenice slučaja

9. Neodređenog datuma, podnosilac zahteva je podneo tužbu Opštinskom sudu u Gnjilanu, tražeći utvrđivanje njegovog prava preče kupovine i poništenje kupoprodajnog ugovora u vezi sa nepokretnom imovinom.

10. Dana 27. decembra 2005. godine Opštinski sud (rešenje C. br. 636/2004) je zaključio da je tužba podnosioca zahteva povučena i stoga je zatvorio predmet, ne upuštajući se u meritum slučaja.

11. Podnosilac zahteva nije uložio žalbu na rešenje Opštinskog suda.

12. Dana 23. novembra 2010. godine, podnosilac zahteva je podneo Opštinskom sudu u Gnjilanu zahtev za ponavljanje postupka, tvrdeći: *"[...] Ceo postupak je zasnovan na lažnim izjavama i na lažnim dokumentima [...]."*

13. Dana 11. decembra 2012. godine, Opštinski sud (rešenje C. br. 636/2004) je odbio kao nedozvoljen i nepotpun predlog podnosioca zahteva za ponavljanje postupka, jer je *"[...] istekao subjektivni rok od 30 dana i objektivni rok od 5 godina"*. Opštinski sud je, takođe,

naglasio da podnosilac zahteva u svom zahtevu za ponavljanje postupka *"[...] nije priložio nijedan dokaz kojim bi se utvrdila njegova osnovanost"*.

14. Podnosilac zahteva je uložio žalbu Apelacionom sudu na rešenje Opštinskog suda.

15. Dana 15. maja 2014. godine Apelacioni sud (rešenje Ac. br. 4943/2012) je odbio, kao neosnovanu, žalbu podnosioca zahteva i potvrdio rešenje Opštinskog suda.

16. Podnosilac je podneo zahtev za reviziju Vrhovnom sudu na rešenja Apelacionog i Opštinskog suda.

17. Dana 1. septembra 2014. godine, Vrhovni sud (rešenje Rev. br. 223/2014) je odbio je zahtev podnosioca za reviziju, tvrdeći da:

> *"[...] U konkretnom slučaju nije došlo do meritornog okončanja sporne stvari, jer je parnični postupak okončan rešenjem kojim je povučena tužba [*od strane podnosioca zahteva*] [...].*
> *Za slučajeve za koje je podnet predlog za ponavljanje postupka iz člana 232. tačka c) i d) ZPP-a [Zakon o parničnom postupku], rok za podnošenje predloga u smislu člana 234. tačka d) i e) ZPP-a iznosi 30 dana od dana kada je predlagač saznao za pravosnažnu presudu. Predlagač je predlog podneo po ovom pravnom osnovu, ali ne samo da predlogu nije priložio takvu presudu, već se u obrazloženju predloga uopšte ni ne pominje takva presuda [...]. Postupak čije se ponavljanje tražilo okončan je pravosnažnim rešenjem C.br. 636/04 od 27.12.2005. godine, dok je predlog za ponavljanje postupka podnet 24.11.2010. godine."*

Navodi podnosioca

18. Podnosilac zahteva tvrdi da su redovni sudovi, odbijajući njegov zahtev da ponove postupak, povredili njegova prava garantovana Ustavom, odnosno prava koja se odnose na *"jednakost pred zakonom i zaštitu imovine"*.

19. Podnosilac zahteva tvrdi da je njegovo pravo na jednakost, garantovano članom 24. [Jednakost pred zakonom] Ustava, povređeno, jer *"[...] Nije mi data mogućnost da se izjasnim pred sudijom u predmetu"*.

20. Podnosilac zahteva, takođe, tvrdi da je njegovo pravo na zaštitu imovine, garantovano članom 46. [Zaštita imovine] Ustava,

povređeno, jer mu je *"[...] Sudija u predmetu [...] uskratio pravo na zemlju svojih predaka"*.

21. Podnosilac zahteva zaključuje, obraćajući se Sudu sledećom izjavom:

> *"[...] Shpëtim Halimi je dobre volje da se ovaj građansko-pravni spor završi na taj način da se imovina njegovih predaka vrati vlasniku, odnosno njihovom unuku Shpëtimu Halimi.*
>
> *Da je ova nepokretnost na jednostran i pristrasan način oduzeta od strane sudije u predmetu, koji ga je /prema Shpëtimovim navodima/ obavezao da deponuje iznos [...] DM* [Nemačka marka] *za zemlju svojih predaka. [...]."*

Prihvatljivost zahteva

22. Sud prvo treba da ispita da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti, koji su propisani Ustavom i dalje precizirani u Zakonu i Poslovniku.

23. U tom smislu, Sud se poziva na član 48. Zakona i pravilo 36 Poslovnika.

Član 48. Zakona:

> *"Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori"*.

Pravilo 36 Poslovnika:

> *"[...] (1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahtev: [...] (d) ako je zahtev prima facie opravdan ili nije očigledno neosnovan.*
>
> *(2) Sud proglašava zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključi:*
>
> *[...] (d) da podnosilac zahteva nije u dovoljnoj meri potkrepeo svoju tvrdnju"*.

24. Sud podseća da podnosilac zahteva osporava rešenje (Rev. br. 223/2014 od 1. septembra 2014. godine) Vrhovnog suda, tvrdeći povredu njegovog prava na jednakost pred zakonom i zaštitu imovine, kao što je garantovano Ustavom.

25. Zapravo, podnosilac zahteva tvrdi, uopšteno i ne pozivajući se ni na jednu određenu odluku nižestepenih sudova, da mu nije pružena

"prilika da predstavi svoj slučaj" pred redovnim sudovima i da je, navodno, njegovo pravo kao *"naslednika"* nepokretne imovine njegovog pradede povređeno.

26. Sud primećuje da podnosilac zahteva nije pružio nijedno proceduralno ili suštinsko obrazloženje u svom zahtevu; on samo navodi gore pomenute tvrdnje, bez daljeg objašnjenja o tome kako je došlo do takvih povreda.

27. U tom smislu, Sud primećuje da je Opštinski sud odbio zahtev podnosioca da ponovo otvori postupak, smatrajući da je rok za podnošenje takvog zahteva istekao i da, bez obzira na to, podnosilac zahteva nije izneo nikakav dokaz u prilog svom zahtevu.

28. Sud, takođe, primećuje da je Apelacioni sud obrazložio svoje rešenje u pogledu tvrdnji podnosioca zahteva o *"bitnoj povredi odredaba parničnog postupka i povredi materijalnog prava",* potvrđujući da je Opštinski sud pravilno primenio materijalno pravo, kada je odbio zahtev podnosioca za ponovno otvaranje postupka.

29. Pored toga, Sud primećuje da je Vrhovni sud odbio zahtev podnosioca za reviziju kao neosnovan i obrazložio: *"[...] Takvo stanovište nižestepenih sudova o odbacivanju predloga za ponavljanje postupka kao nedozvoljenog se prihvata u celosti, zato što pobijana rešenja nisu zahvaćena bitnim povredama odredaba parničnog postupka, na koje revizioni sud, u smislu člana 215. ZPP-a, pazi po službenoj dužnosti."*

30. Sud smatra da je postupak pred Opštinskim, Apelacionim i Vrhovnim sudom bio pravičan i da su odluke detaljno opravdane i obrazložene.

31. Dakle, Ustavni sud zaključuje da su postupci, gledano u celini, sprovedeni na takav način da je podnosilac zahteva dobio pravično suđenje (vidi: *inter alia*, *Edwards protiv Ujedinjenog Kraljevstva,* br. 13071/87, izveštaj Evropske komisije o ljudskim pravima od 10. jula 1991. godine; i *mutatis mutandis, Shub protiv Litvanije,* br. 17064/06, ESLJP, odluka od 30. juna 2009. godine).

32. Pored toga, podnosilac zahteva nije tačno pojasnio kako i zašto osporene odluke, kojima je odbijen njegov zahtev za ponavljanje postupka, predstavljaju povredu prava i sloboda garantovanih Ustavom, niti je izneo dokaze koji opravdavaju tvrdnju o takvoj povredi.

33. U tom smislu, Sud naglašava da nije dužnost Ustavnog suda da se bavi greškama u činjenicama ili u zakonu (zakonitost) navodno počinjenim

od strane javnih organa, osim i u meri u kojoj su mogle povrediti prava i slobode zaštićene Ustavom (ustavnost).

34. Ustavni sud ponavlja da ne deluje kao sud četvrtog stepena u pogledu odluka donetih od strane redovnih sudova ili drugih javnih organa. To je uloga redovnih sudova ili drugih javnih organa da, kada je moguće, tumače i primenjuju procesno i materijalno pravo (vidi: *mutatis mutandis*, *García Ruiz protiv Španije,* br. 30544/96, ESLJP, presuda od 21. januara 1999. godine, stav 28. vidi, takođe slučaj Ustavnog suda br. KI70/11, podnosioci zahteva *Faik Hima, Magbule Hima i Bestar Hima*, rešenje o neprihvatljivosti od 16. decembra 2011. godine).

35. Dakle, Sud smatra da podnosilac zahteva nije podneo nikakav *prima facie* dokaz koji ukazuje na povredu njegovih prava u skladu sa Ustavom (vidi: *Vanek protiv Slovačke Republike*, br. 53363/99, ESLJP, odluka od 31. maja 2005. godine) i nije precizirao kako članovi Ustava, na koje se pozvao, potkrepljuju njegovu tvrdnju, u skladu sa članom 113.7 Ustava i članom 48. Zakona.

36. Kao rezime, Sud zaključuje da su tvrdnje podnosioca zahteva o povredi njegovih prava na jednakost pred zakonom i zaštitu imovine neosnovane i nisu dokazane, i samim tim, očigledno su neosnovane.

37. Na osnovu navedenih razloga Sud smatra da je, u skladu sa članom 48. Zakona i pravilom 36 (2) (d) Poslovnika, zahtev neprihvatljiv.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 48. Zakona i pravilima 36 (2) (d) i 56 (b) Poslovnika, 1. juna 2015. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4 Zakona;

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah

Sudija izvestilac
Almiro Rodrigues

Predsednik Ustavnog suda
Prof. dr Enver Hasani

KI169/14, podnosilac zahteva: Osman Osmanaj, ocena ustavnosti presude PML. br. 124/2014 Vrhovnog suda od 2. jula 2014. godine

KI169/14, rešenje o neprihvatljivosti od 15. aprila 2015. godine, objavljeno 5. juna 2015. godine

Ključne reči: *individualni zahtev, krivični postupak, kazna zatvora, lažno prijavljivanje, pravo na pravično i nepristrasno suđenje, očigledno neosnovan zahtev.*

Vrhovni sud Kosova je presudom PML. br. 124/2014 od 2. jula 2014. godine potvrdio odluke nižestepenih sudova i odbacio zahtev podnosioca za zaštitu zakonitosti u vezi sa njegovom kaznom zatvora zbog izvršenja krivičnog dela lažno prijavljivanje.

Podnosilac zahteva je tvrdio da mu je uskraćeno suočavanje sa svedocima, da nisu prihvaćeni dokazi koje je pružio i da postupak formiranja sudskog veća Apelacionog suda nije bio nepravičan.

Ustavni sud je ocenio da je obrazloženje Vrhovnog suda o suočavanju sa svedocima, sastavu veća Apelacionog suda i prijemu dokaza jasno, i štaviše, rezultiralo je time da postupak pred Apelacionim sudu nije bio nepravičan ili proizvoljan. Zahtev je proglašen neprihvatljivim, kao očigledno neosnovan, u skladu sa pravilima 36 (1) d) i 36 (2) b) Poslovnika.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI169/14
Podnosilac
Osman Osmanaj
Ocena ustavnosti presude PML. br. 124/2014
Vrhovnog suda od 2. jula 2014. godine

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija
Arta Rama-Hajrizi, sudija i
Bekim Sejdiu, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo g. Osman Osmanaj sa prebivalištem u Istoku (u daljem tekstu: podnosilac zahteva).

Osporena odluka

2. Osporena odluka je presuda PML. br. 124/2014 Vrhovnog suda od 2. jula 2014. godine, kojom je Vrhovni sud odbacio zahtev podnosioca zahteva za zaštitu zakonitosti kao neosnovan, i potvrdio presude Apelacionog suda i Osnovnog suda.

3. Ova presuda je uručena podnosiocu zahteva 23. jula 2014. godine.

Predmetna stvar

4. Predmetna stvar je ocena ustavnosti presude PML. br. 124/2014 Vrhovnog suda od 2. jula 2014. godine, kojom su, navodno, povređeni član 31. stav 4. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] i član 102. stav 1. [Opšta načela sudskog sistema] Ustava Republike Kosovo, i član 6. Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda.

Pravni osnov

5. Zahtev je zasnovan na članu 113 (7) Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), članu 22. i 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon).

Postupak pred Ustavnim sudom

6. Dana 24. novembra 2014. godine, prvog radnog dana posle nedelje, 23. novembra 2014. godine, podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

7. Dana 8. decembra 2014. godine, predsednik Suda je odlukom GJR. KI169/14 imenovao sudiju Roberta Carolana za sudiju izvestioca i odlukom KSH. KI169/14 imenovao Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Snezhana Botusharova (predsedavajuća), Kadri Kryeziu i Arta Rama-Hajrizi.

8. Dana 26. januara 2015. godine, Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva. Istog dana Sud je poslao kopiju zahteva Vrhovnom sudu.

9. Dana 15. aprila 2015. godine, nakon razmatranja izveštaja sudije izvestioca, Veće za razmatranje je iznelo preporuku Sudu, u punom sastavu, za neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

10. Dana 28. maja 2013. godine, Osnovni sud u Peći, ogranak u Istoku je [P. br.463/2011] proglasio podnosioca zahteva krivim za krivično delo lažno prijavljivanje. Osnovni sud je ovom presudom podnosioca zahteva osudio na kaznu zatvora u trajanju od 3 meseca, uslovno 2 godine.

11. Podnosilac je podneo žalbu na presudu [P. br. 463/2011] Osnovnog suda u Peći, ogranka u Istoku, od 28. maja 2013. godine.

12. Dana 21. oktobra 2013. godine, Apelacioni sud Kosova je [PA1.br. 771/2013] odbio žalbu podnosioca zahteva i potvrdio presudu Osnovnog suda. Apelacioni sud smatra da podnosiocu zahteva nije uskraćeno nijedno pravo garantovano Krivičnim zakonom Kosova, što se može potvrditi pregledom spisa predmeta, posebno zapisnikom sa glavnog pretresa.

13. Nakon toga, podnosilac je podneo zahtev za zaštitu zakonitosti Vrhovnom sudu Kosova, tvrdeći bitnu povredu krivičnog zakona, sa

predlogom da se presude prvostepenog i drugostepenog suda preinače, i da se odbaci optužnica podignuta protiv njega.

14. Dana 2. jula 2014. godine Vrhovni sud Kosova [PML. br. 124/2014] je odbio zahtev za zaštitu zakonitosti podnosioca kao neosnovan.

15. Vrhovni sud u svom obrazloženju navodi:

> "*Tvrdnja u zathevu za zaštitu zakonitosti o tome da svedok, bez naglašavanja o kojem se svedoku radi, nije odgovorio na „pitanje advokata i to je sud dozvolio", ne stoji, zato što se iz zapisnika sa glavnog pretresa utvrđuje da su svedoci Tahir Jahaj, Bashkim Blakaj i Besim Osmanaj, dali odgovore na sva pitanja branioca, i nakon postavljanja pitanja u zapisniku je utvrđeno da branilac nije više imao pitanja za svedoka.*
> *Iz zapisnika sa glavnog pretresa nakon ispitivanja svedoka Bashkima Blakaj od strane branioca i optuženog Osman Osmanaj, branilac je predložio da se obavi „upoređivanje dve izjave (izjave Tahira Jahaj i Bashkima Blakaj)", kojeg je sud odbacio rešenjem, sa neophodnim obrazloženjem da sud ocenjuje izjave svedoka, te nakon toga odlučuje kojem dokazu će pokloniti veru.*
> *U pogledu izvođenja dokaza kao što je spisak telefonskih razgovora od 28.10.2011. godine, sud je doneo opravdanu odluku, kada se pozvao na nemogućnost obezbeđivanja ovog dokaza zbog dugog proteka vremena (predlog je dat na pretresu od 23.05.2013. godine) i nemogućnosti obezbeđivanja ovog dokaza."*

16. Što se tiče žalbe podnosioca na sastav veća Apelaciong suda, obrazloženje Vrhovnog suda glasi:

> *"Navedene povrede zakona počinjene od strane drugostepenog suda, o tome da sudija Mejreme Memaj ne ispunjava uslove za obavljanje profesije sudije Apelacionog suda, ne stoje. Predsednik Apelacionog suda, shodno članu 20, stav 3, podstav 3.1 Poslovnika o radu Apelacionog suda imenuje sudije odeljenja, kako bi obezbedio efikasno suđenje predmeta, i po potrebi može da privremeno imenuje sudije, u odeljenjima za rešavanje nerešenih predmeta, ili kako bi obezbedio blagovremeno rešavanje predmeta".*

Navodi podnosioca

17. Podnosilac zahteva tvrdi da su u sudskom postupku, prilikom donošenja osporene odluke, prekršena njegova ustavom

zagarantovana prava na tri različita načina: (1) Podnosilac navodi da mu nije omogućeno suočavanje svedoka, čime je prekršeno njegovo pravo, zagarantovano članom 31. stav 4. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] (2) Podnosilac dalje navodi da jedan od sudija u pomenutom sudskom postupku nije imao minimalne pravne kvalifikacije za obavljanje funkcije sudije u tom sudu i sudskom postupku, što je prekršilo njegovo pravo zagarantovano članom 102. stav 1. [Opšta načela sudskog sistema] Ustava Republike Kosovo i (3) Podnosilac, takođe, navodi da je Osnovni sud, ne uzimajući u obzir dokaz-spisak izvesnih telefonskih poziva, prekršio njegovo pravo zagarantovano članom 6. Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda.

18. Podnosilac zahteva traži od Suda: *"... da presudu Vrhovnog suda Kosova, pod brojem PML. br. 124/14 i presudu Apelacionog suda Kosova, pod brojem PA1. Br. 771/13 proglasi nevažećim, i predmet vrati na razmatranje Apelacionom sudu Kosova u veću sastavljenom na osnovu zakona".*

Prihvatljivost zahteva

19. Pre svega, kako bi bio u stanju da reši zahtev podnosioca, Sud treba da ispita da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti, koji su predviđeni Ustavom i dalje precizirani Zakonom i Poslovnikom.

20. U tom smislu, Sud se poziva i na član 48. Zakona, koji propisuje:

> *Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori.*

21. Sud dodatno uzima u obzir i pravila 36 (1) (d) i 36 (2) (b) Poslovnika, koja propisuju:

> *"(1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahtev:*
>
> *[...]*
>
> *(d) ako je zahtev prina facie opravdan ili nije očigledno neosnovan."*
>
> *(2) Sud proglašava zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključi:*
>
> *[...]*

(b) da iznete činjenice ni na koji način ne opravdavaju tvrdnju o kršenju ustavnih prava,

[...]"

22. Kao što je gore navedeno, podnosilac zahteva tvrdi da su presuda [PML. br. 124/14] Vrhovnog suda i presuda [PA1. br. 771/2013] Apelacionog suda prekršile prava zagarantovana članom 31. stav 4. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje], i članom 102. stav 1. [Opšta načela sudskog sistema] Ustava, kao i članom 6. Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda.

23. S tim u vezi, Sud podseća na obrazloženje Vrhovnog suda u odgovaranju na tvrdnje podnosioca zahteva o povredi zakona i bitnoj povredi procesnih odredbi u njegovom zahtevu za suočavanjem svedoka, i izvođenjem dokaza spiska telefonskih poziva (vidi stav 15).

24. Sud takođe primećuje da su tvrdnje podnosioca o navodnim nepravilnostima u proceduri za formiranje Veća Apelacionog suda obrazložene od strane Vrhovnog suda (vidi stav 16).

25. U tom smislu, Sud nalazi da ono što pokreće podnosilac zahteva predstavlja pitanje zakonitosti, a ne ustavnosti.

26. U tom smislu, Sud naglašava da nije zadatak Ustavnog suda da se bavi greškama u činjenicama i zakonu (zakonitost), navodno počinjenim od strane Vrhovnog suda, osim i u meri u kojoj su mogle povrediti prava i slobode zaštićene Ustavom (ustavnost).

27. Ustavni sud dalje ponavlja da nije njegov zadatak, po Ustavu, da deluje kao sud četvrtog stepena, u pogledu odluka donetih od strane redovnih sudova. Uloga redovnih sudova je da tumače i primene relativna pravila procesnog i materijalnog prava. (vidi slučaj: *Garcia Ruiz protiv Španije*, br. 30544/96, ESLJP, presuda od 21. januara 1999. godine; vidi, takođe, slučaj: KI70/11 podnosilaca zahteva *Faik Hima, Magbule Hima i Bestar Hima*, Ustavnog suda, rešenje o neprihvatljivosti od 16. decembra 2011. godine). Sama činjenica da podnosilac zahteva nije zadovoljan ishodom postupka u njegovom slučaju, ne pokreće tvrdnju o povredi njegovih prava zaštićenih Ustavom. Sud primećuje da je podnosilac zahteva imao mnogo prilika da predstavi svoj slučaj pred redovnim sudovima.

28. Ustavni sud može samo da razmotri da li su dokazi izneti na pravilan način i da li je postupak, gledano u celosti, sproveden na takav način da je podnosilac zahteva dobio pravično suđenje (vidi: *inter alia*, slučaj *Edwards protiv Ujedinjenog Kraljevstva,* zahtev br. 13071/87,

izveštaj Evropske komisije za ljudska prava, usvojen 10. jula 1991. godine).

29. S tim u vezi, Sud primećuje da je obrazloženje koje se odnosi na zahtev za suočavanje svedoka, navodnim nepravinostima u proceduri za formiranje Veća Apelacionog suda kao i zbog neizvođenja dokaza spiska telefonskih poziva, u presudi Vrhovnog suda jasno. Nakon razmatranja svih postupaka Sud je, takođe, utvrdio da postupak pred Apelacionim sudom nije bio nepravičan ili proizvoljan (vidi: slučaj *Shub protiv Litvanije*, br. 17064/06, ESLJP, odluka od 30. juna 2009. godine).

30. Iz gore navedenih razloga, Sud smatra da činjenice iznete od strane podnosioca zahteva ni na koji način ne opravdavaju navodnu povredu ustavnih prava na koje se pozvao podnosilac zahteva.

31. Shodno tome, zahtev je očigledno neosnovan i treba se proglasiti neprihvatljivim u skladu sa pravilom 36 (1) (d) i 36 (2) b) Poslovnika.

IZ OVIH RAZLOGA

Ustavni sud Kosova u skladu sa pravilom 36 (1) (d) i 36 (2) b) Poslovnika o radu, na zasedanju održanom 28. maja 2015. god., je jednoglasno

ODLUČIO

I. DA PROGLASI zahtev kao neprihvatljiv;

II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu, u saglasnosti sa članom 20. stavom 4. Zakona;

IV. DA OGLASI da ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Robert Carolan

Predsednik Ustavnog suda
Prof. dr Enver Hasani

KI176/14, podnosilac zahteva: Sekule Stanković, ocena ustavnosti presude Rev. br. 233/2014 Vrhovnog suda od 3. septembra 2014. godine

KI176/14, rešenje o neprihvatljivosti od 15. aprila 2015. godine, objavljeno 5. juna 2015. godine

Ključne reči: *individualni zahtev, parnični postupak, rok tužbenog zahteva, zaštita imovine, zamena nepokretnosti, očigledno neosnovan zahtev*

Vrhovni sud Kosova je presudom Rev. br. 233/2014 od 3. septembra 2014. godine preinačio presude nižestepenih sudova i odbio tužbeni zahtev podnosioca, kao van roka u vezi sa poništavanjem ugovora o zameni nepokretnosti.

Podnosilac zahteva je tvrdio da je Vrhovni sud odlučio u suprotnosti sa materijalnim dokazima i na taj način povredio njegovo pravo na zaštitu imovine, koje je garantovano članom 46. Ustava.

Ustavni sud je ocenio da tvrdnje podnosioca zahteva o povredi prava na zaštitu imovine ne predstavljaju ustavnu spornu osnov, jer pokreće pitanje zakonitosti koje spada u nadležnost redovnih sudova, a osim toga, Vrhovni sud je obrazložio zašto su preinačene odluke Zahtev je proglašen neprihvatljivim, kao očigledno neosnovan, kao što je propisano članom 48. Zakona i dalje precizirano pravilima 36 (1) d) i 36 (2) b) Poslovnika.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI176/14
Podnosilac
Sekule Stanković
Zahtev za ocenu ustavnosti presude Vrhovnog suda Rev. br. 233/2014 od 3. septembra 2014. godine

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija
Arta Rama-Hajrizi, sudija i
Bekim Sejdiu, sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosilac zahteva je g. Sekule Stanković iz Prištine, sa prebivalištem u Medveđi, Republika Srbija, koga pred Sudom zastupaju g. Visar Ahmeti i g. Ekrem Agushi, advokati.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava presudu Rev. br. 233/2014 Vrhovnog suda Republike Kosovo od 3. septembra 2014. godine (u daljem tekstu: Vrhovni sud). Ovom presudom je usvojena revizija gđe V. B. (tužena) i odbijen tužbeni zahtev podnosioca (tužilac) za poništavanjem ugovora o zameni nepokretnosti.

3. Osporena presuda je uručena podnosiocu zahteva 8. decembra 2014. godine.

Predmetna stvar

4. Predmetna stvar zahteva je ocena ustavnosti osporene presude Rev. br. 233/2014, zbog navodne povrede prava garantovanih članom 46. [Zaštita imovine] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav).

Pravni osnov

5. Pravni osnov za obradu ovog zahteva je član 113.7 Ustava, članovi 22. i 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon).

Postupak pred Ustavnim sudom

6. Dana 10. decembra 2014. godine, podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

7. Dana 6. januara 2015. godine, predsednik Suda je odlukom br. GJR. KI176/14 imenovao sudiju Roberta Carolana za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik je odlukom br. KSH. KI176/14 imenovao Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Snezhana Botusharova (predsedavajuća), Kadri Kryeziu (član) i Arta Rama-Hajrizi (član).

8. Dana 20. januara 2015. godine, Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva i kopija ovog zahteva je poslata Vrhovnom sudu.

9. Dana 15. aprila 2015. godine, nakon što je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca, Veće za razmatranje je preporučilo Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

10. Dana 1. avgusta 1999. godine, podnosilac zahteva je zaključio ugovor sa gđom V.B. (tužena) o zameni nepokretnosti, stana koji se nalazi u naselju Dardanija SUII/1, ulaz 1 u Prištini, sa kućom od 124 m² (kvadratna metra) i dvorištem od 12 ari i 17 m², koja se opisuje kao parcela br. 1946, a koja se nalazi u Medveđi.

11. Dana 11. oktobra 2011. godine, Opštinski sud u Prištini, Odeljenje u Gračanici (presuda C. br. 863/11) je usvojio, kao osnovan, tužbeni zahtev podnosioca i potvrdio da je ugovor o zameni nepokretnosti, zaključen 1. avgusta 1999. godine, između podnosioca zahteva i tužene, ništavan i bez pravnog dejstva.

12. Na ovu presudu, tužena je uložila žalbu Apelacionom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Apelacioni sud), osporavajući sve tačke presude.

13. Dana 18. septembra 2013. godine, Apelacioni sud (presuda Ac. br. 58/2013) odbio je, kao neosnovanu, žalbu tužene i potvrdio presudu Opštinskog suda u Prištini, Odeljenja u Gračanici.

14. Dana 12. decembra 2013. godine, tužena je podnela reviziju Vrhovnom sudu na presudu Apelacionog suda, osporavajući presudu kao nepravičnu.

15. Dana 3. septembra 2014. godine, Vrhovni sud (presuda Rev. br. 233/2014) je usvojio, kao osnovanu, reviziju podnetu od strane tužene, preinačio presude nižih sudova, odbijajući tužbeni zahtev podnosioca zahteva kao neblagovremen.

16. Pored toga, Vrhovni sud je u svojoj presudi obrazložio: „*U ovom slučaju, zasnivajući se na činjenici da ugovor o zameni nepokretnosti između parničara nije formalizovan u pravnom aspektu, znači da nemamo ugovor i ako nemamo ugovor onda on ne može ni da se poništi, kao što je pogrešno zaključio prvostepeni sud, pa i da postoji zakonit ugovor koji je overen u sudu, prošao je rok da se traži njegova ništavnost, obzirom da je interni ugovor zaključen 01.08.1999. godine, a tužba je podneta sudu 10.11.2014. godine. Prema zakonskoj odredbi iz člana 117. Zakona o obligacionim odnosima, poništenje rušljivog ugovora prestaje istekom roka od jedne godine od saznanja za razlog rušljivosti, odnosno prestanka prinude, dok je u ovom slučaju prošlo 5 godina, 3 meseca i 9 dana. Dakle, i navedenu tvrdnju u reviziji da je tužba van roka Vrhovni sud Kosova je usvojio kao osnovanu*".

Navodi podnosioca

17. Podnosilac zahteva tvrdi da mu je Vrhovni sud, usvajajući kao osnovanu reviziju podnetu od strane tužene i odbijajući kao neosnovan njegov tužbeni zahtev za poništenje ugovora o zameni nepokretnosti, povredio pravo na imovinu, garantovano članom 46. Ustava.

18. Tvrdnju o povredi člana 46. Ustava, podnosilac zahteva zasniva na činjenici: *"Vrhovni sud u pruženom obrazloženju, između ostalog, izneo je razloge koji su potpuno u suprotnosti sa materijalnim dokazima, to jer je tužba tužioca u ovom slučaju podneta u zakonskom roku koji je propisan odredbama člana 117. ZOO"*.

Prihvatljivost zahteva

19. Ustavni sud, pre nego što razmotri podnet zahtev, prvo ocenjuje da li zahtev podnosioca ispunjava proceduralne uslove prihvatljivosti, propisane u Ustavu i dalje precizirane u Zakonu i Poslovniku.

20. U pogledu ovog zahteva, Sud se poziva na član 48. Zakona, koji propisuje: *"Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja*

prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori".

21. Pored toga, pravilo 36 (1) (d) Poslovnika, propisuje:

(1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahtev:

[...]

(d) ako je zahtev prima facie opravdan ili nije očigledno neosnovan.

22. Štaviše, pravilo 36 (2) Poslovnika propisuje:

(2) Sud proglašava zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključi:

[...]

(b) da iznete činjenice ni na koji način ne opravdavaju tvrdnju o kršenju ustavnih prava;

[...]

23. U ovom slučaju, predmetna stvar pred redovnim sudovima je bio zahtev podnosioca u vezi sa poništenjem ugovora o zameni nepokretnosti. Prvostepeni i drugostepeni sud su usvojili tužbeni zahtev podnosioca i odlučili da ponište ugovor. Međutim, Vrhovni sud je, na osnovu revizije podnete od strane tužene, preinačio presude navedenih sudova, odbijajući kao neosnovan tužbeni zahtev podnosioca, jer je podnet nakon roka koji je propisan zakonom.

24. Podnosilac zahteva tvrdi da je Vrhovni sud, odbijajući kao neblagovremen, tužbeni zahtev za poništenje ugovora o zameni nepokretnosti, povredio njegovo pravo na imovinu, garantovano članom 46. Ustava.

25. U vezi sa pravom na imovinu, član 46. [Zaštita imovine] Ustava, propisuje:

1. Garantuje se pravo na imovinu.

2. Korišćenje imovine je regulisano zakonom, u skladu sa javnim interesom.

3. Niko se ne može arbitrarno lišiti lične imovine. Republika Kosovo ili javne vlasti Republike Kosovo mogu izvršiti

eksproprijaciju imovine ako je ista u skladu sa zakonom, ako je neophodna ili adekvatna za postizanje javnih ciljeva ili podržavanje javnog interesa, a za koju se vrši neposredna adekvatna kompenzacija licu ili licima, imovina kojih se eksproriiše.

4. O sporovima koje uzrokuje neko delo Republike Kosovo ili javne vlasti Republike Kosovo, a koji se smatraju eksproprijacijom, odlučuje nadležni sud.

26. Što se tiče tvrdnje podnosioca zahteva o povredi prava na imovinu, Sud na osnovu spisa predmeta, smatra da takva tvrdnja ne predstavlja ustavnu, argumentovanu osnovu, jer se odnosi na pitanja zakonitosti koje spadaju u nadležnost redovnih sudova.

27. Sud primećuje da je Vrhovni sud, prema službenoj dužnosti, ocenio zakonitost odluka nižestepenih sudova i zaključio da su oni pogrešno primenili materijalno pravo, jer je rok za podnošenje tužbenog zahteva, čija je predmetna stvar zahtev za poništenje ugovora o zameni nepokretnosti, istekao.

28. U tom smislu, Sud naglašava da nije njegova dužnost da se upušta u pitanja zakonitosti, kao što je u ovom slučaju utvrđivanje činjenice da li je tužbeni zahtev podnosioca podnet u roku propisanim zakonom.

29. Sud podseća da je tumačenje odredaba materijalnog i procesnog prava dužnost redovnih sudova i spada u njihovu nadležnost.

30. Ustavni sud može samo da razmotri da li su dokazi pred sudovima i drugim organima izneti na pravičan način i da li su postupci, gledano u celosti, sprovedeni na takav način da je podnosilac ovog zahteva dobio pravično suđenje (vidi, između drugih izvora: izveštaj Evropske komisije za ljudska prava u slučaju *Edwards protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, zahtev br. 13071/87*,* usvojen 10. jula 1991. godine).

31. Sud smatra da je Vrhovni sud u svojoj presudi obrazložio zašto je trebalo da se presude nižestepenih sudova preinače i tužbeni zahtev podnosioca odbije.

32. Dakle, Ustavni sud ne može da utvrdi da su odgovarajući postupci pred Vrhovnim sudom bili nepravični ili proizvoljni (vidi*: mutatis mutandis, Shub protiv Litvanije*, odluka ESLJP o prihvatljivosti zahteva br. 17064/06 od 30. juna 2009. godine).

33. Na osnovu svih navedenih razloga, Sud zaključuje da zahtev podnosioca treba da se proglasi kao očigledno neosnovan.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 48. Zakona i u skladu sa pravilima 36 (1) (d), pravilom 36 (2) (b), kao i pravilom 56 (2) Poslovnika, 28. maja 2015. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4 Zakona;

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Robert Carolan

Predsednik Ustavnog suda
Prof. dr Enver Hasani

KI03/15, Podnosilac zahteva: Hasan Beqiri, ocena ustavnosti presude API-KZI br. 2/2011 Vrhovnog suda od 25. maja 2012. godine

KI03/15, odluka o odbacivanju zahteva od 13. maja 2015. godine, objavljena 5. juna 2015. godine

Ključne reči: *individualni zahtev, teret dokazivanja*, *kazna zatvora, krivični postupak, neispunjavanje proceduralnih uslova, neprihvatljiv zahtev*.

Podnosilac zahteva osporava presudu API-KZI br. 2/2011 Vrhovnog suda od 25. maja 2012. godine. Podnosilac zahteva tvrdi da mu je Vrhovni sud povredio prava garantovana Ustavom i međunarodnim konvencijama, bez pozivanja na bilo koju ustavnu odredbu posebno.

Ustavni sud je ocenio da zahtev podnosioca ne ispunjava proceduralne uslove za dalje razmatranje, jer zahtevu nije priložena relevantna dokumentacija i teret dokazivanja pada na podnosioca zahteva. Zahtev je proglašen neprihvatljivim po kratkom postupku u skladu sa članovima 22.4 i 48. Zakona i precizirano u pravilima 29 (2) h) i 32 (5) Poslovnika.

ODLUKA O ODBACIVANJU ZAHTEVA
u
slučaju br. KI03/15
Podnosilac
Hasan Beqiri
Ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda
API-KZI br. 2/2011 od 25. maja 2012. godine

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija
Arta Rama-Hajrizi, sudija i
Bekim Sejdiu, sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosilac zahteva je g. Hasan Beqiri, koji se nalazi na izdržavanju kazne u zatvoru Dubrava.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava presudu Vrhovnog suda API-KZI br. 2/2011 od 25. maja 2012. godine koja mu je, prema informacijama podnosioca, uručena 22. decembra 2014. godine.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar zahteva je ocena ustavnosti osporene presude, kojom se tvrde povrede prava podnosioca, garantovanih Ustavom Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav).

Pravni osnov

4. Zahtev se zasniva na članu 113.7 Ustava, članovima 22. i 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 14. januara 2015. godine, podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

6. Dana 9. februara 2015. godine, predsednik Suda je imenovao sudiju Almira Rodriguesa za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Altay Suroy (predsedavajući), Kadri Kryeziu i Arta Rama-Hajrizi.

7. Dana 19. februara 2015. godine, Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva i tražio od pomenutog da kompletira zahtev relevantnim dokumentima.

8. Dana 13. maja 2015. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i preporučilo Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

9. Podnosilac zahteva je optužen za krivično delo, proglašen je krivim i osuđen na kaznu zatvora. Podnosilac zahteva se nalazi na izdržavanju kazne u zatvoru u Dubravi.

Navodi podnosioca

10. Podnosilac zahteva tvrdi da su redovni sudovi povredili njegova prava garantovana Ustavom i međunarodnim konvencijama, ne navodeći nijednu konkretnu ustavnu odredbu.

11. Podnosilac zahteva tvrdi da redovni sudovi nisu na potreban način izveli dokaze i činjenice slučaja, zbog čega i je kvalifikacija krivičnog dela bila pogrešna.

12. Pored toga, podnosilac zahteva traži da se navodna povreda ljudskih prava oceni od strane Suda, bazirajući se na njegovim tvrdnjama pokrenutim u zahtevu.

Prihvatljivost zahteva

13. Sud prvo ocenjuje da li je podnosilac zahteva ispunio proceduralne uslove prihvatljivosti, propisane Ustavom, Zakonom i Poslovnikom.

14. Stoga, Sud se poziva na dole navedene odredbe Zakona:

    Član 22.4 [Procesuiranje podnesaka]

"4. Ukoliko podnesak ... nije ... kompletan, sudija izvestilac o tom informiše stranku i određuje rok od najviše petnaest (15) dana za... dopunu podneska (...)".

Član 48. [Tačnost podneska*]*

"Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena (...)".

15. Pored toga, Sud se poziva i na pravila 29 (2) [Podnošenje podnesaka i odgovora] i 32 (5) [Povlačenje, odbijanje i odbacivanje podnesaka] Poslovnika, koje propisuju:

29 (2) "Podnesak takođe uključuje sledeće:

[...]

(h) Dodatna dokumenta i informacije.

[...]"

32 (5) „Sud može po kratkom postupku odbiti podnesak ako je nepotpun ili nejasan, uprkos zahtevima Suda prema stranci da dopuni ili razjasni podnesak (...)".

16. Sud podseća da podnosilac zahteva tvrdi da su redovni sudovi povredili njegova prava garantovana Ustavom i međunarodnim konvencijama, jer činjenice i dokazi nisu predstavljeni na potreban način i kao posledica toga, kvalifikacija krivičnog dela je bila potpuno pogrešna.

17. Sud je u skladu sa članom 22. stav 4 Zakona tražio od podnosioca zahteva da podnese osporenu odluku i druge odluke redovnih sudova.

18. Međutim, u propisanom roku Sud nije primio nijednu odluku redovnih sudova.

19. Sud smatra da ne može da uzme u obzir tvrdnje podnosioca zahteva bez dokumenata ili materijalnih dokaza, shodno članu 22.4 Zakona i pravilima 29 (2) i 32 (5) Poslovnika.

20. Sud dalje smatra da podnosilac zahteva nije izgradio *prima facie* slučaj, kako bi mogao oceniti ispunjavanje svih proceduralnih uslova prihvatljivosti.

21. Pored toga, Sud naglašava da nije sud utvrđivanja činjenica i da teret dokazivanja pada na podnosioca zahteva, koji nije uspeo da ispuni proceduralne uslove propisane Ustavom, Zakonom i Poslovnikom.

22. Kao rezime, Sud smatra da zahtev podnosioca ne ispunjava proceduralne uslove za dalje razmatranje, zbog nekompletiranja ovog zahteva relevantnom dokumentacijom, kao što je propisano članom 22.4 i 48. Zakona i pravilom 29. (2) (h) Poslovnika.

23. Prema tome, Sud zaključuje da zahtev podnosioca treba odbaciti po kratkom postupku i da je kao takav neprihvatljiv.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, u skladu sa članovima 22. 4 i 48. Zakona, kao i u skladu sa pravilima 29 (2) (h), 32 (5) i 56 (2) Poslovnika, 1. juna 2015. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4 Zakona i

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah

Sudija izvestilac
Almiro Rodrigues

Predsednik Ustavnog suda
Prof. dr Enver Hasani

INDEKS PRAVNIH TERMINA

TERM	BROJ STRANE
	A
Advokat	49, 85, 132, 151, 168, 174, 182, 190, 200, 208, 224, 246, 257, 258, 266, 267, 269, 287, 289, 311, 320, 338, 345, 373, 406, 461, 481, 490, 495.
Amandman	7, 11, 272, 273, 274, 275, 277, 278, 282, 284, 285, 385, 386, 387, 388, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404,
Apelacioni sud Kosova	27, 51, 54, 56, 57, 74, 78, 79, 80, 81, 104, 147, 148, 175, 178, 214, 305, 325, 331, 374, 405, 407, 409, 489,
	D
Disciplinska komisija Kosovske agencije za šume	363,
Državni tužilac	14, 17, 23, 62, 176, 189, 193, 195, 408, 453, 454, 456,
Društvenog preduzeća	7, 63, 357, 358, 360, 361, 435,
	E
Energetska Korporacija Kosova(EKK)	247, ,249,
Evropski sud o ljudskim pravima [ESLJP]	17, 25, 31, 44, 56, 77, 82, 91, 115, 114, 120, 129, 136, 142, 156, 165, 172, 178, 186, 187, 291, 205, 212, 221, 227, 228, 236, 243, 251, 261, 270, 291, 293, 294, 300, 309, 311, 312, 313, 314, 315, 317, 329, 334, 342, 349, 361, 370, 377, 378, 383, 395, 396, 397, 412, 413, 443, 448,

474, 485, 486, 492, 493, 499,

Evropske komisije o ljudskim pravima 18, 129, 187, 197, 250, 293, 485,

Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava (EKLJP) 23, 35, 36, 106, 110, 111, 115, 117, 118, 119, 120, 121, 128, 135, 151, 164, 174, 177, 191, 194,, 195, 197, 201, 203, 215, 218, 219, 220, 221, 257, 288, 291, 292, 294, 299, 307, 312, 335, 341, 342, 345, 347, 348, 354, 380, 382, 383, 396, 452, 454, 457,

Evropska konvencija o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda i protokoli iste; 279,

Ex officio 300, 415, 420, 478,

I

Inter alia 20, 27, 38, 48, 55, 74, 77, 79, 84, 87, 104, 129, 187, 197, 205, 236, 270, 278, 283, 293, 299, 310, 334, 377, 396, 485, 492,

J

Jednakost pred Zakonom 14, 24, 86, 89, 96, 106, 110, 120, 123, 127, 128, 158, 159, 165, 207, 209, 211, 218, 223, 224, 227, 276, 278, 286, 287, 290, 293, 380, 382, 391, 450, 454, 480, 481, 483, 484, 486,

Javni tužilac 58, 64, 70, 79, 210, 323,

K

Kosovsku povereničku agenciju 70,

Kosovska agencija za privatizaciju 58, 59, 61, 70, 131, 132, 133, 134, 150, 151, 154, 270, 293, 330, 332, 395, 433,

434, 435, 453, 454,

Kosovska Agencija za Šume 363, 364,

Komisija za imenovanje Sudskog saveta Kosova 379,

Krivični zakon Kosova 24, 138, 167, 176, 202, 207, 211, 217, 235, 259, 291, 337, 339, 340, 375, 489,

Komiteta ministara Saveta Evrope 281,

Kancelarija specijalnog tužilaštva Republike Kosovo 289,

M

Međunarodnog prava 119, 123, 184, 201, 203, 207, 209, 211, 277, 393,

Međunarodna konvencija o građanskim i političkim pravima i protokoli iste; 279,

Ministarstvo za obrazovanje, nauku i tehnologiju 53, 471,

Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i ruralnog razvoja 363, 364, 367,

Ministarstvo unutrašnjih poslova 86, 88,

Ministarstvo finansija 93, 94,

Ministarstva za zajednice i povratak 105, 107, 109, 110, 116,

Ministarstva rada i socijalne zaštite 464, 465,

Ministarstvu pravde 86,

Mutatis mutandis 18, 44, 56, 82, 91, 118, 120, 129, 136, 156, 165, 172, 178, 196, 197, 227, 228, 236, 261, 293, 300, 309, 311, 312, 313, 349, 361, 370, 383, 412, 413, 448, 474, 485, 486, 499,

N

Narodnom advokatu 49, 267, 274, 385, 387, 390, 391, 392, 393, 398, 402, 416, 417, 419, 421, 422, 423, 424, 425, 429, 430,

Nadležnost Ustavnog suda 71, 311, 355,

Nadležnost redovnih sudova 186, 310, 312, 494, 499,

Nezavisni nadzorni odbor Kosova 104, 107, 111,

Naknada 104, 110, 111, 153, 221, 314, 319, 322, 323, 324, 325, 329, 331, 334, 357, 358, 359, 360, 361, 408, 411, 412, 450, 453, 457, 469,

Ništavom (nula) 306, 496,

Navodi podnosioca 17, 24, 30, 36, 42, 49, 55, 67, 79, 89, 96, 102, 110, 127, 134, 141, 149, 154, 163, 170, 176, 184, 193, 203, 211, 218, 226, 242, 249, 260, 267, 290, 298, 307, 326, 334, 326, 340, 347, 355, 360, 369, 376, 382, 410, 420, 431, 436, 441, 447, 454, 467, 473, 478, 483, 490, 497, 503,

Nezavisni sindikat 131, 134, 357, 358, 361,

Nevladine organizacije (NVO) 446,

O

Okružni sud u Gnjilanu 161,

Okružni sud u Mitrovici 374,

Okružni sud u Prištini 140, 183, 192, 232, 233, 289, 297, 303, 322,

Okružni sud u Peći 14, 175, 210,

Okružni sud u Prizrenu 303, 377,

Opštinski sud u Vitini 216, 217,

Opštinski sud u Gnjilanu 160, 163,

Opštinski sud u Uroševcu 241, 297, 357,

Opštinski sud u Istoku 14, 15,

Opštinski sud u Prištini 62, 146, 147, 169, 248, 303, 322, 324, 346, 367, 469, 472, 496,

Opštinski sud u Prizrenu 303,

Opštinski sud u Peći 368,

Osnovni sud u Gnjilanu 29, 30, 217, 440,

Osnovni sud u Prištini 23, 41, 53, 54, 76, 78, 109, 117, 140, 146, 147, 167, 170, 183, 288, 328, 333, 339,

Osnovni sud u Peći 13, 16, 210, 489,

Osnovni sud u Uroševcu 258, 259, 261, 324, 409,

Osnovni sud u Prizrenu 339,

Osnovni sud u Mitrovici 201,

Opština Uroševac 257,

Opština Istoki 14, 208,

Opština Kosovo Polje 246,

Opština Đakovica 287,

Opština Gnjilane 159, 436, 477,

Opština Klina 47,

Opština Kačanik 406, 408, 409, 412,

Opština Srbica 373,

Opština Gračanica 72, 224,

Opština Mitrovici 77, 78,

Opština Orahovac 352,

Opština Priština 53, 54, 55, 101, 132, 147, 231, 446, 469, 471, 472, 473,

Opština Prizren 101, 132,

Opština Podujevo 168,

Ovlašćene strane 97, 148, 194, 234, 267, 308, 327, 421, 448, 467,

Ocena prihvatljivosti zahteva 16, 24, 31, 36, 103, 135, 155, 171, 177, 227, 234, 268, 291, 341, 348, 376, 411, 442, 467,

Ocena ustavnosti presude 20, 21, 33, 34, 74, 75, 84, 85, 122, 123, 131, 132, 138, 139, 150, 151, 158, 159, 173, 174, 181, 182, 199, 200, 207, 245, 246, 256, 257, 286, 287, 301, 302, 331, 337, 338, 363, 364, 372, 433, 434, 487, 494, 501, 502,

Ocena ustavnosti rešenja 27, 28, 38, 39, 51, 52, 58, 59, 104, 105, 144, 145, 167, 168, 214, 215, 223, 224, 230, 231, 235, 236, 252, 253, 295, 296, 319, 320, 344, 345, 405, 406, 438, 439, 443, 469, 470, 480, 481,

Osporena odluka 14, 17, 21, 28, 34, 35, 47, 52, 59, 75, 85, 94, 101, 105, 114, 123, 132, 136, 139, 145, 151, 156, 159, 168, 174, 182, 185, 190,

200, 208, 215, 224, 224, 231, 239, 246, 253, 257, 264, 287, 296, 301, 309, 310, 320, 332, 338, 342, 345, 352, 364, 367, 373, 380, 406, 417, 434, 439, 446, 451, 460, 465, 470, 476, 481, 488, 495, 502,

P

Presuda 16, 21, 25, 44, 56, 62, 64, 65, 67, 78, 79, 82, 85, 90, 91, 104, 105, 115, 116, 117, 118, 120, 121, 122, 125, 126, 129, 133, 136, 140, 141, 142, 146, 154, 155, 156, 160, 161, 162, 164, 165, 176, 178, 185, 187, 191, 192, 197, 200, 202, 203, 204, 205, 208, 210, 211, 212, 220, 226, 227, 228, 232, 236, 243, 246, 248, 250, 251, 257, 258, 259, 260, 261, 272, 273, 276, 285, 290, 291, 292, 293, 297, 298, 299, 302, 304, 305, 306, 311, 312, 313, 314, 316, 317, 322, 325, 332, 333, 334, 335, 336, 340, 341, 342, 349, 373, 377, 385, 386, 388, 395, 404, 415, 421, 425, 427, 435, 436, 441, 443, 450, 451, 452, 453, 454, 456, 457, 477, 478, 483, 486, 488, 492, 495, 496, 497,

Pravni osnov 15, 16, 22, 29, 35, 40, 48, 52, 60, 75, 86, 95, 101, 106, 124, 133, 140, 145, 152, 160, 169, 175, 183, 189, 191, 201, 209, 216, 224, 232, 239, 247, 253, 258, 265, 274, 288, 296, 303, 321, 333, 339, 346, 353, 359, 364, 374, 381, 386, 407, 418, 430, 435, 439, 446, 452, 460, 466, 470, 477, 482, 489, 496, 502,

Poslanika Skupštine Republike Kosovo 267, 269, 272, 273, 282, 427,

Posebna komora Vrhovnog suda 67, 153, 450, 454,

Pravo na pristup javnim dokumentima 454,

pravo na imovinu 27, 36, 119, 317, 497, 498,

Pravo na rad i obavljanje profesije 38, 51, 84, 85, 91, 158, 159, 245, 246, 250, 263, 265, 267, 269, 270, 359, 379, 380, 382, 405, 406, 411, 433, 469, 470, 473,

Pravo na penziju 122, 124, 126, 127,

Privremenog krivičnog zakona Kosova 339,

Predsednik Republike Kosova 274, 311, 387, 418, 420, 421, 427, 428,

Premijer Kosova 108, 267, 274, 387, 421,

Predsednik Skupštine Republike Kosova 272, 273, 275, 276, 385, 386, 387, 388,

Predsednik Ustavnog suda 19, 26, 32, 37, 45, 50, 57, 73, 83, 92, 99, 103, 121, 130, 137, 143, 149, 157, 166, 172, 175, 180, 188, 198, 206, 213, 222, 229, 237, 244, 251, 255, 262, 271, 285, 294, 300, 318, 330, 336, 343, 350, 356, 362, 371, 378, 384, 404, 414, 415, 421, 421, 426, 428, 437, 444, 449, 458, 463, 470, 474, 479, 486, 493, 500, 505,

Predsednik Apelacionog suda 490,

Privremene mere 58, 71, 72, 73, 173, 175, 179, 180, 319, 321, 326, 420, 450, 457, 458,

Pravni osnov 15, 16, 22, 29, 35, 40, 48, 52, 60, 75, 86, 95, 101, 106, 124, 133, 140, 145, 152, 160, 169, 175, 183, 189, 191, 201, 209, 216, 224, 232, 239, 247, 253, 258, 265, 274, 288, 296, 303, 321, 333, 339, 346, 353, 359, 364, 374, 381, 386, 407, 418, 430,

435, 439, 446, 452, 460, 466, 470, 477, 482, 489, 496, 502,

Podnosilac zahteva

13, 14, 15, 16, 17, 18, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 27, 28, 29, 30, 31, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 55, 56, 57, 70, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 96, 97, 98, 101, 103, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 131, 132, 136, 138, 139, 140, 141, 142, 144, 145, 146, 148, 149, 150, 151, 152, 158, 159, 160, 161, 162, 164, 165, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 189, 190, 191, 193, 194, 195, 196, 197, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 207, 208, 209, 210, 211, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 221, 223, 224, 227, 228, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 264, 267, 270, 273, 274, 276, 286, 287, 288, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 319, 320, 322, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 331, 332, 333, 334, 335, 337, 338, 342, 344, 345, 346, 347, 348, 349, 351, 352, 354, 357, 358, 359, 360, 361, 363, 364, 369, 370, 372, 373, 376, 377, 378, 379, 380, 381, 383, 386, 387, 388, 406, 407, 408, 410, 412, 413, 416, 417, 419, 420, 421, 422, 425, 427, 429, 430, 431, 433, 434, 435, 436, 438, 439, 440, 441, 442, 445, 446, 447, 448, 450, 451, 452, 454, 455, 456, 457, 459, 460, 464,

465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 488, 490, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 497, 501, 502, 503, 504,

Postupak pred Sudom 60, 274, 333, 359, 387, 418, 431, 452, 477,

Prima facie 42, 43, 59, 72, 73, 114, 153, 164, 173, 178, 179, 197, 236, 260, 292, 308, 319, 327, 328, 330, 341, 349, 370, 413, 438, 442, 443, 450, 457, 458, 484, 486, 498, 504,

Pravni poredak Republike Kosovo 82, 277, 300, 309, 361, 383, 393, 474,

Ponovno suđenje 16, 62, 66, 68, 144, 147, 176, 184, 185, 203, 289, 303, 369, 370, 376,

Pravosudni sistem 226, 227, 385, 393, 394, 416, 424, 425,

R

Rešenje 13, 14, 16, 17, 19, 20, 21, 23, 25, 27, 28, 29, 30, 31, 33, 34, 35, 37, 38, 39, 41, 43, 44, 48, 51, 52, 53, 54, 56, 58, 59, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 68, 69, 74, 75, 82, 84, 85, 92, 93, 94, 98, 100, 101, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 114, 115, 117, 118, 121, 122, 123, 124, 129, 131, 132, 138, 139, 144, 145, 147, 148, 149, 150, 151, 154, 155, 156, 158, 159, 162, 165, 167, 168, 170, 171, 172, 173, 174, 179, 181, 182, 186, 189, 190, 192, 193, 195, 197, 199, 200, 202, 203, 204, 205, 207, 208, 214, 215, 217, 218, 219, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 238, 239, 240, 241, 243, 245, 246, 251, 253, 256, 257, 263, 264, 269, 270, 279, 286, 287, 293, 294, 295, 296, 297, 299, 300, 301, 302, 303, 309, 311, 312,

319, 320, 321, 323, 324, 325, 326, 327, 329, 331, 332, 337, 338, 342, 345, 346, 347, 348, 349, 352, 353, 354, 357, 358, 361, 363, 364, 365, 367, 372, 373, 377, 379, 380, 383, 391, 405, 406, 407, 408, 409, 411, 412, 413, 416, 417, 419, 420, 425, 426, 427, 433, 434, 438, 439, 441, 442, 443, 450, 451, 455, 456, 457, 464, 465, 469, 470, 472, 474, 4475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 488, 490, 492, 494, 495,

Ratione Temporis 66,

Ratione Materiae 58, 61,100, 103, 214, 222,

Res Judicata 111, 427,

Revizija 16, 38, 39, 41, 42, 43, 44, 79, 81, 88, 89, 122, 126, 147, 158, 161, 164, 192, 223, 226, 227, 228, 238, 239, 241, 248, 301, 305, 306, 307, 310, 313, 314, 315, 316, 319, 322, 325, 326, 329, 344, 345, 347, 363, 368, 390, 396, 425, 438, 439, 441, 450, 453, 454, 456, 457, 480, 481, 483, 485, 495, 497, 498,

S

Službeni list Republike Kosovo 19, 26, 30, 32, 36, 37, 45, 50, 57, 73, 83, 92, 95, 99, 103, 110, 121, 127, 130, 137, 143, 149, 157, 166, 172, 180, 188, 198, 206, 213, 222, 229, 237, 244, 251, 255, 262, 271, 285, 294, 300, 318, 330, 336, 343, 350, 362, 371, 378, 384, 404, 414, 427, 428, 432, 437, 444, 449, 455, 458, 463, 468, 474, 479, 486, 493, 500, 505,

Službeni list SFRJ 359,

Specijalna komora Ustavnog suda 389, 396,

Sudija

14, 15, 19, 21, 22, 26, 28, 29, 32, 34, 35, 37, 39, 40, 45, 47, 48, 50, 52, 53, 57, 59, 60, 70, 73, 75, 76, 83, 85, 86, 92, 94, 95, 99, 101, 102, 103, 105, 106, 121, 123, 124, 130, 132, 133, 137, 139, 140, 143, 145, 146, 149, 151, 152, 157, 158, 159, 160, 162, 163, 164, 166, 168, 169, 172, 174, 175, 180, 182, 183, 188, 190, 191, 192, 193, 198, 200, 201, 206, 208, 209, 213, 215, 216, 222, 224, 225, 229, 231, 232, 237, 239, 240, 244, 246, 247, 251, 253, 254, 255, 257, 258, 262, 264, 265, 271, 273, 274, 275, 279, 280, 285, 287, 288, 294, 296, 297, 300, 302, 303, 317, 320, 321, 323, 330, 332, 333, 336, 338, 339, 343, 345, 346, 350, 352, 353, 355, 356, 358, 359, 362, 364, 365, 371, 373, 374, 378, 380, 381, 384, 386, 387, 389, 390, 391, 392, 393, 402, 404, 406, 407, 414, 417, 418, 419, 420, 421, 424, 425, 426, 427, 430, 431, 434, 435, 437, 439, 440, 444, 446, 447, 449, 451, 452, 458, 460, 461, 463, 465, 466, 468, 470, 471, 474, 476, 477, 479, 481, 482, 484, 486, 486, 489, 490, 491, 493, 495, 496, 500, 502, 503, 504, 505,

Sudija izvestilac

19, 26, 32, 37, 45, 50, 57, 73, 83, 92, 99, 113, 121, 130, 137, 143, 149, 157, 166, 172, 180, 188, 198, 206, 209, 213, 222, 229, 237, 244, 251, 255, 262, 271, 275, 285, 294, 300, 318, 330, 336, 343, 350, 356, 362, 371, 378, 384, 387, 404, 414, 425, 426, 428, 437, 444, 447, 449, 458, 463, 468, 474, 479, 486, 493, 500, 504, 505,

Sudski Savet Kosova

280, 147, 230, 233, 280, 379, 380, 382, 392,

Skupština Republike Kosova

107, 108, 263, 264, 266, 267, 269, 272, 273, 275, 277, 279, 284, 285, 305, 306,

311, 385, 386, 387, 388, 391, 392, 399, 403, 421, 427, 445, 446, 447,

Sednica 57, 113, 121, 136, 157, 172, 176, 180, 194, 211, 228, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 274, 284, 314, 317, 324, 342, 350, 356, 384, 387, 404, 415, 418, 420, 427, 428, 461, 462,

T

Tužilački Savet Kosova 280,

U

Univerzalna deklaracija o ljudskim pravima 279, 291, 391, 443, 462, 454,

Ustavni sud Republike Kosovo 14, 17, 19, 22, 21, 26, 28, 29, 34, 36, 37, 39, 44, 47, 49, 52, 56, 59, 60, 64, 71, 75, 85, 91, 94, 95, 97, 98, 101, 105, 106, 111, 117, 121, 123, 124, 129, 132, 133, 139, 140, 145, 151, 152, 159, 165, 168, 172, 174, 175, 177, 182, 186, 190, 191, 196, 197, 200, 201, 208, 209, 215, 224, 231, 232, 235, 236, 239, 240, 242, 246, 250, 253, 258, 261, 264, 265, 273, 280, 287, 288, 293, 296, 300, 302, 311, 312, 316, 320, 326, 329, 332, 333, 338, 339, 345, 346, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 358, 359, 360, 364, 365, 373, 377, 380, 381, 385, 386, 387, 391, 404, 406, 410, 415, 416, 417, 418, 420, 422, 423, 424, 430, 434, 435, 439, 440, 443, 446, 447, 451, 452, 460, 462, 465, 470, 475, 476, 478, 481, 482, 488, 492, 495, 502,

Ustavnom žalbom 19,

Ustavni Savet Francuske 283,

Ugovor o radu 53, 76, 107, 109, 116, 117, 160, 162, 436,

UNMIK 125, 126, 127, 153, 154, 161, 217, 366, 370, 435, 453,

V

Vrhovni sud Kosova 16, 20, 23, 38, 39, 41, 42, 43, 58, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 68, 70, 77, 79, 80, 81, 84, 86, 88, 89, 90, 91, 108, 122, 126, 138, 139, 141, 144, 147, 148, 158, 159, 160, 161, 162, 164, 165, 170, 173, 175, 176, 181, 183, 184, 187, 192, 193, 199, 200, 202, 203, 204, 207, 208, 211, 223, 225, 226, 228, 232, 238, 241, 242, 245, 248, 249, 250, 256, 258, 260, 261, 286, 287, 289, 290, 293, 295, 296, 298, 301, 306, 307, 310, 311, 313, 314, 315, 316, 319, 322, 326, 328, 329, 337, 339, 340, 341, 342, 344, 346, 347, 354, 363, 367, 368, 369, 372, 373, 375, 408, 438, 439, 441, 453, 454, 456, 480, 481, 483, 487, 488, 490, 494, 495, 497, 498, 499, 501,

Veće za razmatranje 15, 22, 29, 35, 40, 48, 53, 60, 61, 72, 76, 86, 95, 102, 106, 124, 133, 140, 146, 152, 160, 169, 175, 179, 183, 191, 201, 209, 210, 216, 225, 232, 240, 247, 254, 258, 265, 274, 275, 288, 297, 303, 321, 333, 339, 346, 353, 359, 365, 374, 381, 387, 407, 418, 419, 425, 426, 435, 440, 447, 452, 458, 461, 466, 471, 477, 482, 489, 496, 503,

Vlada Republike Kosova 94, 172, 226, 227, 265, 266, 267, 269, 272, 273, 276, 277, 278, 282, 283, 284, 300, 301, 309, 310, 311, 361, 383, 385, 386, 387, 388, 389, 391, 392, 393, 394, 396, 397, 400, 415, 421, 425, 446, 474,

Z

Zakon o krivičnom postupku 23, 141, 177, 178, 184, 187, 204, 205, 217, 290, 297, 323, 329, 337, 340, 341, 389,

Kosova	396, 401,
Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo	15, 22, 29, 35, 40, 48, 52, 60, 75, 86, 95, 102, 124, 133, 140, 145, 152, 160, 169, 177, 183, 191, 201, 209, 216, 224, 232, 239, 247, 253, 258, 265, 274, 288, 296, 303, 321, 333, 339, 346, 353, 359, 364, 374, 381, 417, 430, 435, 439, 446, 460, 468, 470, 477, 482, 489, 496, 502,
Zakon o ratifikaciji međunarodnih sporazuma između Republike Kosovo i Evropske Unije o Misiji vladavine prava Evropske unije na Kosovu	393,
Zakon o Specijalnoj Komori Vrhovnog Suda Kosova	64, 65, 385, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 396, 397, 398, 399, 402, 455,
Zakon o upravnim sporovima	80,
Zakon o sudovima	78,
Zakon o policiji	87, 88,
Zakon o igrama na sreću	93, 94, 95,
Zakona protiv diskriminacije	90, 153,
Zakon o obligacionim odnosima	194,
Zakona o parničnom postupku	16, 41, 63, 89, 108, 161, 162, 163, 165, 225, 248, 324, 409,
Zakon o penzijskom fondu Kosova	127,
Zakon o izvršnom postupku	111,
Zakonu o Civilnoj službi u	113,

Republici Kosovo

Zakon o radu 238,

Zabrana diskriminacije 123, 124, 128, 191, 194,

Zabrana mučenja 121, 128,

Ž

Žalba 28, 41, 59, 62, 68, 78, 107, 114, 116, 134, 150, 154, 161, 170, 202, 204, 215, 217, 218, 226, 260, 266, 305, 319, 332, 375, 376, 383, 407, 409, 421, 455, 480,

Žalbenog veća Posebne komore 58, 59, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 150, 151, 154, 155, 156, 433, 434,

Žalbenog veća Vrhovnog suda Kosova 150,

INDEKSI ČLANOVIMA USTAVA

Član	Naslov/Imenovanje	Odluka/Broj stranica
	POGLAVLJE I OSNOVNE ODREDBE	
1	**Ograničenja Države**	391
3	**Jednakost pred Zakonom**	96, 158, 159, 163, 164, 223, 224, 226, 227, 380, 382, 391
4	**Oblik Vladanja i Podela Vlasti**	284, 301, 310, 311
7	**Vrednosti**	96, 278, 380, 382, 391
10	**Ekonomia**	301, 310, 311
18	**Ratifikacija međunarodnih sporazuma**	391
	POGLAVLJE II OSNOVNA PRAVA I SLOBODE	
21	**Opšta Načela**	14, 17, 24, 96, 321, 333, 335, 364
22	**Direktna primena međunarodnih sporazuma i instrumenata**	151, 154, 230, 231, 233, 278, 279, 391
23	**Ljudsko Dostojanstvo**	123, 128
24	**Jednakost pred Zakonom**	14, 17, 24, 85, 89, 96, 106, 110, 120, 121, 123, 128, 277, 286, 290, 291, 293, 303, 380, 382, 391, 480, 481, 483
29	**Pravo na Slobodu i Sigurnost**	24
31	**Pravo na Pravično i**	13, 14,17, 24, 56, 57, 60, 64, 74, 77,

	Nepristrasno Suđenje	80, 84, 85, 89, 96, 106, 110, 111, 114, 115, 117, 120, 121, 122, 123, 128, 148, 150, 151, 154, 158, 159, 163, 164, 167, 168, 170, 173, 174, 177, 179, 184, 189, 190, 193, 207, 209, 211, 214, 215, 218, 219, 220, 221, 230, 231, 233, 257, 286, 290, 291, 292, 319, 320, 331, 334, 344, 345, 347, 354, 372, 373, 376, 377, 406, 488
32	**Pravo na Pravno Sredstvo**	14, 17, 24, 60, 64, 167, 168, 170, 200, 203, 214, 215, 218, 307, 312, 319, 320, 344, 345, 347, 380, 382, 455
33	**Načelo Legaliteta i Proporcionalnosti u Krivičnim Postupcima**	207, 209, 211, 286, 290, 291, 293,302, 307, 317
34	**Pravo Lica da mu se ne Sudi dva Puta za Isto Krivično Delo**	230, 233, 286, 290, 291, 293
45	**Pravo na izbor i učešće**	391
46	**Zaštitan Imovine**	28, 28, 30, 60, 64, 119, 123, 128, 151, 158, 159, 163, 164, 214, 215, 218, 221, 307, 312, 317, 480, 481, 483, 495, 498
49	**Pravo na Rad i Obavljanje Profesije**	85, 89, 92, 245, 246, 250, 263, 265, 267, 269, 380, 382, 406, 434, 473
53	**Tumačenje Odredbi Ljudskih**	17, 24, 85, 89, 96, 115, 220
54	**Prava Sudska Zaštita Prava**	17, 60, 64, 96, 106, 110, 118, 119, 120, 121, 215, 218, 263, 265, 267, 269, 319, 320, 344, 345, 347, 372, 373, 376, 377, 455
55	**Ograničavanje Prava i Osnovnih Sloboda**	245, 246, 250

POGLAVLJE IV
SKUPŠTINA REPUBLIKE KOSOVA

65	**Nadležnosti Skupštine**	391
71	**Kvalifikacija i Polna Jednakost**	279
80	**Usvajanje Zakona**	263, 265, 267, 268

POGLAVLJE V
PREDSEDNIK REPUBLIKE KOSOVA

84	**Nadležnosti Predsednik**	420

POGLAVLJE VI
VLADA REPUBLIKE KOSOVA

96	**Ministarstva i Predstavljanje Zajednica**	278
101	**Civilna Služba**	116, 279

POGLAVLJE VII
PRAVOSUDNI SISTEM

102	**Opšta Načela Sudskog Sistema**	60, 64, 184, 373, 376, 394, 391, 488
103	**Organizacija i Jurisdikcija Sudova**	60, 64, 391, 394
104	**Imenovanje i Razrešenje Sudija**	279, 391
108	**Sudski Savet Kosova**	280
109	**Državno tužilaštvo**	280

110	**Tužilački Savet Kosova**	280

POGLAVLJE VIII
USTAVNI SUD

113.1	**Juridiksioni dhe Palët e Autorizuara**	234, 264, 308, 327, 141, 464, 467
113.5		267
113.7		15, 17, 19, 22, 29, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 42, 43, 44, 48, 51, 52, 55, 57, 60, 74, 75, 80, 82, 83, 86, 90, 93, 95, 97, 98, 100, 101, 103, 106, 113, 121, 124, 130, 133, 135, 136, 140, 142, 145, 149, 155, 157, 165, 167, 169, 170, 172, 175, 180, 183, 187, 191, 197, 205, 209, 213, 218, 227, 228, 232, 236, 239, 247, 253, 255, 258, 262, 265, 269, 271, 286, 288, 291, 294, 296, 298, 300, 301, 303,
113.8		317, 321, 333, 335, 336, 341, 342, 346, 348, 350, 356, 357, 358, 361, 364, 379, 381, 407, 411, 413, 435, 439, 442, 444, 446, 452, 458, 460, 466, 469, 470, 474, 479, 482, 489, 496, 505
113.9		269, 311
		272, 273, 274, 275, 284, 385, 388, 404
116	**Pravni Efekt Odluka**	33, 49, 121, 351, 351, 356, 415, 459, 462, 475, 478

POGLAVLJE XII
NEZAVISNE INSTITUCIJE

134	**Kvalifikacija, izbor i razrešenje Ombudsmana**	391

POGLAVLJE XIII
KONAČNE ODREDBE

144	**Amandmani**	272, 273, 274, 275, 284, 385, 386, 387, 404,
145	**Kontinuitet Međunarodnih Sporazuma i Primenljivog Zakona**	123, 128

POGLAVLJE XIV
PRELAZNE ODREDBE

161	**Tranzicija Institucija**	385, 389
162	**Stupanje na snagu**	385, 399, 401, 402, 403